

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 18.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 1

2015 YILI MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE KANUNU TASARISI İLE 2013 YILI MERKEZİ YÖNETİM KESİN HESAP KANUNU TASARISI PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU GÖRÜŞME TUTANAKLARI

BAŞKAN: Recai BERBER (Manisa)
BAŞKAN VEKİLİ: Süreyya Sadi BİLGİÇ (Isparta)
SÖZCÜ: Vedat DEMİRÖZ (Bitlis)
KÂTİP: İlknur DENİZLİ (İzmir)

-----O-----

18.11.2014

İ Ç İ N D E K İ L E R

- ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI
- Karayolları Genel Müdürlüğü
- Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu
- Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü

- KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
- Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü
- Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü
- Türkiye Yazma Eserler Başkanlığı

S Ö Z A L A N L A R

BİRİNCİ OTURUM.....	4
ADİL ZOZANİ (Hakkâri)	4
ABDULLAH NEJAT KOÇER (Gaziantep)	4
ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI LÜTFİ ELVAN (Karaman)	4
SADIK BADAĞ (Antalya)	12
AYDIN AĞAN AYAYDIN (İstanbul).....	13
ERKAN AKÇAY (Manisa).....	15
ADİL ZOZANİ (Hakkâri)	16
BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara).....	18
MEHMET GÜNAL (Antalya)	20
İKİNCİ OTURUM	22
İZZET ÇETİN (Ankara).....	22
ABDULLAH NEJAT KOÇER (Gaziantep)	24
VAHAP SEÇER (Mersin).....	25
AHMET İHSAN KALKAVAN (Samsun)	27
MUSA ÇAM (İzmir).....	28
ABDULKERİM GÖK (Şanlıurfa)	30
HASİP KAPLAN (Şırnak).....	31
FERAMUZ ÜSTÜN (Gümüşhane)	33
ADNAN KESKİN (Denizli).....	33
İLHAN DEMİRÖZ (Bursa)	35
AYKUT ERDOĞDU (İstanbul).....	36
HURŞİT GÜNEŞ (Kocaeli).....	37
UĞUR AYDEMİR (Manisa)	38
AYKUT ERDOĞDU (İstanbul).....	40

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 18.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 2

MEHMET YÜKSEL (Denizli).....	41
İHSAN BARUTÇU (İstanbul).....	42
ERDAL AKSÜNGER (İzmir).....	42
AHMET ARSLAN (Kars).....	43
HAYDAR AKAR (Kocaeli).....	46
MEHMET ALİ SUSAM (İzmir).....	48
HÜSEYİN ŞAHİN (Bursa).....	49
SALİH KOÇA (Eskişehir).....	50
RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir).....	50
ÜÇÜNCÜ OTURUM.....	52
ABDULLAH LEVENT TÜZEL (İstanbul).....	52
SORULAR VE CEVAPLAR.....	53
HAYDAR AKAR (Kocaeli).....	53
EKREM ÇELEBİ (Ağrı).....	54
NURETTİN DEMİR (Muğla).....	54
AHMET İHSAN KALKAVAN (Samsun).....	54
ADNAN KESKİN (Denizli).....	54
ADİL ZOZANİ (Hakkâri).....	55
HURŞİT GÜNEŞ (Kocaeli).....	55
İLHAN DEMİRÖZ (Bursa).....	55
ÖZCAN ULUPINAR (Zonguldak).....	55
BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara).....	56
VAHAP SEÇER (Mersin).....	56
HÜSEYİN ŞAHİN (Bursa).....	56
FERAMUZ ÜSTÜN (Gümüşhane).....	56
MUSTAFA ŞAHİN (Malatya).....	56
HASİP KAPLAN (Şırnak).....	57
ADİL ZOZANİ (Hakkâri).....	57
CAHİT BAĞCI (Çorum).....	57
MUSA ÇAM (İzmir).....	58
MEHMET ALİ SUSAM (İzmir).....	58
AYDIN AĞAN AYAYDIN (İstanbul).....	58
RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir).....	58
MEHMET ŞÜKRÜ ERDİNÇ (Adana).....	58
EKREM ÇELEBİ (Ağrı).....	59
ERDAL AKSÜNGER (İzmir).....	59
AYKUT ERDOĞDU (İstanbul).....	59
KEMAL DEĞİRMENDERELİ (Edirne).....	60
ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI LÜTFİ ELVAN (Karaman).....	60
PROGRAMLAR.....	69
DÖRDÜNCÜ OTURUM.....	70
HASİP KAPLAN (Şırnak).....	70
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI ÖMER ÇELİK (Adana).....	71
İZZET ÇETİN (Ankara).....	76
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI ÖMER ÇELİK (Adana).....	78
ERKAN AKÇAY (Manisa).....	78
HASİP KAPLAN (Şırnak).....	79
SEDEF KÜÇÜK (İstanbul).....	82
SADIK BADAĞ (Antalya).....	83
BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara).....	85
VAHAP SEÇER (Mersin).....	86
ALİ SERİNDAG (Gaziantep).....	88
ADİL ZOZANİ (Hakkâri).....	89
RIZA TÜRMEN (İzmir).....	91
MUSA ÇAM (İzmir).....	92
MEHMET YÜKSEL (Denizli).....	94

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 18.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 3

ALİ HAYDAR ÖNER (Isparta)	96
ABDULKERİM GÖK (Şanlıurfa)	97
RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir)	97
MÜSLİM SARI (İstanbul)	99
RECAİ BERBER (Manisa)	101
NURETTİN DEMİR (Muğla)	102
MEHMET ŞÜKRÜ ERDİNÇ (Adana)	103
MÜSLİM SARI (İstanbul)	105
BEŞİNCİ OTURUM	105
SORULAR VE CEVAPLAR	105
BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara)	105
ADİL ZOZANİ (Hakkâri)	105
NURETTİN DEMİR (Muğla)	106
KEMAL DEĞİRMENDERELİ (Edirne)	106
RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir)	106
VAHAP SEÇER (Mersin)	107
VEDAT DEMİRÖZ (Bitlis)	107
MÜSLİM SARI (İstanbul)	107
MUSA ÇAM (İzmir)	107
MUSTAFA ŞAHİN (Malatya)	107
CENGİZ YAVİLİOĞLU (Erzurum)	107
RIZA TÜRMEN (İzmir)	108
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI ÖMER ÇELİK (Adana)	108
PROGRAMLAR	115
Kapanma Saati: 02.42	116

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 18.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 4

18 Kasım 2014 Salı

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 11.13

BAŞKAN: Recai BERBER (Manisa)

BAŞKAN VEKİLİ: Süreyya Sadi BİLGİÇ (Isparta)

SÖZCÜ: Vedat DEMİRÖZ (Bittis)

KÂTİP: İlknur DENİZLİ (İzmir)

----- 0 -----

BAŞKAN – Plan ve Bütçe Komisyonumuzun çok değerli üyeleri, çok Değerli Ulaştırma Bakanımız, kamu kurum ve kuruluşlarımızın çok değerli bürokratları, basınımızın ve televizyonlarımızın değerli temsilcileri; Başkanlık Divanı adına hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Komisyonumuzun 13'üncü Birleşimini açıyorum.

Gündemimizde Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı, Karayolları Genel Müdürlüğü, Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu ile Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü bütçe, kesin hesap ve Sayıştay raporları bulunmaktadır.

Şimdi, sunumlarını yapmak üzere Değerli Bakanımıza söz vereceğim.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Sayın Başkan....

BAŞKAN – Usul?

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Usul değil. Müsaade ederseniz bir cümle bir şey söylemek istiyorum.

BAŞKAN – Peki.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakanın sunumunun başında, daha başlamamışken Sayın Başkan, özellikle Sayın Bakanın şahsında bütün Ermenek halkına başsağlığı dilekelerimizi ifade etmek istiyoruz. O vahim maden kazasından kaynaklı olarak üzüntülerimizi dile getirmek istedik başta.

Sayın Bakan, daha önce Komisyon Başkanı ve üyesi arkadaşımız olarak da ilk bütçesini bizimle paylaşacak. Kendisine tekrar hayırlı olsun demek istedim.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Zozani.

Nejat Bey, siz de mi söz isteniz?

ABDULLAH NEJAT KOÇER (Gaziantep) – Evet.

BAŞKAN – Buyurun.

ABDULLAH NEJAT KOÇER (Gaziantep) – Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Ben de Sayın Bakana, Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığından sonra ilk defa katıldığı bu bütçe toplantısında başarılar diliyorum. Tabii, beraber, birlikte çok güzel günler geçirdik.

Ben de bir süre önce Ermenek'te meydana gelen kazadan dolayı yeniden başsağlığı diliyorum ve Sayın Bakanımızın orada gösterdiği çaba ve gayreti de takdirle karşıladığımı ifade ediyorum.

Bütçenin hayırlı olmasını diliyorum.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, Divan adına hem Komisyonumuz adına biz de Ermenek'te yaşanan facia dolayısıyla size ve bütün Ermenek halkına, milletimize başsağlığı diliyoruz. Bu acıların inşallah bir daha olmamasını da temenni ediyorum.

Şimdi, Sayın Bakanım, bürokrat arkadaşlar kendilerini tanıtırlarsa sunumdan önce...

(Toplantıya katılan bürokratlar kendilerini tanıttı.)

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Sayın Bakanım, buyurun.

Kırk beş dakika herhâlde yeterli.

AYDIN AĞAN AYAYDIN (İstanbul) – Hiç bayan yok.

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI LÜTFİ ELVAN (Karaman) – Danışmanlarımdan var. Biliyorsunuz, Plan ve Bütçe Komisyonundan bir transfer gerçekleştirdik. Esmâ Hanım şu anda benimle çalışıyor, Plan ve Bütçe Komisyonunda uzman olarak çalışan.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Bakanım.

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI LÜTFİ ELVAN (Karaman) – Sayın Başkan, Plan ve Bütçe Komisyonumuzun çok değerli üyeleri, kamu kurum ve kuruluşlarımızın kıymetli yönetici ve mensupları, basınımızın çok değerli temsilcileri; sözlerimin başında, Plan ve Bütçe Komisyonuna büyük katkılar vermiş, gerek çalışmalarını gerekse siyasi nezaketiyle hem bizlerin hem de çalışanların hem de basın temsilcilerimizin gönlünde yer etmiş Sayın Ferit Mevlüt Aslanoğlu'nu sevgi ve saygıyla anmak istiyorum. Tekrar, Allah'tan rahmet diliyorum.

Ayrıca, Ermenek'te yaşanan bu vahim facia sonucu hayatını kaybeden tüm vatandaşlarımıza da Allah'tan rahmet diliyorum, ailelerine başsağlığı diliyorum. Allah onlara sabır versin diyorum.

Sayın Başkan, Komisyonumuzun değerli üyeleri; Bakanlığım ile bağlı ve ilgili kuruluşlarımızın 2015 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı, 2013 Yılı Kesin Hesap Kanunu Tasarısı ve Sayıştay raporlarının görüşmelerinde siz değerli üyelerimizin eleştirisi ve önerilerinin bizler açısından çok büyük önem arz ettiğini bilmenizi istiyorum.

Plan ve Bütçe Komisyonumuz, oldukça yoğun çalışan, teknik düzeyde yine çok ciddi tartışmaların yaşandığı, her bir üyenin partisine bakmaksızın ciddi katkılar sağladığı bir komisyon. Komisyonunda çalıştığım süre içerisinde yine bu Komisyonu hep bir aile olarak tanımladığımızı, zaman zaman hareketli tartışmalar, atışmalar olsa da hep siyasi nezaket

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 18.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 5

sınırları içerisinde olmayı başardığımızı hatırlıyorum. Kirgınlıklarımızı da asla ötelemediğimizi o dönemde, o iki buçuk yıllık, aşağı yukarı üç yıllık dönemde hatırlıyorum.

Ben, tekrar tüm Komisyon üyelerimize çok teşekkür etmek istiyorum.

Sunumuma başlamadan evvel de oldukça yoğun geçen bütçe görüşmelerinin 3'üncü haftasında Plan ve Bütçe Komisyonunun siz değerli üyelerine çalışmalarınızda kolaylıklar diliyorum.

Çok genel hatlarıyla ifade edecek olursam, Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı, biliyorsunuz, deniz, kara, hava, demir yolları ve haberleşme alanındaki tüm kamu kurumlarını içinde barındırıyor. Aşağı yukarı ilgili, ilişkili kurumlar dâhil 5 müsteşar yardımcılığı altında 20 genel müdürlüğümüz var. Yine, bağımsız bir üst kurulumuz var, Bilgi ve İletişim Teknolojileri Kurumumuz. 11 müstakil başkanlığımız var. 71 liman başkanlığımız söz konusu. 13 bölge müdürlüğümüz var. Yine, Denizdibi Tarama Başmühendisliği olarak da 3 farklı yerde konumlandığımızı görüyoruz. Bu detaylara girmek istemiyorum. Ama, kurumumuzda çalışan toplam 87.450 kadrolu personel var, 36 bini hizmet alımıyla ilave olarak sağlıyor. Yine, şantiyelerde çalışan 111 binin üzerinde personel, taşeronlar üzerinden çalışan işçilerimiz söz konusu. Dolayısıyla, ulaştırma sektörü aslında istihdama önemli katkı sağlayan bir sektör, toplam doğrudan ve dolaylı olarak 235 bin kişiye istihdam sağlıyor.

2015 yılı bütçemize baktığımızda ise 5,22'lik bir artış olduğunu görüyoruz. Burada Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığımızın merkez bütçesinde 6,5'luk bir artış oranı var. Karayolları Genel Müdürlüğümüzde 1,25'lik bir artış söz konusu. Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumunda ise yüzde 12'lik bir artış söz konusu.

İlgili, ilişkili tüm kurumlarımızı bir bütün olarak değerlendirdiğimizde Bakanlık bünyesinde aşağı yukarı 2015 yılında 15,5 milyar liralık, yani katrilyon liralık bir yatırım yapacağız. Diğer harcamalarımızla birlikte toplam 40,2 milyar liralık bir yatırımımız ve diğer harcamalarımız söz konusu, yüzde 7,4'lük de 2014 yılında bir artış gerçekleşmiş olacak.

Bakanlığımızın toplam yürüttüğü proje sayısına baktığımızda 3.793 projemiz şu anda yürütülmekte yani 4 bine yakın proje şu anda fiili olarak Bakanlık bünyesinde yürütülüyor. Bunun yaklaşık 2 bini Karayolları Genel Müdürlüğü tarafından yürütülüyor, aşağı yukarı 1.500'e yakını da Devlet Demiryolları Genel Müdürlüğü tarafından yürütülüyor. Toplam 205 milyarlık bir proje tutarımız var, bugüne kadar 102 milyarlık bölümünü harcadık yine 102 milyarlık bir harcamamız ileriki yıllarda söz konusu olacak.

Toplam harcamalara baktığımızda en büyük payı kara yolları alıyor. Yine, son on iki yılda 186,5 milyar liralık ulaştırma sektöründe bir yatırım yaptığımız görünüyor. Karayolları Genel Müdürlüğümüzün yüzde 63'lük bir payı var, 2'nci sırada ise yüzde 35'lik pay ile Devlet Demiryollarına ayrılmış durumda. Ancak burada şunu ifade etmek istiyorum: Özellikle önümüzdeki dönemde, önümüzdeki süreçte demir yollarının almış olduğu payda artışlar olacak, demir yolları yatırımlarına daha fazla ağırlık vereceğiz.

Kamu-özel iş birliği çerçevesinde ise 61,5 milyar liralık bir yatırımımız devam ediyor, 12,5 milyarlık kısmı tamamlanmış durumda. Yine, ayrıca yap-işlet-devret modeli çerçevesinde süresi biten havaalanlarının kiralanmasına yönelik de bugüne kadar 10 milyar dolarlık bir gelir elde etmiş bulunuyoruz.

Kara yollarına genel hatlarıyla bakacak olursak, özellikle son on bir-on iki yılda bölünmüş yollara ağırlık verdiğimiz görüyoruz. Önümüzdeki dönemde ağırlık vereceğimiz bölünmüş yollarda çalışmalarımız devam etmekle birlikte, otoyollara ağırlık vereceğiz, otoyollarda büyük yatırımlarımız söz konusu olacak, otoyolların detayını sizlere sunacağım.

Yine, doğu-batı ve kuzey-güney koridorlarında önemli gelişmelerimiz var, bu koridorlar üzerinde yoğun olarak çalışıyoruz. Yine, "mega" diyebileceğimiz projelerin tamamlanması yönünde çalışmalarımız devam ediyor. Şöyle ifade edeyim: Özellikle kara yolu taşımacılığı, biliyorsunuz, ülkemiz açısından son derece önemli. Pazara ve mesleğe girişin kurallara bağlanması çok önemliydi, bu alanda önemli gelişmeler sağlandı. Şu anda, 1,5 milyon taşıtımız lisanslandırılmış durumda, yetkilendirilmiş durumda, 563 bin de yetki belgesi ilgili firmalara verilmiş durumda.

Araç muayenede çalışmalarımız devam ediyor, detaya girmiyorum. Ama, aşağı yukarı yılda 8,5 milyonluk bir araç muayenesi söz konusu oluyor ve özellikle araç muayene istasyonlarımız Avrupa'nın birçok ülkesinde örnek verilen istasyonlar arasında yer alıyor.

Kara yolu denetimleri yine bizim açımızdan önem arz eden bir husus. Yılda yaklaşık 30 milyon araç denetimi gerçekleştiriyoruz. Her yıl bu araç denetiminde artışlar söz konusu ancak hâlen ilave denetim istasyonlarına ihtiyacımız var. Şu anda, 75 adet yol kenarı denetim istasyonumuzda faaliyetler sürdürülüyor. Özellikle tehlikeli madde taşımacılığının denetimine yönelik önümüzdeki günlerde denetim istasyonlarımızı da daha da donanımlı, kapsamlı hâle getireceğiz.

Bir başka önemli husus, biliyorsunuz, taşımacılıkta Türkiye, Avrupa'da ve dünyada önemli bir konumda, taşımacılık sektöründe gerçekten söz sahibi olan ülkeler arasında yer alıyor. Dolayısıyla, ülkelerle ikili anlaşmalarımız son derece önemli, 58 ülkeyle ikili anlaşma imzalamış durumdayız.

Bir başka önemli husus tehlikeli madde taşımacılığı. Değerli arkadaşlar, bu alanda geçmişte şöyle bir uygulama söz konusu idi: Herhangi bir işletme, kuruluş veyahut araç yetki belgesi almak istediği zaman yurt dışına gidiyor, yurt dışından bu belgeler alınıyor idi ancak biz tüm bu uluslararası sözleşmelere taraf olduk özellikle tehlikeli madde taşımacılığında hem kara hem deniz hem hava hem de demir yollarında ve Türk Standartları Enstitüsü ile Türk Loydu bu konuda yetkilendirildi. Dolayısıyla, özellikle tehlikeli madde aracı üretenler ve yetki belgesi almak isteyenler artık yurt dışına gitmeden bu belgeleri alabiliyorlar.

Kara yolu yatırımlarına baktığımızda, şu anda 36 bin kilometrelik bir yol ağıımız var. Bunun aşağı yukarı yüzde 36'sı bölünmüş yol. Özellikle şunu da vurgulamak istiyorum: Bu 66 bin kilometrelik yol ağıımızın yüzde 17'si bitümlü sıcak karışım yani kaliteli asfaltla kaplanmış durumda. Önümüzdeki yıllarda da BSK yatırımlarına yani bitümlü sıcak karışım yatırımlarına ağırlıklı olarak devam edeceğiz.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 18.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 6

Trafik hacmine baktığımızda ise trafik hacminin gerçekten -2003 yılından 2013'e doğru gittiğimizde- aşağı yukarı 2 katına kadar bir artış gösterdiğini görüyoruz. Burada 52 milyar toplam taşıt-kilometreden 99 milyar toplam taşıt kilometreye çıktığını görüyoruz. Ancak burada yük açısından değerlendirdiğimizde, bu yüzde 99'luk artışı yük taşımacılığında görmüyoruz, yüzde 47 mertebesinde, yolcu taşımacılığında da yüzde 60'lar mertebesinde. Dolayısıyla, bunun anlamı şu: Özel taşıtların özellikle sayısının diğer taşımalara göre daha fazla arttığını görüyoruz.

Yine, bölünmüş yollarla ilgili sadece şunu vurgulamak istiyorum: Bölünmüş yolların yapılmasıyla saatte ortalama 80 kilometre araçlar hız yapabilmekte şu anda, ortalama olarak söylüyorum; bölünmüş yollar yapılmadan önce veya bölünmüş yolların az olduğu dönemlerde ise ortalama hızımız 40 kilometre idi, aşağı yukarı son on iki yılda araçların hızlarında saatte 40 kilometreden 80 kilometreye bir çıkış söz konusu oldu. Bunun da tabii getirdiği avantaj şu: Biliyorsunuz özellikle iş gücü tasarrufu açısından, yakıt tasarrufu açısından önemli katkıları olduğunu biliyoruz. Bugüne kadar yapılmış olan bölünmüş yollardan sağlamış olduğumuz yıllık tasarruf 15 milyar lirayı geçiyor.

Karbondioksit salınımında da çok ciddi düşüşler söz konusu. 3 milyon tonun üzerinde daha az salınım gerçekleştiriliyor, bu da 630 megavat gücünde 22 termik santralin salınımına eşit.

Değerli arkadaşlar, can kaybına gelince, can kaybının ölçümü dünyada şu şekilde yapılıyor: Taşıt kilometreye çarpılıyor ve bu, ölen yolcu sayısına bölünerek bir oran elde ediliyor. Bu orana göre Türkiye'de can kaybı her geçen yıl azalıyor. Şu anda Avrupa ortalamasının da altına inmiş durumdayız; 2,33. Yani 5,72'den 2,33'e inmiş durumdayız. Bizim hedefimiz 2023 yılında yüzde 1'i yakalamak.

Bölünmüş yollarda ise, bölünmüş yol çalışmalarına devam ediyoruz. 2015 yılında bin kilometrelik bir bölünmüş yol yapacağız. Buraları geçiyorum.

Evet, otoyollara yönelik, şu anda ekranda da gördüğünüz gibi, Edirne'den Ankara'ya kadar uzanan ve Mersin'den Niğde-Mersin-Şanlıurfa'ya kadar uzanan bir otoyol ağımız var. Burada özellikle Niğde'yle Ankara arasında bir kesiklik söz konusu. Bunu inşallah bu yıl tamamlanmadan Ankara-Niğde otoyolunun yap-işlet-devret modeliyle ihalesine çıkıp Edirne'den Mersin, Hatay, yani Akdeniz'e kadar hatta Şanlıurfa'ya kadar otoyolla bağlamış olacağız.

Şu anda devam eden otoyol projelerimize baktığımızda, özellikle İstanbul Odayeri, Paşaköy, biliyorsunuz Yavuz Sultan Selim Köprüsü'nü de içeriyor, orada devam eden bir otoyol projemiz var.

Yine bir başka otoyol projemiz Dilovası'ndan itibaren Yalova, Yalova'dan Bursa, Bursa-Balıkesir, İzmir'e kadar uzanan otoyol projemiz. Şu anda bu çalışmalar devam ediyor.

Bir başka otoyol projemiz, değerli arkadaşlar, Sakarya Akyazı'dan yine İstanbul Paşaköy'e kadar uzanan yine Odayeri'nden Tekirdağ Kınalı'ya kadar uzanan otoyol projesi. Bunun da ihalesine yeni çıktık. Özellikle günde 150 bin aracın İstanbul'a giriş yaptığını düşündüğümüzde mevcut otoyolun ve D-100'ün artık gerçekten yetmez durumda olduğunu görüyoruz. Dolayısıyla bizim açımızdan çok aciliyet arz eden bir husus. Bunun da ihalesine çıktık. Sakarya-Akyazı'dan yine mevcut Kuzey Marmara otoyolu üzerinden Tekirdağ-Kınalı'ya kadar uzanan otoyol projesi.

Yine, biraz önce bahsettiğim ihalesine çıkacağımız öncelikli olarak Ankara-Niğde otoyolu, bunun ihalesine çıkacağız.

Bir başka otoyolu projemiz, Mersin-Silifke Otoyolu Projesi. Bizim açımızdan öncelik taşıyan bir proje.

Bir başka önemli projemiz ise İzmir'i Çandarlı'ya bağlayan otoyol projesi.

Dördüncüsü ise, Ankara'yı Kırıkkale'ye bağlayan, Ankara Delice Otoyol Projesi. Bu projelerin ihalesine öncelikli olarak çıkacağız.

Yine, 2023 hedefine baktığımızda, değerli arkadaşlar, şu ekranda gördüğünüz projeleri sıralayabiliriz. Yine, Karadeniz'e uzanan bir otoyol projemiz var. Gerede'den Erzurum Gürbulak'a kadar uzanan bir hattımız var. Yine aşağıya baktığımızda Şanlıurfa'dan Habur'a kadar uzana ve Diyarbakır'a uzanan bir otoyol projemiz var. Yine, Ankara-Afyon-Antalya ve Alanya'ya kadar uzanan bir otoyol projemiz var. Bir başka otoyol projemiz ise Ankara-İzmir Otoyol Projesi. Ayrıca, Aydın-Denizli-Burdur-Antalya bağlantılı otoyol projelerimizi de sıralayabiliriz.

Yine, Marmara Bölgesi için önem taşıyan bir başka otoyol projemiz ise Tekirdağ Kınalı'dan Çanakkale'ye, Çanakkale'den Balıkesir, İstanbul-İzmir otoyoluna bağlanan otoyol projesi. Toplam hedefimiz 8 bin kilometrelik bir otoyolu inşa etmek. Bugün itibarıyla 2.244 kilometrelik otoyolumuz hizmete açılmış durumda. Aşağı yukarı 35 kilometrelik kesimde de otoyol çalışmaları tamamlandı ve önümüzdeki günlerde de açılışını gerçekleştireceğiz.

İstanbul'un çok önemli olduğunu söylemiştim. Marmara Bölgesi'ni ve İstanbul'u özellikle iki yaka arasında, Avrupa ve Asya yakası arasında günde 1,5 milyon insanın karşılıklı olarak gidip geldiğini düşündüğümüzde gerçekten İstanbul trafiğini mutlaka rahatlatmamız gerekiyor. Ekranda TEM otoyolunu görüyorsunuz. TEM otoyoluna yine Yalova'dan İzmir'e kadar uzanan otoyol projesini görüyorsunuz. Yine devam eden Kuzey Marmara Otoyolu Projemiz var. Üçüncü köprümüz dâhil 95 kilometrelik, bu da devam ediyor.

Yeni ihaleye çıktığımız, yine ekranda gördüğünüz Akyazı'dan İstanbul, İstanbul'dan Kınalı'ya kadar olan maviyle gösterilen kesim. Yine buradan Çanakkale'ye, Çanakkale'den Balıkesir'e uzanan bir aks. Burada yapmış olduğumuz şey şu değerli arkadaşlar: Marmara Bölgesi'ni otoyolla bir ring hâline getiriyoruz. Yani herhangi bir yerden otoyolla giren bir kişi tamamıyla Marmara Denizi'nin etrafında dolanabilme imkânına kavuşacak. Bu projenin, özellikle Çanakkale Köprüsü geçişi ring yapmanın en önemli avantajı şu olacak: Özellikle Ege Bölgesi ve Orta Anadolu'nun batısından yurt dışına çıkışlarda veya Edirne, Tekirdağ tarafına çıkışlarda artık İstanbul güzergâhı kullanılmayacak, doğrudan Balıkesir üzerinden, Çanakkale üzerinden Tekirdağ Kınalı'dan yurt dışına çıkış söz konusu olacak.

Evet bir başka otoyol projemiz, Yalova-İzmit Otoyol Projesi. İstanbul-İzmir Otoyol Projesi'nde 2015 sonu itibarıyla Bursa'ya kadar kesim bir otoyolu açacağız. Yani Yalova, Yalova'dan Bursa'ya kadar olan kesimin açılışı gerçekleştirilecek. Diğer taraftan da İzmir'den Kemalpaşa'ya kadar olan kesimin açılışını, otoyol açılışını

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 18.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 7

gerçekleştireceğiz. 97 kilometrelik bir kısmın açılışı tamamlanmış olacak. 2017 yılında ise kalan 336 kilometrelik kesimi tamamlamış olacağız.

Tabii, İstanbul-İzmir otoyolunda önem arz eden bir köprümüz var biliyorsunuz, İzmit Körfez geçişini gerçekleştiriyoruz. Dünyanın kendi klasında 4'üncü büyük köprüsü oluyor. Şu anda aşağı yukarı 200 metreye yaklaştık. Toplam kule yüksekliği 252 metre. Muhtemelen önümüzdeki yıl mart, nisan aylarında, beş altı ay sonra köprü'nün tam manasıyla silüetini görme imkânına kavuşacağız. 2015 yılının sonuna doğru da köprü'nün açılışını gerçekleştireceğiz.

Evet, İstanbul'daki devam eden Kuzey Marmara Otoyolu'muzun görüntüsünü izliyorsunuz burada da. Yavuz Sultan Selim Köprüsü'yle ilgili bu detaylara girmeyeceğim ancak şunu ifade edeyim: Şu anda kule yüksekliği 300 metreye ulaştı, 320 metrelik bir yüksekliğimiz var ve önümüzdeki aydan itibaren tablolarının yani yatay köprü düzeneklerinin yapımına başlayacağız.

Bir başka önemli projemiz Avrasya Tüneli Projemiz. Bu tüneldeki, biliyorsunuz, lastik tekerlekli araçlar için çalışmalarımız yoğun bir şekilde devam ediyor. Bu Avrasya Tüneli'mizin en önemli özelliği toplam uzunluğunun 15 kilometreye yakın olması ve kazı çapı aşağı yukarı 14 metre, 4 katlı bina yüksekliğinde bir kazı çapı söz konusu. Şu anda tünelde son durum 1.400 metreyi geçtik, şu anda denizin altındayız, yarıyı geçmiş durumdayız. Bizim de buradaki hedefimiz, programlanan 2017 ama 2016 sonu itibarıyla da Avrasya Tüneli'ni tamamlamak istiyoruz. Garanti verilen araç sayısı 68.500, yap-işlet-devret modeliyle gerçekleşiyor biliyorsunuz. Şu anki tahminlerimiz 100 bin civarında, açılır açılmaz araç geçişinin sağlanacağı. Fazla araç geçişi sağlandığında da bunun yüzde 30'u Bakanlığımıza, yüzde 70'i ise yüklenici firmaya aktarılacak gelirin.

Bir başka önemli projemiz biliyorsunuz, özellikle doğu-batı aksındaki projelerimiz son derece önem arz ediyor. Beş büyük aksımız var, şu an itibarıyla şunu ifade edebilirim: Yüzde 86'nın doğu-batı aksındaki yollarımız D-10, D-100, D-200, D-300, D-400, yani bu beş aksımızdaki yolların yüzde 86'sını tamamlamış durumdayız, yüzde 3'lük kısmında çalışıyoruz. İhale edilecek yüzde 11'lik bölüm var. Özellikle doğu-batı aksını büyük ölçüde tamamladığımızı ifade edebilirim.

Bir başka önemli husus, bizim açımızdan önem arz eden, kuzey-güney koridorları. Burada da aşağı yukarı 17 farklı koridor var, bu koridorda da gerçekleştirme oranımız yüzde 79, yüzde 13'ünün yatırımı devam ediyor. Aşağı yukarı yüzde 8'lik bir kısmının ise ihalesi yapılacak.

Yine tünel, köprü, viyadük yapımına devam ediyoruz. 106 adet tünelde 266 kilometrelik yapım çalışmalarımız devam ediyor. Yine, 457 adet köprü ve viyadükte 64 kilometrelik çalışmalarımız devam ediyor.

2015 yılında açılacak olan bazı önemli tünellerimizi size zikretmek istiyorum:

Malatya-Kayseri arasındaki Karahan Tüneli 1,6 kilometre uzunluğunda,

Hopa-Borçka arasındaki Cankurtaran Tüneli 5,2 kilometre uzunluğunda,

Salmankaş Tüneli Trabzon-Bayburt arasında,

Sapça ve Üzülmüş Tünelleri Kastamonu-Zonguldak güzergâhında,

Ovit Tüneli -ki bizim açımızdan son derece önemli- Rize-Erzurum-Mardin hattını birbirine bağlayan bir hat, yaklaşık 15 kilometre uzunluğunda. Çift tüp olarak değerlendirildiğinde 30 kilometreye yakın bir tünel uzunluğu söz konusu,

Erkenek Tüneli Malatya-Adıyaman; Cudi Tünelleri Cizre-Şırnak arasındaki tünel; İlgaz Tüneli Kastamonu-Çankırı; Kasımpaşa-Sütlüce Tüneli 1,3 kilometre uzunluğunda.

Bu tünellerin tamamını 2015 yılında tamamlayacağız ve güzergâhta 53 kilometrelik bir kısalma olacak, seyahat süresinde ise 3 saat 45 dakikalık bir kısalma söz konusu olacak.

Evet, Ovit Tüneli'ne biraz değinmek istiyorum. Biliyorsunuz, Karadeniz'i Erzurum'a, oradan da Mardin'e bağlayan yani kuzeyi güneye bağlayan bir dostluk yolu. Burada, Ovit Tüneli'ndeki çalışmalarımız devam ediyor, aşağı yukarı yüzde 50 seviyesinde çalışmalarımız. Kırık Tüneli'nde yer teslimini yeni yaptık, 7,9 kilometrelik bir tünel; yine Dallıkavak Tüneli'nde de yapım çalışmalarımız devam ediyor, yüzde 50'lik bir gerçekleştirme söz konusu. Ovit Tüneli -yine bildiğiniz gibi- dünyanın 2'nci en uzun çift tüplü kara yolu tüneli olacak.

Şimdi, Karadeniz'den Akdeniz'e geçiyoruz. Akdeniz'de de önemli bir projemiz var. Mersin-Erdemli-Silifke-Anamur-Gazipaşa-Alanya-Antalya'yı bağlayan yol tam 487 kilometrelik bir yol. Bu yolun 400 kilometrelik kısmını tamamladık, 82,5 kilometrelik kısmı kaldı. Aşağı yukarı şu an sekiz, on saat süren seyahat süresini beş, altı saate indirmiş olacağız.

Biliyorsunuz, bu yıl Boğsak Tüneli'ni açtık. 3,7 kilometre yolda kısalma söz konusu oldu ve bu bölgeyi önemli ölçüde rahatlatı. Şu anda bu güzergâhta toplam tünel sayısı 27 değerli arkadaşlar. Bu 27 tünelden 5 tanesini tamamladık, 11 tanesinin yapımına devam ediyoruz, 11 tanesinin ihalesine ise önümüzdeki yıl çıkacağız ve öncelikli olan projelerimizden bir tanesi. 2016 yılı sonu itibarıyla biz bu projemizi bitirmek, tamamlamak istiyoruz.

Bir başka önemli projelerimiz ise; biliyorsunuz, teknolojik açıdan önem taşıyan bazı köprülerimiz var, uzunluk itibarıyla ve kullanılan teknoloji itibarıyla gerçekten önem arz eden köprüler. Bunlardan bir tanesi Ağın Köprüsü, Elâzığ-Arapgir-Ağın arasında 520 metre uzunluğunda; Nissibi Köprüsü, Adıyaman-Kahta-Siverek-Diyarbakır arasında 610 metre uzunluğunda, Hasankeyf Köprüsü, Batman-Hasankeyf arasında 1 kilometrenin üzerinde, 1.083 metre uzunluğunda; yine Şehzadeler Grubu Köprüsü Amasya'da, 500 metre uzunluğunda. Bu köprülerimizi de, bu dört önemli ve teknolojik açıdan önem taşıyan köprülerimizi de 2015 yılında açacağız. 55 kilometrelik güzergâhta bir azalma oluyor, 2 saat 40 dakika da zamanda, sürede bir kısalma söz konusu olacak. Biliyorsunuz, özellikle Ağın ve Nissibi Köprüsü'nün olduğu yerlerde aşağı yukarı her bir yolcu 2 saat kadar feribotu beklemekte, ciddi bir zaman kaybı söz konusu olmaktadır.

Bu görmüş olduğunuz, Adıyaman-Siverek-Diyarbakır arasındaki Nissibi Köprüsü, yapımı tamamlanmak üzere.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 18.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 8

Yine, Ağın Köprüsü Elâzığ'da, görmüş olduğunuz köprü, bunun da yapımı tamamlanmak üzere.

Tarihî köprüler konusunda çalışmalarımıza devam ediyoruz, bizim açımızdan, tarihimizi yaşatmak açısından son derece önemli. Geçmişte tamamladığımız köprüler var, 2014 yılında da Antalya ili Köprüçay üzerinde bulunan 220 metrelik köprüyü, Selçuklu döneminden kalma köprünün yapımını, restorasyonunu da tamamladık. 2013 yılında da tamamlanan köprülerimiz vardı biliyorsunuz. Bakım çalışmalarımız devam ediyor.

Bir husus var özellikle sizinle paylaşmak istediğim, önemli bir husus, bu AR-GE çalışmalarımız. Kara yolları yatırımlarımızın çok yoğun olduğunu düşündüğümüzde AR-GE çalışmalarımız son derece önemli. Su bazlı yol çizgi boyası geliştirildi -özellikle çevresel açıdan son derece önemli- daha önce tiner bazlı kullanılıyor idi. Ciddi bir tasarruf sağlıyor ve zararlı emisyonlar önemli ölçüde azaltıldı. Bir başka AR-GE çalışmamız sessiz, güvenli, uzun ömürlü asfaltlar. Yani, asfaltların daha az ses yapmasına yönelik, daha uzun ömürlü olmasına yönelik bir çalışma, bu da asfalt ömrünü yüzde 33 artırıyor. Şu anda biz bu teknolojiyi kullanıyoruz, kullanmaya başladık. Asfaltların geri kazanımını sağlıyoruz, daha önce geri kazanımı sağlanıyordu. Bu asfaltları tekrar bitümlerle karıştırarak kullanma imkânına kavuştuk. Bir başka önemli gelişme ise ılık karışım asfalt. Bu alandaki çalışmalarımız henüz bitmedi, bitmek üzere. Ama ılık karışım asfaltın kullanılmaya başlamasıyla birlikte de özellikle kış mevsimine yakın dönemlerde, ekim, kasım gibi aylarda veya şubat, mart gibi aylarda da çalışma yapabileceğiz.

Akıllı ulaşım sistemleri de son derece önemli. Bu alanda da çok ciddi çalışmalar sağlanıyor. Şu anda sekiz, on ilimizde akıllı ulaşım merkezleri kuruldu. Ankara, İstanbul, İzmir, Antalya gibi önemli merkezlerimiz başta olmak üzere, özellikle trafik sıkışıklığıyla ilgili, hava durumuyla ilgili, tünellerle ilgili ve vatandaşlarımızın hangi güzergâhı tercih etmeleriyle ilgili tüm bilgilendirmeler şu anda Gebze-İstanbul arasında pilot bazlı başlandı. Bu çalışmaları daha da geliştireceğiz. Her bir vatandaşımız, seyahate çıkan vatandaşımızın hangi güzergâhı takip etmesi gerektiğini, nerede yoğunluk olduğunu, nerelerde problem yaşandığını, herhangi bir trafik kazası olup olmadığını... Özellikle tünellere yönelik çok detaylı veriler elde ediyoruz. Tüneldeki sıcaklıktan tutun, orada yaşanan herhangi bir olumsuz -gaz vesaire- bir durumu karşı karşıya mıyız; bunların tamamı, çok sayıda veri bu akıllı ulaşım merkezlerimize ulaşıyor, oradan da vatandaşlarımıza ulaştırılmaya başlanacak.

Evet, demir yolları... Tabii, burada bizim hedefimiz, yüksek hızlı tren demir yolu ağının oluşturulması, mevcut hatların yenilenmesi, özellikle elektrikli ve sinyalli hatların tamamıyla tüm ülke genelinde yaygınlaştırılması; yine, millî demir yolu sanayisinin oluşturulması, lojistik merkezlere yönelik çok yoğun çalışmalar başlattık, bu lojistik merkezlerin yaygınlaştırılması ve demir yolu sektörünün serbestleştirilmesi önceliklerimiz arasında yer alıyor.

Ekranada gördüğünüz gibi, Osmanlı döneminden bize kalan demir yolu ağı bu şekilde. Cumhuriyet döneminde buna özellikle kuzeyi güneye bağlayan hatlar ilave ediliyor. Zonguldak ve Samsun'dan gelen, güneye inen hatların ilave edildiğini görüyoruz. Daha sonra, biliyorsunuz, yine 1950'li yıllardan sonra özellikle Bingöl, Muş ve Van'a, İran'a bağlantı hattının geliştirildiğini görüyoruz. Bu dönemde de gördüğünüz gibi, kırmızı renkli olan hat Ankara-Polatlı-Konya-İstanbul'a kadar uzanan hat ve bir de İzmir Büyükşehir Belediyesiyle birlikte gerçekleştirdiğimiz İZBAN Projesi yine bu dönemde yapılan demir yolları.

Bugüne kadar 1.759 kilometre, aşağı yukarı son on bir-on iki yıllık dönemde 1.759 kilometre demir yolu yapımı gerçekleştirildi. 2.712 kilometrelik demir yolunun ise yapımına devam ediyoruz. Şu anda yapımı tamamlanan demir yollarını görüyorsunuz. Mavi olan hatlar yapımı devam eden demir yolu projelerimiz. Ankara-İzmir arası, yine Ankara-Sivas, Konya-Karaman, Adana'ya kadar uzanan hat. Yine, burada 6 saatten, 3,5 saat, aşağı yukarı 3 saat 45 dakika sürüyor yani 3,5 saati de biraz geçiyor bu açıklaması.

İLHAN DEMİRÖZ (Bursa) – Sayın Bakan, bizimki proje safhasında ama yapılmış değil.

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI LÜTFİ ELVAN (Karaman) – Gelecek efendim o, Bursa gelecek.

Marmaray'da bugüne kadar 53 milyon yolcu taşındı. Günde aşağı yukarı 150 bin yolcu taşınıyor. Marmaray'ı geçiyorum.

Bu, Ankara-Sivas yolumuz, aşağı yukarı yüzde 40'lar seviyesindeyiz tamamlanma oranında. Burada 2018 yılı hedef gösterilmiş ama bizim amacımız 2017 yılında Ankara-Sivas hattını tamamlamak. Bu hattın en önemli özelliği, 12 saatten 2 saate düşürüyoruz Ankara-Sivas hattını, çalışmalar devam ediyor.

Evet, sizin beklediğiniz şeye geldik, Bursa-Bilecik hattı. Bursa-Bilecik hattıyla aşağı yukarı 2 saat 15 dakikaya incek Ankara-Bursa arasındaki 6 saatlik seyahat süresi. Burada şunu söyleyeyim: Burada 2018 ifadesi var ama biz bunu daha öne çekeceğiz Sayın Vekilim, onu özellikle ifade edeyim. Yani burada biraz tabii, normal proje süresine göre konmuş olan yıllar, bunları biraz...

İLHAN DEMİRÖZ (Bursa) – Projelerin yeniden yapıldığı şeklinde beyanatlar var da.

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI LÜTFİ ELVAN (Karaman) – Yok, devam ediyor.

İLHAN DEMİRÖZ (Bursa) – Heyelandan dolayı yeniden projelendirildiği, ihaleden vazgeçildiği yönünde... O zaman, 2018 değil...

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI LÜTFİ ELVAN (Karaman) – Hayır, hayır; daha önce bitireceğiz inşallah, emin olabilirsiniz.

Bu gördüğünüz Ankara-İzmir güzergâhımız, biliyorsunuz, şu anda demir yoluyla aşağı yukarı zannederseniz 12-14 saat falan sürüyor, 3,5 saate düşecek. Burada da özellikle Afyon güzergâhında çalışmalarımız devam ediyor, Uşak Banaz'a kadar olan kesimdeki ihale işlemlerine devam ediyoruz, ihaleye çıkıldı, değerlendirme aşamasında. Diğer kesimlerin de ihalesine çıkacağız.

Bir başka önemli güzergâhımız yine, İstanbul'u Akdeniz'e bağlayacak olan, şu anda Konya-Karaman arasındaki çalışmalarımız... Bu, yüksek hızlı tren değil, hızlı tren yalnız, onu ifade edeyim, hızlı tren çalışmalarımız

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 18.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 9

devam ediyor. Şöyle ifade edeyim: Şu sarı renkli gördüğünüz kesimler, şu bölümler ise -ihalesini yaptık bu bölümlerin değerlendirme aşamasında. Buradan Ulukışla, Ulukışla'dan Mersin, Adana, bu şekilde Gaziantep'e kadar bağlıyoruz.

Uygulama projeleri devam eden projelerimiz: Eskişehir'den Isparta üzerinden Antalya'ya inen bir güzergâhımız var. Yine, Yozgat Yerköy'den Kayseri Ulukışla'ya inen bir güzergâhımız var. Yine, Erzincan-Erzurum-Kars güzergâhımız var. Habur'a kadar inen bir güzergâhımız var. Gaziantep-Şanlıurfa-Mardin-Habur'a kadar inen bir güzergâhımız var. Burada Mardin'i de kapsama alıyoruz, onu özellikle ifade edeyim. Yani Mardin bu hattın dışında kalmayacak. Bu da devam eden uygulama projelerimiz.

Bir başka önemli projemiz Kars-Tiflis-Bakü Demir Yolu Projesi. Bu bizim açımızdan son derece önemli bir proje. Özellikle, biliyorsunuz, Kazakistan, Türkmenistan ve Uzak Doğu'ya ulaşım açısından İran üzerinden geçişe göre çok daha kısa olan bir güzergâh. Bu güzergâhtaki çalışmalarımız devam ediyor. Özellikle, Kars ve Tiflis arasındaki çalışmalarımız devam ediyor, tünellerin açılması tamamlandı, üstyapı işlemleri tamamlanır tamamlanmaz muhtemelen 2015 yılı sonlarına doğru bu Kars-Tiflis-Bakü demir yolu hattının açılışını gerçekleştireceğiz.

Demir yolu şöyle değerli arkadaşlar: Özellikle, demir yolunu sadece yolcu açısından düşünmek son derece yanlış. Demir yolu taşımacılığı sanayimiz için, rekabet gücümüzün artırılması için son derece önemli. Size sadece bir örnek vermek istiyorum kendi ilimden: Karaman'dan Mersin'e bir konteynerin taşıma maliyeti 1.100 dolar, Mersin'den Çin'e bir konteynerin maliyeti 600 dolar. Düşünün, yani bunu kara yolu taşımacılığıyla yaptığınızda özellikle firmalar üzerinde ciddi bir maliyet unsuru oluşuyor ama biz özellikle hızlı tren dönemine başlıyoruz. Büyük metropoller arasında yüksek hızlı tren olmalı ama diğer güzergâhlarda hızlı tren olmalı diye düşünüyoruz çünkü yüksek hızlı tren güzergâhında yük taşımacılığı yapamıyorsunuz. O nedenle, biz saatte 200 kilometre hız yapan hızlı trenlere öncelik vereceğiz, yük taşımacılığının önem arz etmesi nedeniyle. Orta Anadolu'yu, Ege'yi, Doğu Anadolu'yu limana buluşturan hem Karadeniz'e hem de Akdeniz'e buluşturan projelerimiz, biraz önce görmüş olduğunuz projeler ve işletmelerimizin, sanayicilerimizin rekabet gücünde çok ciddi artışlar olacak, özellikle bu demir yolu yatırımlarıyla. Onun için biz çok önemsiyoruz, yük taşımacılığı için çok önemsiyoruz ve önümüzdeki dönemlerde belki bizim 2023 yılı için koymuş olduğumuz hedeften çok daha hızlı bir şekilde demir yolunda yük taşımacılığına geçmiş olacağız.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Şu anda kaç, ileride ne hedefliyorsunuz?

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI LÜTFİ ELVAN (Karaman) – Şu anda oran oldukça düşük, yüzde 3 civarında, o kadar düşük Haydar Bey, çok düşük, oldukça düşük. Tabii, bu bizim açımızdan üzücü bir şey. Yani demir yolu taşımacılığını bizim çok daha hızlı bir şekilde -özellikle yük taşımacılığını- geliştirmemiz gerekiyor ve biz de ağırlıklı olarak bundan sonraki süreçte hızlı tren yani yük taşımacılığında 120 kilometre, yolcu taşımacılığında ise saatte 200 kilometre hız yapan hızlı trenlere, yüksek hızlı tren değil ama hızlı trenlere ağırlık vermek olacak ki yük taşımacılığı bizim açımızdan son derece önemli.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Fazla konuşmak istemiyorum ama bir de yüksek hızlı trenle hızlı trenin kilometrelerini söyler misiniz?

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI LÜTFİ ELVAN (Karaman) – Şöyle söyleyeyim: Yüksek hızlı tren 250 kilometre ve üstü, hızlı trenler ise maksimum 200 kilometre, aradaki fark o.

Bu gördüğünüz "Ankara Yüksek Hızlı Tren Gari", yap-işlet-devret modeli çerçevesinde yapımına başlandı, son hâli bu şekilde, devam ediyor yapımı.

Şu, ekranda gördüğünüz yanıp sönen, yeşil olan kısımların tamamının demir yolu hatları yenilendi değerli arkadaşlar. Yani 11 bin kilometrelik demir yolu hattının 8.706 kilometresi tamamıyla yenilendi, yeniden demir yolu yapımı sağlandı. O, kırmızıyla görmüş olduğunuz hatlarda ise yenilenme tamamlanmadı, önümüzdeki günlerde, yıllarda da bunların yenilenmesini sağlayacağız.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Sayın Bakan, yenilenmeyle neyi kastediyorsunuz? Sadece traversler ve raylar mı yoksa sinyalizasyon dâhil mi?

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI LÜTFİ ELVAN (Karaman) – Şöyle ifade edeyim: Buradaki traversleri, rayları kastediyorum, elektrifikasyon ve sinyalizasyonu kastetmiyorum burada. Bir sonraki slaytta ben onu sunacağım size.

Burada da elektrifikasyon çalışmaları, maviyle yanıp sönen bölümlerde elektrifikasyon çalışmalarımız devam ediyor. Kırmızıyla olan bölümlerde elektrifikasyon çalışmalarımız tamamlandı. Mavi olan kesimlerde elektrifikasyon çalışmalarımız devam ediyor. Yeşil olan kesim ise şöyle göstereyim, yeşil olan şu kesimde ise proje çalışmaları devam ediyor, elektrifikasyona yönelik olarak söylüyorum.

Bir sonraki slaytta sinyalizasyon, yine maviyle yanıp sönen kesimler sinyalizasyon projelerimizin devam ettiği yerler değerli arkadaşlar. Yeşil olan yerler ise şu hatlarda sinyalizasyon projelerinin devam etmiş olduğu hatlar.

Sinyalizasyona özellikle değinmek istiyorum. Maalesef, bugüne kadar biz sinyalizasyon konusunda tüm teknik donanım olsun her alanda yurt dışı firmaları kullandık ve teknolojik olarak sinyalizasyona yönelik olarak istenilen bir aşamaya ülke olarak gelemediğimizi ifade etmek istiyorum samimi olarak ve bu konuda da biz İstanbul Teknik Üniversitesi, TÜBİTAK ve Devlet Demiryollarımızla iş birliği hâlinde kendi millî sinyalizasyon sistemimizi geliştirmeye yönelik bir çalışma başlattık. Şu ekranda gördüğünüz yanıp sönen şu mavi kısımda sinyalizasyon çalışmalarımız devam ediyor. Bundan sonraki süreçte de kendi ulusal sinyalizasyon sistemlerimizi artık kullanmak istiyoruz, önemli bir aşamaya geldik şu anda deneme aşamasında bu bölgede, diğer bölgelerimizde de kendi sinyalizasyon sistemlerimizi kullanacağız.

Bu ekranda görmüş olduğunuz lojistik merkezlerimize yönelik. Biliyorsunuz, lojistik merkezlerinin önemi daha da arttı. Özellikle firmalarımızın rekabet gücünün artırılması ve daha ucuza pazarlanması, daha kolay, daha hızlı bir şekilde pazarlanması, stoklanması amacıyla lojistik merkez yapımlarına devam ediyoruz. Bu merkezlerden kırmızıyla

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 18.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 10

yanıp sönenler lojistik merkezi tamamlanmış olanlar, bu merkezler tamamlandı. Maviyle yanıp sönen lojistik merkezlerimizde ise işte Yenice, Mersin, Mardin, Erzurum Palandöken, Bilecik, Gölköy, Balıkesir ve Kemalpaşa İzmir, burada da yatırım çalışmalarımız devam ediyor. Sarı renkli olanlar da ihale sürecinde olanlar. Yeşil renkli olanlar ise şu yanıp sönenler, proje aşamasında olan lojistik merkezlerimiz.

Bir başka önemli husus, özellikle organize sanayi bölgelerimizin demir yollarına bağlanması hadisesi. Buradaki iltisak hattı diyoruz. Bu konuda da çok yoğun bir şekilde çalışıyoruz. Tüm organize sanayi bölgelerimizi de demir yolu hatlarına, hem lojistik merkezlerine hem de demir yolu hatlarına bağlamak istiyoruz, bu yönde çalışmalarımız...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Bakanım, zaman çok hızlı akıyor tabii.

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI LÜTFİ ELVAN (Karaman) – Çok kısaca o zaman özetleyeyim.

Değerli arkadaşlar, şöyle, yüksek hızlı trene gelince: Yüksek hızlı trende şu anda 106 hızlı adet hızlı tren imalatını düşünüyoruz. Bunlardan 7 tanesinin imalatı devam ediyor yurt dışında, 10 tanesinin ihalesine çıkıyoruz, 80 adedinin ise bu hızlı trenlerin Türkiye’de imali yönünde çalışmalarımız devam ediyor. Burada yerlilik şartı koyacağız. Bunu tartışıyoruz “Yüzde 51 mi olsun, Yüzde 61 mi olsun?” diye. Yerlilik şartı koyacağız, Türk ortağı şartı koyacağız. Dolayısıyla, bizim önümüzdeki dönemlerde yüksek hızlı tren araçlarına ihtiyacımız olacak ve bu araçları Türkiye’de üretmeyi, tamamıyla üretmeyi planlıyoruz. Bu aşamadan sonra ise ikinci aşamada, kendi yüksek hızlı millî trenimizi kendi lisansımızla üretmeyi hedefliyoruz.

Yine dizel lokomotif üretiyoruz, bunlar ihraç ediliyor TÜLOMSAŞ’ta üretilen Eskişehir’de. Yine “raybüs” dediğimiz, bunlar yine TÜLOMSAŞ’ta üretiliyor, yerli katkı oranı yüzde 27 ama yerli katkı oranını her geçen gün artırıyoruz.

Yine bir başka ürettiğimiz şey TÜVASAŞ’ta ürettiğimiz tren.

Yine şurada özellikle vurgulamak istiyorum: Millî yüksek hızlı trenimizin tasarım çalışmaları tamamlandı. Ekranda gördüğünüz şu tasarımı seçtik, şu tasarım seçildi. Bununla ilgili detay, özellikle endüstriyel mühendislik tasarımı da tamamlandı, bununla ilgili şartnameler oluşturuldu. Yine TÜBİTAK, İstanbul Teknik Üniversitesi, Orta Doğu Teknik Üniversitesi ve ilgili kurumlarımızla yüksek millî hızlı tren üretimine yönelik çalışmalarımız yoğun bir şekilde devam ediyor.

Demir yolu sektörü bu arada çok gelişiyor. Özellikle şu anda binin üzerinde Türkiye’de firma var. Bu sektörlerde de biz destek olmak istiyoruz. Özellikle yerli demir yolu sektörüne yönelik üretim yapan firmalarla da sık sık bir araya geliyoruz.

Yine takıldı herhâlde arkadaşlar.

Ben açıkçası, isterseniz devam edebilirim. Deniz ve hava yollarına yönelik aslında ifade etmem gereken bazı şeyler var ama.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, özet olarak devam edelim.

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI LÜTFİ ELVAN (Karaman) – Şöyle ifade edeyim, özellikle havacılıkta aslında önemli bir noktaya gelmiş bulunuyoruz. Son yıllarda havacılık sektöründe çok önemli gelişmeler sağlandı ancak biz havacılıkta özellikle bir bölgesel uçağımız olsun istiyoruz ve bu yönde yoğun bir şekilde çalışmalarımız devam ediyor. Kendimize ait, lisansıyla, tüm IP haklarıyla bize ait olacak olan bir uçak. Bununla ilgili çalışmalarımız, görüşmelerimiz devam ediyor, nihai aşamaya geldiğinde de sizlerle paylaşmak istiyorum. Özellikle bu bölgesel uçak konusundaki gelişmeleri sizlerle paylaşacağım ama şunu ifade edeyim, özellikle iç hatlardaki yolcu sayısı itibarıyla, dış hatlardaki yolcu sayısı itibarıyla gerçekten çift haneli büyüyen bir Türkiye var. Dünya ortalamasının aşağı yukarı 3 katı hızla büyüyen bir havacılık sektörü söz konusu. Yıllık ortalama yüzde 14,5 büyüme performansı göstermiş durumda.

Bu detay bilgilere girmek istemiyorum, bunları geçeceğim.

Şunu ifade edeyim, yolcu sayısı itibarıyla şu anda aşağı yukarı 15’inci sıradan Türkiye 11’inci sıraya gelmiş durumda. Bu yıl itibarıyla ise biz 7’nci veya 8’inci sıraya yükselmeyi bekliyoruz.

Yine Uluslararası Havacılık Konseyinin verilerine göre şunu ifade edeyim, İstanbul Atatürk Havalimanı dünyada en fazla yolcusu artan havalimanları sıralamasında 1’inci sırada geliyor, Sabiha Gökçen Havalimanı ise kendi kategorisinde artan yolcu sayısı itibarıyla dünyada 2’nci sırada. İstanbul Atatürk Havalimanı ise ilk kez ilk 15’e girdi dünyada, 13’üncü sırada bu geçtiğimiz ay itibarıyla yer alıyor.

Yine engelsiz havalimanı projelerimiz var, devam eden yeşil havaalanı... Yine deniz uçağı seferleri başlatıldı, bunların detayına girmek istiyorum.

Bu önemli, özellikle Türk hava sahasının esnek kullanılması son derece önemli. Bununla ilgili bir yönetmelik çıkardık. Biliyorsunuz, geçtiğimiz dönemlerde Türk Silahlı Kuvvetlerimizin özellikle uygun görmediği hava sahası, alanlar var idi onlarda mutabakat sağladık ve yurt içi uçuşlarda aşağı yukarı yıllık 500 milyon dolarlık bir tasarruf sağlayacağız, hem zamandan hem de yakıttan ciddi bir tasarruf sağlamış olacağız.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Ne demektir Sayın Bakanım, esnek kullanım?

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI LÜTFİ ELVAN (Karaman) – Şöyle, örneğin İstanbul’dan Ankara’ya giderken size çizilen bir güzergâh vardı, bu güzergâh üzerinden gitmek zorunda idiniz ancak “Daha kısa yoldan Ankara’ya nasıl ulaşılabilir?” arayışı içerisinde bir çalışma söz konusu oldu. Bu çalışma neticesinde “Tüm iller arasında en kısa mesafeden nasıl ve ne şekilde ulaşılabilir?” bu çalışıldı ve bu doğrultuda yapılan çalışma doğrultusunda uygulamaya geçildi, aşama aşama geçiyoruz uygulamaya. Dolayısıyla, özellikle hava yolu

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 18.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 11

taşımacılığında, yurt içi hava yolu taşımacılığında sürede bir kısalma söz konusu oluyor, bir de yakıt tasarrufu sağlanmış olacak.

Ordu-Giresun Havalimanı'mız Mart 2015 tarihi itibarıyla tamamlanıyor. Hakkâri mayıs itibarıyla... Şöyle söyleyeyim, Mardin Havaalanı terminal binamız Haziran 2014'te biliyorsunuz tamamlandı. Eylül 2014'te Balıkesir Havaalanı'mızın terminal binası tamamlandı. Konya Havalimanı'mızın... Diğerleri de Ağrı ve Van devam ediyor, önümüzdeki yıl bitecek, 2015'te bitecek. Diyarbakır Havalimanı'mız ve Atatürk Havalimanı'mızdaki çalışmalar ise 2015 yılının ilk yarısında bitecek, Hakkâri Havalimanı'mızı ise Mayıs ayında bitirmeyi planlıyoruz.

Evet, uçaktan bahsettim. Bir başka önemli husus, uzay ajansı kuruyoruz. Değerli arkadaşlar, özellikle uzay alanında Türkiye'nin bugüne kadar çok ciddi çalışmalar yapmadığını, yapamadığını hepimiz biliyoruz. Bu alanda, özellikle uzay faaliyetlerinin tek bir çatı altında toplanıp uzay faaliyetlerinin daha da yaygınlaştırılması, geliştirilmesi amacıyla bununla ilgili kanun tasarımızı hazırladık, bunu inşallah önce Bakanlar Kuruluna sunacağız, daha sonra Meclisimize sevk edeceğiz. Bu, uzay teknolojilerinin geliştirilmesi, uzayın keşfi, derin uzay araştırmaları, uyduların fırlatma sistemlerinin kurulması gibi alanları içeriyor. Diğer taraftan kendi, bizatihi yerli uydumuz olan TÜRKSAT-6A uydumuzun yapımına başlayacağız. Bununla ilgili önümüzdeki günlerde protokol imzalayacağız. Tamamıyla bizim kendi uydumuz olacak 6A uydusu; bunu TÜBİTAK Uzay Teknolojileri Araştırma Enstitüsü , TAI ve ASELSAN'ın katılımıyla ve Bakanlığımızın yapmış olduğu finansal destekle bunu da gerçekleştirmiş olacağız.

Denizcilikte ise şöyle -buraları da hızlı geçiyorum- özellikle bu kabotajda taşınan yolcu sayısında bir miktar azalma var, bunun temel nedeni Marmaray'ın işletmeye geçmesi. Yine, kabotajda taşınan araç sayılarında artış var, elle işlenen yük miktarlarında artış var.

Ro-Ro taşımacılığına değinmek istiyorum, bizi, özellikle kara yolu taşımacılığının yaygın olduğu ülkemizde, uluslararası kara yolu taşımacılığının yaygın olduğu ülkemizde Ro-Ro taşımacılığını daha da geliştirmek istiyoruz ki zaman zaman, işte, Bulgaristan'la sıkıntılar yaşadık, İran'la sıkıntılar yaşadık, bu sıkıntıları Ro-Ro taşımacılığıyla aşmak istiyoruz yani alternatif güzergâhlarımızı oluşturmak istiyoruz. Bu yönde de çalışmalarımız devam ediyor. Yine, Türk gemileri artık beyaz listede olmaya devam ediyor. 3 limanımız var biliyorsunuz, Üç Denizde Üç Büyük Liman projemiz, bunlardan bir tanesi Çandarlı. Çandarlı'nın alt yapısı tamamlandı, daha önce ihaleye çıkıldı ancak teklif gelmedi, şu anda daha düşük kapasiteyle tekrar ihaleye çıkacağız Çandarlı Limanı için, dünyanın 10'uncu büyük limanı olacak biliyorsunuz. Filyos Limanının alt yapı ihalesi tamamlandı, bunun da önümüzdeki günlerde temelini atacağız. Mersin Konteyner Limanı, bir başka önemli ve büyük projemiz; bununla ilgili imar çalışmaları devam ediyor, biraz daha geri konumda. Yat limanlarının yapımına devam ediyoruz, balıkçı barınaklarının yapımına devam ediyoruz.

Denizcilik de hızla geçmek istiyorum, özellikle burada şunu ifade edeyim: Çok sayıda küçük limanımız var, bu küçük limanları entegre eden, birlikte yönetimini içeren bir model ortaya koymaya çalışıyoruz, bu alanda da çalışmalarımız devam ediyor.

Haberleşmede ise önemli gelişmeler var, rakamları sadece Türkiye bilişim pazarındaki büyüklüğe bakacak olursanız önemli bir gelişme olduğunu görebiliriz. Burada özellikle maviyle olan kesim, şu bölümde, bilgi teknolojileri pazarında çok hızlı bir gelişme olmadığını görüyoruz, iletişim teknolojileri pazarındaki gelişmeye paralel bir gelişme olmadığını görüyoruz. Bu da yazılım sektöründe istenilen düzeyde olmamamızdan kaynaklanıyor, dolayısıyla yazılım sektörüne daha da fazla önem vermemiz gerektiğini düşünüyorum ancak iletişim teknolojileri alanındaki hızımız daha yüksek.

Evet, 54 milyarlık bir yatırım yapıldı bugüne kadar, son on iki yıllık dönemde iletişimle uğraşan operatör firmalar tarafından. Bu da önemli bir grafik, özellikle geniş bant abone sayımız sadece 2013 yılında, son on ayda yüzde 25 artış gösterdi değerli arkadaşlar yani 32 milyondan 40 milyona ulaştı geniş bant abone sayımız. Gerçekten bu alanda 4G'ye geçmemizle birlikte bunun daha da hızlanacağını düşünüyoruz ve dünyada en hızlı geniş bant İnternet aboneleri gelişen ülkelerin başında geliyor Türkiye. Yine, kişi başına ortalama İnternet kullanımında Türkiye dünyada en önde olan ülkelerin başında geliyor, Avrupa Birliğinde 26 saat ayda İnternet kullanımı söz konusu iken kişi başına Türkiye'de 33 saat/ay kişi başına İnternet kullanımı söz konusu. Burada da bir sorunumuz var, bunu da özellikle zikretmek istiyorum. Sabit telefon abone sayısında ciddi bir azalma var, özellikle penetrasyon oranı Avrupa Birliğinin altında. Bu konu üzerinde çalışıyoruz, sabit telefonlardaki oranın bu kadar çok azalmasının nedeni nedir, bu konuda ne yapabiliriz diye açıkçası...

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Tedavülden kalkacak Sayın Bakanım...

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI LÜTFİ ELVAN (Karaman) – Efendim?

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Tedavülden kalkacak Sayın Bakanım, sadece bu sabit parayı kaldırın.

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI LÜTFİ ELVAN (Karaman) – Şöyle, sabit telefonlarla ilgili yani Avrupa'daki orandan daha düşük bizde kullanım oranı, çok daha hızlı bir şekilde düşüyor, bunun nedenleri üzerinde çalışıyoruz yani bu kadar hızlı düşmemesi gerektiğini düşünüyor açıkçası sabit telefonların, bunların da yaygın bir şekilde kullanılabilirliklerini düşünüyoruz.

Yine, mobil abone sayımız 72 milyona ulaştı, çok hızlı bir şekilde artıyor, numara taşınabilirliğinde dünyanın en önde gelen ülkelerinden birisi, bunun da anlamı şu: Özellikle rekabet ortamının gerçekten son derece iyi olmasından kaynaklanıyor, numara taşınabilirliğinin fazla olması; nüfusumuzun üzerinde, zannederseniz 74 milyon mobil telefon numara taşınabilirliği. Evet, özellikle tarifede çok ciddi sıkıntılar yaşıyorduk, biz onun üzerine gittik, her bir firma alternatiflerini herhangi bir vatandaşımız o firmanın web sitesine girdiği zaman kendisine en uygun tarife hangisiyse ona ulaşabilecek, o şekilde tarifeyi daha uygun, daha kolay bir şekilde seçebilecek.

Fiber alt yapı yatırımları yoğun olarak devam ediyor, 240 bin kilometreye ulaştık. Yine, YHT, yüksek hızlı tren hatlarında özellikle cep telefonu ve İnternet çekimi söz konusu.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 18.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 12

Ulusal bir veri merkezi kuruyoruz. Bu son derece önemli. Her bir bakanlık kendi veri merkezini kuruyor, farklı sistemler kullanıyorlar, birbiriyle bağdaşmayan, uyuşmayan sistemler kuruyorlar, mükerrerlikler söz konusu, dolayısıyla ulusal bir veri merkezi kurup bu veri merkezinde tüm verilerin toplanmasını hedefliyoruz.

Yine, özellikle engelli olan vatandaşlarımıza yönelik, örneğin, kolları olmayan bir vatandaşımızın bilgisayar kullanmasına imkân sağlayacak olan projeler geliştirdik. 2015 yılında, örneğin, kafasına takmış olduğu bir aletle, kolu olmayan bir vatandaşımız çok rahat bir şekilde bilgisayar kullanma imkânına kavuşacak.

Bu da yeni başlattığımız bir proje, Kayıp Alarmı Projesi, herhangi bir çocuğun belirli bir bölgede kaybolması neticesinde o bölgede bulunan vatandaşlarımıza mesaj gönderiyoruz ve diyoruz ki "Bu bölgede şu şu şu yaşlarda, resmi şu olan çocuk kaybolmuştur." Şeklinde, buna benzer uygulamaları yoğun bir şekilde uyguluyoruz. Yine, özellikle İnternet çekmeyen, telefonu olmayan küçük yerleşim yerlerine yatırım yapmaya devam ediyoruz.

Burada sadece şunu ifade edeyim: Kapsam alanı itibarıyla dünyanın en önemli, gerçekten en fazla ülke itibarıyla kapsam alanı bulunan ülke konumundayız, aşağı yukarı yüzde 99,9'lar seviyesindeyiz, hemen hemen tüm Türkiye'yi kapsam alanı içerisine almış bulunuyoruz. Siber güvenlik, yine sorunuz olursa cevap veririm. E-Tebligat, elektronik ortamda e-Tebligat sistemini başlattık. E-Devlette önemli bir gelişme var, onu özellikle ifade etmek istiyorum, son on ayda e-Devlet abone sayısında yüzde 25'lik bir artış söz konusu. Uydularımızdan yayın yapan TV sayılarında artış var, 454'ten 524'e çıktı. Posta özellikle yetkilendirme, hizmet sunumu ve idari yaptırımlar konusunda düzenlemelerimizi yaptık ve posta sektörünü de tamamıyla liberalleştiriyoruz, onu da özellikle ifade edeyim.

Evet, değerli arkadaşlar, ben çok teşekkür ediyorum sabrınızdan dolayı, çok fazla ve farklı alanı ilgilendirmesinden dolayı biraz vaktinizi aldım, özür diliyorum ama hepinize çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Estağfurullah Sayın Bakanım, böyle güzel, kapsamlı ve detaylı sunumunuz için biz teşekkür ediyoruz.

Değerli arkadaşlar, üst kurullarla ilgili olarak daha sonra, soru cevap faslından sonra bilgi alıyoruz ve ilgili sorulara da cevap alıyoruz. Dolayısıyla BTK Başkanımıza soru cevap kısmından sonra söz vereceğim.

Şimdi, görüşmelere başlıyoruz. İlk olarak Sayın Sadık Badak söz istemişti.

Buyurun Sayın Badak.

SADIK BADAK (Antalya) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın Bakanım, Plan ve Bütçe Komisyonumuzun çok değerli üyeleri, kıymetli bürokratlar, değerli basın mensupları; hepinizi sevgiyle, saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle, insanımızın son on yılda hayatını değiştiren, yaşama tarzını kolaylaştıran Bakanlığınızın çalışmaları dolayısıyla başta şahsınız ve bütün Bakanlık mensuplarına şahsım ve temsil ettiğim seçmenlerim adına, milletimiz adına teşekkürü bir borç biliyorum.

Kara yolundan hava yoluna, deniz yolundan demir yoluna, bilişim sistemlerine, altyapıya kadar e-devlet uygulamalarındaki bugün gururla takip ettiğimiz çalışmaları eğer konuşabiliyorsak bu, Bakanlığınızın gerçekleştirdiği ciddi çalışmalar sayesinde son on iki yıldır.

Sayın Bakanım, ben soru hakkımı da bu bölümde kullanmak istiyorum ve 4 hususa temas etmek istiyorum bizim bölgemizle ilgili, Batı Akdeniz ile ilgili.

Öncelikle yine, bizim bölgemize Karayollarının, Demiryollarının, Hava Yollarının ve deniz yollarının gösterdiği katkılara teşekkür ediyorum.

Siz de ifade ettiniz, Mersin-Antalya yolu hızla tamamlanıyor. Doğu Akdeniz Bölgesi'nde Alanya'nın İç Anadolu'ya bağlanması, Sarıbeller Tüneli; keza, Serik-Taşagül-Beyşehir-Konya yolu, tüneliyle beraber sürdürülüyor.

Size özel bir teşekkürümüz var Alanya Gazipaşa bölgesinin. Yunt üzerinden Ermenek'e bağlanması yönündeki talimatlarınıza bölgemiz müteşekkirdir. Şimdi talebimiz, Karayollarının dikkatini, zihnini Batı Antalya'ya çevirmesi. Biz 3 Antalya oluşturuyoruz: Merkez, doğu ve batı. Merkezin ve doğu bölgelerinin yolları büyük ölçüde tamamlandı. Ayrıca ifade etmeliyim ki merkezin çevre yollarına, gerek Batı Çevre Yolu dediğimiz, Konyaaltı'ndan Döşemealtı'na çıkan yola gösterdiğiniz gayrete gerekse Kuzey Çevre Yolu'na verdiğiniz desteğe teşekkür ediyorum fakat şimdi Batı Antalya'ya Karayollarının dikkatini, zihnini, enerjisini ayırmasını özellikle talep ediyoruz; Elmalı-Seki-Fethiye Ovası'nın birbirine bağlanması bu yol vasıtasıyla, Elmalı-Sütleğen-Kalkan yolu vasıtasıyla Kınık Ovası'ndaki tarım ürünlerinin Orta Anadolu'ya taşınması bu yoldan yapılıyor, buna arkadaşlarımızın şu andaki çalışmalarına destek talep ediyoruz. Yine, Elmalı-Gömbe-Kasaba-Kaş, bunlar devlet yolu fakat Türkiye'de artık nadir var bu yollardan, arkadaşlarımız da teknik olarak geldiler, incelediler. Yine, bu bölgede Kaş, Kasaba, Dirgenler, Çatallar yolu, bu da devlet yoludur, buraya özellikle desteğinizi talep ediyoruz.

Batı Antalya derken, bizim Batı Antalya'yı oluşturan, özellikle kıyıyı oluşturan Kumluca, Finike, Demre, Kaş; 4 ilçemiz hem tarımda hem turizmde son yıllarda önemli gelişme kaydediyor. Demre'de bulunan, turistik merkez olarak görülen Noel Baba geçtiğimiz yıl 500 bini kişi tarafından ziyaret edildi. Çoğunluğu Rus turistler fakat yabancı turistler buraya itibar ediyorlar. Kumluca, Finike, Demre, Kaş'ta Antalya'daki ile Marmaris-Bodrum arasında biraz daha farklı, daha konsept diyebileceğimiz bir turizm tarzı geliyor. Hükümetimizin gerçekleştirdiği baraj, gölet ve sulama yatırımlarıyla tarım istihsalı de artırıyor. Önümüzdeki on yılda bu bölgede hem turizm hem tarım iki katına çıkacak. Bu bölgeye bir havaalanı ihtiyacı var, tıpkı Doğu Antalya'ya gerçekleştirilen Gazipaşa Havaalanı gibi bölgeye bir havaalanı ihtiyacımız var.

Altyapı Yatırımları Genel Müdürlüğünüz beş yıl önce değerli milletvekilimiz Ahmet Arslan Sayın Genel Müdürken bu bölgede bir çalışma yaptılar, yapılan çalışma o gün için verimli çıkmadı fakat şimdi devletimiz denizi doldurup havaalanı yapabiliyor. Çalışmaz denilen Gazipaşa Havaalanı'nı büyük uçakların inebildiği bir hâle getirdi. Bu

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 18.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 13

çerçeve, yap-işlet-devret modeliyle bu bölgeye Devlet Hava Meydanları işletmesinin yeni bir çalışma yapmasını talep ediyoruz. Bir çalışma yapılırsa, önümüzdeki yıllarda bu bölgede bir ihtiyaç olarak karşımıza çıkacak.

Üçüncü konu Sayın Bakanım, siz de konuşmalarınızda ifade ettiniz, İstanbul-Eskişehir-Kütahya-Afyon-Isparta-Antalya demir yolu. Bu demir yolunun uygulama projeleri sürdürülüyor. Müteşekkirimiz, bölgemiz bu konuda müteşekkirdir. Uygulama projesinin hayata geçmesi aşamasında 4 etaplı görünür projeye. Bu etaplardan ilkinin Antalya Limanı ile Keçiborlu arasında, Isparta Havaalanı arasında başlatılmasını talep ediyoruz yani ilk etabın Eskişehir-Kütahya arasından ziyade Antalya Limanı'nı hemen Keçiborlu'ya, Isparta Havaalanı'na ve oradaki konvansiyonel hatta bağlayacak şekilde planlanmasını talep ediyoruz, bunun olup olmayacağını da sormak istiyoruz, sorularımızdan birisi budur.

Hükümetimizin açıkladığı 25 dönüşüm programı ve 1.200 eylem planının başlıklarından bir tanesi -siz de ifade ettiniz- organize sanayi bölgelerini demir yolu vasıtasıyla limanlara bağlamak, taşımacılık ve lojistiği güçlendirmek. Eğer bu birinci hat, birinci etap da hemen açılabilirse Keçiborlu-Baladız-Isparta Havaalanı ile Antalya Limanı, 130 kilometre - proje zaten bitti- birinci etabın buradan başlamasını, demir yolu için, hızlı demir yolu için böylece limana bağlanması; Afyon mermeri, bu bölgenin çimento yükleri, Burdur-Isparta mermer, yine çimento yükleri, hububat, tahıl ürünleri; böylece Afyon Organize Sanayi Bölgesi, Burdur-Isparta-Bucak Organize Sanayi Bölgesi Antalya Sanayi Bölgesi, Antalya Limanı'yla kavuşmuş olacak; böylece Sayın Bakanım -Afyon bölgesinin yükleri şu anda önemli ölçüde sizin söylediğiniz maliyet avantajı sebebiyle İzmir Limanı'na gidiyor, burada iki-üç hafta sıra bekliyor, buna karşılık Antalya Limanı'nın yüzde 50 kapasitesi boş- böyle bir verimlilik sağlanmış olacak.

Son konu, yine ifade ettiniz, Afyon-Antalya-Alanya ve Denizli-Antalya otoyoluyla ilgili. Çok teşekkür ediyoruz, müteşekkirimiz bizim bölgemiz, böyle iki projeyi bitirdiniz fakat bir öncelik değişimi talep etmekteyiz ve bu mümkün mü diye sormak istiyorum.

Şimdi, Antalya-Alanya 140 kilometrelik bölümde, Antalya çıkışında günlük taşıt 40 bin. Hemen verimliliğe geçebiliyor otoyol yapıldığında. Siz de projeyi Afyon-Antalya-Alanya olarak yapmış bulunuyorsunuz fakat planlamacılar Afyon-Antalya bölümünde tamamlanmış olan duble yolun çok vasıflı olduğunu ve mevcut 10-12 bin trafiğin duble yolu kullanmak suretiyle otoyolun biraz daha geç yapılabileceğini düşünüyorlar, bu konuda haklı da olabilirler. Bizim talebimiz ve sorumuz Denizli projesinin Denizli-Burdur-Antalya-Alanya etabına eklenip eklenemeyeceğidir. Bu, yap-işletle çıkacak. Böylece hem Batı Ege'nin Antalya-Alanya'ya bağlanması, Pamukkale-Antalya turizminin birleştirilmesi, tarım bakımından Ege ve Batı Akdeniz'in birleştirilmesi mümkün olacak hem de yatırım verimliliğiyle, daha az verimli olanla birleştirilmiş olacak.

SÜREYYA SADI BİLGİÇ (Isparta) – Burdur ile Isparta arasından geçiyor.

SADIK BADAĞ (Antalya) – Burdur ile Isparta'nın arasından geçiyor, evet, Kızılkaya bölgesinden geçiyor.

Ve son özel bir talebimiz: Burada Kızılkaya bölgesinde -yine Denizli otoyolu geliyor- Çubuk Boğazı bir tünelle geçilecek, projeleri tamamlandı, bu konuya özel desteğinizi talep ediyoruz ve teşekkür ediyorum bütün gayretlerinizden dolayı, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Biz teşekkür ederiz.

Sayın Ayaydın...

AYDIN AĞAN AYAYDIN (İstanbul) – Sayın Bilgiç...

BAŞKAN – Şimdi, burada “Önce iktidara verdiniz.” dediniz, o taraftan da yine Bilgiç'e verirsek olmaz.

Sayın Ayaydın, buyurun.

AYDIN AĞAN AYAYDIN (İstanbul) – Sayın Başkan, Komisyonumuzun değerli üyeleri, Sayın Bakan, kamu kurum ve kuruluşlarımızın değerli temsilcileri, değerli basın mensupları; Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığının 2015 yılı bütçesi üzerinde kişisel görüşlerimi sizlerle paylaşmak üzere söz aldım. Bu vesileyle yüce heyetinizi saygılarımla selamlıyorum.

Ama, konuşmama başlamadan önce, bir tespitimi sizlerle paylaşmak istiyorum. Bu Komisyonda 8'inci bütçem, Mecliste bütün teamüller değişti, değişmeyen bir tek teamül vardı; Plan ve Bütçe Komisyonunda bakanın sunumundan sonra usuldür, ana muhalefet partisinin sözcüsüne ilk söz verilir ama Sayın Bakanımız o teamülü de değiştirdi, Hükümetten sonraki ilk sözü de yine Hükümete ve Hükümet kanadına verdi. Onu da bilgilerinize arz ediyorum.

BAŞKAN – Bu, istisnai bir durum, teamül değişmedi, değişmeyecek Sayın Ayaydın.

AYDIN AĞAN AYAYDIN (İstanbul) – Ulaştırma, bir ülke için, hele de Türkiye gibi büyük ülkeler için sosyoekonomik yapının en önemli sektörlerinden biridir. Kabul edelim ki sektör ülkemizde son yıllarda fazla ön plana çıkmıştır. Bunda sektöre akıtılan büyük paraların, yapılan büyük yatırımların ve bazı başarılı icraatların payı vardır. Bu noktada, bu zor dönemde Bakanlık görevi üstlenen Komisyonumuzun eski Başkanı Sayın Lütfi Elvan'ın da tarzı ve çalışkanlığı ile bunu daha ileriye taşıyacağına olan inancımı özellikle belirterek sözlerime başlıyorum.

Ulaştırma sektöründe 2015 yılı için öngörülen kamu sabit sermaye yatırımları önceki yılların altında kalacak görünse de ülkemizde kamu sabit sermaye yatırımlarının yüzde 37'si bu alana yönelik olmuş, Ulaştırma Bakanlığı ülkemizin en yatırımcı Bakanlıklarının başında yer almıştır. Yani, Bakanlık büyük kamu kaynaklarını kullanmakta, hatta kendine verilen ödenekler ile yetinmeye niyetli görünmemektedir. Bakanlığın hacimli projeleri yürütmesi dolayısıyla, kendisine verilen bu büyük kamu kaynaklarını aynı zamanda etkin, iktisadi, verimli ve de mevzuata uygun şekilde kullanması da kendisinden beklenmektedir. Maalesef, Bakanlık bu beklentiyi hep boş çıkarmakta, mali disiplin ve yönetim anlayışı sarsaklanmaya devam edilmektedir. Bu durum Sayıştayın denetim raporuyla yıllardır ortaya konmaktadır. Nitekim, Bakanlığın en önemli genel müdürlüğü olan Karayolları Genel Müdürlüğü'nün 2013 denetim raporunda çok çarpıcı ve bütçe hakkı ile kamu mali yönetimi açısından sakıncalı birçok tespit yer almaktadır. Bakınız, Sayıştay tarafından düzenlenen Karayolları Genel Müdürlüğü 2013 denetim raporundan aynen aktarıyorum: Bütçe ödenekleri tahsis edildikleri işler dışında kullanılmıştır. Yatırım programında yer almayan projeler için harcama

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 18.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 14

yapılmaktadır. Yatırım programında yer alan ve bütçe ile ödenek tahsis edilen projelere ait ödenekler başka işler için kullanılmıştır. Yatırım ödenekleri, diğer harcama birimlerinin işlerinde ve cari harcamaların finansmanında kullanılmıştır. Yatırım programı, ödenek ve iş programı bağlantısı kurulmamıştır. Yani, kamu yatırım programı dikkate alınmamış, Genel Müdürlük kendi programını uygulamıştır. Ödeneği olmayan işler için ihaleye çıkmıştır hem de 4,1 milyar Türk liralık tam 949 iş için. Bütçe Kanunu'nda ve yatırım programında yer almayan bir proje için harcama yapılamayacağına dair düzenleme olmasına rağmen, karayolları bölge müdürlüklerince yatırım programında yer almayan 721 iş için toplam 1,5 milyar Türk lirası harcama yapıldığı Sayıştay denetçileri tarafından tespit edilmiştir. Nitekim, aynı raporda Karayolları Genel Müdürlüğü'nün 2013 yılı sene başı yatırım bütçesinin 3,8 milyar Türk lirası olarak belirlenmiş olduğu ancak sene sonu yatırım bütçesinin 12,3 milyar Türk lirası olarak gerçekleştiği, böylece, yıl sonu yatırım bütçesinin sene başında öngörülen bütçeye göre 3 katına çıktığı belirtilmiştir. Zaten Karayolları Genel Müdürlüğü'nün 2015 yılı bütçe tasarısı incelendiğinde, 2013'te başlangıç ödeneği yaklaşık 7 milyarken yıl sonu ödeneğinin 15,3 milyar olarak gerçekleştiği, 2014 için 7,1 milyar ödenek tahsis edilmişken daha sekiz ayın sonunda 9,1 milyar Türk lirası harcanmış olduğu görülecektir. Dolayısıyla, 2015 için 7,2 milyar ödenek teklifini anlayamıyorum doğrusu. Madem yetmiyor neden başta daha fazla ödenek talep edilmiyor ki? İşin daha vahimi ise Karayolları Genel Müdürlüğüne ilişkin neredeyse aynı tespitlerin geçen yıl da Sayıştay raporlarında yer alması ve hâlâ aynen devam etmesidir.

Bu çerçevede, icraatta başarıları her yerde anlatılan Bakanlığın mali disiplin ve kamu mali yönetim ilkelerine riayet ederek kamu kaynaklarının daha verimli ve tasarruf için kullanılmasının en az sonuç kadar önemli olduğunu vurgulamak isterim. Dolayısıyla, Karayolları Genel Müdürlüğü'nün ödenek ihtiyacı her neyse bugün burada kendisine tahsis etmenin, yıl içinde aktarımlar yapılarak kaynak sağlanmasından daha doğru, hukuki ve bütçe hakkını elinde tutan Parlamenta saygının gereği olduğunu düşünmekteyim. Hele de eski bir Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanı bu genel müdürlüğün bakanıyken bu düşüncemin karşılık bulacağını ve kamu mali yönetim anlayışına yakışmayan bu uygulamaya son verileceğini ümit ediyorum. Yanlış anlaşılmasın sakın, söylediğimiz şey Karayolları Genel Müdürlüğü'nün yol yapmaması, yatırım yapmaması anlamında değil, bütçe ilke ve kurallarına uygun hareket etmesidir. Bu yatırımlar için ödenek talebi buraya gelse bizler yok mu diyeceğiz?

Ulaştırma alanında en çok ön plana çıkan AKP icraatlarından olan bölünmüş yollar, aslında, yanlış bir Türkiye gerçeğine teslimiyeti ifade etmektedir. Evet, bölünmüş yollar ile zaman ve kaynak tasarrufu yapıldığı gibi konfor artışı da yaşanmıştır. Ancak, bu bölünmüş yollar bizi ulaşım sektöründe zaten ezici bir ağırlığa sahip kara yolu taşımacılığına tam bağımlı kılmış, onu vazgeçilmez yapmıştır. Bakınız, araştırmalara göre, Türkiye'de yurt içi yolcu taşımalarının yüzde 95'i, yük taşımalarının ise yüzde 88'i kara yoluyla gerçekleştirilmektedir. Bu oran, Avrupa Birliğinde yolcu taşımaları için yüzde 83, yük taşımalarında ise yüzde 47 düzeyindedir. Zaten on yıllardır sürdürülen politikalar sonucu kara yoluna mahkûm edilmişken bölünmüş yollar ile bu durum pekiştirilmiştir. Üstelik kara yolu taşımacılığı diğer alternatiflerine göre pek çok negatif yöne sahiptir. Kara yolu taşımacılığının petrol bağımlılığı, çevre kirliliği yaratması önemli sorunlar olduğu gibi, belki de en önemli, üzerinde en çok durulması gereken olumsuz yönü ise trafik güvenliğine yani vatandaşlarımızın can ve mal güvenliğine ilişkindir. Maalesef, son on bir yılda kaza sayısı 2 katına çıkmış, ölümlü kaza sayısı ise yüzde 100'den fazla artmıştır. 2003-2013 döneminde 455 bin olan kaza sayısı 1 milyon 200 bine gelmiş, ölümlü ve yaralanmalı kaza sayısı ise 67 binden 161 bine ulaşmıştır. Bunun sonucunda bu on yıllık dönemde maalesef 45 bin vatandaşımız hayatını kaybetmiş, 2 milyondan fazla kişi ise yaralanmıştır. Nitekim, kara yolları, ölüm riski bakımından demir yollarına göre 8 kat, yaralanma riski bakımından demir yollarına göre yaklaşık 250 kat daha risklidir.

Bu gerçeğe rağmen, demir yolu taşımacılığı ülkemizde hep geri plana atılmış, ötelenmiştir. Bu durum, AKP iktidarına özgü olmayıp cumhuriyetin ilk yıllarında demir yoluna verilen ağırlığa 1950'lerle birlikte son verilmiş, yıllarca demir yolu adına pek bir yatırım yapılmamıştır. Oysa trafik sıkışıklığı, kazalar, hava kirliliği ve gürültünün sosyal maliyeti nedeniyle Avrupa'da yük taşımacılığının kara yolundan demir yoluna kaydırılması yönünde çok ciddi projeler gündeme gelmektedir. Bu noktada, Bakanlığın son yıllarda özellikle, demir yolu taşımacılığına ilişkin attığı adımları memnuniyetle görmektediriz ve devamını da temenni ediyoruz.

Demir yolu taşımacılığında görülen eksiklik maalesef denizcilik alanında da karşımıza çıkmaktadır. Üç tarafı denizlerle kaplı ve kıyı şeridinin uzunluğu 8 bin kilometreyi aşan bir ülke olarak denizcilik alanında sahip olunan potansiyelin kullanılmadığı açıktır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Ayaydın, mikrofonunuzu açıyorum.

AYDIN AĞAN AYAYDIN (İstanbul) – Denizyolu taşımacılığının yurt içi yolcu taşımacılığında adı pek yokken, yük taşımacılığında ise pay sadece yüzde 3'lere düşürülmüştür.

Hava yolu taşımacılığında son dönemlerde bir ilerleme sağlandığı bir gerçek. Hava yolu taşımacılığı demişken İstanbul'a yapılması düşünülen 3'üncü havalimanına ilişkin son dönemde medyaya yansıyan hususlara da Sayın Bakandan açıklık getirmesini talep ediyorum. Mesela "Havalimanı inşaatı için ne kadar finansman gerekmektedir, yüklenici firmalar bu finansmanı nasıl temin edecektir, inşaat hangi aşamada, inşaat yeri yanlış bir seçim midir?" gibi başlıca sorulara ilk ağızdan yanıt almak istiyorum.

3'üncü hava yolu programlanırken ve ihalesi alınırken bunun finansmanının yurt dışı finansman kuruluşlardan sağlanacağı belirtilmişti. Ancak duyularımız ve de büyük bir olasılıkla gerçekleşecek olan maalesef böyle değildir. Yurt dışı finansman yerine Türkiye'deki kamu bankaları ve özel bankalara baskı yapıldığı, Türkiye'deki bankaların kaynaklarının 3'üncü hava yoluna aktarılması yönünde Hükümet tarafından baskı yapıldığı duyularımız arasındadır. Eminim ki böyle bir şey yoktur. En azından, hiç olmazsa finansmanın yarısı yurt dışından... Eğer bankalarımız katılacaksa da geri kalan yarısına katılmalı. Ama eğer 3'üncü havaalanının bütün finansmanı yurt içindeki kamu

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 18.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 15

bankalarına ve millî bankalarımız üzerine kalırsa korkarım ki Türkiye’de bankacılık sektörü çok büyük bir risk altına girecektir.

Son olarak Bakanlığın uhdesinde bulunan iletişim ve haberleşme özgürlüğüne ilişkin birkaç hususu da ifade etmek istiyorum; Maalesef bugün ülkemizde iletişim özgürlüğü, dinlemelerin, teknik takiplerin ve yasakların kurbanı olmuştur. İletişim çağında ülkemizde yaşanan bu sorunlar tabii ki demokratik bir hukuk devleti açısından kabul edilemez olup...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Ayaydın tamamlarsanız lütfen...

AYDIN AĞAN AYAYDIN (İstanbul) – ...devlet elindeki gücü hukuk içinde doğru kullanarak bu duruma son vermelidir. Elbette bunun yolu İnternet yasaklarından, takip ve işlemlerinden geçmemektedir. Özellikle sosyal medyaya yönelik yasaklar bırakınız demokratik olup olmamasını uygulanabilir de değildir günümüz teknolojisinde. Ancak şunu da belirtmek isterim ki, sosyal medya kuralsız, hukuksuz bir suç mecrası olmamalıdır. Kişisel hak ve özgürlükler sosyal medya nezdinde korunmalıdır. Bununla birlikte, kişisel hak ve özgürlüğün birilerince ihlal ediliyor olmasının başkalarının iletişim özgürlüğünü engellemesine vesile edilmesi kabul edilemez.

Sözlerime son verirken ülkemizde son derece yaygın olan kara yolu yük taşımacılığına hava ve deniz taşımacılığında olduğu gibi ÖTV’siz ya da en azından vergi indirimli mazot verilebileceğini dikkatinize sunmak istiyorum.

Bu duygu düşüncelerle Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığının 2015 yılı bütçesinin hayırlı ve uğurlu olmasını diler, hepinize saygılar sunarım.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Ayaydın.

Sayın Akçay, mikrofonunuzu açıyorum, buyurun.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, Sayın Bakan, sayın milletvekilleri, Ulaştırma Bakanlığının, bürokrasimizin ve basınımızın değerli temsilcileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Ulaştırma Bakanlığının bütçesi şimdiden hayırlı uğurlu olsun. Sayın Bakana da bu Bakanlık bütçe yılı nedeniyle başarı dileklerimi de ifade ediyorum.

Yıllardır, bütün bütçede çok uzun bütçe sunumları teferruatlı bir şekilde yapılır. Yine bu yıl da 580 sayfayı bulan bir sunum bizlere takdim edildi. Fakat, bu sunumlarda ve Sayın Bakanın değerlendirmelerinde noksan olan pek çok husus var; onlara da mutlaka temas edilmesi ve bilgi verilmesi gerektirir.

Tabii yollar yapılıyor ve yapılmalıdır da, yapılsın ancak yolsuzluk yapılmasını yani yolsuzluğun yapılması kötü, yolların yapılması iyi ve...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Yapsın ama çalışsınlar.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Evet, bir de öyle bir kötü anlayış ve zihniyet de yerleştirilmeye çalışılıyor “Çalışıyor ama çalışıyor.” deniliyor. Tabii ben Sayın Bakanı baştan konuşmalardan tenzih ederek bu sözlerimi ifade ediyorum.

2014 yılına neredeyse, yolsuzluklar, yolsuzluk operasyonları, havuz söylentileri gündeme damgasını vurdu. 2014 yılını böyle tamamlayacağız ama bundan sonraki yıllarda da bu uzun yıllar söylenmeye devam edilecek. Çünkü yolsuzluklarla ilgili soruşturmalar kapatılma gayreti içerisinde. Ulaştırma Bakanlığı da, Telekomünikasyon İdaresi de bunlardan nasibini alıyor.

Ben Sayın Bakana sormak istiyorum: Acaba kurumlar olarak bu tür yaptığınız ihale işlemlerinde mahkeme durumları, yargıya intikal eden hususlar nelerdir?

Şimdi, Sayıştay raporundan hiç söz edilmedi. Acaba Sayıştayın bulguları nelerdir, neler getirmiş? Tabii kuşa döndürülerek, kısıtlanarak Türkiye Büyük Millet Meclisine geliyor, ancak bazı hususlar da dile getiriliyor. Ulaştırma yatırımları Hükümetin en çok propaganda malzemesi olarak kullandığı bir husus ve Sayıştay raporundaki bulgularından birisi de şu şekilde: İsteklilerin tekliflerinde yüksek fiyat verilen bazı iş kalemlerine iş programında öncelik verilmesi ve bu iş kalemlerinin miktarlarında artışa gidilmesi suretiyle sözleşme bedelinin tamamlanması ile aynı sözleşme kapsamında düşük fiyat verilen iş kalemlerinin ise sözleşme bedelinin tamamlanması sebebiyle mevcut iş kapsamında yapılmayarak ikmale bırakılması ve ikmalde de o iş kalemlerine yüksek fiyat verilerek yapılması; işin özeti bu. Ve buradaki usulsüzlükte Yapı İşleri Genel Şartnamesinin “İş Programı” başlıklı 17’nci maddesinin birinci, altıncı ve yedinci bentleri dikkati çekiyor.

Burada işaret edilen iş programı uygulaması Bakanlığın işlerinde uygulanmamaktadır. Buradaki hükümlere göre işi alanın kârlı iş kalemlerine aşırı yüksek fiyat verdiği durumlarda, idarenin de işin bütününü göz önüne alarak iş programını kötü niyeti önleyecek ve kaynakların verimli kullanılması ve ihtiyacın uygun şartlarla zamanında karşılanmasını gözeterek şekilde hazırlanmasını sağlaması gerekmektedir. “Kaz- doldur” olarak adlandırılan bu yöntem fırsatçılıktır ve usulsüzlüktür. Bu fırsatçılığın en büyük uygulamalarından birisini aşırın projesi olarak sunulan Bakü-Tiflis-Kars demir yolunun Türkiye bölümünün inşasında görülmektedir. Bu inşaatın çalışmaları geçtiğimiz günlerde durdurulmuştu, son durumu nedir diye soruyorum.

Altyapı Yatırımları Genel Müdürlüğü tarafından 26 Mart 2012’de yapılan ihaleye 549 milyon liralık teklifle bir ortak girişim grubu kazandı. İhalenin detayları incelendiğinde piyasa fiyatı 2,58 lira metre-küp olan kazı işleri için ihaleyi kazanan isteklinin 29,7 lira teklif verdiği, ortalama 0,15 lira/metre-küp olan dolgu işleri için ise 4,9 lira teklif verdiği saptandığı ifade edilmektedir. Piyasa ortalaması 41 milyon lira olan kazı işleri için ihaleyi kazanan firma toplamda 476 milyon liralık maliyet öngörürken, piyasa ortalaması 8,4 milyon lira olan dolgu işlerini de 36 milyon liraya yapabileceğini bildirdiği; buna karşılık aynı firma, piyasa fiyatlarına göre 150 milyon liraya yapılabilecek aç-kapa tüneli 10,9 milyon liraya; 27,3 milyon liraya yapılacak köprü ve viyadüğü 4,3 milyon liraya yapacağını taahhüt ediyor. Ortalama 21,5 milyon liraya mal olacak istasyon tesisleri inşaatlarını da 1,8 milyon liraya bitireceğini öngörüyor. Buna göre, sözleşme bedelinin

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 18.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 16

yüzde 99,9'u kazı ve dolgu işleri için harcanırken yapılmayan diğer işlerin bütçeden kalan binde 1'le tamamlanacağı elbette açıktır.

Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; şimdi, 10 Eylül 2014 tarihinde Soma ilçesi Beyce Mahallesi ile eski Savaştepe yolu arasındaki kontrollü tren yolu geçidinin yaklaşık 500 metre ilerisindeki Ilıca mevkinde, ovalara ulaşımın sağlandığı kontrolsüz tren yolu geçidinde, Sayın Bakan, 10 Eylül 2014 tarihinde bir tren kazası meydana geldi ve 3 vatandaşımız hayatını kaybetti, tren bir otomobile çarptı o kontrolsüz geçitten geçerken. Beyce Mahallesi Ilıca mevkindeki kontrolsüz tren yolu geçidinde herhangi bir trafik tabelası veya güvenlik işareti olmadığı gibi, kontrolsüz tren yolu geçidi kara yolundan oldukça yüksek kotta olan tren yolu geçidinde yolun sağ ve solunun akasya ağaçlarıyla dolu olması nedeniyle araç sürücülerinin gelen trenleri de görmesi mümkün değil. Nisan 2014'te Beyce İstasyonu yakınındaki Beyce mahallesi ile Kızılören Mahallesi arasındaki geçişin sağlandığı -dikkatinizi çekiyorum- kontrollü tren yolu kapatılırken bu Beyce Mahallesi ile eski Savaştepe yolu arasındaki kontrollü tren yolu geçidinin yaklaşık 500 metre ilerisindeki 3 vatandaşımızın hayatını kaybetmesine neden olan ve fiziki şartlar nedeniyle kazaların kaçınılmaz olduğu bu Ilıca mevkindeki kontrolsüz tren yolu geçidi neden kapatılmamıştır?

Şimdi, ben, kaza mahalline bizzat kendim de kazadan birkaç gün sonra gittim, inceledim, gördüm ve gerekli görüşmeleri de yaptım. Kontrollü tren geçidi, kontrollü geçit kapatılıyor, kontrolsüz geçit açık tutuluyor. Bu kontrollü tren yolu neden kapatılmıştır Sayın Bakan? Şimdi, buna ilişkin tabii ayrıntılı soru önergesi verdim 16 Eylül 2014 tarihinde, kazadan tam altı gün sonra. Tam iki ay geçti, henüz bu soru önergemize cevap alamadık ve bu tren kazalarına, bu geçişlerde, kontrollü, kontrolsüz geçişlerde kazalara sık rastlanıyor ve daha sonra da -şimdi notlarıma da almadım, tarihlerini de veremeyeceğim ama- birkaç kaza daha meydana geldi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Akçay, buyurun, ek süre veriyorum.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bunun fotoğrafları da var, o geçişlerin. Sayın Bakana da o fotoğrafları elbette takdim edebiliriz. Ancak insan hayatının söz konusu olduğu kazaların gittikçe arttığı, bu kara yolları trafik kazalarının, tren yolu kazalarının arttığı bir durumda Ulaştırma Bakanlığının gereken hassasiyeti mutlaka göstermesi gerekir.

Şimdi, 2007 seçimleri öncesinde, Sayın Başbakanın, Karadeniz sahil yoluyla ilgili şu ifadelerini hatırlıyoruz: “Bu yol sayesinde vatandaşlar eşsiz doğal güzelliklerine kavuşacak.” Bu yol, deniz doldurularak yapılırken daha birkaç hafta öncesinde ve aslında 2010 yılından beri Karadeniz'in dalgalarıyla pek çok sel felaketine, su baskınına maruz kalmıştır. 2014 yılında dönemin Ulaştırma Bakanı Sayın Binali Yıldırım da bir itirafta bulundu, “Yanlış bir projeydi ama yapmak zorundaydık; bunu şimdi rahatlıkla söyleyebilirim.” diyor. Yani yanlış bir proje nasıl yapmak zorunda olunuyor? Bu da ayrı bir merak konusudur.

Şimdi, 2002 yılı ile bugün arasındaki trafik kazalarını mukayese ettiğimizde, 2002 yılında trafik kazalarında ölü ve yaralıların toplamı nüfusun binde 17'si iken bu oran 2013 yılında binde 36'ya yükselmiştir yani 2 katı nispetinde artış vardır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Evet, toparlarsanız...

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan...

BAŞKAN - Buyurun.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Bu konuda trafik kazalarının önlenmesiyle ilgili ne gibi çalışmalar yürütülmektedir teknik olarak? Bunun da Sayın Bakandan cevabını bekliyoruz.

Bir diğer husus deniz yolu taşımacılığı. Sunumda da hep ağırlıklı olarak kara yolu ağırlıkları, bir de hızlı tren üzerinde duruldu ancak sıra deniz yolu taşımacılığına gelince Sayın Bakan da “Bunu hızlı geçelim, bunu hızlı geçelim.” dedi. Hızlı tren de tamam hızlı ama deniz yolunun sunumunda biraz daha ayrıntılı yani sanki daha az önem veriliyormuş gibi bir anlayış olarak gördüm ben. Zaten notlarımda da deniz yolu taşımacılığına gereken önemi vermediğini ifade etmek istiyordum ve deniz yolu taşımacılığı neredeyse Hükümetin gündeminde yok. Yük taşımaları ise toplam taşımacılığın yüzde 3'ü düzeyinde. Üç tarafı denizlerle çevrili ve 8.300 kilometre kıyı şeridi uzunluğu olan bir ülke olarak denizcilik konusundaki avantajlarımızı mutlaka kullanmamız gerekiyor ve denizciliğe ilişkin bir stratejik plan yoksunluğu yaşadığımızı görüyoruz.

Denizcilik meslek okulları neden gündeme getirilmiyor? Bu konuda bir çalışma var mıdır Hükümetin? Bunu da öğrenmek istiyoruz ve ayrıca liman altyapısı ve kapasitesi de genişletilmelidir.

Son olarak da, bu tren yolları sürekli zarar ediyor, bunun zarardan kurtarılması için ne gibi bir çalışma yapıyor yani sadece gayreti, “Aman ne yapalım, bölelim, parçalayalım, çeşitli şirketler oluşturalım, ondan sonra da bunu özelleştirelim, satalım kurtulalım.” anlayışı mı var, yoksa rasyonel iyi bir işletmecilikle bunları zarardan kurtarma gayreti var mıdır, bunu da öğrenmek istiyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Akçay.

Sayın Zozani, buyurun, mikrofonunuzu açıyorum.

ADİL ZOZANI (Hakkâri) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakanım, değerli Komisyon üyesi arkadaşlarım, değerli bürokratlarımız ve sevgili basın mensupları; hepimizi selamlayarak başlamak istiyorum.

Tabii, eski Komisyon Başkanımız, yeni Bakanımız, iki sıfatınızı bir arada değerlendirerek biz de mümkün olduğunca bardağın dolu tarafından bakarak değerlendirmeler yapıyoruz yani şimdiye kadarki konuşmalardan da bunu sezinlemişsinizdir.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 18.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 17

BAŞKAN – Yani torpil mi geçiyoruz demek istiyorsunuz Sayın Zozani?

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Yani...

BAŞKAN - Ortada gerçekler de var tabii.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Gerçekleri de ifade edeceğiz elbette ki ama işte kıyamıyoruz biraz da, öyle ifade edeyim, kıyamıyoruz biraz.

Ama, Sayın Bakan, tabii ki siz işte böyle kalınlıkta bir sunum kitabı getirdiniz, biz de böyle kalınlıkta bir not hazırladık.

BAŞKAN –Yok, yok, sunum bu.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Hayır, hayır, şeyi var yani buradaki bilgilere tekabül eden hazırlıklar var. Elbette ki hepsine tek tek girme şansımız yok -ifade etmek- ama ben, başından beri yani şu kadar yol yapıldı, duble yol yapıldı... Bunların hepsi iyi şeylerdir yani marifet de iltifata tabidir. Elbette ki yola çıktığınız zaman yolun temiz olması, duble yol olması vesaire herkesin hoşuna giden bir faktördür ama özellikle bizim kara yolları ulaşımı politikamız, aşırı tüketime endeksli bir politikadır, şehir içi özellikle aşırı tüketime endeksli bir politikadır. Bu katlı kavşak olayı... Bizde alabildiğine özel araca teşvik var Türkiye’de. Bu konuda dengeli bir politika söz konusu değil. Özellikle tren yani raylı ulaşım ağının yaygınlaştırılması sadece vizyon proje endeksli değerlendirildi. Bu nedenle mesela hâlâ bizim raylı ulaşım mekanizması çok istikrarlı bir gelişim seyretmiyor, sadece işte zaman zaman ilgililerin seçim reklam panolarında kullanılacak şekilde bir vizyon programı olarak değerlendiriliyor. Çok iyi hatırlıyorum, geçen sene de burada ifade ettik. Dedik ki: Burada mesela cari açığın en önemli tetikleyici faktörlerinden bir tanesi enerji ithalatı olarak ifade edilir. Türkiye’de tüketilen petrolün de, akaryakıtın da yüzde 40’ı trafikte kullanılıyor. Bu bir tezattır. Ben, elbette ki vatandaşın hâli vakti yerinde olursa aracını da alsın... Araç kimse açısından lüks değildir ama aracın lüks kullanımı söz konusudur. Yani şu anda Türkiye’de özellikle kara yolları ağı içerisinde aracın lüks kullanımı söz konusudur. Sebebi toplu taşımanın cezbedici olmamasından kaynaklıdır. Toplu taşıma hava yolları hariç Türkiye’de belli bir cazibeye sahip değil. O nedenle de insanlar Ankara’dan İstanbul’a hızlı trenle ya da otobüsle gitmek yerine kendi aracıyla gitmeyi tercih ediyorlar. Bunu da ben lüks bir kullanım şekli olarak değerlendiriyorum. İstanbul kilitlendi Sayın Bakan. Özellikle Ulaştırma Bakanlığının politikaları sayesinde İstanbul şu anda kilitlenen bir şehirdir. İstanbul’a ne giriş ne de çıkış artık mümkündür. Türkiye’nin bütün ulaşım ağları İstanbul’da düğümlendi. Bu politika İstanbul’u büyütüyor. Bu politika İstanbul’u zorlaştırıyor. İstanbul’da yaşamı da zorlaştırıyor. Dolayısıyla alternatif bir politikaya yönelmek artık bir zorunluluktur İstanbul açısından, metropol kentleri açısından.

Demir yolu ulaşımını, şimdi, yolcu taşımacılığı açısından öncelik olarak verirseniz çok sonuç alamayabilirsiniz çünkü diğer alternatiflerle hızlı bir şekilde rekabet gücünü geliştirecek bir potansiyeli söz konusu değildir. O zaman demir yolu ağını öncelikle Türkiye’deki ham madde kaynaklarının ulaştırılması konusunda bir planlama yapmanız önceliklidir. Bana göre doğrusu Ankara-Konya hızlı tren ağının hemen yapılması değil, ihtiyaçtır yapılmalı, her yere yapılınsın o ayrı bir şey yani yapıyor olmasına karşı değilim ancak öncelik olarak bu sektörün gelişmesi böyle vizyoner bir yaklaşıma bağlandığı zaman sonuç alıcı olamıyor. Bu ülkenin taşra bölgelerindeki değerli varlıklarının, yer altı varlıklarının özellikle liman bölgelerine taşınması konusunda eğer bir vizyon oluşturulmuş olsaydı, bir planlama oluşturulmuş olsaydı çok daha sonuç alıcı olurdu diye düşünüyorum. Genel itibarıyla böyle bakıyorum.

Şimdi biraz da yerele ilişkin temel ihtiyaçları müsaadenizle ifade etmek istiyorum. Sayın Bakan, Hakkâri-Şırnak arası kara yollarıyla, herhâlde komisyonumuzdaki pek çok milletvekili arkadaşımızın seyahat etme fırsatı olmamıştır ama gerçekten işkencedir. Yirmi küsur yıldır da planlaması var ama hâlâ büyük çoğunlukla sadece planlama aşamasında kalıyor. Burada yapılacak olan hızlı bir iyileştirme bizim açımızdan hem oradaki sınır ticaret kapılarının da verimlilişmesi açısından son derece önemlidir. Talep olarak da ifade edeyim bu Hakkâri-Şırnak arası Serbestan bölgesinde keskin bir geçit var, orada tünel geçişi bir ihtiyaçtır, programa dâhil edilmesini arzu ederim. Ayrıca, Hakkâri-Van bağlantısında Yeniköprü Hakkâri Merkez’e olan bölge istikamette devletin artık bir karar vermesi gerekiyor yani kara yolları geçiş güzergâhıdır. Ayrıca buraya bir baraj planlaması var, baraj planlaması eğer uygulanacaksa hızlı bir şekilde buna karar verilmesi gerekir. O zaman da siz Karayolları olarak da Ulaştırma Bakanlığı 16-17 kilometrelik çift... Çünkü 13 kilometre herhâlde geçtikten sonra gidiş geliş yapmak durumunda, çift tünel yapmak zorunluluğu var, o zaman da tünel yapmanız gerekiyor, Sümbül Dağı’nı delmeniz gerekiyor. Buna karar vermeniz gerekir her şeyden önce. Ayrıca şu anda Hakkâri’de Üzümcü ve Derecik sınır kapılarının açıldığı ifade ediliyor, resmiyette açıklar, passolig geçişleri var ancak kara yolları ağına alınıp bu bağlantıları henüz yapılamamış olmasından kaynaklı olarak sadece kâğıt üstünde bu kapılar açık gibi görünüyor. Hızlı bir şekilde bu bağlantı yollarının planlamaya alınıp yapılması ihtiyaçtır. Ticari anlamda bize çok ciddi anlamda getirisi olan bir yerdur. Biraz önce ifade ettiğimiz bu aynı şekilde Hakkâri-Şırnak güzergâhında Üzümcü sınır kapısı dışında iki kapı daha planlamada. Bu güzergâh ulaşım açısından kolaylaştırma yapıldığı zaman bu, Habur’dan Esendere’ye kadarki bir bölgeden söz ediyorum, tam altı sınır kapısına hizmet edecek. Böyle 300 kilometrelik bir mesafeden söz ediyoruz, ancak bu 300 kilometrede tam altı tane sınır kapısına hizmet eden bir kara yolları ağından söz ediyor. Bunun için de bir planlamanın olması ihtiyaçtır. Sayın Bakanım bu konuda bunları sizinle paylaşmış olayım.

Şimdi hava yollarıyla ilgili benim notlarım vardı ama...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI LÜTFİ ELVAN (Karaman) – Hava iyi giderse mayıs ayında...

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Bu sonbaharda bitmesi bekleniyordu bizim de bu konuda Sayın Bakanla da zaman zaman görüşmelerimiz vardı, bu kasım ayında bitecekti ama erken kar yağdı diye biz mayısı bekleyeceğiz, ona itiraz etmeyeceğim bu konuda ama mayıs hedefi de sanki çok tutturulamayacak bir hedef gibi görünüyor, Yüksekova’daki

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 18.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 18

hava koşulları, mevsim koşulları göz önünde bulundurulduğunda yani o bölge sanki mayıs ayına yetişmeyecek. Mart ve nisan ayında etkin çalışmanız gerekiyor ki mayısa yetiştirebilesiniz.

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI LÜTFİ ELVAN (Karaman) – Şimdi yaparız.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Biliyorum Sayın Bakan, ama mayıs sanki biraz seçim takvimi gibi geldi bana da, galiba yetişemeyecek. Arzu ediyorum yani ben de Yüksekova'ya hava yoluyla gitmek istiyorum çünkü bir saatlik bir program için Hakkâri'ye gittiğimde benim iki günlük zamanım kayboluyor. Ben başından beri destekledim ve arzu ediyorum, olması gerekiyor, bu konuda hiçbir şeyim yok, itirazım yok.

Sayın Başkan, müsaade ederseniz, ben soru sormayacağım ama iki, üç dakika sabrınızı...

BAŞKAN – Buyurun.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Zaten benden sonra da konuşmacı yok, herhâlde yemeğe gidilecek.

BAŞKAN – Var. Bir buçukta ara vereceğim.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Şimdi, haberleşme konusu. Aynı şekilde bizim telekomünikasyon politikamız da tüketime endekslidir. Belki, yani benden İnternet sansürü vesaire bu konulara girmemi beklersiniz. Pek çok milletvekili bugün bu konuya girecek ama ben oraya girmeyeceğim. Bu alandaki tüketim tuzağından söz etmek istiyorum Sayın Bakanım. Ben iletişim ağlarının etkin kullanılmasından tarafım. Ancak, özellikle Türkiye'de iletişim ağları aşırı tüketimi teşvik edici bir noktaya geldi ve bir tuzaktır. Bu tuzağa herkes düşüyor, her birimiz kendi evimizden başlayarak bu tuzağa düşüyoruz. Tek tek isimlerini saymayacağım ama bu iletişim mekanizmaları ilkökul seviyesine kadar artık indi. Yani ilkökul 4'te okuyan çocuklar dahi artık heves yaptılar, bu alana girmek istiyorlar, bu teknolojiden bir şekilde yararlanmak istiyorlar ve bunlardan yararlanma koşulu asgari bin liradır. Yani bu tüketim alışkanlığı israfa kadar vardı bana göre ve maalesef, başta siyasetçiler buna çanak tutuyor. Benim adıma da belki "fancılar" şeklinde açılmış, Twitter'dir Facebook vesaire sayfalar vardır. Bu vesileyle ifade edeyim, bunların hiçbiri bana ait değildir, ben kullanıcı değilim, kullanmıyorum da. Özellikle Twitter kullanmıyorum. Siyasetçiler açısından da bir tuzak olduğunu düşünüyorum Twitter, Facebook kullanımlarının. Çünkü sadece iletişim maksatlı bir kullanımın çok çok ötesine geçti ve interaktif ilişkiyi siyasetin gündeminden çıkardı. Herkes İnternet ağı üzerinden, bu sosyal medya ağları üzerinden toplumla ilişkilerini kurduğunu düşünüyor ve giderek siyaset dünyamız toplumdaki kopuyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Toparlarsanız sevineceğim.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Toparlayacağım Sayın Başkan.

Böyle bir kopuş yaşanıyor. Cumhurbaşkanlarından tutun başbakanlara kadar, bakanlar, herkes bu konuda hizmet ediyor. Bu tüketim israfının yaygınlaşmasına herkes hizmet ediyor ve özellikle yapıyorlar.

BAŞKAN – Taksitli satışları durdurduk biliyorsunuz, dolayısıyla biraz engelledik.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Herkes öyle.

Şimdi, Sayın Cumhurbaşkanının da ben ilk Twitter'ini gördüğüm zaman karşı çıkmıştım, "Bu doğru bir şey değildir." dedim, Başbakanınkileri de görünce... Kendi milletvekili arkadaşlarıma da aynı eleştiriyi yapıyorum, ifade ediyorum. Tekrar ediyorum, yani, ben, iletişim ağlarının verimli ve etkili kullanımından yanayım ama iletişim için kullanılmalıdır.

Şimdi, ilkökul öğrencisi dahi Twitter'e, Facebook'a heves ediyor ise ve onun o ihtiyacını ebeveynler karşılamak için asgari bin lira ödemek durumunda ise burada oturup düşünmemiz lazım. Bu tüketim alışkanlığına bir yerde bizim "Dur." dememiz lazım. Teknolojiyi kullanan bir toplum olmaktan çıktık, teknolojiye köle bir toplum pozisyonuna geldik, "teknoloji kölesi" pozisyonuna geldik. Bu bağımlılıktan kendimizi kurtarmamız gerekir. İşte, bu konuda, Bakanlığınız, bize nasıl bir vizyon belirliyor, nasıl bir vizyon önümüze koyuyor? Toplum bu teknolojik körlükten kurtarmak için ne yapıyor, ne düşünüyor, doğrusu onları merak ediyorum, onları öğrenmek istiyorum.

Son bir cümleyle bir şeyi daha ifade edeyim Sayın Bakan: Emin olun bugün sizin bütçenizi görüştüğümüzü duyan, bilen bütün Karayolları taşeron işçileri merak ediyor. Bugün siz onlara ne söyleyeceksiniz? Yargının kararı gereği onlara kadro verecek misiniz, vermeyecek misiniz? Daha açık soruyorum: Maliye Bakanıyla bu konuda anlaştınız mı, anlaşmadınız mı? Maliye Bakanı, bu konuda, artık, engelleyici olmaktan çıktı mı çıkmadı mı? Bakın, çok açık, net ifade ediyorum. Çünkü siz, bu konuda, yargının kararına rağmen bir direktme peşindesiniz ve yargının kararının gereğini yerine getirmeme pozisyonundasınız. Tıkaç noktaları neyse bizimle açık açık paylaşmanızı ve bu konuda mağdur olmuş işçilerimize, emekçilerimize bugün buradan iyi bir haber vereceğinizi umut ediyorum.

Bütçenizin hayırlı uğurlu olmasını diliyorum.

Son cümlem olarak da: Ermenek halkına tekrar geçmiş olsun, halkımızın başı sağ olsun, sizlere de geçmiş olsun. Oradaki çalışmalarınızdan dolayı da size teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Zozani.

Sayın Kuşoğlu, buyurun.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, değerli arkadaşlarım, Sayın Bakanım, değerli bürokratlar ve basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakanım, sizin burada bulunmanızdan gerçekten memnunum, eski Başkanımız olarak burada olmanızdan mutluluk duyuyoruz, onu öncelikle ifade edeyim.

Hatırladığım kadarıyla 40 milyar liralık bir yatırım söz konusu 2015 için. Bunun 8 milyarını -galiba 8,3'ünü- Bakanlığınız yapacak, ilgili kuruluşlarıyla beraber 14,5 milyarını sizin tarafınızdan gerçekleştirilecek, en fazla yatırım yapan, gerçekleştiren bakanlık dolayısıyla. Dolayısıyla da, çok düzenli olması, planlı olması gereken bir bakanlık.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 18.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 19

Demin Adil Bey biraz değindi, hakikaten, bu yatırımların -Türkiye, sonuç olarak sermayesi kıt bir ülke, sıkıntıları olan, yatırım açısından geniş ihtiyaçları olan bir ülke- çok daha planlı olması lazım. Nasıl bir felsefeyle bu yatırımların yapıldığını -bu sunumunuz çok güzeldi ama- siz bir planıcı olarak nasıl bir felsefeye sahip olduğunuzu bu yatırımların izah etmediniz. Size de ait değil tabii ki bu yatırımlar, bu sorumluluk ama böyle bir felsefesi olması lazımdı. Bir planıcı olarak siz bunu çok daha iyi takdir edersiniz. Önceliklerin nelere verildiği, hangi gerekçelerle verildiği, neden hakikaten İstanbul'un bu kadar çok fazla yatırım yeri olarak seçildiği, öncelikli olduğu, Anadolu'nun biraz dışlanmış olduğu, ikinci, tali kaldığı, bu gibi sebepler, bu yatırımların felsefesi, bunların da izah edilebilir olması gerekir. "Bizim şöyle bir kalkınma anlayışımız var, şöyle bir yatırım anlayışımız var, onun için bu yatırımları öncelikle şuralarda yapıyoruz." diyebilmesi lazımdı Ulaştırma Bakanlığının sizden önce. Bu konularda eksiklikler var maalesef.

Sizinle ilgili olarak da üzüldüğüm konu Sayın Bakanım, bu Twitter, Youtube ve İnternet yasağının sizin döneminizde gelmiş olması Bu felsefeye sahip olmadığınızı biliyorum ama mecbur kaldınız tabii ki. Sizin döneminizde bunların gerçekleşmiş olması üzdü bizi.

Sizin, yine, Plan ve Bütçe Komisyonunun eski bir Başkanı olmanızdan dolayı ben sunumuma, konuşmama, biliyorsunuz 2013 yılının kesin hesabını da bir taraftan denetliyoruz, ondan başlamak istiyorum. En fazla yatırım yapan bakanlık olarak 2013'le ilgili aslında siz de bir sunum yapabileseydiniz daha doğru olurdu, örnek de teşkil ederdi. Belki de son bölümde böyle bir şey yaparsanız daha iyi olur diye düşünüyorum.

Şimdi, Sayıştayın da, tesadüfen, Ulaştırma Bakanlığıyla ilgili raporları güzel hazırlanmış, güzel değerlendirmeler var, bir bölümüne Aydın Bey de değindi. Bakın, mesela, Bilgi Teknolojileri Kurumuyla ilgili olarak şimdi yatırımcı bir bakanlık olarak daha planlı, programlı olunması lazım. Verilen ödeneklerde, ödeneklerin kullanımıyla ilgili olarak epey bir şeyler var; mesela cari transferler yüzde 133 oranında sapmış -yani daha fazla cari transfer kullanımı, harcaması söz konusu olmuş- ama sermaye giderleri yüzde 4,82'de kalmış, yani...

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI LÜTFİ ELVAN (Karaman) – DTK'ya yönelik değil mi?

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Evet, DTK'da. Yani iyi bir planlama yapılamamış.

Şimdi sizin Bakanlığınızda, Ulaştırma Bakanlığında 3 bulgu var, döner sermayede de 2 bulgu var. Fakat çok önemli bulgular Sayın Bakanım. Bakın, bulgulardan 2'ncisi diyor ki: "İsteklilerin tekliflerinde yüksek fiyat verilen bazı iş kalemlerine iş programında öncelik verilmesi ve bu iş kalemlerinin miktarlarında artışa gidilmesi suretiyle sözleşme bedelinin tamamlanmamasıyla aynı sözleşme kapsamında düşük fiyat verilen iş kalemlerinin ise sözleşme bedelinin tamamlanması sebebiyle mevcut iş kapsamında yapılmayarak ikmale bırakılması ve ikmalde o iş kalemlerine yüksek fiyat verilerek yapılması." Bunlar, tabii, aslında yolsuzluk imasıdır ya da çok açık bir şekilde daha doğrusu bunları ifade ediyor. Bunlar sizin döneminizde de ilgili olmadığı için rahatlıkla söylüyorum. Ama bunların araştırılması, soruşturulması lazım, bunlara meydan verilmemesi lazım.

Bakın, yine önemli bir konu, önemli bir tespit. Bu mali tabloları etkilemiyor ama kara yollarında yetki belgesine sahip olmadan kayıt dışı taşımacılık yapan önemli miktarda taşıma aracının bulunması. Sayıştay tarafından belirlenmiş. Çok güzel, gerçekten de önemli bir tespit, dikkate alınması gereken bir tespit.

Mesela bir bulgu da şu, önemli yine: İlk ihaleye ilişkin sözleşme süresi tamamlanmadan ve iş tasfiye edilmeden ikmal ihalesine çıkılması. Bunlar ihaleye fesat karıştırılması anlamına gelen şeyler. Karayolları Genel Müdürlüğünde de var. 8 bulgu var, ilave olarak 3 de denetim görüşünü etkilemeyen bulgular var ama hepsi de önemli. BİTÜM'ün yükleniciler tarafından temin edileceği öngörülüyorken idare tarafından BİTÜM'ün verilmesi mesela. Çok basit ama önemli bir tespit. "Yaklaşık maliyetin hesaplanmasına ilişkin miktarlar mevzuata uygun hazırlanmamaktadır." diyor. Yaklaşık maliyet mevzuata uygun hazırlanmıyorsa o zaman ihalelere yine fesat karıştırılmıştır ve idare tarafından yapılmış demektir bunlar. Bu konuların, siz de farkındasınızdır, hep düzeltilmesi gerekir, Bakanlığın, bir yatırımcı Bakanlık olarak, en fazla yatırım yapan Bakanlık olarak çok daha düzgün bir şekilde işlemesi lazım, mevzuata uygun bir şekilde işlemesi lazım. Bütçe ödenekleri tahsis edildikleri işler dışında kullanılmıştır.

Sayın Bakanım, bütçe, biliyorsunuz, hep eleştiriyoruz, "Mali disiplin var, bütçe disiplini var." deniyor ama bakıyorsunuz, bütçe disiplini falan yok. Ek bütçe yapılması gerekiyor, geçen yıl da, bu sene de ek bütçe yapılmasını gerektiren durumlar var ve ek bütçe yapılmıyor. Bütçe disiplini yok, mali disiplin yok. Ödenek aşımaları söz konusu, yedek ödeneklerin kullanımı söz konusu. Burası, Plan ve Bütçe Komisyonu ya da Meclis, halkın bütçe hakkı Maliye Bakanlığı bürokratları tarafından istismar ediliyor, onlar tarafından yedek ödeneklerle... Yani bütçe nedir? Belli bir şeyin, global olarak ve ayrıntıları da belirlenmiş şekilde, sonuç olarak yürütme erkine tahsis edilmesidir. Onlar bunu çok çok aşarak istedikleri gibi kullanıyorlar ve buna da "bütçe disiplini" diyoruz. Biz burada günlerce oturuyoruz. Gece biz buradan çıktığımızda 2'yi geçiyordu, gidip yat, 15.00'de geldik, uğraşyoruz her gün bu şekilde böyle bir maratonla ama hiçbir anlamı yok. Maliye Bakanlığının bürokratları istedikleri şekilde bütçeyi kullanıyorlar, ek bütçe de yapılmadan. Bu konularla ilgili olarak dikkatinizi çekerim. Bir de, son sunum bölümünde bunlarla ilgili bilgi verebilirdiniz çok memnun olurum.

Sayın Bakan, bir de bazı konular var sizin yıl içerisindeki çalışmalarınızla ilgili, onlara da dikkatinizi çekeyim. Bilgi verebilirdiniz, sunumunuzda bilgi veremediğiniz konulardı, memnun olurum.

Sunumunuzda bahsettiğiniz Ulusal Veri Merkezi var ya, çok önemli bir konudur o. Yalnız, Ulusal Veri Merkezinin çalışabilmesi için, anlamı olabilmesi için bir yasal dayanağının olması lazım. Maliye Bakanlığı ve özellikle Sosyal Güvenlik Kurumuna ait bilgilerin de orada toplanabilmesi için bir hukuki dayanak gerekiyor. Demografik bilgilerin orada olması için, kurumsallaşabilmesi için o yasal, hukuki alt yapının oluşturulması lazım, başlangıçta onu halletmeniz lazım.

Bir de çok önemli bir konu: Amerikalıların ve Almanların bizi dinlediğiyle ilgili bilgiler vardı yıl içerisinde biliyorsunuz. Özellikle Almanların istihbaratı BND'nin 2009'dan beri Türkiye'yi dinlediği, yöneticileri dinlediği. Bununla

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 18.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 20

ilgili hiçbir şey yapılmadı. Ben dün İçişleri Bakanımıza da sordum, o da bir tepki vermişti, bu konuda cevap vermedi. Fakat, yani bir ülke ya da iki ülke sizi dinliyor, yöneticilerinizi dinliyor, hiçbir tepki vermiyorsunuz.

BAŞKAN – Sayın Kuşoğlu, toparlarsanız lütfen...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bu konularla ilgili olan kurumlarla, kişilerle ilgili hiçbir işlem yapmıyorsunuz. Bu ne anlama gelir? Siz de bununla ilgili olarak bir soruşturma başlatıldığını söylediniz. Soruşturmanın sonucu ne oldu acaba? Bunlara yönelik bir şey yapılabilir mi? Hiç. Yani, normal... Bunlar çok önemli şeylerdir, devletler arasında, uluslararası hukukta bunlara çok büyük tepki gösterilir. Türkiye hiçbir tepki vermedi. Tabii, arkasında, hani, tepki verilmemesinin gerekçesi “Korktuğumuz bir şeyler mi vardı?” diye akla geliyor. Bunların olmaması lazım. Bunları dilemem tabii ki ama o tepkinin olması lazım.

Yine o Youtube ve İnternet yasağı sırasında, Twitter yasağı sırasında siz bir ara dediniz ki: İnternetle ilgili “www” diye giriyoruz ya, “Biz onu ‘ttt’ yaparız.” dediniz.

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI LÜTFİ ELVAN (Karaman) – Benim böyle bir ifadem yok.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Yok mudur?

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI LÜTFİ ELVAN (Karaman) – Hayır.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Ha, ona memnun olurum.

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI LÜTFİ ELVAN (Karaman) – Bu konuda açıklama da yaptım.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Onu da öğrenmiş oldum. Ben onu bilmiyordum. “Bu nasıl olacak?” diye şey yapıyordum, ilk fırsatta da size sorayım istiyordum.

BAŞKAN – Evet.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bir dakika daha müsaade ederseniz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Buyurun.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bu 3’üncü havalimanıyla ilgili olarak epeyden beri konsorsiyum finansman bulamadı. “Kamu bankaları bir köprü kredisi vermişler.” diye duyuyoruz ama ondan sonra asıl finansmanla ilgili sıkıntılar var. Türkiye’deki özel bankalara, kamu bankalarına bu yönde baskı yapılıyor, Hükümet tarafından da bu baskı yapılıyor ve finansman sağlamalarına ilişkin, hatta bir paylaşım da yapılmış, zorlanıyorlar diye duyuyoruz. Tabii, bu şu anlama geliyor: Ya Türkiye’nin risklerinin yüksek olması nedeniyle finansman bulunamaması ya da projenin “fizibil” olmaması nedeniyle projenin kredi bulamaması, finansman bulamaması ya da her ikisi birden. Bu konuda açıklama yapmanız gerekir diye düşünüyorum.

Onun haricinde de Sayın Bakanım, bu Marmaray’da su sızıntısı var, bazı tehlikeler var. Açıklamaları vardı. O konuda bir açıklama yapabilirseniz memnun olurum.

Bir de “Hızlı tren sabote edildi.” dediniz. Hani, o kabloların kesilmesi vardı ya, onun soruşturması ne oldu, bir de o konuda açıklama yapabilirseniz memnun olurum.

Bir de bu Büyükşehir Yasası’ndan sonra geçen yıl da gündeme geldi. Büyükşehir Yasası’ndan sonra, Karayollarında, büyükşehirlerin olduğu alanlarda, yerlerde bakım, onarım ya da oradaki sorumluluk kimlere ait olacak? O konuyla ilgili çalışma tamamlandı mı?

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI LÜTFİ ELVAN (Karaman) – Tam anlayamadım.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Şimdi, büyükşehirlerin olduğu yerler, büyükşehir belediyeleri sorumlu ya, oralarda kara yollarından, kara yollarının bakımından, geliştirilmesinden büyükşehirler mi sorumlu olacak, yoksa Karayolları Genel Müdürlüğü mü sorumlu olacak? Geçen yıl da söz konusu olmuştu ama cevap alamamıştık.

Hayırlı olsun bütçeniz Sayın Bakanım.

Teşekkür ederim Sayın Başkan.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Kuşoğlu.

Sayın Günal’a da söz verip ondan sonra arkadaşlar yemek arası vereceğiz.

Sayın Günal kısa konuşacağını söyledi, Antalya’nın sorunları hakkında.

Buyurun Sayın Günal.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, Komisyonumuzun değerli üyeleri, değerli bürokratlar, çok kıymetli basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Hızlı hızlı söyleyeyim Sayın Bakan. Baştan Antalya’yla ilgili Sayın Badak’ın söylediklerinin arkasındayım ama ilave olarak Karaman tarafı daha hızlı gidiyor gibi, bizden taraf öksüz kalsın. Yani, doğal olarak Bakanın memleketi tabii, daha hızlı...

SADIK BADAK (Antalya) – Karaman tarafı.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Projede o bizimki kesiklik, onlarınki daha hızlı görünüyor, onun için dedim.

Şimdi dur Sadık Bey, ben seni destekliyorum, dur.

Artı, tabii, diğer konular, sadece hızlı tren olarak değil, ne Burdur tarafından ne oradan bir türlü bizim taa 1930’larda projelendirilen demir yolumuz olmadığı için sizin demir yoluna öncelik verme projelerimize destek veriyoruz, dolayısıyla biz de Antalya’ya destek istiyoruz. Özeti bu. Fazla ayrıntı konuşmaya gerek yok, arif olan anlamıştır.

Ben, şimdi, arkadaşlarım söyledi, haberlere baktım, Sayıştay raporlarına özellikle bakıyoruz, siz eski Komisyon Başkanımız olarak bunun önemini bizlerden daha iyi biliyorsunuz, kavgasını da yaptığımızda onlarla da görüştünüz. Onun için garibime gitti. Yani, şimdi, açtım baktım Sayın Bakanım. Biraz derleşelim istiyorum. Yani bu şikâyet veya şey babında değil, siz zaten soruşturma açmışsınız, Teftiş Kurulu bakmış, ne çıkar, onlardan bize bilgi verirsiniz sonra ne

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 18.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 21

oldu ne bitti ama burada tabloya bakıyorum, garibime gidiyor. İdarenin yaklaşık bir maliyeti var. Sayıştay gayet güzel de şey çıkarmış. Öbür tarafta ilk ihaledeki bedele bakıyorum, sonra daha sonrakine bakıyorum yani aklım ermiyor. Arkadaşlar savunmasında demişler ki "Biz toplam üst limit, alt limitler..." Çok uzatmadan söylüyorum yani meseleyi bildiğinizi varsayarak ve arkadaşlarımız biliyor, sizi bilgilendirsinler diye, çok zaman almayayım. Yani nasıl oluyor? 190 bin liralık maliyet çıkarılan bir şey, sadece 5,7; 190'a 6. Burada insan bir düşünmez mi yani burada bir sahtekârlık... Bana öyle deseler şimdi, bir tane Iphone alayım desem, adam 200 liraya vereyim dese, bir dakika, bunda bir şey var, bu sahte, bir şeyi sahte diye düşünürüm yani. Garibime gidiyor. Onlar da tabii, bu işi bildikleri için yani affedersin, işin püf noktasını yakaladıkları için, şimdi, altyapıyı yapmış, üstyapı yok. Arkadaşlarımızın bize ne diyeceğini bildiğim için, "Efendim, toplamda baktık, daha düşüktü, yarın sorumluluk almalıyım." dedik. Öyle bir şey olur mu ya? Yani şimdi bunun içinde program var, makinesi var. Makinesine yazıyorum 5 lira, programa yazıyorum 1 lira. Oysa tersi söz konusu. Şimdi ben bunu gerçekten anlamadım. Aşağıda yeniden baktım. Tamam, toplamda adam düşük vermiş ama sizin 190 lira çıkardığınızı bir maliyeti nasıl 5 liraya, 6 liraya yapacağına arkadaşlar sorgulamıyorsa ya bu şirkette bir sıkıntı var ya bu ihale şartnamesini hazırlayan arkadaşta; ikisinden birinde sıkıntı var. Ha üçüncüsü, bunların böyle olmasına onay veriyorsa Kamu İhale Kurumunda da sıkıntı var. Yani bir kısmı vermemiş. Allah için 3 tane üye karşı çıkmış ve nitekim sonucunda mahkeme de o şekilde karar vermiş. Ben işin sürecini tartışmıyorum, şu şöyleydi, bu böyleydi diye anlatmanıza gerek yok. Sayıştaya verilen cevabı da okudum ama hep beraber bakıyorum, tekrar rakam söyleyeyim istiyorsanız. Arkaya geçiyoruz: E toplamda evet ama peki, hani nerede? Yani söylediğimiz fiyatın 3 misline mal oluyor neredeyse. Madem o kadar kötü, onlarla niye sözleşme yaptık? Bu sözleşmelerde hep devlet mi kazık yiyor? Nasıl oluyor da üst sınırı aştık da ikinci, üçüncü, dördüncü ihale bir tane şeyle ilgili nasıl yapılır anlamadım. Ben yani vatandaş olarak bizi hemen devlet yakalıyor, elimizde ne varsa alıyor; normal memurunu, çalışanını, vergi borcu olsa, en ufak 3 lira bir eğer yanlış yatırırsa geliyor, hemen yakamıza yapışıyor, faiziyle beraber alıyor. Açıkçası ben bunu anlamakta zorlanıyorum. Ee, peki ne olmuş? Altyapı yapmış, üstyapı yok. Ee, firmanın baştan bunu böyle yapacağı belli. 190 liralık şeye 7 lira teklif veren adam... "Ben bunu yapmayacağım." demektir yani. Daha doğrusu onun o fiyata yapılmayacağını bilip ya da ikisini ayrı ayrı mı ihale etmek lazım? Sayın Bakan, çünkü çok maliyetli şeyler bunlar ve bir sürü, bakın, yatırım bekleyen yerimiz var. Herkes sizden talepte bulunuyor. Siz de eski DPT'ci olarak kaynakların etkin kullanılmasının önemini bizden iyi biliyorsunuz. Çünkü bakıyorum, altyapı imalatı için öngörülen şey, adamın söylediği yüzde 98,5. Tamamının yüzde 98,5'ünü altyapı için öngörüyorsa bu adamın üstyapıyı yapmayacağı belli zaten. Veya bir şey var, yani bizim fiyatlarda bir şey var. Yine arkasından döndüm baktım acaba tek şey mi diye, arkasında yine Kemalpaşa Organize Sanayi demir yolu bağlantı hattı diyor. E burada da yine başka bir sorun var. Niye?

Sayın Bakanım, gerçekten, ya bende bir şey var... Bu Kamu İhale Kurumuyla ilgili torba kanunda da kavga ettiğimiz için biraz kafam karışık. Yani bu kurum kapatsak mı diye düşünmeye başladım. Zaten hepsine siz istisna alıyorsunuz. Her gelen bir kanun ekinde... Alfabe de bitti, yakında herhâlde Romen rakamlarına geçeceğiz, öyle görünüyor. İhale, yaklaşık maliyet, birim fiyat, sizin yaklaşık maliyetteki birim fiyat 4,83; teklifteki birim fiyat 2,77. İkinci ihale, birinci ikmal: Sizin birim fiyat 7 -maliyetler olarak ben kafamdaki tutarsızlıkları size söylüyorum- teklifte birim fiyat 28. 2,77-28; 10 misli. Sizininki 7; 7 kere 4 28; 4 misli, sizin ikinci ihalede verdiğinizin de 4 misli. Üçüncü ihale ikmal: Birim fiyat 5,18, sizin verdiğiniz, onlar bu sefer 3'e düşmüş. Yani bu kadar birimlerde aşağı yukarı aynı işlem yapıldığına göre... Bu söylediğim güzergâh kazı işleri arkadaşlar yani farklı işlerden bahsetmiyorum. Hepsi güzergâh kazı işleri, birim maliyeti belli ve Bakanlığın hazırladığı yaklaşık maliyetle verilen teklifler arasında bir anda 10 misline çıkıyor, üçüncüsü de nasıl olduysa, kim uyardı, ne yaptısya tekrar Bakanlığın altına düşüyor. Açıkçası ben bunları biraz anlamakta zorlandım. Arkadaşlarımız burada şunu söylemişler savunmalarında: "Düşük sınırın üstündeki tekliflerin muhtevastındaki birim fiyatların idarece hazırlanan yaklaşık maliyetle veya piyasadadan alınabilecek diğer verilerle karşılaştırılması suretiyle sorgulanması imkânının bulunmadığı malumdur." Nasıl yani?

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI LÜTFİ ELVAN (Karaman) – Kamu İhale Kanunu...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Anladım da şimdi bu söylediğimi, Kamu İhale Kanunu'nu bırakın, ben size ihaleci olarak sormuyorum. Burada duyarlı vatandaş... Ben anlamadım. Bunu bana birisi... İhale Kanunu'nu bırakın, İhale Kanunu'nda bunu parçalıyorsunuz, işinize geldi mi 10 kilometre yol ayrı, 20 kilometre yol ayrı, 30 ayrı. Sizde her türlü yol var, buluyor arkadaşlar. Yani ben bunu anlamadım açıkçası.

Burada ya ayrı bir sorgulama yapılması lazım altyapı, üstyapı için, özü bu. Yani ayrıntı çok fazla tartışmayalım Sayın Başkanım ama benim aklım ermedi bu işe. Hakikaten de özellikle –dedim ya- torba kanunda geldi arkadaşlar, bitmiş bir iş için geriye dönük fiyat farkı şeyi yapıyor, KİK'le karar almış. Gittim baktım, bütün endekslerini hesapladım. Sayın Canikli aradı, olmaz dedim. Arkadaşlar da tamam dedi, allem ettiler, kalem ettiler, Genel Kurulda Genel Kurulda araya korsan madde girdi. Biz burada "Olmaz" dedik, "Tamam." dediler, ikna edilemedik ama aşağıda girdi, nasıl olduysa böyle bir geriye dönük fiyat farkı veriliyor. Fiyat Farkı Kararnamesi olmasına rağmen oraya uyduramıyorlar, kanuna madde giriyor. Dolayısıyla bu ihale işlerinin bence bir topyekûn...Çünkü siz altyapı bakanlığısınız, Ulaştırma Bakanlığı en büyük altyapıları yapıyor, sizin bu konuda bir inisiyatif almanız gerekir diye düşünüyorum.

Bir de, iki tane hususu hatırlatıp kapatacağım. Elektronik tebligatı geçen sene konuşmuştuk, baktım, aşağıda kayıtlı elektronik posta işlemlerini PTT şubemizi yapıyor ama bunun tebligat kısmı, yani resmî olarak şey kısmı ne aşamada? Geçen sefer Sayın Genel Müdürlük de konuşmuştuk ama yeni bir şey oldu mu? Hukuki olarak yani birtakım masraflardan kurtulma, mahkeme yükünü azaltma, bazı şeyleri toparlama anlamında faydası olacağını arkadaşlarımız sormuştu. Teknik olarak zaman almamak için sormuyorum ama son durum nedir, çalışır hâle geldi mi?

Bir de BTK'yla ilgili birkaç haber dikkatimi çekmişti. Yani bir anda bir haber çıkmış, hemen mahkeme kararı alınmış. Örnek, havuz medyasıyla ilgili söyleyeyim -birkaç tane okudum da- hemen, anında tebligat yapıyor kurum "Hemen bunu kaldırın." diye. Ben geçen sene de söylemiştim, savcıların peşinden uğraşıyorum, Facebook sayfam

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 18.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 22

"hack"lendi nitelikli dolandırıcılık yapılıyor. İlgili iletişim şirketlerinin bölge müdürlerine, BTK'nın Başkan Yardımcısına, emniyetin ilgili teknik istihbarat birimiyle kendim konuşmama rağmen savcı sadece IP numarasından takipsizlik veriyor ama 3 tane Telekom şirketinin kurumsal mesaj numarasından hâlâ kimse bir soruşturma yapıp bana geri dönmüyor. Nasıl oluyor da nitelikli kamu dolandırıcılığı varken hâlâ savcılar bana masal anlatıyor? Nasıl oluyor da pat diye aleyhinizde bir tane yazıyı üç dakikada mahkeme kararı, arkasından tebliğat yapıyorsunuz, hâlâ anlamadım?

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI LÜTFİ ELVAN (Karaman) – IP numarasına ulaşamadı mı?

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Onu biliyorum, o Batman'da bir yerde çıkmış ama savcı bana onu anlatıyor. Ben orada diyorum ki: "Nitelikli dolandırıcılık var." Benim işim bitti. Ben Facebook sayfamı güvenli moda aldım. 3 tane şey yazıyor: "7555'e örnek gönder, 5355'e gönder, Vodafone'san şuna, Avea'ysan buna, Turkcell'sen buna gönder." diye. Şimdi bu 3 tane şirketten sorup "Bu şirketler kime aittir?" diye sormuyor. Ne yapıyor? Gidiyor, "keki"ye alıyor. İşin özeti bu. Diyorum, bu hızlı çalışan sistem niye bu durumda çalışmıyor da, burada pat diye ihbar, hemen savcısı, BTK'sı, TİB'i her neyse bir anda geçiyor? Bu konuda vatandaşların işlerini de duyarlı bir biçimde takip etmek daha doğru olmaz mı diye arkadaşlara bir daha söylüyorum. Hâlâ peşindeyim savcıların, bir daha itiraz yaptım, bir daha itiraz yaptım ama dosyanın temelinde olmasına rağmen, Sayın Bakanım, maalesef gitmiyor. O adamlar dolandırıcılık yapmaya devam ediyor. Nereye gidiyor, terör örgütüne mi gidiyor, bilmiyorum yani. Onun için mi acaba takip etmiyorlar diye, zaman zaman Hakan Fidan'ın birtakım söylentilerini Oslo'da duyduğum için, açıkçası ondan takip ediyorum yoksa ben işimi gördüm zaten, devlete de havale ettim, kamu davası, takip etmesi lazım ama niye peşinden koşmuyorlar diye merak ediyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Günal.

Değerli arkadaşlar, saat 14.30'a kadar yemek arası veriyoruz.

Kapanma Saati: 13.31

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.40

BAŞKAN: Recai BERBER (Manisa)

BAŞKAN VEKİLİ: Süreyya Sadi BİLGİÇ (Isparta)

SÖZCÜ: Vedat DEMİRÖZ (Bitlis)

KÂTİP: İlnur DENİZLİ (İzmir)

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, Komisyonumuzun 13'üncü Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

Gündemimizde bulunan Bakanlığımızın ve kuruluşlarımızın bütçelerinin görüşmelerine devam ediyoruz.

Şimdi söz talebi Sayın İzzet Çetin'in.

Buyurun Sayın Çetin.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlar, Sayın Bakan, değerli bürokratlar, değerli basın emekçileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, tabii Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığımız -arkadaşlarım da belirtti- yatırımcı bir bakanlık, teknik bir bakanlık, iş yükü olabildiğince ağır olan bir bakanlık. Ben öncelikle eski Başkanımıza, yeni Bakanımıza tekrar başarılar dilemek istiyorum ve Ermenek'teki faciayla ilgili olarak başsağlığı diliyorum. 2 işçimize daha erişilmiş dün ama diğer geride kalan 14 işçimize de kısa sürede erişileceğini umuyorum.

Şimdi, ben tabii emekten gelen birisi olduğum için arkadaşlarımın değinmediği bir konuyla başlamak istiyorum Sayın Bakan. Kangrene dönüşen, Karayolları işçilerinin kadro sorunu. Özellikle ülkemizde biraz sonra belki hem demir yollarında hem kara yollarında taşeron çalıştırmaya yönelik çok fazla sorun var. Zaten burada kadronuza da bakıldığı zaman siz de açıklığıyla söylemişsiniz: 235 bin istihdam yaratan bir bakanlık. Bunun, çok çarpıcı, hizmet alımı 36.023 kişi, şantiyelerde müteahhitler tarafından istihdam edilen, yani taşeron işçisi 111.544 ve kadrolu sözleşmeli işçi 87.450. Bu sözleşmeliden kastın ne olduğunu...

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI LÜTFİ ELVAN (Karaman) – Devlet Hava Meydanlarında var.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Vesairedeki sözleşmeliler, yani kadrolu.

Şimdi çalışanların neredeyse dörtte üçünün taşeron marifetiyle çalıştırıldığı bir sistemde -bu sadece sizin Bakanlığınız bünyesinde değil, diğer bakanlıklarda da tablo bu- taşeron sistemi ana çalıştırma biçimine dönüşünce, işte Soma'daki, Ermenek'teki, Çöllolar'daki facialar kaçınılmaz hâle geldi çünkü emek sömürsünün Orta Çağ düzenine kadar gerilediğini ne yazık ki Hükümetiniz göremiyor.

Bakınız Sayın Bakan, geçtiğimiz yıl da sizlerle paylaştım. Karayollarıyla ilgili olarak sizden önceki Bakanımızın Maliye Bakanlığına yazdığı bir yazıdan kısaca bir bölüm okuyacağım: "Karayolları Genel Müdürlüğümüz iş yerlerinde hizmet alımı yoluyla işçi çalıştırması sonucunda 2011 yılında yüklenicilere ödenen toplam bedel 193 milyon lira." Bahsi geçen işçilerin 12'nci Dönem Toplu İş Sözleşmesinin eki skalaya göre çalıştırılmaları hâlinde 201 milyon lira olacağı yazılmış. "Bakanlığımız bahsi geçen işçiler için, Türkiye Yol-İş Sendikası ile mutabık kalınan, 2008 yılında imzalanan 12'nci Dönem Toplu İş Sözleşmesinin eki Ek 1-b skalasının 1-1 derece kademe karşılığında çalıştırılmak üzere kadro ihdası ile çalışmalara devam edilmesinin, kamu hizmetinin aksamadan yürütülmesi ve maliyet açısından uygun çözüm olduğu görüşünde olup, konunun bu açıdan Bakanlığınızca değerlendirilmesi hususunu..." diye yazmış Binali Yıldırım. Fakat Çalışma Bakanı ile Maliye Bakanı bu işçilere, yargı sonlanmasına rağmen üç yılı aşkın süredir, kırk aydan bu yana

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 18.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 23

kadro vermekten kaçınıyor. Kaçınıyorsunuz Hükümet olarak. Bir hukuk devletinde yargı kararları uygulanmaz olur mu? Ben ne yapıldığına ilişkin biraz evvel yine görüştüm sendikayla yani bu Karayollarında 8.740 işçiyle ilgili olarak ne oluyor diye.

Şimdi, sendika da birtakım zafiyet içerisinde olduğu için “Ücret skalası belirleyelim, ücret alacaklarınızdan geriye doğru vazgeçin kadroya aldıralım.” diye işçileri iknaya çalışıyor. Bakanlığınız, Maliye Bakanlığı ve Çalışma Bakanlığı ya da Hükümetiniz de “İşçilere fazla çalışma ücreti haricindeki alacaklarınızdan vazgeçerseniz kadroya alırsınız.” diye yargı kararını uygulamaktan kaçınıyor. Hukuk devletinde böyle bir garabet olamaz. Yani mahkeme kararını vermiş, ana çalıştırma biçimi, yaptıkları iş, Karayollarının asli işi. İş Yasası'nın 2'nci maddesindeki alt işveren uygulamasına aykırı olarak istihdam yaratılmış. Bu işçilerin kadro sorununun mutlaka çözülmesi gerekir.

Sayın Bakan, pek çok konu var ama bunlardan en önemlisi bence, Bakanlığın Sayıştay raporlarına, döneminizden önceki Sayıştay raporları bölümü. Mesela ödeneği olmadan ihale edilen işlerin miktarının 4 milyar liradan fazla olduğu Sayıştay raporlarında. Yani raporlara bir bakıldığı zaman -arkadaşların belki gözünden kaçtı- yine bir hukuk devletinde kabul edilemeyecek ağırlıkta ithamlarla dolu. Sadece 2 numaralı bulguyla ilgili sayfalar dolusu eleştiri yazılmış, örnek olaylar verilmiş.

Biraz evvel arkadaşlar da değindi. “Asrın yatırımı” diye bahsettiğiniz, özellikle Bakü- Tiflis-Kars demir yolu şeyi de dâhil, burada Karayollarının bir öngörüsünün, bir planlamasının olmadığı, dolayısıyla ödeneği olmadan ihale edilen işlerin planlananın yüzde 320 fazlası yapıldığı... Sayıştay raporunda aşım olduğu söyleniyor. Mesela Bakü-Tiflis-Kars demir yolu inşaatındaki aşım, bu öngörüsüzlükteki tıkanmış, dün de haberlerde vardı, 3 kez el değiştirip 1 milyar harcanan asrın projesi 1,5 milyara bile çıkmayacak deniliyor. Yani böylesi ülke kaynaklarının hor kullanıldığı bir başka kurum, Sayıştay raporlarında mutlaka var ama, çok fazla gözümüze çarpmadı.

2 numaralı bulguda bunlar tek tek, hemen hemen hepsi yazılmış. Yani cevap olarak diyor ki Sayıştay raporu: “Sene sonu bütçesi, sene başında öngörülen bütçeye göre yaklaşık olarak yüzde 320 oranında artış göstermiştir. Söz konusu durum, Karayolları Genel Müdürlüğü'nün sağlıklı bir yıllık program hazırlaması ve yıl içerisinde kaynaklarını etkin bir şekilde yatırım projeleri arasında dağıtmasına imkân vermemekte, kuruma esnek ancak mevzuata uygun olmayan bir proje yönetim anlayışını uygulama zorunluluğu getirilmektedir.” Yani bir devlet yönetiminde, bir kurum yönetiminde olmaması gereken bir uygulamanın varlığına Sayıştay dikkat çekiyor.

Sayın Bakan, gerçekten arkadaşlar değindiler. Ben özellikle değindikleri konulara girmeden bu Çayyolu metrosu konusuna gireceğim. Tabii, ben de Çayyolu'nda oturuyorum. Gözlemlerim de birkaç kez. Zamanından önce, Cumhurbaşkanlığı seçimlerinden önce alelacele açıldı. Sorunları giderilmiş değil. Şimdi de Çayyolu bölgesinde belki belediye ya da yerel seçimlerde ya da genel seçimlerde seçmen tercihi AKP'den biraz uzak ya da CHP tercihi orada yüksek diye ne metro istasyonlarının yanında yeterli kadar otomobil parkı yapılmış ne de metrodan otobüslerle “ring” dediğimiz seferler yeterli. 3,5-4 kilometre benim evim metro istasyonuna. Otobüse bindim tam bir buçuk saatte beni evime bırakabiliyor, tam bir buçuk saat. Denemek için bindim. Ring, beni, 3,5 kilometre mesafeye bir buçuk saatte bırakıyor. O dönüncüye kadar da bekliyor. Yani Çayyolu, Ümitköy tarafındaki yurttaşlar -diğer otobüsler de kalktığı için, arabalarını da belki kullanamıyor metro var diye- bir keşmekeş içerisinde evlerine gitmeye çalışıyorlar. Metro konusunda büyükşehirle bir kopukluk var.

Diğer taraftan, o metroyu da biliyorsunuz on bir yıl sonra Bakanlığınız tamamladı. Melih Gökçek ipe un serdi “yapamayacağım” dedi, en sonunda Bakanlık tamamladı. Şimdi de Sincan hattı aynı şekilde.

Hükümet olarak Büyükşehir Belediye Başkanınıza eğer söz geçirebilerseniz, laf anlatabilerseniz, o bölgedeki konuyu bir anlatırsanız iyi olur.

İki konu var Sayın Bakan, acil olan: Bunlardan bir tanesi, geçtiğimiz yıl demir yollarının özelleştirilmesine ilişkin karar çıktı. Şimdi demir yollarının özelleştirilmesine ilişkin karar çıktı ama...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İZZET ÇETİN (Ankara) - ...siz de yakın zamanda bir açıklama yaptınız, dediniz ki: “Bu konuda arkadaşlarımız gerekli hazırlıkları yapıyor. Hazırlıklar tamamlanır tamamlanmaz bu özelleştirme işlemini tamamlayacağız.”

Sayın Bakan, İngiltere örneği var demir yollarında. Yani demir yollarımız konusunda birtakım gelişmeler var ama bunların elden çıkarılmasının hiç doğru olmadığını sizin de görmemiz lazım. Şimdi demir yollarının elden çıkarılıp ticarileştirilmesiyle ulaşımın metalaşması dönemine geçeceğiz. Çalışanları yine güvencesiz istihdama zorlayacağız. O hizmete ulaşım pahalılaşacak. Eğer kâr getiriyorsa o kârı kamunun kasasına akma yerine yandaşa akıtarak...

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI LÜTFİ ELVAN (Karaman) – Oradaki sade serbestleşme.

BAŞKAN – Özel sektöre açılması.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Siz “serbestleşme” diyerek güzelleştirme... Yani o sizin belki kişiliğinizden dolayı içinize sinmeyen bir uygulamadan dolayı öyle bir kavram bulmuşsunuz ama bu özelleştirmelerin ülkeye hiçbir hayrı yok.

Bakın, limanlar özelleştirildi. Kuşadası ve diğer 9 limanın özelleştirildikten sonra yargı satışları “kamu yararı yoktur” gerekçesiyle iptal etti. Şimdi elinizde Derince ve İzmir limanları kaldı. Onları da satış aşamasındasınız. Yani limanlar da özelleştirildikten sonra bu hizmetlerin nasıl yürütüleceğini yakalayamazsınız.

Sayın Bakan, bir de, Fatih Altaylı'nın yazılarından sonra Cumhurbaşkanı tarafından aforoz edilmiş olması da gerçekten ilginç. Altaylı'nın burada soruları var. Tutanaqlara geçmesi açısından sorabilirim bu soruları.

Gerçekten üçüncü havalimanının yapıldığı alanın bataklık olduğunu yazması, gidip orayı “inceledim” demesi...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Çetin, toparlayabilir misiniz...

İZZET ÇETİN (Ankara) – O sorular tutanağa geçsin diye, çok kısa Sayın Başkan, onları okumak istiyorum.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 18.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 24

“Devlet Hava Meydanı İşletmeleri Genel Müdürlüğüne, temel atma töreni yapıldı ama acaba yer teslimi yapıldı mı?” diyor.

“Kredi bulma süreleri doldu mu? Sözleşmeyi fesih hakkı doğdu mu? Doğduysa, Devlet Hava Meydanları İşletmesinde bu ihaleyi fesih edebilecek babayiğit var mı?”

“Siz inşaat yok demişsiniz, proje olmadan inşaat olur mu?”

SADIK BADAK (Antalya) – İptal olursa herhâlde zil takip oynayacaklar. Yazıklar olsun!

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Kesinlikle. O orman katliamı karşısında, çok mutlu olacağız. İstanbul’da başka yer bulamadınız ormana yaptınız.

BAŞKAN – Arkadaşlar, Sayın Bakanımız gerekli cevapları verir.

İZZET ÇETİN (Ankara) – “Sorun bakalım, Devlet Hava Meydanları tarafından tasdik edilmiş herhangi bir proje var mı? Bırakın tasdik edilmeyi, çizilmiş bir proje var mı?”

Bu büyük tesisin kontrollük teşkilatı hangi firma?”

30 metre düşürülen kotun maliyeti hazineye aktarılacakmış. Kim yapacak bu hesabı da para hazineye aktarılacak?” diyor.

Yani arkadaşlar, sadece bu konuya girse, o üçüncü havaalanının yer seçiminden tutun her şeyinin yanlışlığı son derece açık.

En sonunda da yine Cumhurbaşkanının emriyle ya da Cumhurbaşkanı demeyelim kaçak sarayda oturan zatın emriyle bir gazeteci daha aforoz edilmiş oldu.

SADIK BADAK (Antalya) – Türk milletinin Cumhurbaşkanı! Türkiye Cumhuriyeti’nin Cumhurbaşkanı!

İZZET ÇETİN (Ankara) – Milletın Cumhurbaşkanı değil. Sizin Cumhurbaşkanı. Benim Cumhurbaşkanı değil.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Nasıl?

İZZET ÇETİN (Ankara) – Eğer öyle dersiniz böyle derim.

ADNAN KESKİN (Denizli) – Siz öyle dersiniz, ben öyle derim.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Siz öyle yaklaşırsanız ben öyle yaklaşırım.

BAŞKAN – Sayın Çetin, tamamlar mısınız lütfen.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Sayın Bakan, mesela “Skorsky helikopteri yapacağız.” diyorsunuz. Güzel bir şey. Basında eylül ayında çıktı. “Orta Doğu ve Afrika’ya Türk yapımı Skorsky” diye.

BAŞKAN – Ama o Savunma Sanayiinin...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Hayır, hayır... Bakanın açıklaması.

Sayın Başkan, elimde Bakanın fotoğrafı da olan beni de şaşırtan...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İZZET ÇETİN (Ankara) – Ne diyor Sayın Bakan o zaman? Savunma Bakanı mı acaba? “Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı Lütfi Elvan” diyor, fotoğrafı da var.

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI LÜTFİ ELVAN (Karaman) – Orada bir yanlışlık var.

İZZET ÇETİN (Ankara) – “Bölgesel uçak üretimi konusunda...”

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI LÜTFİ ELVAN (Karaman) – Doğru.

İZZET ÇETİN (Ankara) - ...son aşamaya geldiklerini ve ABD’li Boeing’in de dâhil olduğu uluslararası üreticilerle görüşmeler yürüttüklerini söyledi.”

BAŞKAN – Skorsky’le ne ilgisi var onun? Uçak diyor ya.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Helikopterle ilgili dedim ben.

Bir de, Sayın Bakan, bakınız bu fotoğrafta siz de görüntüdesiniz. “Sayın Bakan, 106 metre derinliğe, en derin yere inildiğinde bana da haber verin gelip burada çay içelim imzamız atalım.” diyor Başbakan, yeni Başbakan.

Sayın Bakan, biz, Soma’da, Ermenek’te, Çöllolar’da... Özellikle Ermenek ve Çöllolar’da 9 işçimiz dört yıldan bu yana toprak altında. Başbakan ve Bakanlar ve Hükümetiniz önce o işçilerin cesedini çıkarın, ondan sonra yeraltında çalışan işçilerle kahve içsin. Buna hakkınız yok. Bu olayları kullanmaya hakkınız yok. Çöllolar’da 55 milyon metreküp hafriyatın altında 9 işçi hâlâ çıkarılmadı. Zonguldak’ta 2 işçiyi çıkaramadınız, Çinliler geldi, onlar çıkardılar. Yani bu tip şovlardan biz rahatsızlık duyuyoruz.

Bütçenizin hayırlı olmasını diliyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Çetin.

Sayın Koçer, buyurun.

ABDULLAH NEJAT KOÇER (Gaziantep) – Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Sayın Bakanım, çok değerli Komisyon üyesi arkadaşlarım, Bakanlığımızın değerli bürokratları ve değerli basın mensupları; ben hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Komisyon Başkanımız olan ve şimdi de Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanımız olan Sayın Lütfi Elvan’ın bugün ilk bütçesinde bu bütçenin yapacakları hayırlı hizmetlere ve Türkiye’mize inşallah hayırlar getirmesini temenni ediyorum.

Sayın Bakanım, Bakanlığınız, Türkiye’nin çehresini değiştiren, insanlarımızın yaşam kalitesini artıran ve seyahatlerini kolaylaştıran çok önemli hizmetlere imza attı. Bunları konuşmaya gerek görmüyorum. Bütün Türkiye’nin gözü önünde. Çıta çok yüksek ama daha farklı, daha güzel şeyleri de inşallah bu yeni dönemde Ulaştırma Bakanlığımız yapacak diye inanıyorum yürekten.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 18.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 25

Bugün benim dile getirmek istediğim Güneydoğu Anadolu Bölgesi için bir çığgın proje tarzında, Gaziantep'in yola çıktığı bir proje. Burada, özellikle, Bakanlık bürokratlarımızın, sizin, değerli basın mensuplarının dikkatine bunu sunmak istiyorum. İki şehir ilk defa Türkiye'de bir araya gelerek bir ortak OSB oluşturdu Sayın Bakanım. Bu, Kilis topraklarında Gaziantep'in oluşturduğu 20 milyon metrekaarelik alanın tahsis edildiği ve Sanayi Bakanlığımızın şu anda ÇED raporu aşamasında olduğu ve inşallah 2015 yılı temmuz-ağustos döneminde de yatırımcının hizmetine sunulacak bir alan.

Bu alanın, Polateli-Şahinbey OSB'nin, biz, Hassa üzerinden Dörtyol'a, İskenderun'a bağlandığı takdirde Avanos altında güneydoğunun 11 ilini ekonomik kalkınma sürecinde destekleyecek büyük bir çığgın proje olduğunu düşünüyoruz. Bu düşünceyle yola çıktık, bu düşünceyle hareket ediyoruz ve 20 milyon metrekaarelik bir alan ayrılmış durumda bu OSB için. Sadece bu OSB değil, güneydoğudaki bütün illerimizin lojistik maliyetlerini kısaltarak İskenderun Limanına ulaşmasını sağlayacak ve gerçekten Güneydoğu Anadolu'da çözüm sürecine ekonomik katkı sağlayacak önemli bir proje olduğunu düşünüyorum. Bu projenin ön safhasından Sayın Karayolları Genel Müdürümüzün haberi olduğunu biliyorum, bir ön çalışma başlatıldığını biliyorum. Avanoslularla ilgili bir keşif çalışmasının daha önce başlatıldığını biliyorum, hangi aşamada olduğunu siz biliyorsunuz ama ben en azından böyle bir projenin 11 ili yakından ilgilendiren, Güneydoğu Anadolu Bölgemizi yakından ilgilendiren, çözüm sürecinin ekonomik kısmını yakından ilgilendiren bu sürecin, bugün, yeni bir algı olarak bu bütçe görüşmelerinde gündeme gelmesini arzu ettim. Eş zamanlı olarak eğer biz Bakanlık çalışmalarımızı başlatabilirsek Sanayi Bakanlığının kuruluş çalışmalarıyla birlikte eş zamanlı olarak bu projeyi önümüzdeki yıllarda gerçekleştirebiliriz diye düşünüyorum.

Sadece Gaziantep'in 7 milyar dolar yıllık ihracatı var Sayın Bakanım, 2023 hedefi ise 30 milyar dolar. Bölgenin diğer illerini de kattığımız zaman yaklaşık 11 ilin 45-50 milyar dolarlık bir ihracatı söz konusu ve bu ihracat şu anda ağırlıklı olarak Mersin Limanı'ndan yapılıyor ve hem kara yollarımız açısından fazla bir yük teşkil ediyor hem de lojistik maliyetleri açısından da bir önem arz ediyor.

Bu konunun dışında, biraz önce dağıtmış olduğunuz bilgi notlarında gördüğüm, son on yılda Gaziantep'in yolcu trafiği artışı yüzde 719 hava alanında Sayın Bakanım. Bizim şu anda ana pistimiz yapım hâlinde. Bu konuda Bakanlığınıza teşekkür ediyorum. Ancak havaalanı terminalimiz bu son on yıldaki yüzde 719 yolcu trafiğine yakışmıyor, uygun değil. Bunun çok hızlı bir şekilde rehabilite edilmesi ya da yeni bir binanın yapılması gerekiyor. Çünkü biz Türkiye'nin 2 katı büyüyen bir şehriz. Ekonomik kalkınma süreci çok hızlı bizde yani bölgede çok farklı bir cazibe merkezi olmuş durumda Gaziantep. Bu noktada havaalanının terminal binasının sizin tarafınızdan bir yeniden gözlemlenmesini ben özellikle sizden talep ediyorum.

Bir diğer konu Sayın Bakanım, yine bölgedeki ekonomik süreçle ilgili. Gaziantep, Şanlıurfa hattı dâhil olmak üzere, hızlı tren projesiyle ilgili, Gaziantep bağlantısıyla ilgili buradan açıklamanızı ben özellikle merak ediyorum, bir süreç olarak en azından merak ediyorum. Bu da bizim için, bölgenin kalkınması için çok önemli.

Bir diğer konu, Gaziantep Organize Sanayi Bölgesi ile küçük sanayi sitesi arasında uygulanacak olan Gaziray'ın 30 Eylülde ihalesi bitti sanıyorum. Onunla ilgili durum nedir? İhale edildikten sonra uygulama başladı mı? 2017'de biteceğini öngörüyoruz ve günlük 100 bine yakın orada insan taşınacak ve Gaziantep trafiğine de önemli katkılar sağlayacak.

Ben özellikle bu konularla ilgili sizlerden ilgi ve destek bekliyorum. Bu söylediğim şeyler sadece Gaziantep'i değil bölgeyi ilgilendiren şeyler. Bizim her türlü sorunumuzda, başta Devlet Demiryolları Genel Müdürümüz, Karayolları Genel Müdürümüz ve Bakanlığımızın tümü, müsteşarımız dâhil olmak üzere, bugüne kadar çok yakinen bize destek verdiler. Ben onlara, bütün arkadaşlara huzurunuzda, şahsınızda teşekkür ediyorum. Ancak bunların çok hızlı bir şekilde de gündeme gelmesinde fayda olacağını düşünüyorum ve 2015 bütçesinin Bakanlığınıza hayırlı, uğurlu olması temennisiyle sizleri saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Koçer.

Sayın Seçer, buyurun.

VAHAP SEÇER (Mersin) – Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli milletvekilleri, değerli bürokratlar, değerli basın mensupları; hepinizi sevgi ve saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle, Sayın eski Komisyon Başkanımıza, Bakanımıza, değerli arkadaşımıza başsağlığı dilemek istiyorum. Kentinizde gerçekten bizim de son derece üzüldüğümüz bir maden kazası sonucu vatandaşlarımız hayatını yitirdi. Umut ediyoruz bir daha böyle acı günler yaşamayız.

Sayın Bakan, önemli bir yatırım bakanlığı bakanlığınız. Sunumda da verdiniz, 2003-2014 yılları arasında yaklaşık olarak ulaşım, haberleşme, toplam 186,5 milyar TL gibi bir yatırım söz konusu. Bunlardan da aslan payını kara yolları almış, demir yolları ikinci sırada geliyor.

Önemde Avrupa Birliğiyle mukayese rakamları var. 2012 yılı verilerine göre karasal ulaşımda yolcu taşımacılığının yaklaşık yüzde 93'ü, yük taşımacılığının ise yüzde 81'i kara yoluyla gerçekleştiriliyor Avrupa'da. Bu oran bizde yolcu taşımacılığının yaklaşık yüzde 95'i kara yolu, yük taşımacılığının da yüzde 98'i. Dolayısıyla bunları incelediğinizde belki yolcu taşımacılığı konusunda bir nebze rakamlar birbirine yakın ama yük taşımacılığı konusunda demir yolları ortalaması Avrupa Birliğinin, örneğin yüzde 81. Bu, bizde yüzde 95 civarında yük taşımacılığında. Bu, gerçekten irdelenmesi, üzerinde kafa yorulması gereken rakamlar.

Şimdi, sunumda da söylediniz. Demir yollarına yatırım yapmamız gerekiyor. Özellikle Türkiye'nin ekonomik potansiyelini düşündüğümüzde Türkiye'nin lojistik, stratejik önemine baktığımızda –coğrafyaya- üç tarafı denizlerle çevrili bir ülke. Yalnız tabii ki istediğimiz ölçüde lojistik anlamda gelişmişliğimiz söz konusu değil. Ben Mersin milletvekiliyim. Örneğin, Mersin –hep duyurum- önemli bir lojistik il ama yeterli yatırımlar yapılmadı. Şimdi, tabii ki çok ivedi bir şekilde, özellikle demir yolu taşımacılığına bizlerin yatırım yapması gerekiyor. Az önce güzel bir örnek verdiniz. Mersin'den Çin'e

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 18.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 26

bir ürünün nakliyesiyle sizin ilinizden benim ilim Mersin'e nakliyesi daha pahalı yani Çin'e daha ucuza ihraç ürünlerimizi gönderebiliyoruz. Dolayısıyla bu sıkıntıları aşmak lazım. Dolayısıyla demir yollarında önümüzdeki on yılda projeksiyonunuz tam olarak, net olarak nedir? Belki sorular yanıtlanırken bu cevapları da bulacağız.

Şimdi, kara yollarına da önemli yatırımlar yapmışsınız. İyi, güzel de şimdi bu Bakanlık özellikle yatırım bakanlığı olduğu için, işte altyapılar yapılıyor, üst yapılar yapılıyor, çok büyük rakamların döndüğü alanlar ve oturduğunuz koltuk çok zor bir koltuk. Yani biz muhalefet olarak da haklı olarak tabii ki birçok bu yatırımlarla ilişkili hangi şirketlere, konsorsiyumlara ihaleleri veriyorsunuz, neler oluyor? İşte, Sayıştay raporlarında onlarca bulgular var. Arkadaşlarımız da bunları dile getirdi. Örneğin, benim de ilgimi çekti. Bugün de önemli bir gazetemizde burada ekonomi muhabiri arkadaşımız güzel bir haber yapmış. Örnek olarak da Bakü-Tiflis-Kars demir yolunu göstermiş, Kemalpaşa Organize Sanayi Bölgesi demir yolu bağlantı hattını göstermiş. Şimdi, burada kamu ihale mevzuatından kaynaklanan bir konu var. İşte, ihaleler bir bütün hâlinde veriliyor ama alavere dalavere, işte, içinde birtakım oyunlar var. Siz biliyorsunuz, zaman kaybetmemek için bu haberi de okumuşsunuzdur.

Şimdi, şunu merak ediyorum. Bu ihale mevzuatından kaynaklı bir şey ama bizim bürokratların eli armut mu topluyor? Yani göstere göstere gelecek, bir şirket koca bir bakanlığı, kurumunu, bürokrasisini, mühendisini, uzmanını göstere göstere ters köşeye yatıracak amiyane tabirle, aldatacak. Bunu kabullenmek mümkün değil.

Şimdi, sıkıntı şu Sayın Bakan: İktidarda kim olursa olsun, bir kere bu tip bakanlıklarda biraz hakkaniyetli olmak lazım. Nihayetinde size emanet edilen paralar benim param, çocuğumun parası, sizin çocuğunuzun parası, bu ülkenin parası yani bu vergilerden toplanan kaynaklar siz de alıyorsunuz, bir yerlere veriyorsunuz. Maalesef 17-25 Aralık sürecinde gerçekten çok iğrenç şeyler ortaya çıktı. İşte, dinlemeler... Bunları bir montaj olarak bir kenara bırakıp atamayız yani bunlar gerçek dinlemeler. İşte, havuz medyası oluşturuldu. Kimler bu havuz medyasına para aktardı? Bunlar sizin Bakanlığınızdan da ciddi projeleri alan, o konsorsiyumda yer alan firmaların sahipleri. Bunları inkâr edemeyiz ve milletin anasına sinkâf yaptı. Milletin anasına sinkâf yaptı o parayı verirken. Şimdi, bu derecede aşağılık bir yapıyla siz mücadele etmek durumundasınız. Dolayısıyla bunları açmak durumundayız. Çok güzel. Sayın Çetin'e de takıldım, sunumunuzu çok beğendi, dedim ki: Sen bu sunumu beğendiysen Sayın Çetin, hakikaten Sayın Elvan güzel işler yapıyor. Bizim sizden bir endişemiz yok. Yeni bu Bakanlığa geldiniz, sizi de tanıyoruz kişisel olarak ama şimdi geriye dönük de birçok burada tartışılacak konular var.

Şunu söylemeye çalışıyorum: Yol yapmakla bitmiyor. Şu kadar bin kilometre duble yol, işte bölünmüş yol, havaalanı ya da demir yolu ağı döşemekle bitmiyor. Astarı yüzünden pahalıya gelen yatırımlar var. Dolayısıyla, dediğim gibi, bunlar bizim kesemizden çıkan konular.

Şimdi, geçtiğimiz süreçte Türkiye'de bu dinleme konuları çok tartışıldı. Şimdi, sizin de yine Bakanlığınıza bağlı bir konu bu Sayın Bakan. Geçtiğimiz dönem selefimiz Sayın Yıldırım'ın 2009 yılında Meclis kürsüsünden bir konuşması var, hatırlıyorum, o dönemde de milletekiliydim, dedi ki: "Yanlış işiniz, yasal olmayan işiniz yoksa dinlenmekten korkmayın." Nokta nokta devam ediyor. Daha sonra yine telefon dinlemeleri konusunda, bu da 2011 yılında: "Halkın bir korkusu yok, vatandaşlarımız rahat olsunlar. Zaten sonuç da onu gösteriyor. Tabiri caizse, millet paso konuşuyor." diyor. Yani şunu demek istiyor: Aslında dinlemelerin farkında Sayın Bakan ama diyor ki: "Ama yanlış bir işiniz yoksa..." Dolayısıyla iğne gelip size dokunmamıştı o zaman yani canınızı acıtmamıştı ama o gün baktığınız perspektif farklıydı dinleme olaylarına. 17-25 Aralıktan sonra şimdi siz de feryat ediyorsunuz. Benim Sayın Cumhurbaşkanının o feryat figanları şu anda kulaklarımı çınlatıyor: "Namussuzlar, kriptolu telefonu dahi dinlemişler." Ya da buna benzer sözler.

Peki, siz TİB'le ilgili ne gibi tasarrufla bulunuyorsunuz? Yani kapatacak mısınız? Basına yansıyan, kamuoyuna yansıyan bazı çalışmalar yaptığınızı biliyoruz. İşte, personel konusunda tasarrufla bulunacaksınız, hatta daha ileri gidip TİB'i feshedip görev ve yetkilerini MİT'e devredeceğiniz yönünde birtakım iddialar da var. Bu konuya açıklık getirmenizi diliyorum.

Ayrıca, tabii ki dinlemeler yurt içinde karargâh kurmuş birtakım unsurların yaptığı işlem ve eylemlerle de bitmiyor. Uluslararası dinlemeler de bu ara yaygın. İşte, Alman istihbaratının bizi dinlediği yönünde, sizin de bu konuda kabul edilemez, "Özellikle bir müttefikimiz bunu yapıyorsa bu kabul edilemez..." Kabul edilir ya da edilemez, demek ki geldiğimiz telekomünikasyon, teknoloji düzeyinde bunlar olabilecek şeyler. Bu konuda ne gibi tedbirler alıyorsunuz, bunu bilmek istiyorum.

Geçtiğimiz haziran ayında torba yasa çalışmalarını sırasında yine siz orada oturdunuz, "İnternet düzenlemesi" olarak tabir ettiğimiz birtakım yasal düzenlemeler yaptık. O dönemde de yani bunu yapmayın...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

VAHAP SEÇER (Mersin) – TİB'in erişimi engellemesi ya da trafik bilgilerini toplaması gibi birtakım düzenlemelerin Anayasa Mahkemesinden dönebileceğini söyledik. Aslında, bunun hem Anayasa'ya aykırı hem de çağdaş hukuk normlarına aykırı, iletişim özgürlüğüne aykırı bir uygulama olduğunu ya da düzenleme olduğu uyarısında bulunduk. Netice itibarıyla, biz haklı çıktık, Anayasa Mahkemesine gittik, böyle bir sonuç ortaya çıktı.

Avrupa Birliği raporunda da buna yönelik birtakım eleştiriler var Sayın Bakan sizlere. Bilmiyorum, herhâlde getirmişler, danışmanlarınız bu konuda size bazı değerlendirmeler yapmışlardır. Burada dikkatimi çeken bir konu var, onu sormak istiyorum, diyor ki: "İnternet sitelerinin orantısız kapsam ve sürelerle yasaklanması devam etmiştir. Ağustos ayında Türkiye'de 50 binden fazla İnternet sitesine erişim sağlanamadı ve bu sitelerden sadece 6 bin tanesinin mahkeme kararıyla engellendiği bildirilmiştir." Peki, geri kalan 44 bin adet erişimin engellendiği düşünülen yani erişemediğimiz sitelerin siz mahkeme kararı olmadan, hukuksuz bir şekilde erişimini mi engellediniz? Sizden bunu öğrenmek istiyorum.

Biliyorsunuz, üst geçitler Türkiye'de kara yollarında çok risk taşıyor. Arkadaşlarımız bunu soru önergeleriyle dile getirmişler. Benim de gerçekten her zaman televizyon ekranlarından dehşetle izlediğim bu kazalara ilişkin ne gibi

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 18.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 27

tedbirler alıyorsunuz? Gerçekten, işte, ölümcül kazalara sebebiyet veren, aklımın almadığı bu kazalarla ilgili değerlendirmelerinizi almak istiyorum.

Sürem de bitiyor.

Yöresel yani seçim bölgeme ilişkin bazı konulara temas etmek istiyorum, önemli bir bölge.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

(Oturum Başkanlığına Sözcü Vedat Demiröz geçti)

BAŞKAN – Sayın Seçer, toparlayın lütfen.

VAHAP SEÇER (Mersin) – Şimdi, Sayın Bakan, Mersin-Adana arasında Çukurova Havalimanı Projesi var. Bu bizim için muhteşem bir proje ama çok uzun yıllardır yani sizin iktidarınızdan ya da iktidara geldiğiniz 2002 sonundan önce de, 1990'lı yıllardan beri konuşulan, üzerinde çalışılan bir proje, bir projeksiyon. Çok umutlu bir şekilde, 15 Aralık 2011'de yapılan ihaleden sonra hızlı bir şekilde bunun tabii ki süreçte yer teslimi yapıldı, sözleşmeler imzalandı, 2016 yılında da bitireceğinizi söylediniz bu çalışmalarınızı ama bir hafriyat çalışmasından sonra, maalesef, geçtiğimiz haziran ayında çalışmalar durdu, şimdi havaalanı da maalesef, hayvanların otladığı bir alan hâline geldi. Nedir, orada gelişmeler nedir? Bu konuda bilgi edinmek istiyorum.

Şimdi, Mersin-Tarsus arası 22 kilometre, 23 kilometre bir mesafe ve o mesafe de Mersin -Tarsus Organize Sanayi Bölgesinin -hem birinci hem ikinci- bulunduğu hinterland. Çok yoğun bir trafik var, inanılmaz bir trafik var. Orada yük taşıtları, orada otomobiller, orada yolcu taşıma araçları; dolayısıyla özellikle sabah ve akşam trafiği inanılmaz korkunç bir noktada. Orada çok ivedi bir çalışma yapmanız lazım, bir proje yapmanız lazım. Yolu mu genişleteceğiz, yeni bir yol projesi mi yapacağız...

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI LÜTFİ ELVAN (Karaman) – OSB'nin otoyola bağlanması, değil mi?

VAHAP SEÇER (Mersin) – Ona da geleceğim, o ayrı. Mersin-Tarsus arasında -ilgili arkadaşlarım bilir- mevcut D-400 kara yolu artık taşıyor, o hattı taşıyor; onu genişletme çalışmaları ya da bir ilave yol çalışması ve buna bağlı olarak, sizin söylediğiniz gibi, OSB'ye direkt incek bir otoban bağlantısı yok. Bu konuda gerekli açıklamalarınızı isteyeceğim.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Seçer, lütfen toparlayın, oraya da gelin, OSB'ye de gelin bir an önce.

Son bir dakika, beş dakika uzattım.

VAHAP SEÇER (Mersin) – Sayın Bakan, Mersin'de deniz yolu taşımacılığıyla ilgili de bir çalışma var mı, bir projeksiyon var mı? Bu konuda sizden bilgi bekliyorum.

Bütçenizin hayırlı olmasını diliyor, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Seçer'e biz de teşekkür ediyoruz.

Sayın Kalkavan, söz sizde, buyursunlar.

AHMET İHSAN KALKAVAN (Samsun) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakanım; ben de Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu üyesi olmam hasebiyle de bütçede görüşeceğiz, o görüşmeden ve o konuşmadan önce hiç olmazsa belki birtakım tedbirler alınır diye burada iki üç konuya değinmek istiyorum.

Bunlardan bir tanesi, önce demir yolları. Demir yollarını ağ gibi serdiniz ama hiç Karadeniz'den, bilhassa Samsun'dan Batum'a kadar -ki hayati bir önem taşıyan- bir tren yolundan hiç, ne ise... Üç bütçedir ben bunu Mecliste konuşuyorum ama ne hikmetse Hükûmetiniz böyle bir konuyu hiç ele almıyor.

Bakın, bir Samsun-Batum demir yolu hattı -ki bu Ruslar tarafından, daha doğrusu Gürcüler tarafından isteniyor- bugün Samsun-Hopa kara yolunu bile büyük ölçüde hafifletecek, bir. İkincisi: Demin güzel hesapladınız kendi ilinizden Mersin'e olan nakliyeyi, onu kıyasladınız Çin'le. Samsun-Batum arasındaki nakliyeyi de çok büyük miktarda düşürecek ve yolcu taşımacılığında da kullanılacağı için -konteyner taşımacılığında yine- hem yolun zarar görmesinden yani yolların bozulmasından ötürü hem de trafik kazaları yönünden çok büyük bir fayda sağlayacaktır. Bunun en kısa zamanda olmasını dilerim. Bunun Samsun'a, hele sizin döneminizde olursa da Karadeniz'e büyük bir katkısı olur.

İkincisi Karayollarıyla ilgili. Yine, son iki bütçede diyorum, belki... Sayın Karayolları Genel Müdürümüz buradaydı demin. Efendim, Samsun'da ben ilkokula gittiğim zaman, ilkokuldayken bir Samsun-Kavak yolu yapılıyordu. O ilk 30 kilometresi... Ki bu yolun hamını açtığı için de Sayın Yusuf Ziya Yılmaz Belediye Başkanı oldu ama ne hikmetse ben ilkokuldan bu yana bu 30 kilometre bir türlü tamamlanamıyor. Ben ilkokulda 97 yılındaydım, onu da belirtiyim. 97 yılında bu ihale Duygu İnşaatı verildi. Duygu İnşaatın o zaman keçeleri yok, bilmem nesi yok, dozeri yok, loderi yok. Ne hikmetse yolu bir türlü yapamadılar, hâlen bugün çift taraflı bu yoldan gidip gelemiyoruz. Bu yolda harcanan bütün para, bu yolun kontrollerinden ve oradan sorumlu olan insanların vebalidir, günahıdır; inanın. Çok isterim, geçen de -keşke daha önce konuşsaydım- Samsun'daydınız, bir sorardınız, iyi olur. Yani bu çok önemli bir konu. Ben biliyorum ki Samsun-Kırıkkale yolunu yine bu Karayollarındaki değerli bürokratlar bir yılda yaptı. Ankara-Polatlı-Sivrihisar yolu bir yılda oldu ama ne hikmetse bizim Samsun-Çakallı yolu bir türlü olmuyor Sayın Bakanım. Yani buna bir el atmanızı ve kazaların önlenmesinin de iyi olacağını düşünüyorum.

Üçüncü konu benim de kendi mesleğim olan denizcilikle ilgili. Denizciliği -demin de biraz ayaküstü bahsettim- tabii, çok şey geçtiniz zamanınızın darlığından. Şimdi, buraya girmeden önce şunu, limanların özelleştirilmesindeki yanlışlığı özellikle belirtmek istiyorum. Dünyanın hiçbir yerinde limanlar özelleşmez, Amerika'da da özelleşmez ama devlet yer gösterir, liman yaparsınız, olabilir. Bizde yapıldı, bakın bunun zararlarını görüyoruz ve görmekteyiz; son bir haftada bu, et konusu. Özel limanlarda daha neler çıkacak, et değil sivrisinek kaçıracaklar, efendim, toplu iğne

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 18.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 28

kaçıracaklar, bu büyüyecek para kaçıracaklar. Her neyse, bu bir oldu geçti ama denizcilik bugün Türkiye'de tabana vuruyor, tabana vurdu. Bugün Türkiye'de "Çok şükür." diyen 4-5 denizci varsa -ki tersanelerde böyle bir durum yok- bunlar kesinlikle son on yılda yıldızı parlayan 5-10 tane armatördür, son beş on yılda yıldızı parlayan armatörler. Diğer armatörleri bitirmekteyiz.

Yolcu taşımacılığına gelince de devletin elinde hiçbir yolcu gemisi yok. Yani herkes diyor ki: "Niye İstanbul'dan Hopa'ya gidemiyoruz?" Bugün Samsun, Ankara, İstanbul feribotları; işte, 2 tanesini Deniz Ticaret Odası aldı, birini Piri Reis Üniversitesine verdi, öbürü askeriyeye verildi. Bir yolcu gemisi yok. Yani şu tersaneler boşken böyle bir şey de sipariş verilebilir ve bu ileride hayata geçirilebilir İstanbul'dan İskenderun'a kadar, İstanbul'dan Trabzon'a kadar. Yani bunlar da sizin ileride programlarınıza alınırsa mutlu olacağı inancındayım kendi yönümden, mesleğim yönünden, sektörüm açısından.

Sizlere başarılar diliyorum. Bütçenin hayırlı olmasını diliyorum ve tekrar, son olarak da yine başınız sağ olsun diyorum.

Teşekkür ederim Sayın Başkan.

BAŞKAN – Sayın Kalkavan'a teşekkür ediyoruz.

Sayın Çam, buyursunlar.

MUSA ÇAM (İzmir) – Sayın Başkan, Plan Bütçe Komisyonumuzun saygıdeğer üyeleri, Sayın Bakan, kamu kurum ve kuruluşlarının çok değerli yöneticileri, basınımızın değerli temsilcileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bakanlığımızın 2015 bütçesinin Bakanlığımıza ve ilgili kurum ve kuruluşlara hayırlı ve uğurlu olmasını diliyorum.

Ayrıca da Plan Bütçe Komisyonumuzun çok değerli önceki Başkanı ve yeni Bakanımıza da başarılar diliyorum. Bundan sonraki siyasi yaşamınızda da başarılar diliyorum.

Aynı zamanda, ilinizde, Ermenek'te yaşanan maden faciasından kaynaklanarak da sizlerin, hemşehrilerimizin acısını yürekten paylaşıyorum, sabır diliyorum. Böyle iş cinayetlerinin olmamasını hepimiz diliyoruz, siz de diliyorsunuz, elinizden gelen bütün çabayı ve gayreti gösterdiniz. Ama bu güzel temennilerden sonra şimdi Sayın Bakanı hep methedecek, övecek hâlimiz yok tabii, biraz da şimdi zülfüyâre dokunacağız.

Sayın Bakan, değerli milletvekilleri; ulaştırma alanı AKP Hükümetinin en çok önem verdiğini dile getirdiği alanlar arasında geliyor on iki yıllık iktidarı döneminde. Bu alanda hayata geçirilen projeler ülkemizin gündeminde en önemli yeri almaktadır. Cumhuriyet Halk Partisi olarak bizler de özellikle altyapı alanında yapılan çalışmalarını ve geleceğin dünyasını inşa edecek bilişim alanını da çok önemsiyoruz ve bu konuda verilmesi gereken desteği de elimizden geldiği kadarıyla vermek için seferber edebiliriz. Çünkü bu alanda yapılan yatırımlar geniş toplum kesimlerini hedefleyen ve ülke refahını bir bütün olarak ileriye götürebilecek konulardır. Bu yüzden özellikle değer verdiğimiz konulardır ve yürekten destekliyoruz projelerinizi ama bir koşul var, çılgın projeler hariç. Çünkü "çılgın proje" deyince mutlaka o çılgın projelerin altında başka facialar ve tehlikelerin olduğunu düşünüyoruz ama çılgın projeler değil, gerçekten ayağı yere basan, rasyonel projelerin hayata geçirilmesi için sizden bunları istiyoruz ve bekliyoruz.

On iki yıllık AKP iktidarının bu alanda attığı adımlar derinlikli ve uzun vadeli çözümler üretme hedefiyle yapılmıyor ne yazık ki. Çoğu durumda toplumun beklentisini kamuoyunda gündem yaratmaya, algı oluşturma faaliyetine ve âdeta kolay oy avcılığı alanına kurban eden bir anlayış la her sene aynı sorunları dile getirmek zorunda kalıyoruz. Burada bulunan herkes durum farkında ve bu durumun en somut sonucu ise niteliksiz, zengine dost, halka ve çevreye düşman, hormonlu büyüme oluyor. Ne demek istediğimi örneklerle açıklayacağım ama öncesinde sizlere bu alanda gelinen noktayı karşılaştırmalı olarak vermek isterim. Dünyada ne durumda olduğumuza bakınca neden bu süreç "niteliksiz" dediğim, neden "zengine dost, halka düşman" olarak adlandırdığım, neden "hormonlu büyüme" adını verdiğim de iyi anlaşılabilir.

Ülkemizin ulaşım altyapısına ilişkin konumunu diğer ülkelerle karşılaştırmalı ele almak AKP icraatlarının sonuçlarını doğru değerlendirmemizi sağlayacaktır. Dünya Ekonomik Forumu -burada- 2014 verilerine göre, Türkiye ulaştırma genel altyapısının yeterliliğine göre dünyada 144 ülke arasında 33'üncü sırada yer alıyor. Bakın, sadece bu rakam bile durumu izah etmeye yeterli ama biraz daha detay verince üzerine konuşmamız gereken sorunlara dair veriler ortaya çıkıyor. Yine, Dünya Ekonomik Forumu'nun verilerine göre, 144 ülke arasında 33'üncü demiştik. Bu, 2023 ve 2071 hedeflerinin de tutmayacağını açık ve net gösteriyor. Bununla ilgili düşüncelerimi de şöyle paylaşmak isterim: Yine bu raporda yol kalitesinde 40'inci sıradayız, 144 ülke arasında 40'inci sıradayız; yol altyapısında 144 ülke arasında 49'uncu, liman altyapısında 144 ülke arasında 57'nci, hava taşımacılığı altyapısında 34'üncü sırada yer alıyoruz.

Şimdi, bu rakamlar bize ne söylüyor, onlar üzerinde bir değerlendirme yapalım. Millî gelirden 17'nci sırada yer alan bir ekonomide ulaştırma altyapısının geneli çağ dışı bir konumda yer almaktadır.

Uzun yıllar sağ siyaset tarafından izlenen yanlış politikaların sonucunda kara yollarının diğer ulaştırma seçenekleri karşısında orantısız büyümesini gerektirecek, tekerlekli araçlara dönük teşvik edici tercihler öne çıkmıştır, bu durum herkesin malumu. AKP buna bir de en pahalı ulaşım tercihi olan hava yolunu ekledi. Türkiye'nin önceliği ucuz ve yerli kaynaklarla daha fazla mesafe alınabilecek demir yolu ve deniz yolu yerine bu 2 alana kaymış durumdadır.

Halktan toplanan vergileri zenginlerin ulaşım imkânını geliştirecek yolda kullanmak AKP'nin genel stratejisi ve planıdır. Göz boyamak için verilen rakamlar gerçeği gizlemeye yetmez. Hâlbuki Türkiye'nin gemi üretimi alanında karşılaştırmalı üstünlüğü var. Kendisine ait geliştirilmeye ve üretim kapasitesi ihtiyaca göre geliştirilmeye müsait lokomotif fabrikaları var. Demek ki kolay yoldan ithalat ve birilerini zengin etme yerine, Türkiye'nin üretici gücüne dayanarak ilerleyebileceğiniz alanlar var ama bunu yapmıyorsunuz.

Değerli milletvekilleri, AKP tercihlerinin gereği olarak kara yolu ve hava yolu taşımacılığı altyapısındaki ilerleme daha ucuz ve güvenli olduğu ortada olan demir yolu ve deniz yolu alanında sınırlı gelişmeyi beraberinde getirmiştir fakat

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 18.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 29

unutulmamalı ki deniz yoluyla taşıma yapmak demir yoluna göre 3,5; kara yoluna göre 7 ve hava yoluna göre de 22 kat daha ucuzdur. Doğa düşmanı ve büyük ölçüde ithalata dayalı olan hava yolu ile aynı nitelikteki kara yolu tercihi hem insani hem de ekonomik büyük kayıplara yol açmaya devam ediyor. Her bayram tatili dönemindeki can kayıplarını hatırlamak başlı başına yeterlidir.

AKP hükümetleri neoliberal ve özelleştirmeci politikaların yanlış tercihlerinin yarattığı büyük zararın kamuoyunda yarattığı infiale yanıt verme adına duble yollar meselesini başlangıçta öne almış ve bu alanda büyük mesafe alınmasını önemsemiştir. Ama bu tercihte ısrar tekerlekli vasıtaların yarattığı can ve mal kayıpları yanında ve olumsuz çevresel etki yanında ülkemiz ekonomisinin başlıca yapısal sorunlarından cari açığı büyük ölçüde artıran sonuçları da önümüze koymaktadır.

Petrol ürünleri ithalatından ithal otomobile ve yan sanayisine kadar bu alan bir kara delik gibi kaynaklarımızı emen fakat karşılığında çok sınırlı getirileri olan bir alandır. Mukayeseli olarak da büyük kazanımların hayata geçirilebilmesi mümkün görünmeyen alanlardandır. Özellikle çoğunluğu AKP belediyelerince yönetilen büyük kentlerimizin sorunları arasında ulaşım, ilk sırayı almaktadır. Bu sorunun kaynağında ulaşımın kent planlaması ile birlikte ele alınmamış olması ve bunda AKP zihniyetince ısrar ediliyor olması en başta gelen sebeptir.

Ulaşım mutlak suretle kentlerin planlaması yapılırken dikkate alınması gereken bir konu olup, hesap kitap işi yani uzun süreli planlama ve bilimsel yetkinlik gerektiren bir mühendislik işidir ki AKP'nin bu konulardaki karnesi ortadadır.

Yatırımı tekerlekli araçlar için yaparsanız büyük kentlerde çağdaş Avrupa kentlerinin caddelerinde görülen bisikletler yerine batı çıklarla karşılaşsınız. Park edilmiş kaldırımlar nedeniyle ne yapacağını bilemez yayalarla karşılaşsınız. Bizler AKP iktidarının Jet Fadıl'dan öğrenilmiş izlenimi veren göz boyama amaçlı yerli otomobil sevdasına kapılmıyoruz, metropollerde ulaşımı kolaylaştırmak için servisleri kaldıracağını söyleyen AKP'li yöneticileri ertesi gün yalanlayan AKP'li bakanlara alışmıyoruz. Belki bu bizim bir eksikimizdir ama Türkiye'de kentlerin durumu ortadadır, uluslararası alanda rakamlar ortadadır, gelinen nokta ortadadır.

Tabiî, tekerlekli vasıta tercihi konusunda bu noktaya gelinmesinde hiçbirimizin unutamayacağı ve AKP Hükümetinin tarihe geçen, hafızalarımıza kazınan bir hızlandırılmış tren faciası meselesi var. Göz boyayarak, algı oluşturarak hormonlu ve niteliksiz büyüme politikalarının eşsiz örneği olan bu elim olayın faileri biliniyor ama kurbanlarının hesabı verilmedi. Biz AKP'nin yarattığı bu faciada yaşamını yitiren yurttaşlarımızı unutmadık, unutulmalarına da izin vermeyeceğiz. Hatırlayınız, 22 Temmuz 2004 günü Sakarya'nın Pamukova ilçesinde meydana gelen tren kazasının ardından neler olmuştu. Aşırı hızdan dolayı raydan çıkan tren 41 yurttaşımızın ölümüne sebep olmuştu. Yolcu sayısı olarak en yoğun hat olan Ankara-İstanbul tren hattı arasında hızlı tren uygulamasına, yetersiz altyapıya rağmen aceleyle yapılan geçiş yüzünden meydana gelen kazadan sonra dönemin Sayın Bakanı AKP geleneğine uygun olarak sorumluluk üstlenmemiş, istifayı düşünmediği gibi bu ölümün sorumluluğunu iki makinistin üzerine yıkmakta da hiçbir beis görmemişti. Olayın başlıca sorumlusu taltif edilerek Cumhurbaşkanına danışman yapılmıştır.

Sayın Bakan, değerli milletvekilleri; bu olayın en önemli sonuçlarından biri yüksek hızlı tren projeleridir. Önceki senelerde yürütülen müzakerelerde de belirttim. Yüksek Hızlı Tren Projesi, Türkiye için geç kalmış bir çağdaşlık projesidir. Cumhuriyetin kuruluşundan itibaren Türkiye'de demir yollarının geliştirilmesi bir hedef olarak konmuş fakat gelmiş geçmiş bütün sağ iktidarlar kapitalist sömürü ve tüketim politikalarını tercih ederek bu hedeften sapmışlardır. Bu hedefe dönüş bizim için önceliklidir. Yüksek Hızlı Tren Projesi Cumhuriyet Halk Partisinin desteklediği ve inşallah önümüzdeki 2015 seçimlerinde de Cumhuriyet Halk Partisi iktidarında öncelikli olacak projelerden biridir. Fakat AKP hükümetlerinden farklı olarak bizler başta ray, lokomotif sistemi, elektrifikasyon sistemleri olmak üzere projenin yerli kaynaklardan üretimi amacıyla adımlar atacağız. Yüksek hızlı tren teknolojisinde ülkemizin kapsamlı yatırım yapmaya dönük hedeflerini bu alandaki üretimi ekonomik hâle getirmeye dönük tedbirlerle beraber ele alacağız ve yerli kaynaklarla üretimi güçlü biçimde hayata geçireceğiz.

Sayın Bakan, değerli milletvekilleri; AKP hükümetlerinin demir yolu alanında ne yapabileceğini ve sınırlarını göstermek adına bir örnek vererek devam etmek istiyorum. Bakın, daha dün gazetelerde...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MUSA ÇAM (İzmir) – Sayın Başkan, iki üç dakika daha.

...yer almış olan bir haberi sizlerle paylaşmak istiyorum. Bakü-Tiflis-Kars demir yolu projesi öngörülenin kat be kat üzerinde para harcanmasına ve uluslararası alanda taahhütlerimizi yerine getirememekten ötürü ülkenin saygınlığına gölge düşürmesine rağmen ortada kalmış durumda. Havuzcu, zeytin katili (Kolin) firmaya verebilmek için taktaların atıldığı ihaleyle ilgili Sayıştay raporu ortada. Demir yolundan anladığınızın en güzel göstergesi bu işte yapıp ettikleriniz. Uluslararası ulaşımında deniz yolu, demir yolu ve kara yolu entegrasyonunu sağlamak gerekirken, bu yönde ciddi adımlar atılmıyor, aksine limanlar ile demir yolunun bağı kopartılıyor. Mevcut demir yollarının iyileştirilmesi ve geliştirilmesi yerine en pahalı sistemlere yatırım yapıyor gözükerek birilerini daha hızlı zengin etme hedefiyle bir yere varılamaz. Yük ve yolcu taşımacılığında geçen yıllar içerisinde demir yolu sisteminin payında hiçbir değişiklik olmamış, ülke eskiden olduğu gibi yine tek modlu ulaşım modeline mahkûm bırakılmıştır. Bu durumun sebebinin başka yerde aramayın, on iki yıldır iktidardasınız, sorumlu Hükümetinizdir.

Son olarak, bilişim altyapısına dair birkaç hususu dikkatlerinize sunmak istiyorum. Sayın Bakan talihsiz bir Bakanımız. Kendisini kamuoyunda tanıtan ilk icraatı "Twitter"ı kapatan Bakan" unvanını almasını sağlayan uygulamadır. Böyle bir durumda kalmasını çok istemezdik, arzulamazdık ama Sayın Bakan bombayı kendi kucağında buldu. Fakat Sayın Bakanın o günlerde yapmış olduğu talihsiz açıklamalar da vardır. Gerçi öğleden önceki konuşmasında "www"

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 18.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 30

yerine 'ttt' kurulur."u kendisi söylemediğini söyledi. Biz de onu kabul ediyoruz ve dolayısıyla bu konudaki eleştirimizi yapmıyoruz.

Son olarak, torba yasalarla internet erişimini TİB Başkanının kendi kafasına göre engelleme imkânı sağlayan düzenlemeler yaparak tarihe geçmek kendisine ve çocuklarına hoş bir miras değildir. Hele ki son dönemde özellikle temel haklar alanında aldığı kararlarla ve Twitter ile Youtube için AKP'li yöneticilerin hukuk, anayasa, uluslararası anlaşma tanımayan tutumunu hukuk devleti ilkesi gereğince...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MUSA ÇAM (İzmir) – Bitiriyorum.

...işlevsiz kılan Anayasa Mahkemesiyle uğraşmak hiç doğru değildir. Mahkemenin iptal kararlarını sorgulayarak, mahkemeyi hedef tahtasına almaya kalkarak bir yere varmak mümkün değildir. Olsa olsa çok zor duruma düşersiniz. Gelecek kendi başına bir ülke olmaktan değil, küçülen dünyanın ve yeni ekonominin merkezi olan bilişim alanında mesafe alan ülkelere büyük vaatlerde bulunuyor. Hedef de bu yolda daha hızlı adımlar atmak olmalıdır. Size önerim, İnternet yayılım ve kullanım oranı bugün hâlâ ülkenin yarısına hiç ulaşmamışken hepimizin mensubu olmaktan gurur duyması gereken Türkiye Cumhuriyeti yurttaşlığını çağdaş ülkelerin yurttaşları nezdinde küçük düşürecek yollara girmeniz ve girilmemesidir. Yöneticilerinizin ve onların kasa dolu evlerde oturan çocuklarının çıkarı için bu yollara tevessül etmemek gerekir diyorum.

Son olarak, benden önceki arkadaşlarım gibi, kara yollarında yargı kararıyla işe başlatılmayan arkadaşlarımızın sorunlarının çözülmesi için de elinizden gelen bütün çabayı ve gösteriyi yapmanızı isterim.

Son cümlem, Sayın Bakan 2014 bitiyor, 2015 yılı. Bakanlığınıza ve Bakanlığınıza bağlı kurumlarda eğer 2014 yılının başarılı bürokratlarını seçip onlara bir kupa veyahut da bir taltif vermeniz gerekiyorsa ben PTT Genel Müdürünü öneriyorum. Özellikle kaçak saraydan dolayı yapmış olduğu puldan dolayı Sayın Genel Müdürü aday olarak gösteriyorum ve 2014 yılının başarılı bürokratları arasına koymanızı öneriyorum ve madalyayı da kendisine takdim etmenizi istiyorum.

Teşekkür ediyorum.

AHMET ARSLAN (Kars) – On iki yıldır neredeydin ya?

BAŞKAN – Evet, İzmir Milletvekili Sayın Çam'a teşekkür ediyoruz.

Söz sırası Şanlıurfa Milletvekili Sayın Gök'te.

Buyursunlar.

ABDULKERİM GÖK (Şanlıurfa) - Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkanım, Sayın Bakanım, çok kıymetli Komisyon üyesi arkadaşlarım, kıymetli basın; ben de hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Şimdi, tabii, Sayın Bakanım, aslında benim soru-cevap kısmında belki söz almama adına, sizin de himmetleriniz olduğu, yardımlarınızın olduğu, her seferinde telefonlarla devreye girdiğiniz için sözlerimin başında sizlere teşekkür edeyim.

Altmış yıllık, yetmiş yıllık yollar yapıldı. En güzel örneğini vereyim: Ceylanpınar-Akçakale arası ilk kez yapılıyor, inşallah bitecek, talimatlarınızla devam ediyor. Bir diğer altmış yıllık, inşallah o da çıkıyor nisanda, arkadaşlar söyledi, Ceylanpınar-Kızıltepe yolu. Burası 63 kilometre, âdetâ uluslararası yol gibi çok yoğun bir trafiğin olduğu bir alan. Geçenlerde de bu yolu özellikle kullandım. Değerli Genel Müdürümüz ve arkadaşlarımızı aradım, bu manadaki, özellikle daha önce talimatlarınızı zaten verdiniz, sizlere şimdiden teşekkür ediyorum.

Sayın Çam'ın başlatmış olduğu bir noktadan bir görüşümü ifade edeceğim, fazla da uzatmayacağım. Sayın Çam bir şey söyledi, son derece önemli. Dedi ki: "Özellikle sağ iktidarlar demir yolu ağlarını, bu ülkede yoğun manada da yapılması gereken ucuz taşımayı bir manada geciktirdiler." Haklı ve yerinde ama bilsinler ki siyasetin dışarıda dizayn olduğu günlerde hep onlar geciktirildi. Ama artık AK PARTİ iktidarları döneminde siyaset bu ülkede millî irade tarafından dizayn edildiği için, başka güçler tarafından dizayn edilmediği için yüksek hızlı trenler, ucuz işçi dediğimiz boyutta sağlıklı manada ve kendisinin tespitine katkıda bulunayım. Bu da AK PARTİ iktidarlarıyla artık demir yollarını ülkenin her noktasına taşıyoruz, hamdolsun, buraya geldik.

Evet, katılıyorum, şunu da söyledi, ben de biraz daha açayım. Bu ülkede AK PARTİ iktidarları öncesinde ideolojik tartışma konusu oldu. "Siz eğer demir yolu değil de siz asfaltlarla bu ülkeye şu manada ağları döşerseniz iktidar olursunuz." diyen makaleler yazıldı. Geçmişte bazı siyasi, efendim, iktidar olmuş, Başbakanlık yapmış insanların hayatları anlatılırken bazı yazarlar tarafından bunlar söylenir konuşulur ama hamdolsun, artık AK PARTİ iktidarları, artık siyasal istikrar ve artık ucuz taşıma dediğimiz demir yollarını ülkenin her yerine ve aynı zamanda standardı son derece yüksek olan bu ulaşımı götürdüğünüz için sizlere ve bürokratlarınıza teşekkür ediyoruz. Ama biz bir şey daha biliyoruz ki şu anda asgari ücretle ücretlerini alanların hava yolunu kullandığını iyi biliyoruz, bu noktaya geldik. Geçmişte bir misafirimiz veya bizler bir hava yoluyla, efendim, seyahat ederken bizim ambalajımızda Türk Hava Yollarının amblemi bulunurken sanki bir üstünlük, sanki bir hava atma, sanki... Size sorarlardı, derlerdi ki: "Siz ne ile geldiniz?" Apayrı bir şey ama bugün asgari ücreti alan kardeşimiz beraber, yanımızda, son derece ülkenin ekonomisinin sunmuş olduğu o güzel hizmetten faydalanmakta, bu da bu ülkenin gerçeği.

Tabii ki daha yapmamız gereken, yapmanız gereken birçok şey var ama ben sadece Sayın Çam'ın son ifade ettiği çerçevede bir katkı sunayım diye söz aldım.

Şimdiden bu bütçemizin ülkemize, milletimize hayırlara vesile olmasını diliyorum. Yollar sadece acı götürmez, yollar sevgi götürür, muhabbet götürür, aynı zamanda özlemleri birleştirir. Bu manada, bu bütçenin ülkemize huzura, sevgiye, kardeşliğe, barışa vesile olmasını diliyorum, yolların ne kadar önemli olduğunu, evet, Türkiye'nin bütün bölgeleri

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 18.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 31

bilir ama en iyi bilen Doğu ve Güneydoğu'dur, en iyi bilen Karadeniz'dir diyorum, çok teşekkür ediyorum, bütçeniz hayırlı uğurlu olsun diyorum.

BAŞKAN – Evet, Sayın Gök'e teşekkür ediyoruz.

Sayın Kaplan, müsait misiniz?

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Müsaitim.

BAŞKAN – Buyursunlar.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Sayın Başkan, teşekkür ederim.

Sayın Bakan, ben bu kara yolları işçileriyle ilgili fazla bir şey söylemeyeceğim. Siz de bir emekçisiniz ve o geliş yeriniz belli, o haksızlıkları önleyeceğimiz konusunda, inşallah sendikayla da görüşmeler sonucunda buna bir çözüm ama adaletli bir çözüm bulursunuz. Hepimizin temennisi bu, bu konuda ben yorum yapmayacağım.

Yalnız, bir şey sormak istiyorum: Bakanlığınızda en çok tartışılan konulardan biri İnternet yasakları oldu, sosyal medya oldu. Ben bir şey sormak istiyorum Sayın Bakan, Başkan buradayken, şöyle bakıyordum, gerçekten El Kaide, El Nusra, IŞİD nasıl örgütleniyor, nasıl propaganda yapıyor, nasıl şey ediyor, bu konuda çok ciddi tespitler var ve milyon hesaplardan bahsediliyor. Örneğin, rakamlar üzerinden, Guardian'ın, BBC'nin yine Kürtlerin Kobani'de, Rojava'da hatta Şengal'de verdiği mücadele haberleriyle beraber özellikle de propagandasal olarak kafa kesmeleri Amerikalı gazetecilerin, en son, toplu, bıçakla kafa kesme törenlerinin sosyal medyada verildiği ve bunun Türkiye'de de çok yaygın olduğu söyleniyor. Bunların birçok isimleri var, buradan okumak gereği duymuyorum ama şunu merak ediyorum, soruyorum: Örgütlenmesini de sosyal medya üzerinde bu örgütler çok şey yaptı. Dilovası, Sakarya, Ankara, birkaç yerde örgüte katılanların biçimi dikkate alındığında –bu konuda bir çalışma var- ilginç bir durum ortaya çıkıyor. Şimdi Bilişim Başkanlığına dönüp merak ediyorum, dört saatte insanları her türlü tehlikeden korumak için harekete geçme konusunda, refleks konusunda kıyamet koptu. Anayasa Mahkemesi iptal etti, geldi, tekrar yeni kanunlar çıkarıldı. Yani şunu net öğrenmek istiyorum, yani izliyor musunuz bu çok tehlikeli ve Türkiye'den de çok katılımın olduğu, Türkiye'de çok ciddi olan bu tehlikeyi. İnternet, Twitter, sosyal medya Facebook üzerinden izliyor musunuz? İzliyorsanız ben şöyle bir şey söyleyeyim: Kaç karar aldınız? Kaç tane dört saatte engellediğiniz site var? Yoksa Başkanlığınız sadece porno sitelerle ilgili mahkeme kararları mı alıyor veya çocuklara karşı suçlarda koruma refleksi mi var, yoksa sadece Türkiye'deki bazı örgütlere karşı mı bu refleks var?

Bakın, şöyle bir sayfa açtım, belki görmeniz açısından daha iyi olur: "Bir devlet nasıl çökertilir?" IŞİD'le ilgili şöyle, bir tıklayayım, şurada Meclis İnternet'inden bağlanıyorum, sınırlı erişim verdi. Meclis İnternet sitesi diyor ki: "Sayın Kullanıcı, ulaşmak istediğiniz site uluslararası güvenlik veri tabanında yanlış kategoride ise erişimin açılması için Bilgi İşlem Başkanlığına bildirimde bulunmanız yeterlidir. Ayrıca çalışmalarınız için gerekli ise form doldurunuz. Bu Meclisin, bakın, şurada, Meclis üzerinden bağlanıyorum. Ama Meclise gerek yok, bu sayfa öyle. Bir tık daha vurduğunuz zaman IŞİD Türkiye'de nasıl örgütleniyor, falan filan, hepsini döküyor.

Şimdi, buradan şunu öğrenmek istiyorum: Yani Meclis sizden daha mı iyi çalışıyor? Yani merak ediyorum. Yani Meclisin yaptıkları var bir de sizin. Kaç tane emsal karar verebilirsiniz? Bu konu da çok önemli çünkü Türkiye'de çok ciddi bir tehlike olduğunu...

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI LÜTFİ ELVAN (Karaman) – Engelleme mi yapılınsın?

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Yani engelleme yapılınsın, sansür uygulayın... Sansürü çok sevdiğinizi biliyorum da bu konuda ne yaptınız? Her yerde uyguluyorsunuz da bu konuda ne yaptınız diye merak ediyorum ve hemen geçiyorum birkaç noktaya.

Şimdi, Sayın Bakan, size İğneada tarihî fenerinin resimlerini gösterdim, hem de 20 tane. Betona çevirdiler. Mahkeme karar verdi. Çevre düzenlemesi rezalet. Sonra yıktılar, şimdi de sarhoşun, ayyaşın, biracıların, bonzai içenlerin meskeni hâline geldi. Yani siz tarihi fenerleri böyle ayyaşlara mı teslim edersiniz? Sözleşmeye aykırı davranıp da bakımını yapmayanların hakkında bir işlem yapmaz mısınız? Sözleşmeleri okuduk, hepsinin bir fesih maddesi var, anında feshedilir. Niye elinde hâlâ bu kişilerin? Niye eski hâle getirmediler?

Bir şey daha soracağım, bu, Bakanlığınızı ilgilendiriyor. Tarımdan da su ürünleri, deniz ürünleri bakanlığıyla ilgili de konuşmuştum. Şimdi, limanları yapıyorsunuz. Küçük liman barınaklarını, balıkçı barınaklarını orada kim varsa ona teslim ediyorsunuz. Nedir? İğneada Belediyesi, 3 bin nüfuslu. Oysa ki Limanköy diye bir köyün 100 balıkçısının çalıştığı bir yerde... Ve bunlar bir su kooperatifi kurmuşlar, Tarım Bakanlığına bağlı oldukları için de başvurmuşlar. Sizin Bakanlığın, Ulaştırma Bakanlığının... Daha önce belediyeye vermişler. Belediyenin nüfusu 3 bin olunca ne bakım yapıyor ne bir şey, yirmi senedir felaket, batık durumda, kirli, pas durumunda, çamur durumunda, temizlenemiyor.

Şimdi, bu kooperatif diyor ki "Bize teslim edin." Tarım Bakanlığı da size yazmış...

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI LÜTFİ ELVAN (Karaman) – Hangi balıkçı...

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Limanköy Su Ürünleri Kooperatifi başvuruyor. "Limani bize teslim edin..." Belediyenin elindeydi daha önce.

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI LÜTFİ ELVAN (Karaman) – İğneada'da?

HASİP KAPLAN (Şırnak) – İğneada.

Yani CHP belediyesinin elindeydi. Yani o köyler açısından CHP, AKP şeyi yok, büyük bir köy fakat istedikten sonra Ulaştırma Bakanlığından yazı çıkması lazım ki oluruyla Tarıma gidecek. Tarım da orada versin. Şimdi, kazara, siz bu dönem oranın belediye başkanlığını aldınız diye belediyede tutarsanız aynı arıza devam edecek ama öbür tarafta gerçek su ürünleri kooperatifçileri var. Yani onu hatırlatmak istedim.

Şu olayı tekrar vurgulamak istiyorum: Sayın Bakan, bu üçüncü köprü yol güzergâhında Karadeniz sahil yolu nedir? Karadeniz sahil yolu diye çok eskiden konuşulan ama şimdide de bir şekilde Kinalı'dan, şuradan buradan

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 18.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 32

bahsedilen, işte Saray'dan Tekirdağ'dan, bir yerlerden yapılacak denilen ama hiçbir şey bilemediğimiz bir konu. Bu konuda bir açıklama...

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI LÜTFİ ELVAN (Karaman) – Şile, Ağva...

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Şile, Ağva bu tarafta kalıyor, Anadolu yakasında, Kandıra'ya doğru gidiyorsunuz, Karadeniz.

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI LÜTFİ ELVAN (Karaman) – Siz hangi tarafı kastediyorsunuz?

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Bulgaristan'a doğru gideceksiniz, üçüncü köprü oraya gidiyor çünkü, mecburen, o tarafa doğru olacağı için. Oradan bir sınır ticaret kapısı olayı da var mı? Gümrük Bakanına sordum, yok ama yani Karadeniz yolu olduğu zaman bu böyle.

Şimdi, Serbest Ticaret Bölgesi olayı nedeniyle Habur olayını birkaç kez sizlere açıklamıştım Sayın Bakan. Sayın Gök de demin söyledi, bu Viranşehir-Kızıltepe arasındaki duble yolun öneminden bahsetti. Hakikaten en işlek yollardan biri.

ABDULKERİM GÖK (Şanlıurfa) – Ceylanpınar-Kızıltepe.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Viranşehir, Ceylanpınar, Kızıltepe; üçü de evet.

Şimdi, Sayın Bakan, Şırnak ilindeki... Karayolları Genel Müdürü burada sanıyorum, değil mi?

Şimdi, bakın, bu Oyalı ayrımı, Silopi yolu 49 kilometre. 2013'te BSK ihalesi oluyor, PMT yapıldı, plent-miks alt temel, bunları ben uzatmadan söylüyorum; Cizre-Silopi kesimi son on yıldır eski BSK'da aşırı bozulmadan dolayı trafik iki yıldır, bir de heyelan yaşadığı için Saklan Deresi'nde bir yerden gidiyor. Yani o köylüler de akrabamdır, ikide bir gelip "Bu Karayolları Genel Müdürüne bir söylesene." diyor. Yani diyeceğim, yani bu akrabalık olayı değil. O yol transit bir İpek yolu Habur'a kadar arkadaşlar.

Bakın, Silopi çevre yolu. Sayın Bakana söyledim. Sayın Bakan dedi ki. "Yeni kapı yapacağız. Suriye-Irak arasında yeni kapı yapıyoruz. Yeni şeyler..." TOBB herhâlde alır mı almaz mı, bilmiyorum. D2 kuruldu şimdi, Ekonomi Bakanı diyor, yeni...

Bu serbest ticaret bölge olayı 17 kilometre ama Silopi'nin içinde insanlar ölüyor, bunu defalarca söyledim. Yani kardeşim, Silopi'nin içinden geçen yol Habur'a, tırlar, tankerler, binlerce araç o bozuk yoldan geçiyor. Allah aşkına, Allah'tan korkun. Bu sizin bakımınız altındadır, sizin yapmanız gerekir. Belediyenin yetkisi yok, belediye bunu yapamaz. Bu çevre düzenlemesini bir şehrin bu kadar insan boşlayabilir mi? Niye böyle yapıyorsunuz? Kaç kişi öldüğünü biliyor musunuz?

Bakın, Şırnak Havaalanı yolu, fotoğraflarını görmüşsünüzdür. Sayın Başbakan şimdi Cumhurbaşkanı- gelecek diye, ya, ne acelesi vardı kardeşim, illa Cizre'ye bir duble yol yapılacak. Üç ayda hıyar yetişmiyor, nasıl üç ayda duble yol yapılıyor yani, anlamıyorum. Bir yağmurda gitti. Bir şerit yok şimdi, şerit yok, yağmurda gitti, asfalt yok.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Ya Bakan geldiği gün yağsaydı yağmur.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Yani şimdi Binali Bey'le bunu ben konuştum.

Şimdi, 7 kilometrelik havaalanı aynen duruyor.

Şırnak-Cizre yolu: Tam on sekiz yıldır bitirilmiyor. Bakın, elim yakanızda, ben bunu Genel Kurulda da dile getireceğim. On sekiz yıldır dört tane bakan oluru derken, iş bir iken on oldu. Sürekli ya viyadük ya tünel arttırıyorsunuz ya köprü, 40 kilometrelik yol ve Şırnak'ın o virajlı yollarında her gün insanlar ölüyor. Güvenlik güçleri oradan gidiyor, Şırnak kömür arabaları oradan gidiyor, çok hareketli bir yol.

Şimdi, bu yol yapılamadı, yapılması lazım. Şırnak-Uludere -Uzungeçit yolu, eminim bahsetmiştir Adil Zozani. Tarihî İpek yolu Binali Bey'in hayalimdi Erzincan'dan, Trabzon'dan, Zigana'dan, Van'dan gelecek yolu burayla birleştirmek. Çünkü bunun bir tarihî şeyi vardı.

Şırnak-Van yolu: 2013 yılında davetiyeli, kırımsız ve zamlı iki ihale yapıldı. Üç yüz gün sonra...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Kaplan, lütfen...

Tekrar uzatıyorum.

Buyurun.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Üç yüz gün sonra adrese teslim ihale yapılacaktı. Bu işlerde yedi yüz gün geçti, kazma vurulmadı. Bakın, dikkat edin. Şimdi, sorun güvenlik, sorun buysa üç yüz gün süre koyarsan güvenliği de ona göre düşüneceksin.

Şimdi, Şırnak-Siirt yolu: Bu çok eski, tarihî bir yoldur. Hanımefendinin memleketi burası, Şırnak'a giden yol. Fakat buranın meşhur bir özelliği var, doğal, ekolojiktir. Fıstığı, balı, kömürü, bilmem her şeyi buradan geçen bir yer. 50 kilometre, yirmi yıldır bitirilmedi. Bu işte 5 tane bakanın oluru var. Şimdi insanın akli duruyor. Tam 10 oldu, firma da ihya oldu bu arada değişen, gelip gidiyor. Ne arayan var ne soran var, ne hesap soran var. Eruh-Şırnak arası 40 kilometre. Bunun 20 kilometresini 9'uncu Bölge ihale etti ama sonuç? Dört yıldır 2 kilometre daha bitirilmedi.

Hayır yani yanlışımız varsa söylersiniz. Ben bazı bilgiler alıyorum. Olur olur, şişirirler bilgileri, bize yanlış değerlendirirler. Biz sizden öğrenmek isteriz.

Güney TETEK Cizre heyelanlı bölgesi. İşte bu bahsettiğim Saklan, eminim ki siz çok iyi biliyorsunuz burayı. Yani şimdi burası 700 metrelik kesim, iki yıldır 6 metre genişlikte tankerler, tırlar geçiyor, iki tanesi yan yana geçemiyor, çok tehlikeli bir durum.

Şimdi, burada BSK ihalelerini yapan, Güney TETEK Afet yolu olması gerekiyor. Şimdi, bir de şeyden son olarak da şunu öğrenmek istiyorum gerçekten: Şimdi, Şırnak-Cizre yolu çok önemli...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 18.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 33

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Şırnak'a gidilecek tek yerdur, Habur'a giden yoldur, ekonomisi de hayatı da buraya bağlı.

Şimdi, bu aynı zamanda Şırnak, Siirt, Van, Hakkâri Irak ve Suriye bağlantılı yoludur. Şimdi, buradan, kömür ocaklarından taşımacılık tonajına göre, şimdi, soruyorum: Bu tehlikeli bir trafikte ağır tonajlı araçların geçeceği bir yol olduğuna göre ince asfalt bunu kurtarır mı? Şimdi, Allah'tan korkun, bir yağmurda gidecek. İnce asfalt olur mu ya! İnsan beton asfalt döker, biraz kalın asfalt döker. Beton asfalt derken, asfaltın kıvamını onlar daha iyi biliyor. İpekyolu'ndaki gibi yani, anlatmak istediğim bu.

Son olarak bu Cizre-Midyat yolu bir kısım yerde double giriş çıkışlarda var ama 90 kilometre civarında olan bu double yolun yapılması demek Dargeçit, İdil ve Midyat Nusaybin'in yani muhteşem bir birlikteliği.

Şimdi, buradan bir takdirde Sayın Bakana söylediğim Güçlükönak'tan Şırnak'taki havaalanını, İdil üzeri, Dicle'ye bir köprü yaparsan 10 kilometrede vatandaş gider. Şimdilik 10 kilometrelik yolu 65 kilometre dolanarak geliyorlar Dicle Nehri'ni, havaalanını; 65 kilometre. 10 kilometre nerede, 65 kilometre nerede. Bunu da takdirlerinize bırakıyorum.

Yalnız Binali Bey'e zamanında çok yüklenmişim bu Uzungeçit-Uludere yolunu gecikmeli de olsa yaptığınızı için de teşekkür ederim.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Hakkını vermek lazım.

Teşekkür ederim.

(Oturum Başkanlığına Başkan Vekili Süreyya Sadi Bilgiç geçti)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Kaplan.

Sayın Üstün, buyurun.

FERAMUZ ÜSTÜN (Gümüşhane) – Sayın Başkanım, Sayın Bakanım, kıymetli milletvekili arkadaşlarım, bürokratlarımız, basın mensuplarımız; hepinizi saygıyla selamlıyorum. Ulaştırma Bakanlığımızın 2015 yılı bütçesinin ülkemize hayırlı olmasını temenni ediyorum.

Ben de sözlerimin başında Sayın Bakanımıza Ermenek'te yaşanan kaza nedeniyle geçmiş olsun dileklerimi tekrar iletiyorum. İnşallah Allah bu millete bir daha bu tür acıları göstermez. Orada hayatını kaybeden kardeşlerimize de Allah'tan rahmet diliyorum, yakınlarına, bütün milletimize başsağlığı diliyorum.

Öncelikle, hakikaten bir bakanlık düşünün ki belki muhalefetteki arkadaşlar dahi ben görüyorum- eleştirirken zorlanıyorlar, bir şeyler söylemek zorundalar muhalefet oldukları için ama teşekkür de arada ediliyor ama ben de sadece inanın teşekkür etmek için... Uzun yıllardır ilimizin, Gümüşhane'nin veya bölgenin çok zamanlardan beri beklenen hayali hâline gelmiş projelerinin hayata geçtiği bir dönem yaşıyoruz. Özellikle son dönemde Gümüşhane'mizin çevre yolu çok büyük bir projeydi, ihalesi yapıldı, yol neredeyse yarıya geldi. Zigana Tüneli ki bütün bölgenin, İpek Yolu'nun en önemli geçiş kavşaklarından birisidir, ihalesi, ilk teklifleri alındı herhâlde 10 Kasım itibarıyla. Ben bunlar için teşekkür ediyorum. İkmal işlerimiz var, bunları zaten size ilettilik, ikisi Şiran yolu, Kelkit-Erzincan ayrımı veya Yağmurdere yollarımız. Bunları söyledikten sonra... Ama en önemli tarafı şu: Ben özellikle Twitter ve sosyal medya yüzünden bu ülkede eleştirilere maruz kaldınız, ben eleştiri değil, teşekkür etmek için söz aldım.

ADNAN KESKİN (Denizli) – Yasaklardan dolayı diyorsun.

FERAMUZ ÜSTÜN (Gümüşhane) – Yasak değil, bu ülkenin uluslararası şirketlerin at oynatacağı yer, kafasına göre hareket edecekleri yer olmadığı gösterildiği için ben teşekkür ederim ve -benim espri olarak söylediğim- Plan ve Bütçenin ihlaslı sosyal demokrati, ihlaslı komünisti Musa Ağabey'in uluslararası şirketleri savunur olması beni üzdü. Twitter ve Facebook gibi uluslararası bu şirketleri savunmak Musa Ağabey'in işi olmaması gerekirdi diye düşünüyorum. Batı ülkelerinde yaptıkları neyse, Batı ülkelerindeki uygulamalar neyse Türkiye'de de aynı şeylere tabi olmak zorundadırlar, vergi açısından da diğer kurallar açısından da uymak zorunda olduklarını...

Dün burada yaşadık milletvekili arkadaşlarımızla, bu kadar kuralsız bir şey olamaz. Bir şey yaşandı burada, hepimize ağza alınmayacak şekilde küfredildi Twitter'da, öyle değil mi? Bütün arkadaşlarımız buradadır. Böyle bir şey olabilir mi? Bu kadar insanlar rahat birbirine küfür edebilir mi? Böyle bir özgürlük olabilir mi? Onun için, bunun gereği Twitter'ı engellemek falan değildir, özgürlükleri kısıtlamak değildir ama herkes sokakta edemeyeceği lafları gelip sosyal medyadan birisine etmemesi lazım, bunların tedbirlerini almanız lazım, sorumluluk da sizin üzerindedir, Ulaştırma Bakanının üzerindedir, daha da dikkatli şekilde bunların gözaltında tutulması gerekir, kontrol altında tutulması gerekir. Sosyal medya asosyal medya oldu, hanımına, çocuğuna söyleyemeyeceği şeyleri öyle ağır laflarla diyorlar ki onun için ben size o tutumunuz nedeniyle teşekkür ediyorum.

AYDIN AĞAN AYAYDIN (İstanbul) – Yasaklayalım, evet!

FERAMUZ ÜSTÜN (Gümüşhane) – Yasaksa yasak, evet, onun için teşekkür ediyorum Sayın Bakanım. Kimsenin at oynatacağı yer değildir, uluslararası şirketler... Sadece Musa Ağabey'e üzüldüğümü belirteyim. O kadarını söyledim, bakın, başkası için değil, Musa Ağabey'in ihlaslı, samimi bir komünist olduğunu ben biliyorum, onun için ona üzüldüğümü belirtmek istiyorum.

Ben bütçemizin hayırlara vesile olmasını temenni ediyorum.

Sayın Bakanım, sağ olun.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Keskin, buyurun.

ADNAN KESKİN (Denizli) – Sayın Başkan, Sayın Bakan, bürokrasimizin ve basınımızın değerli temsilcileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakan sunuş konuşmasında önümüzdeki dönemde kara yollarına, deniz ulaşımı ve demir yolu ulaşımına ciddi yatırımların yapılacağını vurguladı. Sunumunuzun içerisinde herhangi bir stratejik tercihin olmadığını

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 18.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 34

gözlemledim. Geçmişte olduğu gibi aynı stratejiyle ulaşım politikamızın sürdürüleceği anlaşılıyor, hatta konuşmanızda, önümüzdeki dönemdeki ulaşım politikasına dönük yatırımların yine kara yolları ağırlıklı devam edeceği anlaşılıyor. Tabii, bir siyasi tercihtir bu. Türkiye'de şu an zaten yük taşımacılığının yüzde 95'i, yolcu taşımacılığının yüzde 90'a yakını kara yollarıyla yapılıyor. Türkiye açısından kara yolu taşımacılığının ciddi sıkıntıları ve riskleri var, önce çevre kirliliği yaratması açısından, karbon emisyonu açısından ciddi olumsuzlukları söz konusu, trafik açısından getirdiği sıkıntıları arkadaşlarımız dile getirdiler.

İki: Kara yolu taşımacılığının bu sorunların yanında asıl Türkiye için enerji açığı açısından, cari açık açısından getirdiği büyük yükler var. Kara yolu taşımacılığı yaygınlaştıkça cari açığımız da maalesef artmaya devam ediyor. O nedenle Türkiye'ye yeni bir ulaşım stratejisini getirmek gerekiyor yani demir yolu taşımacılığına ağırlık veren bir ulaşım stratejisinin ciddi bir şekilde izlenmesi gerekiyor. Her ne kadar arkadaşlarımız Adalet ve Kalkınma Partisi iktidarı döneminde demir yollarında "Nurlu Ufuklar" açıldığını ilişkin tezler, iddialar ortaya koydularsa da hiç böyle bir gerçek yok. İktidarınız döneminde 1.760 kilometrelik demir yolu ağı gerçekleştirilmiş. Türkiye'nin daha geniş boyutta bu konuda yatırıma ihtiyacı var. Ben önümüzdeki yıllarda en azından ulaşım stratejimizin demir yolu ağırlıklı olarak şekillenmesini zorunlu olduğu kanaatindeyim.

Türkiye'de haberleşme özgürlüğü çok ciddi bir sıkıntının içerisine girmiştir. İnsanlar korku ve endişeyle bu özgürlüğünü kullanabilmekte, telefon ve ortam dinlemeleri Türkiye insanının günlük yaşamının doğal bir parçası hâline gelmiştir. Tabii, İnternet'le ilgili yasaklama getirilmesine ilişkin alkış tutan arkadaşlarımız oldu. Ben bunu çok anormal görmüyorum, çok yanlış bir yaklaşım olarak görmüyorum çünkü arkadaşım, içinde bulunduğu yapının bu konudaki genel tercihlerinin bir tercümesini yaptı. Şöyle geriye doğru biraz belleklerinizi zorlarsanız Adalet ve Kalkınma Partisi iktidarı döneminde Türkiye'de önemli yasaklar uygulamaya aktarılmıştır. Doktorlara muayene yasağı gelmiştir, dershanelere yasak getirilmiştir, Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Yasası'nda önemli değişikliklerle ona da yasak getirilmiştir, okullarda kolsuz gömlek giyme yasağı getirilmiştir, fezleke inceleme yasağı getirildi, şimdi, yeni adalet reformunda ona daha yeni boyutlar kazandırarak avukatlar, savunmanlar iş yapamayacak bir konuma getirildi, kızılı erkekli okullarda beraberce eğitim görme yasağı getirildi, sezaryen ve kürtaj yasağı getirildi, alkol yasağı getirildi. En sonda da İnternet yasağı getirilmişti, Allah'tan Anayasa Mahkemesi imdada yetişti, bütün çağdaş toplumların kullanmış olduğu bu haberleşme olanağından Türkiye insanı da yararlandı.

Sayın Bakan, tabii, Türkiye gibi tasarruf olanaklarının güç olduğu ülkemizde, özellikle özel sektörün mesafeli durduğu alanlara ve coğrafya parçalarına yatırım yapmadığı bir süreçte devletin devreye girmesi doğrudur, sağlıklı bir tercihtir. Ekonomik, sosyal ve kültürel açıdan Türkiye'nin böyle bir tercihe, böyle bir uygulamaya ihtiyacı var ama bu yatırımların, harcamaların bütçenin şeffaflık, hesap verilebilirlik ilkesine uygun olması gerekiyor. Gerek geçen yıllardaki Sayıştay raporlarında gerek bu yılki Sayıştay raporlarında Bakanlığınızın ve bağlı kurumların bu konulara uygun davranmadığını -uyarılarına rağmen, Sayıştay raporlarına rağmen- geçen dönemlerde uygulanan, devreye sokulan yanlışlıkların bu yıl da devrede olduğunu görüyoruz.

Bakınız, Sayıştay raporlarında bütçelerdeki ödeneklerin tahsis edildikleri işlerin dışında kullanıldığı belirtiliyor. Bu, en azından Parlamenta bir saygısızlıktır, Parlatentonun bütçe yapma hakkına bir gölge düşürme yaklaşımıdır. Yatırım programında yer alan ve bütçeyle ödenek tahsis edilen projelere ait ödeneklerin başka işlere tahsis edilip kullanıldığı belirtiliyor. Ödeneği bulunmayan işler için ihalelere çıkıldığı söyleniyor ve asıl önemlisi, ihalelerle ilgili Bakanlığın bir uygulamasının Türkiye'ye verdiği zarar dile getiriliyor. Sayıştay raporunun 3 no.lu bulgusunda şöyle bir değerlendirme var: "Yaklaşık maliyetle ilgili uygulama ciddi bir sorun. Bu sorun Sayıştayca düzenlenen 2013 ve 2012 raporlarında, KİT raporlarında yer almış, Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları raporunda bu konu irdelenmiştir. İdarenin yaklaşık maliyet hesaplarında fiilî maliyetlere göre ilgisi olmayan, hesaplandığı belirsiz olan ve gerçekte uymayan yaklaşık maliyetler üzerinden yaptığı ihaleler ile yol açtığı fiilî durum sonucunda, yaklaşık maliyetle esas miktarların idare tarafından doğru tespit edilmemesiyle sözleşmenin uygulanması arasında yüklenicilerin yüksek fiyat verdikleri iş kalemlerine ait miktarların artırılması toplu proje maliyetini artırmaktadır." Bugün gazetelerde de yer aldı. Bu uygulamanın sonucu olarak Bitlis-Bakü-Tiflis-Kars demir yoluyla ilgili yapılan ihalelerdeki yaşanan olumsuzluklar. Üç kez bu projeye ilgili ihale yapılmış, maalesef tahminlerin ötesinde proje maliyeti ortaya çıkmış, şu ana kadar 500 milyon dolara yakın para harcanmış, yargı tarafından yapılan bu ihale iptal edilmiş, tekrar iptal edilen müteahhide verilmiş ve şu an bu projenin hayata geçmesi için 500 milyon liralık daha bir ödeneye ihtiyaç olduğu vurgulanmaktadır. Dolayısıyla, bu konuda daha duyarlı bir yaklaşımın, ihale yönteminin devreye sokulması gerekmektedir.

Sayın Musa Çam konuşması sırasında helikopterle ilgili bir değerlendirme yapmıştı. Arkadaşlarımız oradan tabii bu konuşmanın yanlış olduğunu vurguladılar fakat ben bir başka konuşmanızla ilgili sizden bir bilgi istiyorum. 26/9/2014 tarihinde bir demeç vermişsiniz. Orada Türk malı yolcu uçağı üretiminin gerçekleştirileceğini vurgulamışsınız, tamamıyla Türkiye'deki teknik imkânlarla bu işin gerçekleşeceğini söylemişsiniz. Herhâlde aradan bir yıla yakın bir süre geçtiğine göre bu konuda da belli bir mesafe alınmıştır, en azından uçağın prototipinin üretilmiş olması gerekiyor.

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI LÜTFİ ELVAN (Karaman) – O açıklamam bir ay önceydi.

ADNAN KESKİN (Denizli) – Evet, dokuzuncu ayda, pardon, özür dilerim.

Bu konuda nedir aşama, nasıl bir gelişme vardır? O konuda bilgi verirseniz sevinirim.

Şimdi, size yine Bakanlığınızla ilgili bir usulsüzlük sorunu dile getireceğim. Devlet Hava Meydanları İşletmesinde yapılan ihalelerin 9 tanesinde usulsüzlük yapıldığı iddiasıyla Bakanlıktaki 24 görevli hakkında dava açılmış Ankara 37. Asliye Ceza Mahkemesinde. Adana Adnan Menderes Havaalanı'ndaki alımlarda, Esenboğa Havalimanı, Bursa Yenişehir Havalimanı'ndaki alımda, Sivas ve Elâzığ Havalimanı için alınan alımlarda, Mardin Hava Meydanı ihtiyacı için, Şanlıurfa Hava Meydanı ihtiyacı için, Çanakkale Meydanı, Antalya Süleyman Demirel, Tokat,

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 18.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 35

Kahramanmaraş, Adıyaman, Muş, Kayseri, Diyarbakır, Konya, Siirt, Sinop, Merzifon, Balıkesir, Van Ferit Melen havalimanları ihtiyaçları için SSY istasyonlarında bulunan elektron grupların ruhsatlandırılması ihalelerinde, İzmir Çatalkaya, Elâzığ, Harput ve Malatya istasyonları için yapılan ihalelerde yolsuzluk yapıldığı iddiasıyla davalar açılmış. Böyle davalar açıldıysa Genel Müdürün görevde kalmasını uygun buluyor musunuz, yoksa bu davalar nedeniyle Genel Müdür ve sorumlularla ilgili bir idari tasarruf yapacak mısınız?

Sayın Bakanım, bir de özel, kendi ilimle ilgili bir iki isteğim olacak. Denizli-Çameli yolu, sanırım yirmi beş otuz yıldır gündemde olan bir yol inşasıdır. Henüz hissedilir bir gelişme yoktur. Denizli-Çameli yolunun son konumu, durumu nedir? İki: Bu yol yapımı nedeniyle Belevi ve Cumali mahallelerinde istimlak bedellerinin... Denizli-Çameli yolunun yapımı nedeniyle Çameli'nin Belevi ve Cumali mahallelerinde bazı yurttaşların gayrimenkullerinden yol geçimi gerçekleştirilmiştir ama bu yurttaşlara istimlak parası ödenmemiştir. Ben bu konuda, Bakanlığınıza 5 Ağustos 2014 tarihinde bir soru önergesi verdim, henüz bu konuda bir cevap verilmedi, ağustostan bu yana bu konuda bir cevap verilmedi. Bu konuda istimlak bedellerinin ödenmesiyle ilgili herhangi bir işlem yapılmış mıdır? Yapılmamışsa ne zaman vatandaşların istimlak edilen gayrimenkullerinin bedelleri ödenecektir?

Bir de, Acıpayam-Dalaman yolunun konumu, durumu nedir? Aydın-Denizli otoyolunun yapımının ihalesi gündemde midir? Devlet Demiryolu, Denizli-Afyon-Istanbul hattının yol bakım çalışmaları ne aşamada? Bu konularda bilgi verirseniz memnun olurum.

Bakanlığın bütçesinin güzellikler getirmesini diliyorum. Size de başarılar diliyorum efendim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Keskin.

Değerli arkadaşlar, Sayın Nejat Koçer'e baklava ikramından dolayı teşekkür ederiz, Gaziantep'in nefis baklavasından dolayı.

Aynı şekilde, Marmarabirlik Başkanı Hidamet Asa'ya, Sayın Hüseyin Şahin'e, Sayın Önder Matlı'ya ve Sayın İlhan Demiröz'e de zeytin konusundaki göstermiş oldukları, bu "Zeytinin başkenti" çerçevesindeki tartışmalarda göstermiş oldukları hassasiyetten dolayı ve sözlerinde durduklarından dolayı da ayrıca teşekkür ediyoruz.

ADNAN KESKİN (Denizli) – Bursa'nın zeytinin merkezi olduğu, Bursa'nın dünya çapında, Türkiye çapında zeytin ürettiği bir kez daha tescil oldu. Bazı arkadaşlarımız duymamak için kulaklarına telefon kapatıyor ama zabitlara geçsin, sonra okurlar belki.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

Evet, Sayın Demiröz, buyurun.

İLHAN DEMİRÖZ (Bursa) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Sayın Başkan, Sayın Bakanım, Plan ve Bütçe Komisyonunun çok değerli üyeleri, çok değerli bürokrat arkadaşlarımız, basınımızın çok değerli temsilcileri; genel konularda arkadaşlarımız bilgiler sunduğu için ben daha çok Bursa'mızla, seçim bölgemizle ilgili konularda Sayın Bakanımın bilgi almak istiyorum.

Bunlardan bir tanesi: Bursa-Keles yolu. Sayın Bakanım, şunun için söylüyorum: Her seçim dönemine yakın 1-2 kilometre yol yapılıyor, bazı milletvekili arkadaşlarımız gazetelere "Müjde, müjde bu kadar ödenek çıkarttık." falan diyor. Bu yol ne zaman bitecek? Kesin, sizin ağzınızdan bir kere bunu öğrenmek istiyorum. Acaba 2019'a kalacak mı? Çünkü 2015'te yine yapılacak yeri var da o anlamda söylüyorum.

Sayın Bakanım, sizin Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanı olduğunuz dönemde bize bazı sözler verildiğini, İstanbul-Bursa-İzmir otaban yoluyla ilgili ama aynı masada görüşemediğimizi siz de biliyorsunuz. Alternatif yollara rağmen burada bizim görüşümüz alınmadı. Şunu söylemek istiyorum: Şu anda Karacabey ve Mustafakemalpaşa'da toplulaştırma alanına alınmak suretiyle kamulaştırma yapılmadan bu güzergâhın devam etmesi söz konusu ama 28 köy de buna tamamen karşı. Buradaki son durumu, kamulaştırmayla ilgili veya toplulaştırmayla ilgili son durumu sizden öğrenmek istiyorum.

Sayın Bakanım, Yenişehir'de bir havaalanımız var. Havalimanı diyorum, çok da güzel ama gelin görün ki havalimanı çalışmıyor. Bu, Bursalıların suçu değil, Bursa Büyükşehir Belediye Başkanı... Ben iddia ediyorum, Bursa'da bir referandum yapalım, çoğu orada havaalanı olduğunu bilmiyor. Bütün Bursalı yolcular, işte üç saatlik bir yolla, o firmaların otobüsleriyle Sabiha Gökçene gidiyorlar, oradan uçuş yapıyorlar. Ankara'ya gelen uçakla ilgili bir şey söylemek istiyorum: 1 saat 15 dakikaya geliyoruz Sayın Bakanım. Ya Ankara-Trabzon mesafesini biliyorsunuz 40 dakika, biz Bursa'dan o uçakla 1 saat 15 dakikada... Yani bu havalimanının çalıştırılmaması için çok özel çabalar olduğunun altını çizmek istiyorum. Daha da net ve ileri derecede de ifade edebilirim. Bununla ilgili, araştırma önergelerimiz de var ama gelin görün ki Yenişehir Havaalanı kesinlikle çalıştırılmıyor. Bugünlerde, Büyükşehir Belediye Başkanı, sayın Plan ve Bütçedeki arkadaşım da duysun diye söylüyorum, efendim, sanki Yenişehir Havaalanı çok çalışıyor, oradaki ihtiyaçlara cevap vermiyor diye Yunuseli'de nedir, küçük uçaklar için veya iş adamları için yeni bir havaalanı yapma durumunda. Biz Bursalılar olarak hakikaten vergi bakımından, büyüklük bakımından bu kadar önemli bir yerde olan Bursa'nın havaalanının çalışmamasından dolayı çok büyük bir ıstırap duyduğumuzu ifade etmek istiyorum.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Sorun ismindedir, ismini değiştirin. Çeken bir isim bulun, Yenişehir her yerde var.

İLHAN DEMİRÖZ (Bursa) – Başka isim mi şey yapalım? O da olabilir, bir de onu deneyelim. Teşekkür ederim, bu önerinizi de dikkate alacağım.

Bir de bu hızlı trenle, sabahleyin orada görünce ben hemen size soru yönelttim ama bakın, Ahmet Emin Yılmaz diye Bursa Olay gazetesinin çok değerli bir köşe yazarı var. 2/11/2014'te yazmış, diyor ki, tarih 12 Aralık 2012, hızlı trenin Bursa İstasyonu için Balat'ta temel atılmasıyla Bursa-Yenişehir etabı çalışmalarına başlanmış olduğu, Yenişehir-Bilecik etabı için de proje çalışmalarının sürdüğü açıklaması yapılmıştır. Buradan gelin görün ki bu hızlı tren inşaatı çok ağır ilerliyor. Hatta Bursa-Yenişehir etabında da ihale ödeneğinin çok değişken olması nedeniyle, bazı sürprizler nedeniyle şu anda biz Balat ve Mudanya yolunda hızlı trenle ilgili bir güzergâh -tüneller hariç- görmediğini

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 18.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 36

yazmış. Yenişehir-Bilecik etabı ise hakikaten aradan iki yıl geçmesine karşın belirsiz yani şurada şunu ifade etmek istiyorum, bu değerli arkadaşımızın yazmış olduğu yazıdan hareketle biz de biliyoruz, şu anda Bilecik-Yenişehir arasındaki güzergâh belli değil. Nereden proje yapılacağı belli değil. Ben size inanıyorum, 2018'de inşallah biter. Biz de en azından bir sene Bursa'dan Ankara'ya hızlı trenle geliriz diye düşünüyoruz ama bu gidişle, şu anki konum itibarıyla Sayın Bakanım, bunun bitme şansı yok. Çünkü, Yenişehir ile Bilecik arasında henüz güzergâh tespit edilmemiş. Bu konuya eğilirseniz çok seviniriz. Sadece bizim adımıza değil veya cevap verirken Bursalılar adına verirseniz onlarla paylaşmış olurum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Toparlar mısınız lütfen Sayın Demiröz, buyurun.

İLHAN DEMİRÖZ (Bursa) – Hemen toparlıyorum.

Bu yol sizinle bağlantılı değil ama bir bakan olarak şunu ifade etmek istiyorum: Sayın Başbakan, Bursa'daydı, Bursa çevre otoyoluna bağlantılı, Samanlı bağlantı yolunu açtılar ama burası yargıda ve henüz yargı neticelenmemiş. Önce yürütmeyi durdurma kararı alındı, sonra buna belediye itiraz etti. Şu anda bilirkişilerde. Böyle bir yolun Başbakan tarafından açtırılmasının yanlış olduğunu da size bilgi olarak sunmak istiyorum.

Bütçenin hayırlı ve uğurlu olmasını diliyorum, saygılar sunuyorum. Sizi burada görmekten de mutlu olduğumu ifade etmek istiyorum, çok teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Demiröz.

Sayın Erdoğan...

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli katılımcılar; öncelikle ben de “Bakanlığınız hayırlı olsun, Ermenek'teki kayıplar dolayısıyla da vekili olduğunuz için başımız sağ olsun.” diyorum.

Muhalefet size, gerçekten birçok bakana nasip olmayan bir güven telkin etti, bu ilk döneminiz olduğu için ama şimdi anlatacaklarımı dikkatle dinlemenizi rica ediyorum, çok iyi niyetli uyarılar. Mega projeleriniz ve bunun içindeki üçüncü havalimanı. Biz bu konuda ağızımızı açar açmaz “Siz bu ülkeyi sevmiyorsunuz, mega projeler istemiyorsunuz.” Bunu diyen her arkadaşına şunu söylüyorum: Ne olur bu belgelerine baksınlar, bu mega projeler nedir? Niye yapıldı? İçeriği nedir? diye. Kendileri samimi bir baksınlar, eğer aynı görüşe varmazsak kabul edeceğim. Öncelikle şunu rica ediyorum: Partinizin Büyükşehir Belediye Başkanı Kadir Topbaş'ın desin ki “Mega projelerin yeri doğrudur, üçüncü havalimanının yeri doğrudur.” Bütün basın önünde söylüyorum, Kadir Topbaş'tan bu beyanı Cumhuriyet Halk Partisi olarak bekliyoruz: “Mega projelerin yeri doğrudur, üçüncü havalimanının yeri doğrudur.” Bunun detaylarına girmeyeceğim, çok vakit yok.

Öncelikle ihalesiyle ilgili bir şey söyleyeyim: Sayın Bakan, biliyorsunuz Kamu İhale Kanunu'na göre ihaleye fesat karıştırmaktan yargılananlar, ihaleye yargılanmanın sonuna kadar –yargılanmanın sonucu şudur: Hükmün kesinleşmesine kadar ki Kamu İhale Kurumunun orada bir sürü ayak oyunu var ama vakit yok ona da girmiyorum- kamu ihalelerine katılmaktan yasaklanır. Üçüncü havalimanı konsorsiyum adına teklif veren Nihat Özdemir, Mavi Akım Projesi'nde ihaleye fesat karıştırmaya ve rüşvettten yargılanırken nasıl oluyor da Türkiye Cumhuriyeti tarihinin en yüksek bedelli ihalesine katılıp, pey sürebiliyor? Yargılanırken, Kamu İhale Kanunu'nun 58 ve 59'uncu maddeleri çerçevesinde bu soruya cevap vermenizi rica ediyorum. Bu durumda, Türkiye Cumhuriyeti tarihinin en yüksek bedelli ihalesi, ihaleye fesat karıştırmakla sakatlanmıştır. Yazık o komisyon üyelerine, kim vermedi bu yasaklama kararını? Kim vermedi? Mahkeme mi vermedi, idare mi vermedi, ikisi birlikte mi vermedi ve Türkiye Cumhuriyeti tarihinin en yüksek bedelli ihalesine nasıl fesat karıştırıldı? Sayın Bakan, bununla sınırlı değil, onlarca işlem var ama bir tanesini size anlatayım: Bu, Fatih Altaylı'nın da istifasına veya gönderilmesine sebep olmuş bir konu: Pist yüksekliği belli, dünyanın en büyük hafriyatının yapıldığı inşaattan bahsediyoruz. İhale sonrası, nasıl olur da pist yüksekliği 30 metre düşürülebilir ki bu yaklaşık bir hesaplama göre 2 milyar avro değerinde bir rantı yatırımcıların cebine koymaktır. Şimdi, burada deniliyor ki “Biz bunu hesaplayıp Hazineye gelir yazacağız.” Böyle bir hakkınız yok. Eğer böyle esas bir değişiklik olacaksa ihaleyi yenilemek durumundasınız. Aksi takdirde edimin ifasına fesat karıştırmaya suçlu olur. Yazıktır, günahıdır, böyle bir şeyi imzalayanlar ve sizler böyle bir suçlamaya maruz kalırsınız.

Diğer bir şey: Finansman garantisi. Hazine Müsteşarlığı “Finansman garantisi yok.” diyor, Ulaştırma Bakanlığı “Var.” diyor. Üçüncü havalimanında -finansman garantisi ve talep garantisinden bahsetmiyorum- finansman garantisi verecek misiniz vermeyecek misiniz? Bu konunun netleştirilmesi lazım.

Bir diğer mesele, şimdi, yolcu projeksiyonları var. Mesela üçüncü havalimanında 6,3 milyar avroluk, geleceğe yönelik bir talep garantisi söz konusu. Şimdi, Kütahya Havalimanı önümüzde, 890 bin yolcu demişiz, 5 milyon avro ödendiği Sayıştay raporlarında yazıyor. Bütün bu söylediklerimi de sözleşmeler ve Sayıştay raporlarıyla teyit edebiliriz ama vaktinizi almamak için söylemiyorum. Şimdi, Kütahya Havalimanı küçük bir örnek olarak önümüzde. Gelecekte üçüncü havalimanının, üçüncü köprü, Avrasya Tüneli, onlarca projeden önümüze korkunç bir tablo çıkabilir. Sizler, sonuçta dört yıllığına seçilmiş bir hükümetsiniz. Önümüzdeki yirmi yıllık hükümetler boyunca bu garantileri nasıl veriyorsunuz? Vatandaş şunu bilmiyor: Sayın Erdoğan diyor ki: “Vatandaşın cebinden 5 kuruş çıkmayacak.” E bu 46 milyarı kim ödeyecek? Bu vatandaş ödeyecek yani devlet almayacak da işletmeci alacak. Bir sürü rekabeti ihlal eden koşul var. Üçüncü havalimanını burada bitireyim.

Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları. Şimdi, elinizdeki bu Sayıştay raporunda var, açın bakın, bulgu olarak yazmışlar. Ben size kabataslak ne yapıldığını anlatayım: Şimdi, normalde ihale kesin projeye yapılır, kesin proje, -mimar olanlar bilir- ne olacağı bellidir. Ama avam projeye ihaleye çıkılıyor. Niye? Çünkü, ihalede istenildiği gibi at koşturabilmek için. Öyle de olabilir, böyle de olabilir demektir avam proje. Türkiye'nin en önemli projelerine avam projeye çıkılıyor. Avam projeye çıkılması ne demek? İhalede köklü değişiklikleri ihale sırasında yapmak demek. Kazanana göre, sevdiğimiz kazanmışsa ne güzel, sevmediğimiz kazanmışsa bastırılım batırılım demektir bu. Peki, burada ne yapılıyor?

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 18.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 37

Sayıştay raporu önünüzde, diyor ki: "Bazı işlere, teklifin on katı fiyat veriliyor." Mesela, 2 lira 17 kuruş, işte kazı dolgusu, adam 25 lira teklif veriyor. O 2 lira 17 kuruşu, 25 lira teklif verdiğini yapıyor, düşük tekliflerdekini yapmıyor. Ondan sonra sürekli ikmal ihaleleri, sürekli ikmal ihaleleri.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen toparlar mısınız, buyurun.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Türkiye Cumhuriyeti devleti Sayıştay raporuna bakın, elinizdeki rapora da bakın. Aynısını Sayıştay da söylemiş. Bu kadar baskı altında Sayıştay bunu söylüyorsa değerli arkadaşlar, çok çok ciddi sorunlar var demektir.

Sayın Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları Genel Müdürü Van Gölü feribot ihalesini bir açıklasın bize ya. Nasıl olmuş da mal ve yapım ihalesi Kamu İhale Kanununu aykırı olarak birleştirilmiş? Ne geçmiş o iş adamıyla arasında? Hangi konular geçmiş? İş adamı niye delirmiş? Ne oldu Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryollarında 17 Aralıkta hepimizin gördüğü soruşturma, ne oldu? Nereye gitti, buharlaştı mı? Yok mu diyeceğiz bütün bunlara?

Haydarpaşa Garı'nın çatısı yanarken çatıya çıkan adamın görevlendirmesi var mı? Niye çıkmış o Haydarpaşa Garı'na? Hangi görevlendirmeyle çıkmış? Detra'daki olanlar, diğer şeyler, şimdi vaktim kalmadığı için sadece sizi uyarı için söylüyorum. TELEKOM'un -başka bir adama ait, Hariri'ye ait- bizim TÜRKSAT'ın uydularını kullanamayacağına yönelik kanun var. Nasıl kullanıyor ya? Nasıl beş kuruş vermeden TELEKOM bunları kullanabiliyor?

Devlet Hava Meydanlarında, yine söylüyorum. PTT'ye geçiyorum...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen toparlar mısınız.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Toparlıyorum Sayın Başkan.

Hızlı geçiş sistemi yaptık. Ne oldu, OGS'den farkı ne? Niye pazarlık usulü yaptık bu ihaleyi? Şimdi biz köprüden geçeceğiz, ben arabayla geliyorum, bir yerde OGS, bir yerde HGS, millet birbirine giriyor. Ne oldu, niye pazarlık usulü? Kaç para ödedik biz bu ihaleye? Çalıkbank'a verilen ihale. "Hybrid mail" diye bir şeye 130 trilyon para harcadık ya! PTT Genel Müdürü -bir şey demiyorum- açıklasın bize. "Hybrid mail" çok ilkel bir şey ya! Burada "scan" edecekmişiz, karşıda print edecekmişiz, oradan alacakmışız, verecekmışız. Yani en basit teknolojiye bile aykırı geliyor.

Bulduğunuz bakanlık çok önemli bir bakanlık. Sizi DPT'den tanıyoruz. İnaniyoruz ki bu dediğim suç işlemlere imza atmazsınız ama eğer bu işlere imza atarsanız bizler babamızın oğlu olsa, arkadaşlık, dostluk bilmeyiz, bunun hesabını sorulsun diye son nefesimize kadar şey yapacağız. Umuyorum ki -sizi tanıyorum- böyle bir hukukumuz olmaz. Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Erdoğan.

Sayın Güneş, buyurun lütfen.

HURŞİT GÜNEŞ (Kocaeli) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bugün güncel ve çok önemli bir bakanlığı konuştuğumuzun bilincinde olmalıyız. Çağımız iletişim ve ulaşım çağı ve Türkiye'de de bu doğrultuda son yıllarda bazı atılımlar yapılıyor. Şimdi öncelikle bu Bakanlığın iki tane önemli uzvu var. Bir tanesi haberleşme, bir tanesi ulaştırma. İkisi aslında bir ölçüde farklı. Her ikisi de nakil, bir bilginin nakli, bir tanesi de insanın yahut malın nakli fakat farklı konseptler.

Şimdi, şu üç kuraldan hangisini öncelikli olarak düşünüyor, Bakanlığın bir tespit etmesi lazım. Bakanlığın öncelikle bir stratejisini belirlemesi lazım. Temel hedef sürat mi, güvenlik mi, konfor mu? Bakın, bunların üçünü de bilinçli sayıyorum. Haberleşmede güvenlikle ilgili çok ciddi sorunlar var. Haberleşmede, evet konfor arttı, sürat arttı, 3G sistemi Türkiye'de var. Efendim, çok önemli teknolojik gelişmeler var fakat güvenlik sorunu var. Ulaştırmada ise evet sürat arttı, konfor arttı -şimdi söyleyeceğim- fakat orada da göz ardı etmememiz gereken bir başka konu var, o da güvenlik. Şimdi, Bakanlığınızın güvenlikle ilgili kara yollarında bize verdiği temel veri şu: Biz çift yolları, gidişli gelişli yolları, ayrımlı yolları yaptıkça trafikte önemli bir güven gelişmesi var diye söyleniyor. Bu doğru fakat bence yeterli değil çünkü hâlâ elinizdeki verilere bakarsanız, Batı'yla karşılaştırıldığında zaman yüksek kaza oranlarıyla karşı karşıyayız.

Şimdi bazı noktaları dile getirmemde yarar var. Birincisi, dünyanın en güvenilir taşıma sistemi demir yollarıdır, kara taşımacılığı açısından. Kara taşımacılığında, ilginçtir, iktidarınızın yarısında hiçbir adım atmadınız. Veriler ortada, sizin sunumunuzda var. İlk yarısında hiçbir gelişme yok. Sonra 2007, 2008'den sonra demir yollarında bir mesafe alınmaya başlanıyor. Yüksek hızlı trenle özellikle alınıyor fakat ben şunu merak ediyorum: Acaba bu gelişmenin temel nedeni, bir zamanlar sizin partinizin de çok öykündüğü rahmetli Özal şöyle demişti: "Demiryolları komünizmin ürünüdür." ve demir yolunu sevmediğini ve o konuda hiçbir şey yapmayacağını söylemişti. Siz de uzun yıllar herhâlde ondan etkilendiniz, bir şey yapmadınız fakat sonradan aydınız ve yüksek hızlı trenin ne kadar önemli olduğunu, Avrupa'da bunun ne kadar gelişmiş olduğunu gördünüz ve o konuda adım atmaya başladınız. Şimdi birincisi şu: Ankara-İstanbul demir yolu uzun. Eskişehir'den geçiyor. Kara yollarında bir kısaltma çalışmasını bize sunduğunuz planda gördüm. Yani bu mevcut Ankara-İstanbul kara yolunu, Sakarya'yı mevcut Bolu üzerinden değil, daha aşağıdan, daha kestirme yolla bir plan var. Demir yollarında niye yok? Eskişehir niye var? O konuda bir adım atacaktınız?

İzmir-İstanbul demir yolu yok, öyle bir projesi yok İzmir-Ankara var, sürüyor fakat İzmir-İstanbul konusunda bir şey yok.

Şimdi, bir başka konu, tabii bu Türkiye'nin üç büyük kenti. Türkiye'de enerjinin büyük kısmı kentler arası ulaşımdan çok kent içinde kullanılıyor ve biz kent içinde metro konusunda ilerlemeye çalışıyoruz. İzmir'i biliyoruz. Sonunda Ulaştırma Bakanlığı el attı, evet. Ankara'da gelişme çok yavaş. İstanbul'da var fakat İstanbul'daki gelişmeyi bir veriyle söyleyeyim: Batı'da 1850-1900'lü yıllar arasında yapılan metro, yani kazma kürekle yapılan metro bugün büyük ekskavatörlerle yapılıyor, teknoloji olarak çok daha ilerideyiz ve millî gelir itibarıyla da Batı'nın çok daha ötesindeyiz, yani 1870, 1900, 1910'la karşılaştırdığımız zaman Türkiye'nin kişi başına düşen millî geliri çok daha yüksek ama ne yazık ki

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 18.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 38

çok yavaş ilerliyor. Bunu kabul etmelisiniz. Metroda bu Hükümet gayet yavaş ilerlemiştir. İstanbul'da metroyla toplam yolcunun yüzde kaçını hâlâ taşıyabiliyor. Bakınız, İstanbul'a her yıl birkaç Bayburt geliyor ama her yıl birkaç Bayburt'u taşıyacak kadar metro gelişimi var mı? Şimdi, bu çok önemli bir konu, metro geliyor, ben geliyorum demiyorum ama gelişme hızıyla nüfus artış hızını bile karşıladığınızı zaman ne kadar yetersiz olduğu ortaya çıkacaktır. Ankara'yı hiç söylemiyorum. Nihayetinde kendi ilimle ilgili size yazılı olarak da sundum, hatırlamanız açısından yanınızda bulunsun diye. Kandıra-İzmit yolu yetmiyor. Yetmiyor ve bir söylenti var, yapılacak, bitirilecek diye...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

HURŞİT GÜNEŞ (Kocaeli) – Hızlandırmanızı bekliyoruz tabii tüm Kandıralılar olarak.

İkinci önemli konu, burada HDP'li Sayın Kaplan da söyledi. Bu Şile-İstanbul yolunun Şile'den Ağva'ya uzantısını planlamışsınız. Ağva'dan biraz daha öte giderseniz Kandıra var çok güzel bir yer- o yolu da uzatın. Yani o yolu uzatırsanız, hele de bir giderseniz Kandıra'yı da çok seveceksiniz.

Nihayet bir başka konuyu da söyleyeyim. Biraz önce CHP'li arkadaşım söyledi, Aykut Bey söyledi. İzmir'de bir ihaleye, İzmir Büyükşehir Belediyesinin bir ihalesine Cengiz Limak ve Kolin İnşaat birlikte girmişler, bir elektrik işine girmişler ve o elektrik ihalesinde ilginç bir biçimde bu üçlü şirketin bir başkası da kendi adına girmiş. Kamu İhale Kurumu bununla ilgili tedbir koymuş ve kendi sayfasında yayınlamış. Bu şu demek: Bir yıl boyunca bu inşaat şirketi başka hiçbir inşaat ihalesine giremez demek. Fakat hiçbir biçimde bununla ilgili hiçbir şey yapmadığı...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen toparlar mısınız.

HURŞİT GÜNEŞ (İstanbul) – Toparlıyorum.

...herhangi bir şey gibi İstanbul'un en büyük müstakbel havalimanı, belki de Türkiye'nin en büyük yatırımlarından birinin ihalesine bunlar girdiler ve kazandılar. Bu tabii önemli bir hukuki durum doğuruyor. Bu konuda mutlaka bir adım atmak gerekiyor ama tabii çok kötü çünkü bütün her şey başlamış, bunu iptal etseniz bir türlü, iptal etmeseniz hukuk dışı. Artık durum sizin vicdanınızla hukuk arasına sıkışmış vaziyette ama gereğini yapacağınızı umarım.

2015 yılının bütçesinin de Bakanlığınız için hayırlı uğurlu olmasını dilerim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Aydemir, buyurun.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Çok değerli Bakanım, milletvekili arkadaşlarım, çok değerli bürokrat arkadaşlarımız, basınımızın değerli temsilcileri; ben de hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sözlerime başlarken ben de Sayın Bakanım öncelikle geçmiş olsun ve başı sağ olsun, başımız sağ olsun diyorum. Rabb'im bizlere, hiçbir millete bir daha böyle büyük kazalar göstermesin diyorum.

Değerli arkadaşlar, ekonomik kalkınmanın, refah toplumu olmanın lokomotif sektörünün ulaşım ve iletişim sektörü olduğunu hep birlikte biliyoruz. Bunun için Hükümetimiz de bu bilinçle ulaşımaya büyük önem veriyor. Dolayısıyla hem ekonomik açıdan daha iyi bir duruma gelebilmek hem rekabet edebilmek hem de vatandaşlarımızı daha konforlu bir şekilde seyahat ettirmenin amacını taşıyordu. Yani biz ekonomiye önem verdiğimiz kadar insana da önem veriyoruz. "İnsanı yaşat ki devlet yaşasın, insanı yücelt ki devlet yücesin." diye baktığımızdan dolayı öncelikle geldik kara yollarına el attık, hava yoluna el attık, deniz yoluna el attık, demir yollarına el attık.

Değerli arkadaşlar, iktidara geldiğimiz gün bölünmüş yol, kilometre olarak baktığımızda 6 bin kilometre civarındaydı. Sadece 6 tane ili bölünmüş olarak birbirine bağlıyorduk ama bugün geldiğimiz noktada biz buna ilaveten 17.421 kilometre daha bölünmüş yol ilave ettik ve il sayısını da 75'e çıkardık. İnsanımız artık çok daha kısa sürede çok rahat bir şekilde sevdiklerine kavuşuyor, sevdiklerine ulaşıyor, ticaretini daha rahat yapıyor ve Avrupa'yla, dünyayla daha rahat bir şekilde ekonomik açıdan da rekabet etme imkânına kavuşuyor.

Değerli arkadaşlar, Sayın Bakanım, 75 tane ili birbirine bağladık, ulaşmadığımız hiç kimse kalmadı, ulaştırmadığımız kimse kalmadı ama bu geçtiğimiz aylarda Soma faciasından da birçok milletvekili arkadaşımız, bakanımız, Başbakanımız, Cumhurbaşkanımız Soma'ya ziyarette bulundular. Bu Soma'ya gelirken de Ankara'mızdan Salihli-Akhisar hattını kullanarak geldiler. Salihli olsun Akhisar olsun, Sayın Bakanım, 40 tane ilden büyük ilçe, 160 bini aşkın nüfusumuz var, hem Salihli'nin hem Akhisar'ımızın. Ben o seyahat esnasından sonra o yolu kullanırken birçok milletvekili ağabeyimiz, arkadaşımız beni arayarak "Ya Sayın Aydemir, bu yolun hâli ne böyle?" dediler, ben dedim ki: Her bütçede sayın bakanlarımıza bunu söylüyoruz; çok Değerli Bakanım, Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanı şimdi Bakanımız oldu, ona da söylüyoruz. Yetinmediler. "Biz kendimiz söyleyelim." dediler. Bilmiyorum söylediler mi, ifade ettiler mi.

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI LÜTFİ ELVAN (Karaman) – Evet.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Ben sözü burada Sayın Bakanım bırakıyorum. Bir iki dakika benim kendi zamanımdan ona veriyorum. Kendisi çünkü bizzat öyle söylemişti. Ben kendim ifade etmek istiyorum bu yolun hâlini diye konuşmuştuk. Evet, Sayın Başkanım, iki dakika da...

BAŞKAN – Peki.

SÜMER ORAL (Manisa) – Yolun adını söylemedin.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Salihli-Akhisar yolu dedim ya.

SÜMER ORAL (Manisa) – Salihli-Akhisar arası.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Salihli-Akhisar arası. Herkesin bildiğini zannediyorum. Salihli-Akhisar arası yolu,

evet.

SÜMER ORAL (Manisa) – Sayın Bakan der ki: Kula ile Salihli arası iyi.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Yok, yok. Salihli-Akhisar arasını söylüyorum.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 18.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 39

BAŞKAN – Akhisar şehir merkezi geçişini hallettin mi?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Evet, onu da beraber söylüyoruz. Zaten hep yapıyoruz Sayın Bakanım.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, hakikaten bilhassa Akhisar geçişinde çok ciddi sıkıntılar var. Zaman zaman biz de yaşıyoruz ama siz zaten konuyu biliyorsunuz.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Bakanım, şimdi biz sizinle konuştuğumuzda, yapıyoruz zaten, para yönünden de sıkıntı olmadığını söylüyorsunuz. Yalnız benim ricam -Karayolları Genel Müdürüm de burada, siz de buradasınız- müteahhide bir “Alo” dersiniz, yapılan kilometre uzunluğuna baktığımızda 13 kilometre yol yapmış, 2014’te 4 kilometre yol yapmış. Yani arazi engebeli değil, hiçbir şey değil. Bugün yapıyorum dese adam üç ayda, beş ayda bitirecek bu işi. Ama müteahhit bir türlü 4 kilometreyi geçemedi. Yani neden yapmaz, niye yapmaz? Para konusunda sıkıntı olmadığını da biliyoruz. Bu noktada sizin yardımınızı özellikle istirham ediyorum, rica ediyorum Sayın Bakanım.

Değerli arkadaşlar, muhalefetteki az önceki arkadaşımızı dinlediğimizde hakikaten sanki Türkiye’de bu kadar yolsuzluklar yapılmış, yani bu kadar yolsuzluklar yapıldıktan sonra gene para kalmış, bu kadar da yollar yapılmış, bu kadar havaalanları, bu kadar hızlı tren yolları nasıl yapılıyor diye kendi kendime düşündüm. İkimiz de aynı ülkede mi yaşıyoruz diye kendi kendime düşündüm.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Borçlar artıyor.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Değerli arkadaşlar, bakınız, bölünmüş yollarla yetinmedik, şimdi otoyol seferberliği başlattık. Bakanımıza teşekkür ediyoruz, bürokratlarına teşekkür ediyoruz. Daha konforlu, daha güzel, daha çabuk, daha hızlı bir şekilde seyahat edelim diye otoyol seferberliğini inşallah en kısa sürede bitirecek.

Ne yaptık? Demir yollarına önem verdik. Yüksek hızlı treni her seferinde söylüyoruz, her konuşmamda ifade ediyorum, Japon filmlerinde hızlı trenleri izledik, şimdi artık ülkemizde hızlı trenleri rahat bir şekilde görüyoruz, biniyoruz, seyahat ediyoruz, hızlı trenlerle. Yetinmedik, Marmaray’ı yaptık değerli arkadaşlar. Üçüncü köprüyü yapıyoruz üçüncü köprüde dört gidış, dört geliş şerit var ve ortasına bir de raylı sistem koyuyoruz değerli arkadaşlar. Niye? İnsanımız daha rahat bir şekilde hareket etsin diye.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Bunları yaptınız diye yolsuzluk helal midir demek? Onu anlayamıyorum.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Helaldir demiyorum. Bir karalama yaparken daha dikkatli konuşmak lazım, net bulgularla konuşmak lazım.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Hiç karalama yapmıyoruz. Hepsı Sayıştay raporunda.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Eliniz kalem tutuyor. Hesap bilen adamsınız. Kalem tutan kişisiniz. Savcılığa suç duyurusunda bulunursunuz. Bağımsız yargı gerekeni yapar.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – 17 Aralıkta gördük, yapmayın. Savcılık mı kaldı rica ederim.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Suçluları bulacak güçte bir yargımız var, hukuk düzenimiz var.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Ne? Hukuk düzeni mi var? Soruşturma komisyonu burada.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Her bütçede gelip burada her bakanlık aleyhinde konuşup, bakanlarımızın cevabını dinlemeden gidiyorsunuz Aykut Bey. Bunu her bütçede konuşuyoruz birlikte.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Elli kere konuştuk. Belgeler var, gel gösteriyim.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Elli kere konuştuk, bir sene geçiyor, bir sene geçiyor, yine aynı bürokratlarımız burada, herkes yine burada. Madem öyle yargılama devam eder...

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Sayın Aydemir, bak, Sayın Bakan cevap versin. Sen niye cevap veriyorsun arkadaşım, milletvekilimize?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Cevap vermeyecek miyim? Ben de fikrimi söylüyorum.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Senin böyle bir hakkın yok.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Ben de hukuksuz bir şey olmadığını, bakanlarımızın çok güzel çalıştığını ifade ediyorum. Ne konuşacağıma ben kendim karar veririm.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Yürüten misin? Yürütme organı mısın sen?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Bakanlarımızın, bürokratlarımızın, Ulaştırma Bakanlığımızın çok güzel çalıştığını ifade etmek suç mu? Söyleyeceğim bunu. Niye söylemeyeyim?

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Sayın Bakan söylüyor zaten.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – “Karalama” diyorsunuz. Söylediğim her şey Sayıştay raporunda.

BAŞKAN – Sayın Erdoğan, lütfen...

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Şu önünüzdeki rapora bakın!

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Değerli arkadaşlar, demir yollarında geldiğimiz noktayı gördükten sonra en azından hızlı trene binerken Bakanımıza içinizden de olsa bir teşekkür edin. Bürokratlarımıza içinizden de olsa bir teşekkür edin. Biz teşekkür ediyoruz değerli arkadaşlar.

“Hava yollarını halkın yolu yaptık.” diyoruz. Slogan da güzel.

Evet, değerli arkadaşlar, hemen hemen herkes uçağa biner duruma geldi. Eskiden uçağı havada gördük, şimdi, artık hepimiz uçağa biner duruma geldik.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Sizden önce biz Taş Devri’nde yaşıyorduk! Ama böyle bir mantık yok ki!

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Taş Devri’nde yaşamıyordun ama kafanı kaldırıp uçağa bakıyordun. Şimdi rahat rahat uçağa biniyorsun Aykut Bey. Rahat rahat biniyorsun uçağa.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bizden önce de Kadıköy’de faytonla geziyordunuz. Zaman ilerliyor.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Uçağa bindiğimiz için teşekkür edebiliriz. Teşekkür de edin değerli arkadaşlar.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 18.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 40

Türk Hava Yollarını marka olarak bütün dünyaya tanıttık. Artık bütün dünya Türk Hava Yollarını tanıır duruma geldi. Bunun için de Bakanımıza teşekkür ediyoruz, bakanlarımıza teşekkür ediyoruz, bürokratlarımıza teşekkür ediyoruz. Sağ olsunlar var olsunlar.

Değerli arkadaşlar, deniz yollarını artık ne yaptık? Üç tarafımız denizlerle çevrili. Denizleri en iyi şekilde kullanmaya başladık.

Çandarlı Limanı'nı yapıyoruz.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Teşekkür ederiz sayenizde üç tarafımız denizlerle çevrili.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Bütün bu yatırımları bu hükümetlerimiz yaptı. Dolayısıyla değerli arkadaşlar, değerli milletvekillerimiz; Ulaştırma Bakanlığımız, bütün bakanlıklarımızın olduğu gibi, bizim yüz akımızdır. Hakikaten Ulaştırma Bakanlığımızla gurur duyuyoruz.

Türkiye'de yolu bilmezdik. Kamyon şoförleriyle muhabbet ettiğimizde, bakınız, bana şunu söylediler: "Sayın Vekilim, biz kamyonla yolculuk yaparken böyle yan gidiyorduk."

İZZET ÇETİN (Ankara) – Bunlar aleyhinde delil olabilir bak.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – "Ne demek istiyorsun? Nasıl yan gidiyordunuz?" dedim. "Yollar böyle eğilirdi, kamyonun sağ tarafına doğru eğilip giderdik." dediler. "Ama Allah hepinizden razı olsun. Allah Başbakanımızdan razı olsun. Bu yolları bölünmüş yol, otoyollar yaptınız. Bizi yan gitmekten kurtardınız." deyip teşekkür ettiler değerli arkadaşlar.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Cumhurbaşkanı diyecektin, yanlış oldu. Yolu bilmiyorlardı, yolunuzu buldunuz.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Bundan dolayı da bakanlarımıza çok teşekkür ediyoruz, sağ olsunlar.

Bakanlığımızın bütçesinin hayırlı olmasını Cenabı Hak'tan temenni ediyorum.

Sayın Bakanım, özellikle bir kez daha rica ediyorum: Salihli-Akhisar arasındaki yolu, Akhisar geçişini inşallah 2015'te bitirelim diyorum.

Hayırlı olsun bütçemiz.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Sayın Başkan, özür dilerim.

BAŞKAN – Buyurun.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Konuşmacı "Karalama, iftira" diyor. Bir dakikalık açıklama yapmak istiyorum.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Erdoğan.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Şimdi, gerçekten ben böyle yıkıcı tartışmalara girmeyi sevmem.

Sayıştaycılar burada, genel müdürler orada. Anlattığım her şey Sayıştay raporlarından.

Eğer bir karalama, iftira varsa, Sayıştaya söyleyeceksiniz çünkü başka bir kaynaktan konuşmuyorum.

Diğer meseleye gelince: Bir şey yaptysanız helal olsun. "Yol yaptık." diyorsunuz ama.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – İşte bunu söyle, helal olsun de. Bunu istiyoruz. Çok zor değil helal olsun demek.

AHMET İHSAN KALKAVAN (Samsun) – Dedi ya onu!

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Söylüyor işte adam ya! Ama, bak, "yaptysanız" diyor.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Bak, canım kardeşim...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – "Yolsuzluk yaptysanız da haram olsun." diyor ayrıca. Yol yaptysanız helal olsun, yolsuzluk yaptysanız haram olsun.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Yol yaptysak, helal olsun. Doğru.

BAŞKAN – Maksat hasıl olmuştur Sayın Erdoğan.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Şimdi, bak, Hocam, bu çok üçüncü sınıf bir tartışma.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Yolsuzluk yapanın Allah belasını versin!

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Amin... Amin... Tez elden.

BAŞKAN – Sayın Aydemir...

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Ama ben cevap veremedim...

Bakin, bunu takdir ediyorum. Yolsuzluk yapan biri varsa Allah belasını versin. Başbakanınız da diyor ki: "Kardeşimiz olsa elini kırarız."

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Arkadaşlar, evde dua etmiyorsunuz, burası...

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Arkadaşlar, birçok kişi eli alçılı gezebilir.

Ben burada önümdeki rapordan bahsediyorum. Sen "karalama" diyorsun. Arkadaşlar yazmış, diyor ki: "Bu şekilde yaparak devlet soyulmuştur." Bu kadar net.

Ya bir vicdanlı olalım, bakalım. Karşılıklı kavga etmeden bakalım. Belki de haksızdır.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayıştay raporlarını yargıya götürmüyorlar mı?

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Canım kardeşim, bu çok üçüncü sınıf bir yaklaşım. 17 Aralıkta gördük.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Ne demek üçüncü sınıf yaklaşım? Sen düpedüz karalayacaksın arkadaşlarımızı. Yargıya gidiyorsa sonucu beklemen lazım. düpedüz itham ediyorsun üçüncü sınıf diyorsun. Seninki birinci sınıf mı oluyor o zaman?

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Yahu, yargıya gitti, soruşturmada dava bile açılmadı da, nasıl yüreğin elveriyor böyle konuşmaya? En azından Şunu yapamaz mıydı...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Erdoğan, teşekkür ediyorum.

Siz bu tartışmayı içeride devam ettirin.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 18.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 41

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Ama cevap vermedim ki Sayın Başkan.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Bakanın açıklamalarını sonuna kadar beklersiniz...

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Ama sataşma var...

BAŞKAN – Siz iddialarınızın Sayıştay raporlarından olduğunu söylediniz, bitti.

Sayın Yüksel, buyurun.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – “Yargıya gidiyor.” diyorlar. Ne olurdu 17 Aralıkta dava açılsaydı. Ne varsa orada davada delilleriyle görseydik. Nasıl söylüyorsunuz bunu ama ya! Bizi aptal mı sanıyorsunuz? Yazık günah değil mi ya? Bu sizin malınız değil mi...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Kendini çok zeki zannediyorsun. 30 Martta millet cevabını verdi.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Gene verecek! Gene verecek! 2015’te verecek!

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Yazıktır ya... Yazıktır ya.

BAŞKAN – Sayın Yüksel!

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Böyle bir şey olabilir mi ya! Dava açılmasını engelleyip yargıya gidin! Ya biz aptal mıyız, yargıya gidilince gördük işte!

BAŞKAN – Sayın Yüksel, devam edin!

MEHMET YÜKSEL (Denizli) – Aykut Bey, tamam.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Çok zeki olduğunuzu biliyoruz.

BAŞKAN – Sayın Aydemir, Sayın Yüksel’de söz!

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Niye dava açılmadı? Konuşturmadı ki bir dakika söz verdiniz!

BAŞKAN – Sizin söylediğiniz maksat hasıl olmuştur.

Evet, Sayın Yüksel...

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Adam bana diyor ki: “Karalama.” Ben de belgelerle açıklamaya çalışıyorum.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Yüksel.

MEHMET YÜKSEL (Denizli) – Arkadaşlar, Uğur Bey, müsaade eder misin.

Sayın Başkanım, Çok Değerli Bakanım, çok değerli milletvekili arkadaşlarım, misafir milletvekili arkadaşlarım, değerli bürokrat kardeşlerim, değerli basın mensupları; Ulaştırma Bakanlığımızın bütçesi üzerinde söz aldım. Hepinizi saygı ve sevgiyle selamlıyorum.

Sayın Bakanım, öncelikle iş yoğunluğu çok fazla olan bir bakanlıkta görev yapıyorsunuz. Allah yâr ve yardımcınız olsun ekibinizle birlikte ve Ermenek’te yaşanan faciadan dolayı da başsağlığı diliyorum. Yaraların da bir an önce sarılmasını temenni ediyorum.

Sayın Bakanım, Devlet Demir Yolları, Karayolları gündemimizde olan önemli konulardan bir tanesi. Denizli bir sanayi kenti olması sebebiyle de bizim Kaklık’ta lojistik istasyonumuz devreye girmek üzere. Buradan bilhassa Ballık Boğazı dediğimiz bölgede 90’a yakın mermer ocağı var. Dolayısıyla “yolların canavarı” olarak adlandırdığımız bu mermer taşıma İzmir Limanı’na yapılıyor. Burada bizim sıkıntımız, Denizli-İzmir arasında İzmir’e yakın bir mesafede Biçerova diye bir istasyonumuz var. Oradan sonra demir yolu yok. Yani biz istiyoruz ki, Kaklık’ta mermerlerimizi demir yoluna yüklediğimiz zaman direkt İzmir’de limana inebilsin. Hem bu yoldaki trafik canavarını önlemiş olacak hem de yolun bozulmasını önleyecek. Çünkü bazen kaçak da olsa kamyonların, 20 tonluk kamyonun 40 ton, 50 ton, 60 ton mermer atabildiğini görüyoruz. Bu da yolu mahvediyor, kara yollarını mahvediyor.

Dolayısıyla, hem güvenlik anlamında hem de yol güvenliği anlamında ve yolun ömrü anlamında mutlaka bu Biçerova-İzmir Limanı arasındaki mesafenin tamamlanması lazım. Acil önemi var.

Onun dışında, yine, Denizli-İstanbul arasında yıllarca Pamukkale seferleri vardı. Burada da hat yenilemeden dolayı da Dinar-Bozkurt arasında demir yolunda bir mesafe var. Tahmin ederim, bunun büyük bir çoğunluğu tamamlandı ama tamamının bitip ne zaman tekrar Pamukkale eksperisi İstanbul seferlerine başlayacak? Çünkü Denizli’nin kalabalık ailelerini bilhassa ulaşımını kolaylaştıran tren seferleri bizim için çok önemli.

Onun yanında, yine, Denizli Milletvekilimiz, Değerli Ağabeyim Adnan Keskin Bey de belirtti. İzmir-Aydın-Denizli-Antalya otobanı, İzmir-Aydın bölümü zaten yıllar önce tamamlandı. Aydın-Denizli bölümü bildiğim kadarıyla proje safhasını geçti. Bir an önce ihalenin yapılıp çalışmalara başlanabilmesi bizim için çok önemli. Çünkü bu hat, İzmir-Aydın-Denizli-Antalya hattı iki yönden önemli: Bir ticari yönden, ikincisi de turizm hattı itibarıyla yani burayı bir turizm hattı olarak görmek lazım diye düşünüyorum ben.

Onun dışında, yine, yıllardan beri dile pelesenk olan Çameli yolu meselesi var ki... Burada, tabii, Bakanlığımız, sizden önceki Değerli Bakanımız Binali Yıldırım Bey de ve sizler de, değerli arkadaşlarımız da büyük gayretler sarf ediyor. Karayolları Genel Müdürlüğüne bu konuda çok teşekkür ediyorum. Ancak bir fiziki şartlardan dolayı, iki şimdiye kadar gelen müteahhitlerden şanssızlığımızdan dolayı, dördüncü müteahhit var şu anda. Bu müteahhit şu anda ciddi çalışmalar yapıyor, belli mesafe aldı. İnşallah bununla tamamlayabiliriz diye düşünüyorum dördüncü müteahhitte bu yolu. Yalnız, tabii, öngörülemez şeyler, önceden tespit edilemeyen bazı konular var ki, başında heyelan geliyor. Bundan dolayı da bu dördüncü müteahhit inşallah konuyu bilerek girdi, fiziki şartları bilerek girdi. Sonucu alırsız diye düşünüyorum.

Onun dışında, Acıpayam-Dalaman yolu hem Denizli’yi hem Muğla’yı çok ilgilendiriyor ve burada 30’a yakın yerleşim yerini çok yakından ilgilendiriyor. Büyük bir kolaylık olacak. Belki fiziki şartları, yapımı biraz zor ama Sayın Bakanım, proje dikkate alınırsa önemli.

Onun dışında, yine, demir yolları konusunda, Aydın-Denizli-İzmir hattı raylarımız yenilendi. Ben onun için teşekkür ediyorum. Burada yeni bir proje var: Aydın-Denizli arasında çift hatlı hâle gelmesiyle ilgili bir çalışma var. Bu konuda, Aydın-Denizli arasındaki çift hatlı çalışmanın hangi aşamada olduğunu öğrenmek istiyorum.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 18.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 42

Bir de, Sarayköy ilçemizde Sarayköy istasyonu yükleme-boşaltma tesislerinin rehabilitesi var. Bu konuda hangi safhaya geldik, onu öğrenmek istiyorum.

Ben 2015 bütçesinin hayırlara vesile olmasını diliyorum.
Hepinizi sevgi ve saygıyla selamlıyorum Sayın Başkanım.
BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Barutçu...

İHSAN BARUTÇU (İstanbul) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Değerli Komisyon üyelerimiz, Sayın Bakanım; öncelikle bütçemizin şimdiden hayırlı olması dilek ve temennisiyle aklıma takılan bir soruyu tevdi ederek sözüme başlamak istiyorum.

O soru, esasında, Sayın Cumhurbaşkanımızın belediye başkanırken ifade ettiği bir sözün sorusu olacak. Sayın Cumhurbaşkanımız Büyükşehir Belediye Başkanırken “Üçüncü köprü cinayettir.” dediğinde, o günkü cinayet olan hadise iktidar olduktan sonra nasıl bir meşruiyet kazanarak cinayet olmaktan çıkıyor, bunu merak ediyorum. Acaba o söz kendine mi aitti ya da yakıştırma mıydı ya da Süleyman Demirel’in ifade ettiği gibi, “Dün dündür, bugün bugündür.” lafıyla dünkü söylenenler unutuluyor mu? Bunu merak ediyorum.

Berberinde bu Halkalı-Sirkeci istikametindeki raylı sistemin zannediyorum ki firma tarafından çalışmaları durduruldu. Takdir edersiniz, İstanbul ulaşım noktasında ciddi problemleri olan bir şehrimiz, metropol şehrimiz. Bu güzergâhtaki yaklaşık iki yılı aşkın bir süredir atıl kalışıyla beraber ne zaman tamamlanacağını merak ediyorum. Zira, ciddi manada bir yük taşıyordu. Yani insana dayalı ulaşım noktasında İstanbul’un bir noktasını hiç olmazsa hafifletiyordu. Bu Sirkeci-Halkalı istikametindeki raylı sistemin çalışmaları ne sahadada, ne zaman tamamlanacak merak ediyorum.

Bütçemizin hayırlı olması dilek ve temennisiyle saygılarımı sunuyorum ve başınız sağ olsun diyorum efendim.

BAŞKAN – Sayın Barutçu, çok teşekkür ediyorum.

Sayın Aksünger, buyurun lütfen.

ERDAL AKSÜNGER (İzmir) – Sayın Bakan, değerli milletvekili arkadaşlarım, değerli basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakan, aslında arkadaşlar değindiler ama ben de TİB’le ilgili çok merak ettiğim, beraber de konuştuğumuz konular vardı. TİB’in normal şartlarda 2005’te kurulması çok doğru bir operasyondur. Yani bu operasyon Avrupa’da olduğu gibi burada da uygulandı 2005 yılında. Bu çok doğru bir operasyon. Tabii BTK’nın sonuçta -Başkan da burada- altında olması da doğru bir operasyondur. Ama bu 17 Aralık, 25 Aralık operasyonlarından sonra, daha önce de konuştuk, daha sonra da konuştuk bu konuyu, siz dediniz ki sonuçta: “Özellikle öncesinde, İnternet konusunda, mesela URL bazında yapacağız bu işi, siteleri kapatmak diye bir şey olur mu?” Ama öyle olmadı. Ve bir kanuna dayalı olmadan da Bursa mitinginde Başbakan bunu söyleyince siteleri kapattınız. Bunu neye dayandırarak yaptınız yani Twitter’i kapatmanız, Facebook’u kapatmanız tarzındaki olayları?

Ayrıca, Musa Bey’in söylediği konuyu da Twitter’i, Facebook’u savunmak olarak düşünen arkadaş da çok büyük bir yanlış içerisindedir. Bu özgürlükle ilgili bir konu. Yabancı bir şirketi savunmak ne demek? Böyle bir konuya nereden getirilebilir bu konu? Bu, çok yanlış bir konu. Oradan bakarsan öyle anlaşılır tabii yani diğer türlü bakmadığı için buradan bakıyor arkadaşlar da.

Şimdi, şöyle bir durum var: TİB’in kapatılıp MİT’e devretme diye bir konu varsa eğer, bununla ilgili bir altyapı çalışması yapıyor musunuz? Sizce gerçekten de MİT böyle bir şey yapabilir mi veya yapması doğru mudur? Dünyanın herhangi bir yerinde bir örneği var mıdır bunun? Bunlar çok merak edilen konular zaten. O zaman BTK’nın da bir vesileyle başka türlü bir operasyona döndürülmesi gerekir çünkü orada da, işte, siz de biliyorsunuz ki Türkiye’nin en büyük data yapısı herhâlde TİB’in altında duruyor şu anda. 1.500’e yakın server var. Herhâlde en büyük parklardan biri orada duruyor. Ya buradaki problem başka bir şeyken bu yorgan niye yakılıyor? Yani eğer bu suistimal edilmişse, TİB eğer bir konuyla ilgili suistimal edilmişse yargı yolları var, bununla ilgili konular var. Oradan bu işin düzenlenmesi ihtiyacı var. Eğer hukuka başvurulacaksa, birileri gerçekten yanlış yapmışsa hukuk var ortada. Aynı şekilde birileri montaj yapmışsa ve oralardan almış yapmışsa bununla ilgili yakında bazı konular çıkacak ortaya. Ben şimdi soruşturma komisyonunun üyesiyim. Ben bazı konulara bakıyorum, gelecekte açıklayabiliriz, tabii şu anda içeriğini açıklayamayacağım çünkü ihsası rey açısından problem olacağını düşünerek söylüyorum. Ama öyle anlatılan bir hikâye, montajdı, şuydu, buydu, gelecekte görülecek bunların hepsi de. Ama bunu kalkıp TİB’e mal edip komple bir sistemi yerle bir edip birileri bir şeyler yaptı diye kurumları tarumar edecek misiniz gerçekten de? Gerçekten MİT’e mi devredeceksiniz bu işi? MİT ne iş yapacak? MİT bu ülkenin millî konularında istihbarat yapan teknik bir kurum değil midir? Biz başka bir şey mi anladık ya da kanunu öyle bir şey değil midir bunun?

Şimdi, genelde övülen bir konu var Türkiye’deki İnternet’in veya Türkiye’deki bu iletişim altyapısının müthiş olduğu konusunda. Şimdi, şöyle bir durum var: Statista’yı bilirler, Tayfun Bey de bilir, yayınladığı raporlar var ortada. Dünyanın en büyük bu konudaki akredite şirketlerinden biri. Tüm dünyayı ölçüyor, biçiyor, yapılan iletişim trafiklerini ölçüyor, onu ölçüyor, bunu ölçüyor. Daha yeni yayınladı bunu. Türkiye İnternet trafiğindeki hızda ve taşımada 61’inci. 1’inci Güney Kore, biz 61’inciyiz, Amerika 9’uncu ve 1’inci olan Güney Kore’nin fiyatının 3 katı İnternet satıyoruz burada. Niye? Neden satıyoruz? Çünkü şöyle bir durum oluyor, bunu daha önce sizinle de konuştuk. TÜRK TELEKOM’dan kaynaklanıyor bunların hepsi. Yani şöyle bir durum var: Siz özelleştirme yapıyorsunuz, yaptığınız özelleştirme aslında bir tekelleşmeye neden olan bir özelleştirme yapıyorsunuz ve resmen bir peşkeşe dönüyor bu iş. Aynıysa yakında PTT’yle ilgili yapılacak. Şu anda PTT çıkarılan kanunla birlikte tekelleşmeye doğru gidiliyor, daha sonra bu özelleştirilip birisine verilecek ama orada tüm rekabet aslında önlenmiş olacak. Özel sektör orada bazı konularda artık lojistik olarak rekabet edemeyecek. E buna “özelleştirme.” diyorsunuz, bunun adı “tekelleştirme.” Bu kesin. Bu vaka bu durumda duruyor.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 18.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 43

Şimdi, çok ilginç tabii, bu konuda ne söyleyeceksiniz bilmiyorum ama. Ne oldu FATİH Projesi? Yani hoş değil. Biz bunu yazdık çizdik ama AKP'li üyeler de altına imza attı komisyonda. Hep beraber yazdık çizdik. Ne oldu FATİH Projesi?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Toparlayın lütfen.

Buyurun.

ERDAL AKSÜNGER (İzmir) – Şimdi, “Kaynak israfı.” diyorsunuz, bakalım oradaki tüm bütçeye, neler harcanmış. Şu çok komik oldu yani “Türkiye’de üreteceğiz bunu.” Ya, arkadaşlar, yani nerede yaşıyoruz ya? Neyi Türkiye’de üretiyoruz yani? Neyi üreteceğiz Türkiye’de? Hani bir bakan çıktı “Camını üreteceğiz.” dediği şey, 5-10 milyar dolarlık yatırım gerektiren bir konu. Yazık yani buraya gelinmemesi lazım bu konuyla ilgili. Tablet mi kaldı artık. Tableti o zaman söylediklerinde dünyada 80 milyon tablet üretiliyordu, 15-20 milyonunu biz alacaktık. Şimdi, oradaki pazarda baktığımız zaman bizim konuştuğumuz yüzde 1’i bile değil, kimse de bizi takmıyor.

Bir şey söyleyeceğim çok önemli olduğuna inandığım. Bakın, bu çok önemli bir konu. Bakın, teknoloji knowhow içeren ihracat noktasında bir veri vereceğim, bu çok önemli gerçektir. Bakın, 200’li yılların başı, 2001-2002 yılında. Türkiye’yi bir birim kabul edersek –teknoloji içeren ihracattan bahsediyorum- Çin 47 birim, Güney Kore 12 birim, Polonya 0,8 birim. Türkiye’yi bir birim kabul edersek.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Aksünger, lütfen buyurun.

ERDAL AKSÜNGER (İzmir) – 2012’de Türkiye 1,09, Çin 505 olmuş, Güney Kore 212 olmuş ve bizden aşağı olan Polonya da 12 olmuş. Şimdi, bu ne gösteriyor biliyor musunuz? Bilimsel zekâdan uzaklaşıyoruz. 15 yaşındaki matematikle ilgili başarılı öğrenci oranı bizde yüzde 1, Çin’de yüzde 19,6, İskandinav ülkelerinde yüzde 35, bizde yüzde 1...

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI LÜTFİ ELVAN (Karaman) – Hangi konudaydı bu Sayın Aksünger?

ERDAL AKSÜNGER (İzmir) – Bu dediğim teknoloji knowhow içeren ihracattan bahsediyorum. Bunun temelinde, diyorum ki, eğitimde bilimden uzaklaşıyor, bu oradan da geliyor bir tarafından çünkü bilimden uzaklaşıyoruz konuyla ilgili. Şimdi, aynı şey tüketici olduğumuz için teknolojiye bunu tüketirken biz teknolojik olduk diye düşünüyoruz. Bunu amaç elde ettiğimiz için konu buraya geliyor ne yazık ki.

Teşekkür ederim Sayın Başkan.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Aksünger.

Sayın Arslan, buyurun.

AHMET ARSLAN (Kars) – Sayın Başkanım, sayın milletvekilleri, Sayın Bakanım, kamu kurum ve kuruluşların değerli temsilcileri, basınımızın güzide temsilcileri; ben de hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Tabii ki eski bir Ulaştırma Bakanlığı mensubu olarak sabahtan beri sessiz bir şekilde arkadaşları dinliyorum ve Sayın Bakanım, Sayın Başkanım, birkaç şey söylememde sanırım beis olmasa gerek. Özellikle de arkadaşlar bunları cevap mahiyetinde algılamasınlar. Sebebi de şu: Geçmişten beri işin içinde olduğum için bildiğim konular, yaşadığım konular ve bugün de değerlendirme yapabilecek durumda olduğumu düşünüyorum. Tabii, arkadaşlarımız şöyle bir hataya düşüyorlar: Karşı taraftan muhalefet bir şey söylüyor, bizim arkadaşlarımız onlara cevap verir şekilde konuşuyor. Hâlbuki öyle değil. Onlar yorum yapıyorlar, biz de yorum yapıyoruz. Yorumlarımız aynı olmayabilir, birbirleriyle çatışıyor hâle de gelebilir. Nihai karar, tabii nihai cevabı siz vereceksiniz ve Komisyon değerlendirecek.

Sayın Bakanım, Ermenek’le ilgili başsağlığı dileğimi özellikle iletmek istiyorum. Gerek size gerek Ermenek’e gerek ülkemize. Atlamayayım, önemliydi, yoğunluğunuzdan dolayı da söyleyememiştim.

Benim bildiğim Bakanlık birçok çalışma yaptı: Stratejik ana plan, ana plan, uluslararası ulaştırma şûraları ve bu şûralar çerçevesinde de kendisine bağlı her sektörle ilgili bir planlar yaptı. Planlar yapmakla kalmadı, yine biliyorum ki, gerek geçmişte gerek bugün siz arkadaşlarla toplaniyorsunuz ve bu çalışmalarını güncelliyorsunuz âdeta. Öyle ya, uygulamada istediğiniz gibi gitmeyebilir, bir karar vermiş olabilirsiniz, konjonktür onu uygulamayı sıkıntıya sokabilir. Bütün bu planlarınızı güncellediğinizi ve yatırımlarınızı da, çalışmalarınızı da ve yine verdiğiniz kararları da bu planlamalar çerçevesinde yürüttüğünüzü biliyorum. Bunu “Herhangi bir planlamanız yok, herhangi bir stratejik planınız yok.” şeklinde eleştirmenin de açıkçası haksızlık olduğunu düşünüyorum.

Denizcilikte beyaz bayrak ülkesiyiz. E kolay olmuyor. Kolay olmuyor da aynı yerde de kolay kalınmıyor. Aynı yerde kalmak adına gayretlerinizi biliyorum.

Ve yine denizcilikte limanlarla ilgili Çandarlı Limanı, Filyos Limanı, Mersin Konteyner Limanı’nın bir çalışmanın, bir planın parçaları olduğunu biliyorum ve bu planın parçalarını uyguladığınızı da biliyorum. Bunun dışındaki küçükleri saymıyorum.

Ve yine havacılıkla ilgili herkes gururla bahsediyor, ben de gururla bahsediyorum. Havacılıkta özelleşme yapılmadı, havacılıkta serbestleşme yapıldı ve serbestleşmenin bu ülkeyi ne konuma getirdiği görüldü. Görüldü ki buradan hareketle demir yolu sektöründe de aynı yöntem uygulanıyor. Bir regülasyon birimi, bir işletme birimi, bir altyapıya sahip olan kamu otoritesi. Bunun dışında da yine gelip hatları kullanmaya uygun bir düzenleme, artık yeni şirketler kurulabilecek; işte, bugün Atlas Jet’in olduğu gibi, Pegasus’un olduğu gibi, SunExpress’in olduğu gibi gelip nasıl ki havaalanlarını kullanıyorlarsa demir yollarını, dolayısıyla hatları da kullanabileceklerini biliyorum. Dolayısıyla bu düzenlemelere de haksızlık etmemek lazım.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 18.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 44

Efendim, PTT'yle ilgili birkaç şey söylendi. Ben hemen kendi ilime giderek söyleyeyim. Birçok yer var ki orada banka yok ama köylü, vatandaş, halk PTT'nin herhangi bir banka şubesi olmayan 1.563 tane iş yerinden yararlanıyor. Bu başlı başına önemli bir şeydir.

Ve yine gelecekte tahayyül ettiğiniz bir şeyleri alıp bugünle kıyaslayarak, bugün yapılan, işte, hibrit mail'i falan eleştirebilirsiniz gelecekle kıyaslarsanız ama dünle kıyaslarsanız büyük bir atılım olduğunu, PTT'nin bunun gibi birçok kurumda yüzlerce iş yaptığını, yine içinde olan biri olarak biliyorum.

Bir örnek verildi, dendi ki: "Twitter'la ilgili müeyyideler getiriyorsunuz." Sayın Bakanım, müeyyide getirmesizseniz dün bu Komisyondaki birçok arkadaşımıza sinkaflı "mail"ler geldi. Benim hakkımı birilerinin koruması lazım. Benim özgürlüğüm birilerinin özgürlüğünün sınırsız olması anlamına gelmiyor. Eğer birilerinin özgürlüğü benim özgürlük sınıırıma gelip dayanıyorsa işte orada sizin bu işe sahip çıkmanız lazım. Birilerinin bana iftira atmaması lazım. Birinin bana hakaret etmemesi lazım, yalan söylememesi lazım. Ha, eleştirecek mi? Tabii ki eleştirecek. Eğer iktidarsanız, eğer sorumluluk almışsanız, eğer milletvekiliyseniz birileri haklı olarak eleştirecek ama hakaret etmeden. Bunu da özellikle vurgulamak istiyorum.

Yine, on iki yıldır çok şey yapılıyor. Müteşekkir olduğumuzu özellikle ifade etmek istiyoruz. Arkadaşlar da zaman zaman teşekkür ediyorlar ama bazen sap ile saman karıştırılıyor. Yüksek hızlı trenin başarısı Pamukova kazasıyla gölgelenmek isteniyor. Pamukova kazasında mahkeme karar verdi, savcı yöneticilerle ilgili takipsizlik kararı veriyor ve yine aynı mahkemeler dedi ki: "Ne yazık ki makinistler hatalı." ve onlara ceza veriyor ve devamında mahkeme devam ediyor. Hâl böyleyken Pamukova kazasını getirip yüksek hızlı trenin başarısıyla, efendim, Türk Hava Yollarının veya Devlet Hava Meydanlarının veya PTT'nin veya Karayollarının veya TCDD'nin başarısını gölgelemek için kullanmamak lazım diye düşünüyorum, bunu çok önemsediyimi de vurgulamak istiyorum.

Yine, bugünden önceki bazı bütçelerde şu söylendi, dendi ki: "Efendim, kara yolu taşıma yönetmeliğiniz var. Binlerce liraya varan cezalar kesiyorsunuz denetimler yaparak. Cezaları kaldırın, azaltın." Sonra geldik, ne yazık ki Yalvaç'ta bir kaza oldu, dendi ki: "Efendim, denetim yapmıyorsunuz, müeyyide uygulamıyorsunuz." Yani bir tenakuz var. Bu tenakuza düşmemek lazım. Siz gereğini yapacaksınız, vatandaş da gereğini yapacak. Bu işler kesinlikle tek taraflı olmaz, olmamalı.

İlimle ilgili birkaç örnek vereceğim Sayın Bakanım. Bakü-Tiflis-Kars demir yolu projesi devam ediyor. Hızlı tren Kars'a kadar gelecek, lojistik merkezinin uygulama projesi ihalesini yaptınız, Kars-Iğdır-Nahçıvan demir yolu projesinin de çalışmaları devam ediyor. Bunlar bir ufkun, bunlar bir planlamanın sonucu. O yüzden, bu konuda müteşekkirim.

Akıllı ulaşım sistemleriyle ilgili 16 tane base belirlemiştiniz, Kars da bunların içerisinde. Geçmişte Kars unutulmuş şehirdi, nasıl olsa serhaddir, nasıl olsa sınırı bekliyor ama bugün öyle değil. Bugün planlamalar yapılırken bu ülkenin her noktası dikkate alınıyor, her birinin birbiriyle erişimi, ulaşımı dikkate alınıyor. Bir yerde yolculuk çoksa sadece oraya yatırım yapılmıyor, Kars'a yatırım yapılıyor ki yolculuk artırılsın. Bir de tersten bakmak lazım. Kuzey-güney koridorları yapıyorsunuz. Kuzey-güney koridoru kapsamında Kars-Digor-Tuzluca ihale hazırlığı yapılıyor bölünmüş yolun. Denebilir ki "Orada trafik yok, niye yapılıyor ki?" İşte, büyük fotoğraf için yapılıyor. Efendim, Horasan'dan Kağızman-Tuzluca bölünmüş yol çalışmasıyla ilgili proje hazırlanıyor. Denebilir ki: "Trafik yok, niye yapıyorsunuz?" Tekrar söylüyorum, büyük fotoğrafın parçası olarak yapılıyor. E büyük fotoğraf düşünülürken de sadece Edirne'den Kars'a değil, Avrupa'dan Orta Asya'ya da hesaba katılıyor.

Sayın Bakanım Başkanlık alışkanlığıyla süreye benden çok bakıyor. Sayın Bakanım, bugün biraz ihlal edeceğim onu.

BAŞKAN – Sayın Bakan vermiyor onun kararını artık, o Bakan oldu. Yani Başkanlık Divanını bu kadar ezmeniz bizi çok üzdü Sayın Arslan, buyurun.

AHMET ARSLAN (Kars) – Sayın Bakanım, yine size müteşekkir olduğumuzu özellikle vurgulamak istiyorum. Kars gibi bir yerde çok modern bir terminal yapıldı. Ona uygun pistinin yanınca emergency pist yapılacak, kararı alınıyor. Bunlar çok önemlidir.

Yine, Karayolları Bölge Müdürlüğü kuruldu, binası bitti, şehrin çevre yollarını yaptı. Karayolları, tarihî kent, marka kent Kars'a "modern kent" etiketini de ekledi, bu konuda yine müteşekkirim. Siz geldiniz, gezdiniz, gördünüz, projelerle ilgili yerinde de inceleme yaptınız.

Ve yine bir eleştiri, yılın bürokratiyle ilgili bir eleştiri vardı. Ben de eleştiriyorum. Niye eleştiriyorum? Biliyorum ki Bakanlığınız ve bakanlıklarımız on iki yıldır o kadar çok yılın bürokrati çıkarma şansına sahipti ki ne yazık ki hep eleştirdik ve yine şunu da biliyorum ki: Yaptığınız çalışmalarla bu günden sonra Bakanlığınızda yılın bürokratına aday olacak, olması gereken, hak edecek o kadar çok arkadaş olacak ki, bunu da biliyorum. Çalışmalarınızı takip ediyoruz. Bu konuda da müteşekkiriz.

MUSA ÇAM (İzmir) – Onlar önümüzdeki dönem mebus olacaklar, mebus!

AHMET ARSLAN (Kars) – Bakü-Tiflis-Kars Demir Yolu Projesi'yle ilgili, Sayın Başkanım, birkaç dakika rica edeceğim. Bakü-Tiflis-Kars Demir Yolu Projesi ta hayal edilirken, projesi yokken, parası yokken, ihale edilme aşamasından itibaren takip ettiğim bir projedir çünkü ben Karslıyım. Sonra hasbelkader geldim, o projenin görüşmelerini sürdürdük ve 2008'de proje başladı. Proje başladıktan sonra ne oldu? Sayın Bakanım, Gürcistan tarafındaki yaklaşık 1.300 metrelik tünel 8 kilometreye çıktı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

AHMET ARSLAN (Kars) – Uluslararası bir proje yapıyorsanız, partnerlerinizin bir kararı varsa onu uymak durumundasınız. Neden? Çünkü Gürcistan naz tarafındaydı, bütün dünya ülkeleri bu proje yapılmasını diye uğraşıyorlardı, hâl böyle olunca da Gürcistan her gün farklı bir karar veriyordu. E, partnerseniz uyacaksınız. 6 kilometreye yakın tünel çıktı, yetmedi, "Ne ilgisi var?" diyebilirsiniz, koruma kurulları Kars'ta bir kale kalıntısıyla ilgili 2-2,5

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 18.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 45

kilometrelik ilave tünel çıkardılar. "Yok, ben koruma kurulunun kararını uyguluyorum." diyemezsiniz. Efendim, yarmalar yapıldı, birçok yerde akmalar ve şevler oldu. Kars gibi yüksek rakımlı bir yerde demir yolu projesi yapıyor iseniz sağlıklı yapmak durumundasınız. Aç-kapaya döndü, yaklaşık 12 kilometrelik aç-kapa tünel çıktı.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Etüt projeyi yapsaydınız, yani müdahale etmek istemiyorum ama.

AHMET ARSLAN (Kars) – Sayın Aydoğdu, bir tek cevap vereceğim...

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Erdoğdu.

AHMET ARSLAN (Kars) – Ben Uğur Aydemir değilim, ben Ahmet Arslan olarak konuşuyorum, siz de lütfen dinleyin, benim sizi dinlediğim gibi.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Uğur Aydemir de bir beyefendidir.

AHMET ARSLAN (Kars) – Çok beyefendi ama karşılıklı atıştınız, karşılıklı atışmayacağım.

Sayın Bakanım, bununla birlikte, başlangıçta karşı taraflar nazlanıyordu, "Bu proje, altyapısı çift ancak üstyapısı tek hat olsun." deniliyordu, sonra Kazakistan "Ben bu projeye yılda 10 milyon ton yük veririm." der hâle geldi. Hâl böyle olunca da üstyapısının da çift olmasına karar verildi, bu da başlı başına bir değişiklikti.

Yine, başlangıçta şehir içerisindeki istasyon ve ona bağlı yaklaşık 3 kilometrenin ayrı bir ihale olarak yapılması kararlaştırılmıştı, projede az önce saydığım nedenlerden dolayı ikmal ihalesine gidilince o da ikmal ihalesinin içerisinde katıldı, böylece ikmal ihalesi yapıldı. Ne yazık ki Kamu İhale Kanunu'nu biz çıkarmadık, Kamu İhale Kanunu'nu bizden öncekiler çıkarmışlardı.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – 4734'ü siz çıkardınız ya!

AHMET ARSLAN (Kars) – "Kamu İhale Kanunu'nda değişikliklere gidelim." denilince polemik konusu oluyor. Sayın Bakanım, yıllardır şöyle bir uygulama var: Düşük fiyat sorgulaması diye bir sorgulama var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

AHMET ARSLAN (Kars) – Eğer fiyat, verilen toplam fiyat onun altında kalırsa döner birim fiyatları eleştirirsiniz. Dolayısıyla, birim fiyat uygun değilse de ihaleden o kişiyi veya o şirketi men edersiniz. Ama ne yazık ki verdiği toplam fiyat sizin toplam yaklaşık bedelinizin üzerindeyse dönüp ayrıntıda "Şu fiyatı düşüktür, şu fiyatı yüksektir." diyemiyorsunuz. Nitekim, bunun giderilmesi adına 2013'te bir düzenleme yapıldı, bu düzenlemeyle dönüp ayrıntıya bakma şansı tanındı. Ancak, 2012'de yapılan bir ihaledir, dönüp ayrıntıya bakma şansınız yoktur. Hâl böyle olunca Kamu İhale Kurumu "Toplam fiyat üzerinden giderim, toplam fiyat yaklaşık bedelin altında olduğuna göre düşük olan firmaya vermek zorundasınız" dedi. Ha, bazı üyeler muhalefet şerhi koydu. Doğrudur da yani muhalefet şerhi koyan kişilerin eğer şerhi kabul edilecekse biz Plan Bütçe Komisyonu olarak Genel Kurula hiçbir kanun tasarısı gönderemememiz lazım. Dolayısıyla, Sayıştay raporu da dâhil... Biri 12 kat fiyat vermiş, doğrudur, başka bir firmanın başka bir fiyatına bakıyorsunuz, 100 katı; başka bir firmanın başka bir fiyatına bakıyorsunuz, 40 katı. Bazen de ellide 1'i, yüzde 1'i. Bunu ne yazık ki irdeleme, eleştirme ve bundan dolayı firma eleme şansınız yok. Firma eleme şansınız yokken dünkü gazete manşetinde olduğu gibi, bazı doğru cümleleri aradan sıyrıp sonra onları yanlış cümlelerle bağlarsanız, işte o zaman on iki yıldır bu kadar güzide hizmetler yapan ve inşallah, bundan sonra da sizlerle birlikte güzide hizmetler yapacak bir kurumu töhmet altında bırakmaya çalışmış olursunuz, kuruma haksızlık yaparsınız; bu da doğrusu ne benim ne arkadaşlarımızın içine sindirebileceği bir şey değil.

Çalışmalar varsa, birilerinin emeği varsa müteşekkirimiz, teşekkür ediyoruz. Sahada vatandaş teşekkürünü ve duasını hiç eksik etmiyoruz. Eğer burada birilerinin yanlışlığı varsa -arkadaşlar da söyledi- yanlış yapanın yakasına yapışılır. Bildiğim kadarıyla siz Teftişe de verdiniz bu işi çünkü size bir şikâyet gelince incelemek durumundasınız, Bakan olarak oturup sizin inceleyecek hâliniz yok. Onu da biliyorum, lütfen ona da soru olarak cevap verin. Ha, bunun dışında birilerinin yanlışlığı varsa, birilerinin kursağından haram gidiyorsa onun da zaten bu dünyada da, öbür dünyada da karşılığı bellidir. Bu konuda dua etmemize veya beddua etmemize bile gerek yoktur, eğer inanıyorsak.

O yüzden, bütçenizin hayırlı uğurlu olmasını diliyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

AHMET ARSLAN (Kars) – Biliyorum ki mutfakta yoğun bir emek veriyorsunuz, yoğun bir emek sonucunda gelip burada bütçe sunumu yapıyorsunuz. Çok güzel de bir sunumunuz vardı ama keşke her slayt için ayrı ayrı vakit tanıyabilseydik ve sizi dinleyebilseydik diyorum, teşekkür ediyorum, hayırlı olsun.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Sayın Başkan, ben kesmemek için... Beyefendi şey yaptı da bir tek bir şeyi söyleyeyim yani...

BAŞKAN – Söyleyin, kayıtlara geçiyor zaten, tam tutanak var.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Çok hızlı söyleyeyim.

Bir: Mesela şu Kars demir yollarından bahsetti, benzer şey Devlet Demiryollarında her zaman var. Yani siz orada jeolojik etüt çalışmasını yapmazsanız, kesin proje yapmazsanız arazi de değişir, tünel de. Milyarlarca dolar proje yapıyorsunuz, "Tünel uzadı Gürcistan'dan." Bu doğru bir savunma değil.

İkinci mesele, Kamu İhale Kurumunda böyle bir sorun varsa iktidarsınız, getirin, beraber çözelim. Böyle bir sorun da yok, topu Kamu İhale Kurumuna atmanın da bir faydası yok ki Kamu İhale Kurumu da...

AHMET ARSLAN (Kars) – 2013'te yaptık uygulamayı, yaptık; merak etmeyin siz.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Şunu söyleyeyim, çok rica ediyorum...

BAŞKAN – Soru kısmında söz veririm size, söylersiniz.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – 100 katı yapılan bir işte fiyatı 100 katı veriyor da niye bütün ödemeler oradan yapılıp da...

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 18.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 46

AHMET ARSLAN (Kars) – 3'üncü ikmal diye bir şeyden bahsediyorsunuz, ortada 3'üncü ikmal diye bir şey yok. AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Ama bakın, şunu söylüyorum: Yüksek fiyatlara işleri yapıp, yarım bırakıp ikmal ihalesi yapıyorsunuz, aynı ihale 4 katına çıkıyor.

BAŞKAN – Arkadaşlar, Sayın Erdoğan; bu usul bizde yok.

AHMET ARSLAN (Kars) – Yarım yok.

BAŞKAN – Sayın Arslan, hani Uğur Aydemir gibi yapmayacaksınız?

Sayın Akar, buyurun lütfen.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Teşekkür ediyorum.

Önce Sayın Bakana bir teşekkür etmek istiyorum, dün İstanbul veya Gebze-Arifeye yüksek hızlı tren hattında yaptığımız incelemede TCDD Genel Müdürü Süleyman Bey'i görevlendirmiş. Yine, oradaki bürokrat arkadaşlara bize o yaptığımız incelemede destek oldukları için teşekkür ediyorum. Güzel de tespitlerimiz oldu, güzel de bir çalışma olduğunu düşünüyorum.

Şimdi, yüksek hızlı tren sunumunuzu gayet iyi dinledim, izledim. Buradaydım sabah, özellikle de dikkat ettim. Yüksek hızlı tren, hızlı tren ne demek? Ama Türkiye'de ben bir yüksek hızlı tren yutturmacasının olduğunu düşünüyorum. Aslında Türkiye'de yapılan hızlı tren uygulaması. Niye söylüyorum ben bunu? Biz "Konya treni" derdik, "talebe treni" derdik, kara trenler vardı öğrencilik yıllarımda, sonra elektrikli trenler geldiğinde de o kırk beş dakikalık yollar on beş dakikaya indiğinde devrim oldu diye düşündük. Siz hep demir yollarını geçmişte komünist işi olarak görürdünüz ama bugün demir yollarının Türkiye için ne kadar önemli olduğunu farkına vardınız ve bunun doğrultusunda çalışma başlattınız diyeceğim, bu çalışmayı da siz başlatmadınız ama devam ettiriyorsunuz. Çalışmayı başlatanlar, MHP Grup Başkan Vekili Oktay Vural'ın -kendisine de buradan başsağlığı dileklerimi iletiyorum- yine Faik Öztrak'ın kredi çalışmalarında büyük emekleri olmuş. Ankara-Eskişehir hattı İspanyol kredisine, Marmaray hattı da Japon kredisine sizin iktidarınıza 2003 yılında teslim edilmiş vaziyettedir. Ankara-Eskişehir hattı 2003 yılında teslim edilmiş olmasına rağmen, 2009 yılında tamamlandı ve hizmete açıldı.

Şimdi, bunları niye söyledim? Tabii, bu gösterdi ki buna ihtiyaç var Türkiye'de ama Türkiye'de sanki her şey yeniden keşfedilmiş, sizin tarafınızdan keşfedilmiş gibi düşünülmesini, böyle bir algı yaratılmasını da doğru bulmuyorum. Ben emeği geçen herkese teşekkür ediyorum.

Gerçekten de Devlet Demiryolları özellikle 1950 yılından sonra Türkiye'de çok ihmal edildi. Kamyon sanayisinin gelişmesiyle beraber emperyal güçler, kapital güçler bunun bu şekilde olmasını öngördüler ve uzun süre sağ iktidarlar da bunun bir komünist işi olduğunu düşündüler, toplu taşıma işinin ama bugün farkına vardık bunun ve bugün bu işi gerçekleştiriyoruz.

Tabii, oradan alınan verimle, yolcu kapasitesinin artması, insanların onlardan memnun olması, ulaşımın memnun olması Türkiye'nin değişik noktalarında bu ihtiyaca cevap verilmesi gerektiğini ortaya çıkardı ve önu açıldı. Tabii ki projelendirdiniz. Nereyi projelendirdiniz? Eskişehir-İstanbul hattını projelendirdiniz ama o hatta bazı problemler çıktı, ikiye böldünüz hattı. İkiye böldüğünüzde hattın bir bölümünü İnönü-Vezirhan ve Vezirhan-Köseköy hattını bugün milletin anasına küfreden bir vatandaşın sahibi olduğu konsorsiyum aldı. Yine, ikinci kısmını da Yırca'da zeytin ağaçlarını kesen, 6 bin zeytin ağacını kesen bir şirket aldı. Kolin İnşaat, diğeri de Cengiz İnşaat; söyleyeyim ben bunu.

Benim TCDD Genel Müdürlüğüne komisyonda sormuş olduğum, devam eden işlerle ilgili -başlangıç ve bitiş tarihlerini sorduğum- cevaplar elimde. Bakıyorum, projeleri incelediğimde bu 2 şirketin özellikle Devlet Demiryollarını ama diğer şirketlerin de özellikle Enerji Bakanlığını ve Ulaştırma Bakanlığını ele geçirdiğini görüyorum ve gerçekten de bu 2 şirket yaptıkları işleri tam anlamıyla teslim eden, tamamlayan şirketler değil; mutlaka bir problem çıkıyor, mutlaka ikmal yöntemlerine gidiliyor, mutlaka belirlenen proje fiyatlarının üzerinde fiyatlar uygulanıyor.

Başkanım, vaktim çok az ama konu çok uzun. İnşallah...

BAŞKAN – Siz beş dakikada söylemek istediklerinizi söyleyebilecek kadar kabiliyetlisiniz, bunda bir sıkıntı yok.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Evet, şimdi, baktığımda Ankara-İstanbul ve Eskişehir, özellikle Köseköy ve Eskişehir, Köseköy-Gebze hattına baktığımızda, ihale bedellerine bakıyorum, biri 659 milyon dolar, diğeri de 610 milyon dolar. Baktığınız zaman 1 milyar 200 milyonTL, diğeri de 1 milyar 300 milyon TL; Türk parası karşılığında baktığımızda bunları görüyoruz. Bugün gelinen noktada, TCDD Genel Müdürlüğü'nün son vermiş olduğu rakamlarda bunların her birinin -rakamlar elimde mevcut- 2 milyar TL'yi geçtiğini görüyoruz. Demek ki -biraz evvel arkadaşım da söylüyordu- fizibilite, çalışma, proje çalışması doğru yapılmıyor. Bunu da örneklerle verebiliriz. Nasıl verebiliriz örneklerle? Örneğin, basit, T26 tüneline söyleyeceğim ben size. T26 tüneli Cengiz İnşaat tarafından yapılan bir tünel. Sırf ona özel çıkılan bir ihale şartnamesinde, elinde TBM makinesi olan, tünel açma makinesi olan bir şirkete verildi ihale. Bu, Türkiye'de sadece onda vardı ve esvabına uygun değildi. Ne oldu biliyor musunuz?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – 600 metre gitti makine, 600 metre sonra baş aşağı gitmeye başladı ve proje durdu. Projenin durma gerekçesi toprak kayması gösterildi. Aslında makine esvabına uygun değildi. Orada jeolojik araştırmalar yapılmadığı için, yapılan jeolojik araştırmalar, zemin etüdü araştırmaları sadece başlangıç noktalarında yapıldığı ve derin noktalarda yapılmadığı için tünel elimizde patladı. Peki, bu tünelle ilgili ne yapıldı? Baypas yapıldı. Baypası kim yaptı? O dönemin TÜRGEV Başkanı yaptı, TÜRGEV'in Başkanı olan vatandaş bu ihaleyi aldı. Bu ihaleyi ilgili, hani bugün Adli Tıbbın doğru dediği -dinlemeler doğru dediği- "tape"lerde de TÜRGEV Başkanına bu ihalenin nasıl verildiği mevcut.

Şimdi, projeler devam ediyor da projelerin yirmi dört ayda bitirileceği taahhüt edilmişti. Kim tarafından taahhüt edildi? O dönemin Başbakanı tarafından taahhüt edildi ve daha erken açılması taahhüt edildi aslında. Dediler ki: "29 Ekim 2013 yılında bu hattı açacağız." Tamam, çok güzel dedik ama hat 29 Ekim 2013'te açılmadı. Hattın gerçek bitim tarihi...

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 18.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 47

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Akar, lütfen toparlayın.

Bir dakika daha ilave süre veriyorum.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Diğer konular da var, Ulaştırma Bakanlığı çok geniş, PTT'miz var, Karayollarımız var; bu kadar basit değil bu Sayın Başkan.

MUSA ÇAM (İzmir) – Demiryolları da var mı, Demiryolları?

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Sizden rica ediyorum birkaç dakika daha.

BAŞKAN – Bakın, kaçırmayın, süreniz geçiyor.

Buyurun.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Çıkkılan projede 3'üncü ayda, 2014'ün 3'üncü ayında açılacağı söylenmişti ama öne alındı, ön de gerçekleşmedi. Ne zaman gerçekleşti? Hemen Cumhurbaşkanlığı seçimi öncesinde gerçekleşti ve hepimiz çıktınız dediniz ki: "Hat güvenilir." Ben hatta dün de baktım, hatta dün de gezdim, evet, hat güvenilir çünkü hatta hızlı tren falan çalışmıyor. Niye çalışmıyor? Bir yerde 55 kilometreyle gidiyorsunuz, bir yerde baypasla gidiyorsunuz, yine Pendik'e kadar gidiyorsunuz, yine başka tarafta başka problemler var. Yine, 120 kilometre hız yaptığınız, eski yolu kullandığınız yollar var. Yani amacına uygun değil. Proje 2014'ün 3'üncü ayında "yüksek hızlı" diye tanımladığınız, aslında hızlı trenin çalışmasına göre projelendirilmiş ve orada bitirileceği taahhüt edilmişti. Aradan yirmi dört ay geçti bitmedi. Burada 3 tane olay var. Bir tanesi, yüksek hızlı tren diye adlandırdığınız tren, biri banliyö treni, 3'üncüsü de yük treni.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Akar, süreniz bitti. Son olarak bir dakika daha süre vereceğim.

Buyurun.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – 3 tane...

VEDAT DEMİRÖZ (Bitlis) – Sonuçta üç dakika...

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Teşekkür ediyorum. Ben bu hoşgörüyü göstereceğinizi düşünüyorum.

BAŞKAN – Buyurun.

Sayın Demiröz, müsaade edin, vakit geçiyor.

Buyurun.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Çünkü dünkü tespitlerimi de paylaşıyorum, bu çok önemli, Bakanın da bilmesinde fayda var diye düşünüyorum.

3 değişik konuda inceledik, baktık oraya. Şimdi, bizim eskiden bir banliyö trenimiz vardı. Benim de çocukluğumda, okul yıllarımda çok kullandığım, Haydarpasa'dan kalkar, Adapazarı merkeze kadar giderdi. Bunu aldınız, bunu kaldırdınız, dediniz ki: "2014'te projeye yük treni de çalışacak, banliyö de çalışacak, hızlı tren de çalışacak." 30 bin kişi yararlanıyordu, İzmit'ten kalkıp insanlar İstanbul'a çalışmaya gidiyordu, Tuzla'ya tersanelere gidiyordu ve bu trenleri kullanıyordu, banliyö trenlerini kullanıyordu.

Yine, İzmit'ten, Derbent'ten, benim köyümden, Sapanca'dan insanlar Adapazarı'na nereye gidiyordu? Pazara gidiyordu, alışverişe gidiyordu. Şimdi dediniz ki: "Hayır, bu böyle çalışmayacak." Nereden çalışacak? "Pendik'ten Arifiye'ye kadar çalışacak." Arifiye neresi? Adapazarı'na ADARAY'ı getirmişler, oradan çalışacak. Vatandaş Adapazarı'ndan bindiği zaman ADARAY'a binecek, oradan gelecek, banliyöye binecek –yetişirse- banliyöden tekrar Pendik'e gelecek, Pendik'te -bir otobüs koymuşsunuz oraya- otobüse binecek, otobüsten Kartal'da metroya gidecek, metrodan binecek, gidecek gidebildiği yere kadar. Eskiden bir vasıtayla ulaştığımızı "Teknolojiyi getiriyoruz. Zamandan daha tasarruf yapacağız." diye insanlara işkence çektiriyorsunuz. Ve otuz iki ay geçmesine rağmen henüz banliyö trenleri sadece ana arterlerde duracak eğer yapılırsa -yılbaşında, söz verdi Genel Müdür, bizim Bakanımız da, kentin Bakanı da yılbaşında yapılacağını söyledi- yani İzmit'te duracak, Gebze'de duracak, amaca hizmet etmeyecek. Bunun çok önemli olduğunu düşünüyorum, bunu bir daha gözden geçirin, projelerin yerinde ve zamanında yapılmadığını ve doğru etüt edilmediğini bir kez daha ifade etmek istiyorum.

Yine çok önemli bir şey söylüyorum: Körfez geçişi yapıyorsunuz, doğru, bravo. İhtiyaç var mı? Var çünkü Kocaeli öyle bir yerde ki D-100 de taşıyor artık...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Akar, kalanları Sayın Bakandan bir randevu alıp o randevuda ifade edin.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Çok özür diliyorum, iki dakika son şeyinizi isteyeyim, bitireceğim.

BAŞKAN – Yani şu an on dakika oldu size verdiğim süre.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Aslında çok şey var ama iki dakika... Bir soru sormak istiyorum.

BAŞKAN – Sadece bir dakika daha ilave süre veriyorum.

Buyurun, toparlayın.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Sayın Bakanım, Bursa'dan kalktım, Körfez geçişini kullandım. Bakın, Bursa'dan otobana girdim, yapıyorsunuz, biraz evvel sunumuzda, sabah gördüm. Otobana girdim, otobandan Körfez geçişine geldim, Körfez geçişinden Dilovası, Gebze'den girdim tekrar otobana, bir daha girdim otobana. Gittim, ışıklardan çıktım, köprüden geçtim, tekrar Edirne otobanına girdim, Edirne'ye gittim. Kaç para ödeyeceğim, Körfez geçişini kaç para kullanacağım, köprüden ne kadara geçeceğim, otobandan ne kadara geçeceğim? Böyle bir olay yok. Tamam, yapıyorsunuz, yapıyorlar. Yap-işlet-devret modeliyle 35 dolar geçiş, otuz beş sene para ödeyeceğiz, yapılacak. Bu güzel bir yöntem. Bence birçok problemi bu şekilde çözüyorsunuz ama vatandaşın cebinden bu yıllarca çıkacak bir para.

BAŞKAN – "Bütçe hayırlı olsun." deyin de artık bari son cümleliz... Çünkü bitti.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 18.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 48

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Yine, biraz evvel sunumunuzda seyrettim, AR-GE'yle ilgili çalışmalarınızın ne kadar olduğunu merak ediyorum. Dünya standartlarının ulaşımında da, demir yolu, kara ulaşımında da, yük ulaşımında da yüzde 3-yüzde 4 olmasına rağmen bizde, Türkiye genelinde AR-GE'nin binde 9 veya 0,9 olduğunu biliyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyorum Haydar Bey.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Siz ne kadar AR-GE'ye ayırdınız da kâr yapmaya kalktınız? Çok merak ediyorum çünkü yüzde 20'liğini kullanacaksınız herhâlde, AR-GE'ye de büyük bir pay ayırdığınızı düşünüyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Ama konuşmuyor Başkan. Çok söyleyecek şeyim var Bakanlığınız hakkında.

ÖNDER MATLI (Bursa) – Daha ne yapsın ya, “Konuşmuyor.” diyorsun ya.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Bir daha konuşma şansım olacak mı Sayın Başkan?

BAŞKAN – Soru kısmında sorunuzu sorabilirsiniz varsa.

Sayın Susam, buyurun lütfen.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Sayın Başkan, Sayın Bakan, Bakanlığa bağlı bürokratlar, değerli Komisyon üyeleri, sayın basın; herkesi saygıyla selamlıyorum. Ulaştırma Bakanlığı bütçesinin hayırlı olmasını baştan diliyorum.

Sayın Bakanım, İzmir Milletvekili olarak İzmir ve yöresindeki yatırımlarla ilgili sunumunuzu izleyemedim ama bazı sorularım ve önerilerim olacak, bunları sizlerle paylaşmak istiyorum.

Öncelikle İzmir Limanı'yla ilgili bir konuya değinmek istiyorum. İzmir liman kentidir, İzmir'in ilk tanımlaması budur. Sekiz bin yıllık tarihinde İzmir hep liman kenti olmuştur, bundan sonra da liman kenti olmaya devam edecektir. Ancak bazı şeyler İzmirilileri rahatsız etmektedir. Özellikle İzmir Limanı'nın yük ve yolcu limanı olarak birlikte devam etmesi hayati zorunluluktur. Bazıları öneri getirerek, yeni alternatifler oluşturmaya çalışarak bunu aşmaya çalışmaktadırlar. Bunun temel nedeni de şudur: Yüksek tonajlı gemiler İzmir Körfezi'nde yol alırken körfez derinliğinin yeterli düzeyde olmaması nedeniyle yanaşmada zorluk çektiğini iddia ederek İzmir Limanı'na girmesin, başka alanlara girsin. İzmir Limanı'nın derinleştirme projeleri çok açık bir şekilde hazırdır. Büyükşehir Belediyesi de bu konuda her türlü desteği vermeye hazır bir noktadadır. Bakınız, İzmir'i yük ve yolcu gemisi diye ayırma ve limanın liman olma özelliğini ortadan kaldırmaya sizin müsaade etmeyeceğinize yürekten inanıyorum. Orası bugün genişletilerek yolcu, kruvaziyer turizmi için iyi bir noktaya gelmiştir. Bu konuda İzmirli çok önemli çalışmalar yapmıştır, başta Ticaret Odamız olmak üzere gemilerin geliş ücretlerini karşılayarak oraya gemi gelmesini sağlamışlardır. Şimdi gelinen nokta itibarıyla günlük bazen 5, bazen 10 geminin gelebildiği bir noktaya gelmiştir ama aynı zamanda yolcu gemisi dışında yük olayında da gereklidir. Bu anlamıyla taramayı acilen yapmak gerekiyor. “Özelleştirme yapacağız.” niyetiyle bunun yapılmaması yanlıştır, özelleştirme İzmir Limanı için gerekli değildir. İzmir Limanı'nın sadece dip taraması yapılarak derinliğinin sağlanması İzmir'e önemli katkılar sağlayacaktır.

İkincisi, Çandarlı Limanı yapılmalıdır. Ancak Çandarlı Limanı'nın ihalesini alanlar liman ihalesini belirli noktaya getirip bırakmışlardır. Şu an Çandarlı Limanı ne durumdadır, niye liman devam etmemektedir, neden yatırım durmuştur, bunları özellikle kuzey aksındaki tüm ilçelerimiz ve İzmirli beklemektedir.

Üçüncüsü, yine, İzmir'de Konak-Yeşildere Tüneli. Bu tünel çevre otoyolunun ihalesi içerisinde değerlendirilerek seçimdeki 35 projeden biri olarak lanse edilip fizibilitesi yapılmadan, ÇED alınmadan başlatılmış ve sonuçta Damlacık Mahallesi'nde yaşayanların evlerini terk etmek zorunda kaldığı çok önemli bir sorunla karşı karşıya kalmıştır. Acele kamulaştırmadan bazıları kamulaştırılmaya kalktı ama yeni, Anayasa Mahkemesinin ve Danıştayın iptaliyle acele kamulaştırma da ortadan kalktı, o insanların ciddi bir mağduriyeti vardır. Damlacık Mahallesi'nde yaşayanların sorunlarını çözmek lazım. Ünlü futbolcumuz Rahmetli Metin Oktay'ın mahallesidir Damlacık. Bunu bilgilerinize sunuyorum ve bu, mahkemeye başvurulmuş Konak-Yeşildere Tüneli'nin akıbetiyle ilgili görüşlerinizi almak istiyorum.

İzmir-İstanbul otoyolundaki durumu ve İzmir-Ankara tren hattındaki yatırımların ne durumda olduklarını da bir kez daha bizimle paylaşsınız. Çünkü bunlar 35 proje içerisinde söz verilmiş, “Dört yıl içerisinde İzmir-Ankara tren hattı bitecek ve biz buradan Ankara'ya hızlı trenle gideceğiz.” sözü verilmişti. Bu ne aşamadadır?

Çiğli'ye ikinci havaalanı sözü verilmişti. Yani Vecihi Hürkuş havaalanı yapılacaktı. Bu noktada, Adnan Menderes'in yetmediği ve yeni bir havaalanıyla bunun teşvik edileceği, oraya alan yapılacağı söylenmişti.

Aynı şekilde, otobanımızın Organize Sanayi Bölgesi'ne kadar gelip Çiğli'ye, Çanakkale otobanına bağlanması konusundaki yatırımlar eksiktir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Susam, lütfen toparlayın.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Bu anlamıyla bu yatırımın yapılması noktasında önemli bir hızlanmaya ihtiyaç vardır.

Bunun dışında bir konunun da altını çizmek istiyorum Sayın Bakanım. Taşımacılık sektörü Türkiye'de uzun yıllardır takdir ettiğimiz gibi kara yolu taşımacılığıyla, kamyonla, minibüsle, otobüsle, taksiyle yapılan iş, dolmuşla yapılan iş. Döneminizde belgelendirmeye çıktınız bunu, her taşımacılık sistemine belge vermeye kalktınız ama bu belgelendirme sistemi vatandaşın para almanın ötesinde çok ciddi bir işe yaramış durumda değildir. Özellikle K belgelerinde, SRC belgelerinde vatandaşın ödediği paralar bazen, oturduğu, üzerinde direksiyonunu kullandığı kamyonun parasından yüksek noktaya gelebilmiş durumdadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Susam, lütfen son sözlerinizi alayım.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Bunlar, kara yollarında bu anlamıyla mağdur olan, aylarca iş bulamayıp artan petrol fiyatlarıyla zor durumda olan kamyoncu esnafımız için sıkıntılı bir durumdur. Aynı şekilde bütün bunların artık

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 18.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 49

belgelendirmenin paraya dayalı değil, eğitime ve can güvenliğine dayalı, trafikte bu anlamıyla yenileşmeyi ve eğitimi teşvik eden bir anlayış olmalıdır. Paraya dayalı, niye Karayolları para alıyor belge vermekten arkadaş? Bunun nedenini bir açıklasınlar bana, verdikleri belgelerin parası ne anlam ifade ediyor? SRC belgelerinin para vermeden verilebileceği çok açık bir noktadadır. Bu anlamıyla, bu eğitimlerin yapılması noktasında teşvik edilip, hatta sizin bu konuda bütçenizden kaynak aktarıp herkesin eğitim almasını, belge düzeninin de paraya dayalı değil, eğitime dayalı bir noktaya gelmesinin gerekli olduğunu düşünüyorum.

Bu sorularına -belki bir kısmını sunumda yapmışsınızdır ama- cevap vereceğinize inanıyorum.

İyi niyetle İzmir'e baktığınızı da biliyorum, bu konuda da teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Hüseyin Şahin...

HÜSEYİN ŞAHİN (Bursa) – Teşekkür ediyorum Başkanım.

Çok değerli Komisyon arkadaşlarım, çok Değerli Bakanım, çok değerli bürokratlar; hepinize iyi akşamlar diliyorum.

Sayın Bakanım, ben de teşekkür etmek istiyorum.

Önce taziyeyle başlayacağım, Ermenek'te, sizin bölgenizde meydana gelen elim kazadan dolayı hem geçmiş olsun hem başsağlığı diliyorum hem Ermenek'e hem tüm Türkiye'mize.

Özelde de ulaştırma ile ilgili yaptığınız çalışmalarından dolayı her konuda bizi ulaştırdığınız için teşekkür etmek istiyorum. Karadan, havadan, denizden, yer altından, yer üstünden, demir yolundan, kablodan, nereden ulaşmak istiyorsak sayenizde, Allah razı olsun, istediğimiz yere ulaşabiliyoruz, istediğimiz bilgiye rahatlıkla ulaşıyoruz. Buna biz müteşekkirimiz, buna toplumumuzun büyük kesimi de müteşekkirimiz.

Şimdi, bundan on iki sene önce AK PARTİ kurulduğunda Sayın Genel Başkanımız Hükümet programını okurken, Başbakan olduğunda da "15 bin kilometre duble yol" dediğinde buna toplumun büyük kesimi inanmamıştı, "Zor." demişti. Hakikaten zordu. Çünkü neden? Biz çok iyi biliyoruz, ben Bursa'dan size örnek vereceğim iki tane. Küçükbalıklı Köprüsü diye bir köprü var. Küçükbalıklı derenin üzerinden geçen ve ulaşımı kolaylaştıran bir köprüydü, tam iki buçuk yılda bitmişti. Ankara yolu üzerinde, İnegöl'de, İnegöl'ün can damarı olan ana yolun üzerinde bir köprülü kavşak yapılıyordu, temeli atılmıştı. Temeli atıldıktan yedi sekiz ay sonra bekledek ki inşaat başlasın diye, bir tören yapıldı, öyle kaldı, demirler, filizler, betonlar, koskoca törenler, öyle kaldı. Sonra tabii bunu görünce "Ya, devlet böyle mi yapıyor, böyle mi çalışıyor?" İnsanlar böyle düşünüyordu hâliyle. Çünkü neden? İki buçuk senede bir köprülü kavşak yapamazsanız insanlar ümidini yitirmiş oluyor. "15 bin kilometre duble yol nasıl olur, nasıl yapılır?" diye insanların zihninde bir istifham var.

Ama gördük ki her şeyi birleştirince, özellikle de insan aklını çok iyi çalıştırınca, kaynakları da çok iyi kullanınca, o, devletin yatan iş makineleri vardı, Karayollarının turuncu makineleri, Köy Hizmetlerinin sarı makineleri, Devlet Su İşlerinin yeşil makineleri, onların renk renk böyle tanımları vardı, hepsini devreye soktu Hükümetimiz, yolları yapmaya başladık. Topraklar yarılmaya başladı bir taraftan, greyderler, dozerler çalışıyor, bir şeyler olmaya başladı, gördük ki yollar yapılıyor, genişliyor. Hatta ilk yapıldığında, hiç unutmuyorum, gazetenin bir tanesinde haber vardı "Duble yol yaptınız ama ortasında kocaman çukur" diye. Gün geldi o çukur olan yolların üzerine, o teknik tabirle BSK denilen, bitümlü sathi kaplamayla -yani halk arasında "sıcak kaplama" deniyor- sıcak asfalt kaplandı. 15 bin kilometreyi hayal olarak görüyorduk, bitti, ikinci 15 bin başladı, onun da yüzde 10'u, 15'i bitiyor.

Demir yoluna binmek, trene binmek hayaldi, yani bir yere on iki saatte gitmek, on beş saatte -rakamları az önce verdiniz siz sunumunuzda- şimdi Eskişehir'e bir saat on beş dakikada gitmek bizim için geç geliyor Sayın Bakanım, kırk beş dakikada ulaştırın bizi, ona göre hızlı trenler yapın çünkü hayal gücü veriyorsunuz. Bu hayal gücü zorluyor, diyor ki insanlar: "Daha çok şey yapmalı. AK PARTİ Hükümeti, AK PARTİ bakanları, Sayın Cumhurbaşkanımız, Başbakanımız derlerse yaparlar." diyor ve zihnimizi de zorluyor. Sayın Bakanım, bu hayal gücü inanın istekleri de zorluyor.

Şimdi size bir hayalden bahsedeceğim. Ben Bursalıyım, Bursa'nın İnegöl ilçesindenim. Bizim güneydoğumuzda da Domaniç dağları ve ardında Kütahya'nın ilçesi, Domaniç ilçesi var. Domaniç biliyorsunuz kuruluşun ilk gerçekleştiği yani Osmanlı'nın Söğüt'le beraber Beylik olarak ilk yerleştiği alanlardan biri. Hayme Ana'nın memleketi. Domaniç'ten bir heyet, bundan çok da değil, altı yedi ay önce -uzun zamandır da randevu istiyorlardı- dediler ki: "Seninle görüşmek istiyoruz." "Hay hay, müsait bir zamanda görüşürüz. Konu ne?" dedim. Dediler ki "tünel". "Domaniç nere, tünel nere?" dedim ne düşünüyorlar acaba, ne var diye. Tabii, dosya hazırlamışlar. Domaniçli bir mühendis de var. O da çalışmış. Böyle, eskizler yapmışlar, yükseklikler, eğretiler. Dosya şu anda yanımda değil ama güzel bir çalışma da yapmışlar. Bakmışlar ki Hükümet Ovit'ten 14,7 kilometre tünel yapıyor, on beş yıl bitmeyen Bolu Tüneli'ni bu adamlar bitiriyor. Düşünmüşler, İnegöl'le Domaniç arasında da 6,5 kilometre bir tünel yapar bu adamlar. Yaparlarsa 46 kilometre olan İnegöl-Domaniç yolu 20 küsur kilometre daha kısalar, hem de o kışın zorlu şartlarında, karda gidilmeyen yol daha kolay seyahat edilir hâle gelir diye. Domaniçliler bir hayal kurmuş Sayın Bakanım. Neden kurmuşlar? İşte Hükümetimizin o insana vermiş olduğu hayal kurma cesaretini vermesinden dolayı kurmuşlar. Ben Domaniçlileri de tebrik ediyorum, Bursalıları da tebrik ediyorum. Türkiye'nin her yerinde yaşayan sayın milletvekillerimizi de...

Ben hakikaten, hepsini, iktidar-muhalefet ayırmadan tebrik ediyorum, kutluyorum. Çünkü neden? Bu verdiğimiz hayal gücüyle... Az önce ben Adil Bey'e dedim ki Sayın Bakandan Hakkâri'yle Şırnak arası otoyol iste, biz de bastıralım iktidar tarafı olarak, yapınlar çünkü lazım, herkes hak ediyor. Türkiye'nin her yeri hak ediyor. Otoyolu da hak ediyor, hızlı treni de hak ediyor, 50 küsur şehre havadan gitmeyi de hak ediyor, deniz yoluyla gitmeyi de hak ediyor. Bize en azından bu hayal gücünü kurma cesaretini verdiğiniz için teşekkür ediyorum.

İnşallah 2015 bütçemiz hem Hükümetimize hem de Bakanlığımıza hayırlı olur diyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 18.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 50

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum.

Buyurun Sayın Koca.

Son konuşmacı Sayın Türel, buyurun.

SALİH KOCA (Eskişehir) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Efendim, iki saat önce müracaat etseniz olabilirdi.

Bir dakika.

Buyurun.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Size en son vereceğim sözü.

Buyurun Sayın Koca.

SALİH KOCA (Eskişehir) – Sayın Bakanım, ben teşekkür ediyorum.

Madem öyle sözlerimi kısa tutmaya çalışacağım ama...

Bir iki konudan özellikle bahsetmem gerektiğine inanıyorum. Bunlardan bir tanesi, gerçekten, hızlı tren şu anda halkımız tarafından memnuniyetle karşılandı ve doluluk oranları çok yüksek ve çok ciddi hizmet ediyor. Bunun için teşekkür ediyoruz ve inşallah bunlar artarak devam edecek. Ama bu anlamda, gerek Hükümetimiz gerekse Anadolu Üniversitesi ve Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığımız tarafından daha önce protokolleri imzalanan ve Kalkınma Bakanlığımız tarafından da yatırım planına alınan URAYSİM yani Uluslararası Test Merkezi konusunda ben kısaca bahsetmek istiyorum. Bu konuyla ilgili olarak yedi sekiz yıldan beri gerekli çalışmalar yapıldı. Eskişehir Alpu'da yaklaşık 700 dönüm arazinin tahsisi gerçekleştirildi ve bu tahsis yapılan arazide tarım arazisinden vasıf değişiklikleri vesaire, bunlar tamamlandı ve şu ana kadar da bu konuda, gerekli öğretim elemanlarının yetiştirilmesi konusunda adımlar atıldı, protokoller imzalandı. Diğer test merkezlerinin yapılmasıyla ilgili projeler gerçekleştirildi ve bu yapılan projeler kapsamında yani bugüne kadar yapılan projeler kapsamında Türkiye'de ilk defa 400 kilometre/saat hızla seyreden yüksek hızlı trenlerin testlerinin yapılabileceği yaklaşık 50 kilometre uzunluğundaki bir test yolunun yapımı, ayrıca 180 kilometre/saat hıza erişebilen konvansiyonel demir yolu araçları için bir test yolunun yapımı ve bu anlamda hem Türki Cumhuriyetlerinde hem de Türkiye'deki yapılacak tüm demir yolu araçlarının, vagonlarının, testlerinin ve son sertifikasyonlarının yapılabileceği bir test merkeziyle ilgili olarak çalışmalarda son aşamaya gelindi ve artık yapım ihaleleri dosyaları şu anda hazırlanıyor. Bunu özellikle ben şunun için anlatıyorum. Gerçekten çeken çekilen raylı sistemlerle ilgili tüm araçların hem Avrupa'da hem Türki Cumhuriyetlerinde hem de Rusya'da üretilen tüm araçların testlerinin yapılacağı çok önemli bir merkez burası. Yaklaşık 250 milyon liralık kaynak aktarıldı ve yatırım planlarına bunlar ayrıldı. Toplam yatırımla birlikte 500 milyon liralık bir yatırımdan bahsediyoruz.

Şimdi, Eskişehir'de böyle bir merkez yapılırken ben özellikle öneri olarak şunu getirmek istiyorum: Siz de bahsettiniz Sayın Bakanım, 80 adet yüksek hızlı tren setlerinin Türkiye'de yapılması konusunda çalışmalar başlatıldığını ve üretimin Türkiye'de yapılmasını planladığınızı söylediniz. Bu anlamda ben Eskişehir'de raylı sistemlerde bir merkez hâline gelmiş olan TÜLOMSAŞ'dan azami derecede faydalanılmasını, TÜLOMSAŞ'ın daha da geliştirilerek bu yapılacak olan raylı sistemler test merkeziyle birlikte demir yolu ağında buranın bir merkez hâline getirilmesinin çok önemli olduğunu düşünüyorum.

Yine aynı şekilde, Eskişehir bu anlamda hızlı trenlerin bakım merkezi hâline gelebilir. TÜLOMSAŞ'ı bu anlamda kullanabiliriz ve bu raylı sistemler test merkezinden yapılan diğer birimlerden de faydalanabiliriz. Yani raylı sistemler konusunda 2023 vizyonumuza, 2053 vizyonumuza doğru yol alırken Eskişehir'deki bu altyapıların değerlendirilmesini, bu test merkezinin göz önüne alınmasını ve bu anlamda planların yapılmasının hem ülkemiz açısından katma değer sağlayacağını ve doğru bir yatırım olacağını özellikle vurgulamak istiyorum.

Ben bu düşüncelerle Bakanlık bütçemizin hayırlı olmasını diliyorum.

Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

(Oturum Başkanlığına Başkan Recai Berber geçti)

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Koca.

Sayın Türel, buyurun.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, değerli milletvekilleri, değerli bürokratlar, basınımızın değerli mensupları; konuşmama başlarken hepimizi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle Sayın Bakan, sizi Bakan olarak görmekten -tabii, daha öncesinde Bakan oldunuz ama ilk bütçe görüşmeniz bu- memnun olduk burada çalışma arkadaşlarımız olarak. Başarılar diliyoruz, başarılarınızın devamını diliyoruz. Tabii, Ermenek'te yaşanan maden faciası hepimizi çok ciddi anlamda üzdü. Burada, Ermenek'teki maden kazasında hayatını kaybeden tüm vatandaşlarımıza Allah'tan rahmet ve yakınlarına ve ulusumuza, size, hemşehrilerimize başsağlığı diliyorum.

Sayın Bakan, tabii, siz de plancısınız ben de plancıyım. Planlama konusu önemli bir konu. Bizim gibi kıt kaynağı olan, gelişmekte olan ülkelerde kıt kaynakları hangi önceliklere dağıtırsak daha hızlı gelişiriz, gelişme daha dengeli olur? Bu gelişmeyle birlikte toplum içinde var olan sorunlar çözümlü noktasına bir yaklaşımdır planlama yaklaşımı, bir kaynak tahsis mekanizmasıdır. Bu açıdan da ulaştırma-haberleşme sektöründe de çok yaygın biçimde kullanılmasına ihtiyaç var.

Şimdi, tabii bazı sektörlerde, tarım gibi, sanayi gibi sektörlerde planlamayla elbette kamunun ne yapacağını ilişkin çerçeveyi çizersiniz ama onun dışında özel sektörün yaygın olduğu alanlardır bunlar. Ama altyapı yatırımları alanında ve kamunun bu işin başında olduğu ve bizzat yatırım yaptığı kamu yatırım programı eliyle ya da kamu-özel ortaklık modeliyle, özel sektöre bu işleri yaptırdığı bir yapının içinde planlama önemli. Şimdi, o açıdan AKP dönemine

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 18.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 51

baktığımızda şunu görüyoruz: Ulaştırma alanında elbette atılan birtakım adımlar, sağlanan başarılar var ama bunlar öngörülenlerin, planlananların dışında gelişmeler olarak gerçekleşmiş.

Şimdi, tabii, bir Sekizinci Kalkınma Planı vardı ama o tabii AKP iktidara gelmeden önce hazırlanmıştı ama Dokuzuncu Kalkınma Planı -ki 2007-2013 yıllarını kapsıyor ve ilk ve tek yedi yıllık plandı- orayı da siz AKP Hükümetleri hazırladı yani bürokraside, şeyinde ve orada hep şu söylendi: "Ulaştırmada çok dengesiz bir yapı var. Bu dengesiz yapı düzeltilecek." Ulaştırma türleri arasındaki bu... Yani kara yolu, hava yolu, deniz yolu, demir yolu arasındaki hem yolcu hem yük taşımacılığındaki dengesiz yapı ortadan kaldırılacak. Hatta aynen şöyle söylüyor Dokuzuncu Plan: "Ulaştırma türlerinin teknik ve ekonomik açıdan en uygun yerlerde kullanıldığı dengeli, akılcı ve etkin bir ulaştırma altyapısının oluşturulması gereği." Bu, temel amaç olarak belirlenmiş, gene aynı şekilde, yük taşımacılığında demir yolunun geliştirilmesi stratejik bir amaç olarak belirlenmiş, böyle baktığınız zaman çok iddialı hedefler var ama üzerinden, bir de aynı zamanda onuncu Kalkınma Planı da hazırlandı, bakıyoruz, ne yazık ki, burada gerçekleşenler planlananların, öngörülenlerin tam dışında olmuş. Hem yolcu taşımacılığında hem yük taşımacılığında kara yolunun payı, dengesiz olan, ağırlıklı olan payı azaltılmamış. Şimdi, 2015 yılı programında da rakamlar var, Eurostat'ın rakamları var yani karşılaştırmalı olarak Avrupa ülkeleriyle, AB ülkeleriyle Türkiye'yi kıyaslıyor, orada da diyor ki: AB 28'de -yani 28 ülkeden oluşan AB yapısı içinde- karasal ulaşımda -ki kara yolu, artı, demir yolunu kapsıyor- yolcu taşımacılığının payı yüzde 93, yük taşımacılığı yüzde 81'miş. Türkiye'de ise yolcu taşımacılığı yüzde 98, yük taşımacılığı ise yüzde 95. Yani bu çok ciddi bir durum. Yani kara yolu taşımacılığı gibi baktığınız zaman... Türkiye'nin sonuç itibarıyla, Türkiye petrol ithal eden bir ülke, yani bunun bu kadar bu şeyin içine girilmiş olması, böyle bir taşımacılığın, ki o dönemde de Hükümetinizin bu duble yollarla başlattığı birdenbire tüm kamu kaynaklarının bu alanlara aktarılması ve diğer alanların ihmal edilmesi sonucunda var olan dengesiz yapı daha da dengesizleşmiş. Şimdi, bu bir başarı değil. Elbette yapılan bir başarı var, ülkenin kaynaklarını kullanıyorsunuz. Yani şöyle söyleyeyim: Kamu yatırım bütçesinin ortalama üçte 1'i, bazı yıllarda yüzde 40 Ulaştırma Bakanlığı tarafından kullanılıyor. Bu açıdan da baktığınızda, bir şey bu. Diğer taraftan, sadece ülkenin kaynakları da değil, AKP hükümetleri iktidara geldiği zaman 2002 yılında dış borç stoku 130 milyar dolarmış, şu anda 402 milyar dolar. Yani ortadaki rakamlar var. Yani bu kaynaklar buralara gitmiş.

Diğer taraftan, Sayın Bakan, ulaştırma altyapı yoğunluğu incelendiğinde gene Türkiye'nin AB 28 ortalamasının oldukça altında kara yolu, otoyol ve demir yolu ağına sahip olduğu görülmektedir, yüzde 19'u düzeyinde, yüzde 19, yüzde 20'si, beşte 1. Hatta programda da bir ibare var, asfalt kaplamalı köy yolları değerlendirmeye alınsa dahi ülkemizin kara yolu yoğunluğu AB 28 ortalamasının yarısı düzeyinde. Yani bu hem yük hem yolcu taşımacılığında ağırlıklı olarak kara yolunun kullanılması fiziki standartlar ve ağ yoğunluğu açısından zaten yetersiz olan kara yolu altyapısının hızlı biçimde yıpranmasına ve verimsiz bir ulaşım sisteminin oluşmasına neden oluyor. Kara yolları, yeni kara yolları gerektiriyor. Kara yollarını çok kullandığınız zaman onların onarımı, bakımı açısından oralara ciddi paralar harcamanız gerekiyor ve böylece, ülke kaynaklarının son derece verimsiz kullanıldığı ve amaçlananlara ulaşılmadığı bir yapı ortaya çıkıyor.

Diğer taraftan, gene planda, Dokuzuncu Plan'da da, 2007-2013'ü kapsıyordu, bu lojistik merkezleri ihalesi ciddi anlamda ön plana alınmıştı ki doğru bir yaklaşımdı. Orada da aynen şöyle diyor: "Limanların yükleme, boşaltma yapılan noktalar olmalarının yanı sıra kombine taşımacılık yapılan birer lojistik merkezi hâline getirilmesi hedefi doğrultusunda tüm ana limanların kara yolu ve demir yolu bağlantıları tamamlanacaktır." Ama ne yazık ki, bunun çok uzağında şu anda. Şimdi, en son biliyorsunuz onuncu Kalkınma Planı'ndaki öncelikli dönüşüm programlarından birisiydi, en son yeni eylem planı açıklandı, taşımacılıkta lojistiğe dönüşüm programı diye, orada da gene baktığınız zaman ciddi eksikliklerin olduğunu görüyoruz. Bir kere, ortada bir lojistik mevzuatı yok. Yani hangi kurum hangi işi yapacak, nasıl olacak, kendi aralarındaki iş birliği, koordinasyon, o mevzuat nasıl oluşturulacak en tepeden, yasalardan ta aşağıya kadar, yönetmeliklere kadar, bunların... Ve burada da öngörülen süre başlama bitiş süresi olarak, Sayın Bakan, 2018 sonu. Gene, lojistik mastır planının hazırlanması öngörülüyor, gene 2017 sonu. Yani bu alanda da baktığımızda, yani iktidara geldiğiniz 2002 yılı sonundan itibaren bir de on iki yıl var, on iki yılda baktığımız zaman çok bir şey yapılmamış, daha önemimizdeki üç yıla, dört yıla bunu ittiyorsunuz. Bu açıdan baktığımızda, ulaştırma açısından sıkıntılar gözüküyor.

İzin verirsiniz Sayın Bakan, buradan biraz bölgeme geçmek istiyorum, İzmir'e. Tabii, Çandarlı ya da Kuzey Ege Limanı... Bakın, mendirek inşaatı yeni bitti Sayın Bakan. Bu çok eskiden beri zaten var olan bir proje. Önce, bunun AB projesiyle yapılması söz konusuydu.

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI LÜTFİ ELVAN (Karaman) – Çandarlı'yı kastediyorsunuz.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Çandarlı'yı kastediyorum, Çandarlı ya da Kuzey Ege Limanı diye de geçiyor, biliyorsunuz. Yani bu, uzun süre AB projeleriyle yapılacaktı, ondan sonra olmadı, girildi devreye, mendirek inşaatı da yeni bitti ama altyapı ve üstyapı işleri için yap-işlet-devret modelinin uygulanacağı söyleniyor ama orada bir gelişme yok. 5 Kasım 2013 tarihinde ihaleye girilmiş, teklif gelmemiş, o zamandan beri yapılan bir şey de yok. Üzerinden bir yıl geçmiş, bir ihaleye de çıkmamışsınız. Ne zaman başlayacaksınız, ne zaman bitireceksiniz? "Bitiş tarihi 2018 sonu." diyorsunuz, bunun çoktan girmiş olması gerekiyordu çünkü bu hazırlanırken önemli bir plandı, baktığınız zaman bütün Avrupa'nın deniz ulaşımı üzerindeki o belli birtakım stratejik merkezleri var, onların da ulaştırma çerçevesi, stratejik noktaları üzerinde de yer alan bir çerçeveydi. Gene aynı şekilde, demir yolu bağlantısı 2018 sonunda tamamlanacak, daha etüt projesi bile yapılmamış yani bu açıdan baktığınız zaman çok ciddi bir gecikme var. Yani yarın ihalesini yapamamışsınız, ihaleye teklif çıkmadı. Yani şimdi yaptığınız yeni açıklamada ne olacak Sayın Bakan? O zaman girin, bitirin başka türlü, illa her şeyi kamu-özel ortaklık modeliyle yapmak zorunda değilsiniz. Yani bazı şeylerde eğer öncelik varsa kaynakları alırsınız, oraya yönlendirirsiniz, plancılık da bunu gerektirir. Alırsınız bir yatırımı, bitirirsiniz, ondan sonra öbürlerine dönersiniz. "Bütün yatırımları alalım, koyalım, hepsine para ayırmayalım." anlamlı bir yaklaşım değil.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 18.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 52

Diğer taraftan, 2014 yılı Yatırım Programı'nın gene İzmir dağılımına bakıyorum. Kara yolları açısından baktım, İzmir'in kara yolları bakımından durumu evlere şenlik, çok vahim Sayın Başkanım. Yani burada var, bakıyorum, çoğunlukla 2010, 2011'de başlamış yatırımlar, üzerinden geçmiş, "Hepsinin bitimi 2016, 2017." diyorsunuz, daha para ayrılmayanlar var, hiç para ayrılmamış. Yani söyleyeyim size: Bergama çevre yolu, 2011'de başlamış, şimdi "2017'de bitecek." diyorsunuz, 34 milyon liraymış, şu ana kadar 4 bin lira ayrılmış, 2014 programında da 2 bin lira. Torbalı-Ödemiş-Kiraz yolu ki çok önemli. Bakın, ulaştırmanın şöyle bir önemi var: Sayın Bakan, İzmir hem tarım hem sanayi hem de hizmet kenti ve ulaştırmanın burada ekonomik aktiviteleri birleştirme açısından çok büyük önemi var. Bütün buralar, hem aşağıda Küçük Menderes havzası hem yukarıda Bakırçay havzası tarım bölgeleri, dünyanın belki en verimli toprakları içinde. Aliağa gibi bir yer var, ağır sanayinin, demir çelik...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Bitireceğim, birkaç konu kaldı Sayın Başkan.

Yani bu açıdan çok ciddi bir durum var. Bakın, Torbalı-Ödemiş, gene aynı şekilde çok verimli topraklar. Tire'si, Kiraz'ı, buraya bakıyorum, gene aynı şekilde 98'de başlamış, 91 kilometrelik bir yol. 2017'de bitmesi öngörülüyor burada, 242 milyon liraymış, şu ana kadar harcanan 8 milyon lira. 242 nerede, 8 nerede? Torbalı-Tire ayrımıyla Belevi'yi birleştirecek. 17,5 milyon lira, 4 bin lira şu ana kadar harcanmış, 2 trilyon da 2014 yılında. Bergama-Aliağa ayrımı, Zeytinadağı-Yunt Dağları, 13,5 milyon liraymış, hiç ayrılmamış o zamana kadar ta başladığı yıldan itibaren, ondan sonra işte, ona bir, iki... Yani iz bedeli dediğimiz bir olay var, biliyorsunuz, oraya koyuyorsunuz onu, oraya bin lira, 2 bin lira böyle sembolik bir para koyuyorsunuz, onunla bu şeyi devam ettiriyorsunuz. Yani bütün projeler böyle. Aliağa-Çandarlı otoyolu daha 2008'de başlamış, etüt projesi bitmemiş, daha yarısı harcanmamış. Gene İzmir çevre yolu var Çiğli-Aliağa arası, 2007'de başlamış, üzerinden sekiz yıl geçmiş, hiçbir şey yok, daha etüt projesi bitmemiş. Bizim de hep söylediklerimiz İzmir'in kamu yatırımları açısından ne kadar ihmal edildiğini gösteriyor Sayın Bakan, hep söylüyoruz biz bunu. İzmir kamu yatırımlarından hak ettiği payı alamıyor. İzmir Türkiye'nin 3'üncü büyük kenti, hem tarım kenti hem sanayi kenti hem hizmet kenti, limanı var. Alsancak şehrin içinde, diğer limanıyla baktığınızda bütün bu bölgenin aynı zamanda iç Ege'yle olan bağlantılarının da kurulmasına ihtiyaç var, sadece İzmir içi de değil. Yani orayı Manisa'yla, Denizli'yle, Aydın'la, onlarla beraber düşünceksiniz. Hatırlayın, Osmanlı Dönemi'nde de yapılan o ilk demir yolları o bölgede yapılıyor. Yani niye? İçerideki birtakım tarım ürünlerinin taşınması ve limandan ihrac edilmesi için. İzmir 19'uncu yüzyılda ihracatta Osmanlı İmparatorluğu'nda 1'inci sırada, ithalatta da İstanbul'dan sonra 2'nci sırada.

BAŞKAN – Sayın Türel...

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Bitiriyorum Sayın Başkan.

Yani bu açıdan çok ciddi bir ihmal var ortada ve bunların hepsi duruyor. Şimdi, tabii, 2015 yılı programını görmedik yani şimdi, bu bittikten sonra yatırım programı hazırlanır, orada netleşecek bunlar ama bu konulara ilişkin düşüncenizi de almak istiyorum. 2015'te gerçekten bunlara ciddi kaynak aktarıyor musunuz? Çünkü sunuşunuzda daha çok büyük projeler var ama benim bütün bahsettiğim, İzmir'in ilçelerinin birbirlerine bağlanması, İzmir'e bağlanması, demir yollarının yapılması, kara yolu bağlantılarının hepsinin tamamlanmasına ihtiyaç olduğunu düşünüyorum. Bu konulara da ayrıntılı bir açıklama yaparsanız sevinirim diyorum.

Ben de teşekkür ediyorum, bütçenizin ülkemize, milletimize hayırlı olmasını diliyorum.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Türel.

Değerli arkadaşlar, oturuma on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 18.05

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 18.24

BAŞKAN: Recai BERBER (Manisa)

BAŞKAN VEKİLİ: Süreyya Sadi BİLGİÇ (Isparta)

SÖZCÜ: Vedat DEMİRÖZ (Bittis)

KÂTİP: İknur DENİZLİ (İzmir)

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, Komisyonumuzun 13'üncü Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

Gündemimizdeki, bütçe, kesin hesap ve Sayıştay raporlarını görüşmeye devam ediyoruz.

Şimdi, Sayın Levent Tüzel, buyurun.

ABDULLAH LEVENT TÜZEL (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli katılanlar; hepinizi selamlıyorum.

Şimdi, Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığının gerçekten çok önemli bir bakanlık olduğunu özellikle sunumdaki 4 bin projenin büyüklüğünden anlıyoruz yani anlaşılın o ki bütün bu projeler âdeta "Ana yurdu örüyoruz dört bir baştan." dedirtircesine, parmak ısırtan projeler gibi gözüküyor. Şimdi, düşünüldüğünde bu kadar projede herhâlde binlerce işçiye, emekçiye bir iş, aş, hizmet gibi sonuçlar çıkartabiliriz bir taraftan, madalyonun bir yüzü böyle, bu mega projeler. Ama bu mega projeleri gerçekleştiren, oralarda alın teri döken işçilerin çalışma koşullarını ve hayatlarını ne kadar rahatlatıyor? Bu açıdan veriler Bakanlıkta ne kadar var? Açıkçası buralarda ciddi şüphelerimiz var.

Şimdi, Devlet Demiryolları emekçileri Ankara'ya gelecekler özelleştirmeye karşı ve sorunlarını dile getirmek üzere 24 Kasım'da Ankara'da olacaklar. Onların ilk eylemi değil, Birleşik Taşımacılık Çalışanları Sendikasının eylemleri açısından. Bu sıralar çokça optimizasyondan yani çalışan emekçilerin yer değiştirmelerinden şikâyetçiler. Bunun dikkate alınmasını tabii biz de istiyoruz. Özellikle, şimdi, bu özelleştirme gelirlerinin demir yollarına yatırılması ve KİT

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 18.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 53

Komisyonunda da bunları görüyoruz, en çok yatırım, özelleştirme gelirlerinin -zannedirim 5 milyar lira civarında- demir yollarına yatırıldığı görüldüğünde, burada da bu teyit edildiğinde sanki yani böyle çok iyi bir şekilde bu demir yolları bu hâle getirilip özel sektöre sunulacak gibi bir hazırlık içerisinde olduğunu düşünüyorum açıkçası. Yani bu köstebek gibi her bir tarafı kazılmış ülkeden, kimler büyük kazançlar sağlıyor ve ne pahasına sağlanıyor? 2023 hedefleri, bu denli ekonomik çarkı döndüren projeler yani düşünün, demir çelik sektörü, çimento, taşımacılık, işte başkaca birçok sektörler buradan ekmek yiyorlar yani Hükümet açısından halkın buralarda Hükümete desteğinin sağlanması açısından ciddi kaynaklar olduğunu düşünüyorum.

Şimdi, bir üçüncü köprü, üçüncü havaalanı, çokça konuşulan mega projeler. Bu üçüncü havaalanının kuzey ormanlarını yok ettiğini, orada bütün doğa, canlı yaşamını tahrip ettiğini ve buna karşı ciddi bir şey var, tepkinin olduğunu biliyoruz. Yani hava ulaşımı rahatlatılıyor Atatürk Havalimanından buraya kaydırılıyor da onun yerine gelecek yükler, nüfus artışı, kara yolu keşmekeşliği ve üzerine o doğa katliamı. Hangi tercihlerle yapılıyor bu? Atatürk Havalimanının modernizasyonu çok daha düşük rakamlarla yapılabileceksen ve buradan artırılacak rakamlar ulusun, halkın başkaca ihtiyaçlarına harcanabileceksen neden bu tercihler yapılıyor?

Üçüncü köprü, övünüyor, çokça itiraz var ama bu üçüncü köprüde de yine kamuoyunda biliyorsunuz, 3 işçinin ölümüyle... Acele, acele hani şu madenlerdeki "Haydi, haydi" düzeni var ya, herhâlde 29 Ekim 2015'e yetiştirmek adına gerekli tedbirler, önlemler alınmadığı için bu işçinin ölümü de gerçekleşiyor.

Şimdi, trafikte can kaybı. Oranlar verildi, hakikaten Avrupa'ya göre biz düşük oranlardaymışız. Yani dışarıdan bakanlar için çok gerçekçi gelmiyor. Yani bakıyoruz, kara yolları kan revan içerisinde ama Avrupa'ya göre düşük oranlar. Nasıl yapılıyor bu istatistikler ya da orantılamalar? Hayret ediyoruz. Son Isparta Yalvaç'taki kazadan sonra özellikle.

Değerli Bakana şimdiye kadar çeşitli sorular sorduk ama bunlara diğer bakanlıklarda olduğu gibi yanıtlar alamadık. Mesela, bu Avcılar, en son yakın zamanda gerçekleşen üst geçit faciası yani bir tanker, damperi kalkmış bir tanker geliyor, geliyor öyle üst geçidi aşağıya indiriyor, 1 kişinin ölümü, 1 kişinin ağır yaralanması. Bu trafik denetimleri, kara yollarındaki bu radar sistemleri bunları nasıl görmüyor? Yine, Kumburgaz'da o deniz bisikletiyle açılan ve 5 gencin ölümü, 1 tanesinin cenazesine ulaşıldı, diğerleri hâlâ bulunamadı bildiğim kadarıyla.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Tüzel, toparlarsanız.

ABDULLAH LEVENT TÜZEL (İstanbul) – Toparlıyorum Sayın Başkan.

Yine, önemli bir çevre meselesi, tabii limanlar bu memleketin ihtiyacı ama Çanakkale halkının bir şikâyeti var: Büyük demir çelik işletmelerinden İÇDAŞ, kendi ihtiyaçları için orada bir liman kuruyor ve çevreye büyük bir kirliliği de beraberinde getiriyor. Bununla ilgili çokça çevre eylemleri oldu, bunları biz Bakanlığın gündemine de getirdik. Ancak henüz yanıt alamamış değiliz. Yani, bu dört bir tarafı örnek, büyük bir gelişmişlik, büyük bir ekonomik çark dönüyor. Dediğim gibi, başlangıçta söylediğim gibi, buradan ekmek yiyenler çok ama öbür taraftan da bu yol ve yap-işlet-devret modelleri çokça yolsuzluk, rant, haksız kazanç ve işçilerin alın teri sömürüsüyle de beraber tartışılmalı. Bu konuları da Sayın Bakanın -ki, gerçekten, böylesi bir göreve getirilmiş olması aslında zannedirim ona verilen değeri ve onun konulduğu yeri de gösteriyor- bu açıdan ciddi bir takip ve izleme içerisinde olmasını ben de diliyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ABDULLAH LEVENT TÜZEL (İstanbul) - Bu vesileyle, bir kez daha kendi memleketi olan Ermenek'te yaşanan maden faciasındaki hepimizin yaşadığı acıyı ben de paylaşıyorum, başsağlığı diliyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

Değerli arkadaşlar, konuşmalar, görüşmeler tamamlandı.

SORULAR VE CEVAPLAR

Şimdi, soru-cevap kısmına geçiyoruz.

Yalnız, toplam on dakika süre biliyorsunuz, arkadaşlarımızdan da çok soru soran var; mümkünse direkt, doğrudan, yorum yapmadan soru sorulursa çok memnun oluruz.

Sayın Akar, buyurun.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Sağ olun, teşekkür ediyorum Başkanım.

Sayın Bakan, Kocaeli'deki TEM otoyolu ve D-100 artık yükü kaldıramıyor. Kocaeli, ülke bütçesine 12 verip 1 alan bir kent, çok mağdur bir kent. Orada bizim bir eski İstanbul yolumuz var, daha önce de sizinle konuşmuştum, onu bir "backup" yol olarak düşünür müsünüz, düşünüyor musunuz, bununla ilgili bir projeniz var mı?

Zaman kısa olduğu için hızlı aktarayım. Yine Türkiye'de en çok ölümlü kazanın olduğu ve her ay mutlaka ölümlü bir kazanın olduğu İzmit-Kandıra yolunun aşaması nedir, ne duruma geldik ve orada sahil kesimine kadar uzatılacak mı yol? Bunları merak ediyorum.

Yine, Türkiye'nin en çok organize sanayi bölgesi bizim kentimizde, 13 tane organize sanayi bölgemiz var, 1 tane de lojistik köy var, Köseköy'de. Bu organize sanayi bölgeleri ile lojistik köy, Köseköy'ün bağlantıları için düşündüğünüz ya da liman bağlantıları için düşündüğünüz bir proje var mı, ne zaman gerçekleştirileceksiniz, ne zaman ihaleye çıkacaksınız? Bunları öğrenmek istiyorum.

Yine, 43 tane liman var bizim kentte. Şu anda Devlet Demir Yollarının projesi, hızlı tren projesi devam ediyor, bir yan yol, 3'üncü yolu biz 2011'de KİT Komisyonunda söylemiştik, "Bu proje burada çalışmaz." demiştik, temel atarken 3'üncü yol çıktı ortaya. 3'üncü yol gerekli ve yapılıyor, liman yatırımları ne zaman bitirilecek, ne zaman yapılacaktır diye soruyorum.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 18.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 54

Bir de, Cengiz Topel Havaalanı var, çok önemli olduğunu düşünüyorum çünkü 3 defa denediniz, çalıştıramadınız. Çalışmama nedenlerini biliyoruz, defalarca açıkladık, yapılması gerekenleri de söyledik. Cengiz Topel Havaalanını çalıştırmayı planlıyor musunuz?

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

Sayın Çelebi buyurun.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Sayın Bakanım, bu sizin ilk bütçe sunumunuz. Rahmetli Sayın Mevlüt Aslanoğlu da burada olsaydı eminim ki bugün size çok takılırdı, çok renkli bir gün olurdu. Ben bu vesileyle hem sizlere başsağlığı dileklerimi iletiyorum hem de Mevlüt Bey'e de Allah'tan rahmet diliyorum.

Yine, sizin şahsınızda Karayolları Genel Müdürlüğü de burada gerçekten çok şükranlarımı sunuyorum.

2 tane sorum olacak. Bir tanesi, Erzurum'dan Horasan'a kadar gelen bir demir yolu ağımız var. Acaba bu demir yolu ağı Horasan'dan, Ağrı üzerinden İran'a kadar uzatılabilir mi?

İkincisi, yine, Bingöl'den Tatvan'a kadar gelen bir demir yolumuz var; tabii bu demir yolumuz Tatvan'da bitiyor, biliyorsunuz, karşı tarafa vapurlarla vagonlar geçiriliyor. Yani, bu tabii biraz bana göre maliyeti yüksek olan bir proje. Acaba, bu Tatvan-Patnos-Erciş ve oradan da Van, Van üzerinden zaten İran'a direkt bağlanabiliyor, öyle bir proje çalışmanız olabilir mi, 2015 yılı, 2016 yılı bütçesine konulabilir mi?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

Sayın Demir, buyurun.

NURETTİN DEMİR (Muğla) – Sayın Başkan, Sayın Bakan; özellikle trafik kazalarında son yıllarda artış var buradaki hesaplara göre. 2013 yılında 161 bin ölümlü kaza, 2014'teyse 281 bin. Burada şunu söylemek istiyorum: Muğla'da da son yıllarda artma var, bunun 2 nedeni olduğunu düşünüyorum kendime göre. Birincisi, bu duble yolların tamamlanmaması rolünün yanında, işletmelerin, önlemlerin yeterince alınmadığı kanısındayım. Biliyorsunuz, ben de geçen yaz yine orada bir trafik kazası geçirmiştik. Bu daha sağlıklı bir hâle getirilebilecek mi? Bunu öğrenmek istiyorum.

İkinci sorum: Ticari araç kullananların alması gereken mesleki yeterlilik belgesi SRC konusunda hâlâ yakınmalar var, düzenlemeler var mı bu konuda, yeni düzenlemeler, yeni şeyler var mı?

Sayın Bakan, özellikle bu Denizli-Aydın demir yoluna ilave olarak Aydın-Çine-Yatağan-Milas-Güllük demir yolu konusunda sizden yardım bekliyoruz, daha önce de görüşmüştük, bu konuda bir gelişme var mı? Onu öğrenmek istiyorum.

Marina, tekne, özellikle, biliyorsunuz Akdeniz'de 100 milyar dolarlık bir sektör ama Türkiye maalesef bu konuda yeterince bir atılım yapamıyor yani önünü açamıyor. Türkiye'nin bu kadar büyük deniz kıyısı olmasına rağmen payı 9 milyarda kalmış durumda. Marinaların ve özellikle deniz turizminin gelişmesi konusunda çalışmalarınız var mı?

Ayrıca, bu bayrak konusunda, Türk Bayrağı'nın sayısı artacak mı?

Ortaca Dalyan'da 500 metreye ulaşan tekneler var, mazot ve sintine kirliliği devam etmekte, yoğun bir kirliliğe yol açmakta.

Son sorum: Sayın Bakan, Bodrum Yalıkavak-Gündoğan arasında Gökçebel turizm yolu ölüm yolu oldu, bu sene 12-13 genç insanımızı kaybettik. Bu yolun sahibi yok, bu yolun sahibi Turizm Bakanlığı mı, Karayolları mı, Büyükşehir Belediyesi mi? Sorduğumuz zaman Büyükşehir Belediyesi, bu yolun tamamlanmadığını, kendilerine teslim edilmediğini söylüyorlar. İşaretleme yok ve herhangi bir önlem yok maalesef ciddi bir sorun. Bu konuda da Bakanlığınızın görüşünü öğrenmek istiyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

Sayın Kalkavan, buyurun.

AHMET İHSAN KALKAVAN (Samsun) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, sorum Sivil Havacılık Genel Müdürlüğüyle ilgili, daha öncede bütçede konuşmuştuk yine. Biz, sekiz-dokuz sene öncesine kadar Samsun'dan biniyorduk, bavulumuzu verip polis gümrük işlemlerimizi yapıp Almanya'ya gidiyorduk veyahut başka bir ülkeye gidiyorduk. Ne zaman ki havaalanları yap-işlet-devret sistemine geçtikten sonra maalesef Samsun'dan örneğin Almanya'ya gideceğimiz zaman bavulumuzu veriyoruz, Almanya'ya kadar, Düsseldorf'a kadar gidiyor ama biz gelip İstanbul'dan işlemlerimizi, polis gümrük işlemlerimizi yapmak zorunda kalıyoruz; yaşlılar için, gençler için, çocuklar için büyük sıkıntı. Aslında bunun sebebi Türkiye için büyük bir vergi kaybı. Yani, şu anda, Samsun'da, hacca giderken bütün işlemler yapılıyor, niçin yurt dışına giderken yapılmıyor? Sebebini izah etmek istiyorum arkadaşlarımızı bilsin diye, siz muhakkak biliyorsunuz: Şayet, Samsun'dan yurt dışına polis işlemlerini, gümrük işlemlerini yapıp gidersek 5 avro para veriyoruz vergi olarak, bu Devlet Hava Meydanları İşletmesine gidiyor ama bunu kaldırdılar. Şimdi yurt dışına gitmek için bütün işlemler Ankara, İstanbul, Antalya, İzmir, Dalaman'dan yapılıyor, buralardan yapıldığı zaman yap-işlet-devret yoluyla o havalimanlarını işletenlere örneğin İstanbul'dan gideceksek TAV'a kişi başına 12 lira veriliyor. Yani bunca giden insanları düşününce bu vergi kaybının sebebini öğrenmek istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

Sayın Keskin, buyurun.

ADNAN KESKİN (Denizli) – Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Sayın Bakanım, şu an devam eden, Bakanlık olarak yapmış olduğunuz projelerin toplam tutarı nedir? Bu tutarın yüzde kaçını dış kredi, yüzde kaçını yap-işlet-devret, yüzde kaçını öz kaynaklarla karşılanmaktadır?

İki, 2003 yılına kadar kaç ile demir yolu gitmiştir, 2003'ten bu yana kaç ile demir yolu gitmiştir?

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 18.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 55

Üç, şimdiye kadar yapmış olduğunuz projelerin yüzde kaçını termin süresi içerisinde tamamlanmıştır?

Dört, önce OGS, artı, KGS kullanılıyordu, KGS kalktı yerine HGS geldi ve PTT 20 milyon TL para harcadı. 2013 yılı sonu itibarıyla OGS'nin kalkacağı ifade edilmesine rağmen devam ediyor, o zaman bu 20 milyon TL niçin harlandı? PTT şubeleri birçok yerde, kırsal alanda banka gibi çalışmaktalar ancak bu banka şubeleri Aktif Bankın şubesi gibi çalışmaktadır. Bu konuyla ilgili bir ihale yapılmıştır, Aktif Bank nasıl seçilmiştir?

Teşekkür ediyorum efendim.

BAŞKAN – Sayın Zozani, buyurun.

ADİL ZOZANI (Hakkâri) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, tren hatlarının lojistik amaçlı kullanımına ilişkin bir eylem planlamanız olacak mı ve buna bağlı olarak da Siirt-Kurtalan-Şırnak-Cizre bağlantısını sağlayan ve özellikle oradaki madenlerin de tren yolu üzerinden nakli konusunda kolaylık sağlayacak bir hatta ihtiyaç var, böyle bir planlamanız, projeniz var mı?

İkinci olarak, konuşmamın içerisinde ihtiyaç olarak ifade etmiştim, Hakkâri-Şırnak bağlantı yolunu bu seneki planlamanıza alıyor musunuz, yatırım programınıza alıyor musunuz? Bu yıl açılan 3 yeni sınır kapısında verimlilik elde etmek için bu bir ihtiyaçtır, bunu yatırım programına alıyor musunuz? Ayrıca -bu konuda da taahhüdünüzü ve fikrinizi artık kayıt altına almak gerektiğini düşünüyorum, buna ihtiyaç duyuyorum- Hakkâri Merkez-Gupsi mesafesinin...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Evet...

ADİL ZOZANI (Hakkâri) – Tam böyle kayıt altına almaktan söz etmişken Sayın Başkan kesildi.

BAŞKAN – Kayıt alamıyoruz çünkü süre doldu.

ADİL ZOZANI (Hakkâri) – ...bu mesafesinin kara yolları ağına alınması konusunda fikrinizi soruyorum - yapacağınız yol Sayın Bakan- bu konuda ne yapıyorsunuz?

Son bir sorum şu: Şimdi, 3'üncü köprünün isim meselesi çok tartışma konusudur ve toplumun önemli bir kesiminde de bu Yavuz Sultan Selim isminin değiştirilmesi yönünde bir talep var, bu talebe ilişkin bir tutumunuz var mı, bu isim değişikliği mümkün mü, ne düşünüyorsunuz? Bu sorularımıza cevap verirseniz sevinirim.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Güneş, buyurun.

HURŞİT GÜNEŞ (Kocaeli) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ben oldukça kısa konuşacağım.

Bir konuyu öğrenmek istiyorum, o da şu: Devlet Demiryollarının özelleştirilmesi gündemde mi? Değil ise ve bazı başka uluslararası deneyimlerden öğrendiğiniz bazı bilgiler varsa özelleştirme yerine serbestleşme veya rekabet gibi başka sistemler düşünülmüyor mu? Bu konuda mutlaka İngiltere'deki özelleştirme deneyimini hatırlatmak gerekir. İngiltere devlet demir yollarını veya millî demir yollarını özelleştirdikten sonra sinyalizasyon nedeniyle olağanüstü iş kazaları çıkınca yeniden devletleştirilmesi yahut kamulaştırılması gündeme gelmiştir. Türkiye'de iş kazaları özellikle belli sektörlerde ve hemen hemen tüm sektörlerde genel olarak yaygın olduğu için ve demir yolları uzun yıllardır İngiltere'nin aksine, kullanılmamış olduğu için, Türkiye'de yaygın olarak böyle bir kullanım olmadığı için böyle bir deneme karşısında olağanüstü yüksek kazalarla karşılaşılacağını hatırlatmak isterim. Umarım böyle bir hazırlık yoktur. Türkiye'de böylesi bir özelleştirmeye çok uzun yıllar vardır. Yaygın bir biçimde yapısal olarak demir yolları oturmadan böyle bir şeye asla girişilmemelidir.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

Sayın Demiröz, buyurun.

İLHAN DEMİRÖZ (Bursa) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Sayın Bakanım, açık ve net, hızlı trenle ilgili şunu sormak istiyorum: Bursa-Yenişehir etabı için ödenek, ne yazık ki sürpriz sonuçlar sonunda bitti. Bu 2015 yılında Bursa-Yenişehir Hızlı Tren Hattı bitecek mi? Ne kadar ödenek ayırıyorsunuz? Bunu öğrenmek istiyorum, bir.

İki: Yenişehir-Bilecik hattında ise ortada ne güzergâh var ne de proje var. Bu proje ne zaman yapılacak? Bursa-Yenişehir ve Yenişehir-Bilecik tamamen ne zaman bitecek? Bir tarih verecek misiniz diyorum. İkinci sorum bu.

Üçüncüsü: Konuşmamda da belirttim, Bursa-Keles, devamlı, yıllardan beri arkadaşların "Ödenek aldık." dedikleri, programa bir bakıyorum, toplam proje 34.320; 8 harcanmış, konulan ödenek 2. Demek ki bu, 2019'a kadar bu gidişle bitmeyecek. Sayın Hüseyin Bey, hayal kurdu Domaniç ile ilgili, şeyle ilgili. Etüt projesine bile para alınmamış. Bakın, ben, hemen buradan arkadaşşıma söyleyeyim, onu özellikle incelesin. İnegöl-Bozhüyük Ayrımı-Domaniç Etüt Proje, 2012'de başlamış; 578.200 lira para vermişsiniz. Bir de onu söylüyorum.

Son olarak da Sayın Bakanım, İnegöl-Yenişehir devlet yolunda 31.135 proje toplamı, 2013 sonuna kadar 4, ödenek olarak da 2. Yani bunlarla hiçbir yere varılmayacağını özellikle belirtiyorum. Bunları öğrenmek istiyorum.

Teşekkür ediyorum Sayın Bakan.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

Sayın Ulupınar...

ÖZCAN ULUPINAR (Zonguldak) – Sayın Bakanım, Filyos Limanı'nın ihalesini yaptık, yapımına ne zaman başlarız?

Zonguldak-Ankara, Zonguldak-İstanbul arası duble yol çalışmaları ne zaman tamamlanır?

Bir de Zonguldak-Gökçebeğ-Karabük arası yeni tren setleri ne zaman hizmete alınacak?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Ulupınar.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 18.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 56

Sayın Kuşoğlu, buyurun.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakanım, konuşmam sırasında sorduğum sorular geçerli, ilave etmeyeyim, tekrarlamayayım ama Polatlı-Kartaltepe’de bir panoramik müze var, dünyanın en büyük müzesi iddiası var. O müze Devlet Demiryolları Vakfına ait. Ama çürümeye terk edilmiş vaziyette, bakımı falan yapılamıyor, rölyefler sökülmüş, üç yıldan beri sıkıntılar var. Onunla ilgili ne düşünüyorsunuz? Ne yapılacak? Kültür Bakanlığına veya bir başka tarafa devri söz konusu olmayacak mı? Yazık, günah. İyi şeyler vardı çünkü orada.

Teşekkür ederim Sayın Başkan.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

Sayın Seçer...

VAHAP SEÇER (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, Sayın Maliye Bakanı da bu konuda bir açıklama yaptı toplantıda, Plan ve Bütçede yine. Haydarpaşa, Kablo Net ve PTT’nin özelleştirilmesiyle ilgili bir çalışma var mı? Onu öğrenmek istiyorum.

Ayrıca, 2531 sayılı Yasa’yla emekli olan memurların yapamayacağı işler düzenlenmiş ancak Karayollarından emekli olan mühendisler var. Burada yasa gereği üç yıl içerisinde son iki yıl görevli olduğu alanda emekli olduktan sonra herhangi bir faaliyette bulunamıyor ama Karayollarının uygulamasında sadece faaliyet alanı içerisinde değil, bütün birimlerde onlara -iş bitirmeler vesaire oluyor- iş verilmediği yönünde şikâyetler var. Bu konuda sizden bilgi istiyorum.

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI LÜTFİ ELVAN (Karaman) - Emekli olanlara mı iş verilmiyor?

VAHAP SEÇER (Mersin) – Evet.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

Sayın Şahin, buyurun.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Sayın Şahin az önce hayal kurmuştu zaten.

BAŞKAN – Kim?

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Sayın Şahin.

BAŞKAN – Ama soru soracak sadece.

HÜSEYİN ŞAHİN (Bursa) – Teşekkür ediyorum Başkanım.

Allah razı olsun Başkanım.

Evet, hayal kurmaya devam, siz kurun, AK PARTİ yapıyor zaten.

Sayın Bakanım, öncelikle, Bursa’da gerçekleşen bütün projeler için teşekkür etmiştik, Keles yolunda, Yenişehir-İnegöl yolunda, Domaniç yolundaki çalışmalar için. Yalnız, hızlı trenin de 2018 yılında devreye alınacağını ama özel bir gayret göstererek 2017’ye alınacağını sabah konuşmanızda beyan etmiştiniz.

Bizim havaalanımız var. Havaalanından bundan altı yedi sene önceye kadar Türk Hava Yolları da uçtu, Sun Ekspres de uçtu. Diyarbakır, Trabzon, Erzurum, zaman zaman yaz döneminde Antalya’ya da uçtu. Sonra tarifeli seferler kaldırıldı. Sonra, Bora Jet uçmaya başladı. Bora Jet, sabah bir sefer, akşam bir sefer yapıyordu Ankara’ya gidişli dönüşlü. Diğer seferler kalktı, Ankara seferi de kalktı şimdi. Bursa’dan Ankara’ya da ulaşım yok. Bir tek Bora Jet Bursa-Adana uçuşunu yapıyor. Bursalı hemşehrilerimiz de haklı olarak hava yolunu da kullanarak Anadolu’nun diğer illerine uçmak istiyorlar ama bu konuda sizin ciddi desteğinize ihtiyacımız var. Daha önceki uçuşlarda bu Anadolu uçuşlarının yüksek dolulukta olduğunu görmüştük.

Bu konuya biraz dikkat ederseniz çok seviniriz Sayın Bakanım.

İlginizi istirham ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

Sayın Üstün, buyurun.

FERAMUZ ÜSTÜN (Gümüşhane) – Sayın Bakanım, ben konuşmamda da belirttiğim gibi...

Arkadaşlar, benim sorularım kaynamasın, önemli şeyler soracağım.

BAŞKAN – Buyurun Feramuz bey.

FERAMUZ ÜSTÜN (Gümüşhane) – Konuşmamda da belirttiğim gibi, özellikle karayoluyla ilgili yapılması gerekenlerin büyük bir kısmı yapıldı. Ben, şahsınıza ve Karayolları Genel Müdürümüze teşekkür ediyorum ama demir yolu, hızlı tren projesinin, Ankara-Kars Hızlı Tren Projesi’nin Karadeniz’e bağlanma projesi var, onun hakkında bilgi almak istiyorum. Gümüşhane’den geçecek hızlı tren projesi, Karadeniz’e bağlanacak.

İkincisi de Salyazi’da bulunan, Gümüşhane ve Bayburt’un ortak bir beklentisi olan, yarım olan havaalanının akıbeti hakkında, proje hakkında bilgi almak istiyorum ve bu işler yapıldığı zaman diğer genel müdürlerimize de teşekkür etmek istiyorum. Şimdiden onlara da başarılar diliyorum.

Hayırlı olmasını diliyorum bütçemizin.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

Sayın Mustafa Şahin, buyurun.

MUSTAFA ŞAHİN (Malatya) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın Bakanım, ülkemizin üçte 2’si dağlık, engebeli olan coğrafi zorluklara, iklim şartlarının zorluklarına ve olumsuzluklarına rağmen asla bu zorluklara sığınmayarak tünel, viyadük, demir yolu, bölünmüş yollar, hava limanları ve deniz limanları yaptınız. Havadan ve karadan kablolar döşeyerek, yetmedi, uzayda çalışma başlatarak ve akıl yollarını inşa ederek ülke insanımızın layık olduğu yaşam seviyesine çıkarmaya, Avrupa Birliği standartlarına uygun, modern bir ulaştırma altyapısını kurmaya gayret ettiniz...

BAŞKAN – Sayın Şahin, sorunuzu alalım lütfen.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 18.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 57

MUSTAFA ŞAHİN (Malatya) – ...çaba gösterdiniz ve dönemimize kadar ezilen, dışlanan, horlanan, aşağılına, ihmal edilen milletimizin hep duasını aldınız.

Ayrıca, dünyada örnek gösterilen ve “Türk modeli” diye anılan hava limanlarımız, uzmanların ve bazı kesimlerin hayallerinin dahi yetmediği, tahminlerini altüst eden çalışmalarla Boğaz’ı demir yolu ve kara yoluyla geçen, tüp geçitler ve her ilimizi bölünmüş yollarla birbirine bağlayan kara yollarımızı, bütün bu çalışmalarını on yıla sığdırarak yapmış olduğunuz bunca yatırımın başarısındaki sırrı nedir? Milletimiz bunu öğrenmek istiyor. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Bakan, başka soru almaya gerek yok bence, en önemli soru soruldu.

Değerli arkadaşlar, başka soru var mı? (CHP, MHP ve HDP sıralarından “Var, var” sesleri)

Var da Sayın Şahin’in sorusu zaten kapsıyor hepsini.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Vıcık vıcık oldu, cılkı çıktı. Kes, daha iyi.

BAŞKAN - Hayır, hepsini kapsıyor zaten, bütün soruları içine...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Hüseyin, rekor gitti, senin rekor gitti vallahi. Sayın Şahin’in taklası daha güzel oldu. Kusura bakma.

BAŞKAN – Arkadaşlar, lütfen... İnanın, bakın yirmi dakikayı da geçtik.

Arkadaşlar, lütfen...

Sayın Kaplan, buyurun.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Sayın Bakan, Uzay Ajansı merkezini kurmuşsunuz Hayırlı olsun. İlk Müslümanı kuyruklu yıldız ne zaman göndermeyi düşünüyorsunuz?

İZZET ÇETİN (Ankara) – Sayın Başkan, Meclisin itibarını bu kadar düşürmeye hakkınız yok.

BAŞKAN – Lütfen... Nasıl soru soracağına mı karışacağım?

HASİP KAPLAN (Şırnak) - Uzay merkezini ilk kez kurduğunuz için söylüyorum.

Bir, önleyici dinleme varken, MİT’in de istediği gibi dinlediği bir ortamda, bu Hükümeti koruma kanununda yine gizli dinlemede, tekrar adli dinleme oranında geniş yetkiler size veriliyor.

5651 sayılı Yasa kapsamında kapatılan web sitelerinin listesini bize verebilir misiniz veya yayınlar mısınız? Bunun içinde 200 tane muhalefet yayını var, mesela Azadiye Welat’tan tutun da şeye kadar... Bununla ilgili bilgi verir misiniz?

AİHM kararlarını uygular mısınız?

Bu konudaki yine Anayasa Mahkemesinin verdiği kararlar doğrultusunda TİB tarafından işletmelere bir iade var mı?

Yine, TİB’in kapatma yetkisi hangi suçları kapsamakta? Örneğin bir mahkeme kararı yokken yakın zamanda - 30 Eylül 2014- Radikal gazetesinde Ezgi Başaran “Dingoların Bilim Dünyasından Acıklı Haberler” diye bir makale yazmış ve mahkeme kararı olmadan yasaklanmış, hâlâ da yasaklı yazı. Neden kaynaklanıyor?

1981 de Avrupa Konseyi 108 no.lu kişisel verilerin korunması yönündeki konvansiyonu imzalamış olmamız rağmen, kişisel verilerin korunması konusunda kaçak olduğu söyleniyor. Bu konuda bir çabanız var mıdır?

MİT Yasası’na ilişkin olarak size ciddi eleştiriler var. MİT, TİB’le beraber, sizinle beraber mi çalışıyor, yoksa size ihtiyaç duymadan mı çalışıyor? Onu soruyorum.

BAŞKAN – Sayın Kaplan, lütfen...

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Son soru: İnternet sansürünün ekonomideki etkisi ne oldu? Böyle bir tespitiniz var mı?

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Sayın Başkanım, son bir soru, müsaadenizle.

BAŞKAN – Sizin kaçınıcı soru?

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Son, tek soru.

BAŞKAN – Evet...

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, dikkatimi çekiyor, ben her uçağa binip Van’a gittiğim zaman ya da Diyarbakır’a gittiğim zaman, Şırnak’a, Mardin’e gittiğim zaman, emin olun, hiç ihtiyaç duymadığım dillerle anonslar yapılıyor. Örneğin, İngilizce. Bir tek İngiliz uçakta yok ama hep İngilizce anons yapılıyor. İngilizce yerine -İngilizceye karşı değilim, keşke bilsem ama- Kürtçe anons yapılırsa daha iyi olmaz mı? Bu konuda bir düzenlemeniz olacak mı?

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

Sayın Bağcı, buyurun.

CAHİT BAĞCI (Çorum) – Teşekkür ederim Başkanım.

Sayın Bakanım, ihracatı ithalattan her zaman fazla olan, organize sanayi bölgesinin limanlarla demir yolu bağlantısı henüz kurulmamış bir sanayi şehriyiz. Kırıkkale-Çorum-Samsun Demir Yolu Projesi’nin 62’nci Hükümet Programı’nda yer almasından mutlu olduğumuzu belirtmek istiyorum. Bugünkü bütçe sunuşunuzda demir yolunun 2015 yılı uygulama projesi yapılacak hatlardan birisi olarak zikredilmektedir. Uygulama ihalesinin bir an önce yapılmasını beklediğimizi ifade etmek istiyorum.

Bir diğer husus, Çorum’un Merzifon Havaalanı’yla bağlantısını sağlayacak yol zorunlu kamulaştırmada yaşanan sorunlar nedeniyle dört yıldır yapılamamıştır, bu hususu takdirlerinize sunuyorum.

Ayrıca, Çorum-Osmancık ve İskilip-Çankırı yollarının ihalesini beklediğimizi belirterek başarılar diliyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

Sayın Çam, buyurun.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 18.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 58

MUSA ÇAM (İzmir) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Konuşmamın içerisinde söylemiştim Sayın Bakan. Pullara bastırılacak resimlerin sağlanmasıyla ilgili bu konuda bir yönetmelik var. Bu yönetmeliğin 15'inci maddesine göre, pullara basılacak resmin yarışma açılmadan sağlanması, 16'ncı maddesinde ise pullara basılacak resmin yarışma açılmak suretiyle sağlanmasıyla ilgili, 2 madde var. Acaba, kaçak sarayla ilgili pullar bastırılırken 15'e göre mi yapıldı 16'ya göre mi yapıldı? 15'e göre bugüne kadar kaç pul basıldı bunu öğrenmek isterim.

İkincisi de, İzmir'de Narlıdere girişleri var otoban Çeşme yolunda. Trafik çok sıkışık, Karayollarının acaba bu girişleri Güzelbahçe'ye alma şansı var mıdır?

Bir de, Almanya'nın Gizli Enformasyon Merkezi'nin Ankara'da bir teşkilatı olduğu söyleniyor. Bu, gerçekten var mıdır? Türkiye, Almanya'nın Ankara'daki bir şubesinden mi dinleniyor, bunun ilgili bilgiler nelerdir, verirseniz sevinirim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

Sayın Susam, buyurun.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Sayın Bakanım, bildiğiniz gibi, kooperatiflerin belge alabilmesinde ana mal sorunu, öz mal sorunu diye bir sorunumuz var. Türkiye'de taşımacılık büyük oranda kooperatifler vasıtasıyla yapılır. Minibüs taşımacıları kooperatifi vardır, kamyoncuların vardır ve benzeri taşıma kooperatifleri vardır. Çıkardığınız yasa gereği, kooperatifler kooperatif adına kamyon, minibüs bulundurmamak zorundadır. Düşünün, ortakları kooperatifin öz malı olarak, araç sayısına orantılı olarak bir araç bulundurursa ancak kooperatifçilik yapılabilir demektedir. Bu da Türkiye'de taşımacılığı, kooperatif sistemiyle bir araya gelmiş -yıllardır yapan- kooperatifçiliği yok etmeye yönelik önemli bir uygulamadır. Türkiye'de bu noktada ciddi bir şekilde lojistik şirketlerince yönetilen bir anlayış vardır, Türkiye'de büyükler yapsın, yıllardır, bu konuda kooperatif kurmuş minibüsçü kamyoncu... Diyelim bir demir çelik fabrikasının yanına kamyoncular kooperatif kurmuş, ona, bu kamyonculara diyorsun ki: "Siz kendi aranızdan buraya kooperatif araç sayısına göre öz malınız olacak kamyon alacaksınız." Bu, gerçekleşmiyor, böyle bir zorlama yanlış bir olaydır, bu bir, bunu kaldırmayı düşünüyor musunuz?

BAŞKAN – Sayın Susam, sorunuzu alalım.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – İkincisi: Örneğin bir mobilyacı mobilyasını taşımak için bir tane minibüs alıyor, minibüsüyle de müşterisinin mobilyasını taşıyor, ondan yılda 3 bin lira belge parası alıyorsunuz K3 belge parası. Ya, adam minibüsünü alıyor, bir zaman içinde kullanıyor, hafta sonu da eşyle çocuğuyla tatile gidiyor, yıllık 3 bin lira para alıyorsunuz, bunu kaldırmayı düşünür müsünüz?

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

Sayın Ayaydın, buyurun.

AYDIN AĞAN AYAYDIN (İstanbul) – Sayın Başkan, sizin aracılığınızla Sayın Bakana bir soru sormak istiyorum: Sabahki konuşmamda Karayolları Genel Müdürlüğüyle ilgili Sayıştay raporunda belirtilen konuları gündeme getirmiştik. Siz, bir bakan olarak bundan sonraki dönemlerde Sayıştay raporlarını dikkate alacak mısınız? Hiçbir bakandan "Evet, ben Sayıştay raporlarına uyacağım." diye bir şey duymadık. Bir bakan olarak sizden bunu duymak istiyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Türel, buyurun.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, konuşmamda belirttiğim sorulara ek olarak 3 kısa soru sormak istiyorum: Birincisi, biliyorsunuz, torba kanunda 2014-2018 yılları yatırım programında yer alacak Devlet Demiryolları yatırımları için dış borçlanma imkânı getirilmişti. Biliyorsunuz, bizim de itiraz ettiğimiz bir maddeydi, bunu kullandınız mı 2014 yılı içinde? 2015 yılı programını hazırlıyorsunuz, hazırlıklar devam ediyor, bunda var mı? 2016-2017'de var mı? Yani buna ilişkin olarak şu ana kadar belirlenen bir gelişme olmuş mudur diye sormak istiyorum.

İkinci soru: Tabii, denizcilik sektörü çok zor bir sektör, bu gemi adamları da –ki kaptan, mühendis, tayfa, çarkçı, makinist gibi- çok zor koşullar altında çalışıyorlar. 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun 40'inci maddesi, fiilî hizmet zammı tazminatlarını, yani diğer bir ifadeyle yıpranma hakkını düzenliyor. Gemi adamlarının da bu yıpranma hakkından yararlanmasına ilişkin talepler var, bu konudaki düşünceniz nedir?

Son sorum: Gönderdiğiniz bütçeler içinde 2013, 2014 yıllarını inceledim, dikkatimi çeken bir şey var: Bakanlık bütçesinde 2013 yılında, 2014'te de –ki bitmedi, ağustos ayı gerçekleştirmeleri var burada- sermaye transferlerinde çok ciddi artış var. 2013 yılında yüzde 302, 2014 yılı Ağustos ayına kadar bile yüzde 75'lik artış var. Bunun nedeni nedir? Bu sermaye transferleri hangi alt kalemden kaynaklanıyor?

Gene, aynı şekilde Sayın Bakan, Karayolları bütçesine baktığımda, gene 2013, 2014 yıllarında ciddi yükseliş var, o da bu sefer sermaye transferi değil sermaye giderlerinden kaynaklanıyor. 2013 yılında yüzde 223'lük bir artış var, 2014 yılında da Ağustos ayı gerçekleşmesine göre yüzde 96. Bunlar nedir? Yani bu kadar ciddi sapmalar, başlangıçta ayrılan ödenekten bu kadar ciddi anlamda sapma neden kaynaklanmıştır, bu doğru mudur?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

Sayın Erdinç, buyurun.

MEHMET ŞÜKRÜ ERDİNÇ (Adana) – Teşekkür ediyorum Başkanım.

Sayın Bakanım, ben de ilimde ilgili 3 kısa soru soracağım.

Birincisi: Konya-Karaman-Ulukışla-Pozantı-Adana Hızlı Tren Projesi'yle ilgili gelinen son durum nedir?

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 18.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 59

Bir diğer sorum: Adana'mızın Merkez Seyhan ve Yüreğir ilçelerini birbirine bağlayan 29 kilometrelik bir Güney Çevre Yolu Projesi var, bunda geldiğimiz son durum nedir?

Bir de, limanlarla ilgili bir soru sormak istiyorum: Adana'mızda liman yok, biliyorsunuz bir tek Yumurtalık'ta kuru yük limanımız var, hâlihazırda konteyner limanı olarak Mersin ve İskenderun kullanılıyor. Kuru yük limanı olarak yine Mersin ve Yumurtalık kullanılıyor. Ancak Mersin bugün itibarıyla ihtiyaçları karşılamakta biraz zorlanıyor gibi, çünkü Adana'dan gelen... İskenderun da Adana'ya uzaklığı sebebiyle ekonomik olmadığından Adana'da yeni bir liman yapımını, özellikle de ihracat portföyümüzün artmış olmasından ve ilerideki hedeflerimiz doğrultusunda böyle bir yatırımı nasıl değerlendiriyorsunuz?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Ben teşekkür ederim.

Buyurun Sayın Çelebi.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Teşekkür ediyorum.

Sayın Bakanım, Patnos ilçemiz Ağrı merkezde 93 kilometre mesafede. Bununla birlikte, Tutak ilçemiz 46, Erciş ilçemiz 43, Adilcevaz ilçemiz 65, Malazgirt ilçemiz 28, Bulanık ilçemiz 65, Tatvan ilçemiz 86, toplam nüfus kriterini aldığımız zaman 360 bin civarına tekabül ediyor. Acaba, Patnos'la Malazgirt arasına bir havaalanı yapmayı düşünüp müsünüz?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

Sayın Aksünger, buyurun.

ERDAL AKSÜNGER (İzmir) – Sayın Bakan, Karayollarıyla ilgili... Daha önce KGS, sonra OGS, şimdi de HGS diye bir sistem getirdiniz. Sizden önce yapıldı bunlar ama bunların geçiş nedenlerini açıklar mısınız? Mesela, OGS bir hızlı geçiş sistemi değil de HGS'yi niye getirdiniz? Ayrıca, merak ettiğim bir söylenti var bu OGS'yle ilgili: Yazılımların İsraili bir firmanın yaptığı ve bundan dolayı geçişlerin yapıldığı söyleniyor, buna bir cevap verir misiniz?

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI LÜTFİ ELVAN (Karaman) - HGS mi OGS mi?

ERDAL AKSÜNGER (İzmir) – OGS'den sonra HGS'ye geçiş var. Çünkü Avrupa'da baktığınız zaman, yirmi yıldır hemen hemen aynı teknolojiyi kullanarak gidiyor konular, biz de son on yılda üç dört tane model değişti, bunun açıklamaları nelerdir?

TİB'le ilgili daha önce sormuştum, o sorularım tabii baki. Bir de taşeron bir dinleme sistemi var mı? Durmadan bu duyular geliyor, özellikle Mecidiyeköy'de böyle bir yer olduğu söyleniyor. TÜRK TELEKOM'un olduğu binada 150 kişinin olduğu ve burada bir taşeron dinleme sistemi yapıldığı konusunda bazı duyular var, sizin bu konuda bilginiz var mı?

İnternet'te filtre uygulaması yapıyor musunuz? Yani ben Mecliste bile "VPN", yani "proxy" kuramıyorum. Yani şu anda mevcut İnternet'te sosyal medya... Herhangi bir yere girdiğiniz zaman "VPN" uygulamasına göre baktığınızda, bir "proxy" kurduğunuzda çok daha hızlı gidiyor ama normalde İnternet'e "VPN" uygulaması bir "proxy" kurmadan giderseniz inanılmaz yavaşlamış durumda. Ayrıca, bir şeye daha söyleyeceğim: Ben Meclisteyken bir Milletvekili olarak "VPN" kuramıyorum, yani beni takip ediyorlar ama bunu böyle alenen yapıldığını biliyor muydunuz?

İzmir-Çanakkale ve İzmir-İstanbul otoyolları zaten şu anda hepimizin de merak ettiği bir konu, yarım kaldı bunlar, ne zaman tamamlanacak, bunlar çok merak ettiğimiz konular.

Bir konu da, merak ettiğim bir istatistik var 2 boğaz köprüsüyle ilgili. Aslında geçiş istatistiklerine baktığınızda, her araç başına –o kadar çok toplu taşıma aracı geçmesine rağmen- 1,25 insan düşüyormuş, yani belediye otobüsleri de dâhil buna. Belli ki insan geçmiyor araç geçiyor buralardan, bununla ilgili bir çözüm öneriniz veya planınız var mı?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Erdoğan...

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Sayın Bakan, üçüncü havalimanı ihalesiyle ilgili olarak öngörülen havaalanı kotu düşürüldü mü? Bu düşürülme sonucunda iddia edildiği gibi 2 milyar avroluk bir ek kâr beşli komisyona sağlandı mı? Eğer sağlanmadıysa toplamda ne kadar bir fayda sağlayacak bu beşli komisyon bu kot farkının düşürülmesiyle? Bu işlem imzalandı mı, gündemde mi, tartışılıyor mu, ne kadar bir maliyet farkı bekliyorsunuz? Eğer bu işlem yapılacaksa bu maliyet farkı nasıl yansıtılacak projeye?

İkinci sorum: Üçüncü havalimanında yer teslimi yapıldı mı? Yapıldıysa hangi tarihte yapıldı, yapılmadıysa yer teslimi yapılmadan beşli komisyon alanda nasıl çalışmaya başladı?

Bir diğer sorum: Enerji Bakanlığındaki ihalelere fesat karıştırmak ve rüşvet suçundan yargılanan Nihat Özdemir, yasaklı olması gerekirken nasıl oldu da üçüncü havalimanı ihalesine katıldı, bu durum ihaleye fesat karıştırmaya suçlu oluşturuyor mu?

Dördüncü sorum: Üçüncü havalimanında bir finansman garantisi var mıdır? Daha önceki açıklamalara bakıldığında, Hazine Müsteşarı bir finansman garantisinin olmadığını, Ulaştırma Bakanlığı ise olduğunu söylüyor. Finansman garantisi kapsamında üçüncü havalimanındaki şirketlere 750 milyon avroluk bir köprü kredisine garanti verilmiş midir?

Beşinci sorum: TAV şirketi şu an hemen hemen tekel olarak Türkiye'deki havalimanlarını işletmektedir ve TAV şirketinin çoğunluğu Fransızlara satılmıştır. Ancak ihale, ağırlıklı Türk şirketi olan TAV şirketine verilmiştir. Bu el değiştirmede Ulaştırma Bakanlığı bir onay vermiş midir?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 18.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 60

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Şu an limanlarımızın Fransızların eline geçmesi konusunda bir işleminiz olmuş mudur?

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Bir iki sorum daha var Sayın Başkan.

BAŞKAN – Ama lütfen yani...

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – TAV şirketinin sözleşmesinde 15 dolar olan yolcu başına garanti 15 euroya çevrilmiş midir, çevrilmişse gerekçesi nedir?

Havalimanlarına verilen talep garantileri kapsamında şimdiye kadar hangi havalimanı için hazineden ne kadar ödeme yapılmıştır? Havalimanları için ayrı ayrı ve toplam olarak bu bedeller nedir? Ve Kütahya'daki Zafer Havalimanı için durum nedir?

Bir de son sorum olarak, TÜRKSAT'ın elinde bulunan 17700 ve 19700 megahertz bazındaki frekanslar TELEKOM'a neden ücretsiz kullanılmaktadır, aynı sorum kablolu TV yayınlarında da vardır. Bu konuda özelleştirilen ve özel sektöre geçen TELEKOM'a devletin bu imkânlarını ücretsiz kullanması karşılığında herhangi bir dava açtınız mı? Bu konuda ne kadar bir gelir kaybı hesapladınız?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

Sayın Değirmendereli, buyurun.

KEMAL DEĞİRMENDERELİ (Edirne) – Sayın Bakanım, hem Karaman Milletvekili olarak hem maden mühendisi olarak Karaman'da yaşanan acı olayla ilgili öncelikle başsağlığı diliyorum. Diliyorum ki, yer altında kalan işçi kardeşlerimize en kısa zamanda ulaşırız.

Şimdi, ben Edirne Milletvekili olarak Edirne'yle ilgili birkaç soru yöneltmek istiyorum. Burada, Bakanlığınızca dağıtılan dokümanda gerek hızlı tren, gerek havaalanlarıyla ilgili projeksiyonlar, önümüzdeki yıllardaki projeksiyonlar da gösteriliyor. Ancak şimdi Edirne'de satılan bir bilgi var: "2017'de Edirne'ye hızlı tren gelecek." deniyor. Yani ben burada Edirne'ye hızlı trenle ilgili ne bir projeden ne de bir hazırlıktan, planlamadan söz edildiğini göremedim. Edirne'ye hızlı tren gerçekten Ne zaman planlanıyor? Yani siz Karaman'a planlamışsınız yani, Konya'dan Karaman'a yani sizin Bakanlığınızda mı, Bakanlığınızdan önce mi bilmiyorum, birçok yere var ama Osmanlı'nın ikinci başkentine ve 3 milyonu aşkın turist alan ve çok kişi tarafından da fark edilmeyen, bilinmeyen bu kentimize, bir de Avrupa'ya açılan kapımıza hızlı tren projesi hangi noktadadır?

İkinci konu da, daha önce hazırlanmış olan bir havaalanı projesi vardı ve havaalanının pisti de vardı, yani 1,5-2 kilometrelik bir pist hazır; sonra, iptal mi oldu bu alan? Bir havaalanı projesi var mıdır? Yine, çok ücra köşelerine, Kastamonu'ya bile havaalanımız var, Edirne'ye havaalanı planlamakta mıdır?

Bir diğer sorum da, Anadolu'nun birçok köşesinde otobanlar veya bölünmüş yollar tamamlanmış iken gerek Edirne-Çanakkale hattında gerekse Tekirdağ-Çanakkale hattında, Tekirdağ-Keşan-İpsala hattında hâlen bu çalışmalar tamamlanamamakta, çok ağır gitmekte ve şöyle bir talihsiz olay da yaşandı: Yani özellikle bu kavşak noktalarında mesela Keşan Yenimuhacir kavşağında gerekli önlemler alınmadığı için geçen hafta çok acı, kötü bir trafik kazası yaşadık, köyden bir genç kardeşimiz yoğun bakımdaydı bugün de maalesef o kardeşimizi de kaybettik.

BAŞKAN – Sorunuzu alabilir miyiz lütfen.

KEMAL DEĞİRMENDERELİ (Edirne) – Şimdi, ben dün bu kavşağı yerinde gördüm, bölge müdürlüğümüzü uyardım bu konuda önlemler alınmasıyla ilgili, müteahhit firma "Ben gerekli önlemleri alıyorum, yasal olarak sorumluluğumu yerine getiriyorum." diyor ancak orada daha ileri önlemlerin alınma ihtiyacı var. Yani bu konuda da ilgililere uyarıda bulunmanızı rica edeceğim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

Değerli arkadaşlar, Bakanlığımızla ilgili ve ilgili kurumlarla ilgili sorular da tamamlandı. Tabii, Sayın Bakanım, on dakikalık soru yarım saati geçince şimdi sizin de doğal olarak sorulara en az yarım yarım saatten fazla cevap hakkınız doğuyor, biliyoruz.

MUSA ÇAM (İzmir) – Olsun.

BAŞKAN – Nasıl? Arkadaşlar, bir Bakanlığımız daha var.

MUSA ÇAM (İzmir) – Sayın Bakanı dinlemekten büyük keyif alırsız.

BAŞKAN – Tamam, siz razıysanız sabaha kadar çalışırız.

Sayın Bakanım, biz yarım saat verelim ama yetmezse, devam edeceğimiz için...

Teşekkür ederiz.

Buyurun Sayın Bakanım.

ADİL ZOZANI (Hakkâri) – Karayolları işçilerinden başlamak koşuluyla bir saat, Karayolları işçilerinden başlayın Sayın Bakan.

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI LÜTFİ ELVAN (Karaman) – Sayın Başkan, Komisyonumuzun çok değerli üyeleri; öncelikli olarak tüm Komisyon üyelerimize yapmış oldukları değerlendirmeler, eleştiriler, öneriler ve sormuş oldukları sorular için çok teşekkür etmek istiyorum. Her bir milletvekilimizin burada dile getirdiği husus bizler açısından son derece önemlidir. Dolayısıyla, her birini hassasiyetle dikkate alacağımızı ifade etmek istiyorum.

İkinci olarak da Sayıştay Başkanlığımıza çok teşekkür etmek istiyorum hazırlamış oldukları raporlar nedeniyle. Elbette, Sayıştay Başkanlığımız Bakanlığımızın, Bakanlığımızla ilgili olan, ilişkili olan, bağlı olan kuruluşlarımızın

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 18.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 61

performansının daha da yukarı çekilmesi yönünde onlar da çaba, gayret sarf ediyorlar. Dolayısıyla, huzurlarınızda da bir yıl boyunca çaba sarf eden tüm Sayıştay üyelerimize de, görevli olan arkadaşlarımıza da çok teşekkür etmek istiyorum.

SÜREYYA SADI BİLGİÇ (Isparta) – Sayın Çetin, işine gelmedi, dinlemiyorsun burayı.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Dinlemez olur muyuz ya, nereden çıkartıyorsun bunu?

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI LÜTFİ ELVAN (Karaman) – Müsaade ederseniz...

BAŞKAN – Arkadaşlar, lütfen, istirahat ediyorum...

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI LÜTFİ ELVAN (Karaman) -Şimdi, değerli arkadaşlar, öncelikle, bir düzeltme yapmak istiyorum soruları cevaplandırmadan önce. Ben bugün sabahki yapmış olduğum ilk sunuşumda “Demir yollarında 2023 hedefini gerçekleştirmek çok uzaktır.” diye bir ifade kullanmadım. Tutanaklar açıktır. Böyle bir ifade basına geçmiş, sanki benim böyle bir ifade kullandığım olmuş gibi. Bu son derece yanlış bir ifade. Sadece, orada sorulan bir soru var idi, zannedersen ilgili muhabir arkadaş yanlış anladı; “Özellikle taşımacılıkta demir yolunun oranı nedir?” diye sorulduğunda biz de “Yüzde 3.” şeklinde bir ifade kullandık. Onun dışında, ne 2023 hedefinin yüzde 3 olduğunu -şu ana kadar yüzde 3'lük bir gerçekleştirme yapıldığını söyledik- ne de “2023 hedeflerine ulaşamayacağız maalesef.” gibi bir ifade kullandık. Öncelikli olarak, bunu hangi muhabirimiz yazmışsa bunun düzeltilmesini istiyorum.

Müsaade ederseniz, hem kara, deniz, hava; deniz yolları ve haberleşmeyle ilgili olarak genel bazı sorular var, bu sorulara yönelik genel bir değerlendirme yapmak istiyorum.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – İşçilerden başlarsanız...

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI LÜTFİ ELVAN (Karaman) – Elbette işçileri de cevaplandıracağım, o da bu kapsamda.

Sorulan çok soru var, zannedersen 200'e yakın soru var. Tabii, bu soruların her birini en ince detayına kadar burada takdir edersiniz ki cevaplandırmam pek mümkün görünmüyor ama istenirse de cevaplandırırım, onu da açıklıkla ifade edeyim.

BAŞKAN – Bir kısmını da yazılı olarak cevaplarsak Sayın Bakanım...

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI LÜTFİ ELVAN (Karaman) – Şimdi, şu ifade edildi: Özellikle ulaştırma sektöründe bir stratejinin olmadığı, bir önceliklendirmenin olmadığı şeklinde bir eleştiri geldi. Aslında, ben konuşmamda, özellikle sunuşumda ifade etmek istedim ama belki merakımı tam olarak anlatamadım, o benim eksikliğim olabilir ama şunu ifade edeyim: Ben konuşmamda da ifade ettiğim gibi, önümüzdeki dönemde ağırlıklı olarak öncelik vereceğimiz alt sektörlerden bir tanesi demir yolu olacak ve demir yolları sektöründeki ödenek artışı diğer işte, kara yolu, deniz yolu, hava yoluna göre biraz daha fazla olacak. Dolayısıyla, demir yollarına daha fazla ağırlık vermek istiyoruz. Özellikle firmalarımızın rekabet gücünün artırılması, iç kesimde yer alan, Anadolu'nun iç kesiminde yer alan illerimizin denize olan bağlantılarının sağlanması amacıyla mutlaka bunu gerçekleştirmek istiyoruz. En öncelikli alanlarımızdan bir tanesi – onu özellikle ifade ediyorum- demir yolu sektörü olacak

Yine, demir yoluna yönelik olarak bir başka eleştiri şu idi: “Demir yolu sektörünü özelleştiriyorsunuz, Devlet Demiryollarını özelleştiriyorsunuz.” Değerli arkadaşlar, Devlet Demiryollarını özelleştirmiyoruz. Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları altyapı yatırımları yapmaya devam edecektir, altyapı yatırımlarından sorumlu bir kurum olmaya devam edecektir ancak burada özellikle taşımacılıkla ilgili bir şirket, bir birim kuruyoruz, kuracağız. Dolayısıyla, taşımacılıkla bir anlamda altyapı yatırımlarını birbirinden ayıracağız. Diğer taraftan demir yollarını...

HURŞİT GÜNEŞ (Kocaeli) – O da devlette mi olacak?

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI LÜTFİ ELVAN (Karaman) – Evet, devlette olacak.

BAŞKAN – Özel sektöre de açılacak yani.

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI LÜTFİ ELVAN (Karaman) – Bir başka husus, “Devlet Demiryollarını serbestleştireceğiz.” dedik. Arkadaşlarımız da “Siz özelleştirmenin kibar bir ifadesini kullanıyorsunuz.” dediler. Şimdi, değerli arkadaşlar, biz gerçekten serbestleştiriyoruz, yani Türk Hava Yollarında yapmış olduğumuz uygulamanın aynısını, bir benzerini Devlet Demiryolları için yapacağız.

HURŞİT GÜNEŞ (Kocaeli) – İngiltere gibi kazalar olur.

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI LÜTFİ ELVAN (Karaman) – Müsaade ederseniz... Şöyle yapacağız: Şimdi, özellikle altyapı yatırımlarını gerçekleştirdikten sonra, biliyorsunuz, bizim ağırlıklı olarak yoğunlaştığımız yatırım alanlarından bir tanesi elektrifikasyon ve sinyalizasyon sistemleri, çok yoğunlaştık. Özellikle, arkadaşlara benim talimatım hep şu oldu: Elektrifikasyon ve sinyalizasyon sistemlerine de ağırlık verelim, bir an evvel bu projelerimizi tamamlayalım. Özel kesime de istendiği takdirde, örneğin herhangi birinize ait bir işletme söz konusu, bu işletmenin bu demir yolu hatlarını kullanabilmesine imkân sağlayacağız. Bununla ilgili modelleri tartışıyoruz, şu anda arkadaşlarımız çalışmalarını yapıyorlar, mevzuat altyapısını oluşturuyorlar, hemen hemen tamamladılar ama biz bir anlamda da özel sektörün devlet tarafından yapılmış, kamu tarafından yapılmış mevcut altyapı yatırımlarını kullanmasını arzu ediyoruz. Bakınız, çok somut örnekler vermek istiyorum...

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – TÜRK TELEKOM'da yapıldı, kârı özel sektörün.

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI LÜTFİ ELVAN (Karaman) – Tabii, bunları konuşacağız değerli arkadaşlar.

Kendi kurumumuzdan, Devlet Demiryollarından örnek vereyim: Şimdi, diyelim ki Elâzığ'dan veya Bingöl'den, Muş'tan bir yükü, maden diyelim...

BAŞKAN – Kayseri'den...

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI LÜTFİ ELVAN (Karaman) – Veya Kayseri'den, en belirgin örneği Kayseri'den...

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 18.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 62

BAŞKAN – Çünkü şu anda 50 liraya taşınıyor.

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI LÜTFİ ELVAN (Karaman) – Kayseri’den vagona yüklüyorsunuz, ya Karadeniz’e gidecek...

BAŞKAN – Karabük’e gidecek örneğin.

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI LÜTFİ ELVAN (Karaman) – Karabük’e gidecek örneğin, normalde özel kesim tarafından işletilse bu belki yedi-sekiz saatte, altı-yedi saatte ulaşması mümkün olacak ama öyle anlar oluyor ki otuz saatte, otuz beş saatte, hatta bir buçuk, iki günde bunun ulaştığı söz konusu olabiliyor. Bu tür sıkıntıları yaşıyoruz.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Efendim, o zaman Devlet Demiryolları Genel Müdürü beceriksiz. Bu, o anlama geliyor.

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI LÜTFİ ELVAN (Karaman) – Efendim, bakın, Bir rekabet ortamını oluşturmamız gerektiğini söylemek istiyorum değerli arkadaşlar. Kamu elbette bunu yapsın. Bakın, biz bugün havacılık sektörünü rekabete açmasaydık Türk Hava Yolları bu kadar güçlenebilir miydi arkadaşlar? Samimi olarak değerlendirelim. Yani eğer biz Pegasus gibi, Onur Havayolları gibi, Atlasjet gibi birçok hava yolu şirketinin Türkiye’de iç hatlarda uçuşunun önünü açmasaydık Türk Hava Yolları bugünkü konumuna gelebilir miydi? Gelmesi mümkün değildi arkadaşlar. Yani Türk Hava Yollarının geçmişini de biliyoruz, zarar eden bir kurum olduğunu da biliyoruz. Dolayısıyla, burada...

HURŞİT GÜNEŞ (Kocaeli) – Yani siz başarılı değilsiniz, onlar başarılı.

BAŞKAN – Hayır, onlarla birlikte. Sayın Güneş, niye tersten anlıyorsunuz?

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI LÜTFİ ELVAN (Karaman) – Sayın Güneş, şöyle ifade ediyorum: Ben burada samimi olarak duygularımı paylaşıyorum sizinle. Şunu ifade etmek istiyorum: Hem kamu hem de özel kesim birlikte çalıştığı takdirde, yarış hâlinde olduğu takdirde gerçekten, hem teknolojik açıdan hem maliyetler açısından çok daha etkin, çok daha verimli olabileceğimizi düşünüyorum ben. Ve bizim çalışmalarımız da, özellikle Devlet Demiryollarının serbestleştirilmesine yönelik çalışmalarımız da bu yönde. Ama bunu biz...

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Sayın Bakan, bu konuyu bir başka zaman tartışalım, bu çok önemli bir konu.

BAŞKAN – Ama şimdi değil yani, lütfen.

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI LÜTFİ ELVAN (Karaman) – Bakın şunu da ifade edeyim: Aykut Bey’in görüşüne de katılıyorum, tartışmaya hazırız, çok samimi olarak söylüyorum. Yani gelin, oturalım, tartışalım bunu.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Başüstüne, hayhay.

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI LÜTFİ ELVAN (Karaman) – Her ortamda da tartışmaya hazırız. Yeter ki biz gerçekten, demir yollarımızı, demir yolu altyapımızı çok etkin olarak kullanalım, verimli bir şekilde kullanalım ve mevcut demir yolu sistemimizi geliştirelim. İşte, değerli arkadaşlar, sizler de kara yolu taşımacılığının taşımacılık sektöründeki payının yüzde 98 olduğunu ifade ettiniz. Peki, bu bizim rekabet gücümüzü artıran bir oran mıdır, yoksa azaltan bir oran mıdır? Elbette azaltan bir orandır. Dolayısıyla, bizim özellikle demir yolu sektörüne ve yük taşımacılığına, demir yolu sektöründe yük taşımacılığına çok önem vermemiz gerekiyor ve bu alanda çok yoğun yatırım yapmamız gerekiyor ve Karadeniz’i Akdeniz’e, batıyı doğuya bir bütün olarak mutlak surette bağlamamız gerektiğini düşünüyorum. Çalışmalarımız bu yönde, demir yolu sektörüne yönelik olarak söylüyorum.

Yine, çok sayıda, özellikle hızlı tren veya yüksek hızlı trene yönelik, değişik illerimize yönelik sorular oldu. Şunu ifade edeyim: Samsun’dan Çorum, Yozgat Yerköy, oradan Akdeniz’e inen hızlı tren hatlarımız olacak. Yine, Edirne’yle ilgili soru oldu; Edirne’den Çerkezköy’e, Çerkezköy’den ta Kars’a kadar uzanan hızlı tren demir yolu hattımız olacak. Edirne’ye yönelik olarak şunu söyleyeyim: Özellikle Çerkezköy -Edirne arasında, Kapıkule’ye kadar olan kesimde daha önce yapılmış olan ve Avrupa Birliği’ne sunulmuş olan bir hızlı tren projemiz var ancak Avrupa Birliğiyle anlaşamadığımız nokta hızlı trenin hızında. Dolayısıyla, biz minimum 200 kilometre hızda olmasını istiyoruz, burada öngörülen hız limiti 140, dolayısıyla, bunun müzakereleri devam ediyor. Yolda 200 kilometre, yükte de 120 kilometre hız yapabilecek bir altyapı yatırımını yapacağız ve bizim için de öncelikli alanlardan birisi. Onu özellikle ifade edeyim.

KEMAL DEĞİRMENDERELİ (Edirne) – Sayın Bakan, tarih; yani ne zaman?

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI LÜTFİ ELVAN (Karaman) - Şimdi, değerli arkadaşlar, bunun kaynağı, fonu Avrupa Birliğinden karşılanıyor. Dolayısıyla, Avrupa Birliğiyle görüşmelerimiz, müzakerelerimiz sürüyor. Eğer bir anlaşma sağlanması hâlinde biz 2015 yılında buna başlayabileceğiz. Onu özellikle ifade edeyim.

Yine, Habur’a kadar uzanan kesimde hızlı...

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, lütfen...

ADNAN KESKİN (Denizli) – Yahu, ne biçim iktidarsınız ya. Nasıl iktidar milletvekillersiniz ya, kendi Bakanınıza bile saygı duymuyorsunuz.

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI LÜTFİ ELVAN (Karaman) – Şimdi, arkadaşlar, şunu söyleyeyim: Yine demir yollarında İzmir’den Orta Anadolu’ya, oradan Akdeniz’e ve Habur’a kadar uzanan bir demir yolu hattı projemiz var, hızlı tren projemiz var. Bunu biz çok önemsiyoruz. Biraz önce Sayın Kaplan da bahsetti, Sayın Zozani de bahsetti, özellikle Habur güzergâhındaki o ağır trafik yoğunluğunu biliyoruz. Mutlaka bizim orada yük taşımacılığına yönelik bir hızlı treni inşa etmek zorundayız. Rekabet gücümüzün artırılması açısından, o kara yolu yoğunluğunun azaltılması açısından son derece önemli.

Yine, diğer taraftan, Karadeniz’den Samsun’dan inen demir yolu güzergâhından bahsettim. Yine Merzifon’dan Erzurum, İran sınırına kadar olan demir yolu güzergâhımız olacak. Kars’a kadar uzanan demir yolu güzergâhımız var. Bunların hepsini açılış konuşmamda sizlerle paylaştım. Bunların yatırımlarını, peyderpey başlayarak gerçekleştirmeye

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 18.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 63

çalışacağız. Bu konuda şunu da ifade etmem gerekiyor: Bir dış proje kredisi -uzun vadeli- arayışı içindeyiz aynı zamanda. Bunu samimiyetle sizinle de paylaşmak istiyorum. Özellikle demir yolu yatırımlarının ekonomimize çok ciddi bir getiri sağlayacağına inanıyoruz ve bu çerçevede uzun vadeli dış borçla ilgili bir çalışmamız devam ediyor. Tabii, somut bir gelişme sağlandığı takdirde bunu da sizlerle elbette paylaşacağız.

Bir başka önemli proje de -belki ona girmem gerekiyor demir yolu sektöründen çıkmadan evvel- Kars-Tiflis-Bakü, çok konuşulan ve Sayıştay raporunda yer alan bir proje. Değerli arkadaşlar, şunu ifade edeyim bu projeye ilgili olarak, bugüne kadar 440 milyon dolarlık bir harcama gerçekleşmiş. Aşağı yukarı gerçekleşme oranı yüzde 83 yani sadece yüzde 17'lik bir kesimi kaldı. Bu proje, bizim açımızdan, ülkemiz açısından son derece önemli bir proje. Sadece ülkemiz açısından değil, gerçekten Batı'nın Asya'ya bağlantısı açısından da son derece önemli. Biliyorsunuz, bu güzergâh Gürcistan, oradan Azerbaycan, Hazar Denizi'nden geçerek hem Türkmenistan'da Türkmenbaşı Limanı hem de Kazakistan'da Aktau Limanı'na ulaşan bir güzergâh, oradan da Çin'e kadar uzanan bir demir yolu güzergâhı ve o bölgede, özellikle Kazakistan ve Çin'de çok ciddi demir yolu yatırımları olduğunu görüyoruz ve Çin'e kadar uzanan hattın kısaltılmasına yönelik, demir yolunun kısaltılmasına yönelik ciddi yatırımların başladığını da biliyoruz.

Bizim için diğer bir güzergâh ise, biliyorsunuz, İran üzerinden, yine Türkmenistan üzerinden geçen yol. Bu güzergâh, bizim için uzun bir güzergâh. Mutlaka bu Kars-Tiflis-Bakü demir yolu projesini tamamlamamız gerekiyor. 2015 sonu itibarıyla bu projeyi tamamlayacağız. Yüzde 17'lik bir kısım kaldı sadece ve şu anda basında yer alan "Proje durmuş." şeklindeki ifadeler doğru ifadeler değil. Şu anda yüklenici firma -size tam sayıyı da söyleyeyim- çalışmalarını yürütüyor. Tam olarak rakamları da vereyim: Şu anda 463 kişilik bir grup aktif olarak bu sahada çalışıyor. Yine 225 adet de büyük iş makineleri -küçük iş makinelerini saymıyorum- şu anda Kars-Tiflis demir yolu projesinde, Türkiye kısmında çalışmalarına devam ediyor.

Burada dile getirilen, özellikle Sayıştay tarafından da gündeme getirilen ve zaman zaman benim de dile getirdiğim bir husus var. Özellikle ihale tekliflerinde belirli kalemlere çok yüksek fiyat verilmesi, bazı kalemlere ise düşük fiyat verilmesi. Gerçekten bu bizim kanayan bir yaramızdı, bunu açıklıkla ifade ediyorum. Bu sorun sadece kara yolu yatırımları veya demir yolu yatırımları için değil, birçok yatırım için de, yapılan birçok kamu yatırımları için de söz konusu olan bir problem. Burada özellikle bu problemin giderilmesine yönelik, 2013 yılında, bir tedbir alındı ve bir nebze de olsa bu sorunların çözümüne yönelik oluşturulan, ortaya konulan tedbirler bir noktaya kadar bu sıkıntıların yaşanmasına engel olmaya başladı. Ama sorun tam manasıyla çözüldü mü diye soracak olursanız, hayır, çözülmüdü. Bu sorun mutlak surette çözülmelidir, çözülmek zorundadır ama burada yaşanan sıkıntı şu değerli arkadaşlar: İşte, arkadaşlarımız da ifade ettiler, dediler ki: "Efendim, kurum ihaleyi iptal etsin doğrudan." Evet, ben göreve gelir gelmez arkadaşlarıma şu ifadeyi kullandım -arkadaşlarım da burada- dedim ki: Bu tür, gerçekten birim fiyatının 20 katı, 30 katı, 40 katı teklif verenler olursa doğrudan bu ihaleyi iptal edeceksiniz. Ben bu talimatı verdim arkadaşlara fakat bizim bu talimatı vermemiz ve bizim bu yönde uygulama yapmamız sorunu çözümüyor. Neden çözümüyor? Çünkü sizin bu kararınız neticesinde belki bu teklifi veren, birim fiyatın 20 katı, 30 katı teklifi veren firma en düşük teklifi vermiş oluyor. Mahkemeye gidiyor, bir hafta sonra mahkeme kararıyla geliyor senin önüne, diyor ki: "Al mahkeme kararımı, bu işi ben yapacağım." Ne yapacaksınız?

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Kamu ihale mevzuatını değiştireceksiniz Sayın Bakan.

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI LÜTFİ ELVAN (Karaman) – Şimdi, burada sıkıntımız var arkadaşlar...

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Biz de samimiyiz, çok samimi söylüyoruz.

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI LÜTFİ ELVAN (Karaman) – ...yani bu sıkıntıyı ben, bakın, samimi olarak sizlerle paylaşıyorum yani bu sorunu çözmemiz gerekiyor, birlikte oturup konuşmamız gerekiyor ve bu sıkıntılar, inanın... Bakın, Kars-Tiflis-Bakü projesinde o kadara uzun süreci var ki arkadaşlar, o kadar uzun süreci var ki... Yani KİK'e gidiyor, KİK'ten yargıya gidiyor, yargı bir karar alıyor, oradan tekrar KİK'e geliyor, KİK'ten yargıya gidiyor, tekrar KİK'e gidiyor ve bu süreçte biz bekliyoruz kamu kurumu olarak ve daha sonra...

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Sayın Bakan, Kamu İhale Kanunu'nu 80 kez değiştirdiniz.

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI LÜTFİ ELVAN (Karaman) – ...en son Danıştaya gidiyor. Danıştayın kararı bir üst mahkeme olarak kesin, o mahkeme kararı neyse o karar istinaden, verilen karar neyse o karar uygulanıyor.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Maliye Bakanı da aynı şeyden şikâyetçi, bu kamu ihale mevzuatından.

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI LÜTFİ ELVAN (Karaman) – Şimdi, böyle bir sorunumuz var arkadaşlar yani bu sorunu... Ama ben şurada çok açıklıkla ifade ediyorum, devletin 1 kuruşu bizim için çok değerlidir. Eğer herhangi bir şekilde, devletin 1 kuruşu dahi olsa, yanlış iş yapan varsa ben Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı olarak bunun gereğini yaparım, çok açık ve net söylüyorum. Ama yasal düzeyde yaşadığımız sıkıntılar var arkadaşlar. Ya, bu sıkıntıları aşmak zorundayız. Mahkeme kararını önünüze koyduktan sonra siz bakanlık olarak ne yapabilirsiniz arkadaşlar, sorarım size, ne yapabilirsiniz. (CHP Sıralarından Gürültüler)

VAHAP SEÇER (Mersin) – On iki yıldır niye değiştirmediniz Sayın Bakan, on iki yıldır? Yani on iki yıldır her şeyi değiştirdiniz de bunu niye değiştirmediniz? Çok daha radikal şeyleri değiştirdiniz, bunu neden...

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI LÜTFİ ELVAN (Karaman) – Şimdi, değerli arkadaşlar, müsaade ederseniz demir yolu sektöründen...

Tabii, bu arada şu da var: Şimdi, tabii, 440 milyon dolarlık bir yatırım gerçekleşmiş ama burada, başlangıçta... Şimdi, bir de bunun avan projesiyle çıkılmamış. Özellikle Aykut Bey, siz bahsetmiştiniz, avan projeye çıkıldı diye. Bakü-Tiflis-Kars demir yolu projesi, kesin projeye çıkıldı yani avan...

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Nasıl oluyor peki, nasıl çıkılıyor?

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 18.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 64

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI LÜTFİ ELVAN (Karaman) – Onu söyleyeceğim şimdi, müsaade ederseniz.

Şimdi, bu proje -biraz önce Sayın Arslan da bahsetti- bu 3 ülkeyi doğrudan ilgilendiren bir proje. Gürcistan, Türkiye ve Azerbaycan'ı doğrudan ilgilendiren bir proje. Başlangıçta demir yolu tek hat olarak öngörülmüş ve sadece 1.286 metrelik bir tünel öngörülmüş. Fakat daha sonra yapılan müzakereler neticesinde ülkeler bu hattın çift hat olması gerektiği konusunda anlaşmışlar ve çift hatta dönüştürülmüş.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Sayın Bakan, böyle kesin proje olur mu ya!

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI LÜTFİ ELVAN (Karaman) – Değerli arkadaşlar, bakanın şunu söylüyorum yani tek hat kesin proje ama...

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Sayın Bakan, ama bu kadar önemli bir değişiklikte yeni proje yapmak lazım.

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI LÜTFİ ELVAN (Karaman) – Müsaade ederseniz...

...bu daha sonra çift hatta dönüştürülmüş değerli arkadaşlar. 1.286 metrelik tünel 6.752 metreye çıkmış arkadaşlar, 6.752 metreye çıkmış. Şimdi aç-kapa tünel projede hiç yokken tam 11.267 metre aç-kapa tüneli konulmuş. Dolayısıyla, yani birini burada yolsuzlukla, dolandırıcılıkla suçlamak, hele hele böyle bir aşamada, son derece yanlış arkadaşlar.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Bu kadar farklılık olursa o zaman yenilemek lazım Sayın Bakan.

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI LÜTFİ ELVAN (Karaman) – Sayın Günal, bakanın şunu söyledim size: Sizin kurum olarak, bakanlık olarak ihaleyi iptal etmeniz, yeni ihaleye çıkmanız çok fazla bir şey ifade etmiyor. Neden ifade etmiyor? Çünkü gidiyorlar mahkemeye, mahkemenin size bir karar getiriyorlar. Kamu İhale Kurumuna gidiyorlar, Kamu İhale Kurumu bir karar veriyor, siz o kararı uygulamak zorundasınız, mahkemenin kararını uygulamak zorundasınız. Ama özet olarak söylemem gerekirse, hepimiz yani bir milletvekili olarak, bir komisyon üyesi olarak, evet, bir haksızlık, bir yolsuzluk varsa hepimiz bunun peşinde olalım ve biz de gereği neyse bunu yapmaya sonuna kadar hazırız, bunu açıklıkla ifade edeyim.

Değerli arkadaşlar, gelelim kara yollarına. Kara yollarında da yine bir stratejimiz olmadığı belki ifade edilmeye çalışıldı, belki konuşmamda tam olarak bunu anlatamadım ama şunu ifade edeyim: Önümüzdeki dönemde, özellikle bölünmüş yollardaki çalışmalarımız devam etmekle birlikte, otobanlara ağırlık vereceğimizi ifade ettim. Şöyle söyleyeyim değerli arkadaşlar: Bugün, aşağı yukarı, toplam kara yolu ağırlığının yüzde 3'ünü otoyollar oluşturuyor, otobanlarımız oluşturuyor. Yüzde 3'lük otoban payına rağmen geçen taşıt itibarıyla orana baktığımızda, aşağı yukarı yüzde 18 yani toplam otoban oranımızın 6 katı oranında yolcu ve yük taşımacılığında bir yoğun potansiyel var. Dolayısıyla, otoyolların çok etkin, çok verimli bir şekilde kullanıldığını görüyoruz. Bu çerçevede, başta Marmara Bölgesi olmak üzere... Ki ben şuna inanıyorum: Marmara Bölgesi'nde yap-işlet-devret modeli çerçevesinde yapmış olduğunuz her proje, aşağı yukarı fizibil çıkıyor. Şu anda biz Avrasya Tüneli için 68.500'lük bir garanti verdik. Şu andaki tahminler geçecek olan araç sayısının 100 binin üzerinde olacağı yönünde. Dolayısıyla, gerçekten İstanbul -hem Asya yakası hem de Avrupa yakası- trafik yoğunluğu itibarıyla oldukça sıkışık ve bu sorunların mutlaka çözülmesi gerektiğine biz Bakanlık olarak da inanıyoruz. Yani bunu, İzmir gibi, Ankara gibi, İstanbul gibi illerde sadece büyükşehir belediyelerine bırakıp ne yaparlarsa yapsınlar düşüncesiyle hiçbir şekilde hareket edemeyiz arkadaşlar. Bakın, biz bunu projelerimizi İzmir'de yaptık, Ankara'da yaptık, İstanbul'da da yapıyoruz. Şu anda İstanbul için yürüttüğümüz, mevcut harcadığımız kaynaklar da dâhil, 17 milyarlık bir proje stokumuz var. İstanbul için söylüyorum, İstanbul'un ulaşım sorununu çözmeye yönelik. Aşağı yukarı 6,3 milyarlık kesimin harcadık. 7 milyarlık projemiz devam ediyor ve 4 milyarlık bir proje stokumuzda da aşağı yukarı 2 milyarlık kesimin ihalesine çıktık. İşte, Bakırköy-Kirazlı ve Sabiha Gökçen-Kaynarca arasının metro ihalesine çıktık. Dolayısıyla, İstanbul'un ulaşım problemini çözmek zorundayız, Marmara Bölgesi'nin ulaşım problemini çözmek zorundayız.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Kocaeli'ne bir şey yapmıyor musunuz Sayın Bakan?

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI LÜTFİ ELVAN (Karaman) – Kocaeli'ni de söyleyeceğim efendim.

Şimdi, Kocaeli'yle ilgili Haydar Bey'in bir sorusu da vardı. Bu arada, tabii, o soruyu da ben cevaplandırmak istiyorum.

ADİL ZOZANI (Hakkâri) – İstanbul'dan fazla alıyor Sayın Bakan.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Yok öyle bir şey, 80'inci sıradayız...

BAŞKAN – Zaten çok soru soruldu, lütfen dinleyelim de verimli bir çalışma olsun.

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI LÜTFİ ELVAN (Karaman) – Şimdi, müsaade ederseniz arkadaşlar...

İstanbul'a günde 150 bin araç girdiğini ve Kocaeli'nde, Sakarya'da çok yoğun bir trafik olduğunu ifade etmişim konuşmamda. Şu anda mevcut otoyolumuz ve D-100 ihtiyacı karşılamıyor, inanılmaz bir sıkışıklık söz konusu ve bizim bu problemi çözmemiz gerekiyor. Haydar Bey'in "Eski İstanbul yolunu yapaalım, aktive edelim, hiç olmazsa bu güzergâhı rahatlatır." şeklinde bir önerisi vardı. Ben de kendisine şunu ifade ettim, daha önce de söyledim, şimdi sizlere de söylüyorum: Biz Sakarya Akyazı'dan başlayıp Kocaeli'ne, Kocaeli'nden Yavuz Sultan Selim Köprüsü, oradan Paşaköy, Odayeri, Tekirdağ Kınalı'ya kadar olan kesimin otoyol projesini bir an evvel bitirmek istiyoruz. Şu anda bahsetmiş olduğum Odayeri-Kınalı ve Sakarya Akyazı-Kurtköy arası kesimin otoyol ihalesine çıktık. Dolayısıyla, bizim eski İstanbul yolunu kullanmaya ihtiyacımız kalmayacak. Ancak, şunu da ifade edeyim: Biz Avrasya tüneline yapsak, üçüncü köprümüz tamamlansa -ki iki köprümüz daha var- hâlen İstanbul'un trafik sorununu çözmüş olmayız arkadaşlar. Çünkü, günde 1,5 milyon insan Asya yakasından Avrupa'ya, Avrupa yakasından Asya'ya geçmektedir. Bununla ilgili, önümüzdeki günlerde...

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 18.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 65

ADNAN KESKİN (Denizli) – Çanakkale köprüsü...

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI LÜTFİ ELVAN (Karaman) – Onu da aktaracağım efendim.

Önümüzdeki günlerde İstanbul'a yönelik bazı projelerimiz olacak, bunları da açıklayacağız ama burada İstanbul trafiğinin yükünü almanın en önemli yollarından bir tanesi -şimdi Sayın Keskin de ifade etti, sunuşumda da belirtmiş idim- özellikle Ege Bölgesi'nin ve Orta Anadolu'nun batı kesiminin yükünü İstanbul üzerinden geçirmeden, doğrudan Çanakkale üzerinden Tekirdağ ve Edirne tarafına aktarmak. Bununla ilgili olarak biz Tekirdağ Kınalı'dan Çanakkale'ye, Çanakkale Köprüsü'nü -yine- geçeceğiz, Çanakkale köprüsünden Balıkesir'e ve Balıkesir'e geldiğimiz noktada İstanbul-İzmir otoyoluyla birleşecek. Yani, biz Marmara Bölgesi'nde bir ring yapmış olacağız otoyolla. Yani, herhangi bir yerden otoyola giren, hiç fark etmez, ister Çanakkale'den olsun ister Balıkesir'den olsun ister Yalova'dan olsun, İstanbul'un etrafını, Marmara Bölgesi'nin etrafını dolaşabilecek.

Aslında bizim Çanakkale Köprüsü Projesini tamamlanmış idi. Ancak, ben arkadaşlara şunu ifade ettim: "Madem biz bu Çanakkale köprüsünü inşa ediyoruz. Hiç olmazsa bu köprü'nün üzerinde bir demir yolu hattımız olsun. Demir yolu için ilave bir hat, bir proje yapmayalım." şeklinde bir talimatım oldu ve şu anda bu proje revize ediliyor ve demir yolu hattı... Buradaki amacımız da şu, hemen bugün yarın gerçekleşecek bir hedef değil ama ilerideki amacımız, hedefimiz şu: Marmara Bölgesi'ne nasıl bir otoyolla ring yapıyorsak aynı şekilde hızlı demir yolu hattıyla da Marmara Bölgesi'nde bir ring yapmak, temel hedefimiz, temel amacımız bu. Bu yönde çalışmalarımıza devam edeceğiz.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Efendim, biraz Marmara'dan çıkın, diğer tarafların da ihtiyaçları var. Sadece, sanki Türkiye'de Marmara ve İstanbul'dan ibaret.

BAŞKAN – Evet zaten Sayın Bakanım, çok önemli olduğunu biliyoruz.

BAŞKAN – Sabahdan beri diğer bölgeleri anlattı Sayın Bakan arkadaşlar ya, sunumunda diğer bölgeleri çok detaylı anlatmıştı zaten.

ADNAN KESKİN (Denizli) – Senin oradan ayda bir kere araç geçiyor zaten.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, bir on dakika daha ilave ettim.

Buyurun.

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI LÜTFİ ELVAN (Karaman) – Şimdi, özellikle ben şunu ifade edeyim: Kara yolunda ve demir yolunda bizim bir başka önceliğimiz, sınır kapılarımızın altyapılarını güçlendirmek, bunu özellikle ifade etmek istiyorum ve benim arkadaşlara vermiş olduğum talimat da bu yönde. Mutlaka sınır kapılarımızın altyapılarını güçlendirelim. Trafik yoğunluğu az bile olsa bölünmüş yol yapalım ve özellikle bizim sınır kapılarımız, bir anlamda, ülkemize ilk giren kişilerin görebileceği bir alan. Yani, dolayısıyla, biz sınır kapılarımızı çok önemsiyoruz. Düzenli olması gerekiyor, yollarımızın iyi olması gerekiyor. Sınır kapılarımıza da bu çerçevede öncelik veriyoruz. Adil Bey, sizin de bahsettiğiniz, özellikle sınır kapılarına öncelik verilsin hususu önemli.

Kara yolunda yapmış olduğumuz bir başka şey değerli arkadaşlar, özellikle bitümlü sıcak karışım, "BSK" dediğimiz yatırımlara ağırlık veriyoruz. Özellikle sathi kaplamanın maksimum iki üç yıl gittiğini görüyoruz yani üç yıl sonra tekrar sathi kaplama yapmak zorunda kalıyorsunuz. Hâlbuki BSK yaptığımız zaman BSK oldukça uzun ömürlü oluyor ve maliyet açısından baktığınızda, evet, maliyeti yüksek ama gerçekten geri dönüşüm açısından baktığımızda bitümlü sıcak karışım yatırımlarının oldukça fizibil olduğunu görüyoruz. Dolayısıyla, ağırlık verdiğimiz alanlardan bir tanesi de bu.

Bir başka önemli husus, geçmiş dönemlerde, biliyorsunuz, bölünmüş yollara ağırlık verdik. Özellikle iller ile ilçeler arası, ilçelerin kendi arasındaki yollara da ağırlık vermeye başladık, bunlara da öncelik veriyoruz. Bu çerçevede de özellikle 2014 yılında daha önceki yıllara oranla bu tür yollara çok ağırlık verdiğimizizi görüyoruz.

Şunu da ifade etmem gerekiyor: Kara yollarında özellikle kuzey-güney koridorları ile ki çok zor koridorlardır biliyorsunuz, hatta şu hikâyeler anlatılır: İşte "Ruslar gelmesin, İç Anadolu'ya girmesin." düşüncesiyle bu yollar yapılmadı." falan denir, bu tür hikâyeler de anlatılır ama evet, coğrafi koşulları oldukça zor olan bir coğrafya Karadeniz Bölgesi. Çok sayıda tünel yatırımlarımız var, bunlar devam ediyor. Şu anda gerçekten sevindirici bir hadise, 17 ana arterimiz var Karadeniz'den aşağı inen. Şu anda gerçekleştirme oranımız yüzde 79 arkadaşlar, önemli bir mertebe. Doğu-batı koridoruna baktığımızda ise doğu-batı koridorundaki gerçekleştirme oranımız yüzde 85, yüzde 15'lik bir kesimimiz kaldı. Dolayısıyla, elbette biz demir yoluna ağırlık vermeliyiz ama mutlaka kuzey-güney koridorlarımızı ve doğu-batı koridorlarımızı tamamlamak zorundayız. Bunları tamamlamadan, gerçekten iller arası etkileşimi daha fazla güçlendiremeyiz.

Bakınız, şunu ifade edeyim, çok samimi olarak: Arkadaşlarımızın özellikle trafik yoğunluğuyla ilgili olarak değişik öngörüler var, çok değişik öngörüler var. Öyle yerler var ki bunlardan bir tanesi Trabzon. Bölünmüş yol yapıyorsunuz. Bölünmüş yol neticesinde siz şunu düşünüyorsunuz: Ya, trafik yoğunluğu 3 binse veya 2.500'ye 3.500 olur. Bir bakıyorsunuz, bölünmüş yol sonrası trafik yoğunluğunda inanılmaz düzeyde artış olduğunu görüyorsunuz; 2'ye, 3'e katlayan artışlar var trafik yoğunluğunda. Bunun anlamı şu: Artık insanların iller arası birbirlerini ziyaret etmeye, bir ilden başka bir ile daha sık gitmeye başladıklarını görüyoruz. Bu açıdan da ben çok önemsiyorum.

Turizm açısından da önemsiyorum, iç turizm açısından da önemsiyorum. Bu yollarımızı, kuzey-güney koridorlarımızı ve doğu-batı koridorlarımızı mutlaka tamamlamak zorundayız.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Kandıra-İzmit...

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI LÜTFİ ELVAN (Karaman) – İzmit-Kandıra yolunu yapacağız efendim, onu yapacağız, onu özellikle ifade edeyim.

Şimdi, müsaade ederseniz hava yolu sektörüne yönelik de genel bir değerlendirme yapmak istiyorum. Havacılıkta gerçekten 2003 yılında başlayan serbestleşme süreciyle birlikte özellikle iç hatlarda yolcu sayısında

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 18.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 66

inanılmaz bir artış oldu, 9 katın üzerinde bir artış söz konusu. Şu anda aşağı yukarı 90 milyona yaklaştı. Yani, 9 milyon yolcudan 90 milyon yolcuya neredeyse ulaşmış durumda. Bizim beklentimiz 86-87 milyon.

Şimdi, tabii ki burada sıkıntılarımız yok mu? Var. "Peki, bundan sonraki süreçte neler yapmak istiyorsunuz?" Elbette, bu noktada hedeflerimiz var. Değerli arkadaşlar, şunu ifade edeyim: Birincisi, şu anda sadece 7 havalimanımızdan diğer 53 havalimanına uçuş gerçekleştiriliyor. Aslında bu çapraz uçuş sayımızı artırmamız gerekiyor. Yani, işte Erzurum'dan Konya'ya, Şırnak'tan Trabzon'a, Van'dan Elazığ'a, Malatya'ya, bu tür uçuşlarımızın, çapraz uçuşlarımızın mutlaka başlatılması gerekiyor. Bununla ilgili olarak da tabii ki özellikle uçak firmalarımız çok sıcak bakmıyorlar, çok sıcak yaklaşmıyorlar ama biz onlarla müzakere hâlindeyiz. Gerçekten onların maliyetlerini daha da aşağı çekici ve özendirici bazı mekanizmalar geliştirmek istiyoruz ki çapraz uçuşları da biz artıralım ve iç hatlardaki yolcu kapasitemizi, sayımızı daha da yukarılara çekelim.

Bugün bizim 53 havalimanımız var. Japonya'ya baktığımızda, Japonya'da, kara parçası olarak bizden çok daha küçük olmasına rağmen 150'nin üzerinde havalimanı var. Türkiye'deki havalimanı fazla mı? Değil. İlave havalimanı yapılması gerekiyor mu? Evet, yapılması gerekiyor. Bundan sonraki süreçte de yeni havalimanları yapacağız. Biz bu noktada, özellikle, aslında arkadaşlarımızın konuşma yaparken de... Kusura bakmayın, sorular hep oradan geldiği için o tarafa...

ADNAN KESKİN (Denizli) – Çok güzel sorular Sayın Bakan.

MUSA ÇAM (İzmir) – Sola bak Sayın Bakan, sola.

ÖNDER MATLI (Bursa) – Bursa'yla ilgili...

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI LÜTFİ ELVAN (Karaman) – Bursa'yla da elbette... Bursa'daki yatırımlarımız, Antep'teki yatırımlarımız devam edecek, onları söyleyeyim.

Şimdi, değerli arkadaşlar, şunu ifade edeyim, müsaade edin.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Şunu söylüyorum: "Sizin dediğinizi yapacağım, onlara cevap vereceğim."

BAŞKAN – Sayın Bakanım, il bazındakileri yazılı olarak sonra sunarsanız daha iyi olur.

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI LÜTFİ ELVAN (Karaman) – Şimdi, bizim özellikle kendi bölgesel uçağımızı imal etmek, üretmek gibi bir hedefimiz var. Bu hedef doğrultusunda biz aşağı yukarı altı yedi aydan beri çok yoğun bir şekilde çalışıyoruz, firmalarla görüşüyoruz. Yine, bu hafta, yarın arkadaşlarımız yurt dışına gidiyorlar, görüşmelerimiz devam edecek. Bizim buradaki...

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Arabayı önce yapalım, sonra uçak yaparız.

BAŞKAN – Lütfen arkadaşlar ya.

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI LÜTFİ ELVAN (Karaman) – Şimdi, değerli arkadaşlar, Aykut Bey, bak, ben yani samimi olarak burada yaptıklarımızı sizlerle paylaşmaya çalışıyorum.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Ben de samimiyim. Rica ediyorum ama uçak yapıyorsun, araba yapmıyorsun.

BAŞKAN – Arabayı da Sanayi Bakanına sorarsınız ya!

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Arabayla uçağı aynı kişi yapmıyor Aykut Bey, rahat ol, aynı kişi yapmıyor.

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI LÜTFİ ELVAN (Karaman) – Şimdi, biz burada bizim tabii...

BAŞKAN – Siz Sanayi Bakanı geldiğinde neredeydiniz?

Arkadaşlar lütfen...

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI LÜTFİ ELVAN (Karaman) – Bu soru geldiği için söylüyorum değerli arkadaşlar, bu soru geldi. Şu anda, değerli arkadaşlar, TAI'de o büyük gövdeli uçakların birçok parçası Ankara'da, Kazan'da yapılıyor arkadaşlar. Lütfen, yani, şimdi "Bu bir hayaldir, bu mümkün değildir." gibi bir yaklaşım da doğru değil. Yani, şu anda biz bu konunun gerçekten uzmanı olan, TAI'deki arkadaşlar, Türk Hava Kuvvetlerimiz, Silahlı Kuvvetlerimizdeki arkadaşlarımız, ASELSAN, diğer tüm arkadaşlarımızla defalarca bir araya geldik arkadaşlar, biz bunları tartıştık ve biz tabii tüm haklarıyla, tüm telif haklarıyla biz böyle bir şeyi yapmak istiyoruz. Yoksa bizimle iş birliği yapmak isteyenler var, yok değil ama tüm haklarıyla birlikte biz gerçekten bu imalatı gerçekleştirmek istiyoruz. Daha somut bir neticeye ulaştığımızda sizlerle bunu paylaşacağız, onu özellikle ifade etmek istiyorum ama havaalanı sayımız da artacak.

Havaalanından üçüncü havalimanına geçmek istiyorum. Üçüncü havalimanıyla ilgili şunu ifade edeyim değerli arkadaşlar: Çevreye yönelik duyarlılık gerçekten hepimizin duyarlılığı yani hangimiz olursak olalım çevreye yönelik hassasız, bunu özellikle ifade etmek istiyorum ama şunu da söyleyeyim: Üçüncü havalimanının yapılacağı yere giden arkadaşlarımız mutlaka vardır. Orada açılan onlarca çukur ve yıllarca, belki kırk yıl, elli yıl, altmış yıldan beri o arazi delik deşik edilmiş, doğru mu?

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Bir kısmı, küçük bir kısım.

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI LÜTFİ ELVAN (Karaman) – Önemli bir kısmı ve o arazinin önemli bir kesimi de bir bataklığa dönüşmüş neredeyse, böyle bir yapıya bürünmüş, böyle bir arazi ve bu arazi, üçüncü havalimanı için seçilen bu arazi bir anlamda o bölgenin de havalimanıyla birlikte önemli ölçüde ıslah edileceğini düşünüyoruz, samimi olarak kanaatimi ifade ediyorum.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Şu kadar ağacın gövdesi kesilmiş, şu kadar ağacın gövdesi!

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI LÜTFİ ELVAN (Karaman) – Ormanla ilgili olarak da şunu... Elbette kesilen ormana ilave olarak en az 5-10 katı orman dikileceği, ağaç dikileceği ifade edildi.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Gözünü seveyim, şu kadar fidanla 100 yaşındaki ağaç bir mi ya?

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI LÜTFİ ELVAN (Karaman) – Ama şunu da ifade etmem gerekiyor: Bizim İstanbul'umuzun üçüncü bir havalimanına ihtiyacı olduğu hepinizce malum.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 18.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 67

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Kesinlikle ama kendi belediyeniz “Silivri’de olsun bu diyor.” ya!

BAŞKAN – Arkadaşlar lütfen.

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI LÜTFİ ELVAN (Karaman) – Ve bu çerçevede teknik düzeyde geçmişte tüm çalışmalar yapılmış. Bu çalışmalar neticesinde havaalanının yeri belirlenmiş. Havaalanının yerinin değiştirilmesi gibi herhangi bir husus kesinlikle söz konusu değildir, onu özellikle ifade edeyim. Basında zaman zaman bu tür bilgiler çıkıyor.

İkinci husus, kot meselesi, Aykut Bey’in dile getirdiği. “Efendim, bunun kotu neden düşürülüyor?” Şimdi, değerli arkadaşlar, sizin bununla ilgili bir avan projeniz var elinizde, bir sözleşmeniz var. Neye uymanız gerekiyor? Sözleşmede ne yazıldıysa sözleşmeye uygun hareket etmeniz gerekiyor. Doğru mu?

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Doğru.

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI LÜTFİ ELVAN (Karaman) – Sözleşmede, özellikle havaalanının kotunun değişebileceği ifade ediliyor. Yani, havaalanının kotunun değiştirilemeyeceğine yönelik bir ifade olmadığı gibi havaalanının kotunun değiştirilebileceği ifade ediliyor. Çünkü...

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Değiştirdiniz mi?

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI LÜTFİ ELVAN (Karaman) - Şunu ifade edeceğim değerli arkadaşlar: Havaalanının kotu... Şu anda teknik düzeyde arkadaşlar çalışıyor. Muhtemelen o bahsettiğiniz “Düşürülüyor.” şeklinde bir düşürme söz konusu olacak ama buradaki şey şu Aykut Bey, buradaki hadise şu: Bize taahhüt ettiği bir yatırım miktarı var. Nedir? 10 milyar euro, 10 küsur milyar euro. Bu yatırımı gerçekleştirmek zorunda.

Şimdi, şu anki mevcut arazi yapısına bakıldığında, aslında -arkadaşlarımızın bana verdiği bilgiye göre söylüyorum- belki bu vermiş olduğu “Ben buraya 10 milyar euroluk bir yatırım yapacağım.” diyen grup belki 10 milyar euronun üzerinde bir yatırım gerçekleştirecek orada, gerçekleştirmek zorunda kalacak. Çünkü...

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Sayın Bakan, böyle ihale olmaz, bakın, bu suçtur.

BAŞKAN – Arkadaşlar, bir saniye, tamamlasın.

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI LÜTFİ ELVAN (Karaman) – Ama, bakın, şimdi, yap-işlet-devret modelindeki ihale sistemi yöntemiyle 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu’ndaki yöntem farklıdır, ikisini birbiriyle karıştırmayalım değerli arkadaşlar. Yap-işlet-devret modelindeki yöntemde siz “Devlete ne kadar para verirsiniz?” onu yarıştıyorsunuz, “Ne kadarlık bir yatırım yapacaksınız?”ı yarıştırmıyorsunuz, açıkça söylüyorum. Yani, açık ihale yapıldı biliyorsunuz, herkesin huzurunda yapıldı. Burada yarıştırdığınız şey nedir? “Sen bu havaalanını inşa ettikten sonra devlete yılda ne kadar para ödeyeceksin?” Biz bunu yarıştırdık, yarıştıran şey budur, yapılan yatırım tutarı değildir. Dolayısıyla, bizim için olmazsa olmaz olan...

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Yer teslimi yapıldı mı Sayın Bakan?

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI LÜTFİ ELVAN (Karaman) – Yer teslimiyle ilgili şunu ifade edeyim: Devlet Hava Meydanları Genel Müdürlüğümüz, bildiğimiz kadarıyla, yer teslimi yapılmasına yönelik olarak yazısını yazdı ancak burada ormandan henüz alınmayan bazı kesimler var bildiğim kadarıyla, onların devri gerekiyor. “Şu anda, peki, firma ne yapıyor?” diye sormuştunuz. Özellikle firma bu bölgede sondaj ve etüt çalışmalarını yapıyor çünkü...

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Yer teslimi yapılmadı yani.

BAŞKAN – Arkadaşlar...

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI LÜTFİ ELVAN (Karaman) – ...zeminin durumu son derece önemli. Dolayısıyla, bu zemin yapısını ortaya çıkarmadan nasıl bir yöntemle, nasıl ve şekilde yapacağını ortaya koymada zorlanıyor.

Bir başka husus, yine, dile getirilen..

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Özür dilerim, yer teslimi yapılmadı, değil mi?

BAŞKAN – “Yazı yazıldı.” dedi.

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI LÜTFİ ELVAN (Karaman) – Efendim, Devlet Hava Meydanları Genel Müdürlüğümüz bu yazıyı yazdı, bu yazıyı yazdı, teslimin yapılması hususundaki yazısını gönderdi.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Sayın Başkan, özür dilerim, 10 milyar avroluk ihalenin en önemli şeyidir.

BAŞKAN – Ama “Yazı yazıldı.” diyor, bilgi veriyor. Daha nasıl bir bilgi...

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI LÜTFİ ELVAN (Karaman) – Bir başka husus...

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Yapıldı mı, yapılmadı mı?

BAŞKAN – Tamam.

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI LÜTFİ ELVAN (Karaman) – Arkadaşlar, çalışmalara henüz başlamadılar.

Sahada çalışmalara başlamadılar değerli arkadaşım, yani, havalimanı yapımı konusundaki çalışmalara başlamadılar ama şu anda özellikle zemin mekaniği açısından sondaj yapıyorlar.

Şimdi...

BAŞKAN – Sayın Bakanım, diğerlerini de yazılı vermek durumunda kalacaksınız arkadaşlara.

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI LÜTFİ ELVAN (Karaman) – Şimdi, müsaade ederseniz, denizcilik sektörüne yönelik...

BAŞKAN – Evet, denizciliği de...

Buyurun, bir beş dakika daha...

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI LÜTFİ ELVAN (Karaman) – Denizcilik sektörüne yeterli önem verilmediğine dair bazı eleştiriler söz konusu oldu. Şuna katılıyorum değerli arkadaşlar, şuna katılıyorum: Evet, üç

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 18.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 68

tarafı çevrili bir ülkeyiz. Denizcilik sektöründe istediğimiz noktada mıyız? Hayır, değiliz. Denizcilik sektörünün gelişmesi gerekiyor mu? Evet, geliştirilmesi gerekiyor. Denizcilik sektöründe potansiyelimiz var mıdır? Evet, vardır. Peki, sorunlarımız nedir? Değerli arkadaşlar, en büyük sorunlarımızdan bir tanesi çok küçük ölçekli çok sayıda limana sahip olmamız. Bizim limanlarımızın hepsinin arazisini toplayın, belki Singapur'daki bir limanın arazi, liman büyüklüğünden daha küçüktür, böyle bir sorunumuz var.

Böyle bir sorunla karşı karşıya kaldığınızda, temel sıkıntılardan bir tanesi olarak bu limanların yönetimi geliyor. Yönetiminde ciddi sıkıntılar var. Bununla ilgili çok kapsamlı, çok detaylı bir çalışma yapıyoruz. "Nasıl bir liman yönetimiyle gerçekten daha verimli bir yapı ortaya koyabiliriz?"in arayışı içerisindeyiz, birincisi bu.

İkincisi: Yine, "Biz 3 büyük denizde 3 büyük liman inşa edelim." dedik. Bununla ilgili çalışmalarımız devam ediyor.

Çandarlı'ya gelince, Çandarlı'yla ilgili altyapı yatırımları tamamlandı. Diğer yatırımlara, üstyapı yatırımları ve geniş saha yatırımlarına yönelik olarak biliyorsunuz yap-işlet-devret modeli çerçevesinde ihaleye çıkıldı, teklif veren olmadı. Belki teklif verilmeme nedenlerinden bir tanesinin ihaleye bizim 12 milyon TEU olarak çıkmamızdan kaynaklandığını düşünüyoruz. Şu anda biz oranı daha da aşağı çekeceğiz yani gerekirse 4 milyon TEU'luk ihaleye çıkacağız. Onu da dilim dilim yapılması, safha safha...

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Bölecek misiniz onu?

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI LÜTFİ ELVAN (Karaman) - Bölmeyi düşünüyoruz, o çerçevede ihaleye çıkmayı düşünüyoruz.

Firmalarla arkadaşlarımızın görüşmeleri devam ediyor çünkü biz bu ihaleye çıktığımız zaman firmaların yaklaşımı önemli. Dolayısıyla, ben arkadaşlara şu talimatı verdim, dedim ki: Biz ihaleye çıkmadan evvel ilgili firmaları çağırıp -bu, hem içeriden hem de dışarıdan olabilir- nedir yaklaşımları yani biz 12 milyon TEU'luk çıkarsak teklif verirler mi, vermezler mi? Dediler ki: "Biz teklif vermeyiz." Bunun üzerine belki 4 milyon TEU'luk bir ihaleye çıkmamız söz konusu olacak.

Filyos'la ilgili olarak, altyapısının yapımına yönelik ihale süreci tamamlandı. Önümüzdeki günlerde muhtemelen temel atacağız Filyos Limanı'na yönelik olarak, 25 milyon ton/yıl kapasiteli bir limanımız.

Mersin konteyner limanında ise süreç biraz daha uzun. Açıkçası özellikle Çevre ve Şehircilik Bakanlığımızdaki onay süreci devam ediyor. Özellikle konteyner taşımacılığına önümüzdeki dönemde çok önem vereceğiz, bunu çok önemsiyoruz ve bu alanda da, özellikle transit liman taşımacılığı konusunda Türkiye'nin bölgede bir merkez olmasını arzu ediyoruz, transit liman taşımacılığı konusunda. Biliyorsunuz, boğazlardan belirli bir büyüklüğün altındaki gemiler ancak geçebiliyor. Dolayısıyla, hem Akdeniz, Mersin Limanı'mız, İskenderun Limanı'mız hem de Marmara Denizi'ndeki bazı limanlarımız transit geçiş için kullanılabilir. Dolayısıyla, bizim yoğunlaştığımız alanlardan bir tanesi de bu.

Bir diğer alan ise Ro-Ro taşımacılığı. Biz özellikle kara yolu taşımacılığında komşularımızla yaşadığımız bazı sıkıntılar nedeniyle Ro-Ro taşımacılığına daha da fazla ağırlık vermek istiyoruz ki alternatif bir taşıma modu çıksın.

Sektörler arası, özellikle modlar arası kombine taşımacılık konusunda ise açıkçası çalışmalarımıza devam ediyoruz. Eksik olduğumuz alanlardan bir tanesi, bunu itiraf etmeliyim yani istenilen düzeyde değil, özellikle karadan demire, demirden denize geçişlerde istenilen düzeyde değiliz. Bu alanda yoğun bir şekilde çalışmalarımızı sürdürüyoruz.

Bir başka önemli alanımız lojistik merkezler. Biz özellikle yine sanayicimizin rekabet gücünün artırılması...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Evet, Sayın Bakanım, bir beş dakika daha ilave etsek toparlayabilir misiniz? Çünkü kırk beş dakika oldu.

Buyurun Sayın Bakanım.

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI LÜTFİ ELVAN (Karaman) – Biz özellikle gerçekten firmalarımızın rekabet gücünün artırılması ve hem pazarlama açısından hem stok açısından hem de gerçekten pazarla üretim arasındaki halkayı doldurması açısından lojistik merkezi çok önemsiyoruz.

Özellikle Mersin'e yönelik bir soru vardı, size baktığım için aklıma geldi. Hemen onu ifade edeyim.

Mersin'de mutlaka bir lojistik merkez kurma çalışmalarımız devam ediyor ancak şöyle bir sorun yaşamış arkadaşlarımız: "Lojistik organize sanayi bölgesi" adını verdikleri için Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığına gitmek zorundalar. Ben "Onu 'Mersin lojistik merkez' diye değiştirin, bu konuda biz size destek verelim." şeklinde bir öneri götürdüm. O çerçevede çalışmalarımızı yürüteceğiz ve biz de Bakanlık olarak Mersin'deki lojistik merkeze destek vereceğiz ama diğer lojistik merkezlerimizin, aşağı yukarı 19 farklı yerde lojistik merkez -bunlardan 5 tanesi tamamlandı- yapımına devam ediyoruz. Bu lojistik merkezler özellikle sadece sahili değil Güneydoğu'da, Doğu Anadolu'da, Orta Anadolu'da gerçekten firmalarımızın rekabet gücünü artıracak ve çok kolay bir şekilde limanlara ulaşımını sağlayacak çok önemli altyapı yatırımları olacak ancak biz bu altyapı yatırımlarının sadece kamu eliyle yönetilmesinden yana da değiliz. Bununla ilgili yönetim modelleri üzerinde de çalışıyoruz. Bununla ilgili de önerileriniz varsa değerlendirmeye hazırız.

Son olarak, müsaade ederseniz, genel manada

İLHAN DEMİRÖZ (Bursa) – Bizim tarafa da bakın.

BAŞKAN – Sayın Demiröz...

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) - Sayın Bakan...

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI LÜTFİ ELVAN (Karaman) – Şimdi, illere yönelik yazılı olarak her birinizin cevabını, hepsini not olarak aldım, teker teker, cevap vereceğim.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Sayın Bakan, bizim bir sorumuz vardı.

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI LÜTFİ ELVAN (Karaman) – Hangisi?

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 18.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 69

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Bu 4 kilometrelik yol...

MUSA ÇAM (İzmir) – Kara yolları işçileri ne olacak Sayın Bakan?

BAŞKAN – Arkadaşlar...

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI LÜTFİ ELVAN (Karaman) – Ha, kara yolları işçileri...

Evet, çok teşekkür ediyorum Sayın Çam.

BAŞKAN – Son olarak, evet...

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI LÜTFİ ELVAN (Karaman) – Kara yolu işçilerine yönelik, değerli arkadaşlar, Sayın Faruk Çelik'in koordinasyonunda, işte Maliye Bakanlığımızın, yine ilgili bakanlığımızın olduğu toplantılar yaptık. Daha sonra, yine Sayın Babacan Başkanlığında. Bu sadece kara yolundaki işçiler değil, biliyorsunuz, diğer kamu kurum ve kuruluşlarımızda benzer sorunlar var. Yani, bu gerçekten kanayan bir yaramız, bu sorunun çözülmesi gerekiyor. Bununla ilgili çalışmalar yapıldı. Zannederseniz, önümüzdeki günlerde -bunların somutlaştırıldığını düşünüyorum, bunları konuştuk, tartıştık- Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığımız sizinle bunları detaylı olarak paylaşacak ama açıkçası burada benim bir şey ifade etmem son derece yanlış olur çünkü...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Kara yolları... Şahsınız değil ama Bakanlık olarak, Hükümet olarak yargı kararını uygulamadınız.

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI LÜTFİ ELVAN (Karaman) – Çünkü, Sayın Çetin...

BAŞKAN - Arkadaşlar... Arkadaşlar, bakın...

MUSA ÇAM (İzmir) - Yargı kararı var, yargı kararı.

BAŞKAN – Sayın Çetin, Sayın Çam, bunları Sayın Çalışma Bakanımıza sorduk ve cevabını aldık bunun, biliyorsunuz.

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI LÜTFİ ELVAN (Karaman) – Onu biliyorum, bunların hepsini konuştuk, hepsini tartıştık ve 8.500'ün üzerinde işçi kardeşimizin kararı var. Diğer bakanlıklarda da benzer sorunlar var, Enerji Bakanlığımızda benzer sorunlar var, diğer bakanlıklarımızda da benzer sorunlar var ama bu açıklamanın mutlaka Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanımız tarafından açıklanması gerektiğinin doğru olduğunu düşünüyorum. Bu yönüyle beni...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Taşeron kanununu çıkarmak için Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı günah işledi.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Sayın Bakanım...

BAŞKAN – Sayın Bakanım, çok teşekkür ederiz.

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI LÜTFİ ELVAN (Karaman) – Evet, ben teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Bu konu zaten Çalışma Bakanımıza da sorulmuştu.

Değerli arkadaşlar, diğer sorularla ilgili olarak...

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Sayın Başkan, bir saniye, lütfen...

BAŞKAN – Sayın Bakanımız çok titiz bu konuda, hepimize yazılı olarak gönderecektir.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Bir otuz saniyenizi rica ediyorum.

Şu 4 kilometrelik yolu, siz boruları alıp yapacak mısınız? Bunun sözünü mü veriyorsunuz?

BAŞKAN – O da dâhil.

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI LÜTFİ ELVAN (Karaman) – Hangi yol bu, hangi yol?

BAŞKAN - Bakılacak, incelenecek.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Hakkâri Merkez-Gupsi mesafesi.

BAŞKAN – Sizin 4 kilometre...

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Kara yolu ağına dâhil ederek yapacaksınız değil mi bu yolu?

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI LÜTFİ ELVAN (Karaman) – Şimdi, o yolun yapımına biz başladık fakat...

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Hayır, hayır, kara yolları ağına alarak mı yapıyorsunuz?

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI LÜTFİ ELVAN (Karaman) – Konuşalım onu.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Hayır, cevap verin.

BAŞKAN – Arkadaşlar, lütfen ya.

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI LÜTFİ ELVAN (Karaman) – Konuşalım, onu konuşalım.

BAŞKAN – Sayın Zozani, incelemeyi, bakmadan yani burada herkes...

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI LÜTFİ ELVAN (Karaman) – Şimdi, değerli arkadaşlar, bakın, Sayın Zozani, 4 kilometrelik kesimin kara yolu ağına alınması bir problem değil, biz bunu ağa alırız, o bir problem değil.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Biz de onu söylüyoruz.

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI LÜTFİ ELVAN (Karaman) – Ama hukuki açıdan arkadaşlarımız baksınlar eğer uygunsa ben almayı taahhüt ediyorum, hukuki açıdan uygunsa taahhüt ediyorum, yasal açıdan bir sıkıntı olmazsa taahhüt ederim.

BAŞKAN – Evet, çok teşekkür ederiz Sayın Bakanım.

Değerli arkadaşlar, değerli milletvekilleri, bütçe üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Çok teşekkür ediyoruz.

PROGRAMLAR

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 18.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 70

Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı bütçesinin fonksiyonlarını okutuyorum:
(Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı 2015 yılı bütçesi ve 2013 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi.)

BAŞKAN – Karayolları Genel Müdürlüğü bütçesinin fonksiyonlarını okutuyorum:

(Karayolları Genel Müdürlüğü 2015 yılı bütçesi ve 2013 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi.)

BAŞKAN – Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu bütçesinin fonksiyonlarını okutuyorum:

(Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu 2015 yılı bütçesi ve 2013 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi.)

BAŞKAN – Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü bütçesinin fonksiyonlarını okutuyorum:

(Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü 2015 yılı bütçesi ve 2013 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi.)

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, Sayın Bakanım; böylece gündemimizin birinci bölümünde yer alan bütçe ve kesin hesaplar oylanmış ve kabul edilmiştir.

Hayırlı uğurlu olsun.

Teşekkür ediyoruz.

Gündemimizin ikinci kısmında bulunan bütçe ve kesin hesapları görüşmek üzere saat 21.00'e kadar oturuma ara veriyorum.

Kapanma Saati: 20.20

DÖRDÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 21.10

BAŞKAN: Recai BERBER (Manisa)

BAŞKAN VEKİLİ: Süreyya Sadi BİLGİÇ (Isparta)

SÖZCÜ: Vedat DEMİRÖZ (Bitlis)

KÂTİP: İlknur DENİZLİ (İzmir)

(Oturum, Başkan Vekili Süreyya Sadi Bilgiç tarafından açıldı)

----0----

BAŞKAN – Plan ve Bütçe Komisyonumuzun çok değerli üyeleri, çok değerli Bakanımız, değerli milletvekillerimiz, kamu kurum ve kuruluşlarımızın çok değerli bürokratları, basınımızın ve televizyonlarımızın değerli temsilcileri; Başkanlık Divanı adına hepinizi saygıyla selamlıyorum.

13'üncü Birleşimin Dördüncü Oturumunu açıyorum.

Gündemimizde Kültür ve Turizm Bakanlığı, Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü, Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü ve Türkiye Yazma Eserler Başkanlığı bütçe, kesin hesap ve Sayıştay raporları bulunmaktadır.

Öncelikle usul hakkında bir söz talebi var.

Sayın Kaplan, buyurun.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Sayın Başkan, teşekkür ederim.

Kültür Bakanlığının bütçesini görüşeceğiz. Teşekkür ederiz, bize yine bir iki CD getirmişsiniz; Fatih Sultan Mehmet. Dün Gençlik ve Spor Bakanlığı da bize sultanların albümünü getirmişti, bir de sultanların icatlarıyla ilgili bir kitap getirmişti, bir de gençlikle ilgili şöyle beş altı seri bir kitap getirmişti.

Şimdi, ben, tabii Şırnak Milletvekiliyim ve Cezerî'nin 1136 senesinde Cizre'de doğduğunu gayet iyi herkes biliyor. Kırmızı Medrese'nin durumu, medresenin üniversite olarak Cizre'deki tarihi de biliniyor. Mem ü Zîn Külliyesi'nin yanında mezarı da biliniyor. Hatta resimleri de var, buraya koymuşlar.

Yalnız şaşırımdı doğrusu. Yani 1071'de Malazgirt'te Kürtler ile Türkler bir araya geldi. Yani 1136'da doğmuş Cezerî, daha Cizre'ye ulaşmamışlardı. Fakat, 12'nci yüzyılda robot yapan Türk bilgini olarak... Bu kitaplar dağıtılıyor ve gençliğimize yalan bilgiler dağıtılıyor, gerçek dışı bilgiler dağıtılıyor. Yani şimdi "Bilim Öncüleri" üstelik, 6 seri. Burada 12 sayfa hikâye anlatılıyor, gençlerin kafası yıkanıyor. Yani 12'nci yüzyılda robot yapan Türk bilgini olarak tanıttığınız El Cezerî, Cizre'de Kürt bilgini olarak sibernetiğin, bilgisayarın, birçok şeyin mucidi olarak ismi geçer ve bütün dünya bunu böyle tanır. Yani Kültür Bakanlığı ile Gençlik ve Spor Bakanlığı birbirinden ayrı mı, habersiz midir? Buna açıklamanız olacak mı? Sayın Bakan, El Cezerî hakikaten 12'nci yüzyılın ilk robotunu, bilgisayarını yapan Türk bilgini mi? Yani, Türk-İslam sentezi doğrultusunda kitap yazıp Meclisimizi de, Komisyon üyelerimizi de, gençlerimizi de yalan yanlış bilgilerle donatmak -milletin parasıyla, bütçesiyle- zulüm değil midir? Bu bir zulümdür, bundan bir özür bekliyoruz. Yani Bakanlığınızın... Bu konuda "kültür yayını" diyor üstelik. Nasıl kültür yayını bu? El Cezerî Cizre'de, evet... Şimdi, bununla ilgili bir ton yazı var. Yazılmış: "Bediuzzaman Ebul İz El Cezerî El Kurdî." Sadece otomatik sistem kurmakla yetinmiyor; saatler var, gemilerin dinamiği var, bilgisayar var. Dünyanın en tanınmışlarından birisi burada, Cizre'de mezarı. Daha Türkiye Cumhuriyeti kurulmamış, Osmanlı da yok, Selçuklu dönemi yani Allah'tan korkun.

BAŞKAN – Sayın Kaplan, ben size zaten normal görüşmeler sırasında söz vereceğim. Usul hakkında söyleyeceğiniz bir şey varsa onu alayım lütfen.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Sayın Bakanım, buna bir açıklama getirin, kültür yayını olarak geçiyor. Ben burada keyfi bir şey açıklamıyorum.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Ama, bu bir usuli hatadır.

HASİP KAPLAN (Şırnak) - Bakın, eğitim, kültür yayını; e, Kültür Bakanlığı bu yani Kültür Bakanlığı.

BAŞKAN – Sayın Kaplan, teşekkür ediyorum.

Maksat hasıl olmuştur.

SADIK BADAĞ (Antalya) - Sayın Başkan, bu, toplantının usulüyle ilgili değil.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 18.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 71

BAŞKAN – Sayın Badak, lütfen...

Sayın Bakan, şimdi size sunumunuzu yapmak üzere söz vereceğim ancak öncelikle bürokrat arkadaşlarımızın kendilerini Komisyona takdim etmelerini rica edeceğim.

Buyurun.

(Toplantıya katılan bürokratlar kendilerini tanıttılar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, buyurun.

Süreniz otuz dakikadır.

ADNAN KESKİN (Denizli) – Başkan mı, Bakan mı?

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Dil sürçmesi.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, buyurun.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI ÖMER ÇELİK (Adana) – Genel Başkan Yardımcılığımın kalma bir alışkanlık.

ADNAN KESKİN (Denizli) – Öyle bir şey var mı?

BAŞKAN – Doğru efendim.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI ÖMER ÇELİK (Adana) – Saygıdeğer Başkanım, çok değerli milletvekilleri; öncelikle aramızdan ayrılan, Hakk'ın rahmetine kavuşan Ferit Mevlüt Aslanoğlu'nu bir kere daha rahmetle anıyorum. Kendisi geçen sene benim sunumumdan sonra ilk söz alan milletvekilimizdi, son derece pozitif ve vizyon koyan bir konuşma yapmıştı. Kendisinin rahmetli olmasından sonra bir vesileyle kendisini tanıyanların olduğu bir sohbet buldum. Benim kendisiyle birkaç tane kısa kahve içmenin dışında bir hukukum yoktu fakat o gün arkadaşlarımızın anlattıkları beni çok etkiledi, kayıtlar geçsin diye de söylemek istiyorum. Fakir fukara insanlara yardım etmek için imkân olanları tek tek gezen, bunun için yolculuk yapan ve ne olursa olsun fakir fukara insanların ihtiyaçlarını görmek için imkân sahiplerini bir araya getiren bir yaklaşımı hayatın her alanına yaymış bir kardeşimizmiş. Kendisine bir kere daha Allah'tan rahmet diliyorum. Mekânı cennet olsun. Türkiye Büyük Millet Meclisine, milletimize ve ailesine bir kere daha başsağlığı diliyorum.

Saygıdeğer Başkanım, saygıdeğer milletvekilleri; Bakanlığımız ile bağlı kuruluşlarımızın 2014 yılı bütçesi içerisinde gerçekleştirdiği ve 2015 bütçe yılında gerçekleştirmeyi planladığı faaliyetleri sizlerle paylaşmak üzere huzurlarınızdayız. Heyetinize saygılarımı arz ederim.

Kuşkusuz Bakanlığımızın faaliyetleri içerisinde “kültür” kavramı stratejik bir merkez oluşturmaktadır. Kültür, çeşitlilik arz eden geniş bir kavramdır ve onu tek bir tanıma sığdırmak mümkün değildir. Günümüzde zengin bir kültür dünyasıyla karşı karşıyayız. Bu ise bizi hoşgörülül ve saygılı bir yaklaşıma götürmektedir. Bu anlayış doğrultusunda hiçbir değerimizi, toplumsal kesimi ve kimliği dışlamadan, ihmal etmeden hepsini tanımak, kucaklamak ve tüm bu özgürlük alanını kültür politikalarıyla korumak gerekir.

Bu kapsamda sahip olduğumuz en önemli kültür mirasımız birlikte yaşama tecrübemizdir. Tarih boyunca kuşaktan kuşağa aktarılarak gelen bu ortak tecrübe, sahip olduğumuz en değerli hazinedir. Bu bilinçle ülkemizin demokrasi kültürünün güçlendirilmesi, birlikte yaşama kültürümüzün desteklenmesi, birlik ve kardeşliğimizin yüceltilmesi kültür politikamızın çatısını oluşturmaktadır.

Kültürel coğrafyamız, siyasi coğrafyamızın ruhudur. Mirasımıza ait her eser geçmişimizin tarihi kadar, geleceğimizin yazılımının da sütunlarıdır. Kültürel miras donuk ve cansız bir olgu olarak değil, canlı, devingen ve dinamik bir olgu olarak görmekteyiz. Dolayısıyla; kültürel mirasa sahip çıkmak bugünümüz ve geleceğimiz için bir tercih değil zorunluluktur. Kültürel miras koruma irademiz sürekli gelişen bir eylem olarak var olacaktır.

Tarih boyunca askerî veya ekonomik sebeplerle pek çok devlet yok olup gitmiştir. Ama, tarih içerisinde süreklilik sağlayan ve tarihe damga vuran devletlerin her zaman güçlü kültüre sahip, kültürel sürekliliğini gerçekleştirmiş devletler olduğu bilinmektedir. Bu da bize bir devletin ruhunu oluşturan asıl kuvvetin o devletin kültürel birikimi olduğunu göstermektedir.

Toplumsal dinamiklerin ve kimliklerin önündeki engellerin kaldırılması, kültür coğrafyamıza sahip çıkılması, toplumsal değerlerimizin kucaklanması yönündeki anlayışımız, ülkemizin kültürel gücüyle dünyada daha saygın bir konumu hak ettiğini göstermektedir.

Eskiden beri var olan kültürel ilişkiler, diplomaside daha çok öne çıkmakta ve ülkelerin birbirlerinin hikâyesini anlamaya olan ihtiyacı artmaktadır. Bu durum kültürü doğrudan doğruya bir diplomasi faaliyeti hâline getirmiştir.

Küresel ve bölgesel politikamızın temel hedefi, ülkemizin çevresinde istikrar, güvenlik ve refah kuşağı oluşturmaktır. Bunu sağlam köklere bağlamak için de önyargıların aşılması konusunda kapsamlı çalışmalar yapılmalıdır. Bu çerçevede karşılıklı güven ve ortak bir gelecek inşa edilmesi bakımından kültürel diplomasinin uygun olan bütün kapasite ve imkânlarını değerlendirmeye kararlıyız.

Değerli Başkanım, saygıdeğer milletvekilleri; “turizm” kavramı artık deniz, kum, güneş tanımının çok ötesine geçmiştir. Bunun içerisinde ülkenin marka değeri, kültürel imajı, tanıtım stratejisi, turizmin çeşitlilik boyutu ve sürdürülebilirlik yaklaşımı da yer almaktadır. Bu bağlamda turizmi, sadece ekonomik gelir kaynağı olarak görmemekte, Türkiye'nin dünyaya tanıtılmasında insani diplomasi stratejisinin omurgası olarak nitelendirmekteyiz.

Biz hem Akdeniz hem Karadeniz, hem bir İslam hem bir Avrupa ülkesiyiz, bir Orta Doğu ve aynı zamanda Balkan ülkesiyiz. Bütün bunları değerlendirdiğimiz zaman, öylesine büyük bir tarih ve kültür havzasının ortasındayız ki bunun bütün dünyaya anlatılmasını başlı başına bir strateji olarak ele almaktayız.

Bakanlığımızın bu doğrultuda yürüttüğü çalışmaların da etkisiyle ülkemiz, 2014 yılında dünyada yaşanan ekonomik belirsizliklere ve yakın coğrafyamızda devam eden iç karışıklıklara rağmen 2013 yılında turist sayısı bakımından dünyanın en önemli turizm destinasyonları sıralamasında yer aldığı 6'ncı sırayı korumuştur. Türkiye'ye gelen

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 18.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 72

yabancı ziyaretçi sayısı 2013 yılında bir önceki yıla oranla yaklaşık yüzde 10'luk bir artışla 34,9 milyon kişiye, turizm geliri ise yüzde 11,3 artışla 32,3 milyar ABD dolarına yükselmiştir.

Bakanlığımızca kısa vadede ülkemize yönelik ziyaretçi trafiğinin daha da canlandırılması, uzun vadede ise yurt dışındaki hedef pazarlarımızda ülkemizin sahip olduğu olumlu imajın korunması, turizm ürünlerimizin uluslararası pazardaki rekabet gücünün artırılması ve ülkemizin turizm gelirlerinden daha fazla pay alarak döviz girdisinde artış sağlanması hedeflenmektedir.

Bakanlığımız kültür politikasının önceliği Anadolu coğrafyasında bulunan medeniyet eserlerinin ve kültür varlıklarının korunarak gelecek nesillere aktarılmasıdır. İnsanlığın ortak hafızasının değerli unsurlarını barındıran ve zenginliğiyle göz kamaştırıcı kültürel mirasımız, bizlere büyük sorumluluklar yüklemektedir. Bu doğrultuda, tarihimize, geleceğimize ve uluslararası topluma karşı sorumluluklarımızın gereklerini yerine getirmek ve ülkemizin kalkınmasını hızlandırmak amacıyla kapsamlı bir faaliyet programı yürütülmektedir.

Bu sebeple, Bakanlığımızca çağdaş müzecilik anlayışı çerçevesinde, ülkemiz coğrafyasında başlangıcından günümüze kadar tüm kültürlerimize ait eserlerin kalıplaşmış, durağan sergileme anlayışından uzak, modern teşhir yaklaşımıyla sergileneceği geçmişten günümüze bize miras kalan tüm uygarlıkların sanal ortamda tanıtımının yapılacağı, başta geçici ve kalıcı sergiler olmak üzere çeşitli eğitici ve tanıtıcı kültürel etkinliklerin gerçekleştirileceği; sinema, kafe, restoran, kütüphane, dinlenme alanları, otopark gibi yapı kompleksleri ile iç içe, akademik düzeyde bilimsel çalışmaların ve etkinliklerin düzenleneceği birer sosyal merkez hâline gelmiş bir müzecilik hizmeti sunulmasına çalışılacaktır. Bu çerçevede, birçok ilimizde yakın geleceğe yönelik müze uygulama ve proje çalışmaları devam etmektedir. Bu müzecilik anlayışıyla 47 müzede uygulama çalışmaları sürdürülmektedir.

Ören yerlerimizin turizme açık hâle getirilmesi, mevcutlarının ise ziyaretçi sayısının ve kalitesinin yükseltilmesi kaçınılmazdır. Bu kapsamda karşılama merkezi, gişe, satış üniteleri bilgilendirme levhaları, yürüyüş yolları, seyir terasları ve otopark yapımları gerçekleştirilmektedir.

Bakanlığımıza bağlı müze ve ören yerlerimizin gişe ve işletmelerinin modernizasyonu hem ziyaretçi sayısında hem de gelirlerde yüksek artışlar sağlanmıştır. Bakanlığımıza bağlı müze ve ören yerlerinin ziyaretçi sayısı 2002 yılında 7 milyon 400 bin iken 2014 yılının ilk on ayında bu sayı 27 milyona ulaşmıştır.

Bakanlığımızca, yasa dışı yollarla ülke dışına çıkarılan kültür varlıklarının iadesine yönelik yürütülen çalışmalar kapsamında 2014 yılı Kasım ayı itibarıyla toplamda 16 adet kültür varlığının ülkemize iadesi sağlanmıştır. Bu eserler arasında Amerika Birleşik Devletleri'nden iadesi sağlanan 10 adet mezar taşı ve adak steli ile bağış yoluyla iadesi sağlanan 4 adet amfora ve 1 adet at koşum takımına ait tunç gem ile Avusturya'dan iadesi sağlanan Yortan kabı bulunmaktadır. İadesi sağlanan bu eserler, Bakanlığımızın ülkemizden kaçırılan eserlerin iadesi konusunda göstermiş olduğu çalışmaların uluslararası kamuoyu tarafından da desteklendiğinin ve yurt dışında da sempatiyle, takdirle karşılandığının göstergesi olması bakımından önem arz etmektedir. Öte yandan, Almanya, Amerika Birleşik Devletleri, İtalya, Fransa, Danimarka, Bulgaristan, İsviçre, İskoçya ve İngiltere'de bulunan pek çok eserimizin iade çalışmaları gerek hukuki gerek diplomatik yollarla sürdürülmektedir.

Saygıdeğer milletvekilleri, Bakanlığımızca yapımı gerçekleştirilen, içerisinde çok amaçlı salonlar, müze, sergi salonları, atölyeler, çalışma salonları, yönetim mekânları ile merkezin tümüne hizmet veren teknik donanımların yer aldığı bölümler bulunan 94 kültür merkezi faaliyette olup 71 adet kültür merkezi Bakanlığımıza bağlı olarak, 23 adedi ise il ve ilçelerdeki kurum ve kuruluşlara tahsis edilerek halkımıza hizmet vermektedir.

Dünya Miras Geçici Listesi'nde bulunan "Bursa ve Cumalıkızık: Osmanlı İmparatorluğu'nun Doğuşu" ile "Bergama Çok Katmanlı Kültürel Peyzaj Alanı" adaylık dosyaları Haziran 2014 tarihinde Dünya Miras Komitesi tarafından değerlendirilmiş olup Dünya Miras Listesi'ne kabul edilmiştir. Böylece Dünya Miras Listesi'ndeki varlık sayımız 11'den 13'e, geçici listedeki varlıklarımızın sayısı 41'den 52'ye yükselmiştir.

Dünya Miras Listesi'nde yer alan varlıklarımız İstanbul'un Tarihî Alanları, Göreme Millî Parkı ve Kapadokya, Divriği Ulu Camii ve Darüşşifası, Hattuşa: Hitit Başkenti, Nemrut Dağı, Xanthos-Letoon, Pamuk-kale-Hierapolis, Safranbolu Şehri, Troya Arkeolojik Siti, Edirne Selimiye Camii ve Külliyesi, Çatalhöyük Neolitik Kenti, Bursa ve Cumalıkızık: Osmanlı İmparatorluğu'nun Doğuşu, Bergama Çok Katmanlı Kültürel Peyzaj Alanı'dır.

Ayrıca, geçici listede yer alan "Diyarbakır Surları ve Hevsel Bahçeleri Kültürel Peyzajı" ve Efes'e ait Dünya Miras Listesi adaylık dosyaları Dünya Miras Merkezine iletilmiş olup söz konusu adaylıklar 2015 yılında değerlendirilecektir. 2016 yılında değerlendirilmek üzere, Ani ve Afrosias Antik Kentlerinin Dünya Miras Listesi adaylık dosyaları 2015 yılında Dünya Miras Merkezine gönderilecektir.

2014 yılında, Bakanlar Kurulu kararlı Türk Kazı sayısı 117, Bakanlar Kurulu kararlı yabancı kazı sayısı 36'dır. Ayrıca, Türk yüzey araştırması sayısı 94, yabancı yüzey araştırması sayısı 14 olmuştur. 2014 sonuna kadar Bakanlar Kurulu kararlı kazılar, yüzey araştırmaları, kurtarma kazıları ve diğer çalışmalar olmak üzere 530'a yakın arkeolojik çalışmanın yapılması öngörülmekte olup 2015 yılında da çalışmalara devam edilecektir. 2014 yılına ait kazı ödenek miktarı DÖSİMM destekleri dâhil yaklaşık 39 milyon liradır.

Bakanlığımızca 2015 yılından itibaren korunması gerekli taşınmaz kültür varlığı olarak tescillenen taşınmazların projelerinin elde edilmesi ve onarımlarının yapılabilmesi amacıyla taşınmaz sahiplerine hibe şeklinde maddi destek sağlanmaktadır.

Bakanlığımız 2014 bütçesinden söz konusu maddi desteklerde kullanılmak üzere 14 milyon 310 bin lira ödenek tahsis edilmiştir. 2014 yılı sonuna kadar 286 adet proje yardımı ve 283 adet proje uygulama yardımı olmak üzere, toplam 569 adet taşınmaza yardım yapılması öngörülmektedir.

Ülkemizin dış politikası ve menfaatleri doğrultusunda diğer ülkelerle ikili veya çok taraflı olarak kültür ve turizm ilişkilerimizi geliştirmek ve uluslararası hukuk kuralları çerçevesinde resmileştirmek amacıyla anlaşma, protokol,

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 18.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 73

mutabakat zaptı ve benzeri belgeler imzalanmaktadır. Kültür ve turizm alanında imzalanan ve hâlen yürürlükte olan belge sayısı 347'dir. Bu belgelerin 21 adedi 2013-2014 döneminde imzalanmıştır. Söz konusu belgelerde yer alan kararların hayata geçirilmesi yönünde çalışmalar etkin bir şekilde yürütülmektedir.

Ülkemizin uluslararası politikada güçlenen konumunun bir gereği olarak kültürel diplomasiye özel bir önem vermekteyiz. Bu bağlamda, farklı coğrafyalarda pek çok ülkeyle karşılıklı olarak kültür yılı ve haftaları düzenlenmektedir. Kültür yılı ve haftaları vesilesiyle, opera ve baleden tiyatroya, el sanatlarından halk danslarına, fotoğraf sergilerinden film gösterimlerine kadar geleneksel ve modern kültürümüze ait pek çok değerın tanıtımı gerçekleştirilmektedir. 2014 yılı, diplomatik ilişkilerimizin tesisinin 600'üncü yılı olması vesilesiyle Polonya ile karşılıklı kültür yılı olarak kutlanmıştır. Yine yıl içerisinde Türkmenistan, Özbekistan, Malezya, Pakistan ve Cibuti'de Türkiye kültür haftaları gerçekleştirilmiş olup, Kasım ayı sonunda ise Azerbaycan'da kutlanacaktır. Aynı politika çerçevesinde 2015 yılı hem Avustralya hem de Katar ile karşılıklı kültür yılı olarak kutlanması açısından önemli bir yıl olacaktır.

Saygıdeğer Başkanım, sayın milletvekilleri; Milli Kütüphane koleksiyonlar ve Türk Ocağı Koleksiyonu'na ait kitapların kimliklerinin belirlenmesine dair çalışmalar Haziran 2013 tarihinde 3 farklı komisyon kurularak başlatılmış olup, bu komisyonlar tarafından Türk Ocağı Koleksiyonu'na ait 40 bin 800 materyalin tasnif ve değerlendirme çalışması dahilinde koleksiyonun bakım, onarım, koruma ve kayıt çalışmaları sürdürülmektedir.

Bu kapsamda İngilizce, Fransızca ve Türkçe dillerinde yazılmış olan kitapların kayıt altına alınması işlemi devam etmektedir. Türk Ocağı koleksiyonundan çıkarılan Selahattin Ömer imzalı 24 tablo ile eski harfli Osmanlıca yazma ve nadir eserin gösterileceği bir sergi düzenlenmesi planlanmaktadır.

Yapılan çalışmalar neticesinde Milli Kütüphane koleksiyonunda daha önce yer almayan 132. 618 materyal kayıt altına alınarak koleksiyonumuza kazandırılmıştır. Bu rakamlarla Milli Kütüphanenin Ekim 2014 itibarıyla toplam materyal sayısı 3 milyon 308 bin 415'e ulaşmıştır. Ayrıca, Milli Kütüphane depolarında kayıt altına alınmayan yaklaşık 500 bin materyalin kayıt altına alınması ve koleksiyona kazandırılarak okuyucuların hizmetine sunulması çalışmaları sürdürülmektedir.

Kültür mirasımızın korunması ve gelecek kuşaklara aktarılması amacı ile koleksiyonumuzda bulunan dergi ve gazeteler, kitap dışı materyaller ile yazma ve nadir eserler araştırmacıların ve İnternet kullanıcılarının hizmetine sunulmak üzere elektronik ortama aktarılmaktadır. Böylelikle koleksiyonumuzda bulunan tüm materyaller zamanın ve fiziksel şartların yaratabileceği tahribatlardan korunmakta, kültürel mirasımızın uzun süreli erişimi ve sürdürülebilirliği sağlanmaktadır. 2014 yılı sonunda 480 bin poz materyalin dijitalleştirilmesi planlanmaktadır. Bu kapsamda ele alındığında koleksiyonumuzda dijital ortama aktarılması gereken eserlerin çokluğu ve bunlara her geçen gün yenilerinin eklenmesi nedeniyle kütüphanemizde bir dijitalleştirme sisteminin oluşturulması planlanmış ve ihalesi yapılmıştır.

Milli Kütüphanenin tüm toplum kesimlerinin ulaşabildiği ve yararlanabildiği bir bilgi merkezi hâline getirilmesi çerçevesinde, görme engelli vatandaşlarımıza sesli kitap hizmeti verilmektedir. Görme engelliler merkezi arşivinde 5 bin sesli kitap bulunmakta olup, yayındaki sesli kitap sayısı 3 bin 550'yi geçmiştir. 1.590 görme engelli vatandaşın üye olduğu merkezde 187 gönüllü okuyucunun desteği ile seslendirme çalışmaları devam etmektedir.

Dünyanın bilgi toplumuna dönüşüm sürecini yaşadığı günümüzde, bilginin doğru kaynaktan ve en kısa sürede edinilmesi önem kazanmaktadır. Bilginin derlendiği, düzenlendiği ve vatandaşların hizmetine sunulduğu kütüphanelerde, verilen hizmetlerin sunumunda kalitenin artırılması ve bilgiye erişim süresinin kısaltılması son teknoloji ürünlerin kullanılmasıyla mümkün olabilmektedir.

Bakanlığımıza bağlı 1.114 halk ve çocuk kütüphanesi ve 6 edebiyat müze kütüphanesi olmak üzere toplam 1.120 kütüphane ile vatandaşlarımıza kütüphane hizmetleri verilmektedir.

Yerleşik halk kütüphanelerinden, şehirlerin uzak semtlerinde, kasaba ve köylerinde yaşayıp uzaklık sebebiyle yararlanamayanlara; hasta, engelli, eve bağımlı gruplar ile hapisane, hastane, huzurevleri ve yetiştirme yurtlarındaki kısıtlı gruplar arasında sayılabilecek vatandaşlarımıza 35 gezici kütüphane ile hizmet götürülmektedir.

Yayın Projeleri Değerlendirme Kurulu kararları kapsamında hazırlık ve baskı kararları alınmış olan eserlerden 25 adedinin baskısı yıl sonuna kadar tamamlanacaktır.

Türk Kültür, Sanat ve Edebiyat Eserlerinin Türkçe Dışındaki Dillerde Yayımlanmasına Destek Projesi kapsamında 63 ülkeden başvuran 420 farklı yayınevine çeviri ve baskı için toplam 1.648 adet destek verilmiştir. Yayınevleri bu desteklerle, 414 yazarımızın 940 farklı eserini 58 dile çevirerek yayımlamışlardır. Destek sağlanan bu eserlerden 2014 yılı Kasım ayı itibarıyla 1.273 adedi yayımlanmış ve okurlarıyla buluşmuştur.

2006 yılından bu yana edebi çeviri atölyeleri düzenlenmektedir. Bu kapsamda 9'u Türkçe'den diğer dillere, diğer dillerden Türkçe'ye, 1'i de çocuk ve ilk gençlik edebiyatı çeviri atölyeleri olmak üzere toplamda 10 adet çeviri atölyesi düzenlenmektedir.

Ülkemiz, Uluslararası Yayıncılar Birliği IPA'nın yaptığı bağımsız araştırma raporuna göre dünyada kitap piyasası büyüklüğü bakımından bir önceki yıla göre bir sıra yükselerek 12'nci sıraya yerleşmiştir. Aynı rapora göre 2013 yılında, ISBN alan kitap başlığı sayısında dünya 10'uncusu, nüfusa göre oranda ise dünya 11'incisidir.

Bakanlığımız, Edebiyat Eserlerinin Desteklenmesi Hakkında Yönetmelik kapsamında, Türk edebiyatının gelişimine katkı sağlayacak nitelikteki özgün edebiyat eserlerini üretecek veya bunları yayımlatacak proje müelliflerine projeleri karşılığında 2014 yılından itibaren destek verilmeye başlanmış olup süreç devam etmektedir.

Saygıdeğer Başkanım, saygıdeğer milletvekilleri; yazma eserler, sahip oldukları içerik ve eşsiz sanatsal özellikleri nedeniyle yeri doldurulamayacak önemli kaynaklar arasındadır. Kültür tarihimizin ve millî kültür mirasımızın asli kaynaklarından olan el yazmaları ve nadir eserler, bilim adamlarının ve araştırmacıların çalışmalarına ışık tutan en değerli kültür varlıklarıdır. Yazma eserler bugün ile gelecek arasında bağlantı kuran kıymetli hazineler olup, bir anlamda toplumların ve devletlerin hafızalarıdır.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 18.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 74

Bakanlık olarak, binlerce yıllık süreçten geçerek günümüze kadar gelmiş olan bu birikimi korumak, eserlerimizi işlevsel ve en güncel şekilde bizden sonraki kuşaklara aktarmak arzusundayız. Gelecek kuşakların insan, alem, medeniyet bilinç ve tasavvuruna sahip olması kültürel ve ilmi birikimimizin onlara ulaştırılmasına bağlıdır. İşte bu bilinçle hareket eden ve henüz dört yıl önce kurulan Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı, yazma ve nadir basma eserlerimizin korunması, tanıtımı ve kütüphanelerimizin yönetimi bakımından üzerine düşen tarihî vazifeyi hakkıyla yerine getirme çabası içindedir.

Bu kapsamda, Süleymaniye Yazma Eser Kütüphanesi bünyesinde kurulan ve en son teknolojiyi barındıran RFID tabanlı Yeni Koleksiyon Sistemi Projesi ile Süleymaniye Kütüphanesi ile bağlı kütüphaneler de bulunan yaklaşık 200 bin eser, yılların ihmali ile maruz bırakıldıkları zor durumdan kurtarılıp temizlenerek koruma altına alınmıştır. Süleymaniye Külliyesi içerisinde bulunan ve "Süleymaniye Doğumevi" olarak adlandırılan yapı tadilat, bakım ve onarım çalışmaları ile modern bir hâle getirilmiş, kitap restorasyonu, konservasyonu ve araştırmaları için gerekli teçhizatla donatılarak Türkiye'nin ilk ve tek kitap şifhanesi olarak hizmet vermeye başlamıştır.

Kütüphanelerimizde bulunan yazma eserlerin okuyucu ile buluşturulması, yerli ve yabancı uzmanların hizmetine sunulması, ilim sahasında çalışan insanların bu eserlere en kolay yoldan erişiminin sağlanması Yazma Eserler Kurumu için temel hedeflerden biri olarak belirlenmiştir. Bu amaca dönük olarak daha önceki yıllarda başlanan kataloglama çalışmalarının yanı sıra, bu bilgilerin ilim insanları ile buluşturulması için Bakanlıkça yazma eserler portalı geliştirilmiştir. Bu sistemin yıl içinde hizmete açılması ile kurumumuz bünyesinde bulunan tüm eserlere ilişkin katalog ve görüntülere hızlı bir şekilde erişmek mümkün olacaktır.

Ülkemizde güçlü bir telif hakları sistemiyle fikir ve sanat eserlerinin etkin bir şekilde korunarak nitelikli üretimin teşvik edilmesi, kültür endüstrisinin büyümesi ve bu sektörlerin uluslararası rekabet gücünün yükseltilmesi öncelikli hedeflerimizdendir.

Bu hedef doğrultusunda, Bakanlığımızca Dünya Fikri Mülkiyet Örgütü ile iş birliği içerisinde telif haklarına dayalı endüstrilerin Türkiye ekonomisine katkısının ölçülmesine yönelik bir proje yürütülmüştür. İçeriği itibarıyla bir ilk olarak değerlendirilebileceğimiz projeye telif hakları ve kültür endüstrilerini oluşturan sektörlerin gayrisafi millî hâsıla içindeki payları, dış ticaret büyüklükleri ve yarattıkları istihdamın ölçülmesine ilişkin sonuç raporu hazırlanmış olup, söz konusu raporun 2014 yılı sonu itibarıyla kamuoyuyla paylaşılması planlanmaktadır.

Bilindiği üzere, ülkelerin kültürel ve ekonomik hayatına büyük katkılar sağlayan ve bu nedenle stratejik ve ayrıcalıklı bir sektör olan sinemada ülkemizde son yıllarda önemli gelişmeler yaşanmaktadır. Bu süreçte, sektörleşme dinamiklerini destekleyen politikalar ile sektöre yapılan devlet desteğinin rolü göz ardı edilemez.

Son yıllarda dünyanın önemli festivallerinde Türk filmlerinin elde ettiği başarılar ve ödüller sayesinde yumuşak güç olarak tanımlanan sinema dili kullanılarak ülkemizin tanıtımına ve marka değerine büyük katkı sağlanmaktadır. Bu gelişmelere paralel olarak Türk dizileri de başta Ortadoğu ve Balkanlar olmak üzere dünyanın farklı bölgelerinde ilgiyle izlenmektedir.

Sinemamız Cannes Film Festivali'nde ilk kez Yılmaz Güney'in "Yol" adlı filmi ile 1982 yılında Altın Palmiye ödülüne layık görülmüştü. Otuz iki yıl aradan sonra Nuri Bilge Ceylan'ın "Kış Uykusu" adlı filminin 67'nci Cannes Film Festivali'nde Bakanlığımızca desteklenen Altın Palmiye ödülüne layık görülmesiyle bu başarıya yeniden ulaşılmıştır.

Sinemamızın 100'üncü yılında Cannes Film Festivali'nin yanı sıra dünyanın önemli festivalleri arasında yer alan Saraybosna, Venedik, Valladolid ve Busan uluslararası film festivallerine ülkemizce katılım sağlanmış olup, Venedik, Saraybosna ve Valladolid'de alınan ödüllerle Türk sineması uluslararası arenada adından sıkça söz ettirmiştir.

Sinema tarihimize ait arşivlerde yer alan ve kaybolmaya yüz tutmuş 35 milimetre formatlı sinema eserlerinin dijital ortama aktarılarak görsel, işitsel mirasımızın gelecek kuşaklara ulaştırılmasına imkân sağlanması ve sinema eserlerinin görüntü kalitelerinin artırılarak daha iyi bir şekilde izleyiciyle buluşmalarının sağlanması için Bakanlığımızca film restorasyon çalışmalarına başlanmıştır.

Sinema alanında ulusal bir bellek oluşturmak, filmlerimizi modern teknolojiyle donatılmış olan bir ortamda korumak ve hizmete sunmak amacıyla içerisinde film arşivi, sinema müzesi, sinema kütüphanesi, restorasyon laboratuvarı, prestij sinema salonunun da bulunduğu Türkiye Film Arşivi ve Sinema Müzesi Projesi için ilimiz Çankaya ilçesinde 8 bin 278 metrekare yüz ölçümlü arsa Bakanlığımıza tahsis edilmiş olup özel nitelikli proje için çalışmalar devam etmektedir. Türk sinemasının son yıllarda elde ettiği başarıları sürdürülebilir kılmak, eser sayısı ve niteliğinde artış oluşturacak, üretilen eserlerin daha fazla seyirciyle buluşmasını sağlayacak sinema sektörünü stratejik bir sektör olarak yeniden ele alacak, yaşanan tikanlıkları giderecek ve yeni destek mekanizmalarını içeren değişiklik kanun taslağı çalışmaları sektör temsilcilerinin de katılımıyla tamamlanmış olup en kısa zamanda Bakanlar Kurulunun onayına sunulacaktır.

Bakanlığımızın her ölçekte planlama yetkisine sahip olduğu kültür turizm koruma ve gelişim bölgeleri ile turizm merkezlerinin tespitinde ülkenin doğal, tarihî, arkeolojik ve sosyokültürel turizm değerleri, sağlık turizmi, kış, av ve su sporları ile mevcut diğer turizm potansiyelleri dikkate alınmaktadır.

2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanunu uyarınca belirli potansiyele sahip alanlarda kullanma dengesi kurularak sektörel kalkınmanın ve planlı gelişimin sağlanması hedeflenmektedir. Bu kapsamda 2014 yılı itibarıyla 34 turizm kültür koruma ve gelişim bölgesi, 228 turizm merkezi, 6 turizm alanı ve 2 turizm bölgesi olmak üzere toplam 270 turizm alan, bölge ve merkezi bulunmaktadır.

Bilindiği üzere, Türkiye jeotermal kaynaklar açısından dünyada ilk 7 ülke arasında yer alırken Avrupa'da kaynak potansiyeli açısından 1'inci kaplıca uygulamaları konusunda ise 3'üncü sıradadır. Ülkemizde 46 ilde 240 civarında kaplıca tesisi bulunmaktadır. Gerek tesis sayısı gerekse yatak kapasitesi açısından termal turizm ülke turizm içindeki payının artırılması planlanmaktadır.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 18.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 75

Bakanlığımızca termal turizm alanında yürütülen çalışmalarda 2014-2018 Onuncu Beş Yıllık Kalkınma Planı döneminde yatak kapasitesinin 100 bine ulaşması, 1,5 milyon yabancı ziyaretçi ve 3 milyon dolar gelir elde edilmesi hedeflenmektedir.

Saygıdeğer Başkanım, saygıdeğer milletvekilleri; Bakanlığımızın yurt dışı tanıtım ve pazarlama faaliyetleri 39 ülkede bulunan 44 kültür ve tanıtma müşavirliği ve ataşeliği aracılığıyla yürütülmektedir. Ülkemizin son on yılda ekonomik, sosyal, siyasal, kültürel ve turizm alanlarında gerçekleştirmiş olduğu önemli atılımlar sayesinde saygın bir dünya markası hâline gelmiş olması, tanıtım ve pazarlama faaliyetlerinin daha fazla sayıda ülkede ve daha kapsamlı bir şekilde yürütülmesini zorunlu kılmaktadır. 2014 yılında ülkemizin tarihi, kültürel ve turizm değerlerinin tanıtımında yer alan tüm unsurlarının ülkemiz imajının güçlendirilmesi bakımından bir bütün olarak ele alınacağı küresel bir reklam kampanyası uygulamasına karar verilmiştir. Dünyanın her yerinde tutarlı, anlamlı ve çekici bir Türkiye imajı yaratmayı hedefleyerek 30'dan fazla medeniyete ev sahipliği yapan, tarihi, coğrafyası ve tüm kültür ve turizm değerleriyle rakiplerinden ayrılan ülkemizin tanıtımı global çapta "Turkey: Home" konsepti ile gerçekleştirilmektedir.

Hepinizin de bildiği gibi, ülkemiz, deniz, kum, güneş turizminin dışında, zengin kültürü, doğal ve tarihi güzellikleriyle birçok turizm türü bakımından eşsiz imkânlarla sahiptir. Ayrıca, Bakanlığımızca, 2023 hedefleri doğrultusunda, farklı turizm türlerine yönelik talebin artırılması, kalkınmada bacasız sanayi sektörü olan turizmin yılın on iki ayına ve her bölgeye ulaştırılması amacıyla yeni teşvik unsurlarının oluşturulması planlanmaktadır.

Bakanlığımız, orkestra, koro ve topluluklarla yurt içinde periyodik konserler ile anma, kutlama, yıl dönümü etkinlikleri, festivaller, okullara yönelik eğitim konserleri, yurt içi ve yurt dışında turneler düzenlemekte, çeşitli kamu-özel kurum ve kuruluşlarının düzenlediği etkinliklere sanatçı, sanat birimi görevlendirilmekte ve anma günlerinde özel programlar yapmaktadır. Plastik sanatlar alanında eser veren sanatçılar desteklenmekte, yönlendirme ve danışmanlık hizmeti verilmektedir. Resim, heykel, fotoğraf, Türk süsleme sanatları alanında düzenlenen yarışmalar aracılığıyla bu alandaki sanatçılar teşvik edilerek ödüllendirilmektedir. Ayrıca, müzik ve sahne sanatları ile plastik sanatlar alanındaki eserlerimizin CD, DVD, katalog gibi görsel ve işitsel materyal basımı yoluyla belgelenmesi, araştırmacıların hizmetine sunulması ve gelecek kuşaklara aktarılması sağlanmaktadır.

UNESCO Somut Olmayan Kültürel Mirasın Korunması Sözleşmesi'ne taraf olan 161 ülke arasından seçilen 24 üyeli UNESCO Hükümetlerarası Komitesine 2014 yılında Türkiye seçilmiş olup 24-28 Kasım 2014 tarihleri arasında Paris'te düzenlenecek olan toplantıda ülkemizi Bakanlığımız temsil edecektir. Türkiye adına sunduğumuz Türk Kağıt Süsleme Sanatı Ebru dosyasının UNESCO Somut Olmayan Kültürel Miras Temsili Listesi'ne eklenmek üzere nihai görüşmeleri yapılacaktır. Bakanlığımızca kültürel mirasımız ve değerlerimiz hakkında yurt içinde ve yurt dışında yapılan halk kültürü alan araştırmaları sonucunda elde edilen dokümanlar Halk Kültürü Bilgi ve Belge Merkezine kazandırılmakta ve araştırmacılarla paylaşılarak geleceğe aktarılması sağlanmaktadır. Halk Kültürü Bilgi ve Belge Merkezinde ağustos ayı itibarıyla 178.511 adet kayıtlı belge, eser bulunmaktadır.

Somut olmayan kültürel miras taşıyıcıları tespit çalışmaları kapsamında toplam 2.744 sanatçımız kayıt altına alınarak kendilerine sanatçı tanıtım kartı verilmiştir.

Türk süsleme sanatları ile geleneksel el sanatlarının yaşatılması ve gelecek kuşaklara aktarılması kapsamında 2014 yılında 32 ilde 73 kurs açılmış olup bunların 27'si tamamlanmıştır, 46 kurs ise hâlen devam etmektedir.

Bakanlığımızca turizm sektöründe hizmet kalitesini artırmak amacıyla konaklama ve yeme içme işletmelerinde çalışan personele yönelik olarak düzenlenen yaygın mesleki turizm eğitim programlarına 2014 yılı Ekim ayı sonuna kadar katılan toplam 3.875 sektör çalışanına başarı belgesi verilmiştir.

Bugüne kadar sektörümüzde hizmet kalitesinin artırılması amacıyla hayata geçirilen en kapsamlı proje olan ve 30 ay sürmesi planlanan "Turizmde İşverenlerin ve Çalışanların Uyum Yeteneklerinin Artırılması Projesi" IPA (Avrupa Birliği Katılım Öncesi Mali Yardım Aracı) dördüncü bileşeni olan İnsan Kaynaklarının Geliştirilmesi Operasyonel Programı kapsamında Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı iş birliği ile ocak ayından beri yürütülmektedir. Toplam bütçesi 7 milyon 558 bin 813 avro olan ve yüzde 85'i Avrupa Birliği, yüzde 15'i ise Bakanlığımızca karşılanmakta olan tutarın yüzde 60'ı ödenmiş olup yüzde 40'ı proje sonunda ödenecektir.

Projemizle, Bakanlığımızdan belgeli işletmelerde çalışan yaklaşık 6 bin kişiye işbaşı eğitimleri verilecek, yaklaşık 2 bin çalışanın Ulusal Mesleki Yeterlilik Belgesi sınav ücreti karşılanacak, sektörel on-line iş gücü araştırması yapılacak ve Yeşil Yıldız belgesi teşvik faaliyetleri yürütülecektir. Bu sayede sektörümüzde verimliliğin çok daha üst noktalara taşınması amaçlanmaktadır.

Bakanlığımıza bağlı Devlet Tiyatroları 58 sahnede 20.089 koltuk kapasitesiyle hizmet vermektedir. Hizmet alanlarımız genişlemektedir ve sanat aktiviteleri artmaktadır. 2013-2014 tiyatro sezonunda 92'si yeni, 30'u çocuk oyunu, 86 yerli, 65 yabancı olmak üzere toplam 151 oyun sahnelenerek 5.691 temsille 1 milyon 846 bin 494 seyirci sayısına ulaşılmıştır.

Bakanlığımıza bağlı Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü 9 yerleşik sahnede faaliyetlerini sürdürmektedir. 2013-2014 sanat sezonunda sanatçılarımız 933 temsil vermiştir.

Çok önemli olan bir başka husus da şudur: Çanakkale deniz ve kara savaşlarının yaşandığı Çanakkale Savaşları Gelibolu Tarihi Alanı'nın kültürel ve manevi değerleri ile doğal dokusunun korunması, yaşatılması, geliştirilmesi, tanıtılması, gelecek kuşaklara aktarılması ve yönetimini sağlamak üzere Çanakkale Savaşları Gelibolu Tarihi Alan Başkanlığı kurulmuştur.

Saygıdeğer Başkanım, saygıdeğer milletvekilleri; ülkemiz süregelen kültürel birikimini ve turizm alanındaki atılımlarını son dönemde izlemiş olduğu akılcı ve cesur politikalarla birleştirerek uluslararası konumunu daha da güçlendirmiştir. Türkiye, bugünün dünyasında bir cazibe merkezi olarak güçlü demokrasisiyle, büyüyen ekonomisiyle, kültürlerin kavşağı olan coğrafyasıyla, jeopolitiğiyle ve jeostratejik konumuyla bir başarı öyküsü yazmaktadır.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 18.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 76

Ülkemizin bu başarı öyküsünde emeği geçen herkese teşekkür ediyor, Komisyonunuza saygılarımı sunuyorum.

(Oturum Başkanlığına Başkan Recai Berber geçti.)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Bakanım.

Değerli arkadaşlar, Bakanlığımızın ve ilgili kurumlarımızın bütçelerinin görüşmesine başlıyoruz.

Buyurun Sayın Çetin, mikrofonunuzu açıyorum.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Sayın Başkan, değerli Komisyon üyesi arkadaşlarım, Sayın Bakan, değerli basın emekçileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, Kültür ve Turizm Bakanlığımızın bütçesi üzerine görüşeceğiz. Gerçekten Bakanımızın hazırlamış olduğu sunum konuşmasındaki belli değerlere, yazılanlara katılmamak mümkün değil ama, keşke bunlar yaşama geçse ya da biz de o anlatılardan yararlanıyor olsak. Ya biz başka bir ülkede yaşıyoruz ya da Sayın Bakan konuşmasını başka bir mekânda, başka bir konumda hazırladı. Gerçekten şaşırılmak mümkün değil ya da bu söylenenlere özlem duymamak mümkün değil.

Sayın Bakan, her şeyden evvel, sanat kurumlarının özelleştirilmesi ya da kapatılması düşüncesiyle 2002 yılında, daha ilk AKP hükümetleri kurulduğunda o zamanın sermaye çevreleri size bir yol haritası sunmuştu. O yol haritası nihayet ısıtıldı, yeniden gündeme getirildi. Geçtiğimiz yıl İstanbul Şehir Tiyatrolarında yapısal değişiklik sırasında araya muhafazakâr sanat söylemi de katılarak yeniden “Devletin tiyatrosu olur mu? Devlet kesesinden sanat yapılır mı?” gibi sloganlar eşliğinde birtakım yaklaşımlar sergilendi. Bu 2015 bütçenize de bakıldığı zaman, bir de bu yıl içerisindeki uygulamaları gözlerimizin önüne getirdiğimizde, gerçekten sanata, sanatçıya, kültürel varlıklarımıza ve turizm değerlerimize yönelik saldırıların giderek yoğunlaşacağını ve bunların giderek tahrip edilmekte olduğunu üzülerek izliyoruz.

Sayın Bakan, toplumsal yaşamın bütün alanlarını kendi anlayışınız doğrultusunda biçimlendirmeye çalışıyorsunuz. Özel yaşama doğrudan müdahale ederek kendi dinî, muhafazakâr yaşam tarzını tüm topluma dayatan iktidarınız, kültür ve sanatı da aynı zihniyetle biçimlendirmeye ve hızla piyasa koşullarının içine çekmeye çalışmaktadır. Yıllardır bir tüccar mantığıyla, tüccar siyaset anlayışıyla kültür ve sanat üzerinde kâr-zarar hesabı yaparak yönetmeniz kabul edilemez. Hükümetin görevi sanatı ve sanatçıyı kendi dünya görüşüne uygun şekilde biçimlendirmek değil; sanatçıyı ve sanatı koruması, desteklemesi, kültürel ve sanatsal etkinliklerin yaygınlaştırılması için gerekli tedbirleri almasıdır.

Bakın, Anayasa'mızın 27'nci maddesi “Herkes, bilim ve sanatı serbestçe öğrenme ve öğretme, açıklama, yayma ve bu alanlarda her türlü araştırma hakkına sahiptir.” diyor. Görüldüğü gibi, burada sanat özgürlüğü bağımsız bir düzenlemeye konu edilmemiş ve bilim özgürlüğüyle birlikte ele alınmış. Bu şekilde bir anayasal düzenlemeye rağmen, bilim ve sanatın farklı yaşam alanları ve dolayısıyla farklı özgürlük konularını içerdiği konusunda herhangi bir tartışma yok. Uzunca bir süredir kültür ve sanat alanında yaşanan ve pek çoğu skandal olarak adlandırılabilir gelişmeler kültür ve sanat alanında ciddi bir özgürlük daralması yaşandığını göstermektedir.

Sayın Bakan, geçtiğimiz ekim ayında -sizin buna en tipik örneklerinizden bir tanesi, “Yaygınlaştıracamız, geliştireceğiz.” diyorsunuz ama- Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası tarafından çalınması yasaklanan dünyaca ünlü sanatçımız Fazıl Say'ın eserlerini neden yasak hâle getirdiniz? Yani, sanata yasak koymak bu çağda, bu demokraside -“ileri demokrasi” dediniz son cümlelerinizde- yakışır mı? Yani, yılda 120 konser veriyor; 30'u Türkiye'de, 90'ı yurt dışında. Böyle bir sanatçıyı tanıtmak, onunla ülkenin kültür ve sanatını dünyaya tanıtmak varken ona kendi ülkesinde yasak koyarak sanatı ve sanatçıyı desteklemek mümkün olabilir mi?

Şimdi, Sayın Bakan, bakınız, bizim Ankara'da... Özellikle süre kısa olduğu için kısa kısa geçeceğim. 1982'den bu yana devlet, özel tiyatrolara yardım yapıyor. Her yıl eylül ayı içerisinde bu destekten yararlanan tiyatrolar ve destek miktarları ilan ediliyor idi. İlk defa bu yıl kasım ayının ikinci yarısına geldik, hâlâ destek ilan edilmedi. Tiyatro sezonu başladı, tiyatroların giderleri oluştu ama destek yok. AKP döneminde tiyatroların da yandaşı oluşturuluyor diye düşünüyoruz çünkü muhalif kimliğiyle bilinen tiyatrolara destek verilmiyor. Burada da yandaş tiyatrolar yaratmaya başladınız. Mesela, AST'a, Genco Erkal'ın, Ferhan Şensoy'un tiyatrolarına destek vermiyorsunuz. Bunun yanında, bir uygulamayı gördüğüm zaman benim gerçekten tüylerim diken diken oldu. Benzer bir uygulamaya biz Balıkesir SEKA özelleştirmesinde tanıklık ettik. Balıkesir SEKA özelleştirilirken değer tespiti 132 milyon dolar olarak yapıldı, birinci ihalede alıcı çıkmadı; ikinci ihalede değeri 57'ye düşürüldü, yine alıcı çıkmadı; üçüncü ihale 52 milyon olarak yapıldı, alıcı çıkartılmadı. Daha sonra, yandaşa, 132 milyon dolar değer tespiti yapılan koskoca fabrika varlıklarıyla birlikte 1 milyon 100 bin dolara Albayraklar'a verilmiş idi. Şimdi, Ankara'da bulunan, Emek İnşaat ve İşletme AŞ tarafından işletilmekte olan Akün Sineması'yla birlikte Şinasi Sahnesi'nin bulunduğu mekânın muvazaalı bir şekilde önce -bir nevi özel, kamuya ait olsa bile- Emek İnşaat ve İşletme AŞ'ye devredilip arkasından, birinci, ikinci, üçüncü, dördüncü ihalelerde alıcı çıkmadı ya da satışta usulsüzlük yapıldı diye ihalelerin iptalinden sonra beşinci ihalede buranın bir özel şahsa satılmış olması... Özellikle altını çizerek söylüyorum: Önce Emek İnşaat ve İşletme AŞ'ye muvazaalı devrinden söz ediyorum. Arkasından da çok küçük bir farklılıkla onun şahsa devri -Ahmet Meriç kimdir bilmiyorum- şaibelerle dolu bir devirdir.

Şimdi, Sayın Bakan, gerçekten sürem de azaldı, ben esas bir başka konuya geçmek istiyorum ama bununla ilgili bir de... Geçtiğimiz yaz gene Macunköy Devlet Tiyatroları bünyesinde yer alan İrfan Şahinbaş Atölye Sahnesi'nin bulunduğu alana eli sopalı, silahlı kişiler girip orada tiyatro çalışanlarını yaraladılar, siz de bir “tweet” atarak bu konuyu takip edeceğinizi söylediniz. Ne olduğu konusunda gerçekten merak ediyorum.

Sayın Bakan, diyorsunuz ki: “Kültür Bakanlığının önceliği Anadolu coğrafyasında bulunan medeniyet eserlerinin ve kültür varlıklarının korunarak gelecek nesillere aktarılmasıdır.” Şimdi, Sayın Bakan, bakınız -biraz da

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 18.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 77

kayıtlara geçsin diye söyleyeceğim, bu konu basında da çıktı- Başbakanın İzmir'in Urla ilçesinde yaptırdığı villalarla ilgili beşinci telefon size geliyor. Yani Erdoğan'ın villalarının yaptırılacağı hazine arazisi için kaymakamlıktan valiliğe, Şehircilik Bakanlığından Maliye Bakanlığına, Kültür Bakanlığında üniversiteye kadar pek çok devlet kurumu usulsüz izin vermeye zorlandı, bunlardan bir tanesi de sizsiniz. Tabii, ilk önce... Çok kısa kısa söyleyeceğim, tutanaklara geçsin çünkü gelecekte ülkenin nasıl yönetildiği herkes tarafından ibretle izlensin diye. Erdoğan'ın hukuku hiçe sayarak iş bitirme yöntemine ilişkin de somut bir örnek olacak bu. Devletin bürokrasiden... Söyledim onu, geçiyorum. Latif Topbaş bu şeyleri yapmak için zamanın Başbakanına, şimdiki Cumhurbaşkanına o villaların yapılmasını öneriyor. Alan birinci derece sit alanı çıkıyor, doğrudan turizmle ilgili olduğu için. Önce, kaçak başlayan izin için İzmir Valisi bir karar çıkarıyor, sen misin çıkarın, Vali Cahit Kıracı dört ay sonra görevinden uzaklaştırılıyor, başka bir yere. Arkasından gelişmeler... Vali çekilince iş hızlanıyor, sivalar tamamlanıyor, villalar 2014 yazına hazır olacak ama bu kez de yeni atanan ve bu nedenle de konuya korkak yaklaşan Çevre ve Şehircilik İl Müdürü Fatih Şahinoğlu sorun yaratıyor. Uzatmayayım, Fatih Şahinoğlu da Başbakanla Topbaş'ın görüşmesinden beş ay sonra görevden alınıyor. Üçüncü telefon bilirkişiye gidiyor. Tabii, Başbakan Topbaş'ı arayıp "Niye bu kadar uzadı?" diye soruyor, "Acele edilmeliydi, vali de gitti." diyor. Neyse... Urla Kaymakamı Şeyhmus Günaydın Bakanlığın Urla'daki il müdürlüğüne gidiyor ve iki yol öneriyor: "Ya yönetmeliği değiştireceksiniz ya bilirkişi raporu getireceksiniz." Tabii, Kaymakamın hemşehrlik ilişkisi Maliye Bakanlığıyla var, o da araya giriyor ve daha sonra işler yine yoluna koyuluyor, Kaymakam ödül olarak Kastamonu Valiliğine yükseltiliyor. Tabii, telefon görüşmeleri çok uzun, bunları bir bir anlatmıyorum ama dördüncü telefon bu sefer... Onu geçiyorum, dördüncü telefonu, Maliye Bakanıyla oluyor. Beşinci telefon sizinle başlıyor Sayın Bakan.

BAŞKAN – Direkt Sayın Bakanla olan kısmını özetlerseniz iyi olur.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Tabii burada da özel kalem...

SÜREYYA SADI BİLGİÇ (Isparta) – Sayın Çetin, sayfaları karıştırdınız galiba.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Bir dakika arkadaşlar, zamanı iyi kullanmak için...

Kastamonu Valisi yaptık onu, geçtim. Şimdi, beşinci telefon Sayın Bakanla başlıyor, Kültür Bakanı Ömer Çelik'i arıyor Topbaş, mozaiklerin oradan kaldırılmasını rica ediyor, Topbaş sonucu öğrenmek üzere Bakan Çelik'i arıyor, aralarında şu konuşma geçiyor, siz diyorsunuz ki: "Ağabey, genel müdürden bilgi aldım, sizin oradaki mozaikleri kaldırıyorlar." Topbaş "Tamam." diyor -Latif Topbaş bu- "Fakat başka bir problem var, oradaki duvarlar." diyorsunuz.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Siz telefonları dinlemişsiniz herhâlde.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Bunlar basında çıktı arkadaşlar, o kadar önemli ki orası... Şimdi, mozaiklerden söz ediyorum, biraz sonra -sabrederseniz- orada duvarları, tarihî varlıkları korumakla görevli Bakan anlatıyor.

MEHMET ŞÜKRÜ ERDİNÇ (Adana) – Cümlelerin başlangıcında "Urla" dediniz, şimdi farklı bir şey söylüyorsunuz, Urla'yla ne alakası var bunun?

BAŞKAN – "Urla'yla ilgili mi?" diyorlar.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Tabii, tabii, Urla ilçesindeki. (Gürültüler)

BAŞKAN – Arkadaşlar, bir saniye...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Neyse... Tutanaklara geçsin. "Başka bir problem var, oradaki duvarlar birinci derece arkeolojik sit alanı, bunu sitten çıkarmanın imkânı yok." diyorsunuz, "Hı hı." "Yani orada korunması gerekiyor bunun. "Evet." "Dolayısıyla, diyorlar, orada bir proje yapılacağı zaman bunları koruyacak şekilde bir proje yapılması lazım." "Evet." "Bunlar yıkılmadan, şey olmadan diye onları... Ki niye birince derece arkeolojik site giriyormuş?" "Evet." Şimdi, neyse arkadaşlar, konuşma böyle devam ediyor.

BAŞKAN – Sonuç olarak...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Sonuç olarak ince inşaat bitmiş.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI ÖMER ÇELİK (Adana) – Sayın Milletvekilim, "Neyse..." değil, Urla'yla ilgisi nedir?

İZZET ÇETİN (Ankara) – Size vereceğim, vereceğim size.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, bir saniye...

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI ÖMER ÇELİK (Adana) – "Urla'yla ilgisi var." dedi, Urla'yla ilgisini öğrenmek istiyorum.

BAŞKAN – İşte, onu soracağız Sayın Bakanım.

İZZET ÇETİN (Ankara) – İnce inşaat da bitmiş, villanın önüne özel ağaçlar dikilmiş, tekneler için iskele, helikopter için pist yapılmış, erkekler havuzu tahta perdeyle, kadınlar plajı brandayla kapatılmış, villalar Cumhurbaşkanına için hazır hâle getiriliyor. "Arkeolojik sit alanı" diyorlar, mozaikleri kaldırın dedim, kaldırıyorlar. "Ağabey, mozaikler orada mühim de o duvarlar hiç mühim değil. Yani oranın bana resimlerini getir dedim, eskiden yapılmış, dökülmüş duvarlar..." Şimdi, arkadaşlar, Urla ilçesinde yaptırdığı villaların tarihî varlıkları, tabiat varlıkları, mozaikleri korunmadan orada tam anlamıyla bir talan düzeni içerisinde yapılaşmaya izin veriliyor.

BAŞKAN – Yapıldığını iddia ediyorsunuz.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Bir taraftan turizm alanı, diğer taraftan kültürel varlık, alın bunu, kaç sayfa bu? Tefrika hâlinde yayımlandı, okumadınız mı arkadaşlar? (Gürültüler)

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Hazırlanmadan konuşmazdın sen ama...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Yok arkadaşlar, bakın, ben size bunu fotokopi yapıp vereyim. Bu, kültür varlıklarımızın, tabiat varlıklarımızın, doğal varlıklarımızın ne kadar korumasız ellerde olduğunun somut bir göstergesi.

BAŞKAN – Sayın Çetin, siz iddia ettiniz, Sayın Bakan da -biliyorsunuz- bu konuda cevap verecek daha sonra.

Teşekkür ederim.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Ben teşekkür ederim.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 18.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 78

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI ÖMER ÇELİK (Adana) – Sayın Başkanım, sayın milletvekillerinin sorduğu her soruya topluca cevap vereceğim. O sebeple, Sayın Milletvekilimizin sorduğu diğer hususların hepsini not aldım, ayrıntılı cevap vereceğim ama Komisyonda asla tahammül edemeyeceğimiz şey maddi bilgi hatasıdır. Sayın Milletvekili “Urla” diye başladı, “Beş telefon görüşmesi var, beşincisi size geliyor.” dedi, bahsettiği telefon görüşmesinin Urla’yla ilgisi yok; bir. Bu bir maddi bilgi hatasıdır.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Nereyle ilgisi var?

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI ÖMER ÇELİK (Adana) – Bir dakika...

Çünkü Urla doğal sit olduğu için Kültür ve Turizm Bakanlığıyla hiçbir ilgisi yoktur. Doğal sitle kültürel sit arasındaki farkı bilelim, arkeolojik sit arasındaki farkı bilelim. Orada yetki Çevre ve Şehircilik Bakanlığına aittir, Kültür Bakanlığıyla ilgisi yoktur.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Sayın Bakan...

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI ÖMER ÇELİK (Adana) – Bitiriyorum, soracağınız soruya da cevap vereceğim.

Bahsettiğiniz telefon görüşmesine çok temel bir siyasi okuryazarlık temelinde bakıldığı zaman talebin reddi görülür orada. Bana deniyor ki: “Şurayı şurayı halledebilir misiniz?” Ben de orada niçin halledemeyeceğimizi anlatıyorum ve sonuç itibarıyla da benim dediğim gibi olmuştur. Sayın Başkan, o bahsedilen yer Urla değildir, bahsettiği telefon görüşmesi Kemalpaşa’dır, başka bir yerdir. Netice itibarıyla da ben oranın çözülemeyeceğini söylemişimdir ve sonuçta da orada hiçbir işlem yapılamadığı için o görüşmenin neticesinde şimdi orası yeniden Bakanlığa devredilecektir, mozaikler taşınacak, duvarlar aynen korunacaktır. Telefon görüşmesi diye Sayın Milletvekilinin illegal bir telefon görüşmesini burada okumasını takdire bırakıyorum ama o telefon görüşmesi de...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Bunu kabul ediyorsunuz yani.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI ÖMER ÇELİK (Adana) – ...benim benden talep edileni yapmadığımı gösteren bir telefon görüşmesidir.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, çok teşekkür ederiz.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Görüşenler değil de okuyanlar mı suçlu?

BAŞKAN – Sayın Çetin...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Kabul ettiniz yani.

BAŞKAN – Sayın Çetin, lütfen ya... Böyle bir usul yok, biliyorsunuz yani.

(Gürültüler)

Değerli arkadaşlar...

Sayın Akçay...

ADNAN KESKİN (Denizli) – Konuşmayalım isterseniz.

BAŞKAN – Sayın Keskin, biliyorsunuz, yapmayın...

MEHMET ŞÜKRÜ ERDİNÇ (Adana) – Doğruyu konuşun, doğruyu konuşmanızda hiç sakınca yok.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Arkadaşlar, ben bunu fotokopi yaptırıp hepinize dağıtayım, bütün buradaki bürokrasiye dağıtayım isterseniz.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI ÖMER ÇELİK (Adana) – Hepsini dağıttın, ben de bununla ilgili, basına açıklama yaptım.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, basın burada zaten, bunları kaydediyor zaten, bir de tam tutanak tutuluyor.

Buyurun Sayın Akçay.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan, Bakan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Kültür ve Turizm Bakanlığının, kamu kurumlarının ve basınımızın değerli temsilcileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkan, sükûneti sağlamak bakımından Shakespeare’in Macbeth’inden bir iki pasaj okumak herhâlde yararlı olacak diye düşünüyorum. Diyor ki Shakespeare Macbeth’te: “Oysa hep bilirsiniz nedir ölümlülerin başını yiyen, kendine fazla güven. Bir yanı daha var benim bozuk yaradılışımın. Zenginliğe de öylesine düşkünüm ki kral olunca keser biçerim bütün beyleri, yerlerini almak için. Kiminin incisine, elmasına göz dikerim, kiminin evine barkına. İştahım yedikçe artar, artınca da yok yere kavga çıkarırım en dürüst, en iyi dostlarımla, hepsini yok edip kendi varlığımı artırmak için. Bende değer aramayın; krallara yaraşan doğruluk, dürüstlük, ölçü, denge, cömertlik, dayatma, acıma, inanma, sabır, sağlam yürek, sarsılmaz istem, bütün bunların zerresi yoktur içimde. Buna karşılık ne kötülük ararsan bende. Evet ya, elimden gelse cehenneme dökerdim tatlı sütünü bütün uzlaşmaların. Barışık yaşayanları birbirine katar, tek dostluk bağı bırakmazdım dünyada.”

Şimdi, belki de beş yüz yıldır bütün dünya tiyatrolarında binlerce sanatçı tarafından yüzyıllardır oynanan oyun bir çırpıda geçtiğimiz ay sahneden kaldırıldı. İşte, sonradan tekrar bu kasım ayında getirildiğini duyduk ama aralık ayında ne olacağı meçhul değerli arkadaşlar.

Şimdi, özü itibarıyla Hükümetin bir kültür politikasının olduğunu söylemek zor ve kültür ve sanata yaklaşımda tek amacını da eleştirilmemek üzerine kurmuş. Sanat eserleri, sanatçılar...

SÜREYYA SADI BİLGİÇ (Isparta) – Macbeth mi eleştiriyor bunu? Onu mu anlayalım?

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Ya kardeşim, zamanında konuşuruz, derdin gücün “Acaba konsantrasyonu nasıl bozayım?” Çok mutlu oluyorsun.

BAŞKAN – Ya yapmayın, arkadaşlar, gerçekten...

Buyurun Sayın Akçay, devam ediniz.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Yani sanat eserleri, sanatçılar iktidardan bolca bu olumsuzluğun uygulamalarını görmektedir ve son örneğini de işte bu Devlet Tiyatrolarında sansürlenmiş oyunda gördük. Macbeth iktidar hırsını, iktidar

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 18.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 79

zulmünü, dostlara ihaneti, güç edinme ihtirasını anlatıyor ve en son 26 Ekimde oynanan oyun bir anda programdan çıkarılıyor ve sonrasında bir açıklama duyuyoruz: “Kaldırılmadı, teknik nedenlerle ertelendi.” Tabii, bu teknik nedenlerin ne olduğunun açıklamasını merak ediyoruz. Oyunun içeriğinden iktidarın, güç sahiplerinin rahatsız olduğu ortaya çıkıyor. Üstelik oyunu programdan çıkararak ülkemizi bu kadar ileri demokrasi ve birtakım iddialı sözler karşısında dünyaya da mahcup ediyorsunuz. Gazetelere, televizyonlara, İnternet’e, sivil topluma, bankalara, memurlara, bütün toplumsal ve ekonomik kesimlere bir baskı söz konusudur ve sanatı da zapturapt altına alma gayreti her geçen gün artmaktadır. İktidar hırsı arttıkça sanata olan baskı da artmaktadır ve iktidarın bu hırsı insanların estetik değerlerine müdahale etme gücünün de kendisinde olduğunu düşünmeye başlamıştır. Şimdilik bu konuda söyleyeceklerim bunlar.

Bir diğer husus, 15 Eylül 2014 tarihli gazetelerde, basında yer aldı ve Sayın Bakan Ömer Çelik’in talebiyle etnik kimliklerin Türkiye’de bölgesel dağılımına dair bir harita hazırlandığı söyleniyor. Bu haritada etnik kimliklerin Türkiye’nin hangi bölgelerinde ve nerelerinde yaşadığı, ne kadar nüfusa sahip olduğu gibi bilgilerin yanı sıra, ülkenin geleceğine ilişkin temel taleplerin de yer aldığı ifade ediliyor. Bu çalışmanın basına yansıyan ilk bölümünde, 1965 yılına kadar nüfus sayımlarında sorulan “Ana diliniz?” sorusuna kişilerin verdiği yanıtlardan yola çıkarak oluşturulmuş. Tabii, daha sonra ne gibi bir çalışmalar olup olmadığını biz Sayın Bakandan elbette öğreniriz diye düşünüyoruz.

Bu çalışmanın Bakanlığın çalışma alanıyla ilgisi nedir? Bir de bu etnik köken merakı nereden gelmektedir ve bu çalışmalardan murat nedir, ne amaçlanmaktadır, bu konuda kamuoyunun, bizlerin aydınlatılmasına mutlaka ihtiyaç var. İnsanların, şehirlerin, bölgelerin etnik yapısıyla çok uğraşılıp merak edilmesi neye hizmet eder, onu da ayrıca tabii tartışmak ve düşünmek gerekir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Manisa, turizm açısından birçok potansiyele sahipken çeşitli yetersizlikler nedeniyle, maalesef, istenen noktaya gelememiştir potansiyeli oldukça yüksek bir il olmasına rağmen.

Manisa, tarihî, doğal ve folklorik değerler bakımından zengin bir ilimizdir ve tarihi milattan önce 3000 yıllarına kadar giden ve daha sonra Osmanlı uygarlıklarına ait izlere de varan izler bulunmaktadır.

Özellikle Manisa merkez, Saruhanlı Osmanlı dönemi eserleri bakımından zengindir. Yine Kula kentsel sit alanı klasik Osmanlı mimarisinin en güzel örnekleri bulunmaktadır. Kula’nın volkanik görüntüsü, Salihli’nin Sart Harabeleri, Kurşunlu Şelalesi yerli ve yabancı turizme açılması gereken yerlerdendir. Kula’nın son derece değerli jeolojik, tarihî ve kültürel mirasıyla Türkiye’nin jeoturizm noktasında değerlendirilebilecek ve buna uygun planlama ve koruma programlarının yapılacağı nadide yörelerden biridir. Kula’nın tarihî evleri, sokaklarıyla birlikte peribacaları turizm kenti olma yolundaki çalışmaları hızlandırılmasını gerektirmektedir. Ayrıca, Kula evlerinin restore edilmesi için gereken desteğin verilmesi sağlanmalıdır. Bu eserler kültür turizmi açısından da çok önemli bir potansiyel oluşturmaktadır.

Ayrıca, Manisa termal turizm bakımından da oldukça zengindir. Demirci Hisar, Kula Emir, Turgutlu Urganlı, Salihli Kurşunlu termal turizm merkezleridir.

Merkez ilçenin hemen güneyinde yer alan, ünlü Manisa lalelerinin doğal olarak yetiştiği Spil Dağı Millî Parkı’nda 100’ü aşkın endemik bitki, 70 kadar da şifalı bitki mevcuttur.

Orman ve Su İşleri Bakanı Sayın Veysel Eroğlu 11 Aralık 2009 tarihinde, Manisa ziyareti sırasında Spil Dağı’nın kısa zaman içerisinde spor ve sağlık merkezi hâline geleceğini, millî parkta teleferik istasyonu, rekreasyon alanları, festival alanları ve sağlık ve spa butik oteller yapılacağını söyleyerek Spil’in spor ve sağlık cenneti olacağını söyledi ancak aradan geçen beş yıllık süre zarfında herhangi bir çalışma göremiyoruz.

Dokuzuncu Kalkınma Planı hedefleri çerçevesinde Türkiye turizm çalışması hazırlanmıştı. Yine 2023 hedefleri arasında da Manisa ilinde kültür turizminin canlandırılarak Manisa’nın marka kültür kenti olması da yer almaktadır.

Son teşvik paketinde öncelikli yatırımlar belirlenmiştir. Bu yatırımlardan biri de kültür, turizm koruma ve gelişim bölgelerinde yapılacak turizm yatırımlarından, bölgesel desteklerden yararlanabilecek nitelikteki konaklama yatırımlarıdır. İzmir Bergama, Manisa Soma Menteşe termali 5 Nisan 2012 tarihindeki teşvik paketinden önce kültür ve turizm ve gelişim bölgesi ilan edilmiştir. Dolayısıyla, son teşvik paketinden Manisa’daki kültür ve turizm yatırımları yararlanamamıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Akçay.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şu an, Manisa’da, 30 bine yakın tarihî eser sergilenecek müze olmadığından dolayı depolarda bekletilmektedir. Bu çerçevede, şehrimize tüm bu eserlerin sergilenebileceği büyüklükte bir modern müze...

BAŞKAN – Arkeoloji müzesi.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Evet, arkeoloji müzesi gerekmektedir. Tabii, 2008 yılında 2 milyon liralık bir ödenek aktarılmıştı ancak yer bulunmadığı için bu ödenek bekletiliyordu. Neticede, sözü fazla uzatmadan son durumu nedir, Manisa arkeoloji müzesiyle ilgili çalışmaların son durumu nedir, bu konuda da Sayın Bakandan bilgi almak istiyorum.

Bu düşüncelerle hepinize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Akçay.

Buyurun Sayın Kaplan.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Teşekkür ederim.

Sayın Bakan, Bakanlığın değerli temsilcileri... Güçlü bir demokrasimiz yok bir kere peşinen onu söyleyeyim Sayın Bakanım, yani “güçlü bir demokrasimiz” dediniz. 12 Eylül Kenan Evren darbe Anayasa’sıyla yönetilen, yüzde 10 seçim barajının olduğu, düşünce, örgütlenme özgürlüğünün olmadığı, Hükümetin kendini koruma yasaları, güvenlik yasaları çıkardığı bu ülkede demokrasiden bahsedilemez, bir kere onu düzeltelim.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Sayın Kaplan, duyamıyoruz.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 18.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 80

BAŞKAN – Biraz daha mikrofonu yaklaştırırsanız... Arkadaşlar tam duymadılar.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Arkadaşlar, beni duymanız lazım yani ben o kadar zayıf konuşan biri değilim.

BAŞKAN – Sesiniz çok yüksek ama...

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Sayın Kaplan'ın sesi yavaş yavaş artıyor.

BAŞKAN – Sayın Kaplan, siz farkında değilsiniz, önce çok yavaş başlıyorsunuz, duyulamıyor, sonra gittikçe hızlanıyor, yükseliyor ses.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Sayın Başkan, arkadan kışkırtılmak isteniyor.

BAŞKAN – Buyurun.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Avrupa Konseyi tarafından verilen veriler gösteriyor ki devlet bütçesinden kültüre ayrılan pay bakımından Türkiye diğer ülkelerin çok gerisinde. 77 milyonluk bir ülkeyiz, müthiş bir tarihî zenginliğimiz, doğamız var, farklı dinler, inançlar, kültürler, kimlikler, Türkler, Kürtler, Çerkezler, Araplar, Lazlar, Süryaniler, Ermeniler, Rumlar, Yahudiler, Ezidiler yani bu topraklarda herkes var.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Zazalar var.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Şüphesiz, Zazalar da var yani çok detaylandırmadım.

Tabii, Kültür ve Turizm Bakanlığı söz konusu olunca yani ne kadar bütçe o kadar hizmet ama o hizmetin yani 2,3 milyar şu an, aslında az değil, yatırımlarınız da var, gelirleriniz de var ama görünür bir kültür yani hem kültürde hem turizmde bir farklılık yaratılması beklentisi var; yok bu. Sanki sanatın, kültürün, turizmin damarları kesilmiş, sansür ve belli bir iktidarın zihniyeti oturmuş sanatın, kültürün, müziğin, sinemanın, tiyatronun, şarkıların, hepsinin üstüne.

Benim demin öfkemi anlamanız gerekir diye düşünüyorum. Durmadan padişah hikâyelerini anlatan, padişah geceleri, padişah anmaları ve kitaplarıyla her bakanlık önümüze geliyor ve haklı olarak şunu çıkardım: Sayın Bakan, 1136'da doğmuş El Cezeri. Dünyanın en önemli bilim, teknik buluşlarından birini yapmış. Bunu bir bakanlık, Spor Bakanlığımız gençlere dağıtıyor. 12'nci yüzyılda robot yapan Türk bilgini. Hadi, diyelim, Selçuklular 1071'de Malazgirt'e kadar geldiler, anladık. Selçuklular daha Ahlat'a, yerleşmemişler Süphan Dağı'nın oraya, Botan bölgesine de, Mezopotamya'ya da daha inmemişler yani daha Selçuklular yok; bırak onu, Osmanlılar yok; bırak onu, cumhuriyet yok. Yani bu ideoloji sanatı köreltir.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Kaplan, binlerce yıldır Türkler Anadolu'da.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Ama yüz bin yıl önce de olsa, milattan önce de olsa El Cezeri Türk değildir, onu bir kere kabul edin. Yani Cizre'de de yoktur.

ADNAN KESKİN (Denizli) – Arap olduğu söyleniyor.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – El Cezeri, Cizre'de ve memleketimde bununla ilgili çokça fazla da kitap var, isteyenler de buna erişebilir.

BAŞKAN – Bu toprakların, bu kültürün, bu medeniyetin evladı ya, ne olduğu önemli mi?

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Ama, bunu Bakanlığın bu şekilde, Spor Bakanlığının bunu gençlere anlatması... Bakın, 2 tanesini getirdim, 6 tane daha var.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI ÖMER ÇELİK (Adana) – Kim onun yazarı?

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Yazarı, Yeni Asya'da yazan Şaban Doğan. Yani Yeni Asya'da birileri işte... Aynı, hepsinde aynı, 6 tane daha var.

Şimdi, tabii, retçi, inkârcı, asimilasyoncu politikaların karşısında olmak doğru bir tutumdur siyaseten çünkü Türkiye'nin geleceği bundadır. Yani Kürtçe tiyatro da olacaktır, Arapça tiyatro da olacaktır. Nasıl ki İngilizce oluyorsa, Fransızca oluyorsa, başka dillerde oluyorsa, ne bileyim, İspanya'dan gelip burada çok güzel sanat eserlerini kendi dilleriyle icra ediliyorsa bütün diller de olacak. Sinema da öyledir, müzik de öyledir, bunlar evrensel değerlerdir. Tarih, kültür, cami, medrese, kilise, kale bunlar ayrı şeyler, bunlar ayrı bir ortak hazinesidir, değeridir insanların. Bu açıdan baktığımız zaman Fekayi Tayran'ın Divan'ı elbette ki önemlidir, bunda emeği geçen herkese saygı duyup teşekkür ediyoruz. Yani Fekayi Tayran, Kuşların Hocası, dünyada bir örneği yok. Yani şimdi buradaki bir şiiri kim okursa okusun doğayla, tabiatla, suyla, Dicle'yle olan hikâyesi müthiş bir şekilde, Kuşların Hocası...

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Kuşların talebesi.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Kuşların talebesi olarak... "Feqiye" biliyorsunuz, tam şey değil, imam icazeti almadığı bir dönem.

Şimdi, bunu takdir ederiz, şeyi de takdir ederiz, Melaye Ciziri de 15'inci yüzyılda, 16'ncı yüzyılda, bu bahsettiğimiz aynı dönemde yaşıyorlar. Aynı dönemde, Cizre'de üniversite düzeyinde Kırmızı Medrese olayı var. Yani onunla ilgili gerçekten yararlandığımız birçok eser var, şu an restore de ediliyor. Buradan şunu çıkarmak istiyoruz: Türkçeye de, Kürtçeye de, Çerkezçeye de, Rumcaya da, Süryaniceye de, bütün dillere, bütün kültürlere, bütün kimliklere bütünüyle sahip çıkabiliyor muyuz, mesele bu. Sadece bir Carmen yok yani Carmen'in hikâyesini veya Shakespeare'i veya Mem ü Zin de var. İşte El Cezeri'nin mezarı Hazreti Nuh'un türbesinin hemen karşısında Mem ü Zin'in külliyesinin içinde. Burada resimleri de var, konulmuş, bir şekilde var, duruyor. Dünya bunu, böyle bir değeri bilim, teknikte kabul ediyorsa bir üniversitemizin bir bölümünde de adını koyamıyorsak burada bir sorun var.

Buradan baktığımız zaman, bizim parti olarak bir bakış açımız var ve çok net bir bakış açısıyla diyoruz ki: "Eğer bu topraklarda kültürel değerlerle harmanlayıp bir kültür mozağı oluşturmuşlarsa birlikte yaşayanlar, farklı dinî mekânlarda da, farklı alanlarda da olsa birbirinin farklılıkları ve kültürel değerler hepsini zenginleştirir."

Biz buradan baktığımız zaman, bugün, Hasankeyf 2014'te sular altında kalacak Sayın Bakan, farkında mısınız? Hükümetiniz bırakıyor. En büyük kültür katliamını sizin Hükümetiniz yapacak. On binlerce yıllık, Artuklulardan, Süryanilerden, Kürt beyliklerinden, hepsinden tutun, Hasankeyf'i sular altında bırakacaksınız. İlisu Barajı yüzde 80 tamamlandı. Bununla ilgili son kurtarabildikleriniz nedir, bilmiyorum. Onu konuşurken bir örnek, Alliano suların altında

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 18.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 81

kaldı. Şimdi bakıyorum, hemen bugünkü gazetelere, yakına bakın, yine, Topçu Kışlası pişirilip ortaya konmaya başlandı, Taksim'in Topçu Kışlası olayı. Yani, sizin Bakanlığınız buna nasıl bakıyor? Yani, yüz yıllık eser tekrar diriltilmek isteniyor, bunca yaşanan Gezi'deki olaydan sonra. Ya, bir husumet abidesi yaparak tarihe, kültüre, sanata sahip çıkılmaz yani.

Şimdi, buradan geliyoruz, bakıyoruz ki Bakanlığın kurumları arasında da bir denge yok. Tiyatro bir kere Başbakan hedefe koydu, tiyatrocuların başına gelmeyen kalmadı. Oysaki sinemanın da temelinde tiyatro vardır yani iyi bir tiyatro eğitimi, iyi bir tiyatro sahnelenmesi yoksa sinema da gelişmez, ben size açıkça söyleyeyim. Şu dizilere baksanıza Allah aşkına, insan tipolojisine bakın! Kürtleri feodal, geri, bilmem ne, bilmem işçileri şöyle, diğerlerini böyle, zenginlerini zengin, sultanları sultan gösteren bir bataklık içindeyiz.

ADNAN KESKİN (Denizli) – Sultan, sultan gibi gösterilir kardeşim.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Şimdi, bu vahim bir durumdur. Bakın, milyonlarca insanı sürekli sürekli aynı şekilde göstermek, yanlış töre ve tabularla götüren, insanları aşağılayan bir anlayış hâkimiyetine sanat diyemezseniz, insanların güzel yanları da var geliştirebilecekleri. Şimdi, buradan bolca sanatın... İşte, tiyatro binalarını, dediler ki Şinasi, Akün sahnelerini, bilmem neleri, kapattılar işte. Öyle bir satıldı ki yani basında yazıyor, diyor ki: "Kimse çakmadan satıldı." Çakmadan satma işini en iyi, binlerce defa bu ihale yarasını değiştiren Hükümetiniz bilebilir yani ona bir şey demeyiz. Ama, sonuçta ihaleye çıkıp eğer şartnamesi duyurulmadan Çalışma Bakanlığı beceriyorsa bu işi, e Kültür Bakanlığınızın da "Hele bir durun." demesi gerekmiyor mu Allah aşkına? Bir hafızası vardır, bir akli vardır, bir beyni vardır, biraz kendinizden büyüklerin çocukluklarının, gençliklerinin geçtiği o binalarda... Yani, siz Paris'te veya Madrid'te veya Roma'da bir yere gittiğiniz zaman, işte, yazacaklar bir gün "Devlet büyüğümüz falan kişi burada oturmuştu, çay içmişti." diyecekler. O kadar çok devlet büyüğü de var ki bizde şöyle pirinç panolara yazmaya... Yok, ben devlet büyüğü değilim, ben muhalefet yapmaya çalışan bir milletvekiliyim, ben iktidar olmadım daha, kusura bakmayın.

BAŞKAN – Muhalefet büyüğü.

Sayın Kaplan, 2'inci defa uzattım sürenizi, lütfen toparlar mısınız?

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Yine, hakikaten Fazıl Say'ın olayında, ne olursa olsun, insanları sanatlarıyla kabul etmek gerektiğini düşünenlerdeniz. Eğer sanatçıları misafir sanatçı konumuna düşürürseniz bu ülkede yazık olur. Bu ülkede tiyatro, sanat bazı kurumlar var ki destek ister, siz özelleştiremezsiniz, ticarileştiremezsiniz. Yani, bu ülkenin 891 lira asgari ücret alan işçisinin çocuğunun da sanata, kültüre hakkı vardır arkadaşlar. 891 lira asgari ücretli bir işçinin 3 çocuğu varsa kaç defa tiyatroya, sinemaya gidebilir söyler misiniz? AVM'lerdeki sinemayı o parayla bölün bakayım 4'e, kaç defa gidebilir. 20 milyonun altında açlık sınırının altında olan insanın kültüre hakkı yok mudur? Yine, 2 bin lira - şimdiki parayla- memur maaşı en düşük olan. Memurlar açısından da aynı durum söz konusu. Yani, iletişimin, kredi kartlarının, kiranın, faizin olduğu bir yerde bir kültür turizmi, bir teşvik, bir ücretsiz yararlanma bir müzeleri ücretsiz gezme, bir ücretsiz tiyatroya gitme, emekçilerin, çalışanların bir hakları yok mudur? Yani, bakanlığınız böyle güzel şeyler yapamaz mı? Hep gidip fesleri, padişahları, padişahların saltanatını, bilmem neyin görünüşünde da bir sanat dünyası vardır, bir güzellik dünyası vardır. Yani, farklı alanlarda vardır, resimde vardır, yazıda vardır, edebiyatta vardır, sinemada vardır yani bunların hepsinde vardır.

BAŞKAN – Sayın Kaplan, lütfen toparlarsanız bir zahmet.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Toparlıyorum zaten.

Dernekler de var, sendikalarda var bu alanda onların da itirazlarını duyuyoruz. Bizi arayanlar da var. Şimdi bizi arayanların hepsinin ortak bir noktası var. Yani, biz de bütçenizin artırılmasını istiyoruz. İnanıyoruz ki biraz daha kültürlü oldu mu insanlar, biraz seviyeleri arttığı zaman, biraz daha fazla kitap okudukları zaman, biraz daha sanata ilgilendiği zaman her gün 10 kadın cinayete kurban gitmez bu topraklarda. Bu sanatın, kültürün, siyasetçinin anlamadığını bir sinema sahnesinde bir bakış anlatabilir. Bir siyasetçinin, bir bakanın yapamadığını biliyor musunuz? Bir anlık insani duruş gösterebilir, farklılaştırabilir, bir şarkı anlatabilir, bir müzik, enstrüman anlatabilir. Peki, bütün bunlar böyleyse bu ülkede, insanlar vergi veriyorsa, bütçeye giriyorsa, bu verginin, bu bütçenin kültüre daha fazla pay ayırması, en azından Diyanet kadar, öbür dünyaya çalışmak kadar, bu dünyaya da biraz bu derecede Diyanet bütçesi kadar ayrılması hak değil midir?

BAŞKAN – Sayın Kaplan, lütfen...

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Bir Diyanet olarak kıyaslamıyorum. Benim anlatmak...

Ya, Sayın Başkan...

BAŞKAN – Ama... Yani çok uzadı lütfen.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Sayın Başkan, sizin uzatmalarınız karşısında benimki kısa metraja giriyor.

BAŞKAN – Ama, lütfen yani on yedi dakika...

HASİP KAPLAN (Şırnak) – İzin verin yani...

BAŞKAN – Ama, izin verelim de bütün arkadaşların hukukuna saygı olmuyor o zaman lütfen. On yedi dakika oldu, isterseniz bir on dakika daha konuşun.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Sayın Başkan, tolerans olayını... Zaten on beş dakika konuşma hakkımız var bizim.

BAŞKAN – Hayır, on dakika var.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Evet, tabii, Komisyon üyesi olarak var; bir.

İkincisi: Burada yirmi beş-otuz dakikada konuşmaları biliyoruz.

BAŞKAN – Hiç olmadı.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Bize hatırlatırsanız ayıp edersiniz. Eğer hatırlatmak isterseniz ben de dakika tutacağım, oradan bakacağım.

Ondan sonra aynı şeyi yapmak zorunda kalırım, kusura bakmayın.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 18.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 82

BAŞKAN – Peki, toparlayın lütfen.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Ama, öyle değil yani illa bu şekilde azarlar gibi yapma hakkınız yok.

BAŞKAN – Hayır, estağfurullah birkaç defa uyardım.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Bakın, burada biraz muhalefet yaptığımız zaman, hemen müdahale ediyorsunuz.

BAŞKAN – Azarlamadım yani benim uyarımın yanında sizin tepkiniz herhâlde hangisi daha...

Buyurun toparlayın lütfen.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Buna gerek var mıydı peki?

BAŞKAN – Ama, on yedi dakika olmuş.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Bu, doğru bir şey midir?

BAŞKAN – Bu da doğru değil Sayın Kaplan. Arkadaşlarımızın da...

FERAMUZ ÜSTÜN (Gümüşhane) – Ama, Başkan çok nazik ifade etti, sen koca Başkana...

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Çok da nazikçe değil, hepimiz geç kalıyoruz, hepimiz saat ikilere kadar kalıyoruz

yani.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ederim.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Yani, olay o değil, olay çok net. Burada bir tiyatro olayı var, özelleştirme olayı var, bir sinema olayı var, diziler olayı var, bir şey olayı var; birkaç kelime söyleyeceğiz.

BAŞKAN – Çok net anlaşıldı söyledikleriniz.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Net anlaşıldı, siz anlayabilirsiniz “leb” demeden “leblebi”yi anlayabilirsiniz.

BAŞKAN – Sayın Bakanım daha iyi anlamıştır.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Yani, izah ettin tamam, kardeşim yani.

BAŞKAN – Estağfurullah, çok teşekkür ederiz, kusura bakmayın.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Teşekkür mü teşekkür... İşte bu kadar sizin anlayışınız. Ama, o saate bakacağım ben, göreceksin, nasıl yönetiyorsanız Divanı.

BAŞKAN – Sizden daha fazla uzatan olursa hemen uyarın.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Biraz özgürlükten sanattan, kültürden, diyalogdan, insanca yaşamaktan bahsettiğimiz zaman, hemen uykunuz kaçıyor Sayın Divan.

BAŞKAN – Hemen sesinizi kesiyorsunuz değil mi?

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Evet, hemen kesiyorsunuz, sevmiyorsunuz. Paradan başka bir şey sevmiyorsunuz, ihaleden başka bir şey sevmiyorsunuz.

BAŞKAN – Sayın Sedef Küçük, buyurun.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Böyle konuş da ben de seni destekleyeyim.

SEDEF KÜÇÜK (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, Sayın Bakan, Plan ve Bütçe Komisyonunun değerli üyeleri, değerli basın mensupları, sayın bürokratlar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle, 2015 yılı bütçesinin hayırlı olmasını diliyorum, bir de bürokratların arasında daha çok kadın görebilmeyi.

Değerli üyeler, Sayın Bakan bu göreve geleli yaklaşık yirmi iki ay olmuş. Üzülerek ifade etmeyelim ki bu yirmi iki ay boyunca sanatçılarımızın, özellikle Devlet Tiyatrosu sanatçılarımızın sıkıntıları katlanarak artmıştır. İktidarın dünya görüşüne uymayan oyunlar repertuvardan çıkarılmış, içeriklere müdahale edilmiş, iktidarın siyasi anlayışıyla örtüşmeyen tiyatrolara yardımlar kesilmiş, muhalif kimliği olduğu düşünülen bazı sanatçıların ise sahneye çıkması engellenmiştir. Buna dünyanın her yerinde “zihniyet polisliği” denir, dünyanın her yerinde buna “sansür” denilir. Hem de öyle örtülü falan değil, açık açık sansürdür bu yapılanlar. Bunlarla tüm sanatçılara “Ya bendensin ya da yok olursun.” mesajı iletilmek istenmektedir. Eminim, Sayın Bakan da hepimiz kadar modern dünya tarihinde sindirme politikası uygulayanların hepsinin hüsrarla sonuçlandığını ve sanatı baskı altına almaya çalışan hiçbir rejimin hayırla yâd edilmediğini bilir. En yakın örneği vermek gerekirse 12 Eylül yönetimi de sanatı zapturapt altına almak istemişti. Bugün bakıldığında buna teşebbüs edenlerin toplumsal hafızamızda nasıl yer aldığını görmek iktidar açısından kanımca öğretici olacaktır.

Değerli üyeler, her baskıcı dönem gibi bu dönemde gelir geçer. Yalnızca yapılanlarla veya yapılması gerektiği hâlde yapılmayanlarla anılmazsınız. Eğer yaptıklarınız veya yapmadıklarınız kültür ve sanat hayatımızı tahrip ediyorsa bu tahribatla anılırsınız.

(Karşılıklı konuşmalar)

BAŞKAN – Arkadaşlar, hatibin konuşmasını dinleyelim.

SEDEF KÜÇÜK (İstanbul) – İşte, TÜRSAK böyle bir tahribatın en açık örneğidir. Sanat kurumlarını yok etmeyi, yok edemediklerini sansür boyunduruğu altına almayı amaçlayan bu tasarıya iktidar ve iktidarın dümen suyun olmayı marifet sayan birkaç kişi dışında destek veren kimse yoktur.

Her fırsatta sanat ve kültürün bir kâr-zarar meselesi olmadığını ifade ediyoruz. Bu nedenle, sanata da kültüre de yap-işlet-devret mantığıyla yaklaşamaz. İllaki böyle bir yaklaşım sergilemekte ısrar ediliyorsa o zaman şu açıdan bakmakta fayda var: Kültür ve nitelikli sanat insanlarımıza yaptığımız en büyük yatırımdır. Emin olun, en az eğitim kadar değerlidir, en az eğitim kadar vazgeçilmezdir. Bu denli önemli olan sanatı iktidar güdümlü bir hâle getirmeye çalışmak, baskı altına almak, sansürlemek üzerinde yaşadığımız bu muhteşem kültür coğrafyasına büyük haksızlıktır ve tarih asla bunu affetmez.

Değerli üyeler, ne kadar şanslıyız ki neolitik çağdan bugüne dek uzanan uygarlıkların ve inanılmaz zengin bir kültürün mirasçılarıyız ve ne kadar şansız ki bu miras göz göre göre tahrip ediliyor. Ne yazık ki doğal, arkeolojik ve kültürel mirasın korunmasında koruma kurulları çaresiz, hepimiz çaresiziz. Çarpık kentleşme, rant ve

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 18.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 83

insanlardan kaynaklı yıkımın hızına ve gücüne erişilemiyor. Ankara'da Roma sütunlarına asfalt kaplama mı istersiniz, Karaman'da binlerce kaya mezarlarının bulunduğu arkeolojik sit alanına iş makineleriyle girilmesini mi istersiniz, imara açılan antik kent mi istersiniz hepsi ülkemizde mevcut ve bu yıkım karşısında hepimizin elleri kolları bağlı. Bu konuda Bakanlığın çok daha duyarlı olması gerektiği düşüncesindeyim ve konuşmamı 2 soruyla bitirmek istiyorum izninizle. Gerçi, 1'inci sorumu her bütçe döneminde Bakana soruyorum, geleneği ben bu sene de yine bozmayayım: Her yıl "Önümüzdeki yıl tamamlanacak." denilen Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası binası ne zaman tamamlanacak? 2010 yılı Aralık ayında yapılan açıklamada "İnşallah, 2012'de biter." denildi, sonra "2013" denildi, sonra "İnşallah, bu yıl." denildi. Başkent, yeni senfoni orkestrası binasına ne zaman kavuşacak?

İkincisi: Ankara Hipodrom alanına Bakanlığınız ile Ankara Büyükşehir Belediyesi arasında yapılan anlaşma ile dünya çapında Büyük Türkiye Uygarlıklar Müzesi Protokolü imzalanmıştır. Bu projenin akıbeti nedir?

Bakanlık bütçesinin kültür hayatımıza katkıda bulunmasını diliyorum, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

Süreyi son dakika... Güzel riayet ettiğiniz için ayrıca teşekkür ediyoruz.

SEDEF KÜÇÜK (İstanbul) – Bakınca Hasip Bey...

BAŞKAN – Sayın Badak.

SADIK BADAĞ (Antalya) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, Sayın Bakanım, Komisyonumuzun değerli üyeleri, kıymetli bürokratlar, değerli basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Kültür ve Turizm Bakanlığı 2015 yılı bütçemizin hayırlı, uğurlu olmasını diliyorum.

Sayın Bakanım, turizmi, elbette kültürle beraber, siz şu anda Bakanlık olarak koordine etmektesiniz, yetki ve sorumluluk alanınız kültürü de kapsıyor. Ben daha çok turizmle ilgili bölümde birkaç hususa, birkaç politika başlığı altında değinmek istiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun lütfen.

SADIK BADAĞ (Antalya) – Türkiye turizmde, sizin de konuşmanızda ifade ettiğiniz gibi, gerçekten esasen bir mucize meydana getirdi. Kimsenin son on-on beş yılda bu gelişmeyi beklemediğini söyleyebiliriz. Biz de beklemiyorduk 2000'li yılların başlarında, Türkiye 35 milyon turist alacak, 30 milyar doların üzerinde turizm geliri elde edecek. Bu hem Bakanlığın uyguladığı doğru politikalar hem sektörün, sektör mensuplarının doğru adımlarla kendini dünyadaki trendlere, bölgemizdeki trendlere, elimizdeki, ülkemizdeki imkânları doğru zamanda, doğru şekilde uyarlayabilmesiyle oldu ve pek çok kriz dönemlerine rağmen, bize ziyaretçi gönderen, misafir gönderen ülkelerdeki kriz dönemlerine rağmen Türkiye hep, özellikle son on-on beş yılda istikrarlı bir şekilde turizmini artırmaya devam etti. Burada da, ifadenizde de var, yine yüzde 10 dolayında hem gelirde hem ziyaretçi sayısında artış yakalamışız. Dünyadaki ortalamalar ise yüzde 3 ile 4 aralığında. On, on iki yıldır istikrarlı bir şekilde, 8 ila 10, 11 arasında hep turizmimiz arttı, artmaya devam edecek. Ümit ediyoruz ki, 2023 projeksiyonundaki 50 milyon turist, 50 milyar dolar turizm geliri hedefine erişebilelim. Tabii ki turiste erişebiliriz fakat 50 milyar dolara erişmek için kişi başı 750 dolar civarındaki geliri 250 dolar daha artırmamız gerekiyor. Bunun için hem yeni turizm alanlarına hem yeni senaryolara ihtiyacımız var. Türkiye başlangıçtan bu yana, 1980'li yıllardan bu yana senaryolarla geldi. Siz bu senaryoları yeni bir çizgiye taşıdınız, "Home of Turkey" çizgisine taşıdınız, daha modern bir çizgi, daha modern bir görünüş ortaya çıktı. Turizm fuarlarından gelen, yurt dışındaki turizm fuarlarımızda Türkiye stantlarını, Türkiye hollerini gören arkadaşlarımız da bu değişimin, bu modern çizginin stantlara, tarza ve reklama yansıdığını gösteriyor, zaten yüzde 10 artış da bunun bir başka göstergesi. Bu çizginin devam etmesini temenni ediyorum. Öncelikle bunu ifade etmek isterim.

Burada kültür bakımından, müzeler ve kültür değerlerimize yeterli önem verilmediği yönünde, özellikle partimizin politikalarına yönelik eleştiriler oldu. Birkaç noktaya ona cevap vermek isterim: 2002 yılında 7 milyon olan müze, ören yerleri ziyaretçi sayısı 27 milyona çıkmış, yaklaşık 4 kat artmış. İşte, bu, en gerçekçi göstergedir. Bu arkadaşların zihinlerinde bir senaryo var, o senaryoyu burada ifade ediyorlar. Bunlar gerçekleri yansıtmıyor.

MUSA ÇAM (İzmir) – Sayın Badak, ne senaryosu o? Hangi senaryo?

SADIK BADAĞ (Antalya) – İşte, biraz önce okunan senaryo, burada ifade edildi. Shakespeare'in senaryoları gibi.

Şimdi, Sayın Bakanım, bu yeni...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Gerçeklerden niye rahatsızlık duyuyorsunuz?

SADIK BADAĞ (Antalya) – Biz rahatsız olmuyoruz hiç.

ADNAN KESKİN (Denizli) – Bakanlıktaki kadroya bakıyor musun sen?

BAŞKAN – Sayın Badak da gerçekleri söylediğini söylüyor, herkes burada gerçekleri konuşuyor arkadaşlar.

SADIK BADAĞ (Antalya) – Ne var Bakanlık kadrosunda?

ADNAN KESKİN (Denizli) – Yeni gelmişler çoğu da.

SADIK BADAĞ (Antalya) – Genç, çalışkan arkadaşlar. Siz nasıl değerlendiriyorsunuz?

ADNAN KESKİN (Denizli) – Ben de iyi değerlendiriyorum.

SADIK BADAĞ (Antalya) – Tamam, mesele yok.

BAŞKAN – Çok güzel.

SADIK BADAĞ (Antalya) – Sayın Bakanım, bu çerçevede...

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 18.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 84

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI ÖMER ÇELİK (Adana) – Sayın Başkanım, burada ben siyasetçi olarak oturuyorum, Sayın Keskin'den ve diğer arkadaşlardan istirham ediyorum, muhatapları benim, bürokratlara lütfen laf atılmasın çünkü onların cevap verme hakkı yok, eğer söylenilecek bir şey varsa, çok rica ediyorum, bana söylensin.

BAŞKAN – Zaten o şekildedir Sayın Bakanım.

Arkadaşlar, lütfen, polemiğe gerek yok.

SADIK BADAĞ (Antalya) – Değerli arkadaşlar, unutmayalım ki Türk turizmini bu noktaya getiren, özel sektöre beraber işte bu kadrolar. Genciyle, yaşlısıyla, tecrübelisiyle, tecrübesiziyle beraber.

ADNAN KESKİN (Denizli) – Ne yaptınız turizmle ilgili, bir tane bir şey söyleyin.

BAŞKAN – Rakamları veriyor Adnan Ağabey.

ADNAN KESKİN (Denizli) – Bütün alt yapıları geçmiş dönemde yapıldı.

SADIK BADAĞ (Antalya) – Lütfen meseleye doğru şekilde yaklaşalım.

Sayın Bakanım, ben soru hakkımı kullanmayacağım konuşmamın sonunda, konuşmamın içinde soruyu da ihtiva eden bir hususa temas etmek istiyorum.

2014-2018 stratejik çalışmalar çerçevesinde arkadaşlarımız bir çalıştayda yeni bir senaryo alanı olarak, yeni bir turizm alanı olarak, turizmi Orta Anadolu'ya yaymak ve kıyılarından özellikle Marmara ve Akdeniz'e yoğunlaşmış olan turizmi biraz daha içeriye alabilmek, aynı zamanda iç turizme de hareket getirebilmek bakımından Çanakkale'den Ağrı'ya uzanan 2.200 kilometrelik -14 ilimizden geçen Çanakkale, Balıkesir, Kütahya, Afyon, Konya, Nevşehir, Kayseri ve Muş, oradan Ahlat, Van ve Ağrı'ya- bir koridor var. Bu koridorun sağlı sollu 100 kilometrelik –yani, 50 kilometre güney, 50 kilometre kuzey- böyle bir koridor da 100 ilçemizi ilgilendiriyor. 100 ilçemizde yaklaşık 1.082 ören yeri, tabiat parkı, turistik nokta, tarihî alan var. Bunların restore edilmesi suretiyle... Bu aynı zamanda bir duble yol. Bu duble yolun vasıflarının yükseltilmesi ve senaryo yüklenmek suretiyle burada hem yeme içme, gastronomi turizmi, kamp-karavan turizmi, günübirlik ticaret turizmi, tarih turizmi, tabiat parkı gibi beş altı ayrı konuyu ihtiva eden turizm çeşidi yapılabileceği konuşuluyordu. Bu, stratejik planının içerisinde nerede yer alıyor? Bu konuda Bakanlığınız ne yapmayı düşünüyor?

İkinci konu, bölgemizle ilgili. Sayın Bakanım, bugün Ulaştırma Bakanlığımızın bütçesinde de ifade ettim, Bakanlığınız özellikle Batı Antalya bölgesinde, Kumluca-Finike-Demre-Kaş bölgesinde yeni turizm alanları oluşturdu ve bunları birkaç yıl önce verdi. Fakat, bölgeye ulaşım son derece zor olduğundan turizm alanlarının inşaata dönüşmesi çok zaman alıyor. Antalya Havaalanı'ndan ve Dalaman Havaalanı'ndan bu bölgeye ulaşmak otobüsle, aşağı yukarı üç saat sürüyor.

Bu bölgede şu anda 10 binin üzerinde yatak var. On yıl içerisinde 20 bin civarında olacağını tahmin edebiliriz. Tarım da geliyor. Bu bölgeye aynı Antalya'nın doğu bölgesinde olduğu gibi, Gazipaşa Havaalanı olduğu gibi batıda bir havaalanına ihtiyaç var. Kumluca, Finike, Demre, Kaş ilçelerimize hitap edecek. Burada 4 yat limanı var, 1 tanesi şu anda devam ediyor. Finike'nin mevcut yat limanı doldu, ikinci bir mendirek yapacaklar. Bunların hepsi turizm çeşitleriyle ilgili.

Bu itibarla, doğrudan siz havaalanı yapamazsınız fakat neticede havaalanı müşterisini, ulaştığınız bu kadar dünya çapındaki tanıtımlarla siz temin ediyorsunuz, getiriyorsunuz. Bu yolcunun Finike-Demre-Kaş bölgesine ulaşabilmesi için bu havaalanını Ulaştırma Bakanlığından, Kalkınma Bakanlığından talep etmenizi ben bölgenin bir milletvekili olarak istirham ediyorum.

Son olarak, Fazıl Say'la ilgili Hükümetimizin, partimizin bir tavır oluşturduğuna dair eleştiriler, haklı olmayan eleştiriler yer aldı. Kentimizde de kendisinin benzer bir siyasi tavrı olduğu için bu konuya temas etmek ihtiyacını duyuyorum.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Sayın Bakan cevap versin.

BAŞKAN – Arkadaşlar, kendi görüşünü söyleyemeyecek mi?

SADIK BADAĞ (Antalya) – Müsaade edin, bir dakika. Bizim şehrimizde de oldu.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Sen vekil misin bakan mısın?

SADIK BADAĞ (Antalya) – Siz nasıl söylüyorsanız biz de fikrimizi söyleyeceğiz.

BAŞKAN – Siz değerlendirme yaptınız, o da yapıyor. Lütfen ya...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Fikir söylemiyor, cevap veriyor Bakan adına.

BAŞKAN – Hayır “Ben değerlendirme yapıyorum.” diyor arkadaş, lütfen ya.

SADIK BADAĞ (Antalya) – 2004-2009 döneminde Büyükşehir Belediye Başkanımız Sayın Menderes Türel, Antalya'nın hem turizmine katkı yapmak hem kendisinin sanatına saygı duyduğu için piyano festivali organize etti ve bunu çok güçlü bir şekilde desteklemek suretiyle uluslararası hâle getirdi, kendisiyle birlikte piyano çaldı. Şimdi, bu dönemde yeniden seçildi. Piyona festivali şu anda uygulanıyor, şu anda, bu hafta piyano festivali yapılıyor Antalya'da. Bunun hazırlıkları başladığında, nisan ayında, kendisinin, Sayın Fazıl Say'ın bir ifadesi oldu. “Menderes Türel de kimmiş? Bir AK PARTİ'li benim yanımda bile duramaz.” İfade aynen böyle, basında yer aldı. “Ben onunla festival filan yapmam.” Sayın Başkan böyle bir ifade karşısında yine de sükûnetini bozmadı ve dedi ki: “Onun bu ifadeleri ile sanatçı kimliğini ben ayırıyorum, istiyorsa yine festivali ben kendisiyle yapmaya devam ederim.” Yapmadı, gelmedi fakat festival yine başarılı bir şekilde devam ediyor.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Cezasını Bakanlık mı kesti onun?

BAŞKAN – Lütfen, Sayın Çetin, tamamlasın.

SADIK BADAĞ (Antalya) – Şimdi, bakınız, burada kendisi, bu bahsedilen beyefendi gırtlığına kadar siyasete bulaşmış durumda. İşte, ifadeleri burada. Bunlar, ancak bir siyasetçinin söyleyebileceği ifadelerdir. Bunları dikkatinize sunarım.

Teşekkür ediyorum Başkanım.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 18.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 85

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Badak.

Sayın Bülent Kuşoğlu, buyurun.

SADIK BADAK (Antalya) – Siyaset yaparsa cevabını da alacak siyasetçiden, o zaman ona da katlanacak.

MUSA ÇAM (İzmir) – Kesinlikle, kesinlikle siz de alacaksınız Sayın Badak.

BAŞKAN – Arkadaşlar, lütfen... Niye böyle tahammülsüzlük gösteriyoruz, böyle güzel bir Bakanlığımızın bütçesini görüşürken?

ADNAN KESKİN (Denizli) – Hayır, Bakan verebilir cevabını da ondan yani.

BAŞKAN – Bizim kültürümüzde hoşgörü, tolerans... Hep bunları söylüyoruz.

ADNAN KESKİN (Denizli) - Tahammülsüzlük bu tarafta ya.

BAŞKAN – Olur mu canım. Lütfen.

Arkadaşlarımız görüşlerini, herkes burada görüşlerini...

MEHMET ŞÜKRÜ ERDİNÇ (Adana) – Sadık Badak konuşurmadınız! Lütfen ya... Sadık Badak gibi nezaketli bir insanı burada konuşurmadınız.
(Gürültüler)

BAŞKAN – Arkadaşlar, söz verdim.

Sayın Kuşoğlu, buyurun.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli arkadaşlarım, Sayın Bakanım, değerli bürokratlar, değerli basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Gecenin bu vakti, saat on bire geliyor, biz üçüncü haftadır bu şekilde çalışıyoruz, sürekli olarak da böyle olunca gece ikilere, üçlere kadar, bazen uykusuz kalıyoruz eve gidince, gergin bir ortamda sürekli, Sayın Bakan, böyle mücadele ediyoruz. Bakmayın, yani herkes birbirini sever, sayar, sonuç olarak espriler yapıyoruz, birbirimizi zaman zaman kızdırmaya çalışıyoruz, bu da bir kültür tabii ki.

Ben geçen sene -sizin ilk döneminizdi- yoktum, Sayın Başkanla beraber bir toplantıya katıldık bu bütçe hakkıyla ilgili. Özellikle, bütün Avrupa ülkelerinden Sayıştay temsilcilerinin olduğu bir toplantıya katılmıştık, o gün sizin toplantınıza katılmadım. Gelince okudum konuşmanızı, sunumunuzu ve son bölümdeki konuşmanızı. Şunun için üzüldüm: Siz aslında entelektüel birikimi olan bir insansınız, Kültür Bakanı olmanızdan dolayı mutlu olmuştum, hâlen de öyle düşünüyorum, düşünmek istiyorum. Ama, diyorsunuz ki: “Kesinlikle devlet kültürde olamaz. Çok arkaik, ilkel bir düşüncedir.”

Sayın Bakanım, eğer böyle düşünüyorsanız, Kültür Bakanlığını devletten çıkarıyorsanız, devletle bir ilişki... O zaman Kültür Bakanlığını kapatmak lazım. Yani, kendi yerinizi inkâr ediyorsunuz, kendi Bakanlığınızı inkâr ediyorsunuz. Sonuç olarak şöyle: Ekonomik değil bu. Kültür bir yaratıcılıktır, bir kimliktir, kişiliktir toplum için. Bunu oluşturmak, sanatın, sanatçının daha iyi yaratmasını, yaratıcı olmasını sağlamak için bir ortam oluşturmak lazım. Bunu devlet desteğiyle de yaparsınız zaman zaman, özel sektörle de yaparsınız; bu önemli değil. Önemli olan bunun yapılabilmesi, bunun başarılabilmesi. Bu ortamı sağlamak lazım. Ben sizin de o kanaatte olduğunuzu çok fazla düşünmüyorum. Belki siyasi nedenlerle o gün öyle söylemek zorunda kaldınız ama bu çok doğru olabilecek, sizin de katılabileceğiniz bir düşüncedir.

Sonuç olarak, yaratıcılığı teşvik ediyor musunuz, toplumun yaratmasını, farklı olmasını, o yaratıcılıkla bir kimlik, kişilik oluşturmasını teşvik ediyor musunuz, önemli olan odur, bunu yapabilmektir, o sonucu alabilmektir. Devlet, tabii ki sanatı güdülememeli, kültüre karışmamalı, müdahil olmamalı, sanatçı özgür olmalı, bağımsız olmalı ama bunun farklı yolları var, dünyada da var. “Sovyetlerde bitmiştir bu.” diyorsunuz ama başarılı da olmuştur belli bir tarihe kadar. Ekonomik yönden çökmüştür yoksak kültürel yönden Sovyetler başarı elde etmiştir, kabul etmek lazım. Bir de, tabii, Türkiye de büyük bir ülke yani çok farklı kesimler var. Yani, bir Doğu ile İstanbul’u bir tutmak da mümkün değil. Farklı kesimleri, farklı sanat dallarını destekleyebilmek lazım çeşitli yollarla. Bu, her ikisini de kullanmayı gerektirir diye düşünüyorum.

Bunu şunun için de söyledim: Bugünlerde, kültürle ilgili, Sayın Cumhurbaşkanının bir sözü oldu, önemlidir, burada da konuşmamız lazım, siz de belki bunu değerlendirirsiniz, diyor ki: “Amerika’yı Müslümanlar keşfetti.” “Küba’da da dağın tepesinde bir cami vardı geçmişte.” Şimdi, bunun tabii ki bizim –Elhamdülillah Müslümanız- Müslüman gururumuzu okşar bir tarafı var ama bunun aksinin çıkması durumunda da tam tersi bir durum söz konusu olacak. Okşanan gururumuz yerine tam tersine rencide olan, incinen bir gurur söz konusu olacak. Çünkü, Sayın Cumhurbaşkanının bunu söylemesinin bir dayanağı yok yani Fuat Sezgin Hoca’nın bir kitabına, görüşüne dayandırıyor ama Fuat Sezgin Hoca da bunu bilimsel bir şekilde kabul ettirmiş değil, ispatlamış değil. Bugün bir röportajı vardı, sadece diyor ki: “Alman Cumhurbaşkanına gönderdim, o da beni onayladı.” söylediği o. Küba’daki camiyi de “Onu ben bilmem, ben haritaları bilirim, haritalar konusunda ısrarcıyım, o haritalar Müslüman tarafından yapılmıştır ama ben cami konusunu bilmiyorum.” Şimdi, böyle dayanaksız olunca bu sıkıntı yaratıyor. Bizim kültürümüzün buna ihtiyacı yok, bu tür şeylere ihtiyacı yok bizim toplumun, doğu toplumunun, Türk toplumunun bunlara ihtiyacı yok, bu desteklere ihtiyacı yok ya da Müslüman toplumunun bunlara ihtiyacı yok, bunun çok üzerindedir. Bir ara not almıştım, güzel bir sözünüz vardı, bulabilirsem: “Bilge Kağan’dan Tonyukuk’a, Kut’ül Ammare’den Mezopotamya’ya milletimizin verdiği eserler, atalarımızın bıraktığı eserler, bunlar yetmiyor mu?” bu size ait, bunların yeter olması lazım değil mi, bunlara gerek yoktur diye düşünüyorum.

Şimdi, bu devlet meselesine tekrar dönersem, madem devletin kültür içinde olmaması lazım şu son torba kanunda -ki orada da gece gündüz çalıştık, uğraştık aylarca, buradan geçti- bir madde var, Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu’nda bir değişiklik yaptık. Buna göre Kültür Bakanlığı kitap basma tekeline eline alıyor, bazı kitaplar için, şartlarını

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 18.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 86

biliyorsunuz. Bu, Risale-i Nurları hedefleyerek yapılıyor ama o şartları taşıyan bütün eserler için bu kitap basma tekeli Kültür Bakanlığına veriyor. Şimdi, bunu söyleyenin, sizin bunu kabul etmesi de mümkün olmaması gerekir ama orada şu var Sayın Bakanım, orada hedef şu: Tek tip bir inanç oluşturmaya çalışıyorsunuz, tehlikeli olan o, tek tip bir düşünce sistemi, tek tip bir inanç sistemi. Cemaatlere karşı olunduğundan değil, tek tip bir toplum yaratma amacı var orada, kötü taraf bu. Bakın, işte devletin girmemesi gereken nokta budur. Üzerinde konuşmamız gereken, eleştirmemiz gereken nokta budur. Sizin de eleştirmemiz gerekirdi ve onaylamamız gerekirdi bu durumu. Bu çok tehlikeli, tarihte buna benzer hadiseler olmuştur, tek tip bir sistem yaratılmaya, inanç sistemi oluşturulmaya, tek tip bir toplum yaratılmaya çalışılmıştır ama hiçbir zaman bunlar başarılı olamamıştır. Büyük sıkıntılar getirmiştir bu. Olmaması lazım, sizin döneminizde hiç olmaması lazımdı.

Tabii ki sonuç olarak Plan ve Bütçe Komisyonu teknik bir Komisyon, burada 2015 bütçenizi yapıyoruz, projelerinizi değerlendiriyoruz, bir taraftan da 2013'te Bakanlığınızın yaptığı, Bakanlığınıza bağlı kuruluşların yaptığı harcamaları denetliyoruz, doğru mu yapılmış, yanlış mı. Şimdi, Sayıştayın raporları var Bakanlığınızda ilgili bir bulgu var, DÖSİMM'le ilgili olarak da üç bulgu var. "Eğlence vergisi hasıllattan genel bütçeye aktarılması gereken katkı payının aktarılmamış olması." diyor. Güzel bir tespit yapmışlar. Aslında daha kapsamlı bir performans denetimi raporu olsaydı daha iyi olacaktı ama böyle bir eleştiri var. Bununla ilgili son bölümde bir cevap verebilirseniz memnun olurum.

Bir de bu DÖSİMM'le ilgili olarak denetim görüşünü etkilemeyen ama çok önemli bulgular var üç tane. Bakın bir tanesi: "İhale dokümanını oluşturan belgelerden olan idari şartname eki faaliyet projesinde yer alan yükümlülüklerin yerine getirilmemesi." Bu önemli bir konu. İhaleye fesat karıştırmaya kadar çekilebilecek, yorumlanabilecek bir konu. Teminat mektubunun eksik alınması yine aynı şekilde önemli bir konu. Bir tane daha vardı, arada: "İhale dokümanını oluşturan belgelerden olan idari şartname eki faaliyet projesinde yer alan güvenlik görevlisi çalıştırma yükümlülüğünün yüklenici tarafından yerine getirilmemesi. Zaten Bakanlıkta –vaktimiz varsa konuşuruz- bazı şeyler var, tablo çalınmaları söz konusu son zamanlarda. Şimdi, o tür olaylar varken bir de güvenlik görevlisi çalıştırılması gerekiyor, çalıştırılmıyor, bu aynı yerde olmayabilir, farklı yerlerde olabilir ama böyle bir durumun da olmaması gerekir tabii ki. Bu tablolar mevzusuna gelince o konuda da bilgi verebilirseniz memnun oluruz belki 2013'le ilgili değil ama cari dönemle ilgili, çok da önemli Hoca Ali Rıza'ya ait tablolar çok önemli bir konu. Daha önce, onlarla ilgili olarak Sayın Günay hologram tablolarla ilgili bir hologram çalışması yapmıştı bildiğim kadarıyla, bir sorun da yoktu.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI ÖMER ÇELİK (Adana) – Yirmi yıllık hikâye, ben ayrıntılı bilgi vereyim.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Lütfen.

Şimdi, sizin bir de 2015 için 33 tane taşıt aracı talebiniz var. Bakın, birçok Bakanlık bunun çok altında, sizin 2 milyar 297 milyonluk bir bütçe talebiniz var 2015 için. 33 tane taşıt aracı talep ediliyor, bunların çoğu da binek otomobil Sayın Bakanım, Enerji Bakanlığı bile bu kadar binek otomobili talebinde bulunmuyor. 10 tane otobüs talep ediyorsunuz, bilmiyorum o ne için kullanılacak ama binek otomobilleri özellikle açıklayabilirseniz memnun olurum.

Bir de, bir tanıtım filmi, DÖSİMM tarafından galiba, harcamaları karşılanan tanıtım filmi olacaktı, onun akıbeti ne oldu? Onunla ilgili bilgi verebilirseniz memnun olurum.

Bir de, yine okuduğum kadarıyla, geçen seneki sunumunuzda diyordunuz ki: "Şu 8 müzeyi Van Urartu Müzesi başta olmak üzere, Çanakkale Troya, Uşak, Afyonkarahisar, Adana Arkeoloji müzesi, Bitlis Ahlat Selçuklu Mezarlığı Müzesi, Diyarbakır, Burdur Doğa Tarihi Müzesi, bunları açacağız yıl sonuna kadar." Ama bunlar açılmamış. Bunlarla ilgili bir sorun mu söz konusu oldu.

Bir de, geçenlerde Başbakanınızın açıkladığı bir, öncelikli dönüşüm programları var, projeleri var, onlar arasında sizinle ilgili olarak da sağlık turizminin geliştirilmesi projesi var. Bu doğrudan, bu sene sizin bütçenizden bununla ilgili bir pay ayrılması da gerekirdi ama ayrılmamış gördüğüm kadarıyla.

Bir de, birinci derecede Sağlık Bakanlığı bu işten sorumlu, siz ikinci ve dördüncü bileşen olarak sorumlusunuz bu konuyla ilgili. Hâlbuki sağlık turizmi çok önemli bir konu. Direkt sizin tarafınızdan belki yürütülmesi gereken bir konudur diye düşünüyorum. Bu konuya daha fazla önem verilmesi lazım Bakanlığınız tarafından da.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Taşıt olarak 19 tane binek otomobil, 4 pikap, on da otobüs talebiniz var.

BAŞKAN – Tamamlarsanız sevinirim.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Enerji Bakanlığının 7, Sanayi Bakanlığının 12, Ulaştırma Bakanlığının 1 talebi

var.

Hayırlı uğurlu olsun bütçeniz.

Teşekkür ederim Sayın Bakan.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Kuşoğlu.

Sayın Seçer, mikrofonunuzu açıyorum.

Süreniz, biliyorsunuz, on dakika.

VAHAP SEÇER (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, değerli milletvekilleri, değerli bürokratlar, değerli basın mensupları; hepimizi saygıyla selamlıyorum.

Turizm ve Kültür Bakanlığı, az önce Sayın Kuşoğlu da söyledi, yani Ömer Çelik'in kamuoyu tarafından- en azından ben de öyle düşünüyorum- algısı, mevcut iktidar içerisinde daha entelektüel bir yapısı olan, bu anlamda açıkçası bizlere daha güven veren bir imajınız var.

Şimdi, tabii, Türkiye'de, bu kadim topraklarda, Kültür Bakanlığı, Turizm Bakanlığı herhâlde bir başka coğrafyaya göre çok daha farklı, zengin olsa gerek. Bir anlamda hem zor hem de kolay olsa gerek. Çok farklı kültürlerin, çok farklı etnik yapıların, renklerin, inanç gruplarının olduğu bir coğrafyada yaşıyoruz. Aynı bölgenin insanlarıyız, Çukurova insanıyız. O bölgeden de çok yakinen bildiğimiz... Örneğin ben Tarsusluyum. Tarsus benim için Tanrı'ya dua

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 18.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 87

ettiğim, iyi ki doğdum dediğim topraklar. O kadar muazzam, müstesna yerler. İşte, 8-10 bin yıllık tarihi var. Tanrı'nın bahsettiği her türlü güzelliğe sahip bölgeler.

Şimdi, peki bu kadar övgü dolu bir coğrafya üzerinde Türkiye'nin turizmi, Türkiye'nin kültür varlıkları, tarihî mirası, doğal mirası ne derece güvence altında, ne derece korunabiliyor, yönetilebiliyor, aslında bu Bakanlık bütçesi içerisinde bunları tartışıyoruz.

Şimdi, ben işin tabii ki biraz ekonomik yönünden başlayıp tekrar diğer kültür kısmına geçeceğim. Bizim aslında bu potansiyele göre dünya sıralamasında gelir açısından 10'uncu sırada olmamız çok övünülecek bir nokta değil. Burada tabii ki çetele var yani 2002-2010-2013 yılı bitimi olarak değerlendirmiş, 2014 yılı ilk dokuz ayı verileri var. Doğrudur. Çok istenmeyen oranlarda da olsa, az da olsa bir artış söz konusu ama bunlar yeterli değil. Mutlaka bu konuda tedbirler alıyorsunuzdur. 35 milyon değil, 50 milyon turist gelsin. Nihayetinde de 2023 hedefiniz var. Ne derece inandırıcı, ne derece gerçek, ben tabii ki takdirlere bırakıyorum. Şu anda mevcut 32 milyar dolar bir turizm gelirimiz var. Gerçekten bunlar düşündürücü, bence üzerinde de çok yoğun tartışma var.

Şimdi, örneğin, yine Mersin'e bir kıyas açısından tekrar gideceğim. Aynı konseptte bir Antalya'yla mukayese ediyorum, arada fersah fersah fark var. Baktım, rakamları aldım, son rakamlar: Mersin'de geçen yıl 231.633 yabancı, 195.482 yerli turist ağırlamışız. Antalya'ya bakıyorum, 11 milyon 120 bin 730 toplamda.

Şimdi, tabii ki o yöreye ilişkin önemli sorunlar var. Bunlardan bir tanesini çok yakından biliyorsunuz çünkü önemli bir yatırım, işte, Sahil Bandı Projesi var. Geçtiğimiz yıl bütçesinde de bu konuda sizden ricada bulunmuştum yani lütfen, işte, o bölgenin insanısınız, benim de seçim bölgem, buraya bir pozitif ayrımcılık yapalım, bizim için önemlidir, orada istihdam önemlidir, turizm yoğun emek bir sektördür, bacasız fabrikadır, biz önemsiyoruz. Yani Mersin'i şu açıdan da değerlendirmek lazım: Örneğin şimdi açılım süreci içerisinde birçok yorumlar yapıyorsunuz çünkü bu konuyla ilgileniyorsunuz hem bir Hükümet üyesi olarak hem bu konuda çalışmalar yapmış bir insan olarak. Bu konuda birikimli, entelektüel anlamda da gerçekten görüşlerinize değer veren bir insan olarak söylüyorum. Biz Mersin olarak, bir kere, Türkiye'nin o bahsettiğimiz Kürt meselesi konusunda yıllar yılı Adana'yla beraber, Gaziantep'le beraber önemli sorunlarını absorbe etmişiz, almışız. O sosyolojik travmalarla o bölgeden gelen insanlar -bir yük olarak kabul etmiyorum- bize entegre olsun diye biz çaba göstermişiz, ekonomik anlamda çaba göstermişiz, sosyal anlamda çaba göstermişiz, kültürel anlamda çaba göstermişiz, asayiş anlamında çaba göstermişiz. Onun için önemsiyorum, onun için turizm anlamında da, turizm yatırımları anlamında da o bölgeye pozitif ayrımcılık istiyorum.

Şimdi, Sayın Bakan, az önce bir sanatçı tartışması oldu. Benim gözümde, bir kere, "sanatçı" dediğiniz zaman protesttir yani ben iktidar olsam bir sanatçı benim için ağza alınmayacak sözler söylese oturur saygıyla dinlerim, bunda bir doğruluk payı var derim.

Şimdi, Fazıl Say'ı konuşuyoruz. Niçin konuşuyoruz? Niçin bu kadar bu insanla uğraşıyoruz? Bu insanın mevcut iktidara karşı illaki olumlu birtakım tespitler yapması, görüşler mi ortaya koyması gerekiyor? Hayır, sizin yönetiminizi beğenmeyebilir, anlayışınızı, ideolojinizi, yaşam biçiminizi beğenmeyebilir. Sanata bakış açınızı beğenmeyebilir, oturmanızı beğenmeyebilir, kalkışınızı, yürüyüşünüzü beğenmeyebilir. Şimdi, bakıyorum, bunun üzerinden belli polemikler, spekülasyonlar ve gerçekten bir sanatçı tek başına bir yerde, bir Hükümet, koca bir Hükümet...

NURETTİN DEMİR (Muğla) – Devlet.

VAHAP SEÇER (Mersin) - "Devlet" diyemeyiz, Hükümet.

Ve bununla uğraşılıyor. İşte ben gazete haberlerine de itibar etmiyorum. Efendim, zaten yalanlıyorsunuz, işte, sansür konmuş ya da konmamış. Ben orada değilim, böyle bir iddiam da yok ama bu tartışmaların artık bitmesi lazım.

Şimdi, Sayın Badak...

SADIK BADAĞ (Antalya) – Siz açtınız.

VAHAP SEÇER (Mersin) – Lütfen, lütfen... Rica ediyorum.

Bir belediye başkanıyla diyalogunu... Tabii, bunun öncesine de bakmak lazım. Bu, şuna benzer: Bir paragraf içerisinde bir cümleyi alırsınız. Aslında o paragrafın bütününde o paragrafın anlamı farklıdır ama o cümleyi cimbızladığınız zaman farklı anlam çıkar. Şimdi Sayın Badak'ın verdiği örnek de bu. Bu sohbeti burada bitiriyorum.

SADIK BADAĞ (Antalya) – Hayır, neyi cimbızlamışız söyleyin, olmaz böyle. Söylediği ifade tam, yalın olarak bu. Tam bir partizanca ifade.

VAHAP SEÇER (Mersin) – Hangi hâl ve şart olursa olsun, Sayın Bakan, Türkiye'de tüm cenahların, tüm ideolojik yerlerin, anlayışların sanatçılara siz sahip çıkmak durumundasınız, bu tartışmasız. Yoksa Karacaoğlan Karacaoğlan olmazdı, yani egemene eğer ki dikçe durmasaydı Dadaloğlu Dadaloğlu olmazdı, Yaşar Kemal olmazdı, Nazım Hikmet olmazdı, Pir Sultan olmazdı. Dolayısıyla hepsine eşit mesafede yaklaşmak durumundayız.

BAŞKAN – Necip Fazıl da olmazdı.

VAHAP SEÇER (Mersin) – Şimdi, bir önemli konu var...

BAŞKAN – Onu da söyleyecek diye bekledim, söylemeyince...

MUSA ÇAM (İzmir) – Necip Fazıl da olmazdı, doğru.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Onu da size bıraktık.

VAHAP SEÇER (Mersin) - ...özgürlükler, insan hakları, bunlar "ileri demokrasi" kavramı içerisinde, o ileri demokrasinin altını doldurduğumuz, hepimizin kulağına hoş gelen kavramlar.

Şimdi, ben size çocukluk yıllarımdan bir anekdot anlatacağım, bir film karesi. Bizim Tarsus ilçesinde Saint Paul Kilisesi var, İsa'nın 12 havarisinden biri. Gerçekten Hristiyan dünyasında da çok saygın bir dinî figür. Saint Paul kuyusu var. Benim bir arkadaşım vardı ortaokul yıllarında. Ortaokulda okuyorum, bir çocuk geldi, son derece de tabii bize göre, bizim lehçeye, şiveye göre kibar konuşan. Kimdir bu? "Garnizon komutanının çocuğu" dediler. Biz onlarla arkadaş olduk, evine gidip gelmeye başladık. Ev neresiydi biliyor musunuz? Saint Paul Kilisesinin üzerinde derme çatma iki odalı bir yer.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 18.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 88

Albay o dönemde orada oturuyordu. O kilisenin içini biz top oynadığımız bir alan olarak kullanıyorduk. İçinde tarihî eserler vardı. Şimdi, o günden bugüne çok şey değişti. Bizim Mersin'den iki kültür bakanı çıktı, gerçekten orada güzel, takdire şayan işler yaptılar.

Şimdi, bir başka sorum var: Bu Kültür Bakanlığına bağlı bir müze, bu statüde. Oysaki orası bir kilise. Mersin merkezde de var, İtalyan Katolik kilisesi var, Arap Ortodoks Kilisesi var. Onlar kendi cemaatleri tarafından bakılan, yönetilen kiliseler. Orada ayinlerini yapabiliyorlar, ibadetlerini yapabiliyorlar ama Hristiyan âleminin çok talebi olmasına rağmen, biz bir türlü burayı müze statüsünden çıkaralım, bu cemaatlere verelim, kendileri diledikleri zaman burada ayinlerini yapsınlar, o kilisenin bakımını yapsınlar gibi bir çalışma görmedim. Hep bunlar konuşulur; oysaki empati yapalım, binlerce cami vardır Avrupa'da, Balkanlarda. Aynı uygulama bize yapılmış olsa nasıl bir tepki ortaya koyardık, bunu da sizin takdirlerinize bırakıyorum.

BAŞKAN – Üzülüyoruz nitekim. Selanik'e gidiyoruz; şu anda hiçbir tane cami kalmamış.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Elin kilisesini müze yapıyorsunuz!

BAŞKAN – Nasıl?

VAHAP SEÇER (Mersin) – Bu olayı gazete haberlerinden öğrendim, şimdi anlatacağım ve gerçekten çok ilgimi çekti. Bunu bir soru olarak size yönelteceğim Devlet Resim ve Heykel Müzesi'ndeki hırsızlık olayı. Oradan çalınan eserler ve taklitlerinin yerine konulması. Bu konuda bir açıklama isteyeceğim ama burada, tabii ki doğruysa, bu olayı anlatan gizli tanık diyor ki: "Ben bu olayı önce Güzel Sanatlar Genel Müdürüne anlattım, daha sonra kendisi dönemin Kültür ve Turizm Bakanı Ertuğrul Günay'a anlattı. Bakan Günay bana 'yardımcı olacağını' söyleyerek..." Şimdi benim anlayamadığım burada, işte Hüseyin Çapkın'a telefon ediyor, dönemin Emniyet Müdürüne vesaire. Bu eserler size ait değil mi? Ee, peki Ertuğrul Günay direkt bu işle niye ilgilenmiyor da bunu, bu insanı, yani bu ihbarı yapan insanı Emniyet Müdürüne yönlendiriyor? Bu, bir haber. Yani ben bunu çözemedim, İzzet Bey'e sordum "Ben de bir şey anlayamadım." dedi. O zaman bunu Sayın Bakandan öğrenebiliriz ve bu eserlerin de akıbetini öğrenebiliriz istedik.

MUSA ÇAM (İzmir) – Bir de Badak'a sorsaydınız!

VAHAP SEÇER (Mersin) – Şimdi, Sayın Bakan, gazete haberi diyor ki: "Zeugma'ya ayakkabılarıyla girdiler." Bunu yapan kim? Gaziantep Büyükşehir Belediye Başkanı Sayın Fatma Şahin, eski Bakan.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

VAHAP SEÇER (Mersin) - Orada, Zeugma çalışmalarını, kazı çalışmalarını yürüten hocayla beraber 3 yeni mozaik bulunmuş, basına orada bir sunum olmuş ve işte, ayaklarında ayakkabılarıyla, sivri topuklu ayakkabılarıyla... Tabii ki ben arkeoloji uzmanı değilim ya da arkeolog değilim ama bilim açısından son derece sakıncalı bu hareketi, tavrı siz Bakan olarak eğer bu doğruysa nasıl karşılıyorsunuz?

Bir de arkeologlardan bize çok mesaj geliyor Sayın Bakan, atanmaları konusunda. Yılda 2.850 arkeolog fakültelerden mezun oluyor. Yani bu nasıl bir şey? Atanamayan öğretmenler ayrı bir sorun, diğer taraftan veteriner hekimler, ziraat mühendisleri, su ürünleri mühendisleri. Yani biz bu insanlara çalışma alanı yaratamıyorsak, istihdam alanı yaratamıyorsak -bildiğim kadarıyla en son 176 üniversite var, devlet üniversitesi, vakıf üniversitesi- niçin bu bölümleri açarız, bunu anlamakta zorlanıyorum.

Bütçenin hayırlı olmasını diliyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Seçer.

Sayın Serindağ, buyurun.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri, Kültür ve Turizm Bakanlığının değerli mensupları, değerli basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Arkadaşlarım genellikle turizmle ilgili, sanatla ilgili, sanatçıyla ilgili konuları dile getirdiler. Ben fazla zaman almamak bakımından bir iki somut konuyu Sayın Bakanın dikkatine sunmak istiyorum.

Sayın Bakan, sunumunuzun 21'inci sayfasında Gaziantep Kalesi'nin restorasyonunun tamamlandığını ifade ediyorsunuz. Zannediyorum burada bir yanlış bilgi var galiba. Tamamlanan, yıkılan burçlardır, giriş burçları. Bunun da hikâyesini zannediyorum zataliniz biliyor. Bu burçların yıkılmak üzere olduğu Gaziantep Mimarlar Odası tarafından altı ay öncesinden hem Valiliğe hem Büyükşehir Belediyesine bildirilmiş olmasına rağmen herhangi bir tedbir alınmadı ve daha sonra, altı ay sonra bu burçlar yıkıldı. İyi ki kimsenin olmadığı bir zamanda yıkıldı; aksi hâlde can kayıpları bile olabilirdi. O nedenle burada zannediyorum bahsi geçen, sadece bu burçların onarımıdır. Gaziantep Kalesi'nin daha restorasyona ihtiyacı vardır. Uygun zamanda gezerseniz veya bir ekip gönderirseniz zannediyorum bununla ilgili zatalinize bilgi verirler.

Bir de Gaziantep Kalesi'nin toprak görünen yüzeyi erozyon kontrolünde kullanılan ağaçlarla, bitkilerle örtüldü. Tabii bu bitkiler daha sonra kale duvarlarına zarar vermeye başladı. Bu konuyla da ilgilenirseniz Sayın Bakan, Gaziantep açısından iyi olur.

Sayın Bakan, Gaziantep 50-60 bin nüfusa sahip iken 7 kütüphanesi vardı. Şimdi nüfusu 2 milyona yakın ama 3 kütüphanesi var. Yani 50-60 bin nüfus iken 7 kütüphane, şu anda 2 milyona yakın nüfusa 3 kütüphane. Bu, zannediyorum bizi düşündürmeli. Benim de öğrenciyken gittiğim Şehitler Kütüphanesi şimdi yerinde yok, Balıklı Çocuk Kütüphanesi yerinde yok, Şahinbey İlçe Kütüphanesi kapatılmak üzere. Zannediyorum bilginiz vardır, Şahinbey, zannediyorum Türkiye'nin belki Çankaya'dan sonra veya birkaç ilçesinden sonra en büyük ilçesi. 800 bine yakın nüfusu var Şahinbey ilçesinin ve bu ilçeye ait kütüphane de kapanmak üzere.

Şimdi Sayın Bakan, bunları, Gaziantep'le ilgili hususları dile getirdikten sonra, Kültür ve Turizm Bakanlığınca bağlı 1.118 halk kütüphanesi varmış ve bunlarla ilgili her 4 kütüphaneye 1 kütüphaneci düşüyor. O zaman ya personel

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 18.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 89

politikasında bir yanlışlık var veya biz kütüphaneci çalıştırılacak yere başka eleman atıyoruz. Kütüphanecilik bir meslektir aslında, aynen müzecilikte olduğu gibi. Bu nedenle bu tür kurumlara o meslek mensuplarının, o konuda eğitim görmüş olanların atanması oradaki hizmetin verimliliğini artırır. Bu nedenle ben bunları da sizin dikkatinize sunmak istedim.

Bir hususu daha dikkatinize sunuyorum Sayın Bakan, Bolu'yla ilgili bir hususu dikkatinize sunmak istiyorum.

Bolu, Türkiye nüfusunun üçte 1'ine yakın bir bölümüne iki, iki buçuk saat mesafede olan bir ildir. Ankara'yı, İstanbul'u, Bursa'yı, Kocaeli'ni, vesaireyi hesaba katarsanız Türkiye nüfusunun üçte 1'ine iki-iki buçuk saat mesafede olan bir yerdir. Bolu'nun Karacasu bölgesinde 200 litre/saniye su çıkmaktadır, sıcak su ve termal su. Bu termal suyun derecesi 40 civarında, 38 ile 42. Bunun şu özelliği var: Soğutmadan veya bekletmeden kullanılabilir durumda.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Ancak, her nasılsa, turizm bölgeleri ilan edilirken bu konu es geçilmekte ve Bolu'nun bu potansiyeli değerlendirilmemektedir.

İkincisi; Bolu'da Yedigöller, Abant, Aladağlar, Köroğlu Dağları, işte bu Kartalkaya dediğimiz Köroğlu Dağları ve şimdi yeni yapıldı, Seben yolu üzerinde Taşlıyayla Göleti. Bunların tümünün bir plan bütünlüğü içerisinde Çevre ve Orman Bakanlığı -o zaman öyleydi, Çevre ve Orman Bakanlığı, şimdi Orman ve Su İşleri Bakanlığı oldu- Kültür ve Turizm Bakanlığı ve ilgili kurumların iş birliğiyle bir plan bütünlüğü içerisinde ele alınması konusunda Bolu Valliliğince sizin zannediyorum Bakanlığınızın da arşivlerinde olan talepler var, yazılar var. Bu konuyla ilgilenirseniz bana göre Türkiye turizmine çok büyük bir katkı sağlamış olursunuz. Ben bunu da söylemeyi birazcık da kendime görev olarak bildim.

Teşekkür ediyorum ve hepinize iyi akşamlar diliyorum, bütçenin de hayırlı olmasını diliyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Serindağ.

Sayın Zozani, buyurun.

ADİL ZOZANI (Hakkâri) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, değerli Komisyon üyesi arkadaşlarım, değerli bürokratlarımız, sevgili basın mensubu arkadaşlarım; hepinize iyi akşamlar diliyorum.

Sayın Bakanım, size öncelikle teşekkür ediyoruz. Çok güzel bir konuşma metni ve pırl pırl kâğıda basılı bir kitapçık şeklinde önümüze gelmiş ve bir ilki de görüyoruz; konuşma metninin arasına da reklam alındığına tanıklık ettik.

BAŞKAN – Nasıl? Allah, Allah!

ADİL ZOZANI (Hakkâri) – Şaka maka etmiyorum, gerçekten reklam metni var burada, 5'inci sayfada.

MEHMET ŞÜKRÜ ERDİNÇ (Adana) – Kahvenin altındaki mı?

ADİL ZOZANI (Hakkâri) – Türk Hava Yollarının ve kahvenin reklamı da var, güzel de olmuş. Yani sunum metinlerinden para kazanmak iyi bir maharet.

MEHMET ŞÜKRÜ ERDİNÇ (Adana) – Ülkenin tanıtımıyla ilgili bir şey.

ADİL ZOZANI (Hakkâri) – Yani şey anlamında iyi olmuş diyelim Sayın Bakan.

BAŞKAN – Ben de bir marka var zannettim, kahve her yerde kahvedir.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Demin diyorlardı ya hani “Kültür Bakanlığının sivilleşmesi”, doğru bir şey yani.

ADİL ZOZANI (Hakkâri) – Yani bu sivilleşme midir, başka bir şey midir, onu bilmiyorum Ekrem Bey.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI ÖMER ÇELİK (Adana) – Tanıtma afişlerimizden bir tanesi.

BAŞKAN – Evet, daha çok varmış öyle.

ADİL ZOZANI (Hakkâri) – Tanıtma afişinizde sizin isminiz yok, Bakanlığın ismi yok, Türk Hava Yolları ve kahve var.

BAŞKAN – Türkiye'yi tanıtıyor, Bakanlığı değil ki.

ADİL ZOZANI (Hakkâri) – Ya, ben görüyorum, ben de okuyorum yani şimdi.

BAŞKAN – Hayır, “Bakanlığın niye ismi yok?” diyorsunuz da Bakanlığı tanıtma...

ADİL ZOZANI (Hakkâri) – Lütfen Sayın Başkan, yani kendi konuşmamı kendim mi sabote ediyorum? Yani bu reklamdan giden süreydi, benim süremi lütfen yeniden başlatın.

BAŞKAN – Haklısınız, baştan başlattık Sayın Zozani.

Buyurun.

ADİL ZOZANI (Hakkâri) – Teşekkür ederim.

Şimdi, sanatla uğraşan insanlar, kitap erbabı olan insanlar... Esasında bu “sayın” kavramı sadece siyaset dünyasına mahsus bir tanımlamadır, ifadedir; bir saltanat, sulta deyimidir. İşiyile meşgul olan, işiyile saygınlığını ifade eder. Dolayısıyla biz özellikle sanat ve yazım dünyamızın insanlarına isimleriyle hitap ettiğimizde onları küçülmüş olmuyoruz, tersine onların sanatlarına, değerlerine sahip çıkmış oluruz. O nedenle isimlerinizin önündeki “sayın” titrine de itiraz ediyorum. Yani bir insan kendi ismini yazarken “sayın ben” demez. Yani ona da itiraz ediyorum. Size haksızlık etmiş olmayayım, diğer bakanlıklarda da vardı ama onlara itiraz etsem de çok anlamlı olmayacaktı, size itiraz etsem anlamlı olur diye düşünüyorum.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI ÖMER ÇELİK (Adana) – Ben, kendim konuştuğum için o metinde dediğiniz doğru.

ADİL ZOZANI (Hakkâri) – Şimdi, diğer önemli bir husus Bakanlıkla ilgili olarak: Sayın Bakan, arkadaşlar demin dedi daha konuşmaların başında “Biz niye bu kadar asabiyiz, niye bu kadar hoşgöründen uzak bir atmosferin içerisinde giriyoruz?” Bence resmimize bakarsak anlarız. Bakın, resmimizde ne var? Türkiye'de kitap okuma oranı, Türkiye'de kişi başına düşen kitap sayısı, hemen bulayım, biraz önce araştırdım. Siz güncel rakamları da verirseniz sevinirim. Türkiye'de 12.089 kişiye 1 kitap düşüyor. Japonya'da 1 kişiye 25 kitap düşüyor. Fransa'da 1 kişiye 7 kitap düşüyor.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 18.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 90

Avrupa Birliği kitap okuma ortalaması yüzde 21, bizde on binde 1. Japonya'da 4 milyar 200 milyon adet kitap basılıyor yılda ve okunuyor. 4 milyar 200 milyon adet kitap basılıyor bir yılda. Bizde 23 milyon kitap...

Bir iki rakam daha vereyim: Amerika Birleşik Devletleri'nde bir yılda 72 bin kitap basılıyor. Almanya'da 65 bin, İngiltere'de 48 bin, Fransa'da 39 bin, Brezilya'da 13 bin, Türkiye'de 6.031 kitap basılıyor bir yılda. Daha güncel rakamlar mutlaka Sayın Bakanda vardır, bize verir.

Bir Norveçli bizden 300 kat daha fazla kitap okumaya zaman ayırıyor; bir ABD'li 210 kat, bir İngiliz 87 kat, bir Japon 87 kat. Dünya ortalaması itibarıyla da- yani dünyadaki bütün insanların hepsinin ortalaması itibarıyla- dünyadaki herkes bizden 3 kat daha fazla kitap okumaya zaman ayırıyor.

BAŞKAN – Biz okuma-yazma öğrenmeden televizyona geçtik de onun için.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Okuma-yazma dediğiniz şeye de gelince, Türkiye'nin yüzde 30'u okuyazar bile değil, yaşayanların yüzde 39'u bakın, okuyazar bile değil. Sormuşlar tek tek, sokağa çıkmışlar, insanlara sormuşlar: "Günlük ihtiyacınızı sıralayın." demişler. Bizim insanımızın kaçınıcı sırada kitap aklına gelmiş, ihtiyaç olarak aklına gelmiş, sokaktaki vatandaşımız?

BAŞKAN – Gelmiş gene değil mi aklına?

VAHAP SEÇER (Mersin) – Ya gelmeseydi?

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Gelmiş de zor gelmiş, 235'inci sırada gelmiş. 235'inci sırada insanımızın aklına gelmiş yani "Kitap da almalıyım."

VEDAT DEMİRÖZ (Bitlis) – İlk sırada ne gelmiş Sayın Zozani?

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – İlk sırada, zannedirim, Ulaştırma Bakanlığının bütçesinde ifade ettim ilk sırada neyin aklına geldiğini.

Birleşmiş Milletler sıralamasında kitap okuma oranı itibarıyla 86'ncı sıradayız.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Anketi nerede yapmışlar, bir de onu söyle.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Şimdi, eminim Ankara'da yapılmış. Yani onu çok uzağa gitmeye gerek yok, anket şirketleri Hakkâri'ye gitmezler yoksa bu ortalama yüksek olurdu. Emin olun, Hakkâri'ye gitselerdi bu ortalama yüksekti.

VEDAT DEMİRÖZ (Bitlis) – Bitlis'te de yüksek.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Hiç abartmıyorum Hakkâri'de kitap okuma oranı Türkiye'nin en üst düzeyindedir, bunlar resmî veridir, onu söyleyeyim. Yanılıyorsam...

BAŞKAN – Sayın Zozani "Bitlis'te de yüksek." diyor.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Yüksek evet, genelde yüksektir, onu ifade edeyim.

Bakın, bir veriyi daha sizinle paylaşayım. Kültürü değerlendiriyoruz, önemli bir şey, onu ben söyleyeyim.

BAŞKAN – Arkadaşlar, gerçekten çok önemli.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Ben bir veriyi daha sizinle paylaşayım müsaade ederseniz arkadaşlar. Bakın, Türkiye'nin 11 ilinde hiç kitapçı yok, 11 ilde hiç kitapçı yok.

BAŞKAN – Olur mu? Kırtasiye vardır. Sayın Zozani, kırtasiye vardır en azından, içinde kitap da var tabii.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Ders kitapları satıyor, orada bir şey yok. Yani iki konuşmacı -beni bağışlasınlar- demin, dünyaca ünlü bir yazarın isminden söz ettiler, ikisi de doğru telaffuz edemedi.

MEHMET ŞÜKRÜ ERDİNÇ (Adana) – Hangisi?

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – İfade etmiyorum, isimlerini söylemiyorum. Bakın, dünyaca ünlü, ilkokul öğrencilerinin bile... Bu Komisyonunda iki arkadaşımız ismini telaffuz etti, ikisi de doğru telaffuz edemedi. Yani yeni bir polemik açılışın istemiyorum.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Belki sen yanlış biliyorsundur.

BAŞKAN – Sayın Aydemir...

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Kesinlikle, ben de yanlış biliyor olabilirim, onu söyleyeyim. Mutlaka yanlış biliyorum da o yüzden ana dilde eğitim şart diyoruz.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Demin Hasip Bey bir şey söyledi, bu padişahlarla ilgili var ya. Acaba -merak ediyorum- özellikle Osmanlılarda "Bilinmeyen Osmanlı" diye bir kitap var. Onu hiç karıştırabildiniz mi?

BAŞKAN – Sayın Çelebi, ek süre vermek durumunda kalacağız. Bitirsin, ondan sonra.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Onu okumamış olmamı benim eksikliğim olarak kabul edin lütfen Sayın Çelebi ama bulduğum ilk fırsatta onu okurum.

BAŞKAN – Sayın Çelebi, ondan bir tane hediye ederseniz... Okumamış.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Onu mutlaka okurum, okumamışsam büyük bir eksiklik. Kitap almaya çok hevesliyim, okumaya da çok hevesliyim.

Şimdi, bütün bunları Sayın Bakanım niye ifade ettik? Kültür ve Turizm Bakanlığının sadece müzecilik yapmadığını, yapmaması gerektiğini ifade etmek için söylüyorum. Bu ülkenin kültürel mirasına yatırım yapması gerektiğini, kültürel mirasını açığa çıkarmasını ve yaşatmasını hatırlatmak için bunları yapıyoruz. Hiçbir Bakanlık bütçesi için "Son derece önemli bir bakanlık bütçesini konuşuyoruz." demedim ama gerçekten son derece önemli bir konuyu konuşuyoruz. Biz bunların hepsini doğru dürüst masaya yatırmazsak, üzerinde yoğunlaşmazsak arkanızda oturanların da bir kısmı sanatçıdır, televizyonlardan, ekranlardan izlediğimiz insanlardır, saygı duyduğumuz insanlardır, onlara haklarını veremeyiz.

BAŞKAN – Gençlik Spor Bakanlığı için de dediniz.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Emeklerinin karşılığını veremeyiz, onu söylemeye çalışıyorum. Ama bakın, bin Cumhurbaşkanının, bir tarihi eserin önsözüne birkaç kelam etmesi takdir edilebilecektir, eleştireceğim bir husus değildir ama aynı kitabın iki cildine aynı metni koyarsanız eleştiririm Sayın Bakan. Mükerrer baskı diyeyim yani. Aynı şeyi

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 18.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 91

koyarsanız eleştiririm, doğru değildir derim çünkü birbirinin devamı iki kitap. İki cilt, aynı şeyi niye koyuyorsunuz? Koymayın. Bakın, birinci cümlede diyorum ki: Yani bir tarihî esere bir kelam etmesini, onun adına buraya bir şey konulmuş olmasını takdir ederim.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Bizde bir kişi aynı kitabı iki sefer okumayacağı için.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Ya, sizin sayısal çoğunluğunuz var, siz ayrı ayrı okursunuz, biz hepsini birlikte okumak zorunda kalıyoruz. Uğur Bey, sayısal çoğunluğunuz var, ayrı ayrı okuma fırsatınız var ama benim hepsini birlikte okumam gerekiyor, o yüzden mükerrer okumaya girmemem lazım.

BAŞKAN – Sayın Zozani...

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) - İkinci bir şey, müsaade ederseniz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Tabii, buyurun.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) - İkinci bir şey: Ya, Sayın Bakan, her şeye... Sayın Cumhurbaşkanının ifadesi olduğu için, ben böyle enteresan ifadeler kullandığı zaman üzerine yoğunlaşırım, gider bulur, araştırırım. Bu sebep asabiyyet, nesep asabiyyet kavramlarını... İtiraf edeyim, ben de Sayın Erdoğan'dan sonra gittim özellikle Mukaddime'de o maddeyi buldum, okudum, araştırdım biraz üzerinde ve ne demek istiyor, orada araştırdım. Sebep asabiyyete vurgu yaptığını düşündüm, yani kan bağı dışındaki akrabalık ilişkisine atıfta bulunduğunu düşündüm ve ben esasında ilk kendisinden duyduğumda takdir ettim Sayın Cumhurbaşkanını; o zaman Başbakanı, bunu ifade ederken. Ama burada nesep asabiyyete gitmiş hem de Ali Emiri'n kitabında. Eminim kendisi yazmamıştır ama kim adına, bu metni düzenlemişse, ben öyle inanmak istiyorum ki Sayın Cumhurbaşkanının düşüncelerini ifade edememiş. Kaçıncı paragrafta? Dördüncü paragrafta. "İslam ve Türk tarihinden süzülüp gelen kültürel birikim bizim için büyük bir zenginlik kaynağıdır." Bu kitapla hiçbir alakası yok. Ali Emiri, sadece İslam ve Türk kültürünü yazan biriydi evet; Türkçe yazan, Osmanlıca yazan bütün şairleri şu ya da bu şekilde tercüme etmiştir, nakletmiştir. Ama bu kitap Diyarbakır ulema ve eşrafiyla ilgili bir kitaptır. Hasip Bey'in belki kızdığı için kendini ifade edemediği nokta burasıydı, itirazı bunaydı, aynı kitapta bakın.

BAŞKAN – Sayın Zozani, toparlarsanız, üçüncü defa söz veriyorum.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Kendi kaleminden yani sizin baskınıza göre 28'inci sayfada Melaye Cizirî'den, İsmail El Cizirî'den, aynı çağda yaşamış insanlardan söz ediyor ve onların biyografilerini buraya çıkarıyor. Dolayısıyla, her şeyi getirip nesep asabiyyete bağlantılandırıp tarif etmeniz haksızlık olur. Bunu lütfen yapmayın.

Şimdi her yıl tekrarladığım bir şeyi burada da tekrarlayacağım. Bir buçuk dakikam kaldı, bu süre içerisinde bitireceğim.

BAŞKAN – Üçüncü bir buçuk dakika.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Teşekkür ederim Sayın Başkan, bu akşam çok hoşgörülüsünüz, teşekkür ederim.

BAŞKAN – Estağfurullah. Kültürümüzün gereği.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Her şeyi getirip bu nesep bağlantılandırmayın, yazık oluyor. Sizin metninizde de var, sizin metninizde de nesep asabiyyet var. Ya bu coğrafyayı her şey Türk... Bakın, bunları biz söylerken bu kültüre karşıymışız gibi, alerji duyuyormuşuz gibi bir algı oluşuyor. O nedenle isim olarak ifade etmemeye çalışıyorum, zikretmemeye çalışıyorum ama bu kadar tekleştirici bir resmî politika olmaz. Bunun dışına çıkalım.

Şimdi, esasında ben araştırdım, dedim keşke o resmi de koymuş olsaydınız. Hasankeyf'i Sayın Bakanın sunuş metni içerisinde yerinde bir bakışla son bir kez görmüş olurduk derdim. Ama Hasankeyf yok burada. Kültür Bakanı Hasankeyf'e sahip çıktığı zaman Kültür Bakanlığıdır. Dört yıldır burada ifade ediyorum. Dört yıldır diyor ki: Hakkâri Mir Kalesi'ni geri alacak mısınız, almayacak mısınız? Bana göre, eğer Kültür Bakanı Hakkâri Mir Kalesi'ni asker ve polis işgalisinden kurtaramıyor ise ben orada noktayı koyarım.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Zozani.

Sayın Rıza Türmen, buyurun efendim.

RIZA TÜRMEN (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, Komisyona değerli üyeleri, Bakanlığın değerli bürokratları; demokrasiden nasibini almayan otoriter rejimlerle yönetilen ülkelerde sanatın iki rolü vardır. Bir rolü, rejimin propagandasını yapmaktır. Bu amaçla bu tür rejimler kendi sanatlarını yaratırlar. İşte Stalin Rusya'sında bir Stalin Barok'u denen bir mimari tarzı çıkmıştır, o dönemin izin verdiği bir müzik, bir resim türü ortaya çıkmıştır. Bizde de son zamanlarda şunu görüyoruz: Yeni bir AKP mimarisi ortaya çıkmaya başladı; böyle kubbeli, mozaiklerle bezenmiş. Yani özür dileyerek söylüyorum, fazla da zevkli olmayan bir mimari tarz ortaya çıkmaya başladı.

MEHMET ŞÜKRÜ ERDİNÇ (Adana) – Biraz da Selçuklu mimarisi.

MUSA ÇAM (İzmir) – Binadan belli.

RIZA TÜRMEN (İzmir) - Bu gibi rejimler tabii büyük gösterişli binalara, saraylara da bayılırlar. O yönden de bizim bir eksikliğimiz yok.

Bu gibi rejimlerde ikinci rolü, sanat kontrol edilir, kontrol altında tutulur. Yani, sanatın muhaliflerce iktidara karşı bir eleştiri amacıyla kullanılması yasaklanır.

Tabii, sanat, efendim, Sayın Bakan, bir özgürlük demektir. Yaratıcılık bu özgürlükten çıkar. Bu tür rejimleri korkutan da işte tam da budur, bu özgürlüktür. Bu özgürlüğü kontrol etmek gerekir. Bizde bu tür örnekler pek çok rastlanıyor. Örneğin, efendim, işte, Kars'ta Mehmet Aksoy'un heykeli o zaman ki Sayın Başbakan tarafından ucube olarak nitelendirildi, heykel hemen yıkıldı. Belediye Başkanımız Melih Gökçek bir heykelle ilgili olarak takdir hislerinin şöyle belirtti: "Böyle sanatın içine tükürürüm." dedi, o heykel de gitti. Derken, işte, efendim, televizyon dizilerine karışılmaya başlandı. Muhteşem Yüzyıl dizisinde bizim böyle ecdadımız yok dendi, dizi değiştirildi. Behçet Ç. dizisinde emniyet görevlisiyle savcının nikah olmadan birlikte yaşamayı ve alkol tüketilmesi kabul edilmedi, eleştirildi, o dizi de buna göre

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 18.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 92

değiştirildi. Derken, efendim, işte, rant nedeniyle Emek Sineması'nın yıktırılması... Büyük bir Gezi korkusu var. Gezi'yle ilgili her türlü sanat faaliyeti yasaklanıyor. Didim'de barış şenlikleri kapsamında düzenlenen Gezi direnişini konu alan karikatürlerden oluşan sergi yasaklandı. Trabzon'da Mimarlar Odasının düzenlediği, bu Demokrasi Forumu kapsamında düzenlenen sergi "Başbakana eleştiri var." gerekçesiyle yasaklandı. Bu gibi örnekleri çoğaltmak mümkün. Bütün bunlar neyi gösteriyor? Sanatın kontrol edilmek istendiğini, güdümlü bir hâle sokulmak istendiğini ve iktidara uymayan, eleştiren sanata izin verilmediğini. En son, işte, Fazıl Say olayı var. Fazıl Say olayını anlamak mümkün değildir. Fazıl Say iktidarla aynı siyasi görüşleri paylaşmayan bir sanatçıdır ve bunu söylemekten de çekinmemektedir. Fazıl Say'ın eserleri işte Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrasının repertuarından çıkarılmıştır bu nedenle.

Fakat, tabii, bütün bunların üstünde sanatı en katı bir şekilde kontrol edecek olan Türk Sanat Kurumu Tasarısı vardır, Bakanlığınızın hazırladığı TÜSAK Tasarısı. Bu tasarıda, efendim, özerk bir kurum kurulmasından söz edilmektedir ama Türk Sanat Kurumunun 11 üyesi de Bakanlar Kurulu tarafından tayin edilecektir, bu ne biçim özerklikse. Bu kanun geçtiği takdirde, yürürlüğe girdiği takdirde Devlet Tiyatroları, Devlet Opera ve Balesi lağvedilecek, bütün mal varlıkları ve hatta mekânları bu TÜSAK'a geçecektir.

Şimdi, Sayın Bakan, bunu anlamak mümkün değildir. Mevcut kurumlar neden kapatılacaktır? Yani, kurumlaşma zamanla oluşan bir şeydir, kurumlaşma ancak belirli bir bilgi birikimiyle, deneyimle gelişip kurumlaşma ortaya çıkar. Bizde bu kurumlaşmalara izin vermek lazım. "Efendim, sanat kâr getirmiyor." Tabii ki getirmeyecektir, sanat yüksek bir kültürdür...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Türmen, toparlayabilerseniz lütfen.

RIZA TÜRMEEN (İzmir) – ...yani bu kitlelerce benimsenmeyecektir elbette. Yani -ne bileyim ben- nükleer fizik kitlelerce benimsenir mi? Onun gibi bir şeydir bu da.

Bir de tabii, bu kurul -eğer kanun geçerse- projeler temelinde çalışacak. Bu ne demek? Bu, sanatın taşeronlaştırılması demek. Yani, bir yapımcı, icracıları bir eser için toplayacak, bir mekân tahsis edilecek, böylelikle yıllık programlar, uzun vadeli programlar yapılamayacak, icra toplulukları sürekli olamayacak; bu, bu demek. Bunun sonucu şudur: Sanatta, tamamen, efendim, müzikte, balede, operada, tiyatrodaki, devletin desteklediği eserlere, beğendiği eserlere destek verilecektir ve sanat devletin tam bir kontrolü altına girecektir. Bu dehşet verici bir şey. Bence, Kültür Bakanlığının Türkiye'deki sanat ve kültüre yapacağı en büyük hizmet hiçbir şey yapmamasıdır ya da böyle bir şeyi hiç yapmamasıdır.

Teşekkür ediyorum efendim.

BAŞKAN – Biz teşekkür ederiz.

Sayın Çam...

MUSA ÇAM (İzmir) – Sayın Başkan, Komisyonumuzun saygıdeğer üyeleri, Sayın Bakan, kamu kurum ve kuruluşlarının çok değerli temsilcileri, basınımızın değerli temsilcileri; hepinizi selamlıyorum, hepinize iyi akşamlar diyorum.

Görüşmelerini sürdürdüğümüz Bakanlık, AKP'nin kültür ve sanata dönük ötekileştirici ve düşmanca bakışının en büyük kanıtıdır. 2003 yılında Kültür Bakanlığının Turizm Bakanlığıyla birleştirilmesi kararı, bu durumun en açık göstergelerinden biridir. Çünkü, kültür farklı bir şey, koruyan kollayan, yeni şeyler ortaya koyan bir alan; turizm ise inşaat, farklı bir alan. Birbirlerine ters gelen, tıpkı Çevre ve Şehircilik Bakanlığı gibi. Çevre, çevreyi koruyan kollayan ama şehircilik, yeni binalar inşa eden gibi bir kavram. Dolayısıyla, 2003 yılında yapılan böyle bir garabet durum söz konusu.

Böylece vurgulanan, aslında, kültür ürünlerini temel olarak pazarlanacak ve ülkeye gelir sağlayacak meta olarak gördüğünü, kültür-sanat politikasının da bu gözle oluşturulacağını en baştan ilan etmiş olmaktadır. Bu dönem, AKP'nin başta AKM olmak üzere, çok sayıdaki tiyatro, opera ve bale sahnesini tasfiye ederek bu alanları para getirecek işletmelere dönüştürme uğraşı içerisinde olduğu bir dönemdir. Üstelik, AKP'nin kendilerini eleştiren sanatçılara karşı gösterdiği tepki ve tahammülsüzlük de bu konuşmanın boyutunu aşacak kadar uzun bir liste oluşturmaktadır. Bu konuda AKP'nin eski lideri Sayın Erdoğan'ın karikatüristlere açtığı davaları hatırlamak sanırım yeterli olacaktır.

Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü, Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü ile Güzel Sanatlar Genel Müdürlüğüne bağlı orkestra, koro ve topluluklar gibi tarihi ve geleneği olan kurumlar, bu alanlara ayrılan bütçe ve ödenek yetersizlikleri nedeniyle yok oluşa doğru sürüklenmektedir.

Bütçe verilerine göre, Kültür ve Turizm Bakanlığının 2015 yılı merkezî yönetim bütçesi içinde 2 milyar 297 milyon 536 bin TL pay ayrılması öngörülmüştür. Bakıldığında bu rakam geçen yıldan fazla olduğu için kültüre ve sanata ayrılan kaynak artırılmıyormuş gibi anlaşılabilir. Fakat, aslında bu bir göz boyamadır. Önümüzdeki yıl bütçesi, kültür ve sanat kurumlarının ihtiyacından çok, piyasacı dönüşüm uygulamaları hesaba katılarak artırılmıştır.

AKP'nin kültür ve sanat kurumlarını gözden çıkardığı herkesin malumu. Nitekim, Bakanlığın bütçesi toplam bütçenin binde 5'ini bile bulmuyor. Bu sınırlı katkı dahi tartışma konusu yapılıyor. Üstüne üstlük kültüre ve sanata ayrılan payın fiilen azaltılmak istenmesi bir AKP klasiğinden başka bir şey değildir. Siyasi iktidar tüm alanlarda olduğu gibi, sanat kurumlarına destek konusunda da kamusal yaklaşımdan uzak, piyasa değerlerine daha yakın ve yandaşlığı merkezine alan bir tutum takınmaktadır ve bu durum çağdaş değerlere bağlı herkes gibi, biz Cumhuriyet Halk Partililer için de asla kabul edilemez.

Halkın tiyatroya olan ilgisi son on yılda yüzde 75 artmış olmasına rağmen, bu artışta en büyük paya sahip olan kültür ve sanat emekçilerinin ekonomik, sosyal ve özlük haklarında hak ettikleri iyileştirmenin yapılmasını bir tarafa bırakın, aksine TÜSAK gibi girişimlerle kültür ve sanata pranga vurulmak istenmektedir. Tıpkı sıfırladığınız diğer konular gibi sanatı da sıfırlamak ve kendinize uygun hâle getirmek düşüncesindedir. Benden önce Sayın Rıza Türmen kısmen

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 18.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 93

bunlara değindi. Muhalif her sese "Susun." diyorsunuz. Sansürle, baskıyla, yıldırma stratejilerinizle kültüre ve sanata saldırıyorsunuz.

TÜSAK bir yok ediş tasarısıdır. Başta Devlet Tiyatroları, Devlet Opera ve Balesi, Devlet Senfoni Orkestrası olmak üzere, devlete bağlı kültür ve sanat kurumlarını mülga kabul eden, bir başka deyişle yok etmeyi hedefleyen bir girişimdir.

TÜSAK, bir çarpıtma ve bilgi kirliliği toplamıdır. Kurumlar ve sanat emekçileri, önce itibarsızlaştırılmaya ve hedef gösterilmeye çalışılmış, daha sonra yerine başka bir modelin zorunlu olduğu algısı kamuoyuna dayatılmıştır. Bu yapılırken gelişmiş ülkelerde de aynı modelin uygulandığı kanıt gösterilmekte ve sanat örgütlerinin görüşlerinden yararlanıldığı söylenmektedir. Hepsisi gerçek dışıdır. Getirilmeye çalışılan bu modelin dünyada başka bir örneği yoktur. TÜSAK, tüm gerekçeleriyle çarpıtmalardan ve bilgi kirliliğinden beslenen bir girişimden başka bir şey değildir.

TÜSAK, aydınlanmayla hesaplaşma girişimidir. TÜSAK, düşünce, söz ve uygulamalarıyla kendini yeterince kanıtlanmış bir ideolojinin, birer Cumhuriyet simgesi olan, ülkemizin insanlık ailesi içinde tanıtılmasında en önemli işlevleri üstlenen kurumlarımız üstünden aydınlanma yürüyüşüyle hesaplaşma girişimidir.

TÜSAK, bir özerklik ve özgürlük karşıtıdır. Kurumları ortadan kaldırırken tüm kültürel ve sanat çalışmaları, bakanlık tarafından önerilip Hükümet tarafından -Sayın Rıza Türmen'in söylediği gibi- 11 kişilik güdümlü bir kurula bağlamaktadır. Tasarıya göre, her türlü çalışmayı bu kurul değerlendirecek, desteklenip desteklenmemesine karar verecek ve beğenmediklerinden desteğini geri çekecektir. Yalnızca devlete bağlı kurumları değil, her alanda ve her türden sanat etkinliğini belirlemeye kalkışan bu tasarı, sanatın vazgeçilemez özerklik ve özgürlük alanına tam bir karşıtıdır.

TÜSAK, bir saygısızlık örneğidir. Kurumlarda çalışan sanat emekçilerinin, çok özel eğitimleri, birikim ve deneyimleri yok sayılarak uzaklaştırılması, kurumların boşaltılması amaçlanmaktadır. Rüşvet benzeri emekli ikramiye oranlarından, sanatsal eğitimi küçümseyen bir bakışla, öğretmen olabilecekleri tekliflerine, sanatı ve emekçisini piyasalaştırma yolunu seçen bir saygısızlık örneğidir aynı zamanda.

TÜSAK, bir sanat kıyımıdır. Kültür ve sanatın tüm yurt sathında, ucuz, nitelikli ve halk yararına ulaşmasını sağlayan kurumların kapatılması vahim sonuçlara yol açacaktır. Opera, bale, senfoni gibi dalları belirli merkezlere sıkıştırarak, halkımızın ulaşmasını engelleyecek, bu dallar için eğitim yapan kurumların giderek kapanmasına yol açacak, sanatı endüstriyel bir meta hâline dönüştürecek bu tasarının öteki adı, tam bir sanat kıyımıdır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye'de demokratik kurumların işler olduğu hiçbir dönemde kültür ve sanata gösterilen değer, verilen anlam bu kadar baskıcı bir tutum içerisinde bırakılmamıştır. Bir ülkenin uluslararası saygınlığı, inşaatla, yandaş kayırmacılığıyla, hemşehircilikle, 600 bin metrekare yüzölçümlü kaçak yapılarla artmaz Sayın Rıza Türmen, artmaz.

RIZA TÜRMEN (İzmir) – Doğru, haklısın.

MUSA ÇAM (İzmir) – Sanata, kültüre verilen önemle, yaratıcılığa, sanatçıya gösterilen destekle ancak artabilir. Hâlbuki, AKP döneminde yapılan bunun tam tersidir. Klasik müziğin, balenin, operanın sanat olmadığı tartışmaları yapılarak etkinlikler iptal ediliyor, çağdaş sanat eserlerinin sahnelenmesinin önü kapatılıyor, ressamın eserlerini sergileyebilecek salon bulamıyor, bilsalar da sanat eseri niteliğindeki ve insan bedenini tasvir eden resimlerin üzerleri kapatılarak izin veriliyor. Daha da kötüsü arkeoloji müzelerinde sünnet düğünleri organize ediliyor. Tiyatrolar parasızlıktan eserlerini, oyunlarını sergileyemiyorlar, seyircilerine ulaşamıyorlar.

Değerli milletvekilleri, bu topraklarda var olan yüzlerce uygarlığın, tarihin gün yüzüne çıkarılması gerekirken sizin zihniyetiniz nedeniyle gün yüzüne çıkamıyor. Yurdun her bir köşesine baktıkça gelecek kuşaklara aktarılması beklenen yapılar, uygulanan yanlış ve rant merkezli uygulamalarınız nedeniyle ya yok olup gitmekte ya da ağır hasar görmektedir.

Bakın, Anamur Mamure Kalesi'ne 2012 yılında UNESCO Dünya Mirası geçici listesine girmeyi başarmıştı. Geçmiş 3'üncü yüzyıla kadar dayanan 39 kuleli tarihî kale listeye alınca restorasyon başlatıldı. Buraya kadar sorun yok. Çimento kullanılarak yürütülen restorasyon, günümüz çimentosuyla yapılarak kalenin orijinal dokusunu bozdu.

Başka bir örnek, bin yıl önce yaptırıldığı tahmin edilen Tekfur Sarayı on yıllık restorasyon çalışmalarının sonunda, saraya monte edilen ahşap camlar ile teras kısmına konulan alüminyum korkuluklar sonucu eser tarihsel niteliğini kaybetmiş durumda.

Çengelköy'deki Vahdettin Köşkü'nde ahşabın yerini ise beton aldı. Köşkün en karakteristik özelliği olan "soğan başlı kubbesi" yok edildi. Yıkılan köşkların yerine daha geniş yapılar inşa edildi, zemin altına otopark ve helikopter pisti yapıldı. Tüm bu çalışmalar da Koruma Kurulu kararı olmadan hayata geçirildi ve yeni Cumhurbaşkanına hizmet alanı olarak takdim edilecek.

İstanbul, üç bin yıllık kent dokusu bozulmadan bugüne kadar varlığını sürdürmüş bir şehir. Ne yazık ki son on iki yılda ranta kurban gitmiş durumda ve şehre âdeta eziyet çektirilmekte. Tarihsel miras, kültürel yapı, İstanbul AKP tehlikesi altında. UNESCO Dünya Mirası Listesi'nden çıktı, çıkacak, çıkarsa ne olur, bunlar konuşulmaya başlandı arkadaşlar.

Ne yazık ki bu örnekler sayfa sayfa devam ediyor. Yanlış uygulamaların sonucu gelecek nesillerin mirası tehdit altındadır.

Türkiye hâlâ eğitim ve dijitalleşme sorununu aşmaya çalışıyor. Ülkemizin 75 milyonluk nüfusuna karşılık 1.118 kütüphanesi var. Almanya'da ise bugün 82 milyon nüfus ve 15 binden fazla kütüphane bulunuyor. İşte farkımız burada. Bu politikanın değişeceği de yok. Kültür ve Turizm Bakanlığına bağlı 1.118 halk kütüphanesi için bu yıl KPSS kasım ayı atamasında hiçbir kütüphaneci alınmamıştır. 4 kütüphaneye 1 kütüphanecinin düştüğü halk kütüphanelerinde,

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 18.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 94

kütüphaneci ihtiyacı yok sayılmıştır. Çağdaş dünyanın tersine kitapla kütüphaneye, bilimle, sanatla işiniz yok, rantla ilgileniyorsunuz, başka konular hep çok geride kalmaktadır.

Devlet Tiyatroları, Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü ve Güzel Sanatlar Genel Müdürlüğüne bağlı orkestra, koro ve topluluklarda istihdam edilen 2 binden fazla sahne üstünde misafir sanatçı ve sahne arkasında süreli sözleşmeli personel adı altında Taşeron sisteminden emekçi çalıştırılmakta, sanat kurumlarının temsilcileri gerçekleştirilebilmeleri için gerekli personelin bulunmamasından kaynaklı olarak 2 binden fazla statülerde çalıştırılan personel bulunmaktadır. 10 yıldan fazla misafir sanatçı statüsünde bulunan balet ve balerinler sözleşmeleri gereği sendikal üyesi olamamaktadır, tazminat hakları yok, işe iade davalarını kaybediyorlar ve ayda yirmi altı iş günü bile tamamlayamayan emekçilerin aldıkları maaşlar 1.000 TL'yi bulmamaktadır. Ayrıca, yaz aylarında da işsiz kalmaktadırlar.

Bu personelin, 2013 yılında çıkartılan sözleşmelerin kadroya alınmasına ilişkin yapılan düzenleme ile 10 bine yakın emekçi kamuda kadroya geçirildi. O düzenleme zamanında da misafir sanatçı ve süreli sözleşmeli 2 bin çalışanın sınav ile kadroya alınmasını talep edildi ama ne yazık ki sizler buna onay vermediniz ve bunlar yine kadro dışı kaldı.

Kamu hizmetlerinin bütün alanlarında olduğu gibi, bütün kültür ve sanat alanlarında görev yapan sanatkar ve emekçilerimiz esnek, güvencesiz ve kurlsız çalışmak zorunda bırakılmaktadır.

Bugün ödenekli sanat kurumları fiilen işleyemez hâle getirilmekte, sanatçılarımıza esnek ve angarya çalışma koşulları dayatılmaktadır. Yıllardır fedakârca sanatlarını icra etmek isteyen sanatçılarımıza belirli süreli hizmet sözleşmesi uygulamasının dayatılması kabul edilemez bir durumdur. Bu bir köleliktir, bu bir taşerondur. Taşeronun sonu da ölümdür, madenlerde bunu açık ve net bir şekilde görmekteyiz.

Kültür ve sanat emekçilerinin ücret ve sosyal hak talepleri görmezden gelinmekte...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MUSA ÇAM (İzmir) - ...hatta sendika üyelikleri bile yasaklanmak istenmektedir.

BAŞKAN – Sayın Çam, ikinci kez uzatıyorum.

MUSA ÇAM (İzmir) – Öyle midir? Peki. Bitirmekteyim.

VAHAP SEÇER (Mersin) – Söyleyeceği o kadar çok şey var ki!

MUSA ÇAM (İzmir) - Bütün bunların yanı sıra birçok kültür ve sanat mekânının kapatılmak istenmesi ya da yerel yönetimlere devri gibi tartışmalar, Türkiye'de kültür-sanata ve sanatçıya verilen değerın anlaşılması açısından dikkat çekici gelişmelerdir.

Turizm bölümüne ne yazık ki Sayın Başkanın uyarıları çerçevesinde giremiyorum ama son sözümü de Fazıl Say'la ilgili bitirmek istiyorum. Tabii ki Fazıl Say'a, yine Gezi olayları nedeniyle birçok sanatçıya karşı, Mehmet Ali Alabora başta olmak üzere birçok sanatçıya karşı özel bir ambargo uyguluyorsunuz ve onları meslek hayatlarını yapmalarını için birtakım tehditlerle karşı karşıya bırakıyorsunuz ama işinize gelen kimi sanatçıları da akıl insanlar grubuna alıyorsunuz. Tabii ki o insanlar da bu ülkenin çok değerli, kıymetli sanatkarları; Kadir İnanır, Yılmaz Erdoğan, Hülya Koçyiğit, Orhan Gencebay bu ülkenin yetiştirdiği en değerli sanatçılar Sayın Rıza Türmen, bunları akıl insanlar grubuna alabilirler ama diğer taraftan bunları akıl insan gruplarına alıp ödüllendirirken, Fazıl Say başta olmak üzere, Mehmet Ali Alabora dâhil olmak üzere, birçok sanatçıyı da görmezden gelemezsiniz, yok sayamazsınız, onları izole edemezsiniz, onların sanatlarını özgürce bu ülkede icra etmelerini engelleyemezsiniz diyorum.

2015 yılı bütçesinin Kültür ve Turizm Bakanlığı çalışanlarına ve ülkemize hayırlı olmasını diliyor, saygılar sunuyorum.

(Oturum Başkanlığına Sözcü Vedat Demiröz geçti)

BAŞKAN – Sayın Çam'a teşekkür ediyoruz.

Söz sırası Sayın Yüksel'de.

Buyursunlar.

MEHMET YÜKSEL (Denizli) - Sayın Bakanım, çok değerli Bakanım, çok değerli milletvekili arkadaşlarım ve misafir milletvekili arkadaşlarım, değerli Kültür ve Turizm Bakanlığımızın çok değerli bürokratları, değerli basın mensupları; Kültür ve Turizm Bakanlığımızın bütçesi üzerinde söz almış bulunmaktayım. Hepinizi sevgi ve saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakanım, sunuş konuşmanızda en çok dikkatimi çeken konulardan bir tanesi kazılar. Kazılar konusunda baktığımızda yabancı kazıcıdan Türk kazıcıya doğru bir gidişat var, bunun en iyi örneği de Denizli'de, Laodikeia'da...

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Ne? var?

MEHMET YÜKSEL (Denizli) – Kazıcı.

Daha önce 57 tane Türk kazıcısı varmış, şu anda 117 tane olmuş. Bizim Denizli'de de Laodikeia Antik Kenti'mizde 2002'de başlayan kazılar Sayın Bakanım, tabiri caizse yabancılarla yılın iki ayında, onun da bir ayını gelip yerleşmeleri sürüyor, bir ayda da hava şartlarına göre çalışmalarını yapıyorlar, kıt kanaat giden bir çalışmaydı. Ancak, 2008 yılında Türkiye'de ilk defa Turizm Bakanlığımızla Pamukkale Üniversitesi ve Denizli Büyükşehir Belediyesi ortaklaşa bir protokol imzaladılar ve Denizli Belediyesi ciddi bir destek veriyor her yıl 2 milyon TL, en az 2 milyon TL ve üzerinde, kazıda, ciddi bir destek veriyor. Ayrıca, Bakanlığınızdan gelen destekler de var ama tabii, esas büyük desteği belediye veriyor. Bu şekilde üniversitedeki arkeologlarımızla beraber çalışarak yılın iki ayı kazıya devam ediyorlar. Ve burada performans olarak baktığımızda Laodikeia'daki bir yıllık kazı, normal yabancıların on yıl yaptığı kazıya bedel. Ve şu anda Türkiye'de Laodikeia, kazı genişliği anlamında 1'inci sırada ve dünyada da 3'üncü-4'üncü sırada, bu ciddi bir örnek. Onun için hem Bakanlığımızdan bu yükün, en azından kazıya verilen destek anlamında yükün biraz hafifletilmesi anlamında bu protokolün incelenerek diğer ilerimize de, uygun olan illerimize de uygulanabilir olması, bence faydalı olacak diye düşünüyorum Sayın Bakanım.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 18.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 95

Onun dışında, Pamukkale yine Hierapolis Antik Kenti'mizde Hazreti İsa'nın 12 havarisinden biri olan St. Philip'in mezarı orada. Ayrıca, Hristiyanların Anadolu'daki 7 kiliseden bir tanesi Laodikeia'da ve dolayısıyla 2014 yılında Laodikeia'da tam 12 farklı dinden ayin yapılmış, 12 farklı grup gelmiş ayin yapmış ve inanç turizmi anlamında da bunların ciddi mesajları olduğunu düşünüyorum.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Orada kimin mezarı olduğunu söylediniz?

MEHMET YÜKSEL (Denizli) – St. Philip, 12 havariden bir tanesi. Orada yine, çarşıta taşlanarak öldürülmüş, mezarı orada ve Hristiyanlar için çok önemli ve gelip orada hacı olurlar.

Yine, Değerli Bakanım, en çok isnat edilen konulardan bir tanesi, bu gecenin gündemi devlet tiyatrolarıyla ilgili konu.

Şimdi, acizane ben sanatçıyı tanımlarken halkın, toplumun bütün kesimlerini kucaklayan; halkın, toplumun bütün kesimlerinin derdini, düşüncesini, duygularını, heyecanını sahneye yansıtabilen kişi demektir. Sadece kendi ideolojisini vatandaşına dayatan değil, seyirciye dayatan değil, toplumun bütün kesimine hitap eden. Eğer siz, toplumun bir kesimine hitap ederseniz sadece o kesimden alkış alırsınız. Bu, çok önemli. Bizim bu zihniyeti değiştirmemiz lazım. Sanatçının, hepimizin fikri olduğu gibi, hepimizin siyasi düşüncesi olduğu gibi onun da olabilir, saygımız sonsuz ancak bunu eğer sanatına karıştırırsa o zaman da o şekilde Türkiye'de muamele görür.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Sizin partiye şarkı sözü yapan da sanatçı olur, diğer partiye şarkı sözü yazan da...

MEHMET YÜKSEL (Denizli) – O da sanat. O ayrı bir şey. Bakın şimdi, şarkı sözü yapmak ayrı bir şey.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Sanatçının siyasi görüşüne çerçeve oluşturmak doğru bir yaklaşım değil.

BAŞKAN – Sayın Yüksel, tamamlayınız, devam edin, siz görüşlerinizi açıklamaya devam edin.

MEHMET YÜKSEL (Denizli) – Ben tam tersini söylüyorum, anlamak istemiyorsunuz, ben onu öyle anlıyorum.

Sanatçı, kendi ideolojisini dayatmamalı. Fikrini söyleyebilir, ideolojisi olabilir ama sahneye çıktığı zaman toplumun bütün kesimlerinin duygularını anlatabilmeli. Sadece bir kesimi anlatırsa o zaman kusura bakmasın.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Siz aynı şeyi söylüyorsunuz Adil Bey, farklı bir şey söylemiyorsunuz herhâlde.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Siz ideolojik pencereden bakıyorsunuz ama.

MEHMET YÜKSEL (Denizli) – Hayır, tam tersine, ben ideolojik pencereye karşıyım. Sanatçı herkesi kucaklayabilmeli, herkesi hitap edebilmeli.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Kucaklamasın, niye kucaklasın?

MEHMET YÜKSEL (Denizli) – Kucaklamıyorsa ben de onu kucaklamıyorum, böyle demektir yani bu.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Kucaklamayın.

MEHMET YÜKSEL (Denizli) – Tamam işte, o zaman da Fazıl Say'ın gördüğü muameleyi şey görmeyin.

BAŞKAN – Sayın Yüksel... Sayın Yüksel...

ÖNDER MATLI (Bursa) – Polemiklere kapılma Sayın Yüksel.

MEHMET YÜKSEL (Denizli) – Şimdi, arkadaşlar, işin güzel tarafı herkesin kendi ideolojisini kendisine saklaması. Onun dışında siyasi partiler var, gelir Cumhuriyet Halk Partisine katılır, Milliyetçi Hareket Partisine katılır veya şu partiye katılır orada siyasi görüşünü söyler.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Siz niye ideolojinizi dayatıyorsunuz topluma?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Kime dayatmışız?

MEHMET YÜKSEL (Denizli) – Nerede, nasıl dayatmışız?

BAŞKAN – Sayın Yüksel...

MÜSLİM SARI (İstanbul) – “Dediğim gibi olacaksınız, sanatçı dediğim gibi olacak...”

MEHMET YÜKSEL (Denizli) – Tam tersine.

Şimdi, yine anlamak istemediğiniz belli, o kesin. Artık sizin pencereden bakarsak doğru, bakmasak yanlış, tamam. Sanatı sadece siz biliyorsunuz.

Fakat, şurada keşke şu performans listesine baksaydınız da şu ana kadar Devlet Tiyatrolarının aldığı mesafeyi görseydiniz, yaptığı işleri görseydiniz. Neyse, onları da anlamamanızı beklemiyoruz, o, başka bir şey.

Şimdi, burada TÜSAK'tan bahsediliyor ama şu anda Türkiye'de Hacettepe Konservatuvarı var, Dil-Tarih Coğrafya var, Eskişehir var, Bilkent var, Konya var, İstanbul var, Türkiye'nin pek çok üniversitesinde oyunculuk ve sahne sanatları bölümünden çocuklarımız mezun oluyor birer birer. Bu çocuklarımız için “Yarın ne olacak?” diye sormuyorsunuz da statükoya sahip çıkmaya çalışıyorsunuz. Statükoya sahip çıkmayın, tam tersine sanatçının, yetişen gençlerimiz için yeni iş imkânları... Onların İstanbul'da veya diğer yerde yapımcıların platolarında, orada burada kuyrukta günlerce iş bekleyen vasıfsız insanlar pozisyonundan kurtulmaları gerekir. Gerçek sanatçı o çocuklar, onlara mutlaka sahip çıkılması lazım. Büyükle zaten öyle veya böyle kendilerine bir şekilde bir yol tutmuş gidiyorlar. Mutlaka yeni yetişen gençlerimize eğer bu okullarımız varsa, onlara da sahip çıkılması noktasında Hükümetimize, Bakanlığımıza, Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğümüze “Bu konuda projen nedir?” diye sormamız lazım, işte bunların cevabını almamız lazım. Yoksa, önyargıyla, sadece suçlamayla bir yere varmamız mümkün değil. Öyle baktığımız zaman, evet, yılın bir tarihinde dediği gibi Kültür Bakanımızın ben 5 bin kadro alacağım, MHP'li mi alacağını der aynı şeyi, biz de size söyleriz. Bu yanlış, bunun devam etmesinden yana değiliz, bu, yanlış arkadaşlar. Onun için...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Hem yapıyorsun hem yanlış diyorsunuz ya.

MEHMET YÜKSEL (Denizli) – Öyledir, öyledir.

Şimdi, özel tiyatrolara da baktığımız zaman yine, özel tiyatrolarda destek günümüze kadar özel tiyatro sayısı 59'muş ama şu anda, 2013-2014 sezonunda destek alan tiyatro sayısı 59'dan 221'e çıkmış ve verilen para da, destek parası da 850 binden 4 milyon 312 bine çıkmış. Bu, daha da artabilir.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 18.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 96

Yine, Devlet Opera ve Balemizde önceki yıllarda 584 temsil sayısı varken 2013-2014 Eylül sonu itibarıyla yüzde 60'lık bir artışla 584'ten 933'e temsil sayısı çıkmış.

Yine, sinemada yerli film olarak baktığımız zaman da vizyona giren yılda 9 yerli film varken 2014 Ağustos sonu itibarıyla da bu, 6 kat artarak vizyona giren yerli film sayısı 56'ya yükselmiş.

Onun yanında yine Devlet Tiyatrolarında repertuarın her yıl yüzde 50'sinin yerli olma şartı getirilmiş, yerli oyunlar, bu yerli oyunların da yüzde 15'nin yeni yerli oyunlar olması şartı getirilmiş. Bunların hepsi yeniyse, yenilikçiliğe, yeni gelen gençlerimizin, sanatçılarımızın önünün açılması için yapılan projeler ve uygulamalardır.

Bu duygu ve düşüncelerle Bakanlığımızın bütçesinin hayırlar getirmesini diliyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Yüksel'e biz de teşekkür ediyoruz.

Sayın Öner, buyursunlar.

ALİ HAYDAR ÖNER (Isparta) – Teşekkürler Sayın Başkanım.

Sayın Başkan, Sayın Bakan, Plan ve Bütçe Komisyonunun değerli üyeleri ile konuk milletvekilleri, Kültür ve Turizm Bakanlığının seçkin bürokratları, değerli basın mensupları; sit alanlarıyla ilgili çeşitli düzenlemeler yapılıyor. Dönemin Başbakanı, şimdiki Sayın Cumhurbaşkanının el attığı her yer, nedense, 1'inci derecede sit alanı olmaktan çıkarılıyor. Sit alanlarıyla ilgili yetkili Bakanlık Kültür ve Turizm Bakanlığı. Kültür ve Turizm Bakanlığı, kültür ve tabiat varlıklarını koruma önceliği olan bir bakanlık. Ancak, neden yeterli duyarlılık gösterilmiyor? Birkaç neden akla geliyor çünkü bu Kültür ve Tabiat Varlıkları Koruma Yüksek Kurulu Sayın Müsteşar, Müsteşar Yardımcısı, Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürü, Bayındırlıkla ilgili Genel Müdür, Orman Genel Müdürü veya temsilcisi çok sayıda yetkilinin katıldığı bir kurum. Ama biraz önce Sayın Bakan ifade etti "Onlara söz söylemeyin, siyasi sorumlusu benim." dedi. Siyasi sorumlusu Sayın Bakansa niye 1'inci derecede sit alanlarının bir bir sit alanları olmaktan çıkarılmasına katlanıyor, göz yumuyor? Acaba sesini çıkaramamasının bir nedeni mi var? Mevkisini, makamını kaybetmekten mi çekiyorlar?

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI ÖMER ÇELİK (Adana) – Bu, soru mu? Bu, soruysa aynı şekilde cevap vereceğim.

ALİ HAYDAR ÖNER (Isparta) – Bunlar, soru efendim, nasıl verirsiniz verin.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI ÖMER ÇELİK (Adana) – Bu soruyu bu şekilde sormakta menfaatiniz mi var? Sizin menfaatiniz mi var?

ALİ HAYDAR ÖNER (Isparta) – Tek tek sit alanından çıkarılırken niye sesiniz çıkmıyor da şimdi çıkıyor?

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI ÖMER ÇELİK (Adana) – Sorduğunuz sorunun maddi temeli yok. Kültür ve Tabiat varlıkları diye bir kurum mu var?

ALİ HAYDAR ÖNER (Isparta) – Var tabii.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI ÖMER ÇELİK (Adana) – Çevre ve Şehircilik Bakanlığına bağlı...

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Şimdi değil, cevaplar kısmında cevap verirsiniz.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI ÖMER ÇELİK (Adana) – Bakın, menfaat dersiniz cevap veririm.

ALİ HAYDAR ÖNER (Isparta) – Efendim, siz Bakanlar Kurulunun bir üyesisiniz. Adı kültür varlığı, tabiat varlığı...

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI ÖMER ÇELİK (Adana) – Konuşmasının arkasında menfaat mı var, konuşmasının arkasında bir korku mu var?

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Böyle cevap mı olur?

ALİ HAYDAR ÖNER (Isparta) – Niye alınıyorsunuz? Ben demokratik bir şekilde sorma hakkımı kullanıyorum, niye alınıyorsunuz? Orada sesini çıkarmayacaksınız, burada konuşacaksınız. Ya, yakılıyor ya sit alanından çıkarılıyor, niye sesin çıkmıyor?

MEHMET ŞÜKRÜ ERDİNÇ (Adana) – Ya, ne sit alanından bahsediyorsun, hangi sit alanı? Sen konuşmanın başını dinleseydin burada sit alanının ne olduğunu bilirdin ya!

ALİ HAYDAR ÖNER (Isparta) – Sit alanının ne olduğunu karşınızdaki AKP Hükümetleriyle bile sekiz buçuk yıl valilik yapmış biri...

BAŞKAN – Sayın Öner...

MEHMET ŞÜKRÜ ERDİNÇ (Adana) – Sen sadece valiliğin döneminde kalan şeyleri hâlâ kafanda tutuyorsun.

ALİ HAYDAR ÖNER (Isparta) – Efendim, kavramlar üzerinde duruyoruz, kurumlar üzerinde duruyoruz.

BAŞKAN – Sayın Öner, saat gece yarısını geçti, sabaha karşı; biraz daha sakin.

ALİ HAYDAR ÖNER (Isparta) – Efendim, her neyse. Ben şimdi konuşmamı yapıyorum, şimdi sıram geldi.

BAŞKAN – Konuşma yapın ama yani.

ALİ HAYDAR ÖNER (Isparta) – Biraz önce de Genel Kurulda Makedonya'yla kültürel anlaşmaya ilişkin görüş belirttim. Bir defa kültür ile turizm bakanlığının birleşmesi yanlış. Türkiye kültür bakımından çok zengin kazanımları olan, donanımları olan bir ülke. Yani, bir bakanlık, tek başına o konuya yetişmekte bile gerçekten güçlük çeker.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Siz karıştırıyor musunuz? Siz kendiniz karıştırdınız bakanlığı, biz yetiştiriyoruz.

BAŞKAN – Sayın Aydemir...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Hayır...

BAŞKAN – Görüşünü açıklasın canım, "Kültürle ayrılması lazım." dedi, ne var?

ALİ HAYDAR ÖNER (Isparta) – Eğer konuşmama izin verilmeyecekse Sayın Başkanlığın bunun için gerekli önlemleri almasını bekleriz.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Güzel güzel gidiyordu her şey, suçlamaya başladığı zaman işler karıştı.

BAŞKAN – Lütfen, hatibi dinleyelim.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 18.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 97

ALİ HAYDAR ÖNER (Isparta) – Ayrıca, Atatürk Orman Çiftliğindeki birinci derecede sit alanından çıkarılan yere Başbakanlığın ihtiyaçları sebebiyle bir külliye yapıldığı ifade edildi. Dönemin Başbakanı, Cumhurbaşkanı olunca Cumhurbaşkanlığı bünyesine alınmasının gerekçesi nedir? Hâlen pek çok bakanlık... Bunların içinde Kadın ve Aileden Sorumlu Bakanlık da dağınık birimleri toplama gerekçesiyle ayda 1 milyon 200 bin lira KDV dâhil ödeme yapıyor. Kıradaki başka kurumlar var. Onların toplanması varken, Çankaya’da da bir yeterli hizmet ünitesi varken niçin Cumhurbaşkanlığı oraya taşınıyor da oranın yapılma gerekçesine riayet edilmiyor?

Zamanım az olduğu için iki konuya da değineceğim.

Isparta’da Pisidia Antiokheia, tam donanımlı bir antik kent, çok büyük bir kent ve yeterli ödenek gerekiyor. Dün de Karataş’taydım, Sayın Bakanımın kendi memleketi. Orada Magarsos Antik Kenti de yeterli ilgi ve destek bekliyor.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Öner’e teşekkür ediyoruz.

Sayın Gök...

ABDULKERİM GÖK (Şanlıurfa) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Bakanım, kıymetli Komisyon üyesi arkadaşlarım, kıymetli basın; ben de hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Burada, Sayın Bakanım, belki bir durum tespiti açısından şöyle bir ifadeyi kullanmakta, sanki, bir yanlış yapmamış oluruz diye düşünüyorum: Eğer, herkes kendi kafasındaki ideolojik yapıya uygun bir kültür-sanatı tartışsa... Geçmişten bugüne kadar olan bu tartışmalar hep oluşa geldi.

Şimdi, tabii, bir de kültürü topluma veya sanatı topluma dayatırsanız karşınızda resmî ideolojinin kayıtlarında belki de... Ama, bizimle beraber ismi zikredilmeye başlanan ve Bakanlığınız tarafından da bu manada eserler olarak çoğaltılan Ahmedi Hani Türbesi ama gidip gezdiğinizde, gördüğünüzde orada Hani Baba türbesi diye sağda solda yazılar vardır. Sorduğunuzda aslında o kültürde “Hani Baba” diye bir kültürel altyapıya sahip olmayan bölge ama her ne kadar Hani Baba diye dayatılsa da hafızalarda bugüne kadar gelebiliyor.

Bir başka boyutta bir tespit daha, siz eğer isimlere bir resmî ideoloji... “Hazal” ismini tehlikeli görüp “Hazne” diye koyabiliyorsa bugüne kadar gelebiliyor. Veya siz bir kültürü veya bir dili altı yüz yıllık bir boyutuyla bir gecede bir boyuta doğru taşırsanız bir hafızayı, bir “backround”u belki ortadan kaldırır, bugüne kadar tartışmaları getirebilirsiniz.

Sayın Zozani’nin ifade ettiği bir kavramı da belki tamamlamak adına söyleyeyim. Kendisi de belki söylemek istemiştir. Kullandığı kavram şuydu... Birçok önemli rakamlar verdi, doğrudur, o istatistikler dünyanın birçok kuruluşları tarafından yayınlanmış istatistiklerdir ama kullandığı kavram: “Kültür Bakanlığı sadece müzecilik yapmamalı.” Evet, ifade edilen ve oradaki durum tespitleri içerisinde Kültür Bakanlığı o konuya eğilmeli ama ben de tamamlanan veya tamamlanmak istenen boyutunu şöyle ifade edeyim: O ifade edilen yerler sadece Kültür Bakanlığının değildir, bizlerindir, ailelerindir, diğer bakanlıklarıdır dolayısıyla topyekûn komplike entegre bir yapı içerisinde ele alınması gereken hadiselerdir.

Bir diğer konu da Sayın Bakanım, özellikle, Şanlıurfa’da, malumunuz, tarihin sıfır noktası diye karşımıza çıkan ve sizlerin de destek verdiğiniz -sağ olun ama, ben bir başka boyutta bir desteğinizi isteyeceğim, soru-cevap kısmında söz almama adına ifade ediyorum- Göbeklitepe. Sayın Bakanım, bu Göbeklitepe bizim sadece Şanlıurfa’nın temel tanıtım gündeminde Büyükşehirin veya Kültür ve Turizm İl Müdürlüğümüzün sınırsız veya sınırlı kaynaklarıyla tanıtıma konu edilmemeli, Bakanlığınızın özellikle bu konuda çok daha profesyonel, çok daha uluslararası boyutta dikkatlerin çekildiği, belki üzerinde bir belgeselin de hazırlandığı manada eğer ele alınırsa hem Şanlıurfa turizmi açısından hem de ülkemiz turizmi açısından aslında biraz daha komplike olarak ele almalıyız diye düşünüyorum.

Sözlerimi burada sonlandırırken Bakanlığınızın bütçesinin ülkemize, milletimize hayırlara vesile olmasını diliyorum.

Hepinize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Sayın Gök, teşekkür ederiz.

Sayın Türel, buyursunlar.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, değerli milletvekili arkadaşlarım, bürokrasimizin değerli mensupları, değerli basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Tabii, Kültür ve Turizm Bakanlığı bütçesini görüşüyoruz burada, önemli bir Bakanlığımız. Ama, daha önce iki arkadaşımın da ifade ettiği üzere ben de kültür ve turizmin aynı çatı altında toplanmasının doğru olduğunu düşünmüyorum, onu belirteyim. Çünkü, yapısı gereği turizm bir sektör, iktisadi bir sektör, bir gelir üzerine kurulu. Yani, sonuçta ülkenin var olan bir kısım değerlerini dışarıya anlatmak, ondan bir kâr kazanmak, piyasa mantığıyla işleyen bir çerçevede hareket etme üzerine kurulu. Oysa, kültür öyle değil. Yani, kültürün pazarlanmaya ihtiyacı yok. Kültür zaten var. Siz “Yok.” deseniz de var. Önemli olan onun ne olduğunu bilmek, ona ilişkin de sondaj yaparak o kültürün ne olduğunu anlamak.

Şimdi, Sayın Bakan, ben sunuşunuza da baktım. Sunuş, ağırlıklı olarak geçmişten gelen bir kısım tarihî ve kültürel varlıklar üzerinden kurgulanıyordu. Yani, benim bunlara itirazım yok tabii, elbette kaleler, mimari eserler, arkeolojik alanlar, ören yerleri, el yazması eserler, bunların sergilendiği müzeler, bunlar tabii, kültürün bir parçası, baktığınız zaman geçmişten gelen, bizi de var eden. Sonuçta bu toplumun bu ülkede yaşayan insanların yarattığı değerler bunlar, maddi ve manevi eserler. Ama, sadece bunlarla sınırlı değil, kültür bugün de yaşıyor. Bugün de yaşadığımız çağın içinde yapılan her üretimle bire bir bağlantılı ve burada tabii, sanatla yakın ilişkisi de işin devreye giriyor. Bir toplumu bir arada tutan en önemli öğelerden biri. Zaten akademik dünyada da özellikle, Sayın Bakan, ulusalcılık üzerine yazılan birçok eserde de kültür temel bir öğe, toplumu bir araya getiren öğelerden biri, Gellner’de de böyle, Hobsbawm’da da böyle, Balibar’da da böyle. Yani, kültür üzerinden o milliyetçilik, ulusçuluk düşüncelerinin

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 18.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 98

akımlarının altında aslında toplumu bir arada tutan, onları bir ulusçuluk, milliyetçilik düşüncesi etrafında toplayan temel ögenin de kültür ögesi olduğunu söylüyoruz. Tabii, kültür, bir anlamıyla baktığımızda bir taraftan din demek, dil demek; bir taraftan inanç demek, düşünce biçimi demek, gelenek demek, hepsinin de içinde oluşuyor bu alanlar.

Tabii, burada kültür ve sanat alanlarını birbirinden ayırt etmek yanlış çünkü sanat aslında o kültür dediğimiz alanın içinde cereyan eden, onu tanımlayan, onu besleyen, onu geliştiren bir uğraş alanı diye söyleyelim. Tabii, sanat, daha eski çağlarda baktığımız zaman, daha çok zanaatçılar üzerinden yapılan standart bir kısım üretimle tanımlanırken bugün günümüzde sanatçının hangi alanlarla uğraşacağı, bir eseri ne zaman nasıl yaratacağı, yaratırken hangi öğelerle devam edeceği gibi birtakım sınırlamalar yok. Elbette bunu belirleyen, tabii, sonuçta estetik dediğimiz bir alan var, sanat felsefesi alanı var ama o, sanat felsefesinin içindeki normlar ve anlayışlar üzerinden şekilleniyor. Bu, tabii, önemli. Atatürk'ün de hepimizin bildiği bir özdeyişi var: "Sanatsız kalan bir milletin hayat damarlarından biri kopmuş demektir." diyor. Yani, kültürün ve sanatın ne kadar önemli olduğunu söylüyor.

Şimdi, buradaki biraz önceki tartışma, bu kültür-sanat -bir taraftan alırsak- siyaset ilişkisi üzerinden kurgulandı. Yani, neden sanatın siyaset dışı olması gerektiği gibi bir ön yargıya kapılıyoruz ya da bir düşünce içindeyiz anlamış değilim. Sanat, bir kere ideolojiktir, yapısı gereği ideolojik ve siyasidir. Hayır, bu, benim tanımım değil. Yani, sanatçının hayata ve topluma bakışını yansıtır ve bu bakışın herkeste aynı olması beklenmez. Kişiden kişiye, kişinin geçmişine göre, kişinin aldığı eğitime göre, o konulara bakışına göre, ideolojik görüşüne göre, dünya anlayışına göre, siyasi anlamda hangi siyasi görüş etrafında durduğuna göre hepsi tarafından şekillenir. O yüzden, sanat ideolojiktir. Yani, neden sanatçıyı sadece toplum içinde herhangi bir mesleği yapan biri gibi algıladığınızı, hiçbir mesleği şey yapmak için söylemiyoruz ama bir zanaatkârın yaptığı bir işteki kişi gibi algıladığınızı anlamış değilim. Sanat...

MEHMET YÜKSEL (Denizli) – Sanat eğitici, ideolojik değildir.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Bir dakika arkadaşlar, bitireyim ondan sonra tartışalım, çok verimli bir alan bu alan.

Sanat, yapısı gereği ideolojiktir, siyasidir. Aynı zamanda sanat devrimcidir, sanat yıkar, yeniden yapar, öncülük eder ve çoğu zaman toplumun bile önünde gider. Ve sanatçı belirli eserleri yaratırken kendi bile çoğu zaman ne yaptığını farkında değildir, çok da tanımlayamaz, çok da formüle edemez. Picasso'yla Bragve yaratırlarken, eserlerini yaratırken kübizmi yaratmak için yola çıkmadılar ama insanlar sonra ona "kübizm" dediler. Sürrealizm... Bütün baktığınız zaman akımlar sonradan ortaya çıktı ama onlar bir toplum algısıyla toplumu algılamaya çalıştılar. İçinde yaşadıkları toplumu ve dünyayı ve bunun üzerinden eserlerini verdiler. Ha, sonra zaman içinde biz belli zamanlarda belli ekoller içinde topladık belki ama sanatçının böyle ideoloji dışı, siyaset dışı kalması gibi bir şeyi kabul etmek mümkün değil, her siyasi düşüncede olabilir. Yani buradaki yapılan tartışma yanlış bir tartışma. Sanatçı elbette müdahale edecek. Bir de aynı zamanda sanatçının bakışı, kendine özgü duyarlılığı, yarattığı eserler, elbette müdahil olmasını gerektiriyor. Yani siz almışsınız, bütün sanatçıyı herhangi bir şeye, hiçbir şeye karışmasın, hiçbir konuda fikrini belirtmesin, böyle bir anlayışı üstünden kurguluyorsunuz lütfen arkadaşlar.

MEHMET YÜKSEL (Denizli) – Böyle bir şey söyleyen yok.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Hayır, bakın bu, aslında çok naif bir tartışmadır, bizim okuduğumuz yıllarda hep vardı, ikiye bölerlerdi sınıfı münazara grubu sanat sanat için mi, sanat toplum için mi? Bu çok naif bir tartışma. Sanatçının toplumla ilgili kaygıları da vardır ama aynı zamanda sanat kendi adına, kendi başına sanattır, ideolojiktir, sanatçı entelektüeldir aynı zamanda, yaratır, düşünür, okur, geliştirir. O yüzden yani Fazıl Say'ın düşünceleri de bunun içinden ifade eder, hiç kimsenin gocunmasına ihtiyaç yok. Başka görüşteki insanlar da çıkıyor, düşüncelerini söylerler, onu da aynı şekilde kabul edeceğiz. Bu yüzden, bu şekilde yani kültürü, sanatı baskı altına almaya çalışan, onu tanımlamaya çalışan yaklaşımların hepsi, külliyan yanlıştır diyorum.

Sonra, oradan devam ettiğim zaman Sayın Bakan, sunuşunuzda gene bu edebiyat, plastik sanatlar, tiyatro, sinema, opera, bale, müzik, oralara da çok az yer ayrılmış, daha çok dediğim gibi, geçmişten gelen bir kısım kültürel değerler üzerinden bir kurgu oldu, oralara da çoğu zaman...

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI ÖMER ÇELİK (Adana) – Konuşmamda mı, metinde mi?

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Sunuşunuzda da öyle yani çok sınırlı yerlerde söylemişsiniz, daha çok büyük bir kısmı ayırdınız ama en önemli alanlar bunlar. Yani bir edebiyat alanı üzerine bir şey yok burada, bir müzik üzerine, yani tiyatro, sinemayla ilgili çok az yer var, opera, baleyle ilgili baktığımız zaman belki 1 paragraf var, çok önemli alanlar. Bugün bunlar, Türkiye'de içinde yaşadığımız ülkenin sanatını besleyen, geliştiren alanlar ve dünyada bizi var edecek olan, belki gelecek kuşaklara aktaracağımız en büyük alanlar. Bizim bu alanları daha çok desteklemeye ihtiyacımız var. Devletin elbette oturup da sanatçıyı manipüle etmesi değil ama sanatı desteklemesine ihtiyaç var, yani gerekli kaynakları ayırmasına ihtiyaç var. Oralarda özgür insanların bir araya geleceği, özgür düşüneceği, yaratacağı ortamları sağlamasına ihtiyaç var. Bunu sağladığınız zaman zaten problem ortadan kalkar. Bir süre sonra bakarız ki düşünce ortamında da müthiş bir sıçrama olmuş bu ülkede, ihtiyacımız olan bu.

Turizm konusuyla ilgili birkaç şey söyleyeyim. Tabii, Bakanlık birlikte olunca şimdi kültürden turizme geçmek açıkçası şey oluyor, ciddi bir sıkıntı yaratıyor.

Tabii, turizm gelirlerinde bir artış var, bunun biraz aslında turizm istatistikleri, turizmin hesaplama yönteminde de değişiklikler oldu, önce 2003'te oldu. O dönemde işçi döviz gelirleri vardı, onun üçte 2'si turizm gelirlerine aktarıldı, orada bir yükselme oldu. Son dönemlerde yeniden bir kısım değişiklikler yapıldı ama sonuçta tabii, elbette turizm gelirinde bir artış var ama buna ilişkin olarak Türkiye'ye gelen yabancı turistlerin Türkiye'de bıraktıkları, harcadıkları para miktarında ciddi bir artış yok. Bu, çok ciddi bir handikap ve bir kısır döngü yaratıyor. Bakın, 2015 yılı programından vereyim rakamı: 2005 yılında ziyaretçi başına ortalama harcamayı söylüyorum Türkiye'ye gelen, 2005 yılında 766 ABD dolarıymış, 2013 yılında 749 ABD doları olmuş, artmamış hatta azalmış. Yani bu da aslında turizm sektörünün bugün

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 18.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 99

içinde bulunduğu sıkıntıları söylüyor. Rekabet avantajımız düşük fiyata dayalı. Yani turizmin bu konuda çeşitlendirilmesine ihtiyaç var, farklı turizm çeşitleri. Mevsimsel, tüm mevsimlere yayılması, bütün coğrafi bölgelere yayılmasına ihtiyaç var. Özellikle turistlerin gelip belli bir yere, tatil köylerinde oraya kapanıp, orada kalıp, tekrar geri gidecekleri bir turizm anlayışının Türkiye'ye vereceği çok fazla bir şey de yok. Yani sonuçta onları kentlerimizde yaşatabilmeliyiz, yemek yemeliler, gezmeliler, görmeliler, öyle bir turizm anlayışına ihtiyaç var. Bu açıdan yani bugün içinde bulunduğumuz turizmde hem betonlaşma anlamında hem diğer anlamlarda da sıkıntılar var.

Sayın Bakan, soru önergelerimize cevap alamıyoruz Turizm Bakanlığınız döneminde. Neden böyle yapıyorsunuz bilmiyorum ama bizim için çok önemli bir şey, milletvekilleri için. Biz denetim faaliyeti yapıyoruz burada ve bizim soru önergelerimize verdiğiniz cevaplar önemli. Sonuçta bölgelerimizde, ülkede yaşanan sorunları oraya aktarıyoruz. Yani, ben bakıyorum, son dönemde sorduğum soruları tekrarlıyorum, iki kere, üç kere, dört kere vermişim cevap vermiyorsunuz. Yani, o zaman böyle bir denetim faaliyetini biz nasıl yürüteceğiz? Lütfen, sorularımıza cevap verin, cevap alalım. Hem biz bu konulara ilişkin olarak düşüncemizi aldığımız cevaba göre söyleyeceklerimizi belirleyelim hem de sonuç itibarıyla o konudan etkilenen, sorunu olan insanlara da bunu aktaralım. Bu şekilde de bunu çözelim.

Son olarak, iki konuyu burada hemen hızlı biçimde vurgulamak istiyorum. Cevap alamadığım için bunları barı burada sorayım. Birisi, bu 2012 yılında düzenlendi, İzmir Uluslararası Film Festivali. Uzun, eski... Aslında İzmir uluslararası Film Festivali, Türkiye'nin en eski film festivallerinden ama uzun süre değişik nedenlerle yapılmamış ama 2012 yılında sizden önceki Turizm Bakanı döneminde onun da girişimleriyle ve Başbakanlık Tanıtma Fonu, İzmir Kalkınma Ajansı, İzmir Büyükşehir Belediyesi, Dokuz Eylül Üniversitesi iş birliğiyle bir festival düzenlendi ve İzmir kamuoyu çok da memnun oldu bundan. Bir taraftan EXPO sürecine adaysınız, İzmir aynı zamanda kültür sanat kenti. Baktığınız zaman bizim Avrupa'ya, Akdeniz'e açılan penceresi bu ülkenin. Bu açıdan bu önemli ama nedense 2013 yılında, 2014 yılında bu festivali yapmadınız. Neden bu festivali yapmadınız? Yani bunun İzmir için gerekli olduğunu düşünmüyor musunuz? Yani bunun devam etmesine ihtiyaç var.

Gene aynı şekilde İzmir'in önemli bir mega projesi yani mega derken çok büyük boyutlarda gösterişli yani mimari açıdan önemi olan estetik kaygılarla yaratılmış bir müzeye ihtiyaç var aynı zamanda da belki görüntü açısından da önemli olabilir çünkü bir körfez bölgesi, gemiler geliyor oraya biliyorsunuz, kurvaziyer taşımacılığın önemli olduğu bir yer. Böyle bir müzeye ihtiyaç var İzmir'de bu önemli. Birçok eserin de bir arada toplanmasına çünkü şu anda sergilenemeyen eserler var, hepsinin bir araya toplanmasına yarayacak. Zamanında bununla ilgili birtakım gelişmeler var, İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı Aziz Kocaoğlu döneminde Kültür Bakanlığına ilişkin iletilen bir proje var ama bu projenin akıbeti belli değil. Ben bunu sormak istiyorum size, böyle bir konudaki düşünceniz nedir, böyle bir projenin İzmir'e gerçekten de, böyle İzmir'e yakışır, Türkiye'ye de yakışır büyük bir müze yapmayı düşünüyor musunuz? Biraz önce dediğim gibi, yani bu, aynı zamanda İzmir'in de tanıtımı içinde önemli olacaktır diyorum.

Zamanımı herhâlde biraz geçtim, birkaç soru olacak, birkaç konu vardı ama onları da sorularda diye getireyim diyorum ben.

Teşekkür ediyorum. Ben de bütçenizin hayırlı olmasını diliyorum, saygılar sunarım.

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Türel.

Sayın Sarı...

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakanım, değerli bürokratlar, sayın milletvekili arkadaşlarım, değerli basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Vakit tabii, bir hayli ilerledi hem vaktin ilerlemiş olmasının vermiş olduğu dezavantajlar da var, hepimiz yorulduk hem de bazı konularda mükerrerlikler oluşuyor, zaman içinde insanların ilgisi ve algısı da dağılıyor. Ama ben mükerrerliklere girmeden biraz önce başlattığımız ve verimli olduğunu düşündüğüm bir tartışma üzerine kendi düşüncelerimi aktarmak istiyorum. Aslında biraz daha teknik bir noktadan yaklaşacaktım sizin Bakanlığınızın faaliyetlerine ama çok verimli ve güzel bir tartışma başladı. Bunu aslında Hükümetin ya da AKP'nin sanata ve topluma nasıl baktığına ilişkin bir tartışmayı da beraberinde getirdiği için anlamlı buluyorum. Ben sizi tanııyorum ama arkadaşlarım entelektüel birikiminizin olduğunu söyledi, dolayısıyla böyle bir çerçevede sizin de düşüncelerinizin ne olduğunu ben açıkçası merak ediyorum.

Şimdi, arkadaşlarım, özellikle Mehmet Ağabey bir tanımla yaptı, sanatçı tanımlaması yaptı ve sanatçıda olması gereken kriterleri söyledi. Şimdi ben aslında ilk kez duyuyorum böyle bir tanımlamayı. Yani bu konularda biraz okuyan bir insan olarak böyle bir sanatçı tanımlaması yani toplumun bütün kesimlerini kucaklayan, ideolojisini sanata yansıtmayan bir sanatçı tanımlamasını ben ilk kez duyuyorum.

Yani sanatçıyla ilgili birçok tanım yapılabilir elbette ama bu konuda gerçekten çok muhataralı bir konu çünkü sanatın bizatihi siyasal iktidarla kurduğu ilişki, zaten marazlı ve sorunlu bir ilişkidir doğası gereği. Çünkü siyasal iktidar, toplumu kendi politik düşünceleri çerçevesinde yönlendirmek ister. En demokratından en otoriter olanına kadar bu böyledir. Yani bu, sadece otoriter iktidarların sorunu değildir, bu, iktidarın doğasının bir sorunudur. Sanatçı da kendi doğası gereği iktidarla hep didişir. Aslında sanatçı kendisiyle de didişir. Tek başına problemi, siyasal iktidar değildir, toplum düzeni değildir, hatta kendisidir de. Biraz önce Aşkın Bey söyledi, yani bazen sanatçı öyle sanat eserleri yaratır ki bir yandan kendini yansıtırken bir yandan kendini inkâr eder bir boyutuyla. Yani bugüne kadar söylediği her şeyi çöpe atar. Yani Schumpeter'in dediği gibi, "yaratıcı bir yıkım süreci" yaşar sanatçı. Hem kendi içinde hem siyasal iktidara karşı hem toplumun kendisine karşı. Dolayısıyla, düzenin kendisiyle, hâkim kuralların kendisiyle sanatçının kurduğu ilişki ister istemez çatışmacı bir ilişkidir. Dolayısıyla, sanatçının ideolojik duruşu, politik duruşunu biz tek başına "sanatçının siyasal düşünceleri" olarak dar anlamda anlarsak burada bir problem var demektir çünkü ideoloji, yaşamın kendisidir, yaşam biçiminin kendisidir. Yaşam biçimini gösterir sanatçının. Sanatçının hem kendisiyle hem ürettikleriyle hem ürettiği

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 18.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 100

ürünüyle hem emeğiyle hem de içinde yaşadığı toplumla kurduğu ilişkidir ideoloji aslında. Bu açıdan baktığımız zaman, sanatçının ürettiği sanat eserinin kendi ideolojisinin saf anlamıyla kendisinde tecelli etmesinden daha doğal bir şey yoktur. Bu böyledir. Sanatın doğası gereği bu böyledir. Dolayısıyla, bunu böyle dar kalıplar içinde tartışarak, işte, "Sanatçı herkesi kucaklamalıdır." Sanatçı, herkesi kucaklayamaz, sanatçının bir duruşu vardır; bir politik duruşu vardır, bir siyasal duruşu vardır, yaşama karşı bir duruşu vardır. Bu duruşu, toplumun bazı kesimleri tarafından kabul edilir, bazı kesimleri tarafından kabul edilmez. Bazı kesimlerine uyar, bazı kesimlerine uymaz. Uymadığı içindir ki zaten sanat devrimcidir. Yani sanat, toplumu değiştirir. Hem estetize eder bir boyutuyla, bütün yaşadıklarımızı, yani binalarımızı, yaşam biçimlerimizi, sözlerimizi estetize eder sanat ama öbür yandan da değiştirme ve dönüştürme iddiasındadır. Dolayısıyla, sanatın ve sanatçının bu duruşuna böyle bakmak, statükonun kendisidir. Yani, sanatçı bir şey yapmaya çalışırken, bir şeyi değiştirmeye çalışırken, kendini ifade etmeye çalışırken siyasal düzenle ve siyasal iktidarla girdiği çatışmacı ilişki içinden, tam da böyle bir noktadan "Sanatçı, herkesi kucaklamalıdır ve kapsamalıdır." demek, aslında mevcut statükoyu tanımlamaktır ve onu savunmaktır. Çünkü sanatçı yıkar, yıkması gerekir. Bu böyledir. Sanatın doğasında bu var.

Dolayısıyla ben bu konularda, Sayın Bakanım, sizin düşüncelerinizi de merak ediyorum gerçekten çünkü siyasal iktidarın o ya da bu şekilde sanatla ve sanatçıyla kurduğu ilişki gerçekten sorunlu bir ilişki. Ben cümlelerimin başında da söyledim. Ancak siyasal iktidarların bazıları, sanattaki bu ruh hâlini daha içselleştirmiştir. Yine kendi kafasında soru işaretleri vardır, temkinlidir, ihtiyatlıdır ama daha hoşgörülüdür. Ama bazı siyasal iktidarlar da asla bunu hoşgörü olarak görmez, kavramaz, onu içselleştirmez ve sanatçıyla çatışır. Aslında siyasal iktidarların, siyasetin yelpazesinin neresinde yer aldığının kriterlerinden biridir sanat ve sanatçıyla, bilimle de kurduğu ilişki. Yani bunu ne kadar kavlıyor, ne kadar anlıyor, ne kadar içselleştirmiş, eleştiriye ve hoşgörüye ne kadar açık ya da ne kadar otoriter, ne kadar reddediyor, ne kadar dışlıyor, ne kadar çatışmacı? Bu, aslında o siyasal iktidarın rengini de bize gösterir. Yani, ne kadar demokratik olduğu ya da ne kadar otokratik olduğu. Dolayısıyla, siyasal iktidarlardan, daha demokratik siyasal iktidarlardan beklenen bunu daha hoşgörülü bir çerçevede içinde yumuşatmasıdır, kabul etmesidir.

Aslında Sayın Yüksel'in dediği, herkesi kucaklayan, kucaklaması gereken, sanatçı değil, aslında tam da Kültür Bakanlığı kadar önemli olan, tam da bu alanda faaliyet gösteren bir Bakan olarak Kültür Bakanının kendisidir. Bakınız, sizin Hükümetten de özerk bir yanınız var aslında bu boyutuyla. Aslında en az politize olmanız gereken alan. Yani sizin kültüre ilişkin alanınız en az politize olmanız gereken alan. Mesela Aile Bakanlığı için de aynı şeyleri söyledik burada hatırlarsanız. Yani, aile...

MEHMET YÜKSEL (Denizli) – Hepsi aynı değil mi?

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Yok, bazı alanlar bazı alanlardan daha politik olabilir Hükümet içinde ama sanat ve sanatçı ne kadar özerk ve özgür olacaksa bence kültür bakanlarının da biraz içinde yaşadıkları siyasal ortamın çatışmalarından ve polemiklerinden ve o ruh hâlinde biraz daha azade, biraz daha özerk bir yerde durmalarında bu anlamda çok ciddi fayda var diye düşünüyorum.

İkinci konu: Ben gerçekten "On iki yıl boyunca, AKP hükümetleri dönemi boyunca nasıl bir kültür politikası var?" diye kendi kendime düşündüm. Bütün uygulamalarınıza baktım. Çok bölük pörçük, çok parça parça. Hani, "Bunu nasıl sistematize edebilirim ve nasıl 2 tane madde sayabilirim?" diye düşündüğümde aklıma şöyle 2 tane madde geldi, bu konuda ne düşünürsünüz? Cumhuriyetin kültür politikasını -neyse o, tartışalım- İslami referanslarla donatılmış muhafazakâr bir kültür politikasıyla ikame etmek. Böyle bir cümle kurma gereği duydum.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI ÖMER ÇELİK (Adana) – Bir daha söyler misiniz?

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Cumhuriyetin kültür politikasını İslami referanslarla donatılmış muhafazakâr bir kültür politikasıyla ikame etmek. Yani burada birçok uygulama görebiliriz ama vaktimiz çok olmadığı için buraya girmek istemiyorum. Aslında Sayın Yüksel'in bilinçaltında "Statükoyu savunmayın." dediği de biraz bu. Aslında bilinçaltında "Yeni Türkiye" dediğiniz de biraz bu. Yani bir hesaplaşma. Cumhuriyet, cumhuriyetin değerleri, kültür politikasıyla, orada yaratılmak istenen insan tipi, oradaki yaşam biçimiyle bir hesaplaşma ve bu hesaplaşmaya uygun biçimde bir "yeni" kurma ve bu yeniye de, işte, İslami referanslarla, muhafazakâr dünya görüşüne uygun olarak belirleme ve bunu da kültür politikasının içine sokma ve ona giydirme. Böyle bir politikanız var. Yani benim baktığım, izlediğim, tek tek olaylara baktığımda çıkarttığım sonuçlardan biri bu.

İkincisi de şu: Daha çok pazar endeksli. Yani özel sektörün dinamizmini sürecin içine katmaktan öte bir şeyden bahsediyorum; yani, özel sektörün yaratıcılığını da sürecin içine katmaktan yanayız. Yani, etkinlik kazandırıcı, verimlilik kazandırıcı unsurları ama bunun da ötesinde, hani, bir popüler kültür ortamını yücelten ve kültürel alanın özelleştirilmesi ya da piyasacılaştırılmasına alan açan bir politikanızın olduğunu da ben anlıyorum. Yani böyle ikili bir sistematik çerçevede kurabilirim. Bu konuda düşüncelerinizi merak ediyorum.

Sürem daraldı ama bu teknikde birkaç şey de söyleyeyim, en azından kayıtlara geçsin kendi adıma.

3'üncü mesele: Şimdi Sayın Bakanım, aslında Bakanlığınızın bütçesi bence çok yetersiz. Yani kültür kadar çok önemli olan, hep konuşuyoruz, kültür ve turizm, 30 milyar dolar millî gelir, daha doğrusu 30 milyar dolarlık cari bir gelir elde etmemizi sağlayan, döviz kazancı elde etmemizi sağlayan bir sektörü yönetiyorsunuz, ayrıca toplumu estetize eden, kültürel değerlerine sahip çıkan ve bir kültür politikasını belirliyorsunuz, sanat dünyasıyla ilgilisiniz ama millî gelirin yüzde yarımının da altında bir bütçenin işlevlerle ilişkilendirildiğinde yetersiz olduğunu değerlendiriyorum. Ben bütçenizin, tabii, bu fonksiyonlara uygun biçimde daha yüksek olmasını umardım. Yani özellikle bir Cumhurbaşkanlığı Sarayına 1,4 milyar harcanan bir ülkede Kültür Bakanlığının yıllık bütçesinin 2,3 milyar lira olmasını ben esasen Kültür Bakanlığına yaşıttırıyorum. Öncelikle onu belirtmek isterim.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 18.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 101

Onun dışında, Devlet Tiyatroları, Devlet Opera ve Balesi. Ki bunların bütçelerinin biri 200 milyon, biri 240 milyon ve bunların önemli bir kısmı da personel giderleri aslında. Yani, kültürel aktivitelere, sanatsal aktivitelere daha fazla alan açan bütçeler olmasını umardım.

Şimdi, bir başka mesele Sayın Bakanım. Bununla ilgili bizim elimize ulaşmış olan notlar var, gazete haberleri var. Bunlar ne kadar doğru bilmiyorum ama sizin bu konuda en azından bir doğrulama yapmanız açısından, bir fırsat vermek açısından şöyle bir şey var: Türkiye’de sanat kurumlarına ait herhangi bir salon, yani devletin, Kültür Bakanlığının herhangi bir salon ya da sahnesinin bulunmadığına, sadece Ankara Devlet Tiyatrolarına ait Cüneyt Gökçer sahnesi hariç, Kültür Bakanlığının mülkiyetinde olan bir sahne ve binanın olmadığı. Şimdi bu doğru mu? Bunların hepsi tahsisli bina mı? Farklı farklı kurumlara ait olan tahsisli bina mı? Eğer öyleyse bunu nasıl açıklıyorsunuz? Yani Kültür Bakanlığı gibi bir Bakanlığımız var, orada çeşitli aktivitelerin yapıldığı sahneler var, bunların hiçbirisinin mülkiyeti Kültür Bakanlığında değil. Bunların hepsi tahsisli binalar. Dolayısıyla, hani, buradan da, tabii, şöyle büyük sonuçlar çıkartmak istemem, yani bu Bakanlık da nasıl olsa lağvedilmeye çalışılıyor, bu binalar da kendisinin değil gibi böyle büyük sonuçlar çıkarmak istemiyorum ama bunun neden böyle olduğunu da anlamak istiyorum. Yani niçin kendi mülkiyetinizde bu binalar yok da, bunların hepsi tahsis... Dediğim gibi, bu bilgi doğruysa eğer yani bendeki bilgi doğruysa eğer...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen toparlayınız.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Son olarak, Sayın Bakanım, şimdi, turizm gelirlerine ilişkin gerçekten ben Türkiye’nin, potansiyelini kullanmadığını düşünüyorum yani 32 milyar dolar turizm geliri, 35 milyon insan ziyareti, dünyada 10’uncuyuz. Bu açıdan baktığımız zaman büyük bir rakam ama Türkiye’nin potansiyeliyle, tarihiyle, tarihî geçmişiyle, kültürel çeşitliliğiyle, coğrafi özellikleriyle değerlendirdiğimiz zaman bu rakamın yetersiz bir rakam olduğunu değerlendirmek isterim yani Türkiye’nin potansiyeli bu değil. Dolayısıyla turizm politikaları açısından burada bir zafiyetin olduğunu düşünüyorum ben yani bunu daha fazla artırmak mümkündür. Hele ki Türkiye’nin içinden geçtiği ekonomik konjonktürde bu kadar çok cari işlemler açığı veren bir ülkede “bacasız endüstri” dediğimiz turizm sektörünün çok daha fazla döviz geliri elde eder şekilde konumlanmaya ihtiyacı var. Bence bu yönlü stratejileri geliştirmek gerekir. Yani çeşitlilik, turizm çeşitliliği, bu son zamanlarda gelişmiş olmakla beraber hâlâ yetersiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Sayın Başkan, sabrınıza sığınırım.

Kişi başına turizm geliri meselesi, ben lisedeyken de hep aynıydı, şimdi de aynı yani 700-750 dolarlar. Nedir bu? “Magic number”, burada sihirli bir rakam var. Ne olursa olsun, bu, 750 dolar. Yani burada hesaplamada bir problem mi var? Ya da istatistikler her zaman ortalamalara denk gelir diye bir istatistiki kural var ya, bu, 750 dolar mıdır? Yani dünyanın diğer örnek ülkeleriyle karşılaştırdığımız zaman böyle farklı farklı rakamlar var. Yani burası da biraz açıklanmaya muhtaç diye düşünüyorum.

Daha söyleyecek çok sözüm var ama vaktimiz yetersiz. Ben bütçenizin hayırlı olmasını dilerim.

Teşekkür ederim Sayın Başkan.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Sarı.

Sayın Berber, buyursunlar.

RECAİ BERBER (Manisa) – Teşekkür ederim.

Esasında söz almayacaktım ama gecenin bu saatinde ben de sabrınızı zorlamadan bir iki hususa değinmek istiyorum Sayın Bakanım.

Tabii, “kültür ve turizm” deyince hep sanat üzerinden gidildi, sanat şöyle, sanat... Şimdi, bir zamanlar da biliyorsunuz, bir dönem de Namık Kemal’in o meşhur Hürriyet Kasidesi’ni bilmeyen yoktur. Orada çok ironik olarak der ki: “Ne efsunkâr imişsin ey didâr-ı hürriyet/ Esîr-i aşkın olduk gerçi kurtulduk esaretten...”

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – “Ne efsunkâr imişsin ah ey didâr-ı hürriyet.” “Ah”ı unuttunuz, olmaz.

RECAİ BERBER (Manisa) – “Sorry.”

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – “Ah” da var orada.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Oradaki bütün olay “ah”ta.

RECAİ BERBER (Manisa) – “Ah” da var evet.

Şimdi, “ah” kısmına şimdi geliyorum Sayın Türelî.

Sayın Bakanım, cumhuriyet döneminden itibaren Türkiye’de hem Türk Dil Kurumu vasıtasıyla –bizim özellikle gençlik yıllarımızda filan- 1960’tan itibaren müthiş bir öz Türkçeleşme...

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI ÖMER ÇELİK (Adana) – “Gençlik yılı” dediğiniz, iki sene önceden bahsediyorsunuz.

RECAİ BERBER (Manisa) – Evet işte aşağı yukarı Mülkiyedeki o öğrencilik yıllarımız.

Yani 60’lı yıllarda filan müthiş bir öz Türkçeleşme süreci yaşandı. Bugün biz, bırakın işte yüzyıl önceki bir eseri okumayı, anlamayı, otuz yıl önce yazılmış bir kitabı bile maalesef anlayamaz hâle geldik.

Şimdi, 80 sonrasında da şöyle korkunç bir şey daha başladı: Toplumumuzda herkes çok iyi İngilizce bildiği için, herkes İngilizceye hayran olduğu için, bu defa da müthiş bir şekilde yabancı kelime istilasına uğruyoruz. Bu, tabii, hiçbir önlem alınmazsa ne olacak? Sonuç, Tarzanca bir dile doğru gidebilir. Mesela resmî kurumların bile yaptığı birtakım siteler, mahalleler vesaire hep yabancı isimlerle anılıyor. İsim veriliyor: “Uphill, My Life, bilmem, My Home” vesaire. Yani buraya gelen bir yabancı acaba ne diyecek? “Ben Türkiye’ye mi geldim yoksa İngiltere’de, Londra’da bir semte mi gittim?” Gerçekten mesela kültürel anlamda buna bir şey yapamaz mıyız? Biz kendi kültürümüzü koruma anlamında... Mesela ben bir şirket ismi koymaya kalktığımda yabancı isim olduğu zaman “Hop! Bunu -tabiri caizse- tescil etmeyiz.” diyorlar. E şirket ismini tescil edemiyorsunuz ama koskoca bir mahalle... Yani o çocuk orada yetişecek, doğacak,

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 18.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 102

büyüyecek, nerede yetişecek? My Home'da veya My Town'da yetişecek. Yani böyle dehşet bir şey bu ve beni ürkütüyor. Alışveriş merkezlerinin yüzde 99'unun ismi yabancı. En son bizim İstanbul Ümraniye'de bir isim kondu Türkçe. Tutmaz dediler. Tuttu yani. "Buyaka", "Meydan" filan, ne güzel. Bunlar varken ben şahsen buna dikkati çekmek istedim çünkü gerçekten tehlikeli bir boyuta geldi. Daha öncekinin farklı bir versiyonu gibi, sanki böyle bilinçli bir yönlendirme var gibi geliyor.

Diğer bir konu da, Sayın Bakanım, Bakanlığınız turizm açısından çok çeşitlendirmeye çalışıyor ama ben otuz yıl önce bütün Avrupa'yı aşağı yukarı karavanla gezmiş bir kardeşinizim. Fakat Türkiye'de resmî olarak bir tane karavan kamping yeri var. Bir tane de İstanbul'da vardı, şimdi yok, hiç yok. Yani Türkiye'ye gelen birisi karavanıyla... Çok lüks bu karavanlar. Demin 750 dolar filan dendi. 750 değil, aşağı yukarı 3.000 dolardan aşağı harcamıyor karavanla gelenler. Ama Türkiye'de otoparklardan başka karavanını park edecek bir güvenli yeri yok. İstanbul'da bile yok. Bir tane vardı Ataköy'de, o da kapandı, şu anda yok. Hâlbuki Avrupa'da bu, zincir hâlinde var ve yıldızları var. Milyonlarca insan bu kamping kulüplere de üye ki Avrupa'nın yerleşim şeklini de biliyoruz. Bunu, bu kamping işini acaba Anadolu'ya turizmi yaymak anlamında Bakanlığınızda bir birim oluşturmak suretiyle düzenlenebilir mi diye düşünüyorum.

Bir de geçtiğimiz dönemde Sanayi ve Ticaret Bakanlığı bir çalışma yapmıştı, kanun tasarısı, Fikri Bey o zaman bakan değilken. O da şu: El sanatları, başta bizim el halıcılığıımız olmak üzere, müthiş bir şekilde erozyona uğruyor çünkü bu, desteklenmesi gereken bir şey; en azından engel olunmaması gereken bir şey. Şu hâliyle başta el halıcılığıımız yani "Hereke" dediğimiz ipek halıcılığıımız dâhil, işte bizim yöremizin, Gördes, Demirci, Uşak, Milas vesaire bu halılarımız dünya çapında değerler ama bunların korunmasına yönelik ekonomik destek yok şu anda. Mesela bunların sigortalılıkları, vesaire, atölyelerde yapılmak kaydıyla sigorta primlerinin devlet tarafından ödenmesi gibi birtakım önlemler alınabilir, destekler olabilir diye düşünüyorum. En azından bu el sanatlarının bütünü itibarıyla hepsini içerecek bir yasa, kanun tasarısı hazırlanmıştı bildiğim kadarıyla. Bunu Kültür Bakanlığıyla Sanayi ve Ticaret Bakanlığımız birlikte... Bu döneme yetişmeyecek artık, biliyorum, ama böyle bir hazırlık düşünceniz var mı? Bunu da belirtmek istedim.

Çok teşekkür ediyorum. Gecenin bu saatinde biraz uzattım.

Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Bütçenizin hayırlı, uğurlu olmasını diliyorum.

BAŞKAN – Sayın Berber'e teşekkür ediyoruz.

Sayın Demir, süreniz beş dakika.

NURETTİN DEMİR (Muğla) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, sanıyorum, Londra'da British Müzesine gitmişsinizdir galiba. Girer girmez Knidos Aslanı sizi karşılar, muhteşem bir şey. Tabii, içiniz erir, acır çünkü çalınmıştır. Nasıl çaldıklarını, nasıl götürdüklerini de orada yazıyor zaten detaylı. Bir kat çıkarsınız, yine Fethiye'nin Ksantos bölgesinin bütün bir katı o çalınma şeyleriyle orada görürsünüz ve üzülürsünüz.

Tabii ki on üç yıl geçmiş bir iktidarlığınızda eserlerimize hâlâ sahip çıkamıyoruz Sayın Bakan. Devlet ve Heykel Müzesinde 302 eserden bilinen -ve 60 tanesi mi ne kurtarıldı galiba- şimdiye kadar ne kadar eser sizde çalındı, yani bunun sayısını verebilir misiniz? Bu, resim olabilir, heykel olabilir veya diğerleri olabilir, diğer şeyler olabilir. Ben şunu sormak istiyorum: Siz ciddi bir bilimsel yani uluslararası düzeyde bir envanter çıkarıyor musunuz? Var mı böyle bir şeyiniz? Yani ben gerçekten merak ediyorum. Kültür Bakanlığının özellikle arkeolojiden tutun resme kadar bir envanter çalışması var mı? Bunu çok hissedemiyorum yani göremiyorum.

Kazılarla ilgili, özellikle iki yaz kazılara katılmış, Pedasa'ya katılmış birisi olarak gerçekten kazıları Türkiye'de yeniden düzenlenmesi, yeniden desteklenmesi gereken bir işlem olarak görüyorum. Çünkü bazı yerlerde, gidiyorum, Osmaniye'de, gittim geçen yaz, hiç kimse yok, orada bir kişi var. Bu sene ödenek vermedikleri için o kazılar devam etmiyor. Orada bir çoban var, işte oradan tutmuşlar; köyde o korumaya çalışıyor o bölgeyi. Yani şunu demek istiyorum: Kazılar, eğer başlamış bir kazı varsa onu sonuna kadar götürmek lazım. Yani eserlerimiz, o değerler ya ortaya çıkarılsın sağlıklı bir şekilde ya da biralalım toprak, altında dursun; bu çok önemli diye düşünüyorum.

Muğla, Antik Karya'dan Likya'ya, İyonya'dan Osmanlıya, birçok medeniyete ev sahipliği yapmış, 1.476 kilometre kıyısı olan, mavi bayraklı birçok limanı olan, Türkiye ve dünya çapında büyük bir turizm potansiyeline sahiptir. Eğer biz Muğla'nın 3 T'sinin yani tarih, turizm, tarımın sadece turizm potansiyelini kullanırsak yıllık 100 milyar dolar gelir getirebilecek potansiyele sahip. Yani doğasıyla, her şeyiyle, ören yerleriyle Ama görüyoruz ki ben geçenlerde Sarıgerme'ye gittim, bütün güneyden, Kaş'tan, Bodrum'a kadar bütün oteller kapatılmış. Dalaman Havaalanı'na 40 tane uçak gelecekmış bütün kış. Dolayısıyla özellikle alternatif turizmi yaratmadığımız sürece, spor sahalarını, sağlık turizmini, özellikle spor sahaları açılmazsa...

Ortaca, Dalaman, Köyceğiz'deki nem oranı Antalya'dan yüzde 50 az, Datça ona keza. Muğla'nın Yerkesik ve Yılanlı bölgesi şu anda alternatif turizmi bizim özellikle orada geliştirmemiz gerekiyor Sayın Bakan. Muğla'ya biraz ilgi göstermenizi rica ediyoruz. Cumhurbaşkanıyla geldiğinizde sizden sık sık gelmenizi talep etmiştim ama sanıyorum zamanınız olmadı çok gelemiyorsunuz.

Muğla ilimizin yine çok önemli bir ilçesi olan Milas'ın Beşparmak Dağları (Latmos) var; çok değerli kaya mezarları var Sayın Bakan. Dünyada örneğine az rastlanan tarihî ve kültürel bir değerdir ve aynı zamanda da bir doğa harikasıdır. İçerisinde yer alan figürleri ve resimleriyle de dünyada bir ilki oluşturmaktadır ama koruyamıyoruz. Yüzlerce demeyeyim ama en azından 50-60 tane orada çimento için taş ocakları buraları darmaduman ediyor, köstebek yuvasına çevirdi. Lütfen oraya sahip çıkalım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 18.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 103

NURETTİN DEMİR (Muğla) - Kaya köyü, biliyorsunuz "Bir barış köyü olacak." diye yıllardır söylenir, sizin iktidarınız döneminde de on üç yıldan beri söyleniyor.

Şimdi, öğrendiğimiz ve duyduğumuz kadarıyla, Kaya köyün içerisine 300 yataklı bir otel yapılacağı söyleniyor; lütfen yapmayın. Bu eğer yapılacaksa, sadece orada bir... Oranın düzeltilmesi için yapılacaksa başka bir yerden verilsin, o işletme için oranın işletmesi verilsin. Bu değeri yok etmeyelim.

Yine Muğla'mıza 3 milyonun üzerinde turist geliyor ve bugün İstanbul, Antalya'dan sonra üçüncü sırada bir bölgemiz ama maalesef bir müzemiz yok Sayın Bakan. Bu, gerçekten o bölge için çok yani utanılacak demeyeyim ama bizler için, hepimiz için bir ayıp.

Şanlıurfa'dan da bir iki şey söylemek istiyorum: Şanlıurfa'da, özellikle höyüklerin bulunduğu daha önce bunu sormuştuk size ve Sayın Sarı'nın dediği gibi, sorulara cevap alamıyoruz köylülerin tapulu tarım arazileri 2008 yılında üzerinde tarihi eser olduğu gerekçesiyle sit alanı ilan edilmişti. Şanlıurfa kent merkezine bağlı eski Nakiphan Höyüğü, Harran'ın 18 kilometre kuzeyinde yer alan 200 nüfuslu bir köy. Şimdi 2008'de burası sit alanı ilan edilmiş ve köylülerin elinden toprakları alınmış.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Demir, toparlayın lütfen, ikinci kez uzatıyorum.

NURETTİN DEMİR (Muğla) – Ancak bugüne kadar dört sene geçmiş ve o köylülere herhangi bir ödeme yapılmamış. Tabii bu, Türkiye'nin birçok yerinde var. Yani Bodrum'da da var, ne bileyim Malatya'da da var, başka yerlerde de var. Bu insanların mağduriyetinin önlenmesi lazım hem insanlarımızı sahip çıkacağız hem de o tarihi yerlere sahip çıkacağız. Bu konuda ne yapmayı düşünüyorsunuz?

Son söyleyeceğim şey, bu arkeologlar konusunda benim bir önerim var: Gerçekten sahne eğitimi gören, sahne sanatı eğitimi gören tiyatrocular, arkeologlar ve kütüphaneciler çok zor durumdadır. Her gittiğiniz yerde belediyelere "Bir arkeoloğunuz var mı?" diye sorun, siz Bakansınız ve bir arkeolog istihdam etsinler. Hiç olmazsa oraları, o ören yerlerini çobanlar koruması; öyle değil mi? Yani hiç olmazsa bilen insanlar sahip çıksın o bölgelere.

Teşekkür ediyorum, sağ olun.

BAŞKAN – Sayın Demir'e biz de teşekkür ediyorum.

Sayın Bakanım, son söz hemşehrinin ama on beş dakika sürebilir. İsterseniz bir ara verelim daha sonra konuşsun, ya da konuşsun mu?

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI ÖMER ÇELİK (Adana) – Hemşehrımız öncelikli.

BAŞKAN – Peki.

Buyurun Sayın Erdinç.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI ÖMER ÇELİK (Adana) – Sayın Başkanım, Adana'da üç bir yıllık bir atasözü vardır. "Kıyamet kopsa Adanalının sözü kesilmez."

FERAMUZ ÜSTÜN (Gümüşhane)- Vallahi bizde de söz var ama söylemeyeceğim. Eğer üç dakikadan fazla konuşursa Adana'nın o üç bin yıllık şeyi değişebilir yani!

BAŞKAN – Buyurun.

MEHMET ŞÜKRÜ ERDİNÇ (Adana) – Sayın Bakanım, değerli milletvekilleri, değerli bürokratlar, basınımızın değerli temsilcileri; hepimizi gecenin bu geç saatinde saygıyla selamlıyorum.

Ben sözlerime Sayın Berber'in konuşmasından, özellikle Türkçe hassasiyetiyle ilgili değerlendirmesi üzerinden başlamak istiyorum.

Sunumunuzu okuduğumuzda Sayın Bakanım, gerçekten İngilizce kelimeler olsa bile bunların birçoğunun, yani hepsinin Türkçe kelimelerle, okunuşlarıyla yazılmış olması gerçekten gurur verici. Bu hassasiyetinizden dolayı teşekkür ederek başlamak istiyorum.

Burada tabii sanat üzerine, sanatçı üzerine, kültür üzerine, turizm üzerine çok çeşitli değerlendirmeler yapıldı. Konuşan arkadaşlarımız bu değerlendirmelerinde... Sayın Sarı, belki bir polemik olsun diye de söylemiyorum, lütfen bunu polemik olarak algılamayın. Burada bilinçaltımızla ilgili birkaç şey söylediniz özellikle Sayın Mehmet Bey'in konuşması üzerine ve Kültür Bakanlığının cumhuriyet tarihinin üzerinde, işte İslam sentezinin, rehberinin yerleştirilmesiyle ilgili bir bilinçaltı olduğundan bahsettiniz.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – "İslam sentezi" demedim "İslami referanslar" dedim.

MEHMET ŞÜKRÜ ERDİNÇ (Adana) – Yani "İslami referans" diyelim, "İslami referans" diyelim; evet. Yani bu bilinçaltı, böyle bir okumayı acaba tersten biz okursak bir İslam karşıtlığı olarak okumak doğru olur mu? Bu tersten okuma; böyle bir soru sorma ihtiyacı hissettim.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Şimdi bu söylediğimize cevap vermek lazım.

MEHMET ŞÜKRÜ ERDİNÇ (Adana) – Yani bir polemik olsun diye söylemedim.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Ama tam da öyle bir şey söylüyorsunuz. "İslam karşıtlığı" ne demek?

MEHMET ŞÜKRÜ ERDİNÇ (Adana) – Şimdi burada kültür ve turizmden bahsedilirken kitaptan en fazla bahseden Sayın Zozani oldu, bir de Sayın Serindağ biraz kısmi kütüphane ve kitaba değindi. Gerçekten Sayın Zozani'nin kitapla ilgili değerlendirmelerine katılmamak elde değil, ancak bunları değerlendirirken, bunun yanında, özellikle geçtiğimiz ay içerisinde yaşanan olaylar içerisinde Siirt'te, Diyarbakır'da, Varto'da, Muş'ta, Bitlis'te kütüphanelerin yakılması, müzelerin yakılması, kültür merkezlerinin yakılmasını nereye koymak gerekir? Bunu da Komisyon üyelerinin takdirlerine...

MEHMET YÜKSEL (Denizli) – Okulların yakılması...

MEHMET ŞÜKRÜ ERDİNÇ (Adana) – Okullar, tabii ama şey değil... Yani bunu birilerine polemik olsun diye söylemiyorum ama bu kitabı değerlendirirken kitap yakılmasının ki mesela...

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 18.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 104

VAHAP SEÇER (Mersin) – Vandalizmdir bu ya!

MEHMET ŞÜKRÜ ERDİNÇ (Adana) – Tabii, barbarlık, barbarlık.

BAŞKAN – Sayın Zozani ona karşı, ifade etti.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANİ ÖMER ÇELİK (Adana) – Karşı, karşı.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – “Kütüphanelerin yakılmasını kınıyorum.” dedim.

BAŞKAN – Tabii, karşı.

MEHMET ŞÜKRÜ ERDİNÇ (Adana) – Bakın, bunu söylemenizi gerçekten değerli buluyorum ben de.

BAŞKAN- Daha önce de söyledi.

MEHMET ŞÜKRÜ ERDİNÇ (Adana) – Sayın Başkanım, lütfen sözümü kesmeyin.

BAŞKAN – Daha önce de söyledi Zozani yalnız, ben dinledim.

MEHMET ŞÜKRÜ ERDİNÇ (Adana) – Burada kitabın yakılması, müzelerin yakılması gerçekten bir barbarlıktır.

Tarihin çeşitli dönemlerinde bu barbarların her zaman ilk yaptıkları işlerden biri de kitap yakmak, kütüphane yakmak, müzeleri tahrip etmek... Ki burada da birçok kitap yakılmış -yüzlerce belki binlerce, sayısını tam olarak bilmiyorum- Diyarbakır Ziya Gökalp Müzesinden 20'nin üzerinde kitap götürülmüş. Yani bunlar önemli şeyler, bu toprakların, bu ülkenin çok tarihî değerleri, bunlara sahip çıkılmasının önemli olduğunu düşünüyorum.

Tabii, burada değerlendirmeler yapılırken “Kültürel hayatta ideolojik baskı var”. “Özel yaşama müdahale”, “kendi yaşantısını sanata dayatma”, “kendi dünya görüşüne göre sanat üretme”, “ya bendensin ya değilsin”, “sindirme politikası”, “kültür ve sanata yönelik ötekileştirme”, “sanatçı fikrini belirtsin” gibi belki çok değişik ifadeler kullanıldı ve bu ifadeler kullanılırken de çeşitli isimler verildi; işte, Fazıl Say, Mehmet Ali Alabora veya falan falan, birçok isim verildi. Buradan şunu söylemek gerektiğini de düşünüyorum: Yani, şimdi, bir kısım sanatçılar -bu ses sanatçısı olabilir, tiyatro sanatçısı olabilir, sinema sanatçısı olabilir, yazar, kitap sanatçısı olabilir- Sayın Cumhurbaşkanının Vizyon Belgesi toplantısına katılıyor veya onunla birlikte bir programa katılıyor veya farklı bir şeye katılıyor, bugün -adını da vereceğim- Sözcü gazetesi veya Cumhuriyet gazetesinde lince tabi tutuluyor. Eğer burada söylenen ifadeler sadece ideolojik mahallerimizdeki kişilere yönelikse bunu anlayışla karşılamak mümkün değil, eğer söylediğimiz şeyler sanatın tümünü kapsıyorsa o zaman doğru bir tarafta duruyoruz demektir.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Tümünü kapsamalı zaten.

MEHMET ŞÜKRÜ ERDİNÇ (Adana) – Tabii, tümünü kapsamalıdır yani sadece birini, sadece “Ya, işte, benim ideolojik mahalleimde buna karşı yapılan tutum sanata karşı yapılmış bir tutum” gibi değerlendirirsek veya Cumhurbaşkanının yanında veya Başbakanın yanında veya bir bakanın yanında bulunmayı... Bugün bir ses sanatçısının açıklaması var. Zerrin Özer -ismini de vereyim- az önce basına düşmüş, orada görüyorum, diyor ki: “Sırf Tayyip Erdoğan'ı sevdiğim için kendi kültürdaşlarımdan görmediğim hakaret kalmadı.” “Kültürdaşlarım” derken bir mezhebi ifade ediyor, orada ayrıntısını söylüyor; bu, bir haber sitesinde var, oradan bakabilir arkadaşlarımızı. Yani burada değerlendirme yaparken sadece kendi mahallemizdeki kişilere yapılanı doğru, onun dışındaki yapılanlara da yanlış diye bakmak gerçekten sanata ve sanatçıya yapılan en büyük haksızlıktır diye düşünüyorum.

Tabii, burada, bununla birlikte -isim de verildi- Fazıl Say'la ilgili birçok şey söylendi. Bakın, sanat veya sanatçı yaptığı sanatla değerlidir. Eğer yaptığı sanatın önüne geçen sözleri, ifadeleri, eylemleri varsa o zaman onun sanatından ve sanatçılığından bahsetmek -bu benim şahsi fikrimdir- söz konusu olmaz. Sanat ve sanatçı değerli olabilir, sanat ve sanatçının ideolojisi de olabilir ama ideolojisi sanatının önüne geçiyorsa o zaman o sanatçı benim gözümde değerli değildir, benim gözümde Fazıl Say da değerli değildir, sizin gözünüzde değerli olabilir. Burada, işte, Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası'ndan eserleri çıkarılıyormuş. Baktım, İnternet'ten bir araştırdım, önüme bir doküman çıkardım. Bakıyorum, bu beş yıl içerisinde 13 tane eseri programa alınmış, 3'ü Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası'nda seslendirilmiş. En son 2013-2014 yılı...

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Printer varsa biz de zaman zaman çıkaralım.

MEHMET ŞÜKRÜ ERDİNÇ (Adana) – Printer olarak içeriden çıkardım, az önce içeri gidip gelirken çıkarıyorum. İnternet'ten çıkarmak çok zor bir şey değil. Yani buradan bakıyorum, buluyorum. İçerideki bilgisayarlardan istifade edebilirsiniz Sayın Zozani, çok zor bir şey değil.

Şimdi, bakıyorum, 2013-2014 sezonunda 3 tane eseri programa alınmış, 2'si seslendirilmiş. 16 Mayıs 2014'te yapacağı, kendisinin de bizzatı katılacağı Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası'ndaki seslendirme Soma'da yaşanan o elim kaza dolayısıyla iptal edilmiş. Şimdi, eğer bunu, bu iptali tutup “Ya, işte, bu kişi programlardan uzaklaştırılıyor, eserleri çıkarılıyor.” diye basına verirsek bu yanlış bir tutum. Bir kişi eğer gündeme gelmek istiyorsa sanatıyla gündeme gelsin, bir kişi gündeme gelmek istiyorsa o kişinin sanatçılığından herkesin şüphe duymasına gerek yok.

Şimdi, bir diğer husus; Ankara Resim ve Heykel Müzesinden 300'ün üzerinde eserin çalındığı ve bir kısmının taklitleriyle değiştirildiği yönünde basına yansıyan konular, durum söz konusu oldu; bunların 17'si sizlerin de gayretiyle bulundu, bu eserler çalanlar yakalandı. Bu eserler çok çok ciddi değerlere sahip, bu 17 eser milyon dolarlarla ifade edilen değerlere sahip ve bunlar tekrar ilgili yerlere iade edildi. Burada şu çok önemlidir: Yani bu 300'ün üzerinde eserin kaybolması veya çalınmasında muhakkak içeriden veya dışarıdan bir bağlantı söz konusu olabilir. Bu içeriden bir bağlantı söz konusuysa da Bakanlığımızın bu hususta kesinlikle “Kol kırılır, yen içinde kalır.” misali bir tutum içerisinde olmaması gerektiği ve kime kadar dayanıyorsa da gitmesi gerektiği yönünde fikrimi beyan etmek istiyorum.

Son olarak da -zaman noktasında, sıkıştırıyorum- Adana'yla ilgili birkaç hususa değinmekte fayda olduğunu düşünüyorum. Bu hafta sonu sizler de gezdiniz, Kozan ilçemizde Anavarza Antik Kenti'ni, “Nazarbos” diye adlandırılan, belki Farsça karşılığı sizlerin de ifade ettiği gibi “yenilmez” olan bir kenti ziyaret ettiniz. O kentte de Anadolu'nun, Türkiye'nin en büyük amfi tiyatrosu ve olimpiyat stadı var, en eski duble yol var yaklaşık 2,5-3 kilometre uzunluğunda,

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 18.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 105

meclisi, kale burçlarıyla gerçekten çok değer ifade eden bir yer. Bunun tanıtımının belki Türkiye'nin değişik yerlerindeki benzer yerler kadar önemli olduğunu düşünüyorum. Bir Efes kadar, belki ondan daha... Yani "daha önemli" derken burada kendi şehrimi kayırmak anlamında söylemiyorum. Gerçekten burada o bölgenin en büyük yapılarının olması ve çok eski tarihlerde sadece Roma değil daha önceki, işte, Osmanlı, Selçuklu ve diğer devletlerin de tarihini yansıtmaları sebebiyle değerli olduğunu düşünüyorum. Bunun biraz daha fazla tanıtımında Türkiye açısından faydalı bir yön olduğunu düşünüyorum.

Bir de son olarak bir teşekkürü ifade etmekte fayda olduğunu belirtmek istiyorum. Adana'mıza kazandırmakta olduğunuz bölgenin veya Türkiye'nin en büyük bölgesel müze kompleksi var. Sayın Türel de İzmir için böyle bir talepte bulundu ama inşallah birlikte de orayı görmek nasip olur, önümüzdeki yıl inşallah tamamlanıp hizmete girmesi gibi bir çalışma söz konusu. Yaklaşık 70 bin metrekare alan üzerine kurulu yaşayan bir mekân olması olarak değerlendirilen ve içerisinde birçok müzenin de yer aldığı bir kompleks çalışması var. Bunu Adana'ya kazandırma noktasındaki gayretinizden dolayı da teşekkür ediyor, bütçenin hayırlı olmasını diliyorum.

BAŞKAN – Biz de Sayın Erdinç'e teşekkür ediyoruz.

Şimdi, soru-cevaptan önce beş dakika ara vereceğiz.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Ben bir düzeltme yapayım ama Sayın Başkan, on saniye hemen.

BAŞKAN – Buyurun.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Şimdi, Mehmet Şükrü kardeşim "Polemik olsun diye söylemedim." dedi ama söylediği şey biraz ağır oldu. Benim söylediğim şey aynen şu, bakın, tekrar okuyorum, hatta yazmışım: "Cumhuriyetin kültür politikasını İslami referanslarla donatılmış muhafazakâr bir kültür politikasıyla ikame etmek." Yani burada söylediğim şey bu.

MEHMET ŞÜKRÜ ERDİNÇ (Adana) – Sonrasındaki cümle "bilinçaltıyla ilişkilendirmek..."

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Sonrasında da, bunun karşısı yani o bilinçaltındaki yapmak istediğiniz şeyin özeti bu. Dolayısıyla bunun asla İslam karşıtlığı anlamına gelmez çünkü İslam'dan bahsetmiyor.

MEHMET ŞÜKRÜ ERDİNÇ (Adana) – Ben de bir soru olarak sordum zaten size.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Yok yani yanlış anlaşılabilir, onu düzeltelim lütfen.

BAŞKAN – Oturuma beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 01.20

BEŞİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 01.28

BAŞKAN: Recai BERBER (Manisa)

BAŞKAN VEKİLİ: Süreyya Sadi BİLGİÇ (Isparta)

SÖZCÜ: Vedat DEMİRÖZ (Bitlis)

KÂTİP: İlnur DENİZLİ (İzmir)

----- 0 -----

BAŞKAN – Plan ve Bütçe Komisyonumuzun değerli üyeleri, Bakanlığımız ve ilgili kurumların bütçelerinin görüşmelerine kaldığımız yerden devam ediyoruz.

SORULAR VE CEVAPLAR

Konuşmalar tamamlanmıştı şimdi on dakika soru-cevap kısmına geçiyoruz. Lütfen sorular kısa ve net olsun, yorum içermesin, gerçekten gecenin bu saatinde arkadaşlarımız çok yoruldu. Ben şimdi sırasıyla veriyorum.

Sayın Kuşoğlu buyurun.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim.

Sayın Bakan Polatlı'da bir panoramik müze var, Devlet Demiryolları Vakfına bağlı. Bir şeyler yapıldı ama devam ettiremediler. Oranın Kültür Bakanlığına devri gerekiyor, o konuda bir çalışma yaptırabilirseniz memnun olurum ya da yaptırmanız mümkün müdür? Polatlı Panoramik Açık Hava Müzesi.

Bir de bugün Evrensel gazetesinde bir haber vardı. Van'daki Selçuklu kümbetinin hemen yayında bir bina yapılmış ve koruma kurulu bununla ilgili çok kötü bir rapor vermiş.

Bir de bu kadrolarla ilgili, gerçekten, mübalağa etmiyorum, 500'e yakın tweet aldım. Bu konuyla ilgili bir şeyler olumlu bir şeyler söyleyebilirsiniz, kadro alacağınızla ilgili herhâlde sizi baş tacı edeceklerdir.

Teşekkür ederim Sayın Başkan.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Zozani...

ADİL ZOZANI (Hakkâri) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan iki tane talebim olacak, Mir Kalesi hariç, o daimî talep.

Şimdi, bu kitapları basıyorsunuz, bize gönderiyorsunuz, teşekkür ederiz, yararlanıyoruz, iyi de oluyor. Ben Kültüründen talep etmeyeceğim, tersinden Şemsettin Sami'nin Kamus-ül A'lâm kitabını sizden talep ediyorum. Yani onun sadeleştirilmiş bir baskısını Kültür Bakanlığı yapıp bize gönderirse çok iyi olur.

İkinci talebim şu: Şimdi, Türkiye'de özellikle müzik alanında çok ciddi bir kültür tahribatı var. Yani, dilim varmıyor öyle demeye ama maalesef kültürler çalınmış, birbirinden çalınmış onu söyleyeyim. Mesela, sanatçının adını söylersem belki ayıp olur ama kendisinin yaptığı ayıptır esasında. Mesela, Kürtçe "Çavbı ciwana Leyla" türküsü Türkçeye

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 18.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 106

“Çavuş kızı Leyla” şeklinde çevrilmiş ve şu anda Türkiye müzik piyasasında dolaştırılıyor. Bu konuda bir iyilik yapmanızı arzu ediyoruz. Hiçbir alakası yok yani “Çavbu ciwana Leyla” Soranice, Kürtçe'nin Soranice lehçesindedir.

BAŞKAN – Ne demek?

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Esasında güzelliğine atfedilen şey, burada “Çavuş kızı Leyla” olarak ifade ediliyor. Kürtlerde çavuş hiçbir zaman olmamıştır. Yani, sadece bir örnek olarak ifade ettim. İzzet Altınmeşe'nin, İbrahim Tatlıses'in yaptıklarını saymıyorum, onları ifade etmiyorum.

Bir Türkiye müzik atlasını sizden talep etmiş olsak çok mu büyük bir iş önünüze koymuş oluruz? Türkiye müzik atlasını istiyoruz. Anadolu, Mezopotamya coğrafyasının müzik atlasını rica ediyoruz.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Zozani.

Sayın Demir, buyurun.

NURETTİN DEMİR (Muğla) – Teşekkür ederim.

Sayın Bakan, Muğla'dan bahsetmiştik biraz önce, özellikle alternatif turizm açısından Ortaca bölgesine uluslararası sahaların, spor sahalarının, futbol sahalarının yapılması konusunda birçok şeyler yapılmış. Bu temellerin atılabilmesi için tahsis edilmesi gerekiyor. Bakanlığınızın da yardımını bekliyoruz. Size kadar gelmiş galiba, bu konuda desteklerseniz çok mutlu olacağız. Çünkü, o bölgenin özellikle otelleri, 5 yıldızlı otelleri bunu istiyorlar, diyorlar ki: “Real Madrid'i getiririz biz.” yani “Yüzlerce spor takımını oraya getirebiliriz.” diyorlar. Yine, golf sahası meselesi var. İşte, bu tür birçok oteller, marinalar... Ama, Muğla'nın bir sorunu var efendim. Özellikle, Sayın Bakanım, turizm master planı olmadığı için birçok engeller, birçok yatırımlar yapılamıyor. Bu konuda bir çalışmanız var mı? Bölgenin kalkınmasını çok hızlandıracak bir olay.

İkincisi: Turizm tanıtımı çok önemli ama bu bütçeyle siz tanıtım için, Türk turizmini dünyaya tanıtım için yeterince bir kaynak ayırdınız mı? Benim orada bir kuşum var.

Bir de bölge milletvekili olarak Milletvekili Badak'a katılıyorum. Batı Akdeniz'de bir havaalanı gerçekten çok gerekli çünkü çok büyük sayıda turist geliyor ve çoğu da otobüslerle dönüyor. Yani, iç turizmde de... Özellikle, Seydikemer de bizim bölgemizde olduğu için... Havaalanı açısından çok ciddi sıkıntı yaşanıyor o bölgede, batı Akdeniz'de bir havaalanı sanki çok gerekli gibi gözüküyor.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

Sayın Değirmendereli, buyurun.

KEMAL DEĞİRMENDERELİ (Edirne) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, sizden önceki Sayın Bakanımız Edirne'ye geldiğinde Edirne Valisine verdiği bir talimatla Edirne'deki, özellikle, vakıf eserlerinin sayısı ve niteliği hakkında bir talimat vermişti. Valiliğimizin yaptığı çalışmalarda binin üstünde vakıf eserinin olduğu tespit edildi. Yani, Edirne, bildiğiniz gibi, Türkiye'nin Floransa'sı olmaya aday bir kent tarihî varlığı itibarıyla. Vakıflar bölge müdürlüğünün de büyük gelirleri var yani yıllık 20 milyon liraya yakın geliri var. Bu gelirin bir kısmının, en azından, oradaki eserlerimizin ihyasıyla ilgili kullanılması konusunda bir iş birliği yapmaya ihtiyacımız var diye düşünüyorum Vakıflar bölge müdürlüğüyle. Yani, bu konuda bir çalışmayı acaba ele aldınız mı?

Diğer bir konu da: 2006 yılında Saroz Körfezi kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgesi olarak ilan edilmişti. Yani, aradan geçen yaklaşık sekiz yıldır bu konuda bir projede ilerleme olmadı. Saroz bölgesinde gerek turizmle ilgili yapılacak yatırımları gerekse o bölgedeki yapılaşmayı kilitler durumda. Bu çalışmalar hangi noktadadır?

Diğer bir konu da: Yine Enez'de kırk yıldan beri kazılar yapılıyor ama bunlar hiçbir şekilde sergilenmiyor. Yani, biz hep sandığa atıyoruz eserleri. Bir de Sayın milletvekili söz etti, çok ağır gidiyor kırk yıldan beri. Hâlbuki orada da dokuz bin yıllık bir tarih var. Bu tarihin değerlendirilmesi için Enez'de de bir müze ve bu eserlerin daha hızlı ortaya çıkması için çalışmaların hızlandırılmasına da ihtiyaç var.

Bir de son olarak: O bölgenin turizmin gelişmesi için Enez Limanı'nın altyapısının oluşturulması konusunda Ulaştırma Bakanlığıyla bir iş birliğiniz olabilir mi, deniz otobüsü seferleri için özellikle Yunanistan Dedeoğaç ile Enez arasında ve Gökçeada ile Enez arasında? Böyle bir altyapının oluşması bölge turizmine de önemli katkıda bulunacaktır. Bu bilgileri rica edecektim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Sayın Türel, buyurun.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ben de Sayın Bakana iki kısa soru sormak istiyorum.

Birincisi: Sayın Bakan, arkeolog ve sanat tarihçilerinin en önemli çalışma alanı Kültür ve Turizm Bakanlığı. Bununla birlikte, arkeolog ve sanat tarihçileri bir süredir Bakanlığınızdan kadro alamamaktan şikâyetçi. En son olarak da Kültür ve Turizm Bakanlığının Kasım 2014'teki KPSS atamalarında arkeolog ve müze araştırmacısı kadrolarında kadro açmamasına tepki gösteriliyor, bunun sebebi nedir? Yani, sizin mi ihtiyacınız yok, Bakanlık olarak mı istemiyorsunuz bu kadroları? Sonuçta, bunlar eğitim görmüş ve sizin de işinize yarayacak ve Bakanlık açısından da çok verimli olacak ve Bakanlık politikalarını yürütecek insanlar. Yoksa, Maliye Bakanlığı mı bu kadro taleplerinize “Hayır.” diyor?

İkinci sorumda da İzmir ilindeki tarihî binalarla ilgili bir soru sormak istiyorum. İzmir İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü'nün elinde İzmir'de bulunan tarihî binalarla ilgili bir envanter var mıdır? Eğer varsa bu binaların ne kadarı yıkılma tehlikesiyle karşı karşıya? Çünkü, en son bu Şifa Eczanesi'yle ilgili bu konu tekrar gündeme geldi İzmir'de de.

Son olarak da şunu sormak istiyorum: İzmir ili için 2003-2013 yılları arasında Bakanlığınızca ne tür restorasyon çalışmaları yapılmıştır? Söz konusu çalışmalara ayrılan kaynak miktarı ne kadardır?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

Sayın Seçer, buyurun.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 18.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 107

VAHAP SEÇER (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, Mersin'in bir arkeoloji müzesi yok ama bir çalışma olduğunu biliyorum, hangi aşamadır onu öğrenmek istiyorum.

Bir de sanat tarihçilerinin kadroları ne durumda, bu arkadaşlarımızın beklentileri var, şu anda Bakanlıkta hâlâ sözleşmeli çalışıyorlar.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Demiröz, buyurun.

VEDAT DEMİRÖZ (Bitlis) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Değerli Bakanım, sizi öncelikle Bitlis Ahlat'a davet ediyoruz. Bitlis Ahlat Selçuklu Mezarlığı Müze ve Karşılama Merkezimiz devam ediyor. Ancak geçen yılki ödeneklerle 1071'de başlayan bu yolculuk 2071'e kadar yetişir mi bilemiyorum? Biliyorsunuz, UNESCO Dünya Mirası yedek listesinde.

Takdirlerinize arz ediyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Sarı, buyurun.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ben, konuşmamın içinde de söylemişim ama bir kez daha altını vurgulamak isterim, gerçekten merak ettiğim için Sayın Bakan. Bu bilgi doğru mudur, yani Türkiye'de sanat kurumlarına ait herhangi bir salon ya da sahne bulunmamakta, Bakanlık hizmet binaları dâhil bunların hepsinin tahsisli olduğu bilgisi doğru mudur, onu merak ediyorum.

Sağ olun.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

Sayın Çam, buyurun.

MUSA ÇAM (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Van, Urfa, Hatay, Afyon, Antalya, Demre, Uşak, Çanakkale, Troya müzelerinin, 2013 yılında bitirilmesiyle ilgili bir çalışma yapıldığını biliyoruz, acaba hangi aşamadır bitme durumu?

İkincisi: Devlet Opera ve Senfonide ücretli çalışanlara kadro alınması, verilmesi söz konusu mu?

Bir de bu yaz özellikle gazetelerde çok okuduk, turistik bölgelerde, turistlerin çok fahiş fiyatlarla akşam yemekleri yedikleriyle ilgili müthiş bir şikâyetleri oluyordu. Bu konuyla ilgili bir denetim veya kontrol mekanizması var mıdır?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

Sayın Mustafa Şahin, buyurun.

MUSTAFA ŞAHİN (Malatya) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın Bakanım, özellikle bir davet de ben yapmak istiyorum, Malatya'mızda 5-10 Mayıs tarihleri arasında yapılan kitap fuarımızda sizi aramızda görmek istiyoruz.

Ayrıca, Malatya'mızda şu anda "Battal Gazi Surları" diye tabir edilen Romalılardan kalma surlarımızın bir kısmını belediye imkânlarıyla, yerel imkânlarıyla yaptık, geriye kalan kısmını da 2015 yatırım programına dâhil edilmesi konusunda desteklerinizi bekliyoruz.

Yine, orada, Şahabe-i Kübra ve Şahabe-i Şûra medreselerinin, Sadreddin Konevî ve Muhyiddin İbn Arabî'nin buna benzer birtakım bilim adamlarını, ilim adamlarının yapmış olduğu çalışmalarla bugüne kadar hâlâ izleri sürülen buraların ayağa kaldırılması noktasında desteklerinizi bekliyoruz.

Bir de özellikle Malatya ile Adıyaman arasında sık sık polemik konusu yapılan ama dünya insanlığının bir mirası olan, kültürel mirası olan Nemrut'a Malatya'dan da gidişin sağlanması için desteklerinizi bekliyoruz.

Bir de ayrıca bir sorum var: Özellikle milletlerin kültürlerini, geçmişle bağlarını tahrip eden, koparan, yok sayan, asimile eden zihni işgaller midir, yoksa fiili işgaller mi daha etkili olmuştur, o konuda görüşünüzü öğrenmek istiyorum.

Sağ olun.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

Evet, Sayın Yavilioğlu, buyurun lütfen.

CENGİZ YAVİLİOĞLU (Erzurum) – Teşekkür ederim Başkanım.

Sayın Bakanım, bütçeniz hayırlı, uğurlu olsun.

Ben, kültürle alakalı Bakanlığınızın... Ya, kültür, burada tartışılırken biraz dar anlamda tartışıldı, sanata ve edebiyata indirildi. Hâlbuki kültür, eşyaya bakış, insanın insana bakışı, toplumsal hayatın ritüellerini, vesaire bir çok şeyi içeren, hafta bir yönüyle bir çalışmada da 164 tane de ayrı tanımı olan bir kavram. Yani, bu kadar çok yönlü bir kavramın sizinle ilintili, ilişkili yönleri hiç şüphesiz çok fazla.

Şöyle bir şey aklıma geldi: Ben, kültürün ekonomik boyutunu çalıştım doktora tezi olarak. Sizin, mesela bir kültürle... Bizim önemli problemimizden birisi olan, mesela farklılıkları dillendirme adına... Mesela, bizim kendi coğrafyamızda çok kültürlülüğe bizim kültürümüz nasıl bakıyor? Mesela, Kürt meselesi içerisinde kurumsal olarak Kültür Bakanlığının olmasını nasıl karşılırsınız? Veya Alevilik meselesi tartışılırken, bu çok kültürlülük esaslı, farklılık esaslı Anadolu kültürünün Alevi, Sünni meselesini yani bir zemin oluşturma adına, kurumsal olarak -bireysel olarak katıldığınızı biliyorum, bu tartışmalar içerisinde olduğunuzu biliyorum- Bakanlık olarak böyle bir zeminde sizin de olmanız çok uygun bir şey gibi geliyor bana, siz ne düşünürsünüz bu konuda?

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Yavilioğlu.

Sayın Türmen, buyurun.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 18.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 108

RIZA TÜRMEEN (İzmir) – Sayın Bakan, sunuşunuzda kültürel varlıkların korunmasından söz ettiniz. Alliano Antik Kenti'nin baraj suları altında kalması, Hasankeyf'in yakında baraj suları altında kalacak olması, Marmaray projesi kapsamında yapılan kazılarda çıkan arkeolojik eserlerle, tarihi eserlerle ilgili olarak o zaman ki Sayın Başbakanın sürekli "Yok arkeolojik şey, yok çanak çömlek çıktı, yok şu çıktı, yok bu çıktı." şeklinde ifadeler kullanması, üçüncü köprü güzergâhında önemli arkeolojik buluntulara rastlanmış olmasını ve ÇED raporunun bulunmamasını bu kültürel varlıkların korunması ifadenizle nasıl bağdaştırıyorsunuz acaba?

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

Değerli arkadaşlar, Sayın Bakanım, hem yaklaşık beş saattir arkadaşlarının değerlendirmeleri oldu hem de sorular oldu.

Şimdi, yarım saat size bir süre verelim, bir kısmını da yetişmediği takdirde yazılı olarak da daha sonra -teknik sorular özellikle- verebilirsiniz.

Buyurun Sayın Bakanım.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANİ ÖMER ÇELİK (Adana) – Sayın Başkanım, saygıdeğer milletvekili arkadaşlarım teşekkür ederim.

Sayın Başkanım, malumlarınız bunun yarım saatte yetişmesi mümkün değil.

Şimdi iki arkadaşımız çok haklı olarak sorularına zamanında karşılık alamadıklarını söylediler. Bizim tabii ki Meclisin denetim görevine en yüksek düzeyde saygı göstermemiz ve bunlara cevap vermemiz gerekiyor, vereceğiz de. Fakat öyle sorular geliyor ki, mesela örnek vereyim size: Özel kaleme niye iPad aldınız, dolma kalem niye aldınız, şunu bunu niye aldınız, şunu bunu niye aldınız?

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Onlara vermeyin de bizimkilere verin.

BAŞKAN – Onları eleyin diyor.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANİ ÖMER ÇELİK (Adana) – Dolayısıyla, sayın milletvekillerine yani bu denetim müessesesinin maalesef büyük çoğunluğu istismar ediliyor. Ama her hâlükârda cevap vermediğimiz hiçbir soru aralık ayı sonuna kadar kalmayın, hepsine cevap vermiş olalım, öncelikle bu Komisyondaki arkadaşlarımızınkine verelim. Zaten buradakiler hazır, sadece benim imzamı bekliyordu.

Şimdi burada tabii iki arkadaşımızın söylediklerine tepki gösterdim çünkü soru değildi, haksız iddiydi. Onun dışında hakikaten benim son zamanlarda katıldığım en verimli toplantılardan bir tanesi oldu, çok verimli bir tartışma oldu. İçeride de Sayın Başkana söyledim, biz Meclisin ilk yıllarında, 2002'den sonra, ilk beş yılı çok verimli tartışmalarla geçirmiştik, ondan sonra sayısı azaldı. Ama buradaki yaklaşım, seviye benim kişisel hatıramda istisnai bir yer edinecek. Keşke başka zeminler de olsa da burada açılan konuları hep beraber bundan sonrasında da tartışabilsek.

Eleştiriler var, destekler var ama hepsinin ortak bir noktası var. Türkiye'nin kültürel standartlarının daha çok yükselmesi, Türkiye'nin her alanda kültürel hayatla daha çok ilişki kurması. Benim de yaklaşımım böyle. Ben, doğrusunu söylemek gerekirse Kültür ve Turizm Bakanlığının en çoğulcu ve sivil bakanlık olması gerektiğini düşünüyorum. Mümkün olduğu kadar toplumun her kesimini yatay kesen bir Bakanlık olması gerekir. Tabii, bu, kültür meselesini nasıl anladığımızla ilgili olarak başlayan bir mesele. Bir Alman filozof "Kültür bir milletin sorun çözme kapasitesinin toplamıdır." der. Yani kültürü konuşurken bazen sadece festivallerden, müzelerden, bilinen sanat alanlarından konuşuyoruz ama aslında kültür dediğimiz şey bir milletin hayatında ne varsa, krizleri hangi yöntemlerle aşıyorsa, geleceğe hangi tasavvurla bakıyorsa odur. Mesela, benim geçenlerde bir toplantıda kültüre verdiğim örnek şudur: Sayın Cumhurbaşkanımızın Başbakanlığı döneminde yıllar evvel Afganistan'a gitmiştik, orada NATO karargâhını ziyaret ettiğimizde NATO komutanları dediler ki: "Afganistan sokaklarında kendi üniformasıyla gezebilen tek asker Türk askeridir." Tabii, diğerlerin de, diğer bazı birliklerin de orada devriye gezerken Türk üniforması giydiğini söylediler. Sonra ben bunu oradaki komutanla, korgeneralle yaptığımız bir sohbet sırasında çok net bir biçimde sebebini anladım. Dedi ki: "Benim buraya gelir gelmez askere verdiğim ilk emir şuydu: Sokaktaki insanlarla konuşurken güneş gözlüğü takmayacaksınız." Güneş gözlüğünü takarak bir insanla konuşmanın, hele de elinizde silah varsa, karşıdakine karşı kibir, tahakküm anlamına geleceğini bir tek bizim kültürümüzden gelen bir insan bilir. Tabii, kadınlara davranış meselesi o kültür içerisinde ayrı bir meseledir. Yani şudur: Aynı zamanda gündelik hayatın nasıl örgütlendiğiyle ilgili bir meseledir. Bununla ilgili mesela Hegel geldi, "devlet" dedi, Marx geldi, "sivil toplum ve ekonomi" dedi, daha sonrasında Gramsci geldiğinde çok net bir şey söyledi "Gündelik hayatın örgütlenmesi nasıl olacak?" dedi. Gündelik hayatın örgütlenmesinden bahsederken de iktidarı önceleyen bir şeyden bahsetti "Eğer, herhangi bir şekilde siyasal iktidara gelmek istiyorsanız toplumda bir kültürel hegemonya kurmanız gerekir." Burada hegemonya kavramını tahakküm olarak anlamayınız, Gramsci'de özel bir şeyi vardır yani bir "Kabul oluşturmanız gerekir." Daha sonra da eğer iktidara geldiğinizde de kalmak istiyorsanız bu kabulü yaygınlaştırmanız gerekir." dedi. Dolayısıyla, kültür dediğimiz şey bizim birbirimize davranış biçimimizdir, iki küsü barıştırmamızdır, bir ibadethaneye girerken davranış şeklimizdir, anne-babamızla olan ilişkimizdir, hayatın her alanını kapsayan bir şeydir.

Şimdi, ideoloji daha çok siyasetle ve felsefeyle ilgili bir alan ama ben kültürün ideolojiyi de kuşatan bir alan olduğunu düşünüyorum. Orada da şöyle bir kavramsallaştırmam var: Eğer ideoloji dünya görüşüyse, kültür âlem görüşüdür. Yani, bütün bir alemle bütün bir varlık silsilesiyle nasıl ilişki kurduğunuzla ilgili bir meseledir. Bunun da esası şudur: Nihayetinde hayat size siyasal sorular sorar, siyasal cevaplar ararsınız, felsefi sorular sorar, cevap ararsınız ve bir dünya görüşüne, bir ideolojiye kavuşursunuz. Ama bütün bir varoluşlar olarak kurduğunuz ilişki sizi bir âlem görüşüne götürür ki bunun kodlanmış hâli, bunun bir yol haritası olarak önünüze çıkmış, tanımlanmış hâli bence kültürdür.

Şimdi, saygıdeğer milletvekilimiz önemli bir şey sordu "Bizim kültürümüzde çoğulculuk, çok kültürlülük nasıldır?" diye. Bugünlerde biliyorsunuz Kudüs'te Mescid-i Aksa'ya saldırı var. Bugün maalesef -onu da kınıyoruz- bir sinagoga saldırı oldu, 4 kişi hayatını kaybetti. Bununla ilgili en iyi örneklerden bir tanesi Yafa Kapısı'nda Osmanlıların

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 18.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 109

astığı tabeladır. Yafa Kapısı'nı yaparken Osmanlılar buraya Kelime-i Tevhit'i yazdılar önce "La ilahe illallah" diye sonra "Muhammeden Resûlullah" yazmak istediler fakat bunu bizzat Osmanlı uleması engelledi. Dediler ki: "Buraya biz eğer 'Muhammeden Resûlullah' yazarsak bu sadece Müslümanları ilgilendirir. Hâlbuki burada Yahudiler var, Hristiyanlar var, onları dışlamamalıyız." Onun üzerine Yafa Kapısı'na Kelime-i Tevhit'ten sonra "İbrahim Halilullah" yazıldı yani "Muhammeden Resûlullah" yazılmadı yani hepsini kuşatan bir şey yazıldı. Biz bunu çeşitli yerlerde de görürüz. Örneğin bir kilise ile caminin yan yana olması, yanında havra olması. Örneğin, gidiniz siz, çoğulculuğun en çok konuşulduğu entelektüel düzeydeki Batı şehirlerinde böyle bir çoğulculuk yoktur, siz cami ile kilisenin, havranın yüzyıllar öncesine varan birlikteliğini göremezsiniz. Fakat, tarih boyunca İstanbul, Diyarbakır, Hatay, Anadolu'nun büyük şehirleri, diğer yerler de sayılabilir, Kudüs, yakın coğrafyamızda, Bağdat, Kahire bunlar her zaman çok kültürlü ve çok dinli merkezler oldular. Dolayısıyla, biz çoğulculuğun asli köklerine sahibiz ama bugün utanç verici olan şudur: Avrupa'nın Orta Çağ'da yaşadığı birbirini kimliği, mezhebi ve etnik grubu yüzünden öldürme en çok bizim coğrafyamızda meydana geliyor. Buradaki çelişki bizim siyasetçiler olarak da, bu bölgede yaşayan insanlar olarak da önümüzdeki en büyük çelişki olarak duruyor.

Şimdi, tabii, iktidarın tanımı şu, en basit lise düzeyindeki siyaset bilimi kitabını açtığınızda: "İktidar, iradesine karşı konulması hâlinde bile hükmünü yürüten güce iktidar denir." Bu, tabii demokratik iktidar olduğu zaman başka başka mekanizmalarla denetlenen bir iktidara dönüşür ve denetleme mekanizmaları üzerinden varlığını demokrasi tanımlar. Ama, iktidarın ne pahasına olursa olsun korunması gerektiğine dair Machiavelli'nin teorisinden iktidarın ne pahasına olursa olsun yıkılması gerektiğine dair anarşizmin babası Bakunin'in söylediklerine kadar geniş bir yelpaze vardır. Bunu da şunun için anlatıyorum: Kuşkusuz bu kadar geniş bir yelpaze içerisinde her iktidar biçiminin kültür ve sanatla kurduğu ilişki de farklılaşıyor kendi içerisinde ve bir geleneğe dönüşüyor. Fakat, biz kendi inancımız açısından en azından en basit argüman olarak şunu biliriz: Kuşkusuz, Allah isteseydi insanları tek bir ümmet yapardı, tek tip bir insanoğlu yaratırdı. Allah insanları tek tip yaratmamıştır ve insanlara kendisini inkâr etme özgürlüğü de vermiştir. Dolayısıyla, var oluşun esasında, ontolojinin esasında özgürlük vardır. İnsan üzerinde mutlak tasarrufu olan Allah kendisini inkâr etme özgürlüğünü yani o cüzi iradeyi insana verdiği göre, hiçbir kimsenin elindeki yetkiyle insanlara tek tip, çoğulculuk karşıtı, çok dinlilik ve çok kültürlülük karşıtı bir hayata mahkûm etme hakkı bana göre olmaması gerekir.

Şimdi, arkadaşlarımız güzel şeyler söylediler, evet "Sanatçı ideolojiyi yansıtır, onun bir dünya görüşü vardır, bir felsefesi vardır." Tartıştığımız konu bu değil, tartıştığımız konu şu: Sanatçıların tek tek nasıl düşünmesi gerektiğine karar verecek olan biz değiliz, siyaset adamları değildir. Zaten dışarıdan bir karar mekanizması söz konusu olduğunda orada sanatçı olmaz, kültür adamı olmaz, entelektüel olmaz. Burada bahsettiğimiz şey devlet-sanat ilişkisinin temelini teşkil eden kurumların nasıl yönetileceğine, nasıl yapılandırılacağına dair bir meseledir. Yani, bir sanatçı sizin dediğiniz çerçevede yaratıcı bir yıkım peşinde de koşabilir, yaratıcı olmayan yıkım da üretebilir. Bunu yapanlar da var ama netice itibarıyla "Bu, kendisinin özgürlük alanıdır." diyebiliriz. Tabii, burada büyük sorular var, benim önüme zaman zaman zaman gelir ve benim burada kafam çok nettir; o da şudur: Bana bir özel tiyatro gelir, onun getirdiği oyunda bir nefret suçu varsa, cinsel şiddet içeren bir sahne varsa, Türkleri soykırımcı olarak gösteren, Kürtleri aşağılayan, Alevileri ötekileştiren ya da Ermenilerle ilgili hiçbir şekilde kabul etmeyeceğim bir ifade kullanılmışsa arkadaşlar, benim tavrım net, ben siyaset adamıyım, ben bu ülkenin vatandaşlarının vergisiyle oluşmuş kaynakları buraya harcamam. Dünyada hiçbir kültür bakanı da harcamaz, sizin içinizde bir kültür bakanı olsa tek tek, siz de bu yetkiyi kullanamazsınız. Çünkü, bu sansürse o zaman sansür kavramını taa baştan gözden geçirmemiz gerekir. Ben bunlarla karşılaşım ve karşılaşıyorum. Önüme nefret suçu geliyor, cinsel şiddet geliyor. Soruyorum bu kişiye "Bu sahneyle ilgili senin kişisel görüşün nedir?" "Ben tasvip etmiyorum efendim ama mahalle baskısı var." Ermenilerle ilgili olumsuzlayıcı ifade geliyor, Kürtleri aşağılayan ifade geliyor, Türkleri soykırımcı olarak gösteren ifade geliyor. Dolayısıyla, bu şöyle bir karardır: Mesela, İngiltere kültür bakanlığı ya da başka ülkelerdeki kültür bakanlıklarının açıkça yazar kanununda "Aile kavramına karşıt bir politikaya destek veremez." diye, yazar. Şimdi, mesela, örnek, bizim Devlet Tiyatrolarının amaçları arasında şöyle bir şey var, diyor ki: "Temel değer yargılarının doğru anlaşılmasını sağlar." Şimdi, o zaman oturacağız "Temel değer yargıları nedir?" diye tartışacağız. Bence çok tartışmaya gerek yok. Toplumun genelinde kabul gören değer yargılarını, nihayetinde bu hizmet ona götürülmektedir, bizim sınırimiz budur. Şimdi, şöyle bir şey söyleniyor: Sanatçının ideoloji sahibi olması başka şeydir, kurumlar ideoloji sahibi olamaz, kurumlar herhangi bir ideolojik davranış içerisinde örgütlenemez ve yönetilemez; mesele budur. Biz oradaki sanatçının kişiliğini tartışmıyoruz ki bana ne. Shakespeare'i iyi oynayan kişi sağcıymış, solcuymuş, İslamcıymış, muhafazakâr olmuş beni ne ilgilendirir ama ona ödenek sağlayan kurum sağcı, solcu, İslamcı, muhafazakâr olamaz, o demokratik bir kurum olmak zorundadır. Bizim tartıştığımız şey şudur: Şunu kabul edelim, elimizdeki model eski bir modeldir. Bizim tartıştığımız şey bu kurumlarda, sanatçıların bu ükleye yaptığı katkılar değildir. Hepsini selamlıyoruz ve başımızın üstünde taşıyoruz, cumhuriyetin ilk yıllarından itibaren bu yapılmıştır ama bugün geldiğimiz dünya içerisinde 1995'te Sovyetler Birliği'nin bile terk ettiği sanatçı ile memuru, kişiliğinin yarı parçasını sanatçı, yarı parçasını memur hâline getiren sistemin verimliliğini ve gerçek bir yaratıcılık bakımından kalitesini özgür bir biçimde tartışmak durumundayız.

Arkadaşlar, bir şey söyleyeceğim, bunu hepinizin kültür sanat meselelerine hassasiyetinizin altını çizerek söylüyorum, özellikle Cumhuriyet Halk Partili arkadaşlarımdan bunu çok istirham ediyorum: Bakın, sürekli olarak Devlet Tiyatroları ve Operadan bahsediyor arkadaşlarımız. Ben isterim ki arkadaşlarımız sinemadan da bahsetsin, ben isterim ki arkadaşlarımız bu konuyu gündeme getirdiği kadar diğer kurumlardan da getirsin. Ben size bunu ispatlayabilirim. Bakın, burada iki arkadaşımızın sorduğu soru, Devlet Tiyatrolarından ya da Opera Baleden emekli olmuş insanların daha iki ay evvel yayınladığı bildirinin aynısı burada okundu. Şimdi, burada hakikaten bu TUSAK tasarısı okundu mu, okunup da mı bu sonuçlara varıldı; yoksa, bunu hiç okumadan, kapağını açmadan yorum üreten insanların yorumları mı burada tekrarlandı? Bu mesele üzerinde kafa yormak durumundayız. Nihayetinde bu kurumlar hepimizin kurumları, sadece

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 18.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 110

İktidar partisinin kurumları değil. Ama, birileri şöyle düşünmemeliler... AK PARTİ'nin olmadığı gibi yani CHP'nin de değildir Devlet Tiyatroları, Devlet Opera ve Balesi. Oradaki bazı insanlar, geçmişte buraya emek vermiş insanlar kendilerini belli bir ideolojik cephenin muhafızı olarak görebilirler. Bakın, biz ağır kimlik tartışmaları ve travmaları yaşayan bir ülkeyiz. Hep baskının devletten geldiği düşünülür. Arkadaşlar, devletten gelen bir baskı yok. Size şunu soruyorum: Diyelim ki devlet karışmadı geçtiğimiz yirmi yılda, hangi özgürlük anlayışı çerçevesinde devlet tiyatrolarında yirmi yıl boyunca bir tane Necip Fazıl oyunu oynanmamıştır? Peki, ben gelip de -tabii ki Nazım Hikmet oynanacak, tabii ki Shakespeare oynanacak, tabii ki Brecht oynanacak- göreve geldiğim gün "Niçin Necip Fazıl oynanmıyor? Nazım da oynansın Necip Fazıl da oynansın." dediğimde bu dengeyi sağladığımda, bu çoğulculuğu sağladığımda ben devlet tiyatrolarına baskı mı yapmış oluyorum arkadaşlar. Tam tersine, ben çoğulculuğu sağlamış oluyorum. Benim prensibim şu: Kültürel hayatın vazgeçemeyeceği iki alan vardır: Birisi çoğulculuk, diğeri sivilleşme.

Bakın, burada bir sürü şey söylediniz, dediniz ki: "Özel tiyatrolara Gezici olduğu için destek veriyorsunuz." Arkadaşlar, ben bilmem kim Gezici kim değil tiyatrolardan. Kastettiğiniz şey Geziyle ilgili oyun oynadığı mı, Gezi Parkı olaylarına destek verdiği mi, bu beni ilgilendiren bir mesele değil ama ben şundan yanayım... Bakın, biz niye bir tiyatroya destek veririz devlet olarak, şunun için veririz: Sahnesini oturtsun, ilk başta biz ona hayatını idame ettirecek bir kaynak yaratalım, bu kaynak çerçevesinde seyirciyle buluşmasını sağlayacak bir imkân verelim. Fakat, şunu sormak gerekir, burada sizin bana sormanız gereken soru tam tersi olmalıydı, oda şu: On yıldır aynı tiyatrolar destek alıyor. Peki, ben genç insanlara kaynak aktarmayacak mıyım? Ben on yıldır sahnesini oturtmamış birisine sırf ideolojik sebeplerle destek vermeye devam mı edeceğim? Niçin ona destek veriyorum da diğerine vermiyorum diye bir soru sorulduğunda bunun mantıklı izahı ne olacaktır? Bunun sebebi şudur arkadaşlar: Bir tiyatroya destek verirsiniz, benim yaklaşımım o, üç sene geçer, dört sene geçer, sahnesini oturtuyorsa oturtur, zaten işine bakar, oturtmıyorsa da biz arkadan gelen yeni insanlara bu kaynağı aktarmak zorundayız. Bu yapıldığı zaman "On yıldır destek alıyorum, on bir yıl daha alacağım, yirmi yıl da alacağım." olmaz. Ben İstanbul'daki gençlere de, yeni tiyatrolara da, Hakkâri'dekine de, Trabzon'dakine de destek vermek durumundayım. Yani, sadece belli kişinin elinde değildir devletin vereceği destekler. Bu destekler halkın vergileriyle oluşan desteklerdir. Dolayısıyla, halkın tamamını yansıtan en çoğulcu biçimde bunlar harcanmalıdır. Bu harcanmadığı takdirde... Hani çok özgürlükçüydü, nasıl bir özgürlük anlayışındır ki yirmi yıldır Necip Fazıl oynamıyor, nasıl bir özgürlük anlayışındır ki sürekli olarak kaynaklar aynı tiyatrolara harcanyor? Şunu koyalım önümüze net bir biçimde: Biz hep almışız, bu şey devletten geliyor demek için kolay taraftır. Ama, asıl, eline en ufak düzeyde mikro iktidarı geçiren, o mikro alanda öyle bir baskı sistemi kuruyor ki diğerlerinin nefes almasına hiçbir şekilde izin vermiyor. Tabii ki sanatçının ideolojisi olacak, beni ne ilgilendirir ideolojisi ama kurumların ideolojisi olmaz. Ben kurumları yönetiyorum. Ben kurumları yönetirken de çoğulcu ve sivil bir mantıkla yönetirim. Bu kurumlarda da tek tipçiliğe ya da ideolojik dayatmaya müsaade etmem.

Bakınız, diğer alanlarla ilgili, mesela, bu şeyden bahsediyorsunuz, Fazıl Say meselesinden. Bakın, size çok açık ve net bir şekilde söylüyorum: O sanatçı konuşana kadar ben onun kaç oyunu oynanmış, bizde oyunu oynanıyor mu oynanmıyor mu bunlarla ilgilenen birisi değilim ben. Bunlara kurullar karar verir, kendi aralarında oynarlar. Ama, size şunu soracağım: Benden önceki iki senede hiç oynanmadığı hâlde, benim ilk dönemimde 3 kere oynanmış, 3 kere icra edilmiş eseri, bu sene de 1 kere icra edilecek ama benden önceki iki senede hiçbir şekilde eseri icra edilmediği hâlde hiçbir şekilde "Sansür uygulanıyor." diye bir konu gündeme gelmemiş. Bugün konuşan arkadaşlarımızın hiçbirisi konuşmamış, üstelik o sanatçı da konuşmamış. Yani, eseri bizim kurumlarımızda iki sene üst üste hiç icra edilmemiş ama kimseden böyle bir ses çıkmamış. Bu sene de açıklama yapıyoruz, tarih veriyoruz, yer veriyoruz, tekzip yayınlıyoruz şurada oynanacak diye. E, buna rağmen "Yok, oynanmıyor." diye hâlâ iddia ediliyorsa, vallahi, kusura bakmayın, bu bir reklam kampanyasıdır, hiç kimse de reklam kampanyasına alet olmasın. Sayın Müsteşarımız açıkladı, mayısta şu sahnede, şu saatte oynanacak diye. Ama, bunu hem sanatçı iddia ederse, sanatçının arkasından siyasi arkadaşlarımız iddia ederse biz buna şaşırırız ve üzülürüz.

Şunu da kamuoyunun takdirine sunuyorum: Benden önceki senelerde iki sene üst üste hiç oynanmadığı hâlde bununla ilgili ne kendisi ne siyasiler ne de o sanatçı hiçbir şey gündeme getirmemiş. Şimdi oynadığı hâlde sansürden bahsediliyor. Buradaki manipülasyonu herkesin takdirine sunuyorum.

Şimdi, tabii ki kültür ile siyaseti ayırtamazsınız, kültür büyük siyasettir, kültür derin siyasettir. Biz bunu nasıl konumlandıracağız, bununla ilgili politikamız nedir? Yani, benim -sevgili arkadaşımız söyledi- devlet kültür hayatı ilişkisinde söylediğim sözlerde orada şöyle bir eksiklik var: Benim kastettiğim, sanatçının protest olmasına veyahut da anarşist olmasına karar verecek olan ben değilim, herkes kimliğine kendisi karar verir. Ama, mesele şudur: Eğer, siz devlet içerisinde devletin doğrudan sanat yaptığı bir politikayı savunursanız işte o Stalinist sanat olur. Devletin yapması gereken, bu devletçilikten de uzak durmaktır, tamamen destekten çekilip meseleyi piyasa koşullarına terk etmek gibi bir durumdan da uzak durmaktır. Yani, mesele devletçilik olmadığı gibi, mesele piyasacılık da değildir. Devlet burada daha kamucu bir yerde duracak. Kamucu bir yerde de durduğu zaman da şöyle yapacak: Devlet doğrudan sanat icra etmeyecek, devlet icra edilen toplumdaki o çoğulcu alana destek verecek. Aksi taktirde...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Geçen yılki konuşmanız biraz farklı olmuştu, bu sefer düzelttiniz.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI ÖMER ÇELİK (Adana) – Geçen seferkinin de tutanaklarını getirttim, ayrıca da konuşuruz yani yanlış varsa da düzeltirim ama benim genel yaklaşımım, bakış açım budur. Bunu da her zeminde söylüyorum, başka yerlerde de bunu ben ifade ediyorum.

Şimdi, burada biz nasıl bir politika üreteceğiz? Politikanın bir tanesi şu: Bazı ülkeler var, hiç karışmıyor. Bırakıyor, sivil toplum alanı ne yaparsa yapsın. Bazıları da işte Hitler'in meşhur propaganda subayı Goebbels'in dediği gibi "Kültür deyince elim silahıma gidiyor." diyor, her şeyine karışıyor.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 18.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 111

Şimdi, benim buradaki şeyim şu: Biz, maalesef, kimlikleri yasaklamış bir ülkeyiz, kendi vatandaşımıza geçmişte zulmetmiş bir ülkeyiz. İnsanların dillerini yasaklamışız, kilisesini yasaklamışız; işte, etnik eğilimlerini, mezhep eğilimlerini yasaklamışız. Şimdi bütün bunlar özgür bırakılıyor. Ben bütün bu kimliklerin hem korunması gerektiğini hem desteklenmesi gerektiğini ve Kültür Bakanlığının birinci vazifesinin de bu olduğunu düşünüyorum. Ama, bu sadece bu kimliklerin birer dukalık gibi birbirinden bağımsız olarak var olduğu bir toplum yapısı değil yani postmodern mikro kimlik milliyetçiliklerinin yan yana olduğu bir sistemden bahsetmiyoruz; tam tersine, bunun tam tepesinde büyük Türkiye çatısı altında Türkiye'nin demokratikleşmesine uygun bir kimlik politikası, bir kültür politikası...

Burada da yapmaya çalıştığımız şudur: Yani, arkadaşlarımız mezhep milliyetçiliği, asabiyesi kavramıyla şey yaptı, öyle bir şey yok. Türkçe eserlere de destek veriyoruz, Kürtçe eserlere de destek veriyoruz, Ermenice eserlere de destek veriyoruz. Problem burada şudur: Anadolu coğrafyasında var olan bütün eserlere destek vermek. Buradaki, hatta etrafımızdaki Mezopotamya şeyine kadar. Onu da şeye bağlayayım, bu etnik harita meselesi...

Arkadaşlar, bana rektörler geldiği zaman, ben rektörlere üniversitelerinin yaptığı çalışmalarla ilgili çok ayrıntılı soru sorarım. Hangi çalışmaları yürütüyorsunuz, neler yapıyorsunuz, elinizde ne var diye. Bana bir rektörümüz geldiği zaman bana "Biz bu etnik kimliklerin haritasının çıkartılmasıyla ilgili geniş bir çalışma yapıyoruz." dediğinde ben de kendisine şöyle söyledim: O çalışmayı tamamlarsanız lütfen bana sunum yapın, ben o sunumu görmek istiyorum çünkü bu -bir sürü müzik haritasından, başka şeyden bahsediliyor- Türkiye'nin kültürel kimlikler haritasını görmek istiyorum ben. Yani Türkiye'de kaç tane kimlik var? Mesela, bu son, IŞİD denen terör örgütünün Şengal'de yaptığı katliam olmasa Ezidilik kimliği bu kadar merkeze gelmeyecekti, çok az kimse bilecekti bunu ve Türkiye'de bu kadar haksızlığa uğramış çok az kesim bulunur, bu insanlar inançlarının tam tersi şeylerle niteleniyorlar, haklarında da çıkmış bir tane kitap var.

Şimdi, ben Kültür Bakanım, ne yaparım ben? Eğer o kitap da basılmamış olsaydı, o kitabı ben basardım. Yani, en azından bir tane kitap bu insanların doğru anlaşılması için olsun diye. Dolayısıyla, beni zaten herkes bilir, bunu defalarca ifade ettim, ben kimlik siyasetini sevmem, kimlik siyasetinin demokrasiyle de çok bağdaştığını düşünmem. Hele de etnik ve mezhep temelli kimlik siyasetinin demokratik kültür, ortak demokratik kamusal alan yaratma konusunda çok ciddi arızalar çıkaracağını düşünürüm. Öyle bir etnik merakım da yok fakat üniversiteler bunu yaptığı zaman üniversitelerden ben bunu kendi Bakanlığımın ilgi alanı içerisinde bir kimlik haritası çıkarmak için faydalanmak üzere kendilerine bana bir sunum yapmalarını söyledim.

Şimdi, bu TÜSAK meselesinde maalesef, bu şey açık Internet'e, isteyen alıp okuyabilir, değerlendirebilir ama burada TÜSAK bağlamında ifade edilen değerlendirmelerin çoğunun o yasa metniyle ilgisi olmadığını söyleyebilirim. Tabii ki kültür sadece kâr zarar meselesi değil ama bugün dünyada "kültür ekonomisi" diye bir kavram var, "kültür diplomasisi" diye bir kavram var ve "kültür endüstrisi" diye bir kavram var. Özellikle sinema bu kültür endüstrisinin merkezinde yer alıyor dolayısıyla kültür endüstrisi meselesi bir ülkenin kültürel varlığını, o ülkenin yaşayan insanların refahına dönüştürmek bakımından önemli.

Kültür ve turizm meselesiyle ilgili arkadaşlarımız bahsettiler, dünyada 26 ülkede kültür ve turizm aynı bakanlık bünyesinde. Bu, meseleye nasıl yaklaştığınızla ilgili bir şeydir. Bizim kültürel varlığımızın arkadaşlarımızın çoğunun da bahsettiği şekilde korunabilmesi, daha iyi değerlendirilmesi için kuşkusuz maddi kaynağa ihtiyacımız var. Bir de dünyada kültür turizmi denilen bir şey var. Siz buna iki ayrı şeyi, kültürü turizmde eritmek ya da turizmi kültüre eritmek şeklinde yaklaşırsanız yanlış yaparsınız ama şöyle bir şey yapabilirsiniz: Kültürü müstakil olarak kendi dinamikleri içinde korumak, turizmi kendi dinamikleri içerisinde geliştirmek ama bu ikisinin birbirine ilişkilendiği yerde yani kültür turizmi alanıyla turizmin kültürel hayat için bir destek olarak kullanılması manasında entegre bir strateji üretebilirsiniz. Bu bakımdan ben Bakanlığımın bu meseleye yaklaşımıyla ilgili stratejisinin son derece entegre ve organik bir strateji olduğunu düşünüyorum. Yani kültürün turizme yedirilmesi ya da turizmin kültür içerisinde ezilmesi gibi bir şey söz konusu değil.

Şimdi, bu sansürle ilgili, Macbeth oyununun sansürlendiği vesaireyle ilgili arkadaşlarımız şeyler söylediler. Yani burada ayrıntılı söyleyebilirim size. Shakespeare'in oynanmadığı bir ülke... Yani Nietzsche der ki: "Bir ülkede kültür sanattan çok politika konuşuluyorsa o ülke üçüncü sınıf bir ülkedir." Shakespeare'in oynanmadığı bir ülke yok ülkedir arkadaşlar, öyle bir ülkenin ne varlığından bahsedilir, ne isminden bahsedilir. Bu açık bir meseledir. Bu açık bir meseledir. Yani ben kişisel olarak da Shakespeare'i çok severim, bu Bakanlığın perspektifi içerisinde de çok merkezî rol alır Shakespeare. Şimdi, Macbeth isimli oyununun kaldırılması diye bir şey söz konusu değil. Kasım ayı taslak planında olan oyunun dekoru aynı sahnede Türkiye premieri yapacak bir başka Shakespeare oyununun genel provalarına teknik engel oluşturduğu için Macbeth adlı oyun olası seyirci mağduriyeti de öngörülmek suretiyle aralık ayı programında ek iki hafta olarak planlanmıştır. Nitekim, daha önce de bir başka oyun, oyuncu rahatsızlığı nedeniyle programdan çıkarılmak zorunda kalınan "Shakespeare Zorda" isimli oyunun yerine 11-15 Kasım tarihleri arasında da Macbeth isimli oyun sergilenmiştir. Yani maddi bilgi meselesi çok önemlidir. Kim demiş sahneden kaldırıldı, kim demiş oynanmıyor diye?

Şimdi, bu bilgiler, onu da açık söyleyeyim, bazen görüyorum ki Bakanlık içerisinde bazıları âdeta Bakanlığın zor duruma düşürmek için bazı arkadaşlarımıza servis yapıyorlar. Yani bunlar biraz burada da açık bir şekilde formüle edildiği gibi kültür sanat birikimiyle öne çıkmak yerine ideolojik birikimiyle öne çıkmak isteyen bazı kişiler olabiliyor ya da dışarıdan bazı kişiler olabiliyor. En ufak bir teknik düzenlemeyi hemen bir ideolojik düzenleme hâlinde sunmaya çalışıyorlar. Benim sizden istirhamım şudur: Yani hakikaten bunu bir test edin, hakikaten böyle midir? Bu oyunun çıkarılması diye bir şey söz konusu değilken bu kadar çok, bununla ilgili soru sorulması doğrusu beni çok şaşırtıyor. Nihayetinde de göreceğiz. Yani burada arkadaşlarımız tarihlerini de verirler, ne zaman oynanacağını da söylüyorlar zaten, hep beraber göreceğiz ve bu oyun oynanacak ki elimizde imkân olsa daha fazla oyun oynasak.

ÖNDER MATLI (Bursa) – Bilet gönderin Sayın Bakanım.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI ÖMER ÇELİK (Adana) – Tamam gönderelim; arkadaşlarımız not alıyor, bu Komisyona Shakespeare oyunu için, Macbeth için özellikle, bilet göndereceğiz.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 18.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 112

Bakın, bunu daha önce de söyledim, Necip Fazıl'ın oyunu 1993-1994 sezonunda bir kere oynanmış, ondan sonra 2013-2014 tiyatro sezonuna kadar oynanmamış. Ben bunu çok yetkili birisine sordum, bunu niye yaptınız dedim. Yani bu kadar özgürlükten bahsediyorsunuz, bu kadar sanatsal yaratıcılığa dokunmamaktan bahsediyorsunuz, bu memlekette belli bir isim elde etmiş birisini niçin siz bu kadar sahnelerden uzak tuttunuz? Tam 20 ayrı cevap; birinde "Oyuncunun ayağı kırıldı." birinde "Yapmak istedim ama şu oldu." birinde bilmem ne falan. Arkadaşlar, bakın, bu, devletten kaynaklanmıyor, bu o kurumların içindeki yönetimlerin ideolojik taassubundan kaynaklanıyor. Bizim dengelememiz gereken şey de budur. Onun birkaç oyunu oynanmış ama aynı şey Tarık Buğra'nın başına gelmiş. Şimdi, ya, böyle bir şey olabilir mi? Şimdi bir şey gelse, nedir o? Bunu önümüze koyalım, birisi gelse, yirmi yıl boyunca bu ülkede Nazım Hikmet oynatmasa bin tane soru sorulur. Yirmi yıl boyunca Necip Fazıl oynanmıyor, hiç kimse demiyor ki: "Bu nasıl bir özgürlük anlayışıdır?" Hâlâ devlet sansürü yapmakla suçlanıyor. Nerede çoğulculuk, nerede sivillik? Ya bunun... Bu konuda biz hakikaten demokrat olmak zorundayız. Güzel bir şey vardı bir kitapta, "Güneş ışınları demokratlar." diyor, herkesin üstüne eşit düşerler. Demokrasi şudur: Sizin öncelikleriniz olabilir, önyargılarınız da olabilir ama demokrasi önyargıların rehabilitasyonu sürecidir. Bir yerde önyargımız varsa onu çoğulculukla dengeleyeceğiz. Burada gördüğümüz gibi bu şey... Yani kolaydır Bakana sansürcülük atfetmek, sonra kolaydır Bakanlığa sansürcülük atfetmek ama burada asimetrik yapının, asimetrik yapıların, asimetrik odaklaşmaların, oligarşik cemaatlerin, ideolojik grupların sansürü emin olun asıl başat rol oynamaktadır, asıl sıkıntımız onun giderilmesiyle ilgili bir sıkıntıdır.

Şimdi özel tiyatrolar konusunda, bakın arkadaşlar, on yıl boyunca destek verilmiş, on yıl boyunca bir diğerine destek verilmiş; birine 477 milyon, birine 537 milyon ama bakıyorum ben yıllar içerisinde hep aynı isimler. Peki başka insanların, genç insanların, yeni insanların bu kaynaklardan almaya hakkı yok mu? Bir de on yıldır sahnelerini oturtamamış birisine biz destek vermek zorunda mıyız arkadaşlar? Sadece bize ideolojik yakınlığı var diye bu desteği diğerlerinden alıp buraya aktarmak zorunda mıyız? Hayır, burada demokrat davranacağız. Ben arkadaşlara da söylüyorum, bakın, üç yıl destek verin, ayağa kalkabiliyorsa kalkar, kalkamıyorsa yeni gelen insanlara şey yapın. Çünkü biz arkadan gelenlerin...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Bakanım, süre tamamlandı ama...

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI ÖMER ÇELİK (Adana) – Başkanım, daha önsöze geldik.

BAŞKAN – Önsöz bu kadarsa sabah bizim bir başka şeyimiz...

On dakika içerisinde şey yapabilirseniz çok teşekkür edeceğiz.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI ÖMER ÇELİK (Adana) – Bakın, sanat kurumlarına dönük ilgisizliğimizden bahsediyorsunuz. Eğer niyetimiz kapatmak olsaydı veya bazı arkadaşların dediği gibi, piyasacı bir kâr-zarar ikileminde baksaydık biz buna on iki yılda 5,2 milyar lira bütçe ayırmazdık ve her sene radikal bir biçimde bütçe artmaktadı. Yeni sahnelerin üretilmesinden, yeni yerlerde tiyatro yapılmasına kadar bir sürü çaba içerisindeyiz. Şunu görelim: Yani, buradaki mesele, devletin sadece ekonomik kaynak aktarması değildir. Bizim kültür, sanat hayatımızın bu ülkenin ana rengini oluşturan etkinliklerin merkezi hâline gelmesidir. Bu da elimizdeki modellerle olmaz. Benim yaptığım bir şeydir, bir model tartışmasıdır. Siz bu model tartışmasını, bir rejim tartışmasına dönüştürüp de "Cumhuriyetin kazanımları yok ediliyor." dediğiniz de ben de şu soruyu sorarım: Özel tiyatrolar da cumhuriyetin kazanımlarıdır arkadaşlar. Devletten hiç destek almayan sanatçılar da cumhuriyetin kazanımlarıdır. Onlar da bu cumhuriyet sayesinde ortaya çıktı. Bir de sevgili arkadaşımız, kardeşimiz çok güzel bir sunum yaptı burada, hakikaten büyük bir çoğunluğuna da katılıyorum, çok da keyif aldım ama şu soruyu sorduğunuz zaman, Cumhuriyetin politikasına karşı İslami muhafazakâr sanat politikası oluşturmak mıdır? Arkadaşlar birisi bana anlatsın cumhuriyetin politikası çok mu özgürlükçüydü? Oturalım bir gün bunu tartışalım. Yani ben size şunu söyleyeyim: Bugün yaşadığımız, yani açın Şerif Mardin'in kitaplarını okuyun, merkez çevre çatışması niye çıkmıştır, Kürt sorunu niye çıkmıştır, dindarların, Alevilerin ötekileştirilmesi niye çıkmıştır? Bu politikalar çerçevesinde çıkmıştır. Ha, birisi sadece bu politikanın ayısını alır da sadece rengini değiştirirse yani İslamcı bir Kemalist bir politika üretirse, solcu bir Kemalist politika üretirse, yine tek tipçi politikalar üretirse o da yanlış yapar. Burada önemli olan çoğulculuktur. Cumhuriyet her devrimci devletin kuruluşunda olduğu gibi çoğulculuğu sağlamakta çok geçikti, çoğulculuk konusunda son derece yetersiz kaldı. Buna siz kendi bağlamı içerisinde buna mazeretler bulabilirsiniz ama biz 2014'de baktığımızda bu tek tipçiliği hiçbir şekilde kabul etmek durumunda değiliz.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Bugünden geriye bakılır mı Sayın Bakanım?

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI ÖMER ÇELİK (Adana) – Ama söylüyorum.

BAŞKAN – Bugün için diyor zaten, ben onu anlıyorum.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Şu anda anakronizm...

BAŞKAN – Bugün için diyor ama.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI ÖMER ÇELİK (Adana) – Ben de işte söylüyorum, diyorum ki: Siz bugün de aynı kalıbı alıp içine değişik bir ideoloji döktüğünüzde sadece birini götürüp diğerini getirmiş olursunuz ama yöntemi değiştirmesiniz siz. Şimdi burada sorulması gereken soru da şu...

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Kalıbı mı değiştirmesi lazım, yöntemi mi değiştirmesi lazım?

BAŞKAN – Kalıp, yöntem.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Bu konuları ne zaman konuşacağız Sayın Bakan? Konuşalım.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI ÖMER ÇELİK (Adana) – İşte çağıracağız. Vallahi konuyu siz açtınız.

BAŞKAN – Sayın Bakanım...

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI ÖMER ÇELİK (Adana) – Tabii ki bugünden geriye, bugünden bakıp da geriye yargılamayacağız ama ayağımızı ve ruhumuzu geriye kilitleyip de bugünü geriye uydurmaya da çalışmayacağız. Yani tersinden anakronizm de yapmayacağız.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 18.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 113

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Tartışalım kamuoyu önünde Sayın Başkan.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI ÖMER ÇELİK (Adana) – Şimdi, bakın arkadaşlar, arkadaşımız burada açıklama yaptı, çıktı, “tape” okudu, o “tape”de söylediklerimin sonuna kadar arkasındayım ve onun son iki paragrafı çıkmamış ama bu hâli de yeterlidir. Benim orada söylediğim şudur, insan önce ne okuduğuna bakacak:

1) Bahsedilen yerin benim Bakanlığımıyla ilgisi yok.

2) Bahsettiği yerde de açıkça şunu söylemişim: “Bu dediğiniz olmaz.” demişim. Olmaz dedikten sonra da benim dışarıdaki insanların bile, yani benim partime muhalif siyasetçilerin bile “Bakan Ömer Çelik doğru yaptı.” dediği “tape”yi bana burada sanki karşı delil gibi okuyorlar. Ben orada “Bu talep olmaz.” demişim ve olmamasının neticesinde de oradan o duvarlar kaldırılmamış ve o arsa şu anda benim Bakanlığımı devredilmiş. Mesele bu kadar açık. Dolayısıyla, bir iddiada bulunduğumuz zaman onun arkasını göreceğiz. Bakanlıkla ilgili olmayan... Yani Tabiat Varlıkları Kurulu bize bağlı değil. Bu, Çevre ve Şehircilik Bakanlığına bağlı. Onları ilgilendiren bir konu.

ALİ HAYDAR ÖNER (Isparta) – Kültür kurumu size bağlı Sayın Bakan, ikiye bölündü efendim.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI ÖMER ÇELİK (Adana) – Evet ama sizin söylediğiniz yerin benim dediğimle ilgisi yok.

ALİ HAYDAR ÖNER (Isparta) – 648 sayılı Kanun Hükmünde Kararname’yle bir bölümü size bağlı, bir bölümü size bağlı değil.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI ÖMER ÇELİK (Adana) – Şimdi, bakın, daha iyi anlayasınız diye soru sorayım. Bakın, soru başka şey, iddia başka şey. Şimdi size dense ki, “Şöyle bir şey yaptınız valiyken, bunu hangi korkunun karşılığında ya da hangi menfaatin karşılığında yaptınız?” diye sorulursa bu soru olmaz, iddia olur ve bu saygısızlık olur.

ALİ HAYDAR ÖNER (Isparta) – Açık cevap verin efendim.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI ÖMER ÇELİK (Adana) – Dolayısıyla, sorduğunuz bir soru söz konusu olduğunda ona cevap verilir ama iddiaysa aynı iddiayla siz de muhatap olursunuz.

ALİ HAYDAR ÖNER (Isparta) – Atatürk Orman Çiftliği kültürel peyzaj alanı olarak...

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI ÖMER ÇELİK (Adana) – Onların hepsiyle muhatap olursunuz.

Şimdi, bu atanamayan öğretmen, sanat tarihçisi vesaire. Yani şöyle bir şey var tabii: Ben kendi Bakanlığım açısından ihtiyaç duyduğum sanat tarihçisi ya da arkeolog şeyini talep ederim ama bununla ilgili kadro çıkarsa ben bu kadroyla ilgili değerlendiririm. Ama bütün bunlar, nihayetinde, devletin toplam bakış açısı içerisinde konumlandırılacak bir şey. Ama şunu da bilmemiz lazım: İster sistem tartışması yapalım, ister başka bir şey yapalım, “Her mezun olan mezun olduğu okulla ilgili devlette istihdam edilecek.” diye bir kural yok. Böyle bir şey mümkün de değil. Dünyanın hiçbir yerinde mümkün değil, burada da mümkün değil. Mesela yukarıdan aşağıya bakın...

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Eğitim planlama mı?

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI ÖMER ÇELİK (Adana) – Eğitimi planlasanız bile, dünyanın hiçbir yerinde “Bir okuldan mezun olan, mezun olduğu dal bakımından devletten otomatik olarak kadro alır.” diye bir şey yok, böyle bir şey söz konusu değil. Şimdi deniyor ki...

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – İhtiyacınız mı yok? Biz onu merak ediyoruz.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI ÖMER ÇELİK (Adana) – Hayır, ben ihtiyacım ile ilgili başvuruyorum, yani ihtiyacımın olduğu kısımlarda başvuruyorum ama iş şuna dönüyor: Sanki ben bütün bunlara kadro yaratmam gerekiyor ya da diğer bakanlıkların kadro yaratması gerekiyormuş gibi. Böyle bir şey değil. Zaten ihtiyaçla ilgili de şey var, yani notlarımın sonunda var, ne kadar başvurmuşum, ne kadar istemişim, ne kadarına tekrar başvuracağım, bunlar var.

Burada şeyler soruldu. Mesela KPSS. Biz, bununla ilgili, Devlet Personel Başkanlığı ve Maliye Bakanlığında KPSS puan sırasına göre, arkeolog, sanat tarihçisi ve Hititoloji unvanlarında personel alımına gidilmesi için istemişiz. Söz konusu talebimizin yıl içerisinde sonuçlanmaması hâlinde 2015 yılında da teklifimizi yenileyeceğiz. Yani bizim bunu sanki talep edebiliriz de etmiyoruz ya da alabiliriz de almıyoruz gibi bir şeye sokulması doğru bir şey değil nihayetinde. Ama dediğim gibi, bunun hepsinin, her bitirenin devlette istihdam edileceği gibi bir şey yok.

Şimdi Sayın Zozani’nin açtığı tartışma da aslında çok verimli bir tartışmaydı. Bu kitap üretimi ve kitap okuma meselesiyle ilgili bir şey. Dünyanın her yerinde böyledir. 2’nci Dünya Savaşı çıktığında İngiliz Kralı’nın verdiği ilk emir donanmaya değil, kara kuvvetlerine değil, ilk verdiği emir şudur: “Millî kütüphaneyi koruma altına alın.” Çünkü siz donanmada gemi kaybedersiniz yerine koyarsınız, asker kaybedersiniz koyarsınız ama millî kütüphaneyi kaybettiğiniz zaman yerine koyamazsınız. Devletin ve milletin sürekliliği oradadır. Bu kitap okuma meselesi. Giderek geriye gidiyoruz, Türkçe’yi kullanma açısından bir facia durumundayız, en temel şeylerde gramer hatası var ve bu kitap okuma meselesinde geriye gitmemizin sadece entelektüel bir gerilik olduğunu düşünmeyelim, hayatın bütün alanlarında bir idrak gerilemesine yol açar bu.

Şimdi sorular sordunuz, bunların vereceğim cevaplarını ama istatistik bunlar.

BAŞKAN – Daha sonra yazılı olarak verebilirsiniz.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI ÖMER ÇELİK (Adana) – Peki.

BAŞKAN – Yeri gelmişken, Türkçe’nin korunması konusunu...

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Binalar Sayın Bakanım, binalarla ilgili...

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI ÖMER ÇELİK (Adana) – Onunla ilgili şu var: Bizim zaten hiçbir tapulu binamız yok, yani bizim üstümüzde binamız yok, hepsi bize tahsisli.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Ama niye öyle?

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI ÖMER ÇELİK (Adana) – Çünkü hazineye aittir. Hiçbir bakanlık için söz konusu değil bu. Bütün bakanlıklar bir kanun gereği zaten hazine ya da maliyeden tahsisli olarak bunu kullanırlar. Hepsini öyledir.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 18.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 114

Sayın Maliye Bakanımız burada. Sümer Bey biliyorsunuz eski Maliye Bakanımızdır. Hepsini hazineden ve maliyeden tahsislidir, kendi mülkiyetimiz yoktur.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Kendi malları da olanlar vardır ama tahsis yöntemi vardır.

BAŞKAN – Yeri gelmişken o Türkçe...

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Komisyon Başkanı Türkçe kullanımıyla ilgili bir eleştiri yaptı ama sizin kitapçıkta da kültür reklâmlarınız İngilizce.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI ÖMER ÇELİK (Adana) – Şunun için: Biz yabancı turistlere reklâm yapıyoruz çünkü Adil Bey. Yabancı turist getirmek için mecburen İngilizce kullanıyoruz.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Türkçe'sini de okumak istiyorum.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, ben onu kastetmedim. Türkçe'nin içinde İngilizce... Başlamak yerine "start up", bilmem ne, filan, bunları kastettim ben. Yoksa İngilizce'yi İngilizce olarak kullanırsınız.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Bu söylediğiniz çok güzeldi, çok yerinde bir şeydi.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI ÖMER ÇELİK (Adana) – Yüzde 100 doğrudur.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Kitap basımı konusunda...

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI ÖMER ÇELİK (Adana) – Risale-i Nur konusunu söylüyorsunuz. Bakın, oradan bir örnek vereyim size. Bize bir başvuru geldi, başvuru şu, şikâyet: "Risale-i Nur basanların hiçbirinin basma yetkisi yoktur çünkü hiçbirisi yasal vâris değildir." diyor. Biz bir araştırdık ki hakikaten biz Bakanlık olarak bandrol vermekle suç işliyoruz çünkü müellifin ölümünden henüz yetmiş yıl geçmediği için müellifin vârislerinin hakkı var bu kitap üzerinde. Eğer yetmiş yıl geçseydi isteyen istediği gibi basabilirdi ama yetmiş yıl geçmediği için bizim bandrol verme hakkımız yok, yasal mirasçılardan vekâletname getirilmediği müddetçe.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Ama genel bir kanun çıkardınız siz.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI ÖMER ÇELİK (Adana) – Anlatacağım. Konuya özel kanun çıkmaz, kanun genel çıkar. Benzer bir durumda, mesela şöyle düşününüz...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Siz olayı genel yaptınız.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI ÖMER ÇELİK (Adana) – Anlatacağım, onu da anlatacağım, yasaklama mı yaptık, başka bir şey mi yaptık.

BAŞKAN – Devletleştirme.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI ÖMER ÇELİK (Adana) – Sonra şu: Bunu veremeyeceğimize göre, bu basılsın diye de toplumun önemli bir kesiminden önemli bir talep var. Bir de, tabii, müellif bütün hayatı boyunca her gördüğüne bu kitapların tahrif olmamasıyla ilgili vasiyette ve tembihte bulunmuş. Bir de bunu tahrif edenler var. Netice itibarıyla yapacağımız iki şey var: Bandrol vermeyeceğiz ve eserler basılmayacak. Gidecek yayınevleri yasal vârislerden vekâletname alacak. Yasal vârislerden bir tanesi, galiba kardeşinin kızı, Saadet Hanımefendi "Ben hiç kimseye vekâletname vermiyorum, kim ne yapıyorsa yapısın." demiş. Bu durumda bu yol da kapandığı için eserlerin basılabilmemesinin tek yolu, bunun devlet eliyle basılmasına imkân sağlamak. Aksi takdirde eser ebediyen basılamayacak. Tabii, böyle bir eser, toplumda önemli karşılığı olan, sivil toplum örgütleri, sivil yapılanmaların bu kadar önemseyeceği bir eserin basılmaması durumunda da bu ciddi bir travma çıkaracak. Peki, aldık, biz mi basacağız? Hayır, biz basmayacağız. Biz bunu Diyanet İşleri Başkanlığına devredeceğiz, o da sadece tahrifatla ilgili kısmını korumakla görevli bir vakfa ya da başka bir yere devredecek. Şimdi şöyle düşünelim, yasak mıdır: Bir eser var ortada, kültür açısından, bizim kültür tarihimiz ya da işte, siyaset tarihimiz açısından önemli ve müellif vefat etmiş ve ölümünün üzerinden yetmiş yıl geçmemiş. Mirasçıları bulunamıyor ya da var mirasçıları, mirasçılar vekâletname vermiyor. Bu eseri basmayacak mıyız? Biz bu tip eserlerin basılmasına yol açan bir yöntem geliştirdik. Ha, yasal varisler gelir de "Hayır, ben bundan normal telif hakkımı almak istiyorum." derse onu da kanuna dercettik. Makul bir şekilde o telifini alacak ya da hiçbir yasal vârisi olmayan bir kitabı biz tuttuk, bastık, üstünden yetmiş yıl geçmemiş ama, o yetmiş yıl içerisinde yasal vârisleri çıktı, geldi, dedi ki: "Benim kitap üzerinde hakkım var." Ona bu şey ödenecek. Ama önemli olan burada kitabın basılmasını sağlamak. Aksi takdirde kitap basılmıyor. Dolayısıyla biz devletleştirme ya da yasaklama değil, kitabın basılmasına yönelik o özgürlük kapısını açmış olduk. Yoksa kitap basılamayacak.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Yasaklama kapısını açmış oldunuz Sayın Bakan. Yani buradan hareket ederek çok kötü sonuçlara da ulaşılabilir.

BAŞKAN – Ama basılmasını temin etmek...

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI ÖMER ÇELİK (Adana) – Peki bir şey soracağım Sayın Milletvekili, mesela şöyle düşünün: Biz bu kanunu çıkarmasaydık bu eser ebediyen basılamayacaktı, böyle kalacaktı, biz bandrol veremeyecektik.

BAŞKAN – Kaçak basılacaktı.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sonuçta birkaç vârisin bu şeyi...

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI ÖMER ÇELİK (Adana) – İddia değil, kanun bu, kanun.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bunu Bakanlık temin edemez miydi?

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI ÖMER ÇELİK (Adana) – Neyi?

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sonuçta, o vârislerin haklarını da almalarıdır.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI ÖMER ÇELİK (Adana) – Hayır ama vekaletname vermiyor. Bu kanun olmasa vekaletname vermediği zaman kimse basamaz. Bakın Telif Kanunu açıktır. İsterseniz arkadaşlarımız size ayrıntılı bir rapor göndersinler.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Dünyada böyle bir uygulama yok ama Sayın Bakan. Rıza Bey burada, Anayasa'ya da, genel hak ve özgürlüklere de aykırı bir şekilde çıktı.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 18.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 115

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI ÖMER ÇELİK (Adana) – Hayır, şöyle bir şey söyleseniz doğru olur: Siz bir kanun çıkardınız ve şu eserlerin basılmasını yasakladınız. Tam tersine biz orada...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Yasaklayabilirsiniz.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI ÖMER ÇELİK (Adana) – ...hayır, yayın zorunluluğu getirmişiz. Kanunda var, diyor ki: Kimse basmazsa devlet basacak. Yani eserin hayatiyetini korumasıyla ilgili kanuna zorunluluk dercetmişiz biz. O eser eninde sonunda ya devredilerek basılacak, eğer kimse devralmıyorsa bunun üzerine bunu devlet basacak, burada bir yasaklama yok. Kanuna tam açıp baktığımızda böyle bir şey söz konusu değil. Aksi takdirde bandrol verilemiyor ve eser basılamayacaktı.

Bu tablolar meselesi... Şimdi, bu, 1993'ten itibaren neredeyse bilinen bir hikâyeymiş. Çeşitli sebeplerle de soruşturma açılmış. 302 tane eser, bunların 106'sı tablo, diğerleri heykel veya başka eserler. Fakat her nedense her seferinde soruşturma ilerletilememiş. Ben Bakanlık görevine geldiğimde arkadaşlarımız böyle bir dosyanın olduğunu bana söylediler. Dosyanın içeriğinde de şu var: Bazıları çalınmış, bazıları envantere olmadığı için izi bile kaybettirilmiş, bazılarının resimleri olmadığı için yok edilmiş, bazıları da dışarıdan örgütlü bir şekilde suç mekanizması tarafından ressam getirilerek sahteleri yapıp, çalınıp yerine sahteleri asılmış. Bu, yıllar içerisinde yapılmış. Tabii, değeri çok yüksek, 250 milyon dolardan bahsediliyor, bazılarını paha biçilemediğinden bahsediliyor. Şimdi, ben bunu biraz el altından yokladım veya bu iş niye şey olmuyor diye; bazıları, bu piyasayı bilen birileriyle oturup konuştuğumda da bu işin çok güçlü yerlere ulaşabileceğini, işte 90'lı yıllardan beri o sebeple, çok güçlü, kudretli yerlere ulaşacağı için bu soruşturmanın bir türlü ilerleyemediğini söyledi. Ben teftişteki arkadaşlarımı çağırdım, teftişteki arkadaşlarımı sizin huzurunuzda da kutluyorum. Onlara bunun bütün bir fotoğrafının benim önüme getirilmesini istedim. Onlar bir, bir buçuk yıl boyunca müzayedeleri gezdiler, uzmanlarla konuştular, katalogları incelediler ve sonuçta önümüze bir dosya getirdiler. Evet biz bir şekilde bu dosyayı adliyeye intikal ettirsek bu eserlere ulaşabileceğiz. Çünkü bir kısmı zaten piyasada birbirini biliyor. Bir kısmı on yıl içerisinde çok el değiştirmiş ama onlara kimlik üretilmiş ve netice itibarıyla dosya bana geldikten sonra ben derhâl bunun savcılığa sevk edilmesini istedim. Daha sonra konuyu bunun öncesinde Sayın Cumhurbaşkanımız Başbakanken kendisine arz ettim, o da bana "Sonuna kadar gidin bunun üstüne." dedi. Sonra içişleri bakanlarımız ve adalet bakanlarımız her dönemde destek oldular. Şu ana kadar 60 eseri bulduk. Tabii, burada bizim personelimizden tutuklananlar var, başka tutuklananlar var. Okuduğunuz gizli tanıklar sağ olsunlar çok büyük fayda sağladılar. Bir kısmı Türkiye'de önemli koleksiyonerlerin koleksiyonundan çıktı. Tabii, burada şunu ayırt etmek gerekir. Bunlar illa...

VAHAP SEÇER (Mersin) – Pardon, burada benim bir sorum vardı. Sizden önceki Sayın Bakan niye yönlendiriyor da kendisi müdahil olmuyor demiştiniz yani niçin yapıyor demiştiniz.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI ÖMER ÇELİK (Adana) – Onu bilemiyorum tabii de önce soruşturma açılmış, sonra değer tespiti için tekrar soruşturma durdurulmuş yani bütün tabloların değer tespiti gibi bir gerekçeyle.

Şimdi, burada ulaştığımız bazı önemli koleksiyonerlerin evinde de çıktı fakat onlar iyi niyetli alıcı olabilirler, onları baştan suçlamamak gerekir, isimleri de medyada çıkıyor. Çünkü bunların bir kısmı 10 tane el değiştirmiş, biri başka şekilde şey olmuş ve netice itibarıyla iyi niyetli alıcı olduğu zaman da onara teşekkür edeceğiz. Şimdi, 12 tane daha eserin hemen hemen ipucunu yakalamış durumdayız.

Diğer konu da, bir arkadaşımız sordu, "Peki diğerlerinden şüphelenmiyor musunuz?" dediler. Ben bu bakımdan envanterin tamamının çıkarılması, sizin de sorunuzun içeriğinde ve şüphelenilen eser varsa da bunların Atom Enerjisi Kurumuna gönderip orijinal olup olmadığının test edilmesi için de talimat verdim. Bundan sonra da şunu yapacağız, bir: Güvenlik önlemlerini artıracacağız. İki: Her bir tabloyu birer çiple takip edeceğiz. Yani tablo duvarda yerinden oynadığı andan itibaren biz onu göreceğiz. Bir de geçmişte yapılmamış şöyle bir şey var: Bu tabloların resimleri yayınlanmamış İnternet'te. Yayınlansa belki bazıları getirecek, bazılarının kaçırılması engellenecek. O çerçevede bir sonuca varacağız.

Şimdi, illere gelmiştim Gaziantep, Manisa, vesaire ama burada bitiriyoruz. Onlara...

BAŞKAN – Yazılı olarak daha sonra verirsiniz.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI ÖMER ÇELİK (Adana) – Bu, otobüs vesaire soruldu, onu bir son söyleyeyim: Bu makam binek arabalarının hepsi bizdeki ekonomik ömrünü dolduran, yani ekonomik ömrü doldurulmuş arabaların değiştirilmesi... Niye 10 tane otobüs istedik? Hepsini gezici kütüphane yapacağız. Çünkü bahsettim size de, benim öğrenciliğimden beri vardı. Bunu büyükşehirlerde çok rantabl görmeyebiliriz ama ilçelere gidiyorlar, kütüphane olmayan yerlere gidiyorlar. Oradaki çocuklara kütüphane havasını teneffüs ettiriyorlar. Bu 10 otobüs de gezici kütüphane olacak.

Sayın Başkan, Komisyonumuza çok teşekkür ediyorum, çok sevgiler, saygılar sunuyorum.

Sağ olun.

BAŞKAN – Çok teşekkür ederiz Sayın Bakanım.

Değerli milletvekilleri, bütçe üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

PROGRAMLAR

Şimdi Kültür ve Turizm Bakanlığı bütçesinin fonksiyonlarını okutuyorum:

(Kültür ve Turizm Bakanlığı 2015 yılı bütçesi ve 2013 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi.)

BAŞKAN – Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü bütçesinin fonksiyonlarını okutuyorum:

(Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü 2015 yılı bütçesi ve 2013 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi.)

BAŞKAN – Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü bütçesinin fonksiyonlarını okutuyorum:

(Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü 2015 yılı bütçesi ve 2013 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi.)

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 18.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 116

BAŞKAN – Türkiye Yazma Eserler Başkanlığı bütçesinin fonksiyonlarını okutuyorum:

(Türkiye Yazma Eserler Başkanlığı 2015 yılı bütçesi ve 2013 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi.)

BAŞKAN – Böylece gündemimizde bulunan bütçe ve kesin hesaplar oylanmış ve kabul edilmiştir; hayırlı uğurlu olsun.

Değerli arkadaşlar, gündemimize devam etmek için yarın saat 11.00'de toplanmak üzere oturumu kapatıyorum.

Teşekkür ediyoruz, hayırlı geceler.

Kapanma Saati: 02.42